NUMISMATA
ÆREA
IMPERATORUM,
AUGUSTARUM ET CÆSARUM,
IN COLONIIS ET MUNICIPIIS
Ex omni modulo percuſſa.

PARS ALTERA.

Auctore IO-FOY-VAILLANT *Bellovaco, Doct. Med. & Seren. Ducis Cenomanenſium Antiquario.*

PARISIIS,
SUMPTIBUS AUCTORIS,
Apud DANIELEM HORTHEMELS, in vico Jacobæo ſub ſigno Mæcenatis.

M. DC. XCV.
CUM PRIVILEGIO REGIS.

NUMISMATA
IN COLONIIS ET MUNICIPIIS
PERCUSSA.

SEPTIMIUS SEVERUS.

LUCIUS Septimius Severus Meſopotamiam ſub Commodo à Parthis occupatam recuperavit: Colonias *Helviam Ricinam* in Picenum, *Laodiceam* in Syriam, *Niſibim* in Meſopotamiam, *Pataviam* hodie *Paſſaw* in Noricum, *Rheſainam* in Meſopotamiam, TYRUM in Phœniciam deduxit. Heliopolis Phœniciæ, Carthago, Leptis Magna, & Utica Africæ ab eo juris Italici factæ ſunt; Legiones tres nomine Parthicas conſtituit, primam & tertiam in Meſopotamia, ſecundam in Italia hiemare juſſit.

SEVERI *nummi primæ magnitudinis rari ſunt, ſecundæ & minimæ obvii.*

ÆLIA CAPITOLINA.

IMP. L. SEP. SEVERUS AVG. Caput Sept. Severi laureatum.

COL. AEL. CAP. COMM. *Colonia Ælia Capitolina Commodiana.* Aſtarte ſeu Venus tutullato capite ſtans in templo tetraſtylo, dextrâ caput Serapidis, lævâ ſcipionem, pede fluvio impoſito.

Eques Urſatus de Not. Rom. Comment. pag. 97. epigraphen COL. AEL. CAP. COMM. malè *Colonia Ælia Capua Commodiana* interpretatur. Jac. Oiſelius tab. 17. num. 4. nummum cum eadem inſcriptione perperam ad Hadrianum revocat, & de templo Jovis Capitolini explanat. Com. Mediobarbus pag. 185. illius ſententiam ſequutus eſt. P. Harduinus pag. 13. epigraphen nummi mutilam, COL. AEL. COMM. protulit: ſed aliud commentum addidit, AEL. MVNIC. COMM. *Ælium Municipium Commodianum*, quaſi verò Ælia Capitolina eodem ferè tempore Colonia & Municipium fuerit: poſterior quidem nummus, etſi mutilus, ad Municipium Coellutanum Numidiæ pertinet.

Ælia Capitolina Colonia Palæſtinæ ab Hadriano deducta, fundatori & adoptivo ejus filio Ant. Pio non modo percuſſit, ſed & M. Aurelio & L. Vero etiam Hadriani juſſu adoptatis pariter conſecravit: nulli vero Imperat. Commodi Marci filio nobis ſuperſunt, licèt Æliam Coloniam ex Numiſmatum ipſorum fide *Commodianam* ab ipſo dictam noverimus, ob beneficium aliquod in illam ab

eo collatum forſan ſub ejus imperii finem. Cùm autem Severus poſt occiſum Commodum ſolus eorum qui Imperatores Romani fuerant acclamati, ſuperſtes & victor extiterit, Capitolienſes præſertim ipſi, quod ſe Marci filium & Commodi fratrem aſſeruiſſet, nummos percuſſerunt, Severum lætantes Commodum erga ſe munificentiſſimum Principem inter Divos referri juſſiſſe, ut narrat Spartianus in ejus vita. *Commodum inter Divos referendum cenſuit, quaſi hoc genere ſe de Senatu poſſet ulciſci, primuſque inter milites Divum Commodum pronunciavit.* De Aſtarte ſeu Venere, & de ejus templo, in Ant. Pio abundè dictum, cujus cultum Capitolienſes à Bybliis accepiſſe retulimus.

Hic nummus ſecundæ formæ in rariorum ſerie deſcribendus.

ANTIOCHIA Piſidiæ.

IMP. CAES. L. SEP. SEVERVS. PER. AVG. Caput Severi laureatum.

COL. CAES. ANTIOCH. *Colonia Cæſarea Antiochenſis.* In area S. R. *Senatus Romanus.* Deus Lunus ſtans cum pileo Phrygio in capite, creſcente Luna dorſo appoſita, dextrâ haſtam, lævâ victoriam, pro pedibus gallus gallinaceus.

Antiochenſes Piſidiæ hunc nummum in Severi honorem poſt Peſcennium & Albinum devictos percuſſiſſe videntur ob victoriam globo impoſitam, quam gerit Lunus ipſorum tutelaris Deus, quaſi Oriente poſt occiſum Peſcennium, & Occidente poſt interfectum Albinum in ejus poteſtate redactis, orbis dominus extiterit, ſeu, ut in nummis inſcribitur PACATOR ORBIS. Antiochiæ Piſidiæ meminit Strabo lib. 12. pag. 569. Τὴν γὰρ Ἀντιόχειαν ἔχων τὴν πρὸς τῇ Πισιδίᾳ. *Cùm enim Antiochiam Piſidiæ conterminam haberet.* In hac urbe Deum Lunum ſummâ veneratione cultum in Antonino Pio diximus, cui comes additur gallus gallinaceus, quòd cùm idem ſit Lunus & Luna, hæc parturientibus favere dicatur, ut & gallum iis adeſſe, facileſque partus efficere narrat Ælianus lib. 5. de varia Hiſt.

Hic nummus majoris formæ inter rariores numerandus.

SEVERVS PIVS AVG. Caput Severi laureatum.

COL. ANTIOCHEN. *Colonia Antiochenſis.* Mulier cum calatho in capite ſtolata ſtans, dextrâ pateram, ſiniſtra cornucopiæ.

Antiochenſes in nummis Severi Genium urbis ſuæ cum patera ſignare videntur, ut ſacrificia ſe in victoriæ omen perpetraſſe teſtarentur, ipſo in Parthos contendente; nam illi Meſopotamiam occupaverant, dum is Albino bellum intulerat, ut tradit Dio lib. 75. pag. 853. Μετὰ δὲ ταῦτα ὁ Σεβῆρος ἐπεστράτευσε τοῖς Πάρθοις. ἀσχολουμένου γὰρ αὐτοῦ ἐς τοὺς ἐμφυλίους πολέμους, ἐκεῖνοι ἀδείας λαβόμενοι, τήν τε Μεσοποταμίαν εἷλον, στρατεύσαντες παμπληθεί. *Poſt hæc bellum intulit Parthis, qui occupato Severo in bellis civilibus, arreptâ licentiâ Meſopotamiam ceperant, magnis copiis conductis.* Mos enim Romanis erat precari Deos ut felix belli eſſet eventus, adſtipulante Livio Dec. 4. lib. 4. *Res divinas facere majoribus hoſtiis juſſerant in omnibus fanis, precarique quòd Senatus de novo bello in animo haberet; ut ea res Senatus Populoque Romano bene atque feliciter eveniret.* Ideò Genius urbis pateram vas ſacrificiis aptum gerit. Ejus meminit Cicero 6. Verr. *Patera quâ mulieres ad res divinas uterentur.*

Hic nummus minimi moduli obvius eſt & tritus.

COL. ANTIOCH. *Colonia Antiochenſis.* Mulier ut ſuprà, dextrâ ramum lauri, ſiniſtrâ cornucopiæ.

Iterùm prodit mulier ſtolata, quam Iſim putat Patinus in Indice, ſed Genius Antiochenſis ſub Romanæ fœminæ habitu; ſtola enim honeſtæ Romanæ matronæ veſtis fuit, quæ uſque ad imos pedes dimiſſa erat, & cujus extremam partem ambibat inſtita aſſuta, quæ erat faſciola quædam ſive limbus: eâ utebantur fœminæ Antiochenſes ut Colonæ. Hæc lauri ramum, ad indicandam Severi de Parthis victoriam, de qua Herodianus in ejus vita p. 529. φυγόντος δὲ τοῦ βασιλέως σὺν ὀλίγοις ἱππεῦσι, τούς τε θησαυροὺς τῶν χρημάτων αὐτοῦ αἱροῦσι, καὶ πάντα τὸν κόσμον καὶ κειμήλια ἀφελόντες, ἐπανίασιν. οὕτω μὲν δὴ Σεβῆρος τύχῃ μᾶλλον ἢ γνώμῃ, τῇ κατὰ Παρθυαίων νίκῃ κεκόσμητο. *Tantùm ipſo Rege cum paucis equitibus elapſo, theſauris illius ornatuque omni & ſupellectile potiti, victores regrediuntur. Ita Severus fortunâ magis quàm conſilio Parthicam victoriam adeptus eſt.* Laurus ipſa victoriam apud Scriptores ſignificat: triumphantes enim laureâ coronabantur.

Hic nummus minimæ formæ, à Patino pag. 281. vulgatus, frequens eſt.

GEN. ANTIOCH. *Genio Coloniæ Antiochenſis.* Mulier ut ſuprà, dextrâ temonem, ſiniſtrâ cornucopiæ.

Mulier hæc ſtolata, pro Genio Coloniæ Antiochenſis in ſuperioribus nummis exiſtimata, in hoc tandem Genii nomen præfert: temo autem non ad ſitum urbis denotandum ſignatus eſt; illa enim haud littoralis eſt, totaque Piſidia mediterraneis limitibus undique circumſcribitur, Antiochia verò in colle ſita eſt apud Strabonem pag. 577. H. δ᾽ ἐπὶ λόφου ἔχουσα, ἀποικίαν Ῥωμαίων. *Hæc in colle, & Coloniam habens Romanam.* Genios autem populi & urbes proprios Deos vocabant, in quorum erant moderamine & tutela, unde Prudentius contra Symmachum lib. 2.

Sic urbibus adſert

Hora dieſque ſuum, cùm primùm mœnia ſurgunt,
Aut fatum aut Genium, cujus moderamine regnent.

Deos illos Commentator erud. P. Chamillard, ἐθνάρχας, πολιούχους θεοὺς ex Juliano appellat, *Gentium rectores, urbiumque curatores Genios.* Feſtus iis dat rerum omnium gerendarum facultatem, ideò forſan Genio temo & cornucopiæ tribuuntur, ad denotandam ejus in terra & mari vim ſeu potentiam.

Hic nummulus inter raros locum habere meretur.

BERYTUS.

SEPT. SEVERVS AVG. COL. *Colonia.* Caput Severi radiatum.
ANTONINVS CAES. BER. *Berytus.* Caput Caracallæ nudum, ante quod aquila.

In civili bello poſt interfectum Pertinacem Syriæ Legiones Peſcennium Imperatorem proclamarunt, totaque Syria & Phœnicia partibus ejus adhæſerunt: ſed cùm Severus ab Illyricis electus, à Senatu confirmatus, Æmilianum Peſcennii ducem ad Cyzicum deleviſſet, ſeditio diſcordiaque urbes Phœniciæ Syriæque æmulatione quâdam & diſſentione invaſit, inter quas Laodicea Antiochenorum odio & Tyrus Berytiis infenſa, ut tradit Herod. l. 3. p. 518. Λαοδίκεια μὲν κατὰ Συρίαν, Ἀντιοχέων μίσει, κατὰ δὲ Φοινίκην Τύρος, Βηρυτίων ἔχθει, μαθόντες τε τὸν Νίγρον πεφευγότα, τὰς μὲν τιμὰς ἐκείνου καθελόντες ἐπεφήμιζον, τὸν δὲ Σεβῆρον ἀνεφήμιζον. *Laodicea quidem in Syria, Antiochenorum odio: Tyros autem in Phœnicia, Berytiis infenſa, quæ nuntiatâ Nigri fugâ, ſublatis illius honoribus, Severo proſperè acclamarunt.* Sed cùm ex Spartiano in vita Caracallæ, Severum filii interventu Antiochenſibus peperciſſe docemur; ita hic nummus eundem Berytiis veniam dediſſe teſtis eſt luculentiſſimus, cujus rei ipſi memores Caracallam in eodem nummo cum Severo patre percuſſerunt.

Hic nummus minimi moduli in præſtantiorum ſerie collocandus.

IMP. CAES. L. SEVERVS ET ANTON. CAES. Capita Severi laureati & Caracallæ ſine laurea adverſa.

FEL. BER. DECENNALES ANTONIN. COS. III. *Felix Berytus, Decennales Antonini Conſulis tertium.* Aſtarte cum attributis in templo quatuor columnarum coronatur, Victoria columnæ impoſita.

Apud Com. Mediobarbum ex Schedis Sponianis, pro DECENNALES. ANTONINI. AVG. repone ſuperiorem epigraphen.

Berytii in honorem Caracallæ, quod ejus interventu Severo fuiſſent reconciliati, patrem & filium ex una parte percuſſerunt, ex altera vero in eo ſe vota decennalia pro Caracalla ſuſcepiſſe & ſolviſſe indicantes, ut voces COS. III. denotant. Caracalla autem Tribunitiam poteſtatem agebat decimam, cùm is Conſul III. cum Geta fratre II. factus eſt, ut docent Faſti Capitolini, antequam ipſi in Britanniam cum patre proficiſcerentur. De Aſtarte & ejus templo in Berytiorum nummis ſæpiùs dictum eſt.

Hic nummus ſecundæ & minimæ formæ inter rariores reponendus.

IMP. L. SEPT. SEVERVS. AVG. Caput Sept. Severi laureatum. In aliis capita Severi & Caracallæ adverſa.

COL. BER. *Colonia Berytus.* Neptunus ſtans, pede proræ impoſito, dextrâ delphinum, lævâ tridentem.

Dionyſius Afer in Orbis deſcriptione Berytum vocat amœnam, Βηρυτοῦ τ' αἶαν ἐρατεινὴν *Berytique terram amœnam* : quod Ammianus Marcellinus ſuo ævo confirmat, eamque inter celebres Phœniciæ urbes collocat. *In quibus*, ait, *amœnitate celebritateque nominum Tyrus excellit, Sidon & Berytus.* Erat enim in littore Phœniciæ ſita, teſte Scylace in Deſcriptione Syriæ & Phœniciæ, ut & Mela lib. 2. cap. 6. *Et in ora ejus urbes Seleucia, Paltos, Berytus, &c.* Ideò Berytus Neptunum maris Deum pro tutelari Numine venerata eſt; ille forſan iratus, quòd Tryphon Syriæ Tyrannus urbem, ut ex Strabone colligimus, diruiſſet, Tryphonianos milites per maris fluctus in terram irruentes, alios in mare abreptos, alios in locis concavis relictos ſuffocavit: unde Sarpedon Demetrii dux Neptuno ſacrificavit, teſte Athenæo lib. 8. cap. 2. Καὶ οἱ περὶ τὸν Σαρπηδόνα αἰσθόμενοι τὴν συμφορὰν, ἐπελθόντες, τοῖς μὲν τῶν πολεμίων σώμασιν ἐφείσαντο, ἰχθύων δὲ ἀφθονίαν ἀπενέγκαντο, καὶ ἔθυσαν ΠΟΣΕΙΔΩΝΙ ΤΡΟΠΑΙΩ πρὸς τοῖς προαστείοις τῆς πόλεως. *Quam Tryphonis calamitatem Sarpedon cùm intellexiſſet, eò celeriter reverſus, hoſtium quidem corporibus pepercit, piſces verò abunde multos collegit, & ante ſuburbium oppidi* AVERSORI NEPTVNO *ſacrificavit.* De ejus Tridente, & Delphino ipſi dicato, dictum eſt.

Uterque nummus minimi moduli, prior obvius eſt, poſterior rariſſimus.

CARRHÆ.

CΕΠ. CΕΟΥΗΡΟC. CΕ. Caput Severi laureatum.

ΚΟΛ. ΚΑΡΡ. Κολωνία Καῤῥηνῶν. *Colonia Carrhenorum.* Creſcens Luna cippo impoſita, antequam caput turritum.

Carrhæ, urbs Meſopotamiæ ad Chaboram fluvium, de qua in M. Aurelio, L. Vero & Commodo diximus, à divis Fratribus Colonia facta, nummos Severo dedicaſſe videtur, cùm ille in Meſopotamiam venit contra Vologæſem Parthorum Regem; ſed ut ait Xiphilinus in Epiſt. Dionis. Τῶν δὲ Πάρθων οὐ μεινάντων αὐτὸν, ἀλλ' οἴκαδε ἀναχωρησάντων. *Parthi adventu Severi minime expectato, domum ſunt reverſi.* Severus Seleuciam & Babylonem cepit, Cteſiphontem diripiendam dedit militibus: ſed induciis cum Vologæſe Rege conſtitutis, Imperator receſſit, & poſt Atram Barſemii Regis urbem fruſtrà tentatam, in Palæſtinam contendit. Carrheni creſcentem Lunam in nummo ſignarunt, & ex adverſo caput turritum, ut ſingularem ſuam erga Deum Lunum & urbis Genium tutelare Numen venerationem indicarent.

Hic nummus infimæ molis inter raros recenſendus.

CEΠ. CEOΤΗΡΟC. ΙΟΤ. ΔΟΜΝΑ. Capita Sept. Severi & Juliæ ejus uxoris adverſa.
ΚΟΛ. ΚΑΡΡΗΝ. Κολωνίας Καῤῥηνῶν. *Coloniæ Carrhenorum.* Caput Caracallæ, ex adverſo creſcens Luna in qua aſtrum.

Carrheni in hoc nummo imperialem familiam ſignarunt, in rei fortè memoriam quòd Severus in Meſopotamiam contra Parthorum Regem profectus, unà cum Julia uxore & Caracalla filio in urbem ſuam venerit; vel forſan Caracalla in averſa parte ſignatus eſt, quòd milites illum ob Parthicam victoriam Imperii participem appellarint, ut Spartianus innuit in vita Severi *Æſtate igitur jam exeunte Parthiam ingreſſus, Cteſiphontem pulſo Rege pervenit & cepit... & Parthicum nomen meruit. Ob hoc etiam filium ejus Baſſianum Antoninum, qui Cæſar appellatus jam fuerat, annum decimum-tertium agentem, participem Imperii dixerunt milites.* Creſcens Luna cum aſtro ad Dei Luni cultum, de quo in M. Aurelio & Vero dictum eſt, ſpectat.

Hic nummus minimi moduli rariſſimus eſt.

CASSANDRIA.

IMP. L. SEP. SEVER. Caput Severi laureatum.
COL. I. AVG. CASS. in aliis C. IVL. AV. CASSAN. *Colonia Julia Auguſta Caſſandrenſis.* Caput Jovis Ammonis.

Caſſandria urbs eſt Macedoniæ, de qua Livius Dec. 5. lib. 4. *Condita eſt à Caſſandro Rege in ipſis faucibus quæ Pallenenſem agrum cæteræ Macedoniæ jungunt, hinc Toronaico, hinc Macedonico ſepta mari. Eminet namque in altum lingua in qua ſita eſt.* Opportunus itaque ſitus in cauſa forſan fuit, cur Julius Cæſar urbem conſtituerit Coloniam, & Auguſtus eam novis iterum frequentarit Colonis, unde illi *Juliæ* & *Auguſtæ* nomina. Hæc Severo nummos cuſiſſe videtur ad obſequium ipſi in bello civili indicandum: nam ille in provincias proximas milites miſerat, ne eas Peſcennius invaderet, teſte Spartiano in Severi vita. *Miſerat ſane Legionem quæ Græciam Thraciamque præriperet, ne eas Peſcennius occuparet: ſed jam Byzantium Niger tenebat.* De Jovis Ammonis in Caſſandrenſi Colonia cultu vide Claudii & Neronis nummos.

Hic nummus minutus pro raro notandus.

CORINTHUS.

L. SEPT. SEV. PERT. AVG. IMP. III. Caput Severi laureatum.
C. L. I. COR. *Colonia Laus Julia Corinthus.* Hercules, ſiniſtrâ axillâ clavæ impoſitâ.

In civili bello Severi contra Peſcennium, Græcia prioris partibus adhæſit, Corinthuſque nummos ipſi dedicavit, & hunc præcipuè cum titulo Imperatoris tertium, quem exercitu Peſcennii in Bithynia deleto reportavit. Corinthii inter plurimos quos venerarentur Deos, Herculem in averſa parte ſignaſſe videntur, Severo blandientes, quod ille eum præcipuè coleret, cujus teſtes ſunt illius nummi S. C. percuſſi, in quibus hæc epigraphe, DIIS AVSPICIBVS, cum Hercule & Baccho, quod confirmat Xiphilinus in Ep. Dion. in ejus vita pag. 424. [illegible] *Nova ædificia extruxit, vetera reſtituit: quippe Baccho & Herculi templum maximum ædificavit.* Vide quæ de Neptuno in Corinthiorum nummis M. Aurelio dicatis diximus.

Hic nummus ſecundæ & minimæ magnitudinis pro raro habendus.

C. L. I. COR. *Colonia Laus Julia Corinthus.* Bellerophon decertans contra Chimæram.

Cicero pro Lege Manilia Corinthum *totius Græciæ lumen* appellat, cujus ſitum deſcribit in Lege Agrar. ad Pop. *Erat enim poſita in anguſtiis atque in faucibus Græciæ, ſic ut terra clauſtra locorum teneret, & duo maria maximè navigationi diverſa penè conjungeret cum pertenui diſcrimine ſepararentur.* Opportunus loci ſitus urbem in eo jam Moyſis circa tempora condendi occaſionem dedit, ut liquet ex Euſebio in Chron. *Corinthus condita eſt, quæ priùs Ephyra vocabatur*, anno M. 2486. ante Chriſt. 1517. ab Ephyro Myrmecis uxoris Epimethei filio, ut Stephano videtur: ſed Euſtathius ad Iliad. B. pag. 290. aliter ſentit. Ἐκαλεῖτο δὲ φασὶ ἡ Κόρινθος ποτὲ καὶ Ἐφύρα ἀπὸ Ἐφύρας τινὸς ἡρωΐνης. *Vocatur verò, inquiunt, Corinthus, quæ & Ephyra ab Ephyra quadam Heroina.* Illam Pauſanias Oceani filiam vocat, urbs tandem *Ephyra* à Corintho Marathonis filio *Corinthi* nomen habuit. Corintho autem ſine liberis mortuo, Corinthus Siſypho Æoli filio ceſſit, cujus nepos Bellerophontes ob egregia belli facinora à Corinthiis pro Deo habitus eſt, in cujus memoriam poſt tot ſæcula illum contra Chimæram certantem in nummis ſignarunt, ſi quidem ille an. M. 2660. ante Chr. 1343. florebat, ut tradit Simſonius in Chron. part. 2. De Chimæra abundè dictum eſt.

Hic nummus ſecundæ & minimæ formæ obvius eſt.

L. SEVER. AVG. IMP. VIII. Caput Severi laureatum.
C. L. I. COR. *Colonia Laus Julia Corinthus.* Puer nudus Delphino ſubſtratus, prope arborem.

Corinthii plurimos nummos Severo dedicarunt cum titulo Imperatoris III. ipſi ob Peſcennii exercitum in Bithynia profligatum delato: hunc verò nummum cum IMP. VIII. ob expugnatum Byzantium percuſſerunt, quod ejus facti fama longè citiùs ad ipſos quàm aliorum belli facinorum ab Imperatore editorum pervenerit. Cùm de Melicerta ſæpiùs dictum ſit, ipſius etymon examinandum liceat. Ino mater ejus, Cadmi filia, Agenoris Tyri Regis neptis, Herculis patrui Numinis cognomentum filio indidiſſe videtur, Tyrius ille Hercules Phœnicum linguâ Μέλκαρθος vocabatur, ut docet Euſebius Præp. lib. 1. *Melcarthus, eſt Melec Cartha, rex urbis.* Quod magnus haberetur Patronus civitatis ipſorum & tutelaris Deus.

Hic nummus ſecundi & minimi moduli, à Patino vulgatus pag. 282. non obvius eſt.

L. SEPT. SEV. PERT. AVG. IMP. III. Caput Severi laureatum.
C. L. I. COR. *Colonia Laus Julia Corinthus.* Templum rotundum à latere cum Delphino in corona, ante quod taurus & arbor.

Templum illud rotundum Melicertæ eſt, jam ejus figura in M. Aurelii nummis vulgata eſt, in cujus medio ipſe Delphino ſubſtratus exhibebatur; arbor illa videtur eſſe pinus, ſub qua Melicertæ corpus ad maris litus inventum eſt; taurus ad ſacrificium in hoc templo perpetrandum ſpectat, fortaſſe ob ludos Iſthmicos in Melicertæ honorem hoc anno celebratos, quos Siſyphum Corinthi Regem in nepotis memoriam inſtituiſſe narrat Pauſanias lib. 2. Glaucus Siſyphi F. in patruelis honorem illos continuavit, ſi quidem apud Clementem notat vetus Chronologus. A raptu Ganymedis ad expeditionem Perſei. Ὅτι δὲ Γλαῦκος ἐπὶ Μελικέρτῃ τὰ Ἴσθμια ἔθηκε. Anni ſunt quindecim, imò Corintho à Romanis exciſà ludi non intermiſſi ſunt, ſed Sicyoniis, quibus majorem agri partem conceſſerat Mummius, eorum cura commiſſa eſt. Verùm hæc urbs à D. Cæſare reſtaurata, eademque Colonia facta, priſtino ludorum honore inſignita eſt, ut tradit Pauſanias in Corinth. p. 88. ὁ Ἰσθμικὸς ἀγὼν

ἀγῶνι δὲ ἀναστάντων ὑπὸ Μομμίου Κορινθίων ἐξέλιπεν. Ἀλλ' ὅσον μὲν χρόνον ἠρήμωτο ἡ πόλις, Σικυωνίοις ἄγειν ἐπετέτακτο τὰ Ἴσθμια· οἰκισθείσης δὲ αὖθις, ἐς τοὺς νῦν οἰκήτορας ἐπανῆλθεν ἡ τιμή. *Iſthmici ludi ne exciſâ quidem à Mummio Corintho, intermiſſi ſunt: ſed etiam in ipſa urbis vaſtitate, ut eos faciundos curarent, datum negotium fuit Sicyoniis. Reſtitutâ Corintho, ad eos qui nunc ſunt inquilinos priſtinus honos rediit.*

Hic nummus mediæ magnitudinis, à Patino vulgatus pag. 282. in rariorum ſerie ſcribendus.

C. L. I. COR. *Colonia Laus Julia Corinthus.* Minerva ſtans, dextrâ Victoriam, lævâ haſtam, pro pedibus hinc noctua, in aliis ara, inde clypeus.

Minerva ſummo honore Corinthi culta fuit, ſi quidem in foro ejus ſtatua poſita erat, & templum in via quæ ab Iſthmo Cenchreas ducit exſtructum, in quo ſignum ejus pervetus ligneum. De ſtatua quæ in foro conſpiciebatur audias Pauſaniam lib. 2. p. 89. ἐν μέσῳ δὲ τῆς ἀγορᾶς ἐστιν Ἀθηνᾶ χαλκῆ, τῷ βάθρῳ δὲ αὐτῆς ἐστι Μουσῶν ἀγάλματα ἐπειργασμένα. *In medio foro eſt Minerva ex ære, in cujus baſi Muſæ inſcalptæ ſunt.* Minerva in primis Pallas dicta eſt variis de cauſis, inter quas, ἀπὸ δὲ πάλλειν τὸ δόρυ, à vibranda & concutienda haſta, ideò Bellatrix à Silio lib. 3. dicitur.

Hinc qui ſtagna colunt Tritonidos alta paludis
Qua virgo (ut fama eſt) Bellatrix edita lympha.

Corinthii ipſi Victoriæ ſignum in manu poſuerunt, Severo gratulantes ob victoriam de Peſcennii duce relatam, propter quam nummus Severum indicat Imperatorem tertiò fuiſſe proclamatum.

Hic nummus ſecundi moduli pro raro notandus.

C. L. I. COR. *Colonia Laus Julia Corinthus.* Mulier ſtans, altero pede ſupra petram, altero ſuſpenſo, dextrâ puerulum brachia extendentem, & non Victoriam ut putat Com. Mediobarbus pag. 280. in imo Delphin.

Mulier iſta Ino eſt, Cadmi & Hermiones filia, Athamantis Thebarum Regis uxor, Dea à Græcis habita, de qua Ovid. 4. Metam.

Hermione & Cadmo generata parentibus Ino:
Cui conjux Athamas, Dea fingitur inde marina.

Hæc cùm mariti furorem fugeret, accepto minore filio Melicerta ſe præcipitem in mare è Moluride ſaxo egit: Delphinus filium dorſo impoſitum in Iſthmum tranſtulit, Deorum miſeratione illa in Deam marinam mutata eſt; quam Leucotheam Græci, Matutam verò Latini vocant; Melicerta autem Palæmon, quem Portunum dicunt, nominatus eſt, de quibus Pauſanias in Atticis ſub finem pag. 83. λέγουσι δὲ εἶναι ἐς τὰς πέτρας αἳ κατὰ τὸ στενὸν τῆς ὁδοῦ μάλιστα ἀνέχουσιν, ἐν μὲν τὴν Μολουρίδα εἶναι ἀπὸ ταύτης αὑτὴν ἐς θάλασσαν Ἰνὼ ῥῖψαι. *De ſaxis verò quæ in viæ anguſtiis eminent, fabula prodita eſt ejuſmodi. Ino ſe cum Melicerta natu minore filio, de ſaxo, quam Moluridem petram appellant, in mare præcipitem dediſſe.* Ino ſupra Moluridem petram pede uno conſiſtit, Melicerta perterritus extendit manus verſus matrem: Delphin in imo paratus ad eum recipiendum.

Hic nummus mediæ formæ, à Patino pag. 282. vulgatus, inter rariſſimos collocandus.

C. L. I. COR. *Colonia Laus Julia Corinthus.* Mulier ſeminuda inſidens rupibus, quibus lævâ innititur, dextrâ poculum gerit.

Figuram hanc ſeminudam, ob urceum quem illa gerit, P. Harduinus pag. 126. Bacchum eſſe putat, cujus duo ipſius ſimulacra, alterum nomine Λύσιον & Βακχεῖον, alterum in foro fuiſſe narrat Pauſanias; ſed figura rupibus inſidens, ad Acrocorinthum ſpectare videtur, ideò eſſe Nympham Pirenen ſuſpicamur: cùm enim illa filium Cenchriam lugeret, quem Diana per imprudentiam occiderat, tantam profudiſſe lacrymarum vim fertur, ut in fontem ſui nominis converſa fuerit. Fons ille in Acrocorintho à tergo Veneris delubri eſt, de quo Pauſanias l. 2. p. 93. Ἤκουσα ἤδη τινὰ Πειρήνην φασκόντων εἶναι ταύτην, καὶ τὸ ὕδωρ ἀντεῦθεν ὑπορρεῖν ἐν τῇ πόλει. *Audivi etiam qui dicerent eum fontem Pirenen eſſe, & aquam ex eo in oppidum defluere.* Quamobrem nummus Pirenen Nympham cum poculo Acrocorintho inſidentem exhibet, cujus iconem vide rurſus infrà in Plautilla.

Hic nummus minimi moduli inter præſtantiores numerandus.

IMP. L. SEP. SEVERVS. AVG. Caput Severi laureatum.

C. L. I. COR. *Colonia Laus Julia Corinthus.* Bigæ aurigante Victoria, ſiniſtrâ flagrum.

Victoria in bigis cum palma à Corinthiis percuſſa, non ad Severi de hoſtibus victorias, ſed ad præmium de bigis in agone Capitolino à Caracalla ſuo & patris nomine relatum ſpectat. Severus agonem Capitolinum an. U. C. 958. Caracallâ & Getâ Coſſ. celebravit, Mediobarbus hunc vigeſimum-nonum à Nerone qui id ludicrum an. U. C. 813. inſtituit, fuiſſe refert. Bigarum curſum his in ludis Olymp. 93. receptum narrat Diodorus l. 13. p. 370. Προσετέθη δὲ καὶ συνωρὶς κατὰ ταύτην τὴν Ὀλυμπιάδα. *Hac Olympiade Synoris (equorum duorum jugum dixeris) inſuper adjecta fuit.* Corinthii Severo gratulantes quòd hi ludi ad Græcorum imitationem celebrarentur, ſeu quòd Caracalla ejus filius victor ex iis receſſiſſet, nummum ſimilem Romanis ex omni metallo cum hoc typo & epigraphe VICTORIAE AVGG. ſignatis percuſſerunt.

Hic nummus mediæ magnitudinis pro raro & conſpicuo habendus.

DIUM.

IMP. L. SEPT. SEVERVS. AVG. Caput Severi laureatum.

COL. IVL. DIENSIS. D. O. *Colonia Julia Dienſis, Decreto Decurionum.* Jupiter ſtans, dextrâ pateram, lævâ haſtam, in imo prora navis: in aliis aquila.

Dium, urbs eſt Macedoniæ littoralis in Pieria regione, de qua Livius Dec. 5. l. 3. *Ipſe Dium urbem ingreſſus, ſicut non magnam, ita exornatam publicis locis & multitudine ſtatuarum, munitamque egregiè.* Dienſes Severo nummos obſequium ſuum teſtantes dicarunt: nam ille Legionem in Macedoniam & Græciam ne has provincias occuparet Peſcennius, miſerat. Dium Coloniam à Julio conſtitutam, & ab Auguſto Colonis iterum frequentatam in Antonino Pio diximus: unde in quibuſdam ejus nummis *Juliæ* & *Auguſtæ* nomina, ſed in hoc *Juliæ* tantùm appellationem ad antiquitatem indicandam præfert. Jupiter cultum ſuum in hac urbe denotat, quod innuere videtur Stephanus, qui certamen Olympiacum in eo celebrare ſolitum tradit. Δῖον πόλις Μακεδονίας ἔνθα τὸν Ὀλυμπιακὸν ἀγῶνα ἐτέλουν. *Dium urbs Macedoniæ, ubi Olympiacum celebrabant certamen.* Magna quidem ab Hercule Piſæ circa Olympiam Eleæ regionis urbem, minora verò Dio celebrabantur ab Archelao Rege inſtituta, quod nos docet Demoſthenis Scholiaſtes ad Orat. περὶ παραπρεσβείας, his verbis. Τὰ Ὀλύμπια δὲ πρῶτος Ἀρχέλαος ἐν Δίῳ τῆς Μακεδονίας κατέδειξεν, ἦγεν δὲ ἐπ' ἐννέα, ὥς φασιν, ἡμέρας ἰσαρίθμους ταῖς Μούσαις. Olympici autem ludi Jovi erant dicati. Prora navis urbis ſitum ad maris littus arguit.

Hic nummus minimæ formæ inter raris adſcribitur.

IMP. CA. SEP. SEVERVM PE. AVG. Caput Severi laureatum.

COL. IVL. DIENSIS. D. D. *Colonia Julia Dienſis, Decreto Decurionum.* Jupiter in templo diſtylo, dextrâ fulmen.

Dienſes Jovem in ſuperiori nummo ſignarunt, eundem in templo exhibent, cùm autem Dio celebrarentur Olympia certamina, Jovis fanum extra urbem exſtructum erat, cujus Livius Dec. 5. lib. 3. meminit. *Secundis caſtris pervenit ad Dium, metarique ſub ipſo templo, ne quid ſacro in loco violaretur, juſſit*; cùm paulò antè dixiſſet, *Partem planiciæ aut Jovis templum, aut oppidum tenet.* Polybius Scopam Ætolorum ducem hoc templum ſpoliaſſe narrat Hiſt. lib. 4. pag. 326. Ποιησάμενος τὴν πορείαν εἰς ἐπὶ τὸ Δῖον· ἐκλελειμμένην δὲ τὴν κατοικίαν τῶν οἰκητόρων, τὰ τείχη κατέσκαψε καὶ τὰς οἰκίας, καὶ τὸ γυμνάσιον· πρὸς δὲ τούτοις ἐνέπρησε τὰς στοὰς τὰς περὶ τὸ τέμενος, καὶ τὰ λοιπὰ διέφθειρε τῶν ἀναθημάτων, ὅσα πρὸς κόσμον, ἢ χρείαν ὑπῆρχε τοῖς εἰς τὰς πανηγύρεις συμπορευομένοις. *Dium iter avertit: urbemque ab incolis derelictam ingreſſus, muros ac parietes ſolo æquavit, porticus ad hæc circa fanum incendit, quæ vel ornatus cauſâ eò loci poſita erant, vel ad uſus eorum qui ad ſolennium celebrationem undique illuc ſoliti convenire* Jupiter fulmen pro ſymbolo gerit, unde dictus Altitonans apud Nævium, à quo deſumpſit Virgilius.

Panditur intereà domus Altitonantis Olympi.

Hic nummus minimæ formæ, apud celeberrimum Antiquarium Joſephum Magnavacca Bononienſem ſingulari amicitiâ mihi conjunctum, inter rariſſimos aſſervandus.

IMP. L. SEP. SEVERVS. AVG. Caput Severi laureatum.

COL. IVL. AVG. DIENSIS. D. D. *Colonia Julia Auguſta Dienſis, Decreto Decurionum.* Minerva galeata ſtans, dextrâ pateram, lævâ haſtam.

Jam ſignata eſt Minerva in Dienſium nummis Antonino Pio dicatis, quam Alcidam à Macedonibus cognominatam diximus. Pauſanias Dienſes Apollinis ſignum Delphis dicaſſe refert in Phocicis p. 633. Ἀνέθεσαν καὶ Μακεδόνων οἱ ὑπὸ τῇ Πιερίᾳ πόλιν Δῖον οἰκοῦντες... Μακεδόνες δὲ οἱ ἐν Δίῳ τὸν Ἀπόλλωνα ὅς εἰλημμένος ἐστὶ τῆς ἐλάφου. *Dedicarunt & Macedones qui ſub Pieria Dion urbem incolunt .... Diatæ verò Apollinem cervam prenſantem.* Polybius Perſeum Gentii Regis Legatos ad fœdus contra Romanos ineundum miſſos apud Dium recepiſſe tradit Excerpt. Leg. 85. Ὁ δὲ Περσεὺς παραγενομένων εἰς τὴν Μακεδονίαν τῶν πρεσβευτῶν παρὰ τοῦ Γεντίου... μετὰ πάντων τῶν ἱππέων, ἀπήντα τοῖς προειρημένοις εἰς τὸ Δῖον. *Perſeus verò venientibus in Macedoniam Legatis Gentii ... cum omni equitatu profectus, ad Dium occurrit.* Urbs erat enim Macedoniæ percelebris. Minerva galeata eſt, & haſtam gerit, quia bellatrix fuiſſe dicitur, de qua Diodorus lib. pag. 142. Ζηλῶσαι δὲ καὶ τὰ κατὰ τὸν πόλεμον, ἀλκῇ καὶ ῥώμῃ διαφέρουσαν. *Cumque animi & corporis robore præſtaret, rebus etiam bellicis operam navaſſe.* Illa pateram gerit ob ſacrificia ipſi pro Severo perpetrata.

Hic nummus minuti moduli pro raro cenſendus.

HELIOPOLIS.

IMP. L. SEPT. SEVERVS. AVG. Caput Severi laureatum.

COL. HEL. *Colonia Heliopolis* vel *Heliopolitana.* Caput muliebre velatum & turritum, pone quod lauri ramus, in aliis cornucopiæ.

Heliopolis urbs gemina, una Ægypti, altera Phœniciæ, ad quam pertinet nummus, ut in Hadriano diximus, & non ad Ægyptiacam, ut Onuphrio placet in Remp. Rom. Comm lib. 3. & Triſtano tom. 2. pag. 105. In Ægypto enim nulla fuit Romanorum Colonia: hæc à Julio deducta eſt, & non à Sept. Severo, ut Holſtenius in Stephan. pag. 129. & alii putant ob Ulpiani verba lib. 1. de Cenſibus. *Eſt & Heliopolitana, quæ à Divo Severo per belli civilis occaſionem, Italicæ Coloniæ Rempublicam accepit.* Quæ de Colonia deducta non intelligenda, ſi quidem *Juliæ* & *Auguſtæ*, & non *Septimiæ* nomina præfert; ſed de jure Italico ipſi à Severo conceſſo, ut Paulus lib. 2. de Cenſibus, jus idem Carthagini & Lepti Coloniis, & Uticæ Municipio ab eodem conceſſum tradit. *In Africa, Carthago, Utica & Leptis Magna à Divis Severo & Antonino juris Italici*

facta ſunt. Cùm Ulpianus tradit Heliopolitanam Coloniam per belli civilis occaſionem hanc immunitatem accepiſſe, ſciendum eſt Syriæ & Phœniciæ urbes, quæ Peſcennii partibus favebant poſt Æmiliani exercitum in Bithynia deletum, ſeditiones inter ſe agitaſſe, inter quas apud Herodianum Laodicea & Tyrus Severo acclamarunt, Heliopolis earum exemplum ſequuta ex Ulpiano videtur, ob id illæ Coloniæ deductæ, hæc jam conſtituta jus Italicum obtinuit, ipſis à Severo conceſſum, ut innuit idem Ulpianus loco laudato. Caput turritum, urbium illuſtrium inſigne, imò vulgare Syriæ, Phœniciæ & Meſopotamiæ ſymbolum. De lauro & cornucopia: in Caracalla dicturi.

Hic nummus minimi moduli non obvius eſt.

COL. HEL. *Colonia Heliopolis* vel *Heliopolitana.* Duæ aquilæ legionariæ in laurea.

Aquilam legionariam in Coloniarum nummis ſignari ad originem ex cujuſdam Legionis Veteranis indicandam, ſuprà paſſim diximus; imo quando duæ aquilæ exhibentur, Colonos ex duarum Legionum militibus tranſmiſſos arguunt, quod in Heliopolitana Colonia factum penitus ignoraremus, niſi rariſſimi ejus ſuperſtites nummi nos Quintæ Macedonicæ & Octavæ Auguſtæ Veteranos in eam deductos docerent, ut in Philippo patre uberiùs videbimus. Coloniæ autem & urbes de antiquitate inter ſe plurimùm gloriabantur, & in nummis ſæpe quæ ad illam ſpectarent conſignarunt. Heliopolis hæc juxta Libanum montem ſita eſt, ut tradit Anonymus quem vulgavit Gothofredus in Exegeſi totius Mundi §. 10. Ηλιόπολις, ἡ πλησιάζει τῷ Λιβάνῳ ὄρει. *Heliopolis quæ propinqua eſt Libano monti.* Ex quo loco colligitur cur Libaniſia dicatur ab auctore Chronici Alexandrini; cui perperam Holſtenius in Steph. pag 129. Caracallæ cum viro equum ducente tribuit, in quo ſcripſit ΗΛΙΟΠ. ΠΡΟϹ ΛΙΒΑΝΟΝ. pro ΛΑΟΔΙΚ. ΠΡΟϹ ΛΙΒΑΝΩ. Holſtenium ſequutus eſt P. Harduinus pag. 192. qui eundem Caracallæ profert cum hac epigraphe, ΗΛΙΟΠΟΛΙϹ ΠΡΟϹ ΛΙΒΑΝΟΝ, & alterum adjicit. ΗΛΙΟΠΟΛΙϹ ΕΝ ΛΙΒΑΝΩ, cum his verbis *Alius quem vidimus*; ſed hallucinatur Erud. P. Græci Coloniæ Heliopoli ad Libanum nummi haud conveniunt, ſed illi ad Laodiceam Cæleſyriæ ad Libanum, quæ Cabioſa dicitur, pertinent, ut ipſe P. Harduinus pag. 285. agnoſcit, dum eundem Caracallæ nummum cum hac epigraphe in Cimelio Regio, ΛΑΟΔΙΚΕΩΝ ΠΡΟϹ ΛΙΒΑΝΩ, recenſet, quem ſuprà Heliopoli ad Libanum tribuit.

Hic nummus tertiæ magnitudinis nec rarus nec obvius eſt.

IMP. L. SEPT. SEV. PERT. AVG. Caput Severi laureatum.

COL. HEL. I. O. M. H. *Colonia Heliopolis. Jovi Optimo Maximo Heliopolitano.* Templum decem columnis ſuffultum.

Templum illud dicatum eſt Jovi, qui à Colonis urbis Heliopolis, Heliopolitanus dictus eſt, ut Romæ vocarunt Romani Capitolinum, quem Optimum Maximum appellabant, teſte Cicerone de Natura Deorum. *Quocirca te, Capitoline, quem propter beneficia P. Rom* OPTIMUM, *propter vim* MAXIMUM *nominant.* Pontifices ex numero civium Romanorum electi, etiamſi Deorum cultum in Colonias in quas deducebantur, deferebant, ſacra etiam urbium in quibus erant collocati, ſequebantur. Hoc templum Jovi Optimo Maximo Helvio in Colonia Helvia Piceni erectum refert Patinus, quem ſequuti ſunt Cuperus pag. 208. & Mediobarbus pag. 28. quod ad Heliopolim Cæleſyriæ pertinere jam notavit P. Harduinus pag. 191.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis, à Patino vulgatus pag. 281. pro raro habendus.

NIVO SEVERO. Caput Severi laureatum.

COL HEL. I. O. M H. *Colonia Heliopolis Jovi Optimo Maximo Heliopolitano.* Templum decem columnarum cum gradibus à latere.

Idem eſſe Jovis templum à latere cælatum, eadem Jovis Optimi Maximi Heliopolitani epigraphe, & idem columnarum in fronte numerus demonſtrant. Triſtanus tom. 2. pag. 167. fanum illud Helvio Pertinaci in Helvia Piceni Colonia unà & Sept. Severo poſt ejus mortem quem, vocatum Jovem Optimum Maximum Helvianum contendit, conſecratum perperam tradit. Heliopolitani Cæleſyriæ beneficiis Severi devincti, qui iis jus Italicum, ut diximus, conceſſerat, memores, nummos cum Jovis Optimi Maximi Heliopolitani nomine ad inſtar Capitolini dedicarunt: ſed an hunc cui inſcriptum eſt NIVO SEVERO, in conſecrationis ejus memoriam illi percuſſerint, dubium aliquod movere poteſt corona capitis laurea, niſi forſan pro radiata, hæc invicto Imperatori in æternum conceſſa ſit.

Hic nummus ſecundi moduli, à Triſtano tom. 1. pag. 106. vulgatus, inter rariores numerandus.

PATRÆ.

IMP. C. L. SE. SEVERVS PIVS. Caput Severi laureatum.

COL. A. A. PATR. *Colonia Auguſta Aroe Patrenſis.* Neptunus ſtans, pede dextro baſi columnæ impoſito, dextrâ Victoriam, lævâ tridentem.

Patrenſes, de quibus paſſim dictum eſt, nummos ſuos victori Severo obtulerunt; Neptunus enim Victoriam dextrâ gerit in memoriam illius quam de Parthis retulit, ſi conjecturæ locus, ob *Pii* titulum quem uſurpaſſe videtur in Tribunitia poteſtate VIII. relicto *Pertinacis* nomine, de quo Spartianus in ejus vita. *Se quoque Pertinacem vocari juſſit, quamvis poſteà id nomen aboleri voluerit, querimoniâ amicorum.* In Neptuni honorem templum Patris ædificatum cum ejus ſigno narrat Pauſanias in Achaicis. Πρὸς δὲ λιμένι Ποσειδῶνός τε ναὸς καὶ ἄγαλμά ἐστιν ὀρθὸν λίθου. *Proximè ad portum Neptuni ædes eſt, cum ſigno marmoreo, cujus rectus eſt ſtatus.* Tridens, Neptuni peculiare eſt ſceptrum.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis pro raro numerandus.

COL. A. A. PATR. *Colonia Auguſta Aroe Patrenſis.* Figura militaris ſtans, & altera muliebris ſedens, utraque pateram ſuper aram tenet.

Figura illa militaris videtur eſſe Severus; hæc muliebris, urbs, ſub Genii figura; ille ſtans ut Mortalis, hæc ſedens ut Dea; ille pateram tenet ipſi ſacrificans, hæc quoque alteram gerit, ut ſacrificium ſibi gratum denotet. Severus imperatorio & militari habitu ad bellum proficiſcens ſacrificat; ſacra enim tum ut Imperator, tum ut Pontifex Maximus facere poterat. Sacrificari velato capite cœptum narrant ex Ænea. Cùm ille ſacrificium in littore ageret, traditur fortè advertiſſe Argivam claſſem in qua Ulyſſes erat: cùmque vereretur ne ab hoſte cognitus periculum ſubiret, itemque rem divinam interrumpere ſummum nefas duceret, caput velamento obduxiſſe, atque ita pleno ritu ſacra perfeciſſe: inde poſteris traditum morem ita ſacrificandi.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis, inter raros computandus.

COL. A. A PATR. *Colonia Auguſta Aroe Patrenſis.* Caput muliebre turritum, pone quod Cornucopiæ.

Caput muliebre turritum, vulgare urbium ſymbolum eſſe non ſemel diximus, quòd Patræ ſæpius uſurparunt, ſeu ut urbs memorabilis dicta Straboni, ſeu ut antiqua, Silio 15.

Urbe olim veteri gaudebat Achaia Patris.

Alii Patras urbem à Patreo Preugenis filio conditam memorant: alii Aroes priùs dictæ pomœrio tantùm ampliato veterem oppidi ambitum novo incluſiſſe tradunt. Plutarchus autem Alcibiadem in ejus vita Patrenſibus ſuaſiſſe, ut muris utrimque exporrectis urbem cum mari conjungerent. Turres ſupra caput mulieris apponi videntur, propter quod urbes & arces in ſummitate montium antiquitus extruebantur: urbs autem Patrenſis in edito loco erat condita, arcemque habebat, ex Pauſania. Πατρεῦσι δὲ ἐν ἄκρᾳ τῇ πόλει Λαφρίας ἱερόν ἐστιν Ἀρτέμιδος. *Eſt Patrenſibus in arce Laphriæ Dianæ fanum.*

Hic nummus ſecundæ & minimæ formæ obvius eſt.

PTOLEMAIS.

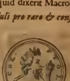

IMP. C. L. SEP. SEVERVS. Caput Auguſti laureatum.

COL. PTOL. *Colonia Ptolemais.* Caput Serapidis cum modio.

Ptolemais urbs Phœniciæ littoralis, de qua dictum eſt in Claudio, Nerone, & Trajano, Colonia à Claudio deducta, nullâ immunitate præter Coloniæ titulum donata eſt, ſi Ulpianum audias lib. 1. de Cenſibus. *Ptolemenſium enim Colonia, quæ inter Phœnicem & Palæſtinam ſita eſt, nil præter nomen Coloniæ habet.* Serapis cum modio in plurimis Phœniciæ & Palæſtinæ nummis occurrit, cujus cultum illæ urbes ex Ægypto, ubi ſummâ veneratione habetur, acceperunt: ſupremus enim erat ejus provinciæ Deus, teſte Juliano in Cæſſ. Καὶ ὁ Ζεὺς, ἀποβλέψας πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Σάραπιν, καὶ τὸν Οὐεσπασιανὸν δείξας, Πέμπε, εἶπε, τὸν σμικρὸν τοῦτον ἀπὸ τῆς Αἰγύπτου ταχέως, ἵνα τὴν φλόγα ταύτην κατασβέσῃ. *Deinde Jupiter derepente ad Serapim fratrem ſuum converſus, Veſpaſianum oſtendens, Mitte, inquit, & hunc parcum & reſtrictum virum, quàm citiſſimè fieri poterit, ex Ægypto, qui hanc flammam extinguat.* De ejus calatho quid dixerit Macrobius, vide in Domitiano pag. 138.

Hic nummus ſecundi & minimi moduli pro raro & conſpicuo habendus.

IMP. C. L. SE. SEVERVS. AVG. Caput Severi laureatum.

COL. PTOL. *Colonia Ptolemais.* Caput medio pectore tenus, barba prolixa in floccos convoluta, & plurimis veluti cornibus ornatum, ante quod cornucopiæ.

Cujuſnam Numinis hoc caput eſſet in Ptolemaidenſium nummis obſignatum pronuntiare, diu ancipites hæſimus, ac modò illud ad Panem ob cornua velut hircina, tandem ad Nilum eſſe revocandum ſuſpicati ſumus. Ptolemaidenſes, ut Serapim ex Ægypto acceperunt, ita & Nilum, quem ut Jovem Ægyptii colebant, de quo citatur Parmenides in Græcis Comment. Αἰγύπτιε Ζεῦ Νεῖλε. Fluviorum ſimulacra in nummis cum ejuſmodi barba incompta & capillis horridis exhibentur, ut ſæpe ipſius Nili effigies in Ægyptiis occurrit: cornua illis apponuntur ad diverſa eorum oſtia in mare effundentia denotanda, unde Virgilius Æn. 8. Rhenum vocat Bicornem: Nilus verò plurima habere videtur, quod in ſeptem, ut ferunt, brachia, dividatur, ut canit ipſe Virgilius Æn. 6.

Et ſeptem gemini turbant rapida oſtia Nili.

Cornucopiæ fertilitatem & frugum omnium abundantiam indicat.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis inter rariſſimos numerandus.

IMP. C. L. SEP. SEVERVS. AVG. Caput Severi laureatum.
COL. PTOL. *Colonia Ptolemais.* Mulier turrita ſtans, & ſtolata, dextrâ temonem, lævâ cornucopiæ, ad ſiniſtrum latus columna, cui impoſita Lupa cum puerulis.

Mulier illa turrita, Genius eſt urbis, cujus ſitum non longè à Belo fluvio in campo videas apud Joſephum de Bel. Jud. l. 1. cap. 17. in cujus amplitudine narrat Judæos Petronio à Caligula miſſo occurriſſe, ac ſupplicaſſe de non collocanda in templo Jeroſolymitano Imperatoris ſtatua. Ἰουδαῖοι δὲ μετὰ γυναικῶν καὶ τέκνων ἀθροισθέντες εἰς τὸ πεδίον τὸ πρὸς Πτολεμαΐδα, καθικέτευον τὸν Πετρώνιον. *Judæi autem cum mulieribus & filiis collecti in campum, in quo ſita eſt Ptolemais, Petronio ſupplicabant.* Ptolemaidenſis Colonia à Claudio deducta, ad indicandam originem, Lupæ ubera Romulo & Remo præbentis ſimulacrum impoſuit, ut omnes Coloniæ ſolebant in foro, ut nos Senis urbe Hetruriæ pervetere adhuc vidimus, ejuſdemque Lupæ typum Coloniæ ut plurimùm in nummis ſignarunt, cujus rei teſtes ſunt reſidui illi præ manibus Antiquariorum obvii.

Hic nummus ſecundi moduli inter præſtantiores adſcribendus.

IMP. C. SEPT. SEVERVS. AVG. Caput Sept. Severi laureatum.
COL. PTOL. *Colonia Ptolemais.* Fulmen.

Fulmen, notum eſt Providentiæ ac Imperii ſymbolum; ſed in hoc Ptolemaidis nummo ad aliquam urbis hiſtoriam ſpectare videtur, forſan ut Ptolemaidenſes ab Ægyptiis vicinis eorum Numinum cultus admiſerunt; ſic & Seleucenſium Jovem Ceraunium ſub fulminis figura veneratos fuiſſe conjecturæ locus eſt. De fulmine pro Deo Seleuciæ habito audias Appianum de Syriacis p. 125. φασὶ δὲ αὐτῷ τὴν Σελεύκειαν οἰκίζοντι, τὴν μὲν ἐπὶ θαλάσσῃ διοσημίαν ἡγήσασθαι κεραυνοῦ, καὶ διὰ τοῦτο θεὸν αὐτοῖς κεραυνὸν ἔθετο, καὶ θρησκεύουσι καὶ ὑμνοῦσι καὶ νῦν κεραυνόν. *Aiuntque in condenda ad mare Seleucia, ſecutum augurium fulminis, ideoque ibi fulmen tanquam numen conſecratum, hodieque coli hymnis propriis ac ceremoniis.* Illud poſteà Jovem fulminatorem nuncuparunt, ipſique templum dedicarunt, ut narrat Joan. Malela Antiochenus in Seleuco. *Poſt triduum in Jovis Fulminatoris fano ſacrificavit.* Seleucienſes ideò in nummis Syriæ Regibus ſeu Imperatoribus à ſe dicatis, fulmen exhibuerunt: Regios in Hiſtoria noſtra Syriaca pag. 348. Imperiales verò apud Eq. Patinum pag. 282. conſulas.

Hic nummus mediocris moduli inter præſtantiores habendus.

STOBI.

IMP. C. SE. SEVERVS. Caput Severi laureatum.
MVNIC. STOBENS. *Municipium Stobenſium.* Victoria gradiens, dextrâ coronam, lævâ palmam.

Stobi urbs eſt Macedoniæ, de qua in Veſpaſiano, Tito, Domitiano & Trajano dictum. Paulus lib. 2. de Cenſib. Stobenſes juris Italici facit. *In provincia Macedoniæ, Dyrracheni, Caſſandrenſes, Philippenſes, Dienſes, Stobenſes juris Italici ſunt.* Victoriam gradientem in nummis Severi cælaſſe videntur Stobenſes, in monimentum ejus victoriæ quam ille ad Cyzicum contra Peſcennii duces retulit: gradiens autem effingitur, ad alias properans, ſoletque ita depingi poſt primam de hoſtibus reportatam.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis non obvius eſt.

TROAS.

IMP. C. SEP. SEVERVS. Caput Severi laureatum.
COL. AVG. TROAD. *Colonia Auguſta Troas* ſeu *Troadenſis.* Equus paſcens.

Troas urbs Phrygiæ minoris, de qua paſſim dictum eſt, & præſertim de equi paſcentis typo in Commodo, quem ad indicandam immunitatem omnium onerum à Claudio Coloniæ conceſſam ſpectare retulimus: illa autem inter alias Colonias ab Auguſto fundatore deductas juris Italici pronunciata eſt, ſi quidem ejus meminit Caius lib. 6. ad Legem Juliam & Papiam, *Juris Italici ſunt*, Τρωὰς, Βηρυτὸς, Δυῤῥάχιον, id eſt, *Troas*, *Berytus & Dyrrachium* Quod confirmat Paulus l. 2. de Cenſibus. *In provincia Aſia duæ juris Italici ſunt.* Cùm omni onere ſoluti eſſent Troadenſes, equum ideò ſolutum in nummis ſignarunt, qui typus præſertim curſum equorum publicum penitùs ſublatum indicare videtur. Appoſitè ergo ab iis in Severo cælatus eſt, ob illa quæ de ipſo narrat Spartianus in ejus vita. *Rei vehicularie munus a privatis ad fiſcum traduxit*, ut ſe ejus oneris immunes facti denotarent.

Hic nummus minimi moduli tritus eſt & frequens.

TYRUS.

IMP. CAES. L. SEPT. SEVERVS. Caput Severi laureatum.
COL. SEPT. TYRVS METROP. *Colonia Septimia Tyrus Metropolis.* Colonus agens boves; pone vexillum in quo LEG. III. GAL. *Legio Tertia Gallica.*

Tyrus urbs ad mare ſita, Phœniciæ Metropolis, à Sept Severo Colonia ob belli civilis merita conſtituta eſt; à Peſcennii autem partibus ut tota provincia ſtetit, ſed nunciatâ apud Cyzicum ejus exercitus clade, Severo cum Laodiceæ protinus acclamavit, quâ re auditâ Niger cùm Antiochiæ ageret, ejus defectione irritatus Mauros utrique urbi immittit juſſos occidere obvium quemque: illi Laodicenis de improviſo oppreſſis, deinde Tyrum pervenerunt, ut tradit Herodianus l. 3. p. 518. Ἐκεῖθέν τε ἀφικόμενοι ἐπὶ τὴν Τύρον, πᾶσάν τε ἐνέπρησαν, καὶ, πολλὰ διαρπάσαντες καὶ φόνον εἰργάσαντο. *Inde Tyrum pergentes, direptis omnium bonis, ac patrata ingenti cæde, totam incenderunt.* Severus miſeratione ductus Coloniam in fidei monumentum illi indito *Septimiæ* gentis nomine eam deduxit, juſque ipſi Italicum conceſſit Ulpiano teſte lib. 1. de Cenſibus. *Huic enim Divus Severus ob egregiam in Rempublicam, Imperiumque Romanum inſignem fidem, jus Italicum conceſſit.* Tyrum perperam Coloniam ab Elagabalo deductam refert Scaliger lib. 3. Can Iſag. pag. 301. Vexillum in quo legitur LEG. III. GAL. *Legio tertia Gallica*, nos docet Veteranos ejus Legionis in Phœnice à Veſpaſiano locatæ, & tunc hiemantis Colonos in eam à Severo tranſmiſſos.

Hic nummus primæ magnitudinis rariſſimus eſt.

IMP. CAES. L. SEPT. SEVER. PII. PERT. AVG.
PARTH. ET. IMP. CAES. M. AVR. ANTONINI.
PII. FELIC. AVG. PARTH. MAX. BRITANN.
MAX. P. P. ET. IVLIAE. AVG. MATR. AVG.
N. ET. SENAT. ET. PATRIAE. ET. CASTR.
MINERVAE. AVG. SACR.
DASIMIVS. FIRMAN. CORN. LEG. ET. AVR.
VICTORIN. ACTAR. CVM. IMM. LIB.
EX EXACTIS VOT. M. F.

Ex Sponio pag. 270.

JULIA

JULIA DOMNA.

JULIÆ DOMNÆ *nummi ſecundæ & minimæ formæ rari ſunt, primæ verò rariſſimi.*

ANTIOCHIA Piſidiæ.

IVLIA DOMNA AVG. Caput Juliæ Domnæ.

COL. CAESAR. ANTIOCH. *Colonia Cæſarea Antiochenſis.* Deus Lunus ſtans cum creſcente Luna humeris apposita, dextrâ haſtam, ſiniſtrâ Victoriam, pro pedibus gallus gallinaceus.

Antiochia, urbs Piſidiæ, Cæſarea dicta, nummos plurimos in Severi honorem percuſſit; nil mirum igitur ſi Juliæ Domnæ ejus uxori hunc ipſi conſecrarit. Xiphilinus in Dionis Epit. Juliam Plautiani calumniis impetitam ſe ſtudio Philoſophiæ conſolari ſolitam tradit. Καὶ ἡ μὲν αὐτὴ φιλοσοφεῖν διὰ ταῦτ' ἤρξατο, καὶ σοφισταῖς συνημέρευεν. *Quæ dum ob eam cauſam philoſopharetur, & tempus cum Sophiſtis tranſigeret.* Ipſa Severo forſan ob id grata, cùm ille Spartiano teſte Latinis Græciſque litteris eſſet inſtructiſſimus. De Dei Luni apud Antiochenſes cultu, vide in Antonino Pio. Ipſe Victoriam gerit in monimentum earum quas retulit Severus. Gallus gallinaceus ei ſæpe comes in Latonæ matris memoriam, vel ob ejus vigilantiam additur.

Hic nummus minimi moduli inter raros collocandus.

APAMEA Bithyniæ.

IVL. DOMNA. AVGVSTA. Caput Juliæ Domnæ.

COL. IVL. CONC. AVG. APAM. *Colonia Julia Concordia Auguſta Apamea* vel *Apamena.* Figura muliebris tunicata inſidens Delphino, dextrâ victoriolam, lævâ acroſtolium ut in nummo nobis viſum eſt.

Apameæ nominis urbes plurimæ ſunt, de quibus eruditam vide Octavii Falconerii de nummo Apamenſi Diſſertationem: ſed nulla præter illam quæ in Bithynia ad oſtia Rhyndaci fluminis ſita eſt, Colonia Romanorum fuit: ejus meminit Strabo lib. 12. pag. 564. Οἱ δ' Ἀπαμεῖς, [illegible] Ῥωμαίων. *Apameam Colonia deducta eſt.* Nomen *Juliæ* à Julio Cæſare conditam arguit. Pruſienſes & Apameni Bithyniæ cùm pro Julio contra Pompeium ſtetiſſent, illi libertatem ſunt conſequuti, hi Coloni ab eo facti ſunt: utramque eorum urbem Pruſias Zielæ F. Bithyniæ Rex, è ruderibus excitatam, Cium, de nomine ſuo Pruſiadem, Myrleam verò ab uxore, Apameam appellavit, quas ob cauſas *Concordia* in nummo Apamea dicta videtur. *Auguſtæ* cognomen quando *Julium* non ſequitur, non ab Auguſto inditum, ſed aliam ob cauſam, ut in plurimis Coloniis obſervatur, adjectum eſt. Mulier Delphino inſidens, ad veterem aliquam urbis hiſtoriam ſpectat. Mulier illa

forſan Myrlea eſt Amazon, quæ urbem condidit, ut alicubi legimus. Οἱ δ' ἀπὸ Μυρλείας Ἀμαζόνος. *Alii autem ab Amazone Myrlea.* Quod confirmat Strabo eod. lib. cit. pag. 550. Πρόσεστι δ' ἀπὸ Ἀμαζόνων, καὶ ἐπωνύμους πόλεις τινὰς εἶναι φασί. Καὶ γὰρ Ἔφεσον, καὶ Σμύρναν, καὶ Κύμην, καὶ Μυρλεῖαν. *Et aiunt urbes quaſdam Amazonum eſſe cognomines, Epheſum, Smyrnam, Cumam, Myrleam.* Veſtitus mulieris plurimùm Amazoni convenit; illa Delphino inſidet, & acroſtolium dextrâ gerit, quòd navim, cui nomen Delphini ob velocitatem inditum, forſan conſcenderit, ſupra quam victoriam acroſtolio deſignatam reportavit. Nummi hujus olim apud Gottifredum, nunc in Gaza Chriſtinæ Reginæ aſſervati epigraphen Lucas Holſtenius Not. in Stephan. pag. 26. ita corruptè legit COL. IVL. CONC. CAYCAPMA, quam ad Aliſarnam Troadis urbem revocavit.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis, eximiæ raritatis eſt & elegantiæ.

B E R Y T U S.

IVLIA AVGVSTA. Caput Juliæ Domnæ.

COL. IVL. AVG. FEL. BER. *Colonia Julia Auguſta Felix Berytus.* Aſtarte in templo tetraſtylo, dextrâ ſcipionem, ex adverſo Victoria columnæ impoſita, ipſi coronam porrigit.

Berytus Phœniciæ, quæ priùs Peſcennii partibus faverat, veniâ à Severo acceptâ, Juliæ Auguſtæ uxori forſan interventu ipſi nummos memor dedicavit; illa enim Syra erat, ut tradit Spartianus in vita Severi. *Quum audiſſet eſſe in Syria quandam quæ id genituræ haberet, ut Regi jungeretur, eandem uxorem petiit, Juliam ſcilicet; & accepit interventu amicorum.* Berytenſes Aſtarten ſeu Venerem in Juliæ nummis percuſſerunt, illam tanquam Deam topicam venerantes. Quidam volunt Aſtartes nomen ab Aſtarto Tyri Rege derivatum: *Aſtoret* verò Regum l. 3. c. 11. v. 5. ſeptuaginta Interpretes vertunt Aſtarten. Plutarchus eam ita deſcribit in M. Craſſo p. 553. Γίνεται δὲ πρῶτον αὐτῷ σημεῖον ἀπὸ τῆς θεοῦ ταύτης, ἣν οἱ μὲν Ἀφροδίτην, οἱ δὲ Ἥραν, οἱ δὲ τὴν ἀρχὰς καὶ σπέρματα πᾶσιν ἐξ ὑγρῶν παρασχοῦσαν αἰτίαν καὶ φύσιν νομίζουσι, καὶ τὴν πάντων εἰς ἀνθρώπους ἀρχὴν ἀγαθῶν καταδείξασαν. *Omen primum ei offertur ab hac Dea, quam Venerem, alii Junonem, nonnulli eam quæ incunabula & ſemina omnibus ex humido præbuit, cauſam & naturam arbitrantur eſſe, & quæ principium omnium bonorum docuit mortales.* Ipſa ſeminuda in nummis, Venus potiùs, quàm Juno videtur.

Hic nummus mediocris formæ inter raros adhibendus.

IVLIA DOMNA AVG. Caput Juliæ Domnæ.

COL. BER. *Colonia Berytus.* Duæ aquilæ legionariæ in laurea.

Berytenſes aquilas legionarias in nummis percuſſiſſe ſæpiùs diximus, ad memoriam Colonorum ex Legionum V. Macedonicæ & VIII. Auguſtæ Veteranis ab Auguſto in urbem tranſmiſſorum; ſed in nummis Juliæ forraſſe militaria hæc ſigna percuſſerunt, alludentes Senatui, qui illam ante ſigna caſtrenſia ſacra facientem in nummis ſignaverat, ob *Matris caſtrorum* titulum ipſi conceſſum, ad imitationem Fauſtinæ Junioris, cui illum Marcus Aurelius dederat, quòd eum ad caſtra proficiſcentem comitaretur, ut narrat Capitolinus in ejus vita. *Divam etiam Fauſtinam à Senatu appellatam gratulatus eſt: quam ſecum & in æſtivis habuerat, ut Matrem caſtrorum appellaret.* Nam ut Severus Divi Marci filium nuncupari voluit, ſic Senatus Imperatori adulans, Juliæ Domnæ, ut Fauſtinæ Aurelii uxori *Matris caſtrorum* titulum decrevit; imò nummi ejus Romani nos docent magnificos *Matris Auguſtorum, Matris Senatus, Matris Patriæ* fuiſſe ipſi tributos.

Hic nummus minimi moduli, inter præſtantiores collocandus.

CÆSAREA Palæſtinæ.

IVL. DOMNA. AVG. Caput Juliæ Domnæ.
COL. PR. FL. AVG. CAESAREA. Venus ſeu Aſtarte, pede ſaxo impoſito, dextrâ caput Serapidis, ſiniſtrâ ſcipionem, pro pedibus Fluvius emergens.

Aſtarte, ſeu Venus Byblia iterùm prodit in Cæſareæ nummis, quam in Hadriano & Fauſtina Juniore vidimus; hæc Dea caput dextrâ tenet, illud nempe papyraceum, quod Lucianus ipſemet vidit quotannis in mare projectum, & diabolicâ vi Byblum ſeptem diebus ex Alexandria Ægypti delatum, & cujus capitis adventus planctus Adonidis indicabat; unde pro pedibus Veneris ipſa Adonidis figura ſub Fluvii ſpecie emergens: cujus rei meminiſſe videtur Eſaias 18. 1. *Væ terræ cymbali orarum quæ eſt trans flumina Thus, mittenti in mare imagines, idque in vaſis papyraceis ſuper aquas.* Nec diſſimilia habent D. Cyrillus & Procopius in hunc Prophetam. Vaſa porrò papyracea ſunt Ægyptiaca navigia, quæ ex papyro fiebant, teſte Theophraſto. Αὐτὸς δὲ ὁ πάπυρος πρὸς πλεῖστα χρήσιμος, καὶ γὰρ πλοῖα ποιοῦσιν ἐξ αὐτοῦ. *Ipſe quidem papyrus ad plura utilis, ex eo enim navigia texunt.* Bochartus caput illud Oſiridis eſſe refert, lib. 4. cap. 2. ſed Oſiris idem eſt cum Serapide.

Hic nummus minimæ formæ, inter elegantiores recenſendus.

IVLIA DOMNA. AVG. Caput Juliæ Domnæ.
C. L. I. COR. *Colonia Laus Julia Corinthus.* Minerva galeata ſtans, dextrâ Victoriam, lævâ haſtam, pro pedibus hinc ara, inde clypeus.

Corinthus, quam Cicero *totius Græciæ lumen* appellat, pro Lege Manilia, cujus âger optimus & fructuoſiſſimus L. Mummii imperio ac felicitate ad vectigalia P. Romano adjunctus fuerat, Julius Cæſar ad eumdem colendum libertinos tranſmiſit, & Corinthum Coloniam deduxit eodem tempore quo Carthaginem, ut tradit Plutarchus in Julio pag. 734. ὧν ἐπιφανέσταται Καρχηδὼν καὶ Κόρινθος ἦσαν· αἷς καὶ πρότερον τὴν ἅλωσιν, καὶ τότε τὴν ἀνάληψιν ἅμα, καὶ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ἀμφοτέραις γενέσθαι συνέτυχε. *Quarum fuerunt clariſſimæ Carthago & Corinthus: quibus & capi ante & tunc inſtaurari unâ eademque tempeſtate ambabus contigit.* Corinthii ſicut Severo, ita Juliæ uxori nummos, ut amborum benevolentiam ſibi conciliarent, Pallade in utroque ſignata, dedicarunt: ſed in hoc nummo Victoriæ ſignum forſan Domnæ tanquam Palladi bellorum Præſidi tribuerunt, vel quia Victoria adſtitrix Minervæ in bello contra Gigantes data eſt; Corinthii hoc modo Juliæ blandientes, quòd illa Severo in bello comes fuerit. Minervæ ſtatuam in medio Corinthi foro poſitam narrat Pauſanias lib. pag. 89. Ἐν μέσῳ δὲ τῆς ἀγορᾶς ἐστιν Ἀθηνᾶ χαλκῆ. *In medio foro eſt Minerva ex ære.* Et ejus fanum prope Medeæ filiorum ſepulcrum locat pag. 91. Τοῦ μνήματος δὲ ἐστιν οὐ πόῤῥω Χαλινίτιδος Ἀθηνᾶς ἱερόν. *A ſepulcro non multùm diſtat Frænatricis Minervæ* (Chalinitida appellant) *fanum.*

Hic nummus ſecundæ magnitudinis, rarus eſt.

C. L. I. COR. *Colonia Laus Julia Corinthus.* Victoria gradiens, dextrâ coronam, lævâ palmam.

Corinthii Victoriam in nummis Juliæ, ut in Severo exhibentes, eorum exiſtimationis erga Auguſtam monimentum eſt, ipſi Severum Juliæ conſiliis ad bellum uſum fuiſſe indicantes: illa enim

non modò litteris erat imbuta, ſed ingenio conſilioque præpollebat. Dio eam Caracallæ filii libellorum ac epiſtolarum curam habuiſſe narrat lib. 77. pag. 878. Οὐδὲ ἐπείθετο τῇ μητρὶ πολλὰ καὶ χρηστὰ παραινούσῃ· καίτοι τὴν τῶν βιβλίων τῶν τε ἐπιστολῶν ἑκατέρων, πλὴν τῶν πάνυ ἀναγκαίων διοίκησιν αὐτῇ ἐπιτρέψας. *Non obtemperabat matri, juſta & utilia monenti, licet ei curam libellorum atque epiſtolarum utriuſque generis, præter admodum neceſſarias, commiſiſſet.* Ob id *Mater caſtrorum* videtur appellata, quod nomen jam quarto ſcilicet Imperii anno poſt vaſtatam Arabiam, Parthoſque & Adiabenos devictos, ei vetus inſcriptio apud Gruterum pag. 277. tribuit.

IVLIAE DOMNAE AVGVSTAE
IMP. CAES. L. SEPTIMI SEVERI PII PERT. AVG.
ARABICI ADIABENICI
P. P. P. M. TR. POT. IIII. IMP. VIII. COS. II.
ET. M. AVRELI. ANTONINI. CAES. MATRI
ITEMQ. CASTRORVM.
DECVMANI. NARBON.

Hic nummus mediocris moduli, à Patino pag. 289. vulgatus, pro raro habendus.

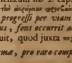

C. L. I. COR. *Colonia Laus Julia Corinthus.* Pegaſus.

Pegaſus ſæpe occurrit in Corinthiorum nummis, ita ut ab illo olim monetam *Pullum* vocari Jul. Pollux vulgaverit; hunc ad antiquitatem urbis indicandam ſignari paſſim diximus: eo enim uſus eſt Bellerophon Glauci Ephyræ ſeu Corinthi Regis filius, cùm per imprudentiam Deliadem fratrem interemiſſet, contra Chimæram certaturus, in Acrocorintho ad fontem Pirenen ille bibentem cepit, hujus fontis aqua apud Athenæum lib. 2. cap. 6. erat frigidiſſima. Επὶ Κόρινθον πορευομένων, φησὶ, ἡμῶν διὰ τῆς Κοντοπορίας καλουμένης ὁδοῦ τὴν ἀκρώρειαν ὑπερβαινόντων, εἶναι κρήνην ὕδωρ ἀνιεῖσαν χιόνος ψυχρότερον. *Corinthum*, inquit, *nos cùm eſſemus progreſſi per viam quam Contoporiam nuncupant, cumque ad montis ſummum jugum perveniſſemus, fons occurrit aquam nive gelidiorem effundens.* Pegaſus ἀπὸ τῶν πηγῶν, id eſt *à fonte*, nomen habuit, quod juxta πηγὰς, i. fontes Oceani natus ſit.

Hic nummus ſecundæ & minimæ formæ, pro raro computandus.

E M I S A.

ΙΟΥΛΙΑ. ΔΟΜΝΑ. Caput Juliæ Domnæ.
ΕΜΙΣΩΝ ΚΟΛΩΝΙΑΣ. ΗΚΦ. id eſt *anno* 528. Ædificium pulcherrimum cum duplici ordine, & tribus ſtatuis in utroque.

Emiſa, urbs eſt Phœniciæ ad Libanum montem, celebris, amœna, & valdè vetuſta, teſte Amm. Marcellino lib. 24. cap. 26. *In quibus amœnitate celebritateque nominum Tyrus excellit, Sidon, & Berytus, iiſdemque pares, Emiſa & Damaſcus, ſæculis conditæ priſcis.* Hæc patria Juliæ Domnæ Syræ fuiſſe videtur, ſi quidem Herodianus Juliam Mæſam ejus ſororem in ipſa urbe natam ſcribit lib. 5. Μαῖσα ἦν τις ὄνομα, τὸ γένος Φοίνισσα, ἀπὸ τῆς Ἐμέσου καλουμένης οὕτω πόλεως ἐν Φοινίκῃ. *Mæſa erat quædam nomine Phœniſſa mulier ab Emeſa urbe Phœniciæ.* Nil mirum ſi Emiſa in matris honorem Colonia ab Antonino Caracalla filio deducta ſit, de qua Paulus lib. 2. de Cenſibus. *Imperator noſter Antoninus civitatem Emiſenorum, Coloniam & juris Italici fecit.* Emiſeni in grati animi monimentum Juliæ Auguſtæ baſilicam ſeu templum condiderunt, cujus figuram in nummis conſignarunt. Notæ Η. Κ. Φ. ad annos 528. æræ urbis Emiſæ ſpectant, de qua in Caracallæ nummis.

Hic nummus mediocris moduli, à Patino pag. 290. & à Spanhemio pag. 369. vulgatus, inter præſtantiores habendus.

HELIOPOLIS.

IVLIA FEL. AVG. *Julia Felix Auguſta.* Caput Juliæ Domnæ.
COL. HEL. *Colonia Heliopolis* ſeu *Heliopolitana.* Dux aquilæ legionariæ in laurea.

Heliopolitani Phœniciæ ad Libanum montem, beneficiorum à Severo acceptorum (ut in ejus nummis diximus) memores, Juliæ Auguſtæ ejus uxori nummos dedicarunt; & inter alios typos ſigna militaria, quæ in aliis ad antiquitatem Coloniæ indicandam exhibentur, inſculpſere: in hoc verò ad imitationem Berytiorum, & in memoriam adulatorii *Matris caſtrorum* tituli Juliæ domnæ à Senatu delati, eadem hæc ſigna percuſſerunt. Ideo videtur à filio Caracalla nomen ejus cum exercitus nomine adſcribi apud Dionem lib. 77. pag. 878. Καὶ τὸ ὄνομα αὐτῆς ἐν ταῖς πρὸς τὴν βουλὴν ἐπιστολαῖς ὁμοίως τῷ τε ἰδίῳ καὶ τῷ τῶν στρατευμάτων, ὅτι σώζεται, μετ' ἐπαίνων πολλῶν ἐνέγραφεν. *Ejuſque nomen pariter cum ſuo & exercitus nomine poneret adjunctis multis laudibus in epiſtolis, quas mittebat ad Senatum, dum omnes valere ſcriberet.* Heliopolitani Juliæ plurimùm adulabantur, cùm illa ex ipſorum provincia eſſet oriunda.

Hic nummus minimæ formæ, pro raro habendus.

PTOLEMAIS.

IVLIA DOMNA. AVG. Caput Juliæ Domnæ.
COL. PTOL. *Colonia Ptolemais.* Mulier turrita inſidens rupibus, dextrâ ſpicas. In aliis figura Fluvii emergens.

Ptolemais Phœniciæ urbs, de qua in Claudio, Nerone, Trajano & Severo diximus, Colonia à Claudio deducta eſt, ſed ſine ulla immunitate. Situm ejus vide in Severo ad littus maris, ex altera cujus parte campus adeſt, in quo Beleus fluvius non longè ab urbe præterfluit. Ptolemaidenſes Genium urbis in nummo Domnæ percuſſerunt, ei adulantes, tanquam ipſorum urbs ſub ejus patrocinio, quaſi ſub Genii tutela foret. Ptolemais urbs quidem magna fuit, quondam *Ace* dicta; quo tempore Strabo narrat eâ Perſas veluti receptaculo adverſus Ægyptum uſos fuiſſe. Deinde à Perſis ab Alexandro ablata, tandem à Ptolemæo Ægypti Rege nomen habet; ſed ignoratur quis ille fuerit Ptolemæus, cùm omnes idem nomen prætulerint.

Hic nummus ſecundi & minimi moduli, inter raros & elegantes adſcribendus.

SEBASTE.

IVLIA. DOMNA. AVG. Caput Juliæ Domnæ.
COL. SEBASTE. *Colonia Sebaſte*, vel *Sebaſtena.* Tres figuræ ſtantes in templo tetraſtylo.

Sebaſte, urbs eſt Palæſtinæ in monte ſita, teſte Plinio lib. 5. cap. 13. *Sebaſte in monte & altiore Gamala.* Antè Samaria dicta eſt, ſed illam Herodes Rex Judææ in Auguſti honorem Sebaſten nominavit, ut innuit Joſephus Antiq. l. 13. cap. 18. Καὶ στρατεύει μὲν ἐπὶ Σαμάρειαν πόλιν ὀχυρωτάτην, περὶ ἧς ὅτι καλεῖται νῦν Σεβαστὴ κτισθεῖσα ὑπὸ Ἡρώδου, κατὰ χώραν δηλώσομεν. *Quapropter duxit exercitum ad Samariam urbem munitiſſimam, quæ quod nunc Sebaſte vocetur ab Herode condita, cùm erit opportunum dicemus.* Sebaſte Colonia à Sept. Severo conſtituta eſt, ut liquet ex Ulpiano lib. 1. de Cenſibus.

Divus quoque Severus in Sebaſtenam civitatem Coloniam deduxit. Nil mirum igitur ſi Sebaſteni nummos Juliæ Domnæ Fundatoris uxori dedicarint. Templum exhibet tres figuras ſtantes, quarum media eſt Jupiter, cui fanum exſtructum videtur, duæ aliæ non rectè diſtinguntur.

Hic nummus ſecundæ & minimæ formæ, rariſſimus eſt.

COL. SEBASTE. *Colonia Sebaſte*, vel *Sebaſtena.* Figura militaris paludata ſtans coronatur à Victoria, ex adverſo mulier ſtolata ſtat, capite turrito, dextrâ extensâ, lævâ cornucopiæ.

Herodes cùm haberet duas arces in urbe, tertiam foris munire voluit, itaque Samariam ob ſitum in monte ſelegit, eamque Sebaſten vocavit, ut narrat Joſephus Antiq. l. 15. c. 11. Τρίτον κατὰ τοῦ λαοῦ τὴν Σαμάρειαν ἐνόησεν ἐπιτείχισμα, καλέσας μὲν αὐτὴν Σεβαστὴν, οἰόμενος δ' ἐκ τῆς χώρας οὐδὲν ἔλαττον ἰσχυρώσειν τὸ πᾶν, ἀπέχουσαν μὲν Ἱεροσολύμων μιᾶς ὁδὸν ἡμέρας. *Viſum eſt tertiam quoque munire Samariam, mutato nomine Sebaſten, quæ foris totam gentem contineret in officio, abeſt ab Hieroſolymis itinere unius diei.* Ejus ſitum eleganter deſcribit Benjamin Thudelenſis in ſuo Itinerario pag. 66. *Unde die uno Sebaſten me contuli, dictam ab antiquis Samariam: hodieque Achabi Iſraëlitarum Regis aulæ dignoſcuntur ibi veſtigia. Urbs in monte quondam munitiſſima, fontibus eſt irrigua.* Sebaſteni Severum Coloniæ fundatorem, ob egregia belli facinora contra Parthos, Adiabenos & Arabes devictos à Victoria coronatum ſpectante urbis Genio, in Juliæ Domnæ exhibent, qualem ejus fortè ſtatuam in foro beneficiorum memores erexerunt.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis, inter rariſſimos & præſtantiſſimos reponendus.

S T O B I.

IVL. DOMNA. AVG. Caput Juliæ Domnæ.
MVNICIP. STOBENS. *Municipium Stobenſium.* Figura capite turrito ſtans, dextrâ haſtam, cui involutus ſerpens, ſiniſtrâ cornucopiæ.

Stobenſes Macedoniæ ut Severo, ita & Juliæ uxori nummos cum Victoriæ ſigno percuſſerunt, ſed in Julia Victoriam cum Genio urbis conjunxerunt. De ipſius Deæ alis loquitur Ovidius Eleg. 3. lib. 1. Triſt.

Victoria Dea te ſolitis circumvolet alis.

Serpens Victoriæ comes adjungitur, quia illam portendit, ut innuit Valerius Maximus de Sylla lib. 1. cap. 6. Caput præfert turritum, ut Genius urbis depingi ſolet; Cornucopiæ gerit Genii ſymbolum, ut vim rerum omnium gignendarum habens. Itaque Victoria ſub Genii forma exhibetur à Stobenſibus in nummo Juliæ, tanquam ipſa urbis ſeu Imperatoris Genius Victoriæ comes.

Hic nummus mediocris formæ, à Patino pag. 189. vulgatus, pro raro habendus.

T R O A S.

IVLIA. PIA. AVGVSTA. Caput Juliæ Domnæ.
COL. ALEX. AVG. TRO. *Colonia Alexandrina Auguſta Troadenſis*, vel *Colonia Alexandria Auguſta Troas.* Diverſæ ſunt epigraphæ. Equus paſcens.

Troadenſes plurimis antè Imperatoribus nummos ſuos quidem dedicaverunt, ſed urbs non ſe Alexandriam Troadem nuncupavit, licèt Troas & Alexandria eadem ſit apud veteres Hiſtoricos, ut videre

videre eſt apud Strabonem lib. 2. pag. 134. Ἐν δὲ τοῖς περὶ Ἀλεξάνδρειαν μέρεσι τῆς Τρῳάδος. *Inde apud Alexandream Troadis.* Troas autem ab Alexandro Magno dicta eſt *Alexandria*, ut diximus: cùm autem Troadenſes Caracallam Alexandri Magni eſſe amantiſſimum intelligerent, ut ipſi adularentur, nomen Alexandriæ in nummis addiderunt; ille enim ſe Alexandrum verè prædicabat, ut narrat Dio lib. 78. pag. 873. Καὶ οὐδὲ ταῦτα μέν τι αὐτῷ ἐξήρκεσεν, ἀλλὰ καὶ αὐτὸν ἐκεῖνον Ἑῷον Αὔγουστον ἐπεκαλεῖτο. *Quibus rebus minimè contentus, ſeſe Alexandrum Orientalem Auguſtum appellavit.* Nummus in Juliæ honorem poſt Severi mortem, cùm illa Troadem unà cum Caracalla veniſſet, percuſſus eſt. Equus paſcens, ad immunitates urbis indicandas ſignatus videtur.

Hic nummus minimi moduli, à Patino pag. 289. vulgatus, inter raros locum habere meretur.

TYRUS.

IVLIA AVGVSTA. Caput Juliæ Domnæ.

COLON. SEP. TYRO. in aliis TYRVS METROP. *Colonia Septimia Tyrus Metropolis.* Bos ante quod conchylium, & pone vexillum, in quo LEG. III. GAL.

Tyrus de Phœniciæ Metropoli cum Sidone ab antiquo decertavit apud Strabonem lib. 16. p. 756. ἀμφότεραι δ᾽ οὖν ἔνδοξοι, καὶ λαμπραὶ, καὶ παλαιαὶ, καὶ νῦν· ὁπότεραν δ᾽ ἄν τις εἴποι μητρόπολιν Φοινίκων, ἔρις ἐν ἀμφοτέραις ἐστίν. *Ergo ambæ & nunc & antiquitus claræ illuſtreſque ſunt, controverſumque manet, utra earum Phœnicum Metropolis dici debeat.* Suidas Tyriis Hadrianum Metropoleos dignitatem in gratiam Pauli Tyrii conceſſiſſe narrat, quod confirmat nummus noſter; ſed Sidon Colonia ab Elagabalo conſtituta, Metropolis etiam nuncupata eſt, ut infrà videbimus. Bos ad civium deductionem ſpectat: vexillum ſeu labarum in quo LEG. III. GAL. Veteranos etiam Legionis tertiæ Gallicæ in Phœnicia hiemantes ad eam tranſmiſſos indicat. Conchylium, urbis Tyri inſigne eſt, ex ejus enim cruore purpureus fiebat ille color toto orbe celeberrimus, ut tradit Strabo pag. 757. Πολὺ γὰρ ἐξήτασαι πασῶν ἡ Τυρία καλλίστη πεφύκεν. *Tyria enim purpura optima omnium perhibetur.* De qua Virg. Georg. 2.

Et Tyrio conſpectus in oſtro.

Ad Tyrum pertinet Juliæ Domnæ nummus, quem Triſtanus tom. 2. pag. 136. ſub nomine SEPHYRVS vulgavit, & non ad Sephorim Galilææ, ut putat Spanhemius Diſſ. 9. pag. 775. De hac dubius hæret Patinus 323. qui LEG. XII. pro III. ſcribit in vexillo. Pro Sephyro certat Mediobarbus pag. 283. & capedunculam pro conchylio ponit; P. Harduinus pag. 513. ex noſtro Regio Catalogo legit SEP. TYRVS, ſed errorem hauſit Patini LEG. XII. pro LEG. III.

Hic nummus ſecundæ formæ, à Triſtano tomo 2. pag. 136. vulgatus, inter rariores recenſendus.

CARACALLA.

ANTONINUS Severi filius, *Britannici* nomen cum patre cepit, ſed Getâ fratre Imperii conſorte occiſo, in Germaniam profectus, *Germanici* cognomen, *Britannico* relicto, deſumpſit; deinde bellum Parthicum inſidiis egit. Colonias ANTIOCHIAM ad Orontem in Syria, EDESSAM in Meſopotamia, EMISAM in Phœnice conſtituit.

CARACALLÆ *nummi ex omni forma & modulo obvii & frequentes.*

ANTIOCHIA Syriæ.

ΑΥΤ. ΚΑΙ. ΜΑ. ΑΥ. ΑΝΤΩΝΕΙΝΟϹ. ϹΕ. Caput Caracallæ laureatum.

ΑΝΤΙΟΧΕΩΝ. ΜΗΤΡΟ. ΚΟΛ. Ἀντιοχέων Μητροπόλεως Κολωνίας. In area verò S. C. Δ. E. Mulier turrita ſedens in rupibus, dextrâ extensâ, in aliis ſpicas gerit, pro pedibus Fluvius, in vertice aries.

Antiochia urbs Syriæ ad Orontem, à Seleuco Syriaci Imperii fundatore condita, ſub Regibus ſuis diu ſtetit: at verò poſt Antiochum Aſiaticum ſeu Callinicum Syriæ regno à Pompeio ſpoliatum, illa αὐτονομίαν ab ipſo emit, teſte Porphyrio in Græcis Euſeb. Scaligeri pag. 227. deinde Romanis ſubdita, à Peſcennii partibus contra Severum ſtetit. Illi autem hic iratus privilegia ademit, eaque Laodiceæ tribuit, ut tradit Herodianus lib. 3. pag. 523. Τὸ Βυζάντιον κώμῃ δουλεῦον Περινθίοις δῶρον ἐδόθη, ὥσπερ καὶ Ἀντιόχεια Λαοδικεῦσιν. *Byzantium urbs in vici formam redacta, Perinthiiſque in ſervitutem adjudicata eſt, quemadmodum Antiochia Laodicenis.* Sed tandem Caracallæ interventu ei Severus jura & immunitates reddidit, ſi Spartiano fides in Caracallæ vita. *Antiochenſibus & Byzantinis interventu ſuo jura vetuſta reſtituit, quibus iratus fuit Severus, quòd Nigrum juverant.* Antiochenſes beneficii per filium à patre accepti memores, Caracallæ urbem ſuam ingredienti plurimos honores tribuerunt, ut narrat idem Herodianus. Εἰς τὴν Ἀντιόχειαν ἀφίκετο, ἐκεῖ τε ὑποδεχθεὶς πολυτελῶς, καὶ διατρίψας χρόνον τινά. *Devenit Antiochiam: ibi exceptus honorificentiſſime, atque aliquandiu moratus.* Caracalla illam bello civili populo exhauſtam, Coloniam Romanam tandem conſtituit, ſed ſalvis tributis, ut notat Paulus lib. 2. de Cenſibus. *Divus Antoninus Antiochenſes Colonos fecit ſalvis tributis.* Quem Pauli locum Ill. Spanhemius Diſſ. 8. pag. 755. de Antonino Pio intelligendum, & non de Caracalla, ex nummorum penu contendit, ſed nullos ante Caracallam inveneris, qui ei Coloniæ nummos tribuant. Nec audiendus Scaliger, qui Antiochiam à M. Aurelio deductam tradit Can. Iſagog. p. 301. De muliere rupibus inſidente, & notis S. C. Δ. E. in nummo ſequente.

Hic nummus primi moduli obvius & frequens eſt.

ANTIOXEΩN. MH. KO. Ἀντιοχέων Μητροπόλεως Κολωνίας. In area S. C. Δ. E. Mulier ut ſuprà ſedens.

Mulier inſidens rupibus, Genius eſt urbis, veſtitu pàtrio, non Romano: turribus coronatur velut provinciæ Metropolis. Dio in Hadriano: Ἐν τῇ μητροπόλει Συρίας Ἀντιοχείᾳ. *Antiochia, quæ urbs eſt Metropolis Syriæ.* Rupibus inſidet, ad ſitum in colle notandum, utpotè in clivo Silpii montis, ut tradit Euſtathius in Comm. ad Dion. lib. *Ea verò juxta Silpium montem eſt ſita.* Pro pedibus Fluvius eſt Orontes, de quo Strabo lib. 16. pag. 750. Ῥεῖ δὲ τῆς πόλεως πλησίον Ὀρόντης ποταμός. *Prope urbem Orontes labitur.* Spicas gerit, ad frugum abundantiam in agro ſuo indicandam. Notas S. C. ob facultatem monetæ Antiochenſibus à Senatu conceſſam appoſitas, in Othone diximus: has verò Δ. E. Antiquarii interpretantur Δημαρχικῆς ἐξουσίας, *Tribunitia poteſtate*, quam Triſtanus tom. 2. pag. 225. ad Imperatorem, & non ad urbem ſpectare tradit; ſed nos ad urbem potiùs, quàm ad Imperatorem pertinere ſuſpicamur: In omnibus enim Antiochiæ nummis eædem litteræ ſemper occurrunt, quæ Populi auctoritate, vel Populi juſſu referunt, quòd facultas cudendæ monetæ ut à Senatu, ita à Populo Romano Antiochenſibus conceſſa fuerit.

Hic nummus mediocris formæ, à Triſtano tom. 2. pag. 225. & à Patino pag. 302. vulgatus, frequens & obvius eſt.

ANTIOCHIA Piſidiæ.

IMP. CAE. M. AVR. ANTON. AVG. Caput Caracallæ laureatum.

COL. CAES. ANTIOCH. *Colonia Cæſarea Antiochenſis.* In area S. R. Colonus agens boves, pone duo ſigna militaria.

Ad Antiochiam Piſidiæ pertinet nummus; hæc enim per *Cæſareæ* nomen ipſi ab Auguſto datum, ut diximus, ab aliis diſtinguitur. Seleucus autem Imperii Syriaci fundator de patris Antiochi nomine ſexdecim urbes condidit Antiochias, & ſex à matre Laodiceas, teſte Appiano pag. 124. in Syriacis. Πόλεις δὲ ᾤκισεν ἐπὶ τὸ μῆκος τῆς ἀρχῆς ὅλης, ἑκκαίδεκα μὲν Ἀντιοχείας, ἐπὶ τῷ πατρί. *Ornavit autem Imperium ſuum, exſtructis per totam ejus longitudinem urbibus, quarum ſexdecim à patre denominavit Antiochias, &c.* Auguſtus verò cùm eam deduxit Coloniam, nomen ſuum veteri in beneficii memoriam addidit: quam ob rem Antiochenſes in hoc Caracallæ nummo, ad Coloniæ originem indicandam, Coloni typum & ſigna militaria cælarunt, ut non modò cives Romanos, ſed Legionum etiam Veteranos à ſe receptos denotarent. Hæ litteræ S. R. *Senatus Romanus*, pro S. C. *Senatuſconſulto*, ad arguendam nummorum cudendorum facultatem à Senatu conceſſam videntur appoſitæ, quòd forſan majoris formæ ſint; nam ejuſmodi ſignare haud ſolent Coloniæ.

Hic nummus primæ magnitudinis pro raro numerandus.

COL. CAES. ANTIOCH. *Colonia Cæſarea Antiochenſis.* Jupiter ſtans, dextrâ aquilam, ſiniſtrâ haſtam gerit.

Antiochiam hanc Piſidiæ memorat Stephanus: Ἀντιόχεια, τετάρτη Πισιδίας, *Antiochia quarta Piſidiæ.* Ipſa plurimos Severo & Juliæ Antonini Caracallæ parentibus conſecravit: nil mirum ſi in filii

honorem tot ſignet, in iiſque præcipua urbis Numina exponat. En Jupiter, quem ſupremum antiquitas Deum exiſtimabat, ut innuit Virgilius Æneid. 10.

Juppiter omnipotens divûm Pater atque hominum Rex.

Aquilam Jovi attributam Lactantius ita tradit. Cùm Jupiter ex Inſula Naxo contra Titanas proficiſceretur, & ſacrificium faceret in littore, aquilam ad eum advolaſſe ferunt, auſpiciumque fecisſe: hinc ergo victor bono omine aquilam acceptam tutelæ ſuæ Jupiter ſubjugavit.

Hic nummus ſecundæ formæ in rariorum numero collocandus.

COL. CAES. ANTIOCH. *Colonia Cæſarea Antiochenſis.* Deus Lunus ſtans cum creſcente Luna humeris impoſita, dextrâ haſtam, ſiniſtrâ Victoriam, pro pedibus gallus gallinaceus.

Lunam marem & fœminam eſſe non modo Ægyptii exiſtimarunt, ut apud Euſebium & Diodorum obſervamus, ſed & Græci. Strabo enim l. 12. p. 557. in Phrygia & in Armenia minori templum Menſis, id eſt Luni, ſed præcipuè in agro Antiocheno ſub *Aſcæi* nomine templum fuiſſe narrat. Ἔστι δὲ καὶ τοῦτο τῆς Σελήνης τὸ ἱερὸν, καθάπερ τὸ ἐν Ἀλβανοῖς, καὶ ἐν Φρυγίᾳ. τό, τε τοῦ Μηνὸς ἐν τῷ ὁμωνύμῳ τόπῳ, καὶ τὸ τοῦ Ἀσκαίου τὸ πρὸς τῇ Ἀντιοχείᾳ τῇ πρὸς Πισιδίαν, καὶ τὸ ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Ἀντιοχέων. *Eſt autem hoc quoque templum Lunæ, ut quod in Albanis eſt, & quod in Phrygia, & Menſis aliud in loco cognomine, & Aſcæi apud Antiochiam Piſidiæ, & quod eſt in agro Antiocheno.* Antiochenſes præ Luni manibus poſuerunt Victoriam, in memoriam illius quam de Germanis vel de Parthis Imperator reportavit. Gallus gallinaceus huic Deo Luno comes ſemper aſtitit, quod Diana, quæ Lucina dicta, parturientibus favere exiſtimata ſit, ut Catullus ad Dianam.

Tu Lucina dolentibus,
Juno dicta, puerperis.

Gallus verò apud Ælianum Hiſt. annimal. parientibus etiam feliciter adeſt; eis enim faciles partus efficit.

Hic nummus mediocris moduli obvius eſt.

COL. ANTIOCH. *Colonia Antiochenſis.* Diana venatrix ſtans, dextrâ telum è pharetra dorſo impoſita extrahit, ſiniſtrâ extensâ arcum.

Ad Antiochiam Piſidiæ pertinet nummus, etſi ſolitum *Cæſareæ* nomen non præferat, ſola ex duabus illis Coloniis quas ex ſexdecim nomine Antiochias urbes diximus, conſtitutas, linguâ Latinâ nummos exhibet; Antiochia enim Syriæ à Caracalla deducta, Græcam exhibet epigraphen, & Metropolis dignitate ornatur; minuti autem nummi ſæpe inſcriptiones contrahunt. Dianæ effigies variæ à diverſis locis ubi culta eſt deſumptæ; hæc venatricis habitu effingitur, ut narrat Pauſanias in Achaicis. Ἔστι δὲ ἐν τῇ ἀγορᾷ ἱερὸν Ἀρτέμιδος, τοξευούσῃ δὲ εἴκασται. *In foro etiam eſt Dianæ templum: ſagittas Deæ ejaculantis effigiem præ ſe fert.* Quòd illa venationibus operam dediſſet, & forſan Antiochenſes eam in nummis Caracallæ ſignarunt ob venationis Imperatoris ſtudium.

Hic nummulus pro raro habendus.

GEN. COL. ANTIOCH. *Genio Coloniæ Antiochenſis.* Mulier ſtolata ſtans, dextrâ pateram, ſiniſtrâ cornucopiæ.

Spectat & hic nummus ad Antiochiam Piſidiæ, & non ad Antiochiam Syriæ, ut putat Patinus pag.

pag. 301. Antiochia autem Syriæ Græcè ſuos nummos cum Metropolis titulo inſcribit. Similem jam nummum Antiochenſes eum Genii typo patri Severo dedicarunt, ſed cum temone pro patera. Genius modò ſub Dei habitu effingitur, modò ſub Deæ effigie; ille Imperatorem, hæc Auguſtam repræſentat. Itaque mulier hæc ſub Genii forma in Severo & Caracalla Juliam exhibet. Antiochenſes illi per uxorem, huic per matrem blandientes, urbem ſuam in Auguſtæ tutela poſuerunt, in cujus rei monimentum utrique Imperatori nummos ſuos dedicarunt.

Hic nummus minimi moduli obvius eſt.

COL. CAES. ANTIOCH. S. R. *Colonia Cæſarea Antiochenſis.* Lupa cum puerulis Romulô & Remo ſub arbore.

Coloniæ Romanæ pro ſymbolo in nummis plerumque Lupam cum puerulis ad indicandam urbis originem ſignabant. Arbor, ficus erat illa Ruminalis, juxta quam Romulus & Remus Lupæ ubera ſugentes, inventi ſunt, ut tradit Plutarchus in Romulo p. 19. Ἦν δ᾽ πλησίον ἐρινεὸς, ὃν Ρωμινάλιον ἐκάλουν..... Ἐνταῦθα δὲ τοῖς βρέφεσι κειμένοις τήν τε λύκαιναν ἱστοροῦσι θηλαζομένοις. *Erat juxta ficus, quam Ruminalem dicebant..... Ad pueros ibi jacentes Lupam tradunt lactantem curſum flexiſſe.* Cùm autem ipſi inter ſe de condenda urbe tractarent, Romulusque vellet de nomine illam Romam vocare, Remus autem Remuriam appellare, res in Romuli gratiam auſpiciis peracta eſt, Romaque urbs pro inſigni Lupam cum puerulis uſurpavit.

Hic nummus primæ magnitudinis in rariorum ſerie numerandus.

APAMEA Bithyniæ.

M. AVREL. ANTONINVS. P. F. AVG. Caput Caracallæ laureatum.

COL. IVL. CONC. APAM. AVG. D. D. *Colonia Julia Concordia Apamena Auguſta, Decreto Decurionum.* Aquila legionaria inter duo ſigna militaria.

Apamea Bithyniæ urbs & Colonia jam nummum Juliæ Domnæ obtulit, ſic & Caracallæ ſuos dedicat, quando forſan ille Nicomediæ Bithyniæ Metropoli moratus eſt, ut Dio tradit lib. 77. pag. 878. Πρὶν δ᾽ ἀπᾶραι ἀπὸ Νικομηδείας, ἀγῶνα μονομαχίας ἐν αὐτῇ ἐπὶ τοῖς ἑαυτοῦ γενεθλίοις ἐποίησε. *Antoninus antequam excederet Nicomedia, ludos gladiatorios fecit ſuo natali die.* Nicomedia autem à Nicomede Bithyniæ Rege nomen habet, & Apamea ab Apama ejus uxore, teſte Euſtathio in Dionyſ. Pereg. *At veluti Apamia, quam excellens Nicomedes condidit, nomen accepit à muliere quadam Apama.* De Apamenorum privilegiis narrat Plinius Epiſt. lib. 10. ad Trajanum. *Quùm vellem Apameæ, Domine, cognoſcere publicos debitores, & reditum, & impendia, reſponſum eſt mihi, cupere quidem univerſos, ut à me rationes Coloniæ legerentur, nunquam tamen eſſe lectas ab ullo Proconſulum, habuiſſe privilegium, & vetuſtiſſimum morem, arbitrio ſuo Rempublicam adminiſtrare.* Aquila legionaria & ſigna militaria, deductorum in Coloniam Veteranorum inſignia ſunt, ad illius antiquitatem arguendam percuſſa; ſed ex qua Legione tranſmiſſi ſint illi, ignoratur, niſi fortè fortunâ alius nummus illius nomen exhibeat.

Hic nummus primi moduli, à nobis Theſauro Regio additus, rariſſimus & elegantiſſimus eſt.

B E R Y T U S.

IMP. M. AVR. ANTONIN. Caput Caracallæ laureatum.
COL. BER. *Colonia Berytus.* Neptunus ſtans, pede proræ impoſito, dextrâ Delphinum, lævâ tridentem.

Stephanus Byzantinus Berytum urbem, κτίσμα Κρόνου, *Saturni opus*, eſſe tradit. Sanchoniaton apud Euſebium lib. 1. Præparat. illam Neptuno deinde conceſſam narrat. Καὶ ἐπὶ τούτοις ὁ Κρόνος Βύβλον μὲν τὴν πόλιν θεᾷ Βααλτίδι, τῇ καὶ Διώνῃ δίδωσι· Βηρυτὸν δὲ Ποσειδῶνι καὶ Καβείροις. *Interea Saturnus Byblum quidem urbem Deæ Baaltidi, quæ & Dione, dono dedit: Berytum autem Neptuno & Caberis.* Nil mirum ſi frequens in Berytenſium nummis occurrat tutelaris urbis Deus, urbem Saturnus condidit, quam Neptuno dedit; Neptunus forſan in Beroes Nymphæ gratiam, Beroam vocavit, quæ à Romanis dicta eſt Berytus, ut refert Nonnus in Dionyſ. Vide apud eundem Stephanum aliam Beryti etymologiam, de qua Thomas Luſitanus ejus Commentator egregiè diſſeruit.

Hic nummus tertiæ magnitudinis obvius eſt.

IMP. M. AVR. SEV. ANTONINVS. Caput Caracallæ laureatum.
COL. IVL. AVG. FEL. BER. *Colonia Julia Auguſta Felix Berytus.* Neptunus in curru à quatuor equis marinis vecto, dextrâ Delphinum, lævâ tridentem.

Berytenſes à Peſcennii partibus ſtetiſſe notat Herodianus, ſed Severum iis ignoviſſe teſtantur nummi ejus Beryti percuſſi, & id interventu Caracallæ, qui Antiochenſes etiam patri reconciliaverat, factum fuiſſe ſuſpicati ſumus; unde frequentes Berytenſium nummi in hujus Imperatoris honorem ſignati. Neptunus urbis tutelaris Deus exhibetur, cujus hic typus inſolens & non obvius: in curru autem cum equis marinis vehitur, tanquam Deus maris: Neptuno tribuuntur equi marini, parte anteriore equi figuram habentes, poſteriore piſcis, quòd ille perhibeatur primus equos domuiſſe, unde Hippius vocatus, id eſt equeſter. Phornutus ita dictum refert à velocitate navigationis maritimæ, quòdque naves in mari quaſi equi eſſe videantur.

Hic nummus minimæ formæ, rariſſimus eſt.

ANTONINVS PIVS. Caput Caracallæ laureatum.
COL. BER. *Colonia Berytus.* Duæ aquilæ legionariæ in laurea.

Duas illas in nummo Beryti aquilas legionarias, Veteranos duarum Legionum Colonos in eam tranſmiſſos indicare ſæpiùs diximus; porrò unam modò in Legione aquilam extitiſſe, cùm plura & ſigna & vexilla fuerint, videtur confirmare Tacitus Annal. lib. 1. *Primani ſtratis unà Viceſimanorum Principibus, aquilam abſtulere. Quo dolore accenſa Legio, & plura ſigna vexillaque ex hoſtibus rapuit.* Qualis verò fuerit aquilæ Legionariæ figura, Dionem audias lib. 40. pag. 128. Ο γὰρ ἀετὸς, ὠνομασμένος (ἔστι δὲ νεὼς μικρὸς, καὶ ἐν αὐτῷ χρυσοῦς ἐνίδρυται) καθίσταται ἐν πᾶσι τοῖς καταλόγοις στρατοπέδοις, καὶ οὐδαμόσε ἐκ τῶν χειμαδίων, πλὴν εἴ που σύμπας ὁ στρατὸς ἐξίοι, κινεῖται· καὶ αὐτὸν ἀνὴρ ἐπὶ δόρατος μακροῦ ἐς ὀξὺ τὸ σφέλας ἀπηγμένου, ὥστε καὶ τὸ ἐς ἔδαφος καταπήγνυσθαι, φέρει. *Aquila, exigua quædam eſt ſacelli effigies, inque ea, aquila aurea eſt collocata: conſtituitur autem in omnibus Legionibus Romanis, neque priùs hibernaculis effertur, quàm univerſus exercitus egrediatur. Eam aquilam haſtæ impoſitam unus quidam vir portat, cujus haſtæ pars infima præacuta eſt, ut in ſolum defigi poſſit.* Sed quia hæc avis Romani

mani Populi peculiaris erat, Marius in ſecundo conſulatu eam inter alia ſigna militaria dedicavit, eique primum in Legione locum attribuit.

Hic nummus minimi moduli, nec rarus nec obvius eſt.

CÆSAREA Palæſtinæ.

IMP. M. AV. ANTONINVS. Caput Caracallæ laureatum.

COL. PR. FL. AVG. CAES. *Colonia Prima Flavia Auguſta Cæſarea.* Colonus velatus agens boves.

Cæſarea urbs Palæſtinæ prima, ſeu Metropolis, à Veſpaſiano Colonia deducta eſt. Colonus, Coloniæ ex civibus conflatæ ſymbolum eſt. Qui verò in novam Coloniam deduci volebant, ſua apud Triumviros deducendæ Coloniæ deſtinatos nomina conſcribebant; ſicque rei familiaris pondere gravati, ad novas quibus indigerent divitias gratis datas cum familia accedebant. Cæſarea verò ab Herode Rege condita, erat ditiſſima, plurimis ædificiis admodum ſuperba, cujus deſcriptionem legas apud Joſephum Antiq. 15. c. 13. quam à templo & ſtatua Cæſaris *Cæſaream* dictam refert. Περίκειται δὲ κύκλῳ τὸν λιμένα, λευκοτάτου λίθου κατασκευή, συνεχὴς οἴκησις, κἀν τῷ μέσῳ κολωνός τις, ἐφ' οὗ νεὼς Καίσαρος ἄπωθεν τοῖς εἰσπλέουσιν, ἔχων ἀγάλματα, τὸ μὲν Ῥώμης, τὸ δὲ Καίσαρος, ὅθεν πόλις αὐτὴ Καισάρεια καλεῖται, κάλλους τε ὕλης, καὶ κατασκευῆς τετυχηκυῖα. *Circum portum ædes continuatâ ſerie marmore politiſſimo exſtructæ ſunt, extante in medio tumulo, in quo templum Cæſaris à longè conſpicuum adnavigantibus, & in eo ſtatuæ, Romæ altera, altera Cæſaris; unde nomen Cæſareæ, urbi tam materiâ, quàm artificio ſtructuræ conſpicuæ.* Hæc duodecim annorum ſpatio eſt abſoluta, Rege nec labori parcente nec ſumptibus.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis, pro raro habendus.

COL. CAESAREA LIB. ΑΛΦ. *Colonia Cæſarea Libera* 531. Perperam apud Triſtanum COL. CAESAREAE IN ΑΛΦ. Mulier loto inſignis pectore tenus in templo.

Quamvis religioſè admodum obſervaverimus nummos à nobis non inſpectos in hac ſerie non evulgare, liceat tamen hunc à Triſtano Caracallæ tributum tom. 2. pag. 168. in Tyronum gratiam proferre, ut quæ fides nummis alienâ manu tranſmiſſis adhibenda ſit, demonſtretur. Si vix eorum epigraphen, cùm illa paululum detrita eſt, aſſequantur etiam peritiſſimi, Triſtanus nummum ad Caracallam, ſed P. Harduinus pag. 48. ad Elagabalum ſpectare contendit; plurimi autem Antiquarii hunc & illum Imperatorem confundunt. Triſtanus Letrinum Coloniam in Elidem à Caracalla nomine Cæſaream deductam hariolatur; P. Harduinus nummum ad Cæſaream Antiochenſem Piſidiæ revocat, & pro corrupta Triſtani voce KIN, ſubſtituit ANT. Ferè autem ſimilis epigraphe in ſuperiori Titi nummo Cimelio Chriſtinæ Reginæ, ad Cæſaream Palæſtinæ pertinere docet; exhibet ille COL. CAESAREA LIB. ΑΛΦ. In nummis Cæſareæ Palæſtinæ, ſæpe Aſtarte in templo repræſentatur, nec ulla in Cæſarea Antiochenſi æra, imò verò in nullis Piſidiæ nummis occurrit, quæ frequens in Syriæ provinciis reperitur, ſed contentio eſt, an voces ΑΛΦ. pro æra accipiendæ, vel *Flavia* exponendæ. Res jam in Tito dirempta videtur. Litteræ in hoc nummo inverſæ pro P. Harduino certant, & æram denotant, ſed ipſæ recto ordine in Tito ΦΛΑ. pro nomine gentis *Flaviæ* accipiendæ; nam in iiſdem nummis à ſe invicem tam longo tempore remotis eadem æra convenire nequit; quamobrem nummus Caracallæ à Triſtano datus, rectè à P. Harduino Elagabalo tribuitur, ob eandem Cæſarenſium Palæſtinæ, & Tripolitarum Phœniciæ in eodem littore æram à primo Seleucidarum anno inchoantem.

Hic nummus ſecundæ formæ, à Triſtano tom. 2. pag. 168. vulgatus, inter rariores collocandus.

CARRHÆ.

ΑΥΤΟΚ. ΑΝΤ. ΓΕΤΑC. ΚΑΙ. Αὐτοκράτωρ Ἀντωνῖνος, Γέτας Καῖσαρ. Capita Caracallæ laureati & Getæ ſine corona, adverſa.

ΚΟΛ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙC. ΚΑΡΡΗΝΩΝ. Κολωνία Μητρόπολις Καῤῥηνῶν. Aſtrum in creſcente Luna.

Carrhæ, urbs eſt Meſopotamiæ, Colonia ſub M. Aurelio & L. Vero deducta, cùm hic Meſopotamiam Parthis ab Hadriano relictam recuperaſſet, quam Severus iterùm à Commodo dimiſſam recepit. Carrheni Severo gratulantes, quòd Cteſiphonte Parthorum regiâ captâ, milites ejus filios Caracallam ſcilicet Imperii participem, & Getam Cæſarem dixiſſent, nummos utrique in rei memoriam percuſſerunt. Spartianum in Severi vita audias. *Æſtate jam exeunte Parthiam ingreſſus, Cteſiphontem pulſo Rege pervenit, & cepit hiemali prope tempore.... & Parthicum nomen meruit. Ob hoc etiam filium ejus Baſſianum Antoninum, qui Cæſar appellatus jam fuerat, annum decimum-tertium agentem, participem Imperii dixerunt milites. Getam quoque minorem filium, Cæſarem dixerunt. Harum appellationum causâ donativum militibus largiſſimum dedit, conceſſâ omni prædâ oppidi Parthici: quod milites quærebant.* Creſcens Luna in qua aſtrum ad Deum Lunum, quem Carrheni ſummâ veneratione colebant, ſpectat, de quo in M. Aurelio diximus.

Hic nummulus in Cimeliarchio Ducis Cenomanenſium, inter elegantiſſimos adſcribendus.

ΑΥΤ. ΚΑΙ. Μ. ΑΥΡ. ΑΝΤΩΝΕΙΝΟC. Caput Caracallæ laureatum.

ΚΑΡ. ΜΗΤΡΟΠΟΛ. ΚΟΛ. Κάῤῥα Μητρόπολις Κολωνία. Figura virilis pectore tenus in Luna creſcente.

Elegans eſt nummus qui Deum Lunum uti à Carrhenis colebatur, exhibet, ille veluti chlamyde indutus videtur: creſcentem Lunam in capite, ut Luna præfert. Lunus mas, & Luna fœmina idem eſt Carrhenis apud Spartianum in Caracalla. *Sciendum doctiſſimis quibuſque id memoriæ proditum, atque ita nunc quoque à Carrhenis præcipuè haberi, ut qui Lunam fœmineo nomine ac ſexu putaverit nuncupandam, is addictus mulieribus ſemper inſerviat: at verò qui marem Deum eſſe crediderit, is dominetur uxori, neque ullas muliebres patiatur inſidias. Unde quamvis Græci, vel Ægyptii, e genere quo fœminam hominem, etiam Lunam Deam dicant, myſtice tamen Deum dicunt.* Carrheni verò hunc nummum Caracallæ obtuliſſe videntur, cùm ille in urbe ſua hyemaret, ut narrat idem Hiſtoricus. *Deinde quum iterum vellet Parthis bellum inferre, atque hibernaret Edeſſæ, atque inde Carrhas Luni Dei gratiâ veniſſet.* Carrheni ideò Deum Lunum in rei memoriam ſignaſſe videntur. Κάῤῥα in ſingulari pro Κάῤῥαι in nummo Alex. Severi infrà deſcribendo legitur.

Hic nummus minimi moduli, inter elegantiores & præſtantiores numerandus.

COILLU vel COELLU.

ANTONINVS AVG. Caput Caracallæ laureatum.

AEL. MVNIC. COIL. *Ælium Municipium Coillutanum.* Prora navis, deſuper cornucopiæ.

Coellu & Coillu in nummis legitur, urbs eſt Numidiæ littoralis ad Ampſacæ oſtia, de qua in Antonino Pio, & Commodo dictum. Caracallæ nummos dedicavit, ei forſan gratulans, quòd Auguſtus

Auguſtus à patre fuiſſet renunciatus, de quo Herodianus in vita Severi p. 527. Διατρίψας δὲ ἱκανὸν χρόνον ἐν τῇ Ῥώμῃ τούς τε υἱεῖς αὐτοῦ κοινωνοὺς τῆς βασιλείας καὶ αὐτοκράτορας ἀπέδειξε. *Igitur aliquamdiu Romæ moratus, participato filiis Imperio.* Caracallam jam Cæſarem nominavit Auguſtum, & Getam minorem filium, Cæſarem pronunciavit. Prora navis ſitum urbis ad mare indicat : cornucopiæ, illius agrum frugibus & fructibus abundare arguit : hoc autem idem fuiſſe exiſtimatur quod Hercules cum Acheloo in ſpeciem tauri mutato congreſſus, ei detraxit: id Naiades acceptum, & omnium fructuum primitiis refertum, Copiæ conſecrarunt : hujus meminit Ovidius.

Naiades hoc pomis & odoro flore repletum
Sacrarunt, divesque meo bona Copia cornu eſt.

Inſcriptionem Gruteri pag. 362. in qua MVNICIPI. CIVILITAN. ad hanc urbem ſpectantem, P. Harduinus Not. ad Plin. lib. 4 pag. 496. ad Cibilitanos populos Luſitaniæ ſtipendiarios revocat.

Hic nummulus, pro raro computatur.

ANTONINVS PIVS. A Caput Caracallæ laureatum.

AEL. MVNICIP. COIL. *Ælium Municip. Coillutanum.* Diana ſtans Venatricis habitu; dextrâ ſagittam è pharetra dorſo impoſita depromit, ſiniſtrâ arcum geſtat.

Coillutani Dianam in nummo Caracallæ ſignarunt, cùm illam colerent, ut Caracallæ gratularentur, quod venationi ſtuderet : ſed Caracallæ vocem in nummis haud quæras, ludibrii id cognomen eſt, quod illi inditum tradit Xiphilinus in Epiſt. Dionis, ob proprium genus indumenti in modum pænulæ ab eo excogitatum. ὅτι δὲ Καράκαλλος διὰ τοῦ ἐπικληθέντα, καὶ τοὺς στρατιώτας μάλιστα ἀμφιέννυσθαι ἐκέλευσεν. *Ex quo Caracallus cognominatus eſt, juſſitque militibus ut ſe eodem genere veſtis induerent.* P. Harduinus hunc Caracallæ nummum legit mutilum pag. 13. AEL. MVNIC. quem ad Æliam Capitolinam revocat ; & ut id probet, hæc addit. *Judaïcum egit triumphum Caracalla, ut Spartianus refert in Severo pag. 70.* Sed eruditus Pater ingenio ſuo abutitur, dum Æliam Capitolinam recenſet Coloniam, poſteà illam pro Municipio accipit, imò eodem loco ipſi Græcam ΙΕΡΑΣ ΚΑΠΙΤΟΛΙΕΩΣ alterius nummi Severi epigraphen tribuit.

Hic nummus minimi moduli, pro rariſſimo habendus.

IM. ANTONINVS PIVS. A. Caput Caracallæ laureatum.

AEL. MVNICIP. COIL. ANT. *Ælium Municipium Coillutanum Antoninianum.* Silenus digito dextro indicans, humero lævo utrem hircinum gerit.

Municipium Coillutanum inſigne quoddam à Caracalla beneficium accepiſſe videtur, ut in grati animi monimentum *Antoniniani* cognomen acceperit. Caracalla primo *Baſſianus* appellabatur, ſed Severus illius pater Antoninum appellavit, ut narrat Spartianus in vita Severi. *In itinere apud Viminatium filium ſuum majorem Baſſianum, appoſitò Aurelii Antonini nomine Cæſarem appellavit ; & nomen quidem Antonini idcircò filio appoſuit, quòd ſomniaverat Antoninum ſibi ſucceſſurum* Senex ille utrem gerens, Silenus èſt, quem Coillutani venerabantur ; nec ut exiſtimat P. Harduinus pag. 120. *Vir ſaccum humeris geſtat, Coloniæ argumentum, ut in nummis Neapoleos Samariæ.* Non modò enim Silenus Neapoli Samariæ, ſed apud Laodicenos Syriæ, Damaſcenos Cæleſyriæ, Troadenſes Phrygiæ, Deultanos Thraciæ, & in aliis regionibus, ut docent nummi, cultus eſt, quem in urbe Eleorum templum habuiſſe narrat Pauſanias lib. 6. P. Harduinus loco cit. redarguit eos qui nummum hunc ad Cæliobrigam Hiſpaniæ retulere, ſed ille non rectiùs ad Cœlium in Calabria non procul à Brunduſio revocavit : at verò Cœlium nequidem Municipium ab illis Geographis dictum eſt.

Hic nummus minutus, inter rariores collocandus.

COMANA.

IMP. CAES. M. AV. ANTONINVS. Caput Caracallæ laureatum.

COL. IVL. AVG. F. COMANORVM. *Colonia Julia Auguſta Felix Comanorum.* Mulier tunicata & calatho ornata in templo diſtylo, manibus extenſis, dextrâ verò pateram.

Comana urbs ter gemina, una Cappadociæ, altera Ponti, tertia Piſidiæ, ad ultimam pertinent nummi in quibus ΚΟΜΑΝΕΩΝ epigraphe cum Deo Luno: is autem in hac provincia peculiariter cultus erat; de prioribus tantùm ambigitur. Cappadocia Regibus uſque ad Tiberium paruit; Pontus verò poſt Mithridatem profligatum, Romana facta eſt provincia. At cum nummus *Juliæ* & *Auguſtæ* nomina præferat, ad Comana Pontica pertinere videtur, illum tamen ad Cappadocica ſpectare exiſtimat P. Harduinus pag. 120. Videant eruditi Antiquarii. Illa urbs Colonia à Julio Cæſare poſt devictum Pharnacem Mithridatis filium deducta eſt, eodem forſan tempore quo in hoc tractu *Sinope*, unde ab eo *Juliæ* ambæ dictæ ſunt: Comana verò urbs ab Auguſto Veteranis frequentata, aut beneficio accepto dicta eſt Auguſta. Caracalla videtur Ponticæ provinciæ beneficium aut immunitatem aliquam contuliſſe: non ſolùm enim Comani, ſed & Sinopenſes nummos ei dedicarunt, imò ipſi urbem ſuam Aureliam in accepti beneficii monimentum appellarunt. In ambobus Comanis ſeu Cappadocicis, vel Ponticis, Bellonæ ſacra fiebant, quæ putabantur è Scythica Taurica ab Oreſte ejuſque ſorore Iphigenia eò delata: in hac autem urbe Iphigeniam lugubrem depoſuiſſe comam tradunt, unde Comana urbi nomen factum, teſte Strabone l. 12. p. 557. Ὑπὲρ δὲ τῆς Φαναροίας ἐστὶ τὰ Κόμανα τὰ ἐν τῷ Πόντῳ, ὁμώνυμα τοῖς ἐν τῇ μεγάλῃ Καππαδοκίᾳ, καὶ τῇ αὐτῇ θεῷ καθιερωμένα, ἀφιδρυθέντα ἐκεῖθεν· σχεδὸν δέ τι καὶ τῇ ἀγωγῇ παραπλησίᾳ κεχρημένα τῶν τε ἱερουργιῶν, καὶ τῶν θεοφοριῶν, καὶ τῆς περὶ τοὺς ἱερέας τιμῆς. *Super Pharanæam ſunt Comana Ponti, ejuſdem nominis cum his quæ in magna ſunt Cappadocia, eidemque conſecrata, atque adeò inde imitata, ſed & iiſdem fere utuntur ritibus ſacrorum, divinorum inſtinctuum & honoribus ſacerdotum.* Templum, in quo Bellona Dea calathum gerit, ut Genius urbis.

Cùm autem quædam litteræ in nummo per typum geminatæ fuerint, P. Harduinus pag. 120. ejus epigraphen ita protulit COL. IVL. AVG. C. I. F. COMMANORVM, & ſic interpretatus eſt, *Colonia Julia Auguſta Colonia Julia Felix Comanorum*; ſed cùm minùs arrideret, aliam ſubſtituit pariter adulterinam, *Colonia Julia Auguſta Concordia Invicta Felix Comanorum.* Sed I. & C. expungendæ.

Hic nummus primæ magnitudinis, eximiæ raritatis eſt & elegantiæ.

CORINTHUS.

M. AVREL. ANTONINVS. Caput Caracallæ laureatum.

C. L. I. COR. *Colonia Laus Julia Corinthus.* Hercules nudus ſtans, dextram ſuper femora admovet, lævâ axillâ innixâ clava, cyppo impoſitâ.

Corinthii eundem Herculis typum in Caracallæ & Severi nummis percuſſerunt, quòd pater peculiarem illi cultum adhiberet: Herculem enim & Bacchum *Deos Auſpices* vocabat, ipſiſque Romæ templum erexit, teſte Dione; Corinthii etiam Herculem venerabantur, cujus ſtatuas in urbe eidem poſitas tradit Pauſanias lib. 2. Una eſt ultra Propylea, de qua in M. Aurelio pag. 182. diximus; altera juxta templum Minervæ Frænatricis. Τὸ δὲ ἱερὸν τῆς Ἀθηνᾶς τῆς Χαλινίτιδος πρὸς τῷ θεάτρῳ σφίσιν ἐστί. Καὶ πλησίον ξόανον γυμνὸν Ἡρακλέους, Δαιδάλου δὲ αὐτό φασιν εἶναι τέχνην. *Templum verò Minervæ Frænatricis juxta theatrum eſt, & ei proximum Herculis nudo corpore ligneum ſignum, quod à Dædalo factum tradunt.* Caracalla autem ſe ad Herculis virtutem acceſſiſſe jactabat, apud Spartianum, quòd apros frequenter excepiſſet, & contra leonem ſtetiſſet.

Hic nummus ſecundæ & minimæ formæ, nec obvius nec rarus eſt.

IMP. CAES. M. AVREL. ANTONINVS. Caput Caracallæ laureatum.

C. L. I. COR. *Colonia Laus Julia Corinthus.* Puer Delphino ſubſtratus juxta arborem.

Puer ille Melicerta eſt à Delphino exceptus. Cùm autem Ino mater ſe in mare præcipitem cum eo dediſſet, illa à Megarenſibus ſuſcepta, Dea ab ipſis vocata eſt Leucothea; hic in Iſthmum deportatus, Palæmon à Corinthiis cognominatus eſt, de quibus Ovidius Metam. 4.

Leucotheaque Deum cum matre Palæmona dixit.

Arbor, pinus eſt, juxta quam inventum narrant Melicertæ corpus. Hujus arboris ramis victores ludorum Iſthmicorum in ejus honorem inſtitutorum ad rei memoriam ſunt coronati; nemus erectis & præaltis pinubus conſitum erat ad ſtadium, & templum in quo poſitæ victorum ſtatuæ, ut tradit Pauſanias lib. 2. pag. 86. & 87. Θέας δὲ αὐτόθι ἄξια ἔστι μὲν θέατρον, ἔστι δὲ στάδιον λίθου λευκοῦ. Ἐλθόντι δὲ ἐς τοῦ θεοῦ τὸ ἱερὸν τοῦτο μὲν ἀθλητῶν νενικηκότων τὰ Ἴσθμια ἑστᾶσιν εἰκόνες, τοῦτο δὲ πιτύων δένδρα ἐστὶ πεφυτευμένα ἐπὶ στοῖχον, τὰ πολλὰ ἐς ἰθὺ αὐτῶν ἀνήκοντα. *Inſignia verò illic opera, theatrum & ſtadium è candido lapide. Quà ad ipſum Dei fanum aditus eſt, una in parte athletarum poſitæ ſunt ſtatuæ, qui victores in Iſthmiis renunciati fuere: in altera pinus conſitæ, & earum multæ quaſi ad rectam lineam.*

Hic nummus mediocris & minuti moduli tritus & frequens.

M. AVRELIVS ANTONINVS. Caput Caracallæ laureatum.

C. L. I. COR. *Colonia Laus Julia Corinthus.* Victoria bigas agit, ſiniſtrâ flagrum.

Corinthii, ut patri Severo, ſic Caracallæ filio Victoriam bigas agentem; non ad victoriam de hoſtibus relatam, ſed ob eam quam ille in Agone Capitolino patris nomine reportavit, ſignaſſe videntur: Victoria enim flagrum & non palmam gerit, ut denotet ludos quos Caracallam plurimum dilexiſſe tradit Dio lib. 77. pag. 873. Ἐκ δὲ τῶν φόνων ἐς τὰς παιδιὰς ἀπεχώρει. *Poſt hæc ex his cædibus animum ad ludos applicat.* Et pag. 874. Πρὸς δὲ καὶ θέατρα κυνηγετικὰ, καὶ ἱπποδρόμους πανταχοῦ, ὅπουπερ καὶ ἐχείμασεν, ἢ καὶ χειμάσειν ἤλπισε, κατεσκευάσαμεν, μηδὲν παρ' αὐτοῦ λαβόντες. *Præterea amphitheatra, & circos in omnibus locis, in quibus hiemavit, aut ſe ſperavit hiematurum, gratis exſtruximus, eâque diruebantur illico.* Bigas in ludis & agonibus Olympicis tandem admiſſas alicubi diximus.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis pro raro notandus.

D E U L T U M.

IMP. M. AVREL. ANTONINVS. Caput Caracallæ laureatum.

COL. FL. PAC. DEVLT. *Colonia Flavia Pacenſis Deultum.* Pallas galeata ſtans, dextrâ clypeo innixa, ſiniſtrâ haſtam.

Deultum urbs Thraciæ nummos Caracallæ forſan conſecravit, dum ille per Thraciam in Syriam proficiſceretur; ut meminit Herodianus l. 4. in ejus vita p. 584. Ἐπεὶ δὲ τὰ περὶ τὸν Ἴστρον στρατόπεδα διῴκησε, κατῆλθεν ἐς Θρᾴκην, Μακεδόσι γειτνιῶσαν. *Sed ubi milites apud Danubium ordinavit, atque in Thraciam Macedonibus conterminam diſceſſit.* Deultum Colonia à Veſpaſiano ex Veteranis deducta eſt, & de nomine gentis ſuæ dicta eſt *Flavia*, & à cultu Deæ Pacis, cui templum Romæ in quarta regione ædificavit, teſte P. Victore de Reg. urbis, *Pacenſis* vocata eſt. Nummus exhibet Miner-

vam, cui fortè templum Deultani, Domitiano Fundatoris filio gratulantes, erexerunt, ob peculiarem ejus Imperatoris erga hanc Deam cultum. Minerva ſeu Pallas eadem eſt, ut innuit Virgilius Æneid. 1.

Nata Jovis Pallas, ſuprà eſt quæ dicta Minerva.

Hic nummus mediocris moduli, inter rariores numerandus.

COL. FL. PAC. DEVLT. *Colonia Flavia Pacenſis Deultum.* Lupa cum puerulis Romulo & Remo.

En Deulti alterum erga Caracallam obſervantiæ monimentum; urbs Romani juris facta, Lupam cum puerulis exhibet, ad originem Romæ indicandam: Coloniæ quidem Romanæ ſymbolum eſt hic typus, ſed non conſtitutæ ex Romanis militibus argumentum, ut refert P. Harduinus pag. 137. Deductæ civium Coloniæ index Colonus eſt agens boves: aquila legionaria, vel ſigna militaria, Veteranorum ſunt inſignia: Lupa verò ab ambobus promiſcuè uſurpatur.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis, à Patino pag. 301. vulgatus, pro raro notandus.

EDESSA.

ΑΥΤ. Κ. Μ. Α. ΑΝΤΩΝΕΙΝΟϹ. Caput Caracallæ laureatum.

ΜΑΡ. ΑΥΡ. ΑΝΤΩ. ΕΔΕϹϹΑ. Μαρκία Αὐρηλία Ἀντωνινιανὴ, & ut in multis occurrit nummis, Ἀντωνινιανὰ Ἔδεσσα, & non Μάρκος Αὐρήλιος Ἀντώνινος Ἔδεσσα, ut putat P. Harduinus pag. 144.

Edeſſa olim Antiochia, Oſrhoënorum in Meſopotamia urbs, Abgarenorum Regum ſedes, ipſis à Caracalla erepta: cùm enim Abgarus Rex à Severi partibus contra Parthos magnâ ſagittariorum manu ei in auxilium miſsâ ſtetiſſet, in ſummo honore ab eo habitus eſt, Romamque allectus, illum magnificè Imperator excepit; Caracalla verò contra Parthos bellum geſturus, eum decepit, & vinctum retinuit, ut narrat Dio lib. 77. pag. 875. Ἠπατήσας γὰρ τὸν βασιλέα τῶν Ὀσροηνῶν Ἄβγαρον ὡς δὴ πρὸς φίλον αὐτὸν ἥκειν, ἔπειτα συλλαβὼν ἔδησε, καὶ τὴν Ὀσροηνὴν οὕτω ἀβασίλευτον οὖσαν λοιπὸν ἐχειρώσατο. *Cùm ad ipſum tanquam ad amicum, Abgarus Rex Oſrhoënorum fraude pellectus veniſſet, ei fidem fregit, comprehenſumque conjecit in vincula, & Oſrhoënen Rege deſtitutam cepit.* Edeſſam regni primariam urbem deduxit Coloniam, & illi gentis *Aureliæ*, in quam ipſe tranſierat, nomen dedit, uti ſuperſtites ejus nummi nos edocent. Caput turritum, Coloniæ Genius eſt; Fluvius, Scirtus eſt, ad quem ſita urbs.

Hic nummus mediæ formæ tritus eſt

ΚΟΛ. ΕΔΕΣΣΑ. Κολωνία Ἔδεσσα, in aliis ΚΟΛΩ. ΜΑΡ. ΕΔΕΣΣΑ. Κολωνία Μαρκία Ἔδεσσα, in aliis ΚΟΛ. ΜΑΡ. ΑΥΡ. ΕΔΕΣΣΑ. Κολωνία Μαρκία Αὐρηλία Ἔδεσσα. Caput velatum & turritum.

Genius urbis in Syriæ provinciæ civitatibus ſæpe ſub muliebri capite turrito præſertim in primariis urbibus exhibetur. Edeſſa autem Oſrhoënæ, ut diximus, caput erat, urbs ampla ad Scirtum in Chaboram fluvium defluentem in clivo ſita, de qua inquit Spartianus. *Edeſſam in Oſrhoëna in provinciæ formam redegit amico Rege Abgaro, non victo, ſed vincto perfidiſſime.* Nummi Marciæ & Aureliæ nomina præferentes, urbem à Caracalla Coloniam conſtitutam demonſtrant; nam, ut ipſe

ipſe Edeſſenorum animos ſibi conciliaret, illam etiam Metropolim pronunciavit : cùm autem in ea hiberna ageret, Coloni vel adulantes, vel beneficii memores, non urbem ampliùs Edeſſam, ſed tantùm COL. MET. ANTONINIANA, *Colonia Metropolis Antoniniana*, inſcripſiſſe videntur; uti legitur in altero nummo obvio, qui mutilus à Patino pag. 298. num. 8. vulgatus eſt : ſi noſtra non arridet ſententia, poſterius hoc numiſma inter incerta amandetur.

Hic nummus ſecundæ & minimæ formæ obvius, alter minimi tantùm moduli rarus.

ΑΥΤΟ. ΚΑΙC. ΜΑΡ. ΑΥΡ. ΑΝΤ. Caracalla medio corpore tenus, capite laureato.

ΚΟΛΩ. ΜΑΡ. ΕΔΕ. Κολωνία Μαρκία Εδεσσα. Nec ſubſtituendum tanquam nummo mutilo Μ. ΑΥΡ; pro ΜΑΡ, ut P. Harduinus pag. 145. contra Patinum contendit. Duo capita turrita & velata adverſa, arulâ intermediâ.

Caracallam Edeſſæ mortuum narrant Rufus & Eutropius, ille in Breviario. *In Oſrhoena apud Edeſſam properâ morte obiit, & ibidem ſepultus eſt.* Hic verò lib. 8. *Defunctus eſt Edeſſæ in Oſrhoena, moliens adverſus Parthos expeditionem.* Sed cur duo capita velata in Edeſſæ nummis? An duo ſint ejuſdem urbis Genii, vel potiùs duæ urbes, una ſuperior in clivo, ut denotat Genius urbis montibus inſidens in priori Edeſſæ nummo ſignatus; altera verò inferior ad fluvium condita, ut arguit figura illa Fluvii enatantis formâ depicta. Arula intermedia utrique Genio ſacrificia perpetrari indicat. Edeſſam antiquiſſimam urbem memorat D. Iſidorus lib. 15. Etym. nempè à Membroth conditam.

Hic nummus minimi moduli, inter raros adſcribendus.

E M I S A.

ΑΥΤ. ΚΑΙ. Μ. ΑΥΡ. ΑΝΤΩΝΙΝΟC. Caput Caracallæ laureatum.

ΕΜΙCΩΝ ΚΟΛΩΝΙΑC. Ζ. Κ. Φ. 527. Aquila globo ſeu lapidi in coni formam inſiſtens, roſtro coronam gerit.

Emiſa urbs Phœniciæ, Colonia à Caracalla in matris Juliæ, ex qua erat oriunda, honorem deducta eſt, ut in Juliæ nummis diximus. Aquilam globo ſeu lapidi inſiſtentem, ad Jovem potiùs, quàm ad Imperium Romanum ſpectare exiſtimamus, ſi quidem Aquila Jovis eſt ales, ſub cujus figura ſæpe ille repræſentatur. Jupiter & Sol idem eſt Macrobio Saturn. lib 1. cap. 22. *Nec ipſe Jupiter Rex Deorum Solis naturam excedere videtur.* Imò Jupiter Emeſæ ſub Solis nomine imprimis colebatur, ideò Elagabalus Solis Sacerdos aquilam lapidi in coni formam inſiſtentem ſuper currum in nummis pro Deo ſuo cælari juſſit cum hac epigraphe, SANCT. DEO SOLI ELAGABAL. Litteræ numerales ΖΚΦ. annum æræ urbis Emiſæ 527. indicant, quæ cum Tripolitanis Phœniciæ annos 531. 532. & 533. in nummis Elagabali computantibus convenit, & idem initium habere videtur cum celeberrima Seleucidarum æra, cujus caput anno urbis Romæ 442. aſſignatur : nam ſi his addantur 527. in nummo ſignatis, efficient U. C. 968. quo tempore in Syriam venit Caracalla. Euſebius in Chronico eandem Edeſſenis epocham tribuit. Triſtanus ſimilem nummum tom. 2. pag 221. vulgavit, cui poſt ΕΜΙCΩΝ ΚΟΛΩΝΙΑC, additâ voce ΑΥΤ. duas tantùm priores æræ litteras Ζ. Κ. omiſsâ Φ. appoſint, quas P. Harduinus numerales tanquam ſuperfluas, non inſpecto nummo regio, prætermiſit, ſed rectè eas Ill. Spanhemius obſervavit.

Hic nummus tertiæ magnitudinis, à Spanhemio Not. in Juliani Cæſ. pag. 369. cælatus, inter rariores numerandus. Alter eodem typo inſignis nummus, ſed cum litteris ΗΚΦ. *aſſervatur Bononiæ apud Hæredes Val. Polazzi, de cujus æra in ſequenti nummo.*

ΕΜΙϹΩΝ ΚΟΛΩΝΙΑϹ Η. Κ. Φ. 528. Ingens lapis in conum aſſurgens ſuper ara in templo ſex columnarum.

Lapis ille prægrandis in hoc templo aræ impoſitus, ſimulacrum eſt Dei Elagabali ſeu Solis, ſupra quod aquila inſiſtere videtur in ſuperiori nummo: ipſius deſcriptionem legas apud Herodianum in vita Macrini pag. 563. λίθος δέ τις ἐστὶ μέγιστος, κάτωθεν περιφερὴς, λήγων εἰς ὀξύτητα κωνοειδὲς αὐτῷ σχῆμα, μέλαινά τε ἡ χροιά· διοπετῆ τε αὐτὸν εἶναι σεμνολογοῦσιν, ἐξοχάς τε τινὰς βραχείας καὶ τύπους δεικνύουσιν· εἰκόνα τε ἡλίου ἀνέργαστον εἶναι θέλουσιν, οὕτω βλέποντες. *Sed lapis eſt maximus, ab imo rotundus, & ſenſim faſtigiatus propemodum ad coni figuram. Niger lapidi color, quem etiam jactant cælitus decidiſſe. Eminent in lapide quædam, formæque nonnullæ viſuntur, ac Solis imaginem eſſe affirmant.* Templum illud auro argentoque plurimo ac lapidum eleganti magnificentiâ exornatum narrat idem Hiſtoricus; quod Vopiſcus Aurelianum poſt Zenobiam devictam ingreſſum tradit. *Emeſſam victor Aurelianus ingreſſus eſt, ac ſtatim ad templum Elagabali tetendit.* Id adeò excelſum fuiſſe memorant, ut Feſtus Avienus illud cum Libano monte conferat.

Libanus frondoſa cacumine turget,
Et tamen his certant celſi faſtigia templi.

Litteræ numerales ΗΚΦ. annum æræ urbis deſignant 528. initio ab anno U. C. 442. & Seleucidarum epochæ primo deſumpto, ut ſuprà diximus: ſed has omnes Syriæ & Phœniciæ æras fusè mox explanabit eruditiſſimus P. Noriſius in libro *De annis & epochis Syro-Macedonum*; cujus legendi ſummo deſiderio litterati, ſed præſertim rei nummariæ ſtudioſi, flagrant. Nummum hunc vulgavit Triſtanus tom. 2. p. 220. ſed cum detrita & mutila epigraphe, quam ex Goltzii Theſauro mutuatus eſt, ΚΟΙΝ. ΔΕΙΗΝΩΝ, & ad neſcio quam urbem nomine Diam juxta Sinum Arabicum revocavit. P. Harduinus p. 135. utrumque redarguens, inquit, *Neuter quo ſpectaret hic nummus vidit.* Sed eruditus Pater illum Dio Decapolitanæ regionis in Syria urbi non feliciori fato tribuit, cùm is ad Coloniam Emiſenam ſpectet.

Hic nummus primæ magnitudinis, in muſæo D. Dron Can. D. Thomæ à Lupara, apud Triſtanum tom. 2. pag. 220. vulgatus, pro rariſſimo habendus.

ΑΥΤ. ΚΑΙ. ΑΥΡ. ΑΝΤΟΝΙΝΟϹ. Caput Caracallæ radiatum.
ΕΜΙϹΩΝ ΚΟΛΩΝΙΑϹ. Κ̄Φ. Mulier turrita patrio habitu ſedens, pro pedibus figura Fluvii enatantis inſtar, brachiis expanſis.

Mulier illa ſedens turrita, Genius eſt Emiſæ, quæ inter alias Phœniciæ urbes celeberrima memoratur à Metaphraſte in vita SS. Martyrum Galactionis & Epithemis. *Phœnicia*, inquit, *quæ ad montem Libanum eſt, multæ quidem ſunt aliæ civitates, ſed aliarum omnium præſtantiſſima, & ad partes Boreales ſita Emiſa.* Fluvius in ima nummi parte Orontem deſignat urbi adfluentem, ille autem ex Libano monte ortum ducit.

Litteræ Κ̄Φ. in nummo minimæ formæ Theſauri Regii integerrimo, æræ annum deſignant; hunc tamen mutilum vulgavit Patinus pag. 304.... ΕΩΝ ΚΟΛΩΝΙΑϹ, ductâ lineolâ ſupra utramque litteram Κ̄Φ̄. quas P. Harduinus ſolito numeralium modo interpretatus eſt 220. cum altero Juliæ ectypo in eadem urbe cuſo, ſed apud Patinum p. 290. exeſo, ambos ad annum Sept. Severi 17. revocavit, rectè quidem initio epochæ ad æram Seleucidarum aſſignato; ſed ex Ulpiani verbis ab erudito Patre allatis, de Cenſibus Leg. 1. *Sed & Emiſenæ civitati Phœnices, Imperator noſter jus Coloniæ dedit, juriſque Italici eam fecit.* Probatur Emiſa Colonia à Caracalla poſt patris mortem conſtituta. Nummus ergo Coloniæ titulum ſub Severo habere, & ad 17. ipſius Imperii annum ſpectare nequit; itaque ad Archetypa Regia confugere oportuit: in nummo autem Juliæ literas ΗΚΦ. 528. quas jam notaverat Ill. Spanhemius Not. in Juliani Cæſſ p. 361. æræ congruentes obſervavimus: in hoc autem Caracallæ, lineam ſupra Κ̄ tantùm, & non ſupra Φ, ut ſignavit Patinus, ductam vidimus: at æra 520. cum Coloniæ titulo ſub Caracalla haud ſtare poteſt, nihilque ſuperflui in nummis, præſertim verò in notis numeralibus, cælari videtur. Lineam illam

eſſe

eſſe litteram ⊏ ſic deductam, aut ⊏ ut in nummis Syriacis ita exaratam ſuſpicatur vir eruditiſſimus D. Toinardus, prior 523. æræ Emiſenorum, & primum Caracallæ Imperii annum : altera verò 526. epochæ & 3. regni exhibet; poſteriori libenter accedimus, quod hoc U. C. 967. anno Caracalla cum Julia matre Emiſena in Syriam venerit, in cujus gratiam illum Emiſam conſtituiſſe Coloniam veriſimile eſt.

Hic nummus minimæ formæ, à Patino pag. 324. vulgatus, inter rariſſimos numerandus.

HELIOPOLIS.

M. AVR. ANTONINVS AVG. Caput Caracallæ laureatum.

COL. IVL. AVG. FEL. HEL. *Colonia Julia Auguſta Felix Heliopolis*, vel *Heliopolitana.* Tres urnæ, in unaquaque palmæ ramus; infrà vero CERT. SACR. CAP. OEC. IS. HEL. *Certamen ſacrum Capitolinum Oecumenicum*, *Iſelaſticum*, *Heliopolitanum*; & non *Certamina*, *&c.* ut legenda monet P. Harduinus p. 192. teſte Valeriani nummo infrà deſcribendo.

Heliopolis, urbs eſt Phœniciæ, Colonia à Julio conſtituta, ab Auguſto Veteranis frequentata, de qua paſſim dictum eſt. Tres urnæ cum lauri ramis ſpectant ad certamen Heliopoli celebratum, in quibus triplex erat, ſcilicet Equeſtre, Gymnicum, & Muſicum : unde tres urnæ in nummis percuſſæ. Oecumenicum dicitur, quòd Syriis non modò athletis, ſed ex toto terrarum orbe receptis, celebraretur : Iſelaſticum, quòd victores in patriam quadrigis, Græci εἰσελαύνειν, *tranſvehi*, dicerentur, quibus Trajanus Imp. apud Plinium Jun. lib. 10. ep. 190. & 120. annonaria commoda jubet præſtanda à civitate ex qua eſſent oriundi; non ex eo die quo eſſent Athletæ coronati, ſed quo eorum quiſque in urbem ſuam εἰσήλασεν ἂν, *ingreſſus eſſet*. Certamen illud dictum erat ſacrum, quia in honorem Dei alicujus celebrabatur : hoc verò dicatum fuerat Jovi Capitolino à Colonis Roma Heliopolim allato. Horum ludorum in urbe inſtitutionem à Furio Camillo Dictatore factam tradit Livius Dec. 1. lib. 6. *Capitolinos ludos ſolemnibus aliis addidimus, Collegiumque ad id novum auctore Senatu condidimus.* Eorum fit mentio in veteri inſcriptione apud Sponium Miſcell. ſect. 10. pag. 364. ΚΑΠΙΤΩΛΙΑ ΕΝ ΡΩΜΗ, *Capitolia Romæ.*

Hic nummus mediocris formæ perrarus eſt.

COL. HEL. *Colonia Heliopolis* ſeu *Heliopolitana.* Templum decem columnarum à latere, in cujus vertice I. O. M. H. *Jovi Optimo Maximo Heliopolitano.*

Heliopolitani beneficiorum Sept. Severi memores nummos ipſi dedicarunt, ſic & ſuos Caracallæ filio percutiunt. Severus eos ob merita belli civilis jus Latii dedit, quod etſi Coloni longè antè, ut diximus, conſtituti non obtinuerant, aut eo ab aliquo Imperatore privati fuerant, templum idem, quod & in patre Jovis, nimirum Capitolini, qui ab incolis Heliopolis urbis, Heliopolitanus dictus eſt; nam ut obſervat alicubi Diodorus, Dii à loco denominabantur, unde apud Tertullianum trecenti Joves numerantur. Lucas Holſtenius Not. in Stephan. pag. 129. famoſiſſimum templum quod in hac urbe ἐν Βαλανίῳ Chronicum Alexandrinum refert à Theodoſio Chriſtianorum cultui conceſſum, in verbo Βαλανίῳ latere Beli aut Baal Solis Numen exiſtimat. Jam diximus apud Syrios & Phœnices eundem eſſe Jovem & Solem ex Macrobio : *Aſſyrii quoque Solem ſub nomine Jovis, quem Dia Heliopoliten cognominant, maximis ceremoniis celebrant in civitate quæ Heliopolis nuncupatur.*

Hic nummus ſecundi moduli, rarior eſt in Caracalla quàm in Severo.

COL. HEL. *Colonia Heliopolis.* Caput velatum & turritum, pone quod laurus, in aliis cornucopiæ.

Hic nummus ad Heliopolim, & non ad Helviam urbem, ut refert Patinus in Indice pag. 19. ſpectat. De Heliopoli Phœniciæ loquitur Anonymus, quem vulgavit Gothofredus in Hexegeſi totius Mundi §. 10. Ἡλιούπολις, ἡ πλησιάζει τῷ Λιβάνῳ ὄρει. *Heliopolis, quæ propinqua eſt Libano monti.* Multæ enim erant urbes Heliopolis nomine, quæ recenſentur à Stephano de Urbibus. Hæ ob idem nomen eadem Numina venerari videntur. Macrobius enim Saturn. 1. cap. 23. Heliopolim Phœniciæ ab Heliopoli Ægyptiaca ſimulacrum Jovis ſeu Solis accepiſſe narrat, unde forſan nomen. *Ejus Dei ſimulacrum ſumptum eſt de oppido Ægypti, quod & ipſum Heliopolis appellatur, regnante apud Ægyptios Senemure, ſeu idem Senepos nomine: perlatumque eſt primum in eam per Opiam Legatum Deleboris Regis Aſſyriorum, Sacerdoteſque Ægyptios, quorum Princeps fuit Partemetis, diuque habitum apud Aſſyrios, poſteà Heliopolim commigravit.* Caput turritum, ſolenne eſt urbium ſymbolum. Lauri ramus in area nummi, pone caput muliebre, an Monetarii nota, an potiùs laurus dicata Soli, qui idem eſt cum Apolline apud eundem Macrobium loco laudato. *Hujus templi religio etiam divinatione præpollet, quæ ad Apollinis poteſtatem refertur, qui idem atque Sol eſt.* Quod confirmat Pauſanias in Achaic. pag. 443. Ἀπόλλωνα ἢ Ἥλιον, *Apollinem, qui Sol ipſe eſt.*

Hic nummus ſecundi & minimi moduli, nec rarus nec obvius eſt.

HIPPO Regius.

ANTONINVS PIVS. AV. Caput Caracallæ laureatum.
C. G. I. H. P. A. *Colonia Gemella Julia Hipponenſis Pia Auguſta.* Ceres gradiens, utraque facem ardentem.

Hippo urbs Africæ littoralis gemina, unde *Gemellæ* nomen, à Julio Colonia deducta, dicta eſt Julia; ejus meminit Plinius Secundus ad Caninium lib. 9. epiſt. *Eſt in Africa Hipponenſis Colonia mari proxima.* Hipponem à Phœnicibus conditam tradit Salluſtius de bello Jugurthino. *Poſteà Phœnices .... Hipponem, Adrumetum, Leptim, aliaſque urbes in ora maritima condiderunt.* Hunc Caracallæ nummum vulgavit P. Harduinus pag. 189. quem ad Coloniam Hadrumetinam fruſtrà revocat. Hanc ex Gruteri inſcriptione Coloniam indicat à Trajano deductam, unde VLPIA TRAIANA AVGVSTA FRVGIFERA HADRVMETINA. Noſtra Gemellæ Juliæ Hipponenſis Piæ Auguſtæ cognomina exhibet, de quibus in Marco Aurelio diximus, ut de Cereris in Africa cultu ex Tertulliano: illa accenſis in Ætna monte tædis Proſerpinam filiam perquirit, ut canit Statius Theb. 12.

Qualis ab Ætnæis accensà lampade ſaxis
Orba Ceres magnæ variabat imagine flammæ
Auſonium Siculumque latus.

Hic nummus minimæ formæ, inter raros adſcribendus.

LAODICEA.

IMP. M. AVR. ANTONINVS AVG. Caput Caracallæ laureatum.

COL. LAODICEAS METROPOLEOS. *Coloniæ Laodiceas Metropoleos.* Δ. Ε. in area, Δημαρχικῆς ἐξουσίας. Aquila in templo diſtylo.

Sex ſunt Laodiceæ urbes à Seleuco Nicatore de Laodices matris nomine conditæ, teſte Libaniò in Antioch. ex quibus una tantùm Colonia à Sept.ª Severo conſtituta eſt, quam Triſtanus & P. Harduinus ad eam quæ in Cæleſyria eſt, pro illa quæ in Syria ad mare collocatur; revocarunt; Ulpianum in lib. 1. de Cenſibus forſan ſequuti, eujus hæc ſunt verba. *Eſt & Laodicena Colonia in Syria Cœle, cui divus Severus jus Italicum ob belli civilis merita conceſſit.* Sed expungenda eſt vox *Cœle*, ut docet Paulus lib. 2. de Cenſibus. *Laodicea in Syria, & Berytus in Phœnice juris ſunt Italici.* Holſtenius in Stephanum p. 187. Triſtani quidem errorem arguit. *Proculdubio enim,* ait, *Syriæ Laodicea, & quidem illa maritima ibi intelligitur, quæ Colonia facta, jus Italicum ob belli civilis merita à D. Severo accepit.* Sed ipſius Laodiceæ nummos antequam facta ſit Colonia, cum aliis hujus nominis Laodiceæ urbium numiſmatibus confundit: unde dubius inquit: *Qui omnes quorſum referendi, videndum ampliùs.* P. Harduinus fol. 286. hunc Caracallæ nummum Laodiceæ Cæleſyriæ adſcribit, utriuſque Laodiceæ Syriæ ſcilicet propriæ, & alterius Cæleſyriæ quæ ad Libanum eſt, nummos promiſcuè deſcribit, quorum diſtinctionem in Tyronum gratiam, etiamſi id ad Librum quem de nummis Græcis, Deo juvante, edituri ſumus, pertineat, hic proferre lubet.

Laodiceni Syriæ, παράλιοι, id eſt ad mare, cùm à Julio Cæſare beneficium quoddam accepiſſent, ſe Julienſes appellarunt, ad quos pertinent nummi in plurimis Imperatoribus cuſi cum epigraphe ΙΟΥΛΙΕΩΝ ΤΩΝ ΚΑΙ ΛΑΟΔΙΚΕΩΝ, addita à beneficio æra puta in Trajano BEP. annò 162. de qua Euſebius loquitur in Chron. ad 2. annum Probi Imp. *Juxta Laodicenos* CCCXXIX. ſupra quod Scaliger in Comm. pag. 240. inquit. *Ergo epocham Laodicenam Antiochena antevertit anno uno. Haud dubiè à Cæſare eſt, quemadmodum & Antiochena.* Sed hanc ille ad Cæleſyriam perperam revocat, Laodicea deinde in bello civili Peſcennii cum Severo, in odium Antiochiæ Severo acclamavit, teſte Herodiano. *Laodicea quidem in Syria, Antiochenorum odio, Tyros in Phœnicia Berytiis infenſa, quæ nunciatà Nigri fugâ, ſublatis illius honoribus, Severo proſperè acclamarunt.* Antiochiâ igitur à Severo captâ, ille Antiochiæ privilegia Laodiceæ attribuit, ut innuit idem auctor. *Byzantium urbs, omni cultu atque honore detracto, Perinthiis adjudicata eſt, quemadmodum Antiochia Laodicenis.* Laodiceni beneficii memores, ſe Julienſes Laodicenos Severianos indigitarunt cum titulo Metropolitarum, teſtibus Severi nummis cùm epigraphe ΙΟΥΛ. ΛΑΟΔ. CΕΟΥ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ. Ἰουλίας Λαοδικείας Σευηριανῆς Μητροπόλεως. Sed cùm Caracallæ interventu Severus Antiochenis ignoviſſet, & ipſis jura reddidiſſet, Severus quaſi pro remuneratione Laodiceam Coloniam conſtituit, jure Italico ipſi conceſſo, & relicto Metropoleos ſecundæ titulo, unde in nummis COL. LAODICEAS METROP. inſcribitur. Ad hanc etiam urbem pertinent minuti nummi cum epigraphe Latino-Græca LAODICEON. cum capite turrito in templo, & aliis typis.

Laodicea Cæleſyriæ, quæ Cabioſa Plinio dicitur, ad Libanum montem ſita, omnes habet nummos ad prioris diſtinctionem cum Libani nomine. ΛΑΟΔΙΚΕΩΝ ΕΝ ΤΩ ΛΙΒΑΝΩ, in Antonino Pio. ΛΑΟΔΙΚ. ΠΡΟC. ΛΙΒΑΝΩ, in Severo & Caracalla. ΛΑΟΔΙΚΕΩΝ ΛΙΒΑΝΟΥ, in Trajano Decio. Aquila in templo potiùs ad Jovem, quàm ad Imperium Romanum ſpectare videtur. De litteris Δ. Ε. in Antiochia Syriæ ſuprà dictum eſt.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis, à Triſtano tom. 2. pag. 177. & à Patino pag. 298. mutilus etſi vulgatus, pro raro habendus.

P A T R Æ.

M. AVR. ANTONINVS AVG. Caput Caracallæ nudum.

COL. A. A. PATR. *Colonia Auguſta Aroe Patrenſis.* Mercurius inſidens ſcopulis, dextrâ extensâ, ſiniſtrâ caduceum, pro pedibus aries.

COL. A. A. PATR. *Colonia Auguſta Aroe Patrenſis.* Idem Mercurii ſignum in templo duarum columnarum.

Patræ urbs Achaiæ inter nummos quos præſertim Caracallæ dedicavit, alter Mercurii ſignum, alter verò ejus templum cum eodem ſimulacro exhibet: ſed de Mercurii ſignis, templo, aut cultu in Colonia Patrenſi, ne verbum quidem apud Pauſaniam. In arce tamen aut in clivo Mercurius inſidens rupibus, templum habuiſſe denotat. Sed ad quid Mercurius in his Caracallæ nummis? an ut ille facundiæ Deus creditus; Colonia Patrenſis adularetur Imperatori, quòd ille eloquens

quens videri vellet? Spartianus de illo tradit. *Non erat ille tardus in litteris.* Et Suidas in ejus vita hæc habet. Ὅτι Σεβῆρος καὶ πάνυ πάντα τὰ εἰς ἀρετὴν τείνοντα, καὶ τὰ κατὰ τὸ σῶμα, καὶ τὰ κατὰ τὴν ψυχήν, ἤσκησε τὸν Ἀντωνῖνον ὥστε καὶ αὐτοκράτορα ἤδη ὄντα, καὶ διδασκάλοις συνεῖναι, καὶ τὰ πολὺ τῆς ἡμέρας φιλοσοφεῖν. *Traditur Severus omnibus rebus ad animi corporiſque virtutem pertinentibus, Antoninum ſtudioſè excoluiſſe; ut jam Imperator quoque, & magiſtris adhuc uteretur, & magnam diei partem philoſopharetur.*

Uterque nummus mediocris magnitudinis, rarus. Prior à Patino pag. 298. vulgatus eſt.

M. AVR. ANTONINVS PIVS AVG. Caput Caracallæ cum laurea.
COL. A. A. PATR. *Colonia Auguſta Aroe Patrenſis.* Diana Venatrix ſtans cum pharetra dorſo impoſita, dextrâ ſpiculum gerit, pro pedibus canis venaticus.

IMP. ANTONINVS PIVS AVG. GERM. Caput Caracallæ laureatum.
COL. A. A. PATR. *Colonia Auguſta Aroe Patrenſis.* Diana Venatrix ſtans, ſiniſtrâ arcu innixâ.

Licet uterque nummus Dianam Venatricem exhibeat, diverſus tamen illarum ſitus & poſitio ad eamdem Dianam non pertinere denotat; variæ enim Patris colebantur apud Pauſaniam in Achaicis: Laphria, Limnatis, & Triclaria; de priori ſic loquitur ille pag. 44. Τὸ μὲν δὴ σχῆμα τοῦ ἀγάλματος θηρεύουσά ἐστι. *Præfert ſignum Venatricis habitum.* Ad eam ſpectat nummus poſterior; nam Diana in Neronis & Domitiani nummis lævâ arcu innixâ eodem modo percuſſa eſt, cum epigraphe DIANA LAPHR. Prior nummus Limnatidis eſſe videtur, cujus ſignum Preugenem Spartanis ſubripuiſſe narrat idem Pauſanias pag. 437. nullum autem erat in Triclariæ templo ſimulacrum eodem Hiſtorico teſte pag. 442. Καὶ τὸ ἱερὸν τῆς Τρικλαρίας ἐστίν, ἄγαλμα οὐδὲν ἔτι ἔχον. *Et Triclariæ templum, in quo ſignum omnino nullum reliquum eſt.* Poſterior nummus *Germanici* nomen præfert, quem titulum Caracalla, teſte Spartiano, ſibi aſſumpſit. *Et quum Germanos ſubegiſſet, Germanicum ſe appellavit.* Apud Herodianum, ille ad ripas Danubii pervenit, ac partes Imperii Romani Septentrioni ſubjectas ordinavit. Patrenſes Imperatori adulantes, nummum in ipſius honorem cum Germanici titulo percuſſerunt.

Prior nummus minimi moduli, alter ſecundi; uterque nec rarus nec obvius.

P E L L A.

IM. C. M. AVR. ANTONINVS.
C. IV. in aliis, COL. IVL. AVG. PELLA. *Colonia Julia Auguſta Pella.* Mulier tunicata ſedens cum calatho in capite, dextrâ verſus faciem admovere videtur, ſiniſtrâ ſellæ innixâ.

Pella urbs Macedoniæ, de qua in Hadriano dictum, Colonia à Julio Cæſare conſtituta, & Veteranis ab Auguſto frequentata eſt, unde *Juliæ* & *Auguſtæ* nomina. Mulier illa calatho inſignis, Genius eſt urbis ſedens, & ſicut in nummis Romanis Securitas depingitur, tanquam urbs in tumulo ſita, & ut notat Livius, ad provinciæ ſecuritatem naturâ & arte munita; ita ut Philippus Rex Macedoniæ in ea natus, illam plurimùm auxerit, adſtipulante Strabone in Excerpt. lib. 7. pag. 330. Ὅτι τὴν Πέλλαν οὖσαν μικρὰν πρότερον Φίλιππος εἰς μῆκος ηὔξησε τραφεὶς ἐν αὐτῇ. Ideò rectè Livius lib. 44. c. 45. *Situm urbis undique adſpiciens, quam non ſine cauſa delectam eſſe regiam advertit.* Quapropter à Julio Colonia videtur conſtituta, & ab Auguſto conſervata ad provinciæ ſecuritatem, cui alludit Lucanus ab Ill. Spanhemio laudatus.

Exiguæ ſecura fuit Provincia Pellæ.

Hic nummus mediocris formæ, ab Ill. Spanhemio Not. in Julian. Cæſ. pag. 160. vulgatus, pro raro habendus.

PHI-

P H I L I P P I.

IMP. M. AVREL. ANTONIN. Caput Caracallæ laureatum.
COL. AVG. IVL. in aliis IVL. AVG. PHILIP. *Colonia Julia Auguſta Philippenſis.* Duæ figuræ in baſi, una muliebris alteri paludatæ coronam imponens.

Philippi, urbs eſt altera Macedoniæ, cujus D. Lucas Act. 16. meminit. Ἐκεῖθέν τε εἰς Φιλίππους ἥτις ἐστὶ πρώτη τῆς μερίδος τῆς Μακεδονίας πόλις, κολωνία. *Et illinc Philippos quæ eſt prima Macedoniæ partis civitas, Colonia.* Hæ omnes urbes in Caracallæ honorem nummos percuſſiſſe videntur, cùm in Macedoniam tranſiit, in Syriam profecturus, de quo Suidas in Excerpt. Ἐπειδὴ δὲ καὶ ἐς τὴν Μακεδονίαν ἀφίκετο, Ἀλέξανδρον ἑαυτὸν ὠνόμασεν. *Poſtquàm in Macedoniam perrexit, ſe Alexandrum vocavit.* Macedones ipſi blandientes, quod ille prodiret per urbes provinciæ ſuæ Macedonico habitu, cauſiam ſupra caput geſtans, & crepidas indutus, illas prout quamque potuerat, ordinans. Philippenſes in omnibus ſuis nummis Auguſti beneficentiſſimi erga ſe Principis memoriam perpetuò colentes, ejus ſtatuam in foro locatam percuſſerunt.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis in Caracalla rarus eſt.

P T O L E M A I S.

IMP. CAES. M. AVR. ANTON. Caput Caracallæ laureatum.
COLONIA PTOLEMAIS. Imperator eques, dextrâ explicitâ, lævâ habenas.

Ptolemais urbs Phœniciæ littoralis, à Claudio Colonia deducta, adventum Caracallæ in urbem ſuam demonſtrare videtur. Ille enim Pacificatoris habitu eques depingitur, quales Romam ingreſſos Imperatores exhibent nummi Romani. Cùm autem Caracalla ad bellum Armeniacum Parthicumque in Syriam veniſſet, & in ea moraretur, Herodianus illum ex Antiochia Alexandriam progreſſum fuiſſe narrat p. 549. Εἰς τὴν Ἀντιόχειαν ἀφίκετο, ἐκεῖ τε ὑποδεχθεὶς πολυτελῶς, καὶ διατρίψας χρόνον τινὸς, ἐπὶ τὴν Ἀλεξάνδρειαν ἠπείγετο. *Devenit Antiochiam, ibique exceptus honorificentiſſimè, atque aliquandiù moratus, Alexandriam contendit.* Caracalla Ptolemaidem inter Antiochiam & Syriam ferè ſitam ingreſſus fuiſſe videtur, in cujus rei memoriam Ptolemaidenſes illum in equo poſuerunt, niſi forſan ſit ejus ſtatua equeſtris ob beneficium quoddam ab ipſo acceptum, à Colonis erecta.

Hic nummus ſecundi moduli, inter præſtantiores reponendus.

COL. PTOL. *Colonia Ptolemais.* Caput Serapidis calatho inſigne.

Plurimæ urbes Syriæ, Phœnices, & Palæſtinæ Serapidem in nummis exhibent, ejus apud ſe cultum indicantes; an eum ab Ægypto, ubi ſupremus erat Deus, receperunt, an ab ipſa Roma cum Colonis allatus; nam in urbis regione I. & VI templum erat ipſi exſtructum: in III autem & V. ædiculas Serapidis, Rufus & Victor fuiſſe tradunt. Templum verò primæ regionis non procul erat à Thermis Severianis. Caracallam ex templo Serapidis Alexandrinorum civium ſtrages vidiſſe narrat Dio lib. 77. pag. 880. Καὶ τούτων τὰ μὲν πλεῖω αὐτὸς ὁ Ἀντωνῖνος ἑωρᾶ τε καὶ ὁρῶν ἐποίει, τὰ δὲ καὶ ἐκ τοῦ Σαραπιείου προσέταττε· ἐν γὰρ τῷ τεμένει διῃτᾶτο καὶ ταῖς τῆς μιαιφονίας αὐτῶν νυξὶ καὶ ἡμέραις. *Horum magnam partem*

Antoninus præſens videnſque gerebat, imperabatquè multa è templo Serapidis, in quo erat dies noctesque homo tot cædibus pollutus. Cæſarienſes Caracallæ adulantes, præcipuum urbis Numen in ejus nummis ſignarunt.

Hic nummus mediæ formæ, à Patino pag. 299. vulgatus, pro raro habendus.

COL. PTOL. *Colonia Ptolemais.* Fortuna ſtolata ſtans cum calatho in capite, dextrâ temonem, ſiniſtrâ cornucopiæ, pone quam Victoria columnæ impoſita, ei coronam porrigit.

Fortunæ ſimulacrum in Ptolemaidis nummis frequens, illam pro dea Ptolemaidenſibus cultam fuiſſe arguit, quod Elagabali & Anniæ Fauſtinæ numiſmata, in quibus illa ſtat in aditu templi, confirmant. Aſſiſtit ei Victoriola alata columnæ impoſita, coronam ei porrigens, veluti Aſtartæ ſeu Veneri Cæleſti; forſan eadem eſt, quam Ptolemaidenſes ſub Fortunæ effigie venerantur. Pauſanias in Achaicis p. 451. Fortunam in templo cum cornucopiæ & Cupidine Ægiræ repræſentat, cauſamque earum conjunctionem refert. Οἶδα καὶ οἴκημα ἐν Αἰγείρᾳ θεασάμενος, ἄγαλμα μὲν ἐν τῷ οἰκήματι Τύχης, τὸ κέρας φέρουσα τὸ Ἀμαλθείας· παρὰ δὲ αὐτὴν Ἔρως πτερὰ ἔχων ἐστί. Ἐθέλει δὲ σημαίνειν, ὡς ἀνθρώποις καὶ τὰ ἐς ἔρωτα τύχῃ μᾶλλον ἢ ὑπὸ κάλλους κατορθοῦται. *Ædicula etiam quædam Ægiræ eſt, in qua Fortunæ ſignum ſum conſpicatus, Amaltheæ cornu præ ſe gerens; cui adſiſtit volucer Cupido. Significat hæc nimirum Amoris cum Fortuna conjunctio, plus ferè in amore homines ope Fortunæ, quam pulchritudine proficere.* De temone & cornucopiæ dictum, ſed Victoria illa columnæ impoſita, frequens in Coloniarum Phœniciæ nummis ad indicandas Phœnicum antiquorum victorias, & Colonias ab iis longè lateque deductas, exhibetur.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis inter elegantiores numerandus.

SINOPE.

IMP. CAES. M. AVR. ANTONINVS. Caput Caracallæ laureatum.

C. I. AV. SINOP. ANN. CCLII. *Colonia Julia Auguſta*, vel *Aurelia Sinope anno* 252. Jupiter cubat in lectiſternio, capite calatho ornato, dextrâ aquilam, lævâ haſtam divinitatis.

Hic nummus ob tartaream materiam quâ tectus erat, mutilus à Patino pag. 299. vulgatus, curâ noſtrâ integer reſtitutus eſt, & æræ urbis anni penitùs detecti. Nummus quidem ad Sinopen Coloniam ſpectat, de qua in Hadriano & M. Aurelio diximus. In utroque *Colonia Julia* dicta eſt Sinope, ſed in hoc addita vox AV. quæ potiùs pro *Aurelia*, quàm pro *Auguſta* accipienda eſt. Sed unde Aureliæ nomen? An in M. Aurelii honorem, cui Sinope ſuos dicavit, ut ſuprà vidimus, nummos, Caracallæ videlicet gratulans, quòd ille in Aureliam gentem tranſiſſet: ipſius enim pater Severus ſe Marci filium in nummis inſcribebat? An verò tantùm in Caracallæ gratiam: Colonia enim Troas Aurelia dicta eſt, ſed adjuncto nomine Antoniniana. Id verò Antiquariorum diſquiſitioni relinquimus. Jupiter, cujus tantùm caput Hadriani & Gordiani nummi exhibent, hic integer repræſentatur in lectiſternio cubans, prout in templo non procul ab urbe Sinope forſan colebatur, de quo Tacitus Hiſtor. 4. *Cognoſcit urbem illic Sinopen, nec procul templum vetere inter accolas fama Jovis Ditis.* Aquilam Jovi attributam nemo neſcit. ANN. CCLII. anni ſunt æræ Coloniæ Sinopenſis, quorum caput in M. Aurelio ad an. U. C. 706. revocavimus, quo Julius Cæſar Pharnacem in Ponto profligavit, & Sinopen à Rege direptam Colonis frequentavit: unde illi Juliæ nomen, quod confirmare videtur Strabo lib. 12. pag. 546. Νυνὶ δὲ καὶ Ῥωμαίων ἀποικίαν δέδεκται, καὶ μέρος τῆς πόλεως καὶ τῆς χώρας ἐκείνων ἐστί. *Nunc Romanorum recepit Coloniam, quæ in partem urbis agrique venit.* Anni vero U. C. 706. & æræ in Caracalla ſignatæ 252. ſimul juncti efficient U. C. 958. quo anno Caracalla Imperii conſors cum patre factus, Tribunitiam poteſtatem VI. agebat, L. Fabio Cilone & M. Annio Libone Conſulibus.

Hic nummus mediocris formæ, à Patino pag. 299. vulgatus, eximiæ raritatis eſt & elegantiæ.

S T O B I.

IMP. CAES. M. AVR. ANTONINVS AVG. Caput Caracallæ laureatum.
MVNICIP. STOBENS. *Municipium Stobenſium.* Victoria gradiens, dextrâ coronam, lævâ palmam.

Stobi urbs Macedoniæ, de qua in Veſpaſiano, Tito & Domitiano dictum, Severo, Juliæ, Caracallæ, & Getæ nummos conſecravit, omnes quidem cum Victoriæ ſigno, ut jam vidit Patinus. Stobenſes autem Imperatoriæ familiæ ſic gratulati ſunt, quòd poſt victorias de hoſtibus relatas Imperium Romanum non modò ſibi aſſeruiſſet Severus, ſed barbaris longè latèque profligatis, Adiabenici, Arabici, Parthici, & Britannici nomina eſſet aſſequutus. Caracallæ quoque nummis oblatis adulati ſunt, quòd ille pacatâ Germaniâ Parthis bellum illaturus, in Macedoniam provinciam ſuam perveniſſet. Dio autem Caracallam Macedones propter Alexandrum valdè dilexiſſe narrat lib. 77. pag. 874. Οὕτω δ' ἦν διὰ τὸν ἀλέξανδρον, καὶ τοὺς Μακεδόνας ἐφίλει. *Igitur tanto amore proſequebatur propter Alexandrum Macedones.* Nil mirum ſi Coloniæ & Municipia hujus provinciæ ſuos huic Imperatori nummos in grati animi monumentum dedicarint.

Hic nummus ſecundi moduli, à Patino vulgatus pag. 298. nec rarus nec obvius eſt.

T R O A S.

M. AVR. ANTONINVS PIVS AVG. Caput Caracallæ laureatum.
COL. AVG. TROA. *Colonia Auguſta Troadenſis.* In aliis COL. ALEX. AVG. *Colonia Alexandria Auguſta Troadenſis.* In aliis COL. AVG. ALEX. TRO. *Colonia Auguſta Alexandria Troadenſis.* Apollo muliebri habitu ſtans in cippo ante aram, dextrâ pateram, ſiniſtrâ arcum.

Hæ omnes variæ inſcriptiones ad Coloniam Troadenſem pertinent, quæ *Troas* & *Alexandria* appellatur, ut innuit Plinius lib. 5. cap. 30. *Troas Antigonia dicta, nunc Alexandria, Colonia Romana.* Jam ante Plinii tempora utrumque nomen habuiſſe videtur apud Polybium lib. 5. p. 447. Τὸ δὲ πλεῖστον καὶ πλεονεκτῶν τοὺς Ἰλιεῖς ἐπιβαλομένων, ἐγένετο μέν τις οὐκ ἀγεννὴς περὶ ταύτην πρᾶξις, καὶ ὑπὸ τῶν περὶ τὴν Τρῳάδα κατοικούντων ἀλεξανδρέων. *Qui cùm Ilienſes ad extremum obſidere eſſent aggreſſi, egregium ſanè facinus ab Alexandrenſibus qui Troadem colunt, eſt editum.* Figura in cippo, Apollo eſt muliebri habitu ornatus, pharetram ſupra humerum gerens, qualis ille depingitur ab Homero Iliad. 8. in Trojæ oppugnatione peſtem in Græcorum exercitum immittens.

Τόξ' ὤμοισιν ἔχων ἀμφηρεφέα τε φαρέτρην.
Arcus in humeris habens, circumjectamque pharetram.

Hic nummus minimæ formæ rarus eſt.

COL. AVG. TROAD. *Colonia Auguſta Troadenſis.* Figura paludata ſacrificat ſuper tripodem ante ſignum figuræ arcum gerentis, in vertice aquila unguibus caput bovis. Diverſi ſunt typi.

Figura cippo impoſita Apollinem exhibet, tutelare, ut diximus, Trojæ Numen. Hic Apollo à Stephano de Urb. Ἀπόλλων Ἰλιεύς dictus, qui idem ac Smintheus eſſe videtur, non quidem à Smintheo oppido, quod ſibi finxit Stephani Epitomator, vocatus, ſed ab occiſis ab Apolline muribus

qui à Trojanis Sminthii appellantur, ut tradit Strabo lib. 13. pag. 613. Τὰ δὲ περὶ τοὺς Τεύκρους καὶ τοὺς μύας, ἀφ' ὧν ὁ Σμινθεὺς, ἐπειδὴ σμίνθοι οἱ μύες δεῦρο μετοιστέον. *Enimverò quæ de Teucris & muribus traduntur, unde Smintheo nomen ſit: quando Sminthii ſunt mures, huc ſunt transferenda.* Ille eſt Deus, quem Chryſes ipſius Sacerdos oravit apud Homerum lib. 1. Iliad. ut ſagittis Danaos Trojam obſidentes perderet.

Τίσειαν Δαναοὶ ἐμὰ δάκρυα σοῖσι βέλεσσιν.
Pendant pœnas Danai ob meas lacrymas tuis ſagittis.

Apollo Sacerdotis ſui precibus annuens, in Græcorum exercitum peſtem immiſit, Iliad. 1. verſ. 90.

Αὐτὰρ ἔπειτ' αὐτοῖσι βέλος ἐχεπευκὲς ἐφιεὶς
Βάλλ'.
Sed poſteà in ipſos ſagittam mortiferam immittens
Jecit.

Figura paludata ſacrificans, non Caracalla eſt, cùm jam ſimilis typus in Criſpinæ nummis vulgatus ſit, ſed Alexander vel Lyſimachus, ſeu alius qui Troadem novam condidit, capto per ſacrificium augurio, cujus partem aquila ab eo in locum ubi nunc eſt, abſtulit, ut alibi diximus.

Hic nummus mediocris moduli, pro raro & conſpicuo habendus.

M. AVR. ANTONINVS PIVS AVG. Caput Caracallæ laureatum.

COL. AVG. TROAD. *Colonia Auguſta Troadenſis.* In aliis, COL. ALEXAND. AVG. *Colonia Alexandria*, vel *Alexandrina Auguſta.* Diverſæ ſunt epigraphæ. Figura nuda, cippo pede impoſito, dextrâ lauri ramum, lævâ retro demiſsâ.

Ille idem eſt Apollo nudus eodem modo quo ex hiatu terræ repando corpore ſpiritum haurit, ut Oracula reddat, inſtinctu divino motus, de quo Plutarchus de Oracul. defectu pag. 338. Εἰ τῷ προφητεύειν ἀνάγκη γίνεσθαι τὸ ἐνθουσιασμὸν ὅπου μὴ οὕτως μὲν γίνεσθαι ἢ γίνεσθαι ἀδιάφορον, &c. *Neceſſe eſt Vates inſtinctu divino cieri, ſin verò, aut nullius erit enthuſiaſmus, aut incompoſitus.* Apollo laurum tanquam ſymbolum gerit, illam huic Deo amicam eſſe tradit Hyginus ob ſomniorum interpretationem, cui laurum maximè convenire ferunt. Triſtanus tom. 1. pag. 751. figuram hanc Apollinis nudam ingenioſè ad Herophilen ejus ædituam in Troade clariſſimam revocat; ſed partes habet viriles, teſte etiam Holſtenio Not. in Stephan. pag. 331. *Apud Ill. Caſſianum Puteum vidi nummum Commodi, Æneæ vidi manu depictum, in cujus averſâ parte circa virum nudum dextro pede baſi quadratæ innixum, & manu dextrâ ramum porrigentem legitur* COL. AVG. TROAO.

Hic nummus ſecundæ & minimæ formæ, cum epigraphe COL. AVG. TROAD. *vulgaris, cum inſcriptione verò* COL. ALEXAND. *à Patino pag. 298. vulgatus inter raros habendus.*

COL. AVG. TROA. *Colonia Auguſta Troadenſis.* Figura ſenilis barbata ſtans, lævo humero utrem hircinum gerit, dextram extollit indicando.

Senem illum barbatum quem Satyrum exiſtimat Holſtenius pag. 331. ruſticum verò appellat P. Harduinus pag. 508. Silenum in M. Aurelio & Commodo eſſe diximus, cujus cultum apud Troadenſes ſoli nummi nos edocent. Sileni nomen derivant à Σίλος, quod apud Heſychium ἀναφαλαντίας, calvum explicat Ill. Spanhemius in Julian. Cæſſ. Obſervar. pag. 341. Silenum Bacchi nutricium fuiſſe ferunt, quem vites colere, & ex earum racemis in torculari vinum exprimere docuiſſe narrat; idcirco Silenus utrem hircinum, in quo vinum aſſervabatur, gerit: Bacchum vero Heſiodi interpres dictum ait λήνειον, quasi ληδοίνιον, à λήδειν videlicet τὸν οἶνον, quia ſit dator vini. Bacchus apud Athenæum lib. 15. pag. 675. dicitur vitem è Rubro mari in Græciam tranſtuliſſe, ubi idem auctor vini aquâ temperandi primum uſum ſic tradit inventum. Quibuſdam ad littus maris compotantibus, ingruente pluviâ, diſſolutum fuit convivium, ac poculum, in quo parum vini relictum fuerat, aquâ repletum eſt: deinde cùm factum rurſus eſſet ſudum ac ſerenum cælum, convivæ in eundem locum reverſi, vinum dilutum guſtantes, mitem ac minimè moleſtam voluptatem ſenſerunt. Silenus dextram attollit indicans, inter aſtra ſe eſſe relatum, ut tradit Aratus.

Hic nummus infimæ magnitudinis, nec rarus nec obvius eſt.

COL. AVR. ANTONINIANA ALEX. *Colonia Aurelia Antoniniana Alexandria.* Caput muliebre turritum, pone quod vexillum.

Muliebre caput, Genius eſt Coloniæ ; turres quidem gerit tanquam regionis primaria. Urbs autem Troas, Alexandria ab Alexandro vocata eſt, cujus deinde cura ab Antigono ſuſcepta dicitur, de quo Strabo lib. 13. pag. 593. Οτι καὶ Ἀλεξανδρείας ἤδη ἐπεμελήθη. *Qua quidem tempore Alexandriam etiam curandam ſibi duxit.* Hanc urbem idem auctor eodem lib. Alexandriam Troadem vocat, Ἀλεξάνδρειαν τὴν Τρῳάδα, quam interpres malè vertit *Alexandriam ac Trojam*, ut vidit Ill. Spanhemius pag. 716. cùm una & eadem ſit urbs, ut Livius Dec. 4. lib. 5. confirmat. *Tres Antiochum civitates tenebant, Smyrna & Alexandria Troas, & Lampſacus* : Troas Alexandriæ non modò nomen renovare videtur in gratiam Caracallæ in urbe morantis, & Alexandri nomine ſuperbientis, teſte Xiphilino in Epiſt. Dionis pag. 428. Καὶ οὐδὲ ταῦτα μέντοι αὐτῷ ἐξήρκεσεν, ἀλλὰ καὶ αὐτὸν ἐκεῖνον Ἑῷον Αὔγουστον ἐπεκαλεῖτο. *Quibus rebus minime contentus ſeſe Alexandrum Orientalem Auguſtum appellavit.* Sed hæc ipſamet urbs Aureliam ſe Antoninianam, ob Caracallæ gentis nomen, appellari voluit. Vexillum Veteranos in eam tranſmiſſos arguit. P. Harduinus pag. 508. hunc nummum dubius ad Elagabalum pro Caracalla refert.

Hic nummus minimi moduli, inter rariores collocandus.

M. AVR. ANTONINVS PIVS AVG. Caput Caracallæ laureatum.

COL. AVG. TROAD. *Colonia Auguſta Troadenſis.* Figura paludata ſacrificat ſuper aram, coronatur à figura muliebri turrita & tunicata pariter ſtante, lævâ quidem vexillum gerente.

Figura militaris, Caracalla eſt, pro feliciſſimo ſuo in Troadenſem Coloniam adventu ſacrificans paludatus, ut Imperator, & ad bellum Parthicum proficiſcens ; ille ex Græcia in Aſiam appulit, Troademque venit, teſte Herodiano in ejus vita. Ἧκεν εἰς Ἴλιον· ἐπελθὼν δὲ πάντα τὰ τῆς πόλεως λείψανα, ἦκεν ἐπὶ τὸν Ἀχιλλέως τάφον. *Ilium mox petiit, & cunctis urbibus reliquis colluſtratis, ad Achillis tumulum proceſſit.* Figura muliebris ſuccincta, Genius eſt urbis. Vexillum, Coloniæ militaris ſymbolum gerit, pileo Phrygio inſignis eſt patrio ritu : pileus ille in extremitate recurvus erat, quem honoratiores inter Phrygios geſtaſſe videntur : eo Deus Lunus, Atis, & Iulus Æneæ filius in nummis ornati ſunt.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis rariſſimus eſt.

COL. ALEX. AVG. *Colonia Alexandria Auguſta*, in aliis COL. ALEX. AVG. TRO. *Colonia Alexandria Auguſta Troas*, vel *Troadenſis*. Equus paſcens.

Frequens in plurimis Imperatorum nummis occurrit hic paſcentis equi typus à Troadenſibus cuſus, ad indicandam à Claudio conceſſam huic urbi immunitatem, ut paſſim diximus : ſed non ille ſpectat ad Æſculapium, ut P. Harduinus contra Triſtanum hariolatur ob curam equorum, quam huic Deo tributam tradit pag. 508. Tacitus refert Neronem ſummâ facundiâ pro Ilienſibus elocutum ab Imperatore obtinuiſſe, ut ipſi onere publico levarentur. Interim obſervandum, Hiſtoricos ſæpe Ilienſes pro Troadenſibus uſurpare, licèt Troas & Ilium duæ fuerint urbes poſt Trojæ veteris excidium diſtinctæ, ut liquet ex Strabone lib. 13. pag. 593. & ex nummis, in quibus Troas urbs Colonia inſcribitur, & Ilium Græcam ΙΛΙΕΩΝ præfert epigraphen. In Ilii typis frequens Minervæ galeatæ effigies occurrit ; unde illuſtratur Strabo loco laudato. Τὴν δὲ τῶν Ἰλιέων πόλιν τὴν νῦν, τέως μὲν κώμην εἶναί φασι, τὸ ἱερὸν ἔχουσαν τῆς Ἀθηνᾶς, μικρὸν καὶ εὐτελές. *Ilium quod nunc eſt, aiunt anteà*

pagum

pagum duntaxat fuiſſe, & habuiſſe exiguum ac vile templum Minervæ. At verò in Troadenſibus nunquam Minerva viſitur; ſed obvius eſt Apollo, ſeu Smintheus, ſeu qui Trojæ mœnia cum Neptuno condidit. Minerva Trojæ infenſa, excidii cauſa fuit: Apollo Trojanis favens, Achillem ſagittâ percuſſit & occidit.

Hic nummus tertiæ magnitudinis, à Triſtano tom. 2. pag. 180. *vulgatus, tritus & vulgaris eſt.*

COL. AVG. TROA. *Colonia Auguſta Troadenſis.* Equus paſcens, arbor, & Silenus.

Troadenſes eum equo paſcente exhibent Silenum, quem ipſi maximè venerabantur: ſed an arbor ad paſcentem equum ſpectet, an laurus ſit Apollini dicata, & ſæpe in nummis ad cultum ejus indicandum ſignata, videant eruditi: Coloni autem ſua præſertim Numina, ipſorumve attributa cælare ut plurimùm ſolebant. Equus paſcens, immunitatum index eſt, ut confirmat Caius lib. 6. ad Legem Juliam, & Papiam. Juris Italici ſunt, Τρωὰς, Βηρυτὸς, Δυῤῥάχιον, id eſt, *Troas, Berytus, Dyrrachium.* De Sileno paſſim dictum eſt; ſed ut ille vites novellare docuit, forſan Troadenſes illum venerari ſunt ob plurimas à ſe in Ida monte conſitas, ad cujus imum urbs ſita erat, teſte Ptolemæo lib. 5. cap. 2. Τῆς δ' Ἴδης μεταξὺ, καὶ τῆς θαλάττης ἡ Τρωία κεῖται συνάπτουσα τῷ ὄρει. *Inter Idam & mare ſita eſt Troja, montem attingens.* De arbore, qua de cauſa ſit inſculpta, diximus.

Hic nummus minimæ formæ, inter raros adſcribendus.

ANTONINVS. PIVS. AVG. Diverſæ ſunt epigraphæ. Caput Caracallæ laureatum.

COL. AVG. ALEX. TROAD. *Colonia Auguſta Alexandrina Troadenſis.* Equus paſcens, pone quem arbor, à latere equi figura ruſtica, dextrâ pedum gerens.

Hic nummus equum paſcentem exhibet, ſed arbor in alio nummo ſignata, eadem quæ ſuprà non eſſe videtur. Figura autem non Silenum repræſentat, ſed potiùs paſtorem dextrâ pedum ſeu virgam incurvam, quâ pecudum pedes detinentur, gerentem. Hic typus cum paſtore & equo paſcente immunitatum confirmationem Troadenſibus à Caracalla conceſſam indicare videtur, cùm ille in hanc Coloniam venit, teſte Herodiano in ejus vita. Ἧκεν εἰς Ἴλιον. *Ilium mox petiit.* At ut ille Alexandrum Magnum imitari conabatur, ejus exemplo Troadem liberam iterùm pronunciavit, de qua Paulus coëtaneus illius Juriſconſultus lib. 2. de Cenſibus, inquit. *In provincia Aſia duæ ſunt juris Italici, Troas, & Parium.* Ex paſcuis autem petebatur vectigal, ut ait Plinius lib. 18. c. 3. *Paſcua,* inquit, *in cenſoriis tabulis dicebantur omnia ex quibus populus reditus haberet, quia diu hoc ſolum vectigal fuerat.*

Hic nummus ſecundi moduli, inter elegantiſſimos reponendus.

ANTONINVS. PIVS. AVG. Caput Caracallæ laureatum.

COL. AVG. TROAD. *Colonia Auguſta Troadenſis.* Aquila volitans unguibus caput bovis gerit.

Similem jam in Antonini Pii nummis typum exhibuimus, quem ad augurium condendæ urbis, ubi nunc eſt, ſpectare ſuſpicati ſumus, exemplo aquilæ quæ ſacrificii partem abſtulit, dum dubius Seleucus ſacra faceret de condenda Antiochia, ut tradit Io. Malela Antiochenus in Chron. inedito. *Tunc quoque aquila ablatam ab altari partem holocauſti juxta Silphium montem depoſuiſſe dicitur .... ubi mœnium jecit fundamentum.* Hanc noſtram confirmare videtur ſententiam, tum quòd eadem aquila cum ſimili bovis capite ſignetur in vertice nummorum Criſpinæ & Caracallæ, in quibus

bus figura paludata ſacra facit ante ſimulacrum Apollinis Sminthei ; tum etiam quòd Strabo lib. 13. p. 593. narret novam urbem ſæpius locum mutaſſe. δ᾽ ἐνταῦθα συμβῆναι καὶ χρησμὸν μάλιστα. *Et tandem ibi poſitam, ubi nunc eſt, maxime Oraculi juſſu.* Urbium autem conditores ſacrificium antequam earum fundamenta jacerent, perpetrare ſolebant, ut narrât idem Malela de ipſo Seleuco in condenda Seleucia, ubi pariter aquilam parte carnis ſacrificii raptâ, in Pieriæ Emporium dejeciſſe refert : Appianus verò in Syriac. pag. 125. Seleucum augurium fulminis ſecutum fuiſſe edidit.

Hic nummus minimæ formæ, nec rarus nec obvius.

MA. AVREL. ANTONINVS. Caput Caracallæ laureatum.
COL. AVG. TROA. *Colonia Auguſta Troadenſis.* Lupa cum puerulis Romulo & Remo.

Nil mirum ſi Troadenſes Lupam Romulo & Remo ubera præbentem in nummis ſignarint ad indicandam Romanorum originem, ſi quidem Romani ab iis ipſam traherent ; illi enim Æneam gentis ſuæ principem ponunt, atque ex ejus poſteris duo fratres Numitor & Amulius fuerunt, à Numitore autem Romulus & Remus per matrem orti ſunt, qui expoſiti Amulii patrui juſſu, à Lupa nutriti ſunt. Plinius ſecundus lib. de Vir. Ill. *Amulius ipſam in vincula compegit : parvulos in Tyberim abjecit, quos aqua in ſicco reliquit. Ad vagitum Lupa occurrit, eoſque uberibus ſuis aluit.* Unde ſignum Lupæ cum gemellis ad memoriam P. Romani arguendam in locis publicis expoſitum.

Hic nummus ſecundi moduli, inter ſingulares & raros reponendus.

M. AVR. ANTONINVS. A. Caput Caracallæ laureatum.
COL. ALEX. TROA. *Colonia Alexandrina Troadenſis.* Diverſæ ſunt epigraphæ, Tripus.

Tripus circa quem involutus ſerpens in templi aditu, ad Apollinem, non autem ad Æſculapium ſpectat, ut P. Harduinus pag. 508. contra Triſtani mentem prodit. Fanum illud Apollinis eſt, de quo ſæpe diximus : nullum autem in Troadenſium nummis Æſculapii ſignum, aut attributum occurrit. Tripodem Apollini dicatum eſſe ob Oracula nemo neſcit, Tripus autem à machina illa terræ impoſita, unde ipſa petebantur, quæ tribus fulcris ſuſtinebatur, nomen accepit; ſed loquentem audias Athenæum lib. 2. pag. 38. Καὶ ἔτι ἐστὶν ὁ τῆς ἀληθείας οἰκεῖος τρίπους διὰ Ἀπόλλωνος οἰκεῖος διὰ τὴν ἐκ μαντικῆς ἀλήθειαν. *Eſt itaque tripus hic veritatis congruus index Apollini ob certa Oracula ſua conveniens.* Serpens tripodi involutus, Apollini ſacer, & vaticiniorum ſymbolum eſt ; hinc apud Delphos ſerpens ſub tripode vocem edens refertur à Luciano.

Hic nummus minimæ formæ, à Triſtano tom. 2. pag. 179. vulgatus, inter rariores computandus.

T Y R U S.

M. AVREL. ANTONINVS. PIVS. AVG. Caput Caracallæ laureatum.
SEPT. TYRVS. METRO. COLONIA. *Septimia Tyrus Metropolis Colonia.* Hercules nudus ſtans ſacrificat ſuper aram, lævâ ſpolia leonis & clavam, ante eum duo lapides prægrandes, ex quibus aquæ defluunt, in imo conchylium.

Tyrus

Tyrus urbs Phœniciæ littoralis antiquiſſima à Sidoniis condita; Eſaias enim cap. 22. 13. Tyrum nominat filiam Sidonis, cui adſtipulari videtur Homerus, qui Sidonios ſæpe laudat; Tyri ne meminit quidem. Illa Phœniciæ Metropolis ab Hadriano facta, Colonia à Septimio Severo deducta, ob gentis nomen *Septimia* vocata eſt. Hercules ille Tyrius, Aſtrochiton, & Melcarthus nominatus eſt: Tyrius, ut innuit Suidas, Ἀνεφάνη δ' ἐπὶ Μίνωος Ἡρακλῆς Τύριος. *Inclaruit Minoe regnante Hercules Tyrius.* Aſtrochiton à Nonno lib. 4. dicitur. Ἀστροχίτων Ἡρακλῆς ἄναξ πυρός. *Hercules*, ὁ *Rex ignis*. Μελκάρθης, *Melcarthus*, quod idem eſt ac Melec-Charta, *Rex urbis*, apud Euſebium Præp. Evang. lib. 1. Duæ illæ petræ, Ambroſiæ ſunt, ad quas inveniendas Hercules Tyrios tamdiu navigare juſſit, donec illas reperirent errantes, quibus firmatis Tyrum conderent. Conchylium in imo eſt, ex cujus cruore fiebat purpureus color, de quo in Julia Domna pag. 23. diximus.

Hic nummus majoris formæ, à P. Seguino fol. 168. edit. 2. vulgatus, pro raro & conſpicuo habendus.

IMP. M. AVR. ANTONINVS Caput Caracallæ laureatum.

SEP. TYRVS. MET. COLONIA. *Septimia Tyrus Metropolis Colonia.* Aſtarte ſtans dextram imponit trophæo, lævâ haſtam, pro pedibus hinc parvum Sileni ſignum, inde conchylium, à ſiniſtris columna ſupra quam Victoria coronam ipſi porrigens.

Tyrii beneficiorum à Severo acceptorum memores plurimos in Caracallæ ejus filii honorem percuſſere nummos; in hoc Aſtarte habetur illorum tutelaris & Topica Dea, ut affirmat Cicero lib. 3. de Natura Deor. *Quarta Venus Syria Tyroque concepta, quæ Aſtarte vocatur, quam Adonidi nupſiſſe traditum eſt.* Illa trophæo manum imponit, non ob Caracallæ contra Parthos victoriam, ut videtur, ſi quidem typus ille in aliis Imperatoribus vulgaris eſt; ſed potiùs in memoriam Coloniarum à Tyriis deductarum uſque ad Columnas, quas vocant, Herculis, ubi trophæum erexerunt, de quibus Diodorus lib. 5. pag. 208. Πολλὰς μὲν γὰρ τῆς Λιβύης ἀποικίας ἐποιήσαντο, οὐκ ὀλίγας δὲ καὶ τῆς Εὐρώπης ἐν τοῖς πρὸς δύσιν κεκλιμένοις μέρεσιν. *Quo factum, ut multarum in Africa Coloniarum, nec paucarum in his Europæ partibus quæ ad Occidentem vergunt, auctores fierent.* Victoria ſupra columnam porrigens coronam, videtur potiùs ad Aſtarten ſpectare, cùm idem typus in Berytenſium nummis & aliis occurrat, quàm ad Tyrum, licèt illa apud Eſaiam cap. 23. 8. Coronata, vel potiùs Coronaria, id eſt coronas imponens ſuis, appelletur. De conchylio dictum eſt. De Sileno infrà in Elagabalo.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis obvius eſt.

IMP. C. M. AV. ANTONINVS. Caput Caracallæ laureatum.

SEP. TYRVS. METRO. COLONI. *Septimia Tyrus Metropolis Colonia.* Mulier ſuccincta ſtans cum calatho in capite, dextram verſus os admovet, ſiniſtrâ cornucopiæ gerit, pro pedibus hinc ara, inde conchylium.

Figura illa ſuccincta Genius urbis eſt. Tyrum ſuprà diximus à Phœnicibus conditam apud Q. Curtium lib. 4. cap. 4. *Tyrus condita ab Agenore.* Et eodem loco: *Quippe utram urbem Agenorem condidiſſe credebant.* Eam quando condita refert, Euſebius in Chron. *Tyrus condita ante templum Jeroſolymorum* CCXL. Genius ante aram dextram ori apponere videtur, ſorſan ad indicandum ſilentium in ſacrificiis eſſe perneceſſarium: id non abſimile videtur à ſilentii myſterio, quod ἐχεμυθίαν Pythagoras ſuis diſcipulis præcipiebat. Sed quidam Angeronam ſilentii Deam, tutelare Romæ numen eſſe putabant, ut tradit Macrobius Saturn. 3. cap. 5. ubi de tutelari Deo urbis Romæ agit. *Sunt*, inquit, *qui Angeronam putent, quæ digito ad os admoto ſilentium denotat.* Angeronæ rem divinam faciebant Romani XII. Calend. Januar. ut Solinus ſcribit. Coloni vero Româ Tyrum traducti pro tutelari Dea Angeronam ſorſan ſelegerunt: ideò ara, cui ſacra Angeronæ faciebant, ad ejus pedes ſignata. Cornucopiæ, ſolenne eſt tutelaris Dei ſymbolum. Conchylium, Tyri inſigne.

Hic nummus mediocris formæ, inter elegantiſſimos adſcribendus.

IMP.

IMP. M. AVR. ANTONINVS. Caput Caracallæ laureatum.

SEP. TYRVS. METRO. COLON. *Septimia Tyrus Metropolis Colonia.* Aquila alis expanſis roſtro coronam, pone eam vexillum, in quo LEG. III. GAL. *Legio tertia Gallica*, in area conchylium.

Aquila Imperium Romanum hoc in nummo deſignat; Tyrii nempe Coloni facti, Romæ ſymbolum prætulerunt. Tacitus aquilam, Romanam avem appellat Ann. 2. *Irent, ſequerentur Romanas aves, propria Legionum numina.* Vexillum ſeu labarum ad Veteranos Legionis Tyrum Colonos cum civibus Romanis tranſmiſſos ſpectat. Epigraphe LEG. III. GAL. *Legionis tertiæ Gallicæ*, ex qua illa educti ſunt, à Sept. Severo nomen habet. Illa in Phœnicia hiberna agebat, teſte Dione lib. 55. pag. 564. Καὶ τὰ τρία τὰ τρίτα, τό, τε ἐν Φοινίκῃ τὸ Γαλατικόν. *Tres tertiæ, una in Phœnicia*, GALLICA *nomine.* Hæc videtur à Julio Cæſare conſcripta; nam ſub M. Antonio Parthos debellavit, & ab Auguſto in Hiſpania locata eſt; deinde à Veſpaſiano, pro quo contra Vitellium ſteterat, in Syriam traducta, ubi Severi tempore adhuc manebat, ut apud Dionem vidimus. De conchylio, ex quo purpura extrahebatur, dictum eſt.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis, pro raro habetur.

IMP. M. AVR. ANTONIN. AVG. Caput Caracallæ laureatum.

SEPT. TYRVS METRO. COLONIA. in aliis COL. TYRO. METR. ACTIA. ERACLIA. *Septimia Tyrus Metropolis Colonia. Actia Eraclea.* Menſa ſupra quam duo lebetes, in utroque palmæ ramus, infrà conchylium.

Duo lebetes & duo palmæ rami, duo certamina indicant, ut confirmare videntur duo Deorum, in quorum honorem hæc celebrata ſunt, nomina. Similem nummum protulit Ill. Spanhemius diſſ. 4. pag. 300. ubi ait. *Unde certè diſcimus ab Hercule Tyrio noto loci numine dictos Heraclios ſeu Herculanos.* Sed Apollo Deus erat etiam tutelaris Tyri, apud Plutarchum in Alexandro pag. 678. Ἀλέξανδρος ὄναρ εἶδε τὸν Ἡρακλέα δεξιούμενον αὐτὸν ἀπὸ τοῦ τείχους καὶ καλοῦντα. τῶν δὲ Τυρίων πολλοῖς κατὰ τοὺς ὕπνους ἔδοξεν ὁ Ἀπόλλων λέγειν ὡς ἄπεισι πρὸς Ἀλέξανδρον· οὐ γὰρ ἀρέσκειν αὐτῷ τὰ πραττόμενα κατὰ τὴν πόλιν, ἀλλ᾽ αὐτοὶ μὲν, ὥσπερ ἄνθρωπον αὐτομολοῦντα πρὸς τοὺς πολεμίους ἐπ᾽ αὐτοφώρῳ τὸν θεὸν εἰληφότες, σειράς τε τῷ κολοσσῷ περιέβαλλον αὐτοῦ, καὶ καθήλουν πρὸς τὴν βάσιν, Ἀλεξανδριστὴν καλοῦντες. *Alexander per quietem Herculem vidit ex muro ſibi manus tendentem invitantemque. Tyriorum multis viſus in ſomniis Apollo eſt dicere ad Alexandrum ſe tranſire: neque enim ſibi cordi eſſe ea quæ in urbe agerentur. Illi verò, ſicut transfugæ, ſceleris comperti, Apollinis ſimulacrum devinxere catenis, claviſque baſi affixere, Alexandri fautorem appellantes.* Actia certamina ab Apolline Actio videntur dicta. Vox ἄκτιος, id eſt littoralis: in littore autem Sinus Ambracii Promontorium erat Apollinis, juxta quod illius templum frequentabatur. Non longè ab eo pugna Actiaca commiſſa eſt, in cujus memoriam Auguſtus templum Apollini majus exſtruxit, & ludos in Apollinis Actiaci honorem ab Acarnanibus celebratos reſtituit, quorum meminit Dio lib. 51. pag. 442. Καὶ ναὸν μείζω ᾠκοδόμησεν, ἀγῶνά τε τινὰ καὶ μουσικὸν, καὶ γυμνικὸν, ἱπποδρομίας τε πεντετηρικὸν ἱερὸν κατέδειξεν.... Ἄκτια αὐτὸν προσαγορεύσας. *Templum majus exſtruxit: ludos muſicos ac gymnicos, & certamen equeſtre cum ſacro quinquennali conſtituit.... Actios illos ludos dicens.* Actia hæc certamina Tyrii forſan celebrarunt in Apollinis honorem, ut videmus Pythia in marmoribus antiquis Miletum, Magneſiam, Sidam, Pergas, &c. tranſlata: Herculea verò, quæ pariter in Herculis alterius Dei tutelaris gratiam ſunt inſtituta, ab Athenienſibus, Sicyoniis, Ambraciotis, & Thebanis apud Sponium Miſcel. fol. 365. celebrata legimus. Palmæ rami, victorum præmia ſunt, de quibus alibi pleniùs.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis, ab Ill. Spanhemio diſſ. 4. pag. 300. vulgatus, inter elegantiores numerandus.

OMISSA.

CÆSAREA Palæſtinæ.

IMP. M. AVR. ANTONINVS. Caput Caracallæ laureatum.
COL. PR. F. ANT. AV. CAESAR. *Colonia Prima Flavia Antoniniana Auguſta Cæſarea.* Aſtarte in templo tetraſtylo, dextrâ ſcipionem, lævâ pallium colligit, à ſiniſtris Victoria columnæ impoſita coronam ei porrigit.

Cæſarea urbs Palæſtinæ nummos quidem Caracallæ dedicavit, ſed ſingularis iſte *Antoninianæ* nomen in illius honorem præfert, ob quoddam beneficium ab hoc Imperatore acceptum; & ſi conjecturæ locus, ob immunitates ab eo urbi reſtitutas, vel confirmatas, ut indicare videtur nummus alter ejuſdem Coloniæ, ſub ipſius nomine à Triſtano tom. 2. p. 41. vulgatus cum hac inſigni epigraphe COL. CAESAREA LIB. *Colonia Cæſarea Libera*, cui ſimilem Imperatori Tito Colonia gratulans perçuſſit, quòd immune ſolum ſuum pronunciaſſet, teſte Paulo lib. 2. de Cenſibus. *Divus Veſpaſianus Cæſarienſes Colonos fecit, non adjecto ut & juris Italici eſſent, ſed tributum his remiſit capitis, ſed Divus Titus etiam ſolum immune factum interpretatus eſt.* Ideò Cæſarea in utroque nummo ſe *Liberam* nominavit. Templum Aſtartes ſeu Veneris eſt in Cæſareæ nummis obvium quidem, ſed illud Antoninianæ nomen hactenus non inſpectum; unde res novas ſemper & nondum obſervatas, urbibus peculiariter attributas, varii Coloniarum nummi nobis continuò ſuppeditant.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis, muſeo R. P. de la Chaiſe Regi à Confeſſionibus recenter additus, inter rariſſimos numerandus.

PTOLEMAIS.

IMP. M. AVR. ANTONINVS AVG. Caput Caracallæ laureatum.
COL. PTOL. *Colonia Ptolemais.* Templum in quo Deæ ſimulacrum.

Ptolemais Phœniciæ urbs plurimos Caracallæ nummos percuſſit, ſed hic novus & inſolens admodum videtur, ſi templum & numen ſpectes: fanum quidem inſolitæ fabricæ eſt, numen verò hactenus nobis non inſpectum, ſi tamen conjecturæ locus, Dianæ eſt figura, ea autem ab illa quæ *Priapina* apud Sinopenſes appellatur, de qua in M. Aurelio p. 193. dictum, non planè diſcrepat. Ejus Deæ effigies variæ ſunt, & diverſa apud Hiſtoriæ Scriptores nomina, ex quibus centum & quinque collegit Lilius Giraldus Syntag. 12. Sed hujus appellatio nobis eſt adhuc incognita. Dianam, & Lunam, eamdem eſſe ſæpiùs diximus. Syrii Solem præcipuè coluerunt, quidni & ejus ſororem, cùm aſſerat Macrobius lib. 1. cap. 18. Luna & Sole præcipuè vitam noſtram gubernari: *Sic utriuſque luminis beneficio hæc nobis conſtat vita, qua fruimur.*

Hic nummus primæ magnitudinis inter rariſſimos collocandus.

PLAUTILLA.

PLAUTILLÆ *nummi minimæ tantùm formæ, & quidem rariſſimi, apud Corinthios cuſi obſervantur.*

CORINTHUS.

PLAVTILLA AVGVSTA. Caput Plautillæ.

C. L. I. COR. *Colonia Laus Julia Corinthus.* Mulier ſeminuda inſidet rupibus, quibus ſiniſtra innititur, dextrâ poculum gerit.

Corinthii nummos ſuos Plautillæ Caracallæ uxori dicarunt, ut ſibi Plautiani ejus patris Prætorii Præfecti, & in Imperio potentiſſimi, benevolentiam conciliarent. Dio lib. 75. pag. 856. Πλαυτιανὸς δὲ σφόδρα ὠκειωμένος τῷ Σεβήρῳ, καὶ τὴν ἐπαρχικὴν ἔχων ἐξουσίαν, πλεῖστόν τε ἀνθρώπων καὶ μέγιστον δυνηθείς. *Plautianus verò, cujus erat apud Severum maxima auctoritas, quique Præfecti poteſtatem habebat, eratque omnium hominum potentiſſimus.* Figura illa ſeminuda urceum gerens, non Bacchus eſt, ut putat P. Harduinus p. 136. ſed Pirene Nympha in fontem converſa, cujus aquæ in oppidum defluunt, teſte Pauſania in Corinth. Strabonem audias lib. 8. pag. 379. Ὑπὸ δὲ τῇ κορυφῇ τὴν τε Πειρήνην εἶναι συμβαίνει κρήνην, ἔκρυσιν μὲν οὐκ ἔχουσαν, μεστὴν δ' ἀεὶ διαυγοῦς καὶ ποτίμου ὕδατος. *Sub ipſo autem vertice fons eſt Pirene, effluxu carens, ſemperque plenus aquæ pellucidæ ac potabilis.* Mulier montibus inſidet, ad indicandum locum ubi colitur, & urceum tenet, prout ipſius ſignum in Acrocorintho poſitum eſt.

Hic nummus minimi moduli, à Patino vulgatus, in quo Corinthus Latina pro Laus *ab eo pag. 312. appellatur, inter rariſſimos collocandus.*

C. L. I. COR. *Colonia Laus Julia Corinthus.* Venus ſeminuda ſtans, ambabus clypeum gerit, Cupido pro pedibus verſus ipſam tendit manus.

Corinthii Romanos imitati, qui Venerem Victricem in Plautillæ nummis ſignarant, Auguſtæ pariter blandientes, ipſam in ſuis depinxerunt. Illa utraque manu clypeum tenet tanquam Martis victrix: hac verò imagine Plautillæ alludunt, quæ tanquam altera Venus, à belli curis Caracallam amoviſſe videtur. Nam ille ex Oriente victor & triumphans cum patre reverſus, Plautillam uxorem duxit; de cujus matrimonio loquitur Dio lib. 76. pag. 859. Ἐπετελέσθησαν δὲ καὶ οἱ γάμοι τοῦ τε Ἀντωνίνου τοῦ υἱοῦ τοῦ Σεβήρου καὶ τῆς Πλαυτίλλης τῆς τοῦ Πλαυτιανοῦ θυγατρός· καὶ τοσαῦτα τῇ θυγατρὶ οὗτος ἔδωκεν, ὅσα καὶ πεντήκοντα γυναιξὶ βασιλίσσαις ἤρκεσεν ἄν. *Eodem anno celebratæ ſunt nuptiæ Antonini filii Severi, & Plautillæ Plautiani filiæ. Is tantùm filiæ ſuæ dedit, quantùm Reginis quinquaginta ſatis fuiſſet.* Victricem Venerem cultam à Romanis legimus, cujus ædem in nona regione urbis locat Onuph. Panvinius. Corinthi verò tria Veneris erant templa, unum in Cenchreis, alterum in Suburbio; tertium in Acrocorintho, ut in L. Vero diximus. Typus planè idem in Lucilla Veri uxore videri poteſt.

Hic nummus minimæ formæ, eximiæ raritatis eſt.

C. L. I. COR. *Colonia Laus Julia Corinthus.* Fortuna ſtans, dextrâ temonem, ſiniſtrâ cornucopiæ gerit.

Genius urbis ſæpe in nummis ſub Fortunæ imagine repræſentabatur, præſertim in Auguſtis; Corinthii vero Plautillæ adulantes, ipſam ut Genium exhibuerunt: porro plurimi populi Fortunam ut Deam venerabantur, de qua Juvenalis.

Sed te nos facimus, Fortuna Deam, cæloque locamus.

Bupalus omnium primus Fortunæ ſimulacrum apud Smyrnæos ſculpſit. Corinthii in foro templum in ejus honorem ædificarunt, ut narrat Pauſanias in Corinth. pag. 89. Ἔστι δὲ καὶ Τύχης ναὸς, ἄγαλμα ὀρθὸν Παρίου λίθου. *Eſt præterea Fortunæ ædes, cujus ſignum recto ſtatu è Pario lapide.* Fortuna ut juvenis mulier depingitur, teſte Artemidoro; ipſi cornucopiæ & gubernaculum tribui tradit Lactantius lib. 3. tanquam opes tribuere putaretur, & humanarum rerum regimen obtinere.

Hic nummus minimi moduli, in Cimeliarchio M. Ducis ab Angelonio in edit. 2. pag. 211. vulgatus, inter rariſſimos reponendus.

Ex una tantùm Colonia nummos in Plautillæ honorem cuſos recuperavimus; quadraginta verò in Græcis urbibus ipſi dicati à nobis obſervati ſunt; unde colligendum nummos Coloniarum rariores eſſe quàm Græcos.

SEPTIMIUS GETA.

GETA à patre Severo Nonis Martii anni U. C. 951. CHr. 198. Cæſar dictus, ab eodem poſt decem annos Nonis Martii Tribunitiam poteſtatem accepit, & Auguſtus appellatus eſt, quo tempore Severus cum filus in Britanniam profectus eſt. Patre autem mortuo ad Nonas Febr. an. U. C. 964. CHr. 211. Imperator ejus teſtamento cum fratre renunciatur; ſed ab eodem poſt Imperii menſes decem & dies quindecim, annos natus 23. in matris gremio occiſus, Colonias deduxiſſe non videtur.

GETÆ *nummi primæ magnitudinis rariſſimi ſunt, ſecundæ & minimæ formæ obvii.*

ANTIOCHIA Piſidiæ.

IMP. CAES. P. SEPT. GETA. AVG. Caput Getæ laureatum.
VIRT. AVGG. COL. ANTIOCH. S. R. *Virtus Auguſtorum Colonia Antiochenſis.* Figura equeſtris decurrens jaculo barbarum impetit.

Ad Antiochiam Piſidiæ Coloniam pertinet nummus: Antiochia enim Syriæ literis Græcis utebatur, & tantùm poſt Getæ mortem Colonia à Caracalla facta eſt. Antiochenſes Sept. Severi familiæ devoti, nummum Getæ dedicarunt, cùm ille Imperator unà cum fratre patris teſtamento renunciatus eſſet: uterque enim filius Severum patrem contra Britannos comitatus eſt, teſte Herodiano pag. 537. Τὸν μὲν νεώτερον τῶν υἱῶν, τὸν Γέταν καλούμενον, καταλιπὼν ἐν τῷ ὑπὸ Ῥωμαίοις ἔθνει δικάσοντά τε καὶ τὰ λοιπὰ διοικήσοντα πολιτικὰ τῆς ἀρχῆς, τὸν δὲ Ἀντωνῖνον παραλαβὼν, ἐπὶ τοὺς βαρβάρους ἠπείγετο. *Juniorem filium, Getam nomine, in parte inſulæ Romanis ſubjecta reliquit, ut juri dicundo rebuſque civilibus adminiſtrandis præeſſet, Antonino ſecum adverſus barbaros educto.* Severo autem Eboraci mortuo, novi Imperatores pacem barbaris conceſſerunt, unde utrique *Britannici* nomen à Senatu conceſſum, & epigraphe VIRTVS AVGVSTORVM in nummis poſita.

Hic nummus majoris formæ, inter elegantiſſimos locum habere meretur.

VICT. D.D. N.N. COL. ANTIOCH. S.R. *Victoria Dominorum noſtrorum, Colonia Antiochenſis.* Victoria gradiens, utraque manu trophæum gerit.

Victoria illa, Britannica eſt, utrique Imperatori Caracallæ & Getæ ab Antiochenſibus tributa. Severus autem utrumque filium Imperatorem nominaverat, ut tradit Zozimus l. 1. p. 637. Καὶ ἐπειδὴ τελευτᾷν ἔμελλε, διαδόχους τῆς ἀρχῆς Ἀντωνῖνον καὶ Γέταν τὸν ἕτερον υἱὸν κατασήσας. *Moriturus & Antonino & alteri*

alteri filio Getæ Imperii hæredibus inſtitutis, &c. Obſervanda eſt DOMINI appellatio, quæ prænominis vice, & pro vulgari *Imperatoris* vocabulo in hoc nummo uſurpatur. Hic titulus à Caio vulgatus, qui, ut ait eruditus Spanhemius diſſ. 8. pag. 729. *Dominum ſe dici tentaverat*, quem renovavit Domitianus, licèt tamen in publico ære nunquam hoc titulo deſignatus ſit; quâ adulatione Neapolitani Palæſtinæ erga Philippos patrem & filium poſteà uſi ſunt: hæc autem appellatio ſub Aureliano Romæ tandem recepta eſt.

Hic nummus primæ magnitudinis, eximiæ raritatis eſt & elegantiæ.

CARTHAGO Africæ.

L. SEPT. GETA. CAES. Caput Getæ ſine laurea.
C. I. C. A. D. D. *Colonia Julia Carthago Antiqua Decreto Decurionum.* Figura virilis barbata & nuda, utraque cornucopiæ.

Hæc per litteras initiales epigraphe, à Carthagine uſurpata, in Africæ Coloniis ſæpe occurrit, pro more apud eas recepto. Carthaginenſes indulgenter habiti ſunt à Severo ex Africa oriundo; unde ipſi & Caracallæ nummi Romæ ſignati occurrunt, cum inſcriptione INDVLGENTIA AVGG. IN CARTH. Veriſimile eſt ipſos Colonos beneficiorum memores Severi familiæ nummos ejuſmodi cudiſſe, quorum hactenus hic ſolus Getæ nobis ſupereſt. Figura illa virilis nuda & barbata, ambabus cornucopiæ gerens, Herculis eſſe videtur, cujus cultum Carthaginenſes à Tyriis conditoribus acceperunt. Hercules cum Acheloo certavit pro Dejanira, ſed hic videns Herculem fortiorem ſe vertit in taurum, cui Hercules amputavit cornu quod Copiæ, comiti Fortunæ datum eſt. Itaque Hercules illud ambabus gerit, tanquam trophæum. De quo Ovidius Metam. 9.

Rigidum fera dextera cornu
Dum tenet, infregit, tunicâque à fronte revellit.
Naiades hoc, pomis & odoro flore repletum
Sacrarunt, diveſque meo bona copia cornu eſt.

Hic nummus minimi moduli, rariſſimus eſt.

CORINTHUS.

P. SEPT. GETA. CAESAR. Caput Getæ nudum.
C. L. I. COR. *Colonia Laus Julia Corinthus.* Hercules ſtans, axillâ clavæ impoſitæ innixâ.

Corinthii eundem Herculis typum Getæ offerunt, quem patri & Caracallæ fratri dicaverunt. Hercules & Bacchus Dii erant, Severi auſpices: his templum Romæ munificentiſſimum erexit, teſte Dione in ejus vita. In nummis Caracallæ & Getæ S. C. percuſſis ipſi dicuntur DII PATRII, qui pietati præſunt patrum in liberos, & liberorum in parentes. Dii patrum, familiæ, & generis præſides ſunt. Virgil. Æneid.

Dii Patrii ſervate domum, ſervate parentes.

Herculem etiam venerabantur Corinthii, cujus duo in urbe ſigna memorat Pauſanias, unum quidem ligneum à Dædalo factum juxta Minervæ Frænatricis theatrum: alterum vero æneum ultra Propylæa, ad dexteram. Hercules inſiſtit clavæ, poſt exantlatos nimirum labores.

Hic nummus ſecundæ & minimæ formæ, pro raro habendus.

P. SEP. GETA CAES. Caput Getæ nudum.

C. L. I. COR. *Colonia Laus Julia Corinthus.* Diana Venatrix gradiens, dextrà telum è pharetra dorſo impoſita depromit, ſiniſtrà arcum, pone eam cervus.

Plurima templa Dianæ ædificarunt Corinthii, teſte Pauſania; ſed ille Venatricis ſignum prope balnea publica locatum narrat p. 90. Ἐν ἀριστερᾷ δὲ τῆς εἰσόδου Ποσειδῶν, καὶ μετ' αὐτὸν Ἄρτεμις θηρεύουσα ἕστηκε. *Ad lævam aditus, Neptunus; ſecundùm eum Venatricis habitu Diana ſtat.* Hæc ob virginitatis amorem fertur hominum conſortia fugiſſe, & ut à ſe libidinis pruritum amoveret, venando ſilvas incoluiſſe: arcum & pharetram ferebat, ſuccincta ſemper incedens: ob hanc cauſam Venationis Dea putabatur. Cervus Dianæ dicatus eſt, de quo narratur Agamemnonis fabula apud Servium in Æn. 6. qui illum, cùm in Aulidem veniſſet, occidit imprudens.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis, à Patino pag. 317. vulgatus; inter raros locandus.

C. L. I. COR. *Colonia Laus Julia Corinthus.* Diana gradiens cum pharetra dorſo impoſita; utraque manu facem gerens, pone eam cervus.

Diana hæc Venatricis quidem habitu eſt, & pharetram dorſo impoſitam gerit, ſed pro arcu duas tædas præfert. Diana dicta eſt, ſi Macrobio fides, ab Iana, D litterà additâ. Iana enim Luna eſt, ita ut Diana & Luna eadem ſit. Luna à lucendo nominata; vel quòd ſola noctu ſplendeat; vel quòd luceat luce alienâ, hoc eſt à Sole acceptâ: ob id forſan duæ faces adhibentur. Diana Lucifera, φωσφόρος Græcis dicitur. Amicus noſter putat nummum in memoriam Hellotiorum ludorum Minervæ conſecratorum cuſum, eo argumento, quòd Pindari Scholiaſtes ad Olympionic. 13. ad verba Ἑλλώτια δ' ἑπτάκις, hæc afferat. Γίνεται δὲ ἑορτὴ τῆς Ἀθηνᾶς ἐν Κορίνθῳ ἐν ᾗ καὶ ὁ ἀγὼν τελεῖται ὁ καλούμενος λαμπαδοδρομικός· ἐν ᾧ ἔτρεχον νεανίαι λαμπάδας κρατοῦντες· αὕτη δὲ ἡ πανήγυρις εὑρέθη, ὥς φασί τινες, ἐπειδὴ τὸν ἵππον τοῦ Βελλεροφόντου ὑπέταξεν ἡ θεὸς τὸν Πήγασον, καὶ ἐνέθηκεν αὐτῷ τὰ χαλινά, καὶ οὕτως εἷλεν αὐτόν. *Eſt igitur Minervæ feſtum apud Corinthios: in quo certamen curſus cum lampadibus celebratur: currebant juvenes lampades tenentes. Hæc autem celebritas fuit inventa ſecundùm quoſdam, cùm Bellerophontis equum Pegaſum ſubjugavit Dea, frænoſque impoſuit, & ſic eum apprehendit.* Cervum Dianæ ſacrum nemo neſcit.

Hic nummus ſecundi moduli rarior eſt ſuperiore.

P. GETA. CAESAR. Caput Getæ ſine laurea.

C. L. I. COR. *Colonia Laus Julia Corinthus.* Victoria gradiens, dextrà coronam, lævâ palmam.

Cùm Geta Cæſaris nomen præferat, ad victoriam Parthicam nummus ſpectare videtur. Severus ejus pater in hoc bello Cteſiphonte captà, & Rege Parthorum longè pulſo, Parthicum nomen meruit, ut narrat Spartianus in ejus vita: ob hoc etiam Caracallam jam Cæſarem Imperii participem nominarunt milites. *Getam quoque minorem filium Cæſarem dixerunt.* Corinthii Severo per filios gratulantes, Getæ nummos Victoriâ in iis ſignatâ dicarunt in rei memoriam: harum enim appellationum causâ Severus donativum militibus largiſſimum dederat. Corona; victoris præmium eſt;

ut

ut & palma, Victoriæ ſymbolum; unde Palmaris Dea dicitur Apuleo lib. 2. de Aſino. *Attollebant ſtatuas Palmari Deæ.* Quod & Cicero videtur confirmare de Nat. Deor.

Hic nummus mediocris magnitudinis, pro raro numerandus.

P. SEPT. GETA. CAES. Caput Getæ Cæſaris.
 C. L. I. COR. *Colonia Laus Julia Corinthus.* Victoria in bigis, dextrâ equorum habenas, lævâ palmam.

Jam prodiit ſimilis Victoriæ bigas agentis in Severi & Caracallæ nummis typus, quem non ad victoriam de hoſtibus relatam ſpectare diximus, ſed ad illam quam in Agonalibus certaminibus Caracalla Severi patris nomine reportavit: unde in Severo & filiis idem nummus cum epigraphe VICTORIAE AVGG. Senatuſconſulto percuſſus frequens occurrit. Bigæ autem in ludis Agonalibus erant receptæ, nec ipſæ ad victoriam de hoſtibus pertinebant; Victoria enim non lauream hoſtium devictorum indicem, ſed palmam ludorum inſigne gerit: loquentem audias Suetonium in Tiberio cap. 26. *Natalem ſuum plebeiis incurrentem Circenſibus vix unius* BIGÆ *adjectione honorari paſſus eſt.* Plinius lib. 7. cap. 6. bigas primùm junxiſſe Phrygios, quadrigas Erichthonium tradit.

Hic nummus ſecundi moduli, à Patino pag. 317. vulgatus, rarus eſt.

C. L. I. COR. *Colonia Laus Julia Corinthus.* Capitulum ex ordine Corinthiaco, deſuper Bellerophon impetit Chimæram, ut videtur; nam in ea parte detritus eſt nummus.

Corinthii quod in urbe illuſtre & memoriâ dignum fuit, id in nummis ſtudiosè conſignarunt: en capitulum utpotè in architectura elegantiſſimum Corinthiorum inventum in hoc Getæ nummo percuſſum, cujus lepidam originem Vitruvius ad calathum in monumento Virginis Corinthiæ ſupra Acanthi radicem poſitum, folia & cauliculos verno tempore profundentem revocat, & ex eo Callimachum ad id exemplar columnas apud Corinthios feciſſe tradit lib. 4. cap. 1. *Tum Callimachus, qui propter elegantiam & ſubtilitatem artis marmoreæ, ab Athenienſibus Catatechnos fuerat nominatus, præteriens hoc monumentum, animadvertit eum calathum, & circa foliorum naſcentem teneritatem, delectatuſque genere, & formæ novitate, ad id exemplar columnas apud Corinthios fecit, ſymmetriaſque conſtituit, ex eoque in operum perfectionibus Corinthii generis diſtribuit rationes.* Columnis addita ſunt pro ornamento capitula ſeu epiſtylia quæ iis ſuperimponuntur, & baſes ſive ſpiræ quæ ipſis ſupponuntur. Plinius prima columnis capitella Epheſi adjecta narrat lib. 36. cap. 23. *In Epheſiæ Dianæ æde, primùm columnæ ſpiræ ſubditæ, & capitula addita.* Bellerophon decertans cum Chimæra, ad urbis antiquitatem deſignandam percuſſus videtur, de quo abundè.

Hic nummus minimæ formæ, in Theſauro Regio, rariſſimus eſt.

HELIOPOLIS.

GETA CAESAR. Caput Getæ ſine laurea.
 COL. HEL. *Colonia Heliopolis.* Caput turritum & velatum, pone quod lauri ramus, in aliis cornucopiæ.

Heliopolis urbs Calefyriæ, Colonia à Julio Cæſare conſtituta, & Veteranis ab Auguſto frequentata,

quentata, ob civilis belli merita, à Sept. Severo jus Latii obtinuit, ut in illius nummis diximus. Nil mirum ſi Heliopolitæ beneficiorum memores, nummos Imperatoris munificentiſſimi filio dicarint. Herodianus in vita Caracallæ, Getam ob aliquas animi dotes ipſo populis cariorem tradit. Καὶ τό γε πλεῖστον μέρος εἰς τὸν Γέταν ἐῤῥέπε, φαντασίαν γάρ τινα ἐπιεικείας ἐνεδείκνυτο, μέτριόν τε καὶ πρᾶον ἑαυτὸν ταῖς ἐντεύξεσι παρεῖχεν. *Major tandem pars ad Getam ſpectabat, quòd opinionem nonnullam oſtenderet probitatis, moderatumque ſe & lenem in congreſſibus præſtaret.* Caput turritum, Genii urbis ſymbolum eſt. Lauri ramus pone caput ad Apollinem ſpectat, cujus erat magnus apud Heliopolitas cultus, ut narrat Macrobius Satur. cap. 22. *Aſſyrii quoque Solem ſub nomine Jovis, quem Dia Heliopoliten cognominant, maximis ceremoniis celebrant in civitate quæ Heliopolis nuncupatur.* Paulo infrà. *Ad Apollinis poteſtatem refertur, qui idem atque Sol eſt.* Cornucopiæ, agri fertilitatem denotat.

Hic nummus mediocris & minimæ formæ obvius eſt.

IMP. CAES. GETA. AVG. Caput Getæ laureatum.
COL. HEL. *Colònia Heliopolis.* Duæ aquilæ legionariæ in laureà: in aliis duæ aquilæ legionariæ inter duo ſigna militaria.

Duæ aquilæ legionariæ, ſeu in laurea, ſeu inter duo ſigna militaria percuſſæ, ad Veteranos Heliopolim ab Auguſto tranſmiſſos ſpectant, originem Coloniæ arguentes: illam tamen à Julio Cæſare conſtitutam indicat Juliæ nomen, quam poſteà Veteranis Auguſtus frequentavit, quorum nomina exhibet inſignis Philippi Senioris nummus, in quo legitur COL. HEL. LEG. V. MACED. VIII. AVG. cujus partem Heliopolim, partem alteram Berytum traductam nos docuit Auguſti nummus pag. 15. cum hac epigraphe, COL. BER. V. VIII. uti diximus, ex quo confirmatur Strabonis locus, duas Legiones in hac urbe ab Agrippa collocatas aſſerentis: ſed nummi hunc Geographum valdè illuſtrant, cùm Veteranos illorum in Coloniam, & non in hiberna traductos, nos edoceant. Heliopolitæ Imperatoris Getæ titulum inſcripſerunt, cùm ille Imperium Severi patris auctoritate cum fratre Caracalla adminiſtraret.

Uterque nummus ſecundæ formæ, prior quidem à Patino pag. 317. vulgatus, obvius eſt; poſterior verò, inter rariores collocandus.

LAODICEA.

L. SEP. GETA CAES. Caput Getæ nudum.
SEPT. COL. LAOD. METRO. *Septimia Colonia Laodicea*, ſeu *Laodicena*, *Metropolis*. In laurea.

Laodicea urbs eſt Syriæ littoralis, à Seleuco Nicatore in matris Laodices memoriam condita, ad quam pertinet nummus Alexandri Balæ cum epigraphe, ΛΑΟΔΙΚΕΩΝ ΠΡΟΣ ΘΑΛΑΣΣΑΝ in noſtra Seleucidarum Hiſtoria pag. 262. Illa ſe *Juliam Laodiceam* ob Julium Cæſarem de ſe bene meritum nominavit; & æram inde computavit uſque ad tempora Severi, quibus Peſcennii partes deſerens, ipſi adhæſit: ob idque de improviſo oppreſſa, ejuſque civibus omni crudelitatis genere affectis, à Severo, poſt occiſum Peſcennium, Antiochiæ privilegiis, quibus ipſam expoliavit, ornata eſt: ſed cùm Severus poſteà Antiochiæ ignoviſſet, eique jura reddidiſſet, Coloniam Laodiceam conſtituit, ſecundæ Metropoleos dignitate ſervata; unde pro Julia *Septimiam* ſe appellavit, & beneficiorum memor, nummos Getæ Severi filio, cùm Cæſar à patre renunciatus eſſet, dicavit. Laurea ſpectat ad victoriam Parthicam, quam retulit Severus, & quam ob cauſam Geta *Cæſar* appellatus eſt, ut diximus. De Laodicea plura vide in Caracalla.

Hic nummus minimi moduli, inter rariores numerandus.

PTOLEMAIS.

P. SEP. GETA. CAES. Caput Getæ nudum.
COL. PTOL. *Colonia Ptolemais.* Colonus agit boves, adſtant quatuor ſigna militaria.

Patinus in nummo trophæa exhibuit ; & quænam Ptolemais urbs Getæ nummum cuderit, ſe ignorare fatetur ; ſed illa quæ in Phœnicia eſt, inter urbes ejuſdem nominis quatergeminas, ſola Coloniam accepit à Claudio, in quam deducti non modo Cives ex Roma, ſed Veterani ab eodem Principe in eam tranſmiſſi ſunt, ut Colonus agens boves, & ſigna militaria denotant. Ulpianus lib. 1. de Cenſibus Dig. 50. illam præter nomen Coloniæ, nihil habere tradit. *Ptolemaidenſium enim*, inquit, *Colonia, quæ inter Phœnicem & Palæſtinam ſita eſt, nil præter nomen Coloniæ habet.* Sed non veriſimile eſt Claudium Cives Romanos & Veteranos in eam ſine quadam immunitate ipſi conceſſa deduxiſſe, quam ab aliquo Imperatore ablatam ſuſpicari quis poſſet, quod & alias factitatum paſſim legimus, forſan cùm Syri & Phœnices Peſcennio acclamaſſent. Ptolemaidenſes, ut ſuum erga Severum denotarent obſequium, ipſi, & familiæ dilectiſſimæ nummos ſuos conſecrarunt.

Hic nummus tertiæ magnitudinis, à Patino pag. 317. vulgatus, pro raro & eleganti habendus.

SINOPE.

P. SEP. GETA. C. Caput Getæ ſine laurea.
C. I. F. SINOPES. *Coloniæ Juliæ Felicis Sinopes.* Piſcis. Regius eſt integer nummus, nec vox A N. unquam extitit, ut putat P. Harduinus pag. 456. Similem Florentiæ Marchio Jo. Niccolinus poſſidet. Patinus has litteras I. F. *Juliæ Felicis*, ſe ignorare fatetur.

Sinopen Ponti Aſiatici urbem littoralem Caracallæ nummos dicaſſe retulimus, quæ ſuos Getæ fratri profert, forſan quando Severus eorum pater victor cum illis ex Parthico bello redux, per Cappadociam iter habuit, ubi Plautianum ægrotaſſe narrat Dio lib. 75. pag. 857. Ὅτε γοῦν ὁ Σεβῆρος ἐν Τυάνοις νοσοῦντα αὐτὸν ἐπεσκέπτετο. *Quocirca quum Tyanis Severus Plautianum ægrotantem viſitaret.* Piſcis in nummo cælatus, Pelamis eſt, ad denotandam Thunnorum, ſeu Pelamidum verſus ejus littus abundantiam & piſcationem, de qua tradit Strabo lib. 7. pag. 320. Naſcitur autem in Paludibus Mæotidis : cùmque aliquid virium cepit, ac ad littus Aſianum deferuntur uſque ad Trapezuntem & Pharnaciam, atque ibi primùm capiuntur : ſed ea piſcatio copioſa non eſt, quia juſtam magnitudinem Pelamides non ſunt aſſecutæ: Σινώπην προσιοῦσαι, ὡραιότεραι πρός τε τὴν θήραν καὶ τὴν ταριχείαν εἰσίν. *Ad Sinopen uſque provectæ jam & captu meliores ſunt, & ad ſalſamentum commodiores.* Poſtquàm ad Cyaneas appulere, eaſque præteriere, ad Byzantium & ad cornu ejus convertuntur, ibi fit tertia piſcatio.

Hic nummus minimæ molis, à Patino pag. 317. vulgatus, inter præſtantiores collocandus.

STOBI.

P. SEPT. GETA CAES. Caput Getæ ſine laurea.
MVNICIP. STOBENS. *Municipium Stobenſium.* Victoria gradiens, dextrâ lauream, ſiniſtrâ palmam gerit.

Stobi

Stobi urbs eſt & Municipium Macedoniæ in Pelagoniæ regione, cujus frequentes occurrunt nummi, præſertim cum Victoria; ſed hæc videtur eſſe Parthica, ob quam Getam diximus Cæſarem fuiſſe renunciatum. Stobenſes porrò eumdem Victoriæ typum Severo, Juliæ Domnæ, & Caracallæ dicarunt, conciliandæ ſibi, ut ait Eq. Patinus, Severi benevolentiæ causâ; nam Macedonia illius partes contra Peſcennium amplexa eſt, licèt hic Thraciæ partem occupaſſet. Verùm nummus non ad illam victoriam ſpectat, quam hoc tempore retulit Severus circa Helleſpontum, aut cùm Byzantium poſteà expugnavit, quia tunc Geta Cæſaris nomen nondum adeptus erat.

Hic nummus mediocris formæ, inter raros numeratur.

SEPT. GETA CAES. PONT. Caput Getæ ſine laurea.
MVNICIP. STOBENSIVM. *Municipium Stobenſium.* Duo Fluvii decumbentes, quorum alter barbatus, alter imberbis, figurâ militari habitu ornatâ, ſtante intermediâ.

Geta hoc in nummo Pontifex renunciatur, an in loco demortui cujuſdam Pontificis inauguratus, an ſupra numerum cooptatus, incompertum eſt. Caracalla ejus frater, Pontifex in nummis etiam dictus eſt: ſed hic ſolus patre mortuo videtur ex nummis fuiſſe Pontifex Maximus. Aliquos quidem Getæ nummos in lib. de Præſtant. Num. cum titulo P. M. protulimus; ſed majori adhibitâ diligentiâ epigraphen novâ manu inſcriptam deprehendimus. Balbinus & Pupienus primi tantùm ſimul apud Capitolinum Pontifices Maximi leguntur à Senatu appellati. Duo Fluvii Stoborum ſitum indicant, ad quorum confluentiam condita urbs videtur: alter fluviorum Erigon vocatus, alter Rhœdias. Erigon autem oritur in Pæonia ſupra Deborum, deinde augetur Rhœdiâ, ſi Baudrando fides: ideò hic quaſi filius in illum defluens, imberbis depingitur. Figura paludata videtur eſſe Getæ, cui provincia ſe devovet.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis, rariſſimus & præſtantiſſimus eſt.

TROAS.

IMP. CAE. P. SE. GETA. Caput Getæ laureatum.
COL. AVG. TROA. *Colonia Auguſta Troadenſis.* Apollo nudus, pede ſaxo impoſito, lauri ramum gerit.

Troas urbs Phrygiæ minoris nummos Getæ, cùm ille Imperium patris teſtamento cum fratre Caracalla obtinuit, gratulans dedicavit: hanc Dionyſius Afer inſignem urbem veterum Heroum appellat, quam Neptunum & Apollinem condidiſſe, eandemque à Junone & à Minerva everſam narrat: ideò Euſtathius Afri Commentator, ait. *Digna eſt ut deploretur, propter ea quæ paſſa eſt.* Sed Colonia facta priorem ſplendorem recuperaſſe videtur, teſte Strabone cap. 13. pag. 594. Νῦν δὲ καὶ Ῥωμαίων ἀποικίαν δέδεκται, καὶ ἔστι τῶν ἐλλογίμων πόλεων. *Nunc etiam Romanorum Coloniam excepit, & eſt una de urbibus nobilibus.* De Apolline hoc modo depicto, in Commodo, Criſpina, & Caracalla diximus: ille pedem ſaxo imponit, qualis vaticinia reddebat, ut Pauſanias Delphis narrat Herophilen ejus Sacerdotem oracula edidiſſe. Καὶ ἐς Δελφοὺς, ὅπου δὴ ἀφίκετο, ἐπὶ ταύτης ἑσταμένη τῆς πέτρας ᾖδε. *Ac Delphis quidem, de quo diximus, ſaxo vaticinia edebat ſua.*

Hic nummus ſecundi & minimi moduli, pro raro habendus.

P. SEPT. GETA. Caput Getæ nudum.

COL. AVG. TRO. *Colonia Auguſta Troadenſis.* Tripus.

Tripus, inſtrumentum eſt pedibus conſtans tribus, cujus nomine intelliguntur menſæ, ſellæ, & alia ejuſmodi. Tripodes, ut ait Servius, erant menſæ in templo Apollinis Delphici, quibus ſuperpoſitæ Phœbades, vaticinabantur. Alio nomine dicitur Cortina. Tripus igitur hic ad Apollinem ſpectat, unde apud Athenæum lib. 2. pag. 37. Καὶ γὰρ ἐκ τρίποδος λέγειν φαμὲν τοὺς ἀληθεύοντας. *Nam qui vera fantur, illos è Tripode loqui dicimus.* De ſummo Apollinis apud Troadenſes cultu paſſim diximus, & de ejus oraculo. Athenæus lib. 7. pag. 296. illum à Glauco vaticinandi artem didiciſſe narrat ex Nicandro. Ὁ δ' αὐτὸς Νίκανδρος ἐν πρώτῳ Αἰτωλικῶν τὴν μαντικήν φησιν Ἀπόλλωνα ὑπὸ Γλαύκου διδαχθῆναι. *Ipſe verò Nicander in Ætolicorum primo tradit Apollinem à Glauco didiciſſe vaticinandi ſcientiam.* Apollo autem Trojæ Deus fuit tutelaris.

Hic nummus minimæ formæ, nec rarus nec obvius eſt.

TYRUS.

IMP. CAES. P. SEPT. GETA. PIVS. AVG. Caput Getæ laureatum.

SEP. TYRVS. METR. COLON. *Septimia Tyrus Metropolis Colonia.* Aſtarte tutulata ſtans, dextram imponit trophæo, ſiniſtrâ ſcipionem : coronatur à Victoria cippo impoſita, pro pedibus Aſtartes, hinc palma arbor, inde conchylium.

Tyrus urbs & Metropolis Phœniciæ, de qua paſſim in nummis Severi, beneficiorum memor, à quo Colonia deducta eſt, & *Septimiæ* nomen præfert, Septimio Getæ filio, cùm Imperium ſuſcepit, gratulans nummos dicavit. Aſtarte Tyri Dea tutelaris eſt, cujus templum Hyramus Rex condidit, teſte Joſepho, de Bel. Judaic. lib. 1. ubi ejus Regis filium nomine *Bele Aſtartum* nominat, & Bele-Aſtarti filium, *Abdaſtartum*, & alterum Bele-Aſtarti filium, *Aſtartum*, quaſi ex Aſtartes nomine. Trophæum, cui manum imponit Aſtarte, non ad Getæ hiſtoriam, ſed ad Colonias à Tyriis longè deductas ſpectat ; quippe idem typus in pleriſque Imperatoribus frequens occurrit. De palma & conchylio abundè dictum eſt.

Hic nummus primæ magnitudinis elegantiſſimus eſt.

SEPT. TYRVS METRO. COLON. *Septimia Tyrus Metropolis Colonia.* Colonus agit boves, pone quod vexillum, in quo LEG. III. GAL. *Legio Tertia Gallica.*

Tyrii deductæ Coloniæ ſymbola in nummo Getæ proferunt, ut ipſi pergrata : quippe Severus ejus pater urbem munificentiâ ſuâ Coloniam conſtituerat. Porrò hæc urbs à Peſcennii militibus, ob Severi partes, quas illa erat amplexa, direpta & incenſa fuit. Itaque ob belli merita jus Italicum obtinuit, ut refert Ulpianus lib. 1. de Cenſibus. *Huic enim divus Severus & Imperator noſter, ob egregiam in Rempublicam, Imperiumque Romanum inſignem fidem, jus Italicum dedit.* Colonus, civium Romanorum deductorum ſymbolum ; vexillum, Veteranorum in urbem tranſmiſſorum inſigne : ex qua verò Legione deducti ſint, nomen *Tertia Gallica* indicat : hæc apud Dionem in Phœnice hiberna agebat, ad ejuſque provinciæ ſecuritatem à Veſpaſiano ibi locatâ. Ejus Legionis, ut & IIII. & VI. Gallicæ, fidem faciunt Inſcriptiones antiquæ apud Gruterum, ſed harumn ulla in nummis mentio.

Hic nummus majoris formæ præſtantiſſimus eſt.

INCERTA.

P. SEPT. GETA. Caput Getæ nudum.
STA. BOV. *Stabiæ. Bovillæ.* Bos ſeu Vacca.

Patinus nummum uno verbo STABOV. Stabiis Campaniæ oppido tribuit. P. Harduinus STA. BOV. dividit, rectè quidem, cùm in ſimili nummo menſe Januario 1686. Tuſculi à nobis reperto, punctum poſt STA. obſervaverimus, & ad duas in eadem Campania Stabias & Bovillas urbes revocat, quibus utrique Bos ſeu Vacca convenire poteſt; Stabiis ob lac Stabianum pro Pthiſicis decantatum, Bovillis verò ad indicandam nominis originem Bovillæ, quippe quaſi Bovis ilia, quod eo vulnerata Bos ſua trahens inteſtina devenerit; ſed quia hæc conjectura Antiquariis non omninò arridet, nummum inter incerta numiſmata collocavimus.

Hic nummus minimi moduli, inter rariores collocandus.

ROMÆ

L. SEPTIMII GETAE.
SAECVLARIA
SAECVLI FELICITAS
P. PETRONIVS FAVSTVS
AVGVR.

Sponius Miſcell. erud. Antiq. pag. 278.

IMP. CAESARIS: L.
SEPTIMII SE
VERI PERTINACIS
AVGVST.
LAETITIAE
TEMPORVM
P. PETRONIVS FAVSTVS
AVGVR.

A latere ejuſd. marmor.

M A C R I N U S.

MACRINUS in Syria à militibus electus, licèt à Senatu confirmatus, Romam illicò non venit, bello nimirum cum Parthis detentus; pace autem cum iis initâ, civile cum Elagabalo bellum inchoavit, in quo poſt XIIII. Imperii menſes occiſus eſt. Tam turbidum procelloſumque tempus deducendis Colonis haud idoneum fuiſſe videtur: nummus tamen Tarſi cuſus, hanc urbem *Macrianæ* nomen, ob collata ab eo in ſe beneficia, aſſumpſiſſe nos edocet.

MACRINI *nummi ex ære majore rariſſimi, ex infimo & mediocri rari.*

ANTIOCHIA Syriæ.

ΑΥΤ. Κ. Μ. Ο. C. ΜΑΚΡΙΝΟC. Caput Macrini laureatum.
S. C. *Senatuſconſulto.* Δ. Ε. Δημαρχικῆς ἐξουσίας, *Tribunitia poteſtate*, in laurea.

Nummus licèt Antiochiæ nomen non exhibeat, ad illam ſpectare arguunt hæ voces S. C. & Δ. Ε. in ipſius nummis ſignatæ, ab eo tempore quo Coloniam illam deduxit Caracalla; imò Antiochia, ut diximus in Othone, ſolâ S. C. inſcriptione, ante Caracallæ tempora, in laurea ſimiliter utebatur. Hanc urbem geminam habuiſſe monetæ officinam, urbis ſcilicet, & Syriæ Præfecti, jam diximus; quam ſententiam illuſtrant nummi Patrenſes, ubi pariter gemina erat monetæ officina, teſtes ſub Claudio nummi, alii quidem à civibus cum epigr. COL. A. A. PATRENS. cuſi: alii verò à Præfecto Achaiæ cum Græca inſcriptione, ΕΠΙ ΚΛΑΥΔΙΟΥ ΡΟΥΦΟΥ ΑΝΘΥΠΑΤΟΥ ΠΑΤΡΕΩΝ. Lampridius narrat poſtquàm Imperium Macrino delatum fuiſſet, & ipſe filium Diadumenianum appellaſſet *Antoninum*, militibus id gratum habentibus gratias egiſſe, & inquit: *Hac habitâ concione, ſtatim apud Antiochiam moneta Antonini Diadumeniani nomine percuſſa eſt, Macrini uſque ad juſſum Senatus dilata eſt.* Patinus pag. 327. ſententiam hanc ſequutus, non capit quomodo S. C. hic Senatuſconſultum ſignificet; ſed Antiochiam longè antè has notas in nummis exhibuiſſe, ad indicandam ſibi cudendæ monetæ facultatem à Senatu conceſſam, & Populi juſſu confirmatam, ignoravit.

Antiochiæ pariter cuſus eſt alter Macrini nummus, in cujus averſa parte, ΚΑΙ. Μ. Ο. ΔΙΑ. ΑΝΤΩΝΙΝΟC. S. C. cum capite Diadumeniani. De notis verò Δ. Ε. in nummis filii.

Uterque nummus minimæ formæ, vulgaris & obvius eſt.

B E R Y T U S.

IMP. CAES. M. OPEL. MACRINVS AVG. Caput Macrini laureatum.
COL. IVL. AVG. FEL. BER. *Colonia Julia Auguſta Felix Berytus.* Neptunus pede ſaxo impoſito ſtans, dextrâ Delphinum, ſiniſtrâ tridentem. Idem typus in templo ſex columnarum.

Berytus, urbs littoralis & Colonia Phœniciæ, de qua paſſim dictum eſt, Macrino Imperatori in Syriæ confinio à Legionibus electo, gratulans nummos conſecrat. Berytenſes Neptunum tutelare numen ſæpe in nummis repræſentarunt; ſed hic elegans nummus templum ejus in urbe magnificentiſſimum exhibet. Urbs autem illa videtur fuiſſe perilluſtris, ſi quidem Joſephus ab Agrippa Rege maximè ornatam narret Ant. l. 19. cap. 7. Πολλοῖς δὲ κατασκευάσας τιμὰ Βηρυτίους ἐξαιρέτως ἐτίμησε, θέατρον γὰρ αὐτοῖς κατεσκεύασε πολυτελείᾳ τε καὶ κάλλει πολλῶν διαφέρον, ἀμφιθέατρον δὲ πολλῶν ἀναλωμάτων, βαλανεῖα πρὸς τούτοις, καὶ στοὰς ἐν οὐδενὶ τῶν ἔργων συστείλας δαπανημάτων, ἢ τὸ κάλλος ἀδικῆσαι, ἢ τὸ μέγεθος. *Inter alias autem multas eximiis ornamentis honoravit civitatem Berytiam, magnis ſumptibus exſtructo ibi theatro pulcherrimo, ſimulque æquè magnifico amphitheatro, & ad hæc balneis ac porticibus, nullis parcens impendiis, modò abſolutam operibus pulchritudinem adderet.* Delphinus & tridens Neptuni ſunt inſignia.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis, apud R. P. Oloue Dominicanum Convent. Aquiſext. inter rariores numerandus.

COL. IVL. AVG. FEL. BER. *Colonia Julia Auguſta Felix Berytus.* Aſtarte tutulata & ſeminuda ſtans in templo tetraſtylo, dextrâ haſtam, ſeu ſcipionem, coronatur à Victoria columnæ impoſita, hinc & inde icuncula ſupra cippum vexillum gerit.

Frequentes Berytenſium nummi Macrino cuſi occurrunt, quòd illi ab ipſius partibus contra Elagabalum ſtarent, ut innuere videtur Dio lib. 78. pag. 903. qui Baſilianum Ægypti Præfectum, & Marcum Secundum Phœniciæ Rectorem ipſi addictiſſimos narrat. Καὶ ἦσαν γὰρ ταυτῇ ἀμφότεροι αὐτῷ σεσημασμένοι, καὶ διὰ τοῦτο καὶ τοὺς τοῦ Ψευδαντωνίνου δρομοκήρυκας ἀπέκτειναν. *Quorum uterque Macrini partes fovebat, ideoque publico utentes curſu præcones Pſeudantonini necabant.* De Aſtartes cultu in Syria ſæpe dictum, illa ſeminuda eſt Veneris inſtar, Suidas illam eſſe docet. Ἀστάρτη, ἡ παρ' Ἕλλησιν Ἀφροδίτη λεγομένη. *Aſtarte quæ apud Græcos Venus dicta eſt.* Duæ illæ icunculæ in cippis vexillum gerentes, utriuſque Legionis v. Macedonicæ, & VIII. Auguſtæ Veteranorum Genios repræſentant, ad indicandam Coloniæ originem, quam & duæ aquilæ legionariæ in nummo templi Genii Berytenſis alibi deſcribendo, pariter denotant.

Hic nummus majoris formæ rariſſimus & elegantiſſimus eſt.

CÆSAREA.

IMP. OPE. MACRINVS AVG. Caput Macrini laureatum.
COL. PR. FL. AVG. CAESAR. *Colonia Prima Flavia Auguſta Cæſarea.* Colonus agens boves.

Nummus ad Cæſaream Palæſtinæ urbem, non autem ad Cæſaream Cappadociæ, ut putat Eq. Patinus, quæ Coloniæ dignitate nunquam donata eſt, ſpectat. Cæſarienſes Macrino in Syria à Legionibus electo nummos ſuos dicant, obſequium hoc modo Imperatori novo denotantes. Ex urbe Cæſarea oriundus erat Macrinus, ex Sitifenſi ſcilicet, non ex ea quæ ad Argæum montem ſita eſt, non Cappadox, ſed Maurus, ut confirmat Dio lib. 78. pag. 884. Τά τε γὰρ ἄλλα καὶ τὸ οὖς τὸ ἕτερον, κατὰ τὸ τῶν Μαύρων ἐπιχώριον, διετέτρητο. *Habuit enim præter cætera, alteram aurem perforatam, ut eſt Maurorum conſuetudo.* Qui mulierum inaures geſtantium mos adhuc ſupereſt in Africa, quod & ipſi Algeriæ vidimus. Cæſarienſes Coloniæ ſymbolum, ad denotandam immunitatem à Tito ſibi conceſſam, ſignare videntur.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis mutilus, & cum uno bove pro duobus, à Patino pag. 322, vulgatus, pro raro habendus.

COILLU.

I. OP. SEV. MACRINVS AVG. Caput Macrini laureatum.
AEL. MVNIÇ. COIL. in aliis COMM. *Ælium Municipium Coillu*, vel *Coillitanum Commodianum.* Dimidia navis, cornucopiæ deſuper.

Coillu urbs & Municipium Numidiæ, de quo dictum eſt in Antonino Pio, Commodo, & Caracalla, Macrino Imperatori Africano gratulans, nummos dedicat. Hunc in Africam amandatum narrat Capitolinus. *A Severo remotum etiam à miſerrimis officiis, relegatumque in Africam, ubi ut infamiam damnationis tegeret, lectioni operam dediſſe, egiſſe cauſulas, declamaſſe, jus poſtremò dediſſe.* Urbs *Macriana* in Mauritania Sitifenſi, ex qua natus erat, in illius etiam honorem dicta videtur; ejus meminerunt Notitiæ Africæ, ubi Reſtitutus Macrianenſis legitur, hucque pertinere putat Lucas Holſtenius Annot. de Patriarch. Rom. Silvanum Macrianenſem in Coll. Carth. Coillutani dimidiam navem, ad ſitum urbis indicandum, ſignarunt: cornucopiæ verò ad ubertatem rerum omnium in Municipio arguendam, cui adſtipulatur Lucianus in Rhetor. Præc. Τὸ τῆς Ἀμαλθείας κέρας ἔχουσα ἐν τῇ δεξιᾷ, παντοίοις καρποῖς ὑποβρύον. *Dextrâ tenens Amalthææ cornu fructibus ſcatens omnifariis.* Numidiam ita fertilem reddidiſſe Maſſiniſſam alicubi diximus.

Cave ne nummum ad *Æliam Capitolinam* cum Eq. Patino pag. 323. & P. Harduino pag. 13. ac ne cum Com. Mediobarbo 307. ad *Municipium Faneſtre* in Hiſpania fruſtrà conſtitutum, imò ne tandem cum ipſomet P. Harduino pag. 110. ad *Cælium Calabriæ* urbem revoces.

Hic nummus minimi moduli, à Patino pag. 322. vulgatus, inter raros reponendus.

DEULTUM.

IMP. M. OPEL. MACRINVS AVG. Caput Macrini laureatum.
COL. FL. PAC. DEVLT. *Colonia Flavia Pacenſis Deultum.* Bacchus ſtans, dextrâ cantharum, lævâ thyrſum, pro pedibus panthera.

Deultum, urbs eſt Thraciæ, Colonia à Veſpaſiano deducta, quæ non tam læta Macrini electione, quàm Caracallæ interitu, novo tamen Imperatori dedicavit nummos: ſed cùm plurimi occurrant ab eadem urbe cuſi, beneficium quoddam, vel novum Provinciæ Rectorem, illam ab eo accepiſſe veriſimile videtur. Bacchus in nummo Deulti ſignatus, ipſius cultum in hac urbe indicat, fortè ob vitium in illius agro abundantiam. Athenæus enim Thraciam ob vinum celebratam narrat l. 1. c. 24. p. 31. Ἐπῃνεῖτο δ' ἡ Θρᾴκη ἐθαυμάζετο ὡς ἡδύοινος, καὶ αἱ πέλας τὰ πλησίον αὐτῆς χωρία. *Thraciæ quidem ob vini quod fert præſtantiam, ac vicinorum ipſi locorum magna fuit celebritas.* Cantharum poculi genus gerit Bacchus, de quo idem Athenæus lib. 11. cap. 6. Ἑκατὸν δ' ἡμέρας ἔκλαιεν οἴνου κανθάρους. *Centum interdiu vini cantharos abſumi lacrymabatur.* Thyrſus eſt haſta aculeata, hederâ obtecta, quam in bigis Bacchæ quatiebant. Panthera Baccho comes additur, ob vinum quo delectatur; ſed Phornutus de Nat. Deor. inquit hanc Deo Pantheram adſiſtere, ad indicandum aſperrimos etiam mores temperato vini uſu manſueſcere.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis rarus eſt.

IMP. M. OPEL. SEV. MACRINVS. P. AV. Caput Macrini radiatum.
COL. FL. PAC. DEVLT. *Colonia Flavia Pacenſis Deultum.* Silenus dextram attollens, humero ſiniſtro utrem hircinum gerit.

Nil

Nil mirum ſi Deultum urbs Bacchum venerata, ad vites conſervandas, Silenum ejus nutritium & pædagogum coluerit, quem Lucianus de Baccho in Indiæ profectione unum ex ejus ducibus nominat. Καὶ τῦτον πάνυ πιθανόν τινα συστρατηγὸν ἔχειν αὐτῷ. *Eumque magnæ auctoritatis in ducendo exercitu ipſius collegam.* Silenus dextram attollit verſus aſtra, inter quæ tranſlatum ipſum tradit Aratus in Bacchi gratiam: humero ſiniſtro utrem hircinum gerit, an fortè quòd hircus Baccho immolaretur, ut ait Phornutus. Τὸν δὲ τράγον αὐτῷ θύουσι, διὰ τὸ λυμαντικὸν δοκεῖν τῆς ἀμπέλου. *Hircum ipſi immolant, quia noxium vitibus animal eſt.* Unde ruſtici Athenienſes feſtum agebant, Ἀσκώλια ab utre nuncupatum, ut narrat Suidas. Ἑορτὴ οἱ Ἀθηναῖοι ἦγον τὰ Ἀσκώλια, ἐν ᾗ ἥλλοντο τοῖς ἀσκοῖς αἰγείοις, εἰς τιμὴν τοῦ Διονύσου. *Feſtum Athenienſes agebant Aſcolia, in quo utribus caprinis inſiliebant in honorem Bacchi.* Uno tantùm pede in utrem ſaltabant. Heſychius: Ἀσκωλίζοντες ἐφ' ἑνὸς ποδὸς ἁλλόμενοι. *Uno pede ſaltante.* De quo Virg. 2. Georg.

Non aliam ob culpam Baccho caper omnibus aris
Cæditur, & veteres ineunt proſcenia ludi.

Hic nummus minimi moduli inter rariores reponendus.

IMP. M. OPEL. SEV. MACRINVS. AVG. Caput Macrini laureatum.
COL. FL. PAC. DEVLT. *Colonia Flavia Pacenſis Deultum.* Fortuna ſtolata ſtans cum calatho, dextrâ temonem, lævâ cornucopiæ.

Deultani, ut & plurimi alii populi, Fortunam venerati ſunt. De illa exclamat Plinius. *Toto mundo & locis omnibus, omnibuſque horis, omnium vocibus Fortuna ſola invocatur.* Pauſanias in Meſſeniae. tradit Homerum Poëtarum Principem mentionem Fortunæ primùm feciſſe, quam Græci Τύχην appellant, Oceani filiam. Καὶ Τύχην εἰς Ὠκεανοῦ ἢ παῖδα εἶναι. *Et Tychen etiam ipſam Oceani filiam.* Fortunam ipſam divitiarum eſſe matrem atque nutricem ferunt; ideò illi temonem & cornucopiæ tribuere videntur, ex Lactantio, ut jam alicubi diximus; forſan ob id Romæ trans Tyberim, ubi ædem habebat, ejus feſtum colebant, qui ſine arte aliqua vivebant. Imperatoribus ſæpe comes addebatur, ſigno ejus aureo in ipſorum cubiculo aſſervato, de quo Capitolinus in vita Antonini Pii. *Fortunamque auream quæ in cubiculo Principum poni ſolebat, transferri ad eum juſſit.*

Hic nummus mediocris formæ, nec rarus nec obvius eſt.

IMP. M. OPEL. SEV. MACRINVS. AVG. Caput Macrini radiatum.
COL. FL. PAC. DEVLT. *Colonia Flavia Pacenſis Deultum.* Lupa præbens ubera Romulo & Remo.

Quibuſdam Deultanorum nummis inſcribitur *Severi* nomen, quod aſſumpſit Macrinus, poſtquàm Diadumenum filium *Antoninum* vocaſſet, ut innuit Capitolinus in ejus vita. *Inſulſit præterea nomen Severi, quùm illius nullâ cognatione tangeretur, unde jocus extitit,* SIC MACRINVS EST SEVERVS, QVOMODO DIADVMENVS ANTONINVS. Lupa cum puerulis, frequens eſt Coloniarum ſymbolum, ad indicandam urbis Romæ à Romulo originem, cujus Strabo meminit lib. 5. pag. 229. Τὺς δὲ ἐξέθηκε παρὰ τὸν Τίβεριν, κατά τι πάτριον. μυθεύονται μὲν ὖν ἐξ Ἄρεω γενέσθαι τὺς παῖδας, ἐκτεθέντας δ' ὑπὸ λυκαίνης ὁρᾶσθαι σκυλακευομένους. *Gemellos autem quos pepererat, morem quendam patrum ſecutus, ad Tyberim expoſuit. Hos Marte patre natos fabulantur, animadverſumque eos à Lupa catulorum loco ali.* Lupæ puerulis ubera præbentis ſimulacrum pro Romæ inſigni fuit.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis pro raro habetur.

EDESSA.

M. O. C. ΜΑΚΡΙΝΟC. CE. Caput Macrini laureatum.

ΜΗΤ. ΚΟΛ. ΕΔΕCCΑ. Μητρόπολις Κολωνία Ἐδεσσα. *Metropolis Colonia Edeſſa.* Variæ ſunt epigraphæ, caput turritum & velatum.

Edeſſam Abgari Regiam per fraudem à Caracalla ipſi ablatam, & Coloniam Romanorum ab eo factam diximus: in ea hiberna ille agebat, dum Carrhas inviſendi Dei Luni gratiâ profectus, in itinere occiſus eſt, ut narrat Spartianus in ejus vita. *Deinde cùm iterum vellet Parthis bellum inferre, atque hibernare Edeſſæ, atque inde Carrhas Luni Dei gratiâ veniſſet, die natalis ſui* VIII. *Idus Aprilis, ipſis Megalenſibus &c. interemptus eſt.* Cùm in caſtris Macrinus Imperator fuiſſet appellatus, Edeſſeni nummos ipſi ſubitò dedicarunt, quorum hic nobis monimentum eſt. Caput illud turritum & velatum, Genius urbis eſt, & ſolenne ejus tractus Metropolium inſigne; turribus ornatur, ut maximè munita. Illam Triſtanus ex Cantacuzeno lib. 4. obſidionem ſexdecim annorum tuliſſe refert.

Hic nummus minimi moduli, rarus & conſpicuus eſt.

HELIOPOLIS.

IMP. M. OPEL. MACRINVS. AV. Caput Macrini laureatum.

COL. IVL. AVG. FEL. HEL. *Colonia Julia Auguſta Felix Heliopolis*, ſeu *Heliopolitana.* Colonus agens boves, pone duo ſigna militaria, in quorum apice aquila.

Heliopolis urbs eſt Phœniciæ; Syri enim & Phœnices primi Macrino Imperatori à Legionibus electo, acclamarunt. Sed cùm Elagabalus à quibuſdam Imperii ſucceſſor aſſertus eſſet, milites & civitates pro diverſis partibus ſteterunt: & licèt ſuſpenſis animis hærerent, cùm res adhuc foret in ambiguo ſtatu, adlatis potiſſimùm de Macrino ſuperato nuntiis, vehemens coorta ſeditio eſt, in qua multi è plebe, nec è militibus pauci perierunt. Heliopolitani Colonum cum ſignis militaribus, ad Coloniæ deductionem ex Civibus Romanis & Veteranis indicandam, cælarunt. Duo ſunt ſigna militaria, in quorum apice aquila, ad Veteranos, tum ex Legione V. *Macedonica*, & VIII. *Auguſta*, in hanc, ut ſæpe diximus, Coloniam tranſmiſſos, ſpectantia.

Hic nummus mediocris formæ, inter præſtantiores computandus.

PELLA.

IMP. M. OPEL. MACRINVS AVG. Caput Macrini laureatum.

COL. IVL. AVG. PELLA. *Colonia Julia Auguſta Pella.* Figura nuda inſidens rupibus, dextrâ ſibi coronam imponit, lævo cubito fiſtulæ multis calamis compactæ innixo, pro pedibus pedum.

P. Harduinus pag. 200. in hoc Macrini nummo legit COL. IVL. HISPELLA, quem ad Hiſpellum in ſexta Italiæ regione urbem perperam revocat.

Pella urbs Macedoniæ, in littore Ægei maris, Macedonum regia olim ſedes, Colonia à Julio conſti-

conſtituta, ab Auguſto Veteranis frequentata, ſuum Macrino obſequium per nummos teſtatur. Figura montibus inſidens, urbis ſitum indicat, de quo Livius Dec. v. lib. IV. *Situm urbis undique aſpiciens, quam non ſine cauſa delectam eſſe regiam advertit. Sita eſt in tumulo vergente in Occidentem hibernum, &c.* Ill. Spanhemius, ad ſitum Pellæ probandum Not. ad Cæſſ. Juliani p. 160. & 400. hunc typum protulit, nullâ figuræ mentione factâ, cui pag. 160. palmam pro fiſtula tribuit, unde Amicus noſter ad Athletam ludorum victorem, qui ſibi coronam imponit, revocabat; ſed figura illa nunquam palmam gerens, ſemper fiſtulæ innixa, Apollo eſſe videtur, Nomius dictus, quaſi paſtor, quod Admeti Regis pecus paverit, ut confirmat pedum in una nummi parte. Fiſtulæ multis calamis compactæ innixus, tanquam Marſyæ ſpoliis inſultans, qui ad tibiæ certamen ipſum provocare auſus fuerat; ideoque coronam ſibi imponit. Pellenſes apud Goltzium in Græciæ nummis tab. 22. & 23. Apollinem cum tripode, illumque cum lauri corona exhibent, unde apud eos Apollinis cultus arguitur.

Hic nummus minimi moduli pro raro numerandus.

COL. IVL. AVG. PELL. *Colonia Julia Auguſta Pella.* Victoria ſedet ſupra ſpolia, dextrâ ſtylum, ſiniſtram apponit clypeo quem genu ſuſtinet.

Victoria ſpoliis inſidens, ad bellum Parthicum ſpectat; illa enim ſedet, bello per Macrinum confecto, & pace cum Parthis initâ, qua de re Dio lib. 78. pag. 887. Ἔπειτα διαπρεσβευσάμενοι ὁ Μακρῖνος καὶ ὁ Ἀρτάβανος, καὶ διακηρυκευσάμενοι, συνηλλάγησαν. *Secundùm hæc miſſis utrò citròque de pace Legatis, res inter Macrinum & Artabanum mutuam ad reconciliationem deducta fuit.* Nam auctore Herodiano in vita Macrini, Romani triduo cum Parthis decertaverant. Πρώτης μὲν οὖν καὶ δευτέρας ἡμέρας ἐξ ἑωθινοῦ εἰς ἑσπέραν ἐμαχέσαντο· νὺξ δ' ἐπελθοῦσα διέλυσε τὰς μάχας· ἑκάτεροί τε ἐπανῆλθον εἰς τὰ ἑαυτῶν στρατόπεδα, νικᾶν ἀξιοῦντες. τῇ δὲ τρίτῃ ἡμέρᾳ συνῆλθον εἰς τὸ αὐτὸ πεδίον μαχούμενοι. *Uno igitur alteroque die, à mane ad veſperam pugnatum: nox prælium diremit; reverſique ſunt in caſtra utrique, quaſi victores. Tertia die in eandem planitiem pugnaturi convenere.* Senatus Macrino ſacrificia decrevit ob victoriam, & Parthici nomen datum, quod non accepit. Multi occurrunt S C. cuſi nummi cum ſimili typo & epigraphe VICT. PARTH. quod imitati ſunt Pellenſes.

Hic nummus minoris formæ, in rariorum ſerie collocandus.

T Y R U S.

IMP. CAES. MACRINVS. AVG. Caput Macrini laureatum.
SEPT. TYRO METROP. COLON. *Septimia Tyro Metropolis Colonia.* Bos cum vexillo, in quo LEG. III. GAL. *Legio Tertia Gallica.* Conchylium ante bovem.

Tyrus Phœniciæ Metropolis, Macrinum venerata, nummos ei plurimos obtulit, ſi quidem Marius ſecundus illius provinciæ Præfectus, ab ipſius partibus contra Elagabalum ſtetit, ut jam vidimus apud Dionem. Bos, Coloniæ ex Civibus togatis deductæ ſymbolum eſt; vexillum, Legionis Veteranorum in eam miſſorum inſigne: ex quanam autem illi fuerint, in eo ſcriptum eſt nomen Tertiæ Gallicæ. Ipſa enim in Phœnicia hiberna agebat: hæc nondum pacata erat, poſt Elagabali è Syria diſceſſum, nam Severus rebellavit, teſte eodem auctore. Σεβῆρος ἐπιτολμήσας καὶ αὐτὸς τῇ μοναρχίᾳ ἐν τῷ τρίτῳ στρατοπέδῳ τῷ Γαλλικῷ, οὗ ἦρχε. *Severus autem, & ipſe regnum adfectare auſus in Legione Gallica Tertia, cujus dux erat.* Conchylium Tyri inſigne eſt, ob celebrem ejus purpuram, de qua loquitur Virgilius lib. 3. Georg.

Vellera mutentur Tyrios incocta rubores.

Jam vulgatus eſt in Julia Pia ſimilis Tyri Coloniæ typus cum eadem epigraphe, quam Triſtanus, & illius ſequaces, SEPHYRVS. & SEPHYRO legerunt, ut notavit P. Harduinus pag. 513. qui inſcriptionem vexilli LEG. XII. pro LEG. III. apud Patinum corrigere debuerat ex nummo Treb. Galli, quem ipſemet cum LEG. III. GAL. pag. ſequente protulit.

Hic nummus mediocris magnitudinis, à Patino pag. 321. vulgatus, rarus eſt.

SEP. TYRO METRO. COLON. *Septimia Tyro Metropolis Colonia.* Templum ſex, in aliis quatuor columnarum à latere, ante quod conchylium.

Templum, vel Herculis, vel Aſtartes eſt; præcipua ſunt hæc Tyri Numina: ſed ſi conjecturæ locus, ad Herculem ſpectat, quia per excellentiam ſine icuncula fanum videtur repræſentatum, Hercules enim urbis erat Fundator & Heros, de quo ita loquitur Lucianus de Dea Syria. Καὶ ἄλλα ἱερὰ ἐν Συρίῃ.... Τὸ γὰρ τοῦ Ἡρακλέος τὸ ἐν Τύρῳ, οὐ τούτου τοῦ Ἡρακλέος, τὸν Ἕλληνες ἀείδουσι, ἀλλὰ τὸν ἐγὼ λέγω πολλὸν ἀρχαιότερος, καὶ Τύριος ἥρως ἐστί. *In Syria quoque ſunt templa..... Herculis quidem illud quod eſt Tyri, non hujus Herculis, quem Græci decantant: ſed quem ego dico, multò vetuſtior eſt, & Tyrius Heros.* Prius enim Herculi, quàm Aſtarte templum exſtruxiſſe Hiramum Tyri Regem narrat Joſephus contra Apion. lib. 1. Καθελών τε τὰ ἀρχαῖα ἱερὰ, καινοὺς ναοὺς ᾠκοδόμησεν· τό τε τοῦ Ἡρακλέους καὶ τῆς Ἀστάρτης τέμενος ἀνιέρωσεν· καὶ τὸ μὲν τοῦ Ἡρακλέους πρῶτον ἐποιήσατο ἐν τῷ Περιτίῳ μηνὶ, εἶτα τὸ τῆς Ἀστάρτης. *Demolituſque antiqua delubra, nova templa ædificavit, Herculiſque primùm exſtructo menſe Peritio, deinde Aſtartes.* De hujus templi opibus, vide Herodotum in Euterp. Concha perpetuum Tyri inſigne.

Hic nummus ſecundæ & minimæ formæ, inter præſtantiores habendus.

IMP. M. OPEL. MACRINVS AVG. Caput Macrini laureatum.

SEP. TYRO, in aliis TYRVS. METRO. COLON. *Septimia Tyro,* in aliis *Tyrus Metropolis Colonia.* Triremis cum remigantibus, in aliis cum velo: diverſi ſunt typi.

Triremis in Tyriorum nummis, aut ad primam triremium fabricam ab ipſis inventam, vel ad eorum in mari potentiam indicandam, appoſita eſt. Nonnus Dionyſ. 4. illos ab Hercule navigandi artem edoctos nautili concha ſua velificantis exemplo commemorat: unde Tibullus lib. 1. Eleg. 8.

Prima ratem ventis credere docta Tyrus.

De Tyri θαλασσοκρατίᾳ, ſeu maris imperio, audias Q. Curtium lib. 4. cap. 4. *Quocumque claſſes ejus adierint, ditionis ſuæ fecit.* Quod confirmat Strabo lib. 16. pag. 757. Τῆς δὲ περὶ τὰς ναυτιλίας δυνάμεως τὸ πλῆθος καὶ τὸ μέγεθος, τῶν ἀποικιῶν τῶν πόλεων τεκμήριον. *Quantum claſſe potuerint* (Tyrii) *argumento evidenti eſt multitudo & magnitudo Coloniarum ab iis deductarum.* In Africam ſcilicet, & in Europam teſte Diodoro lib. 5. Πολλὰς μὲν γὰρ κατὰ τὴν Λιβύην ἀποικίας ἐποιήσαντο, οὐκ ὀλίγας δὲ καὶ τῆς Εὐρώπης ἐν τοῖς πρὸς δύσιν κεκλιμένοις μέρεσιν. *Quo factum, ut multarum in Africa Coloniarum, nec paucarum in his Europæ partibus quæ ad Occidentem vergunt, auctores fierent.* Conchylium in Tyriorum nummis ferè perpetuum, celeberrimum apud ipſos purpuræ uſum oſtendit.

Uterque nummus rarus, alter ſecundæ formæ, alter minimæ.

HERCVLI
VICTORI
PRO. SALVTE
IMP. CAES. M.
OPELII AVRE
LI SEVERI
MACRINI. AVG.
L. IVBENTIVS
L. F. TER. SE
VERVS. AVG. N.
DISPENSATOR.

Ex Panvinio apud Gruterum pag. 50. 4.

DIADUMENIANUS.

MArcus Opelius Macrini filius, cognominatus eſt *Diadumenus*, ab avi materni nomine. Lampridius eum priùs *Diadematum* fuiſſe appellatum narrat, quòd naſcens pileum non habuerit, ſed diadema tenue; unde Mathematici ipſum Imperatoris filium, & Imperatorem futurum prædixerunt. Macrinus autem Imperator factus, cùm mœrorem omnium pectora obſediſſe obſervaſſet, quod Antoninum in Repub. non haberent, exiſtimantes quod ſine eo Romanum eſſet Imperium periturum, concionem parari juſſit, filiumque *Antoninum* appellavit, productoque *Diadumeni* nomine, in *Diadumenianum*, quaſi in Antoninorum familiam adoptatus, ille *Marcus Opelius Antoninus Diadumenianus* vócatus eſt.

DIADUMENIANI *nummi ex ære magno hactenùs non occurrunt, ex medio & minimo, inter præſtantiores collocantur.*

ÆLIA CAPITOLINA.

M. OPEL. ANT. DIADVMENIANVS. CAES. Caput Diadumeniani nudum.
COL. AEL. CAP. COMM. *Colonia Ælia Capitolina Commodiana.* Templum tetraſtylum, in quo Jupiter ſedens inter duas figuras muliebres.

Ælia Capitolina priùs Jeroſolyma, Colonia ab Hadriano conſtituta, nomen *Ælia* habuit, de *Ælia* Hadriani gente; deinde ob accepta à Commodo beneficia, & non à deductis eò à Commodo Colonis, ut putat Scaliger in Animad. *Commodianam* etiam ſe appellavit. Poſtquàm autem Diadumenianus à patre Cæſar factus eſſet, urbs, ut utriuſque benevolentiam ſibi conciliaret, nummos in Diadumeniani honorem cudit. Templum in nummo ſignatum, Jovis eſt Capitolini, de quo diximus in ſimili Hadriani nummi typo, quod ille ædificari juſſit, teſte Dione in ejus vita lib. 69. pag. 793. Καὶ ἐς τὸν τοῦ ναοῦ τοῦ θεοῦ τόπον, ναὸν τῷ Διὶ ἕτερον ἀντεγείραντος, πόλεμος οὔτε μικρὸς οὔτ᾽ ὀλιγοχρόνιος ἐκινήθη. *Ac quo in loco templum Dei fuerat, alterum Jovi ædificari curaviſſet, magnum bellum & diuturnum moveri cœpit.* Adſtantes Jovi mulieres, in nummo Hadriani unam Palladem, quia galeatam, quæ Romam etiam repræſentare poteſt; alteram verò; urbis Genium eſſe protulimus.

Hic nummus mediocris formæ inter elegantiſſimos reponendus.

M. OPEL. ANT. DIADVMENIANVS. C. Caput Diadumeniani nudum.
COL. AEL. CAP. COMM. *Colonia Ælia Capitolina Commodiana.* Templum tetraſtylum, in quo Aſtarte tutulata, pede ſupra fluvium impoſito, dextrâ caput ſuſtinet, lævâ ſcipionem gerit, hinc & inde Victoria globo impoſita. Diverſi ſunt typi.

Aſtartes cultum in Palæſtina antiquiſſimum fuiſſe ex Joſepho novimus, qui Saüli Regis occiſi, & filiorum arma in ejus templo fuiſſe conſecrata narrat Antiq. lib. 6. cap. 15. Καὶ τὰς μὲν πανοπλίας αὐτῶν ἀνέθηκαν εἰς τὸ Ἀστάρτειον ἱερόν. *Quorum arma in templo Aſtartes dedicaverunt.* Varius erat Aſtartes veſtitus, & varia ejus attributa, pro diverſo nimirum honore ipſi in diverſis Syriæ, Phœniciæ, & Palæſtinæ urbibus tributo : hæc autem in eo habitu depingitur, quo à Bybliis Phœnices, & à Cæſarienſibus Palæſtinæ colebatur. De ea abundè in Hadriano, Antonino Pio, & Julia Domna dictum eſt. Illa caput dextrâ papyraceum gerit, juxta Lucianum in Dea Syria : ejus verò capitis papyracei ex Alexandria Byblum appulſus, anniverſaria Adonidis celebranda deſignabat. Figura quam pede calcat, Adonis eſt fluvius, qui eum cruore inficiebatur, tempus lugendi Adonidis arguebat. Victoria columnæ impoſita, Aſtartæ coronam porrigens, ſæpe huic Deæ comes in nummis tribuitur ; in hoc geminæ ſunt hinc & inde globo inſiſtentes ; utrum igitur ad Aſtarten ſpectant, an verò ad Macrinum, tanquam de Parthis & Pſeudantonino victorem, videant eruditi.

Alter ferè ſimilis, ab Erizzo pag. 463. & ab Oiſelio tab. 17. vulgatur : Oiſelius autem Commodianæ urbis Æliæ nomen ipſi à Commodo collocatum, ab Hadriano in Cæſonii Commodi ab eo adoptati memoriam eidem Æliæ impoſitum perperam tradit : Deam verò Aſtarten, Commodum eſſe exiſtimat ; dextrâ globum pro capite Serapidis gerere, lævâ haſtam Divinitatis pro ſceptro : pede globum pro fluvii capite ; & hæc omnia ad orbis terrarum imperium denotandum profert. Theod. Rickius lib. de Capitol. Rom. pag. 56. Aſtarten, Jovem radiatum cum globo & haſta arbitratur. Rickium ſequutus eſt Com. Mediobarbus pag. 309.

Hic nummus ſecundi moduli rariſſimus.

ANTIOCHIA Syriæ.

ΜΑ. ΟΠΕΛ. ΑΝΤΩΝΙΝΟϹ. Caput Diadumeniani ſine laurea.

S. C. Δ. Ε. *Senatuſconſulto.* Δημαρχικῆς ἐξουσίας in area : aquila verò in ima nummi parte, totum intra lauream.

Hic Diadumeniani nummus ſine urbis nomine, qualem in Macrino vidimus, ad Antiochiam Syriæ pertinet, ob litteras S. C. Δ. Ε. in omnibus Antiochenorum numiſmatibus ſemper occurrentes. Lampridius enim poſt Macrini ad milites adlocutionem, Diadumeno monetam mox Antiochiæ ſignatam tradit. *Hâc habitâ concione, ſtatim apud Antiochiam moneta Antonini Diadumeni nomine percuſſa eſt.* Geminam fuiſſe apud Antiochenſes Syriæ monetæ officinam, jam in Othone diximus : in una quidem nummi Syriæ Rectoris nomine cum epigraphe ΑΝΤΙΟΧΕΩΝ uſque ad Caracallam cælabantur : in altera verò urbis moneta ſolis S. C. litteris appoſitis ſignabatur, ad denotandam ipſius cudendæ facultatem à Pompeio M. ſibi conceſſam, Senatuſconſulto fuiſſe confirmatam, cui additæ ſunt hæ notæ Δ. Ε. ut indicaret urbs, illam etiam Plebiſcito laudatam, in memoriam Pompeii, qui Tribunitiam poteſtatem à L. Sylla extinctam reſtituerat. Non autem litteræ Δ. Ε. de Tribunitia poteſtate Imperatoris intelligendæ ſunt, cui nempe adverſantur nummi Auguſtarum, & Cæſarum, in quibus eædem voces occurrunt : teſtis ſit hic Herenniæ Etruſcillæ nummus pro cæteris, in quo circa ejus effigiem ΕΡΕΝΝΙΑ ΕΤΡΟΤϹΚΙΛΛΑ legitur : in averſa verò parte ΔΗΜΑΡΧ. ΕΞΟΥΣΙΑϹ. circa ambitum, S. C. in area cum aquila pro typo. Quis enim hæc Δημαρχικῆς ἐξουσίας verba ad Etruſcillam Principem fœminam ſpectare exiſtimet ? Nec etiam S. C. nota in hoc Diadumeniani nummo ad Senatûs permiſſum pertinet, quod multùm torſit Eq. Patinum ; ſed nota eſt Antiochenſium ſolita, ob monetam ſub Pompeio ſibi Senatuſconſulto, ut ſæpiùs dictum eſt, conceſſam. Aquila Romanum Imperium deſignat.

Cave ne Diadumeniani nummum apud Com. Mediobarbum pag. 309. cum epigraphe ΑΝΤΙΟΧΕΩΝ, in quo tres Furiæ ſtant ; & alterum Philippi Jun. cum eodem typo apud P. Harduinum pag. 54. ad Antiochiam Cariæ ſpectantes, Antiochiæ Syriæ tribuas.

Hic nummus minimæ formæ, à Patino pag. 327. vulgatus, nec rarus, nec obvius eſt.

ΑΥΤ. ΚΑΙ. ΜΑΡ. ΟΠ. ΑΝΤΩΝΙΝΟϹ. Caput Diadumeniani radiatum.

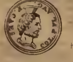
ΔΗΜΑΡΧ. ΕΞ. ΥΠΑΤΟϹ. *Tribunitiâ poteſtate, Conſul.* Aquila alis expanſis. S. C. Δ. Ε. in area.

Elegans

Elegans eſt hic Diadumeniani nummus cum titulo Imperatoris, qui confirmat ſententiam Lampridii, Herodianum hiſtoriam ſui temporis ſcribentem redarguentis, quòd Diadumenianum Cæſarem tantùm fuiſſe aſſeruerit. *Herodianus Græcus Scriptor, hæc præteriens, Diadumenum tantùm Cæſarem dicit puerum à militibus nuncupatum.* Sed Lampridius eum Imperatorem ſimul cum patre, ab exercitu vocatum contendit, cui refragantur nummi cum Cæſaris titulo, præſertim Romani: Macrinus autem illum Imperii conſortem Conſulemque dixiſſe videtur, eo tantùm tempore, quo Elagabalus à quibuſdam Legionibus Imperator ſalutatus eſſet; quod innuere videtur Dio in vita Macrini pag. 888. cùm ille ſcripſit ad Senatum de Pſeudantonino, conqueſtus de militibus, quòd adducti infinitâ pecuniæ cupiditate ab ſe defecerint. Ταῦτά τε ἐπέστειλεν ὁ Μακρῖνος, καὶ ἑαυτὸν μὲν πατέρα, τὸν δὲ Διαδουμενιανὸν υἱὸν αὐτοῦ συνεχέστατα ἀπεκάλει, καὶ τὴν ἡλικίαν τοῦ Ψευδαντωνίνου διέβαλλε, πολὺ νεώτερον αὐτοῦ τὸν υἱὸν αὐτοκράτορα ἀποφήνας. *Igitur Macrinus has litteras miſit, in iiſque ſe patrem crebro ac Diadumenum filium ſuum vocitabat, eundemque proferebat ut Imperatorem, multò juniorem Pſeudantonino, cujus ætatem criminabatur.* Nummum ex notis S. C. & Δ. Ε. Antiochiæ cuſum, jam ſuprà pronunciavimus, bis quidem voces Δημαρχικῆς ἐξουσίας in hoc nummo appoſitæ ſunt, ſed non repetitæ, ut ſibi perſuaſit P. Harduinus pag 121. nam ΔΗΜΑΡΧ. ΕΞ. circa ambitum averſæ nummi partis inſcriptæ ad Diadumenianum ſpectant. Δ. Ε. in area, ad Antiochiam urbem pertinent, ob monetam ipſi populi juſſu, ut ſæpiùs diximus, conceſſam. Antiochenſes per aquilam, ſe Imperio Romano ſubditos denotant.

Hic nummus minimi moduli, inter rariores reponendus.

CÆSAREA Palæſtinæ.

M. OPEL. DIADVMENO. AV. Caput Diadumeniani ſine laurea.
COL. P. FL. AVG. F. CAES. *Colonia Prima Flavia Auguſta Felix Cæſarea.* Variæ ſunt epigraphæ. Caput Serapidis calatho ornatum.

Singularis eſt hic nummus, qui non modò Diadumeni cognomen pro adoptati Diadumeniani nomenclatione exhibet, ſed qui ipſi pro Imperatoris nomine Auguſti titulum tribuit. Sic Lampridius eum *Auguſtum* nominat in ejus vita. PATRI AVGVSTO, FILIVS AVGVSTVS. *Non ſatis, mi Pater, videris in amore noſtro tenuiſſe tuos mores, qui tyrannidis affectatæ conſcios reſervaſti, &c.* Sed eadem Imperatoris & Auguſti dignitas Dionem illuſtrat qui Macrinum Diadumenum filium Imperatorem deſignaſſe narrat lib. 78. pag. 902. Καὶ τὸν υἱὸν αὐτοκράτορα, καίπερ τὸ δέκατον ἄγοντα, ἀπέδειξεν. *Ac filium Imperatorem, licet annum decimum agentem, deſignavit.* Cæſarienſes Palæſtinæ hunc *Auguſti* titulum Diadumeniano tribuentes, à Macrini partibus contra Elagabalum ſtetiſſe videntur. Serapis inter præcipua Cæſareæ urbis Numina frequens occurrit in nummis Titi, Antonini Pii, M. Aurelii, L. Veri, & Commodi, quos conſule.

Hic nummus tertiæ magnitudinis præſtantiſſimus eſt.

DEULTON.

M. OPEL. ANTONINVS. DIADV. C. Caput Diadumeniani nudum.
COL. FL. PAC. DEVLT. *Colonia Flavia Pacenſis Deulton.* Fortuna ſtans cum calatho in capite, dextrâ temonem, ſiniſtrâ cornucopiæ.

Deulton Thraciæ Colonia nummos Diadumeniano cum *Antonini* nomine conſecravit; Macrino videlicet adulata, quòd Imperator nomen adeò carum Reipublicæ reddiderit, quamobrem ſupplicationes Macrino à Senatu decretas narrat Lampridius in ejus vita. *Atque dies ſeptem ſupplicatio pro Antonini nomine celebrata eſt.* Fortuna in nummis Macrini & Diadumeniani, cujus in urbe, ut in pluribus aliis, cultum indicat, ſculpta eſt, tanquam utrique patri nimirum & filio obſequens, ceu utriuſque Dea conſervatrix, qualis depingitur ex Lilio Giraldo Hiſt. Deor. Synt. 16. in cippo Romæ cum imagine muliebris cornucopiæ ſiniſtrâ, dextrâ verò temonem habentis.

Hic nummus mediocris & minimæ formæ, inter rariores collocandus.

TYRUS.

M. OP. DIADVMENIANVS CAES. Caput Diadumeniani ſine laurea.
SEP. TYRVS METR. COLONIA. *Septimia Tyrus Metropolis Colonia.* Hercules ſtans, dexterâ pateram, lævâ clavam & ſpolia leonis.

Tyrios Phœniciæ Metropolitas, ſub Mario Secundo provinciæ Præfecto partes Macrini contra Elagabalum amplexos, anteà diximus. Tyrii igitur nummos Diadumeniano, ut & patri dedicarunt. Hercules in hoc ſignatus, tutelaris eſt Tyrii Deus, quem ſummâ veneratione colebant, ut tradit Strabo lib. 16. pag. 757. Τιμᾶται δ' καθ' ὑπερβολὴν Ἡρακλῆς ὑπ' αὐτῶν. *Colitur apud eos Hercules majorem in modum.* Hunc Herculem Suidas Minoi Σύγχρονον facit. Ανεφάνη δ' ἐπὶ Μίνω Ἡρακλῆς Τύριος. *Inclaruit Minoe regnante Hercules Tyrius.* De quo ſic loquitur Macrobius Saturn. 1. cap. 20. *Nec æſtimes Alcmena apud Thebas Boetias natum, ſolum vel primum Herculem nuncupatum; immò poſt multos atque poſtremus ille hac appellatione dignatus eſt, honoratuſque hoc nomine, quia nimia fortitudine meruit nomen Dei virtutem regentis. Cæterùm Deus Hercules religiosè quidem, & apud Tyron colitur.* Hercules pateram tenet, ex qua vinum in ardentem aram ſacra ei facientes jaciebant, quem ita depinxerunt Tyrii, ut ſe pro Macrino ipſi ſacrificaſſe denotarent.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis, mutilus à Patino vulgatus pag. 326. inter rariores habendus. P. Harduinus pag. 514. eum etiam truncum protulit, Patinum forſan ſecutus.

M. OP. DIADVMENIAN. AVG. Caput Diadumeniani ſine laurea.
SEP. TYRVS METROP. COLONI. *Septimia Tyrus Metropolis Colonia.* Palma arbor.

Nummi Diadumeniani cum Auguſti titulo rariores ſunt quàm cum Cæſaris nomine, indicant autem populos, qui Auguſtum Diadumenianum appellavere Macrino contra Elagabalum faviſſe, cùm illud nomen filio dediſſet ad conciliandos rebelles, qui illum ſpurium Caracallæ filium Imperatorem deſignarant, & Antoninum appellaverant, ut narrat Dio lib. 78. pag 888. Οἱ καὶ Ἀντωνῖνον αὐτὸν ἐπωνόμασαν, αὐτοκράτορα αὐτοχειροτόνητον ἀνέδειξαν. *Quo facto, milites ſtatim hunc nominant Antoninum, & Imperatorem deſignant.* Inter eos qui Macrino adhæſerunt, Tyrii inter primos fuere, quibus iratus maximè videtur fuiſſe Elagabalus, ut infrà videbimus. Palma arbor in nummo ſignata eſt, ad indicandam palmarum arborum in hac regione abundantiam, ob quam Phœnicia dicta eſt: Φοῖνιξ enim palma eſt, cui adſtipulatur Calliſthenes apud Ariſtotelem de Mirabil. ἀπὸ τῶν φοινίκων, id eſt à palmis Phœniciæ nomen deducere aſſerens.

Hic nummus infimi moduli, à Patino pag. 326. vulgatus, inter rariores collocandus.

ELAGA-

ELAGABALUS.

ELAGABALUS, occiſo Macrino, & rebus in Oriente ordinatis, milites in caſtella ſua diſperſit: SIDONEM Phœniciæ urbem, Coloniam, Veteranis in eam tranſmiſſis, deduxit; *Aureliam* eam appellavit, de gente *Aurelia*, ex qua ſe eſſe jactabat, ut Caracallæ filius: *Cùm ſe*, inquit Lampridius, *litteris ad Senatum miſſis, Antoninum Baſſiani filium ſcripſiſſet.* Illam non modò Coloniam, ſed provinciæ Metropolim fecit, ut ejus nummi arguunt, in quibus lanugine ornatus conſpicitur, etiamſi Tribunitiam poteſtatem v. adeptus fuiſſet, cùm à militibus interfectus eſt.

ELAGABALI *nummi ex omni forma vulgares & obvii ſunt, præſertim ſecundæ & minimæ formæ.*

ÆLIA CAPITOLINA.

IM. C. M. AVR. ANTONINVS. A. Caput Elagabali radiatum.
COL. AEL. CAP. COMM. *Colonia Ælia Capitolina Commodiana.* Caput Serapidis calatho inſigne.

Elagabalus à quibuſdam Macrini militibus Juliæ Mæſæ aviæ artibus Imperator contra ipſum proclamatus eſt; ad cujus partes ſtatim quædam urbes ſe contulerunt, victo autem & in fugam acto Macrino, quam plurimæ; eodem denique occiſo, univerſæ. Sed cùm tamen quidam nova tentarint teſte Dione p. 909. præſertim in Phœnicia & Cœleſyria. Σεβῆρος ἐπιτολμήσας καὶ αὐτὸς τῇ μοναρχίᾳ ἐν τῷ τρίτῳ στρατοπέδῳ τῷ Γαλλικῷ, οὗ ἦρχε, καὶ Γέλλιος Μάξιμος ἐκ τῆς αὐτῆς αἰτίας, καίπερ ὑποστρατηγῶν ἐν τῇ Συρίᾳ τῇ ἑτέρᾳ, τοῦ τετάρτου τοῦ Σκυθικοῦ τέλους, ἐδικαιώθησαν. *Severus autem & ipſe regnum adfectare auſus in Legione Gallica tertia, cujus dux erat: itemque Gellius Maximus eadem ex cauſa, licet quartæ Scythicæ Legionis in Syria ſecunda dumtaxat Legatus, ſupplicis adfecti fuerunt.* Capitolienſes Palæſtinæ Phœnicibus proximi nummos in obſequii teſtimonium Elagabalo dicarunt. Serapis Æliæ colebatur, ut in M. Aurelii nummis diximus: ſed hæc urbs Serapidem inter alia quæ venerabatur numina, præcipuè cælavit, quòd Elagabalus illum ſumma religione proſequeretur, ut innuere videntur inſcriptiones antiquæ Gruteri à Triſtano relatæ tom. 2. pag. 328.

Hic nummus minimi moduli pro ſingulari habendus.

ANTIOCHIA Syriæ.

AYT. K. M. AY. ANTΩNINOC. C. Caput Elagabali laureatum.
ANTIOXEΩN MH. KOA. S. C. Δ. E. Ἀντιοχέων Μητροπόλεως Κολωνίας, *Senatuſconſulto*, Δημαρχικῆς ἐξουσίας. Diverſæ ſunt epigraphæ. Mulier turrita inſidens rupibus, quibus lævâ innititur, dextrâ ſpicas gerit, ſub pedibus fluvius brachiis expanſis. In nummis autem primæ formæ ſæpe Aries ſupra caput ſignatur.

Antiochenſes Syriæ Metropolitæ plurimos Elagabalo nummos in grati animi monimentum dedicarunt, quòd ille eos pro Macrino ſtantes, ipſo devicto, à militum direptione pecuniâ ſuâ vindicaverit, ut innuit Dio lib. 79. pag. 906. Τότε μὲν γὰρ μετὰ τὴν νίκην ἐς τὴν Ἀντιόχειαν τῇ ὑστεραίᾳ εἰσῆλθε, πεντακοσίας τοῖς ἀμφ' αὐτὸν στρατιώταις δραχμὰς, ὅπως μὴ διαρπάσωσιν αὐτὴν, ὅπερ τὰ μάλιστα ἐπεθύμουν, ὑποσχόμενος. *Tunc quidem à victoria poſtridie Antiochiam ingreſſus eſt, quingentas militibus ſuis drachmas, ne illam diriperent, quod imprimis facere cupiebant, pollicitus.* Figura muliebris, urbis eſt Genius; turribus ornatur, ut provinciæ Metropolis; rupibus inſidet, ad ſitum denotandum. Fluvius pro pedibus ejus, Orontes eſt, qui eam alluit; ſpicas tenet, ad earum abundantiam in agris ſuis arguendam; Aries ſub ejus capite, Antiochenſes hoc ſigno æram ſuam inchoare indicat: de quo vide noſtram de Regibus Syriæ Hiſtoriam pag. 342. S C. & Δ E. notæ ſunt facultatis monetæ cudendæ Antiochenſibus à Senatu & P. Romano conceſſæ Patinus pag 332. Δ E. litteras, ad annorum numerum poſitas perperam exiſtimat.

Hic nummus primæ & ſecundæ magnitudinis, obvius eſt; mediocris autem à Patino vulgatus pag. 331.

ΑΥ. Κ. Μ. ΑΝΤΩΝΕΙΝΟC. C. Caput Elagabali laureatum.

S. C. Δ. E. *Senatusconſulto*, Δημαρχικῆς ἐξουσίας. Aries decurrens, aliis Aquila in laurea.

Antiochiæ Syriæ percuſſus etiam eſt hic Elagabali nummus, ut jam de iis, in quibus hæ voces S. C. Δ. E. ſignatæ ſunt, paſſim diximus: at obſervandum, illas in nummis minimæ formæ, ſine Antiochiæ urbis nomine ſemper occurrere, ſeu quod urbis Metropolis moneta per totam provinciam nota eſſet, ſeu quod Antiochia hoc privilegio gloriaretur. Aries in Antiochenſium nummis exhibetur, ad indicandum illos anni principium inchoare à Niſan, id eſt verno tempore ad æquinoctium, cùm Sol ſignum Arietis ingreditur. Varia erant anni apud diverſos Orientis populos principia, de quibus vide Scaligerum & Petavium. Qua autem ratione Aries inter aſtra fuerit collocatus, narrat Hyginus Poët. Aſtron. lib. II. *Arietem inter ſidera figuravit, ita ut cùm Sol in ejus foret ſigno, omnia naſcentia recrearentur, quæ Veris tempore fiunt, hac re maximè, quòd illius fuga Liber recreavit exercitum. Præterea duodecim ſignorum Principem voluit eſſe, quòd ille optimus exercitui fuerit ductor.* Alii Arietis figuram ab Jove inter ſidera conſtitutam ferunt, & anni tempus quo frumentum ſeritur, denotare. Patinus notam Δ tantum ſignavit, quam ad annum quartum retulit. Aquila in Antiochenſium nummis Imperium Romanum denotat.

Hic nummus minimi moduli à Patino vulgatus pag. 331. non obvius eſt.

A N T I O C H I A Piſidiæ.

IMP. C. M. AVR. ANTONIN. AV. Caput Elagabali laureatum.

COL. ANTIOCHENS. S. R. *Colonia Antiochenſis. Senatus Romanus.* Aquila legionaria inter duo ſigna militaria.

Ad Antiochiam Piſidiæ pertinet hic nummus, & non ad Antiochiam Syriæ, ut quidam arbitrantur. Inter utriuſque urbis nummos hæc intercedit differentia, quòd non modò Piſidica nummos ſcribat Latinè, Syriaca verò Græcè, & Metropolis ſemper appelletur; ſed quòd illa ſæpe præferat notam S. C. Hæ autem voces S. R. an ad ambarum diſtinctionem, videant Eruditi, cùm illæ facultatem monetæ cudendæ à Senatu Romano utrique urbi conceſſam exhibere videantur. Antiochiæ quidem Syriæ datam ſub Pompeio, jam aliàs diximus; Piſidicæ forſan, quando Colonia a Julio aut ab Auguſto deducta eſt, præſertim cùm ſub illo Senatus adhuc juris ſui plurimùm eſſet retinens, vel cum hic de provinciarum diviſione, de moneta ſignanda, & de Imperio denique retinendo nondum cum Populo Romano egiſſet. Aquila legionaria cum ſignis militaribus, ad Coloniam ex Veteranis militaribus primùm vel iterum deductam denotandam, in nummo cælata eſt: Coloniæ enim originis ſuæ inſignia ſcalpi curabant, ut immunitates tunc ſibi conceſſas denotarent. Paulus autem Antiochenſes Piſidiæ juris Italici eſſe refert lib. 2. de Cenſibus.

In

In Piſidia ejuſdem juris eſt Colonia Antiochenſium. Ex qua Legione in hanc Coloniam ſint tranſmiſſi Veterani, nondum novimus, nummus forſan amplior ejus nomen ſuppeditabit.

Hic nummus ſecundæ & minimæ formæ pro raro notandus.

B E R Y T U S.

IMP. CAES. M. AVR. ANTONINVS. AVG. Caput Elagabali laureatum.
COL. IVL. AVG. FEL. BER. *Colonia Julia Auguſta Felix Berytus.* Neptunus ſtans, dextrâ mulierem genuflexam poculum eâdem manu gerentem apprehendit, ille lævâ tridentem.

Berytus, urbs Phœniciæ antiquiſſima, à Beroë Nympha priùs Beroës nomen tulit, ſi Nonno fides Dionyſ. 41.

Πρωτοφανὴς Βερόη πέλε σύγχρονος ἥλικι κόσμῳ
Νύμφης ὀψιγόνης φερώνυμος, ἣν μεγανάσται
Υἱέες Αὐσονίων ὑπατήια φέγγεα Ῥώμης
Βηρυτὸν καλέουσιν, ἐπεὶ Λιβάνῳ πέσε γείτων.
Prima apparens Beroe fuit coæva æquali mundo
Nymphæ ſerogenitæ nomen habens, quam exules
Filii Auſoniorum eximia lumina Romæ
Berytum appellant, poſtquam Libano cecidit vicina.

Berytenſes in ejus rei memoriam Neptunum ipſam Beroen Nympham dextrâ apprehendentem exhibent. Venus enim illius mater, cùm Neptuno vel Baccho de filia contendentibus, victori promiſiſſet, Beroe Jovis juſſu Neptuno conceſſa eſt. Sed illa in nummo tanquam invita trahitur à Neptuno, quòd Bacchus illi magis quàm Neptunus placeret, ut narrat idem Nonnus Dionyſ. 44.

Ὑγρὸν ὑποβρυχίων ἐδείδιε λέκτρον ἐρώτων,
Καὶ πλέον ἤθελε Βάκχον.
Humidum ſubmerſorum verebatur lectum nuptialem amorum,
Et malebat Bacchum.

Cupido Bacchum ſolatus eſt, quòd marinæ Veneris filia magis Neptuno maris Deo conveniret; quàm Bromio cui Ariadne, quæ ipſius thalamo aſſervabatur.

Hic nummus primi moduli eximiæ raritatis & elegantiæ eſt.

IMP. C. M. AVR. ANTONINVS. Caput Elagabali laureatum.
COL. IVL. AVG. FEL. BER. *Colonia Julia Auguſta Felix Berytus.* Neptunus in templo tetraſtylo, in aliis exaſtylo, dextrâ delphinum, ſiniſtrâ tridentem gerit, pede ſaxo impoſito.

Neptunum Beryti tutelarem Deum jam paſſim diximus, ſed an ille à Berytenſibus cultus ſit ante nuptias Beroes Nymphæ, à qua urbem nomen habuiſſe ſuprà retulimus, incertum eſt: ut ut ſit, nummus exhibet templum in ejus honorem exſtructum, in quo ejus ſignum conſpicitur, delphinum dextrâ piſcem ipſi gratiſſimum gerens, ſiniſtrâ vero tridentem illius peculiare ſceptrum, à quo Τριαινοφόρος, id eſt Tridentifer, à Græcis dictus eſt, unde Ovidius Metamorph. lib. 8.

O proxima terræ
Regna vagæ dixi Sortite Tridentifer undæ.

Tridens, ferramentum eſt, tres habens cuſpides, quod triplicem aquarum virtutem denotat apud Palæphatum, liquidam ſcilicet, fœcundam, & potabilem.

Hic nummus ſecundæ formæ pro raro habendus.

EMP. CAES. M. AVR. ANTONINVS. AVG. Caput Elagabali laureatum.

COL. IVL. AVG. FEL. BER. *Colonia Julia Auguſta Felix Berytus.* Templum tetraſtylum cum gradibus, in cujus vertice Neptuni & Beroes ſigna, ad latera duæ Victoriæ globo impoſitæ ſerta gerentes, in imo duo Tritones à delphinis vecti: in aditu templi Aſtarte ſeu Venus ſeminuda ſtans, à Victoriâ cippo impoſitâ coronatur: hinc & indè icuncula vexillum, ut videtur, gerens.

Venus à Syris & Phœnicibus dicta Aſtarte, exhibetur in templo, ut Beryti altera tutelaris Dea: ſigna verò Neptuni & Beroes in vertice fani, prout in ſuperiori nummo cælata vulgavimus, ipſorum nuptias confirmant, unde Victoriæ ad templi latera, & Tritones in imo à delphinis vecti, ob Bacchum amoris æmulum longè repulſum. Ipſa Venus dextrâ ſcipionem oblongum, ſeu ſceptrum, ſiniſtrâ vero acroſtolium gerit, tanquam maris domina, teſte Muſæo de Herone & Leandro.

Ἀγνώσσεις ὅτι Κύπρις ἀπόσπορός ἐστι θαλάσσης,
Καὶ κρατέει πόντοιο.
Ignoras quod Venus nata eſt è mari,
Et dominatur Ponto.

Duæ icunculæ in imo ad Aſtartes latera vexillum tenentes, videntur eſſe Coloniæ Genii in memoriam Veteranorum Legionum V. *Macedonicæ* & VIII. *Auguſtæ* Berytum tranſmiſſorum, de quibus paſſim diximus.

Hic nummus primæ magnitudinis inter rariſſimos adſcribendus.

COL. IVL. AVG. FEL. BER. *Colonia Julia Auguſta Felix Berytus.* Hercules ſtans, utraque manu extensâ inter angues ſeſe erigentes.

Nummus Herculem Alcmenæ filium apud Berytenſes cultum arguit, ſtat ille inter duos ſerpentes, quos adhuc infans occidiſſe narrat Apollodorus l. 2. *At cùm Hercules octo jam menſes natus eſſet, dracones duos inuſitatæ magnitudinis, Juno infantem perdituros in lectum dimiſit: Alcmena Amphitryonis opem implorans, Hercules in pedes erectus, utraque manu conſtrictos ipſos necavit.* De quo Mart. l. 16. ep. 177.

Elidit geminos infans, nec reſpicit angues,
Tam poterat teneras hydra timere manus.

Beryti forſan hoc exemplo Elagabali victoriæ de Macrino & ejus filio relatæ alludentes, quaſi alter Hercules primo labore duos illos ſerpentes victor enecarit.

Hic nummus ſecundi moduli, à Patino vulgatus in Caracalla pag. 299. inter elegantiores numerandus.

COL. IVL. AVG. FEL. BER. *Colonia Julia Auguſta Felix Berytus.* Silenus ſtans dextram attollit, lævo humero utrem hircinum gerens.

Eadem

Eadem epigraphe. Silenus ut ſuprà in templo quatuor columnarum, in cujus vertice Bacchus pantheræ inſidere videtur.

Silenum Bacchi Pædagogum vocant, Εἰσηγητὴν καὶ διδάσκαλον τῶν καλλίστων ἐπιτηδευμάτων, *Ducem & præceptorem optimorum inſtitutorum.* Bacchus autem ſummâ erat veneratione Beryti cultus, quam urbem Nonnus Dionyſ. 41. appellat Βάκχου πεδὸν ἱλαρὸν, *Bacchi jucundum fundamentum.* Nil mirum ſi Berytii templum optimo Pædagogo ſeorſum erexerint Græcorum exemplo, ut narrat Pauſanias in Eliacis pag. 391. ἴδιος τῷ Σιληνῷ καὶ οὐκ ὁμοῦ Διονύσῳ πεποιημένος. *Non, ut multis in locis, cum Libero patre commune, ſed proprium habet.* Orientis populi Bacchum maximè ob peregrinationes in Indiam venerati ſunt. Ille in vertice templi pantheræ inſidet, quia illa ipſi ſacra eſt, & vino gaudet, ſi Oppiano fides de Venat. lib. 4.

Παρδάλιας καὶ δῶρα Διονύσοιο δάμασσαν.
Pantheras etiam dona Bacchi capiunt.

Pantheras idem auctor Bacchi nutrices fuiſſe tradit.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis pro raro habendus.

CÆSAREA Palæſtinæ.

IMP. C. M. AVR. ANTONINVS. Caput Auguſti laureatum.
COL. PR FL. AVG. CAESAREA. *Colonia Prima Flavia Auguſta Cæſarea.* Diverſæ ſunt epigraphæ. Caput Serapidis cum modio ſeu calatho.

Cæſarea, urbs Palæſtinæ primaria, unde ipſi *Primæ* nomen in nummis, Colonia à Veſpaſiano cum gentis ſuæ *Flaviæ* appellatione deducta eſt, hæc inter numina, Serapidem coluit, ut teſtes nobis ſunt ſuperſtites nummi Domitiani, Ant. Pii, L. Veri, Commodi, & Diadumeniani, quos videre eſt. Cùm autem Veteres per Serapin, univerſam Mundi molem, & ipſa rerum principia intelligerent, certatim eum ſtatuis & templis honeſtarunt, inter quos primi Ægyptii perhibentur, deinde apud Græcos tranſiit ejus cultus, tandem à Romanis admiſſus eſt. Nil mirum igitur ſi Cæſarienſes illum vel ut ex urbe Roma allatum, vel ex Ægypto receptum venerati ſint.

Hic nummus ſecundæ & minimæ formæ pro obvio habetur.

IM. C. M. AVR. ANTONINVS A. Caput Elagabali radiatum.
C. P. F. AVG. CAESAREA. *Colonia Prima Flavia Auguſta Cæſarea.* Variæ ſunt inſcriptiones. Aquila alis expanſis, in area S. P. Q. R.

Aquila Imperium Romanum hoc in nummo deſignat, Roma eam pro inſigni accepit, cujus rationem reddit Joſephus lib. de bel. Jud. 3. cap. 8. βασιλεύς τε οἰωνῶν ἁπάντων, καὶ ἀλκιμώτατος ὤν. ὃ δὴ καὶ τῆς ἡγεμονίας τεκμήριον αὐτοῖς, καὶ κληδὼν ἐφ' οὓς ἂν ἴωσι τοῦ κρατήσειν δοκεῖ. *Quod & univerſarum avium regnum habeat, & ſit validiſſima. Itaque illam & principatus inſigne putant, & omen victoriæ quoſcumque bello petierint.* Jupiter eâ pro ſymbolo uſus eſt, quòd illa ipſi contra Tyrannos victoriæ omen fuiſſet: quamobrem, inquit Ariſtoph. in Equit. Ζεὺς αἰετὸν εἵλετο, *Jupiter aquilam delegit.* Ut enim Aquila avium Regina perhibetur, ita Romæ Orbis Reginæ ipſa convenire videbatur. Cæſarienſes illam in nummis cum S. P. Q. R. titulo, quo Romani in diplomatibus, vexillis, inſcriptionibus, aliiſque rebus publicis utebantur, tanquam ipſorum Coloni exhibent.

Hic nummus minimi moduli rarus & inſignis eſt.

C A R R H Æ.

A. K. M. ATP. ANTON. Caput Elagabali laureatum.
ΚΑ. ΚΟ. ΜΗ. ΠΟΛ. Δ. Καῤῥα Κολωνία Μητρόπολις δεύτερα. *Carrhæ Colonia Metropolis Secunda.* Aſtrum inter Lunæ creſcentis cornua.

Carrhæ, urbs eſt Meſopotamiæ cæde Craſſi ſatis memorabilis, Colonia ſub M. Aurelio & L. Vero Auguſtis deducta, provinciæ Metropolis dignitatem habens; ſed in hoc nummo *Secunda* denominata eſt, quod ab Elagabalo factum ſuſpicamur, & noſtram de Emiſa ab hoc Imperatore in patriæ gratiam prima Meſopotamiæ Metropoli appellata ſententiam confirmat, hâc inter eas urbes diſtinctione, quod hæc cis Euphratem, illa vero trans hunc fluvium poſita ſit. Duas in provincias Metropoles ab Imperatoribus factas nos docent ſuperſtites nummi Tomitanæ urbis cum hac epigraphe, ſecundæ Ponti, ΤΟΜΕΩΣ. ΜΗΤΡΟ. ΠΟΝΤΟΥ. Δ. Τόμεως μητροπόλεως Πόντου δευτέρας, cum Æſculapii ſigno & aliis typis. Creſcens Luna, Dei Luni cultum, de quo paſſim diximus, indicat. Aſtrum ſupra illam, Sol eſſe videtur, à quo Luna lumen accipit, quæ variè juxta ipſius motum nobis apparet. Solis verò & Lunæ curſum primum obſervaſſe Hyperionem narrat Diodorus lib. 5. pag. 231. Ὑπερίονα δέ φασι τὴν τ' ἡλίου τὴν κίνησιν καὶ σελήνης, καὶ τ' ἄλλων ἄστρων, ἔτι δὲ τὰς ὥρας τὰς συντελουμένας ὑπὸ τούτων πρῶτον ἐξ ἐπιμελείας, καὶ παρατηρήσεως κατανοήσαντα, τοῖς ἄλλοις εἰς γνῶσιν παραδοῦναι. *Hyperionem deinde, Solis & Lunæ, aliorumque ſiderum motus, & temporum vices quæ ab his perficiuntur, ſuæ obſervationis induſtriâ primum deprehendiſſe, & in aliorum deinde notitiam perduxiſſe, ferunt.*

Hic nummus minimæ formæ pro raro numerandus.

C A R T H A G O Africæ.

M. AVREL. ANTONINVS. P. F. AVG. Caput Elagabali laureatum.
C. I. C. A. D. D. *Colonia Julia Carthago Antiqua. Decreto Decurionum.* Lupa cum puerulis.

Carthaginenſes Africæ Aſtarten ſeu Uraniam à Didone eorum fundatrice ex Phœnicia allatam ſumma veneratione colebant, illam Phœnices Aſtroarchen ſeu Lunam eſſe affirmantes. Elagabalus cùm ſummus Solis eſſet Sacerdos, congruere aiebat Solis & Lunæ matrimonium; juſſit eam afferri Romam, & quidquid auri in templo eſſet, pecuniamque quamplurimam Deo ſuo dotis nomine dari præcepit, ut narrat Herodianus in ejus vita l. 5. p. 569. Τῆς Οὐρανίας τὸ ἄγαλμα μετεπέμψατο· σεβόντων αὐτὸ ὑπερφυῶς Καρχηδονίων τε καὶ τῶν κατὰ τὴν Λιβύην ἀνθρώπων· φασὶ δ' αὐτὸ, Διδὼ τὴν Φοίνισσαν ἱδρύσασθαι, ὅτε δὴ τὴν ἀρχαίαν Καρχηδόνα πόλιν ἔκτισε βύρσαν κατατεμοῦσα. *Simulacrum Uraniæ juſſit afferri: quod ſcilicet Carthaginenſibus omnique Africæ incredibilem in modum venerabile, poſitum fuiſſe à Phœniſſa Didone creditur, quo tempore antiquam Carthaginem diſſecto corio ædificavit.* Obtemperarunt Carthaginenſes, & nummos ſuos Imperatori dicarunt, inſculpto Lupæ Romulo & Remo ubera præbentis typo, Côloniarum ſolenni ſymbolo.

Nummum P. Hard. p. 109. levi errore Caracallæ tribuit, ſed graviſſimo eum ad Cæſarauguſtam Hiſpaniæ urbem nunquam *Juliæ* nomine ornatam revocat.

Hic nummus minimæ formæ inter rariores collocandus.

C O I L L U.

IMP. C. AVR. ANTO. P. F. AVG. Caput Elagabali laureatum.
AEL. MVN. COIL. AN. *Ælium Municipium Coillutanum Antoninianum.* Silenus ſtans dextram attollit, lævo humero utrem hircinum gerit.

Coillu Municipium in Numidia, *Ælii* nomen ab Hadriano præfert, cui *Antoniniani* alterum in Caracallæ honorem, ut diximus in ejus nummis, addit, plurimis nimirum beneficus ab utroque acceptis. Cùm autem Elagabalus pro Antonini filio habitus Imperium adeptus eſſet, mox Coillutani in patris munificentiſſimi memoriam nummos ipſi dedicarunt. De illo Lampridius in ipſius vita. *Nactus Imperium Romam nuntios miſit: excitatiſque omnibus Ordinibus, omni etiam populo ad nomen Antoninum, quod non ſolùm titulo, ut in Diadumeno fuerat, ſed etiam in ſanguine redditum videbatur, quum ſe Antoninum Baſſiani filium ſcripſiſſet ingens ejus deſiderium factum eſt.* Silenum jam in Caracalla apud Coelluranos ſumma veneratione cultum diximus, ille enim Bacchi nutricius & præceptor erat, de quo Horat. in Poët.

An cuſtos famuluſque Dei Silenus alumni.

Hic nummus minimæ formæ, ſingularis & rarus eſt.

C R E M N A.

IMP. CAES. M. AVR. ANTONINVS. Caput Elagabali laureatum.
COL. IVL. AVG. CREMNA. *Colonia Julia Auguſta Cremna.* Aquila legionaria inter duo ſigna militaria.

Cremna, urbs eſt Piſidiæ in Pamphyliæ confinio, Colonia Romana teſte Strabone lib. 12. p. 569. τὴν μὲν ἐν Κρήμναν ἄποικοι Ῥωμαίων ἔχουσιν. *Cremnam Colonia Romanorum occupavit.* Nomen *Juliæ* à Julio Cæſare conſtitutam, *Auguſtæ* verò ab Auguſto Veteranis frequentatam indicat, quod Aquila legionaria cum ſignis militaribus in nummo inſculpta confirmat, ſi quidem Coloniæ militaris ſymbolum eſt. Cremnæi Elagabalo per nummos obſequii & fidelitatis ſuæ perhibentes teſtimonium, ſigna militaria ad Coloniæ ex Veteranis originem indicandam exlarunt.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis inter rariſſimos collocandus.

D I U M.

IMP. C. M. AVR. ANTONINVS. Caput Elagabali laureatum.
COL. IVL. DIENSIS. DD. *Colonia Julia Dienſis. Decreto Decurionum.* Jupiter ſtans, dextrâ pateram, ſiniſtrâ haſtam, pro pedibus prora navis, in aliis Aquila.

Tam clarum apud Populum Romanum, provincias, & urbes, Antonini nomen, ut Lampridio teſte in Diadumen. *Illi nec Deorum nomen commodè videretur adjungi.* Elagabalus autem, qui illud aſſumpſerat, omnibus carus extitit, de quo narrat idem Hiſtoricus, *Ubi in Senatu lectæ ſunt litteræ Elagabali, ſtatim fauſta in Antoninum, & dira in Macrinum ejuſque filium dicta ſunt.* Dienſes Macedoniæ, ut & cæteri populi novo Imperatori blandientes, nummos ei ſuos obtulerunt cum Jove præcipuo urbis Numine, de cujus templo in Sept. Severo diximus. Ille pateram gerit ob ſacrificia pro Elagabalo ſibi facta. Aquila ad ejus pedes, ipſi ſacra eſt, nam teſte Didymo in Hom. Iliad. 9. cùm Aquila Jovi apparuiſſet contra Gigantes decertans, victor eam bono omine acceptam tutelæ ſuæ ſubjecit.

Hic nummus ſecundæ & minimæ formæ rarus eſt.

COL. IVL. DIENSIS. D. D. *Colonia Julia Dienſis. Decreto Decurionum.* Æſculapius baculo innixus, cui involutus eſt ſerpens.

Dienſes in hoc Elagabali nummo, *Auguſti* nomine relicto, *Julios* tantùm ſe appellant: urbes autem de antiquitate inter ſe decertare ſolitæ, vetuſtiorem nomenclationem ut plurimum inſcribebant, quod confirmat Coloniam Dienſem primùm à Julio fuiſſe conſtitutam, deinde ab Auguſto Veteranis frequentatam. Æſculapius in nummo ſignatus eſt, tanquam Medicinæ Deus à Dienſibus cultus. Is Apollinis ex Coronide Nympha filius, à patre Medicinam edoctus, Apollinem enim Medicinæ inventorem ex Homeri & Orphæi hymnis novimus. Æſculapius itaquè ſcientiæ medicæ adeo gnaviter incubuit, ut cùm ægrotantes non ſine miraculo ſanaret, & multos ab inferis vitam reſtituere exiſtimaretur, à Jove Plutonis precibus fulminis ictu necatus eſt. Apollo autem ob necem filii irritatus, Cyclopes Jovis fulminum fabricatores interemit. Serpens baculo involutus, Æſculapii ſymbolum eſt, quòd ægrotantes ſanitati reſtituti, tanquam ſerpentes pellem deponentes, è morbis rejuveneſcant, ac ſenectutem exuant.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis in rariorum numero collocatur.

EDESSA.

ΑΥΤ. Κ. Μ. ΑΥΡ. ΑΝΤΟΝΕΙΝΟC. Caput Elagabali laureatum.

ΜΑΡ. ΑΥΡ. ΚΟΛ. ΕΔΕCCΑ. Μαρκία Αὐρηλία Κολωνία Ἔδεσσα. *Marcia Aurelia Colonia Edeſſa.* Mulier turrita patrio veſtitu inſignis, monticulis inſidet, quibus lævâ innititur, dextrâ ſpicas, in aliis caniſtrum frugibus plenum, pro pedibus fluvius natantis effigie.

ΑΥΤ. ΚΑΙ. Μ. ΑΝΤΩΝΕΙΝΟC. CΕΒ. Caput Elagabali radiatum.

ΜΑΡ. ΑΥΡ. ΑΝΤΩ. ΕΔΕCCΑ. Μαρκία Αὐρηλία Ἀντωνινιάνα Ἔδεσσα. *Marcia Aurelia Antoniniana Edeſſa.* Typus idem.

ΑΥΤ. Μ. ΑΥΡ. ΑΝΤΩΝΕΙΝΟC. CΕΒ. Caput Elagabali radiatum.

ΑΥΤ. ΑΝΤΩ. ΚΟΛ. ΕΔΕCCΗΝΩΝ. Αὐρηλία Ἀντωνινιάνα Κολωνία Ἐδεσσηνῶν. *Aurelia Antoniniana Colonia Edeſſenorum.* Typus idem.

Edeſſa, urbs Oſrhoënorum ultra Euphratem, Abgaro Regi à Caracalla fraudibus ablata, ab ipſo facta Colonia, Metropoleoſque dignitate donata, Aureliæ gentis ſuæ nominibus ornata eſt, ut videre eſt in ſuperioribus nummis, quorum varias hic inſcriptiones vulgavimus. Genius eſt urbis, figura illa veſtitu patrio inſignis, turrita quidem, ut validis cincta mœnibus, quam tandem labefactam reſtituit Juſtinianus apud Procopium l. 2. de Ædif. Inſidet monticulis, ad ſitum ejus in clivo arguendum. Pro pedibus figura fluvii, teſte Zonara, Scirtus eſt, qui urbem perlabitur, in eo autem inventus eſt lapis, in quo hæc epigraphe. Σκιρτὸς ποταμὸς σκιρτήσει κακὰ σκιρτήματα πολίταις. *Scirtus fluvius malos ſaltus civibus ſaltabit.* Illum ſub Juſtiniano urbem & regionem proximam inundaſſe, & earum opes evertiſſe, tradit idem Hiſtoricus.

Hi omnes nummi tum ſecundæ cùm minimæ formæ, obvii & vulgares.

EMISA.

A. K. M.

Α. Κ. Μ. ΑΥΡ. ΑΝΤΩΝ. CΕ. Caput Elagabali laureatum.

ΚΟΛ. ΕΜΙ. Κολωνία Ἐμισῶν. *Colonia Emiſenorum.* Caput Solis radiatum.

Emiſeni Phœniciæ civem ſuum, Elagabali Sacerdotem ad Imperium Romanum evectum lætantes, nummos ipſi plurimos percuſſerunt. Varius ille primùm, poſtea Antoninus dictus, Emiſenus fuit, teſte Juliano in Cæſſ. Εἶτα τὸ ἐκ τῆς Ἐμέσης παιδάριον. *Deinde adoleſcens ab Emeſa civitate oriundus.* Ejus mater Soæmias filia erat Mæſæ ſororis Juliæ Domnæ, de qua Herodianus lib. 3. p. 562. Μαισὰ ἦν τις ὄνομα, τὸ γένος Φοίνισσα, ἀπὸ Ἐμέσης καλουμένης οὕτω πόλεως ἐν Φοινίκῃ· ἀδελφὴ ἐγεγόνει Ἰουλίας μὲν τῆς Σεβήρου γυναικός. *Mæſa erat quædam nomine, Phœniſſa mulier, ab Emeſa urbe Phœniciæ; cui ſoror Julia fuerat, Severi conjux.* Caput Solis in nummo cuſum eſt tanquam præcipuum Emiſæ numen, unde nomen Elagabali teſte eodem Hiſtorico loco cit. Ἱερῶντο δὲ αὐτοὶ θεῷ Ἡλίῳ· τοῦτον γὰρ οἱ ἐπιχώριοι σέβουσι, τῇ Φοινίκων φωνῇ Ἐλαγάβαλον καλοῦντες. *Sacerdotes ambo Solis, quem maximè indigenæ colunt, Phœniciâ linguâ Elagabalum vocantes.*

Hic nummus minimi moduli obvius eſt.

IMP. C. M. AVR. ANTONINVS. In aliis ΑΥ. Κ. Μ. ΑΥ. ΑΝΤΩΝΕΙΝΟC. Caput laureatum.

ΜΗΤΡΟ. Κ. ΕΜΙCΩΝ. Μητρόπολις Κολωνία Ἐμισῶν. *Metropolis Colonia Emiſenorum.* Aquila alis expanſis, roſtro coronam.

Emiſa in Elagabali nummis Metropolis renunciatur, quam dignitatem Coloniæ à Caracalla in matris Juliæ Piæ honorem factæ addidiſſe videtur ob patriam ſuam, de qua Am. Marcellinus l. 2. *Sic Antiochiæ Macrino Imperatore agente ab Emeſa Elagabalus exivit Antoninus.* Sed cujuſnam provinciæ Emiſa Metropolis effecta ſit, inter Antiquarios controverſum videtur. Urbs in Phœnicia collocabatur Caracallæ tempore, ut habet Ulpianus lib. 1. de Cenſ. *Sed & Emiſenæ civitati Phœnices Imperator noſter jus Coloniæ dedit.* Duæ erant in Phœnicia Metropoles, Tyrus ſcilicet, & Sidon, ut in Syria Antiochia, & Laodicea: ergo Phœniciæ Metropolis Emiſa non videtur fuiſſe, ſed Alex. Severi nummus Emiſam nominat Meſopotamiæ Metropolim: hæc autem dividi potuit ab Elagabalo in provinciam cis & trans Euphratem, cujus Emiſa citerioris Meſopotamiæ Metropolis effecta ſit, Carrhæ verò urbs, ulterioris, illa Metropolis prima in nummis ſignata, hæc ſecunda dicta, ut mox in Carrhenorum moneta, Δεύτερ videbitur inſcripta. Sed de hac Metropoleos dignitate iterum in Alex. Severo dicturi, de Aquila agamus; illa vel ad Imperium Romanum ſpectat, cujus frequens in nummis hujus tractus urbium typus, vel ad Jovem, cujus Elagabalus erat Sacerdos, teſte Lampridio in ejus vita. *Fuit autem Elagabali, vel Jovis, vel Solis Sacerdos.* Imò ipſe Elagabalus in nummis aureis Aquilam in curru pro numine ſuo ſignare curavit cum ep. CONSERVATOR. AVG.

Hic nummus infimæ formæ pro raro habendus.

IMP. C. M. AVR. ANTONINVS. Caput Elagabali radiatum, in aliis laureatum.

ΜΗΤΡΟ. ΚΟΛ. ΕΜΙCΩΝ. Μητρόπολις Κολωνία Ἐμισῶν. *Metropolis Colonia Emiſenorum.* Vas ſeu lebes. In aliis, hinc & inde ad latera lauri ramus in vertice ΗΛΙΑ. In imo ΠΥΘΙΑ.

Vas ſeu lebes certamina Emiſæ celebrata indicat, quorum nomina inſcripta ſunt in nummo, ΗΛΙΑ ΠΥΘΙΑ. P. Harduinus contra Ill. Spanhemium illa duo eſſe contendit, ΗΛΙΑ ſcilicet, quæ ſic ab Elide dicta, eadem vult eſſe ac ΟΛΥΜΠΙΑ, Jovi Olympio ſacra, ΠΥΘΙΑ verò Apollini dicata. Spanhemius in epiſt. ad Andr. Morellium pag. 97. ΗΛΙΑ ΠΥΘΙΑ, *aut* ΠΥΘΙΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΑ, *aut* ΠΥΘΙΑ ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΙΑ, *tanquam, vel* SOLI *Emiſenorum, ut aliunde notum numini, &c.* At P. Harduinus pag. 151. inquit: ΗΛΙΑ *ludi ſunt, quibus ab Elide primùm appellatio facta videtur, non à Sole,* Ἡλίῳ *quanquam ita viſum eſt viris aliàs eruditis: alioqui* Ἡλιακὰ *dici, non* ΗΛΙΑ, *ars poſtularet.* Certamina Ἅλια Doricè pro Ἥλια apud Ariſtidem Rhodios Solem colentes alloquentem ibidem agnoſcit P. Harduinus. Ἅλεια dicuntur à Grutero pag. 314. 1. ΡΟΔΟΝ ΑΛΕΙΑ, certamina ΟΛΥΜΠΙΑ, nunquam ΗΛΙΑ in nummis aut in inſcriptionibus vocata ſunt. Vas unum pro Spanhemio certare videtur, ſi tot in nummis exhibeantur quot ludi.

Duo autem rami ad latera, unus hinc, inde alter, duo victorum præmia arguunt. Certaminis enim Pythii initio, Agon Muſicus erat, qui cantu & tibiis reportabatur. Utriuſque victores lauro coronaſſe Apollinem refert Pet. Faber in Agoniſt. lib. 2. cap. 24. Illum enim hos ludos inſtituiſſe tradit Ovidius 1 Metam.

Inſtituit ſacros celebri certamine ludos
Pythia, perdomiti ſerpentis nomine dictos.

Laurum Apollini ſacram memorat Fulgentius Mythol. 1. *In ejus etiam tutelam laurum aſcribunt.*

Uterque nummus minimi moduli pro raro habendus.

LAODICEA Syriæ.

IMP. C. M. AVR. ANTONINVS. Caput Elagabali laureatum.

COL. LAOD. METROPOLEOS. *Coloniæ Laodiceæ Metropoleos.* In areâ Δ. Ε. Δημαρχικῆς Ἐξουσίας. Diana Venatricis habitu ſtans, dextrâ telum è pharetra dorſo impoſita depromens, ſiniſtrâ arcum tenet.

Laodiceni Syriæ cùm frequentes Elagabalo nummos dedicarint, inter primos ipſi acclamaſſe videntur, Dianam verò illi ſignarunt ob ſummum in urbe ſua cultum, cujus meminit Lampridius in Elagabali vita. *Dianæ Laodiceæ ſimulacrum ex adyto ſuo in quo id Oreſtes poſuerat, auferre voluit.* Oreſtes & Iphigenia è Scythia fugientes, illud Laodiceam aſportaſſe ferunt, ſed rem aliter narrat Pauſanias, in Atticam ſignum illud ab Oreſte & Iphigenia è Taurica tranſlatum, deinde à Perſis ablatum, Laodicenis tandem à Seleuco conceſſum tradit l. 3. p. 192. Τὸ γὰρ ἐν Βραυρῶνι ἐκομίσθη ἐς Σοῦσα, καὶ ὕστερον Σελεύκου δόντος Σύροι Λαοδικεῖς ἐφ' ἡμῶν ἔχουσι. *Quod enim Braurone fuit, Suſa prius aſportatum; Seleuci deinde conceſſu, hac ætate habent Laodicenſes e Syria.* De notis Δ. Ε. infrà.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis inter rariores aſcribendus.

COL. LAODICEAS METROPOLEOS: *Coloniæ Laodiceæ Metropoleos.* In area Δ. Ε. Δημαρχικῆς Ἐξουσίας. Aquila alis expanſis in templo diſtylo ſeu duarum columnarum.

Laodiceni Metropolitæ Syriæ, & Coloni à Sept. Severo facti, nummos ipſi & Caracallæ ejus filio conſecrarunt, imo & Elagabalo, qui ex eo natum, & Severi nepotem ſe prædicabat, teſte Dione lib 79. pag 907. Καὶ ἐν μὲν τῇ πρὸς τὴν βουλὴν ἐπιστολῇ, τῷ τε πρὸς τὸν δῆμον γράμματι, καὶ αὐτοκράτορα καὶ Καίσαρα, τοῦ τε Ἀντωνίνου υἱὸν, καὶ τοῦ Σεβήρου ἔγγονον.... ἐνέγραψε. *In epiſtola, quam ad Senatum, & ſcripto quod ad populum miſit, & Imperatorem & Cæſarem ſe, filiumque Antonini, Severi nepotem... inſcripſit.* Similem typum in Caracallæ nummis ad Jovem ob Aquilam ſpectare eum aliis ſcriptoribus diximus; ſed cùm Aquila etiam in Syriacis nummis Imperium Romanum denotet, Amicus noſter templum hoc majeſtati Imperii dicatum ſuſpicatur, ob fana plurima Romæ exſtructa: illam quidem pro Dea exiſtimatam docent nummi cum epigraphe ΘΕΑ ΡΩΜΗ, urget ille, & nummum à Seguino edit. 2 p. 78. vulgatum cum inſcriptione ROMAE ET IMPERIO ſub Caninio Agrippa Duumviro Corinthi percuſſum indicat, Imperio & Romæ cultum denotantem, imo templum ejuſdem Duumviri tunc Ædilis curâ, in Nerone pag. 176. à nobis allatum, utrique Romæ & Imperio ædificatum exiſtimat, de quo dijudicent Eruditi.

Alter Elagabali nummus argenteus maximi moduli occurrit, in quo pariter Aquila alis extenſis cum epigraphe ΔΗΜΑΡΧ. ΕΞ. ΥΠΑΤΟΣ. ΤΟ. Β. cum aſtro in area & his notis Δ. Ε. ad Laodiceam, ut infrà dicemus, ſpectat.

Hic nummus minoris formæ inter raros adſcribitur.

Caput Elagabali laureatum, in aliis radiatum.

LAODICEON. Caput turritum, in altero idem caput in templo diſtylo, in utriuſque area Δ. Ε. Δημαρχικῆς Ἐξουσίας.

Caput illud turritum, nec Diana, aut Pallas, vel Julia Domna eſt, ut Patinus ambigit p. 298. ſed Genius urbis, cui templum diſtylum erexere Laodiceni: hujus autem ſimplex, fabrica minori Deo, ut Genius habebatur, exſtructum indicat, & ſuperiorem ſententiam de templo Romæ ſeu Imperio hac in urbe dicato confirmare videtur: illud etiam diſtylum eſt, nec Jovis ſupremi Dei majeſtati conveniens. Majores ſeu majorum gentium, & minores ſeu minorum gentium Deos fuiſſe, M. Tullius in Tuſcul. notat. Ex horum numero erant Semidei, Heroes, & Indigetes ab antiquis vocati; fuere autem qui illos putarent eſſe, quos indigitari, hoc eſt, vocari & nuncupari nefas eſſet: atque hos eos Deos fuiſſe, in quorum cuſtodia eſſent urbes genteſque. Alii dicunt, ſi indigitare, invocare eſt, Deos illos Indigetes eſſe potuiſſe, qui invocati faciles ſint, & præſto adſint. Alii ſunt qui putant Indigetes appellari, quaſi in loco vel geniti, vel degentes, & magis propitii patriæ, loco & civibus. Vide Lilium Giraldum in Syntagm. 1.

Virgil. *Dii patrii indigetes, &c.* Lucanus. *Indigetes fleviſſe Deos.*

Uterque nummulus inter obvios habendus, qui templum habet, inter Caracallæ nummos à Patino pag. 298. vulgatus eſt.

LAVDICEON. Duo Athletæ nudi luctantes.

Duo Athletæ illi nudi ſeſe brachiis comprehendentes, certamina Laodiceæ celebrata indicant. Luctatores ſunt nudi, oleo ac ceromate delibuti, decertantes, quorum alter alterum in terram dejicere conatur. Illorum motus apprimè deſcribit Plutarchus Sympoſ. lib. 11. quæſt 4. Μόνους δὲ τοὺς παλαιστὰς ὁρῶμεν ἀλλήλους ἀγκαλιζομένους, καὶ περιλαμβανόντας· καὶ τὰ πλεῖστα τῶν ἀγωνισμάτων, ἐμβολαί, παρεμβολαί, συστάσεις, παραθέσεις, συνάγουσιν αὐτούς, καὶ ἀναμιγνύουσιν ἀλλήλοις. *Solos Luctatores videmus mutuis complexibus ſeſe devincire, & concertationis majorem partem variè miſcendis atque conſtringendis invicem corporibus peragi.* In Gymnicis hiſce ludis Herculem Olympiorum inſtitutorem luctâ victorem narrat Pauſanias lib. 5. pag. 300. Λέγεται δὲ καὶ ἐς αὐτὸν Ἡρακλέα ὡς πάλης τε ἀνέλοιτο καὶ παγκρατίου νίκας. *Ipſum etiam Herculem fama vulgatum eſt de lucta & pancratio coronatum.* Olympia certamina Tyri acta fuiſſe nos docent Caracallæ nummi, hic verò eadem eſſe Laodiceæ celebrata forſan indicat.

Hic nummus minimi moduli, in Caracallæ nummis apud Patinum pag. 298. vulgatus, pro raro numerandus.

IMP. C. M. AVR. ANTONINVS. Caput Elagabali laureatum.

Δ. Ε. Δημαρχικῆς Ἐξουσίας. In laurea cum aſtro in imo.

Nummi ferè omnes Laodiceæ Syriæ notas Δ. Ε. in area minuto charactere præferentes, nos movent, ut hunc nummum cum iiſdem majuſculis in medio laureæ ſignatis ad ipſam urbem, etiamſi deſit ejus nomen, revocemus: illæ autem litteræ in duarum tantùm urbium nummis, Antiochenis nimirum & Laodicenis, occurrunt, in illis quidem cum S. C. in his verò ſolæ ſunt. Antiochiam diximus in Othone αὐτονομίαν à Pompeio, cùm ille Syriam in provinciam redigeret, pecuniâ redemiſſe, ſed cùm illa jus cudendæ monetæ haberet, quòd tantùm urbibus jure Latio donatis conceſſum erat, Senatuſconſulto non modò, ſed & Plebiſcito, ut illa uteretur opus fuit, unde Antio-

chia notas S. C. & Δ. E. ad antiquam monetæ ſignandæ licentiam indicandam in nummis appoſuit. Laodicea verò cum in bello civili Sept. Severi partibus adhærens, malè affecta fuiſſet, & Antiochia pro Peſcennio ſtetiſſet, Severus Peſcennio devicto & occiſo, Antiochiæ privilegia & immunitates omnes Laodiceæ attribuit. Poſtea tamen Severus Caracallæ filii interventu veniâ Antiochiæ datâ, ipſi jura reddidit, ſervatis tamen Laodiceæ iiſdem privilegiis; ſed cùm Metropolis ſecunda hæc eſſet, non antiquas omnes monetæ cudendæ notas, ſed has tantùm Δ. E. appoſuiſſe videtur. Aſtrum in imo ad Elagabalum ſpectat, illud autem in pleriſque ejus nummis in illius honorem ſignatum videtur.

Hic nummus minimæ formæ pro raro habendus.

PATRÆ.

IMP. M. AVR. ANTONINVS. Caput Elagabali laureatum.

COL. A. A. PATR. *Colonia Auguſta Aroe Patrenſis.* Mercurius inſidens monticulis, dextrâ crumenam, lævâ caduceum, ad pedes aries.

Omnes ferè R. provinciarum populi nummos in Elagabali honorem percuſſerunt, inter quos Patrenſes Achaiæ Mercurium in ſuis ob commercia belli civilis diſſipata, per ipſum reſtituta ſignarunt. Mercurius autem dextrâ crumenam gerit, tanquam mercium Deus, de quo Fulgentius Mythol. lib. 1. *Mercurium dicunt præfuiſſe negotiis.* Et paulò pòſt: *Mercurium dici voluere, quaſi mercium curam.* Siniſtrâ caduceum, virgam ſcilicet cum duobus ſerpentibus, de qua ibid. *Virgam verò ſerpentibus nexam ob hoc adjiciunt, quod Mercatoribus det aliquando regnum ut ſceptrum: & vulnus ut ſerpentium.* Aries ad mercaturam etiam ſpectat, quorum alii pro cibo, alii pro veſtibus & laniſiciis venundantur: illos autem tueri & augere dicitur Mercurius apud Pauſaniam lib. 2. fol. 89. Χαλκοῦς καθήμενός ἐστιν Ἑρμῆς· παρέστηκε δέ οἱ κριὸς, ὅτι Ἑρμῆς μάλιστα δοκεῖ θεῶν ἐφορᾶν καὶ αὔξειν ποίμνας. *Mercurius ex ære ſedens viſitur: cui adſiſtit aries, quod unus præ cæteris Mercurius greges tueri & augere exiſtimatur.*

Hic nummus mediocris magnitudinis inter raros numerandus.

COL. A. A. PATR. *Colonia Auguſta Aroe Patrenſis.* Figura muliebris ſedens in curru à duobus cervis tracto, lævâ habenas tenet.

Nummus hic jam in M. Aurelio à nobis deſcriptus fuit, quem non ad Dianam, ut quidam exiſtimant, ſpectare diximus, verum is eam virginem in anniverſaria Dianæ Laphriæ ſacrorum pompa apud Patrenſes Sacerdotis vices agentem exhibet, cujus hiſtoriam videas apud Pauſaniam in Achaic. pag. 423. Πρῶτα μὲν δὴ πομπὴν μεγαλοπρεπεστάτην τῇ Ἀρτέμιδι πομπεύουσι, καὶ ἱερωμένη παρθένος ὀχεῖται τελευταία τῆς πομπῆς ἐπὶ ἐλάφων ὑπὸ τὸ ἅρμα ἐζευγμένων. *Pompam Deæ magnificentiſſimo apparatu tranſmittunt: in ea virgo, quæ ſacerdotio fungitur, poſtrema omnium cervorum bijugo curru invehitur.* Patrenſes hunc typum forſan Imp. Elagabalo cuderunt, alludentes pompæ, in qua is Elagabalum Deum ſuum ad ſuburbanum deduxit, de quo Herod. lib. 5. Τόν τε θεὸν αὐτὸν ἱδρύσας ἅρματι χρυσῷ τε καὶ λίθοις τιμιωτάτοις πεποικιλμένῳ, κατῆγεν ἀπὸ τῆς πόλεως ἐπὶ τὸ προάστειον. *Ipſum porro Dei ſimulacrum impoſitum vehiculo, quod eſſet auro pretioſiſque lapidibus exornatum, deducebat ex urbe in ſuburbanum.* Urbes autem & Coloniæ nihil in nummis ſine aliqua ratione & myſterio ſignabant.

Hic nummus ſecundi moduli inter inſigniores collocandus.

PTOLEMAIS Phœniciæ

C. M. AVR. ANTONINVS. Caput Elagabali laureatum.

COL. PTOL. *Colonia Ptolemais.* Caput Serapidis modio inſigne.

Ptolemaidenſes ut aliæ Phœniciæ Coloniæ nummos ſuos Imp. Elagabalo dedicarunt: in hoc Serapidis caput, ut in Severo & Caracalla, à quo originem ſe traxiſſe gloriabatur, ſignarunt. Serapis Jovis frater à Juliano in Cæſar. appellatur. Καὶ ὁ Ζεὺς, ἀπιδὼν πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Σάραπιν. *Deinde Jupiter derepente ad Serapin fratrem ſuum converſus.* Quod confirmat illorum opinionem, qui illum eundem eſſe cum Plutone putant. Illius cultum in pleriſque Syriæ & Phœniciæ urbibus nos edocent nummi. Xiphilinus autem ejus templum Antiochiæ in vita Caracallæ commemorat. Τὰ δὲ ἐκ τῷ Σεραπείῳ πλεῖστα ταῦτ' ἐποίει ὁ Ἀντωνῖνος. *Imperabatque multa de templo Serapidis Antoninus.* Modius ille in Serapidis capite, ejus videtur ornamentum, quod Serapidis, qui idem cum Oſiride exiſtimatus, agriculturam docuerit. Vide Voſſium l. 1. de Theol. Gent. cap. 29.

Hic nummus mediæ formæ nec rarus nec obvius eſt.

IMP. CAES. M. ANTONINVS AVG.

COL. PTOL. *Colonia Ptolemais.* Signa Zodiaci circa templum ex duabus columnis exſtructum, in quo Diana Venatrix telum è pharetra depromit, lævâ arcum.

Dianæ ſimulacrum in templo, illam à Ptolemaidenſibus cultam indicat, quam Laodiceni Syriæ pariter venerati ſunt: ſed Zodiaci ſigna circa ambitum, ſpectant ad Aſtronomiam, cujus artis plurimi erant periti Phœnices, ut docet Strabo l. 16. pag. 757. Σιδόνιοι δὲ πολύτεχνοι τινες παραδέδονται καὶ καλλίτεχνοι, καθάπερ καὶ ὁ ποιητὴς δηλοῖ· πρὸς δὲ, καὶ φιλόσοφοι περὶ τὴν ἀστρονομίαν καὶ ἀριθμητικήν. *Sidonii cùm multarum tum optimarum artium magiſtri perhibentur, ad hæc aſtronomiæ & arithmeticæ periti.* Et paulo poſt: γεωμετρίαν .... ἐξ Αἰγυπτίων ἥκειν εἰς τοὺς Ἕλληνας πεπιστεύκασιν· ἀστρονομίαν δὲ καὶ ἀριθμητικὴν παρὰ Φοινίκων. *Geometriam... ab Ægyptiis ad Græcos propagatam pro certo habent: à Phœnicibus verò aſtronomiam & arithmeticam.* Quod confirmare videtur Plinius lib. 5. c. 12. *Ipſa gens Phœnicum in gloria magna litterarum inventionis, & ſyderum.* Apud veteres Aſtronomia & Aſtrologia voces fuerunt ſynonymæ, recentiores illas diſtinxerunt.

Hic nummus ſecundi moduli inter rariſſimos collocandus.

COL. PTOL. HEC. *Colonia Ptolemais.* anno 268. Fortuna in templo octo columnarum dextrâ temonem, lævâ cornucopiæ.

Ptolemaidenſes Fortunam veneratos fuiſſe plurima eorum numiſmata declarant, ſed hoc præcipuè cum ſuperbiſſimo templo octo columnis ſuffulto, in cujus aditu ejus ſimulacrum. Julium Cæſarem bellum parantem, Fortunæ ſacrificaſſe tradit Xiphilinus in Pomp. pag. 148. Ἐπεὶ δὲ αὐτὸς τῇ Τύχῃ ἔθυεν, ὁ ταῦρος, πρὶν καὶ τρωθῆναι, ἔξω τῆς πόλεως ἐξεχώρησεν. *Cùmque Fortunæ ſacrificaret, taurus, priuſquam feriretur, extra urbem profectus.* Notæ H.E.C. annum æræ Ptolemaidenſium 268. denotant, cujus caput à Julio Cæſare deſumptum eo U. C. 705. anno quo Antiochenſes & Laodicenſes

cenſes Syriæ ab ipſomet Julio Coſ. I I. cum Servilio Vatia aliquod beneficium acceperunt, & omnes epocham computare cœperunt, nam adjunctis 268. annis U. C. 706. efficient 974. quo Elagabalus Conſulatum iniit I I I. & Eutychianus Comazon I I.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis, olim noſter, nunc Regius, inter rariſſimos habendus.

S I D O N.

IMP. CAES. M. AVR. ANTONINVS AVG. Caput Elagabali laureatum.

COL. AVR. PIA. METR. SID. *Colonia Aurelia Pia Metropolis Sidon.* Aſtarte ſtans dextram imponit trophæo, lævâ ſcipionem, à ſiniſtris Victoria columnæ impoſita ei coronam porrigit, ad pedes hinc Silenus, inde palma arbor.

Sidon urbs Phœniciæ antiquiſſima, à Sidone Chananis filio nomen habet Geneſ. 10. 15. Alii à Phœnicio nomine Sid, quod piſcationem ſonat, nuncupari contendunt. Urbs eò uſque claruit, ut jam olim dubitatum ſit, ipſa ne an Tyrus pro Phœniciæ Metropoli ſit habenda, de quibus Strabo lib. 16. pag. 756. Ἀμφότεραι δ' ὧν ἔνδοξοι καὶ λαμπραὶ καὶ πάλαι καὶ νῦν· ὁποτέραν δ' ἄν τις εἴποι μητρόπολιν Φοινίκων, ἔρις ἐν ἀμφοτέραις ἐστίν. *Ergo ambæ & nunc & antiquitus claræ illuſtreſque ſunt, controverſumque narrant, ultra earum Phœnicum Metropolis dici debeat.* Sed quia Eſaias cap. 28. 12. Tyrum nominavit filiam Sidonis, concedi palmam antiquitatis Sidoni neceſſe eſt, quod confirmare videtur idem Strabo, qui Sidonem tantùm, & non Tyrum, ab Homero celebrari tradit. Οἱ μὲν ὧν ποιηταὶ τὴν Σιδόνα τεθρυλήκασι μᾶλλον, Ὅμηρος δὲ οὐδὲ μέμνηται τῆς Τύρου. *Poetæ quidem magis Sidonem celebrant, atque adeo Homerus Tyri non meminit.* Palma arbor in nummo ad antiquitatem ipſius indicandam ſignata eſt: palma autem Græcè φοίνιξ, unde Phœnicia nonnunquam Sidoniorum nomine vocata eſt. Apud Heſychium Σιδόνιοι, Φοίνικες dicuntur, ut apud Bibliorum Interpretes Deuter. 3. 9. pro *Sidonim*, Φοίνικες. Eſaiæ 23. 2. pro *Sidon* Φοινίκη redditur. Silenus ſui cultum apud Sidonios indicat, ille tanquam minor Deus ad Aſtartes ſupremæ urbis Deæ pedes collocatur: de ipſa in nummo ſequenti.

Hic nummus primæ & ſecundæ formæ, pro raro habendus, ſed primæ elegantior eſt.

COL. AVR. PIA. METR. SIDON. *Colonia Aurelia Pia Metropolis Sidon.* Diverſæ ſunt epigraphæ. Eadem Aſtarte cum attributis in templo quatuor columnis ſuffulto.

Sidon ſub Elagabalo Colonia & Metropolis perhibetur, Colonia quidem ab hoc Imperatore deducta, & Phœniciæ Metropolis titulo donata: in ſuperiorum autem Cæſarum nummis Ναυαρχίδος dignitate inſignitur, Sidon & Tyrus olim Metropolis dignitate ornatæ, ipsâ ab Auguſto Cæſare privatæ videntur ex Dionis verbis lib. 54. pag. 525. Καὶ τοῖς τε Τυρίοις, τοῖς τε Σιδωνίοις διὰ τὰς στάσεις ἐπετίμησεν, ἐν τῇ Συρίᾳ γενόμενος. *Idemque in Syriam quùm adveniſſet, Tyriis & Sidoniis propter factiones ſupplicium irrogavit.* Utraque autem urbs Metropolis titulum tantùm recuperavit ultimis temporibus, illa ſub Sept. Severo, ut diximus, hæc ſub Elagabalo, de qua mox agemus. Aſtartes cultum habent Sidonii, ut ipſi Tyrii. De illius fano loquitur Lucianus de Dea Syria. Ἔστι δὲ ἄλλο ἱρὸν ἐν Φοινίκῃ μέγα τὸ Σιδώνιοι ἔχουσι, Ἀστάρτης ἐστί. *Eſt & aliud templum in Phœnicia, quod Sidonii tenent, Aſtartæ ut ipſi quidem dicunt.* Dea imponit manum trophæo, ut in Tyriorum nummis, eâdem ut videtur causâ, ad indicandas longè latèque ex Phœnicia Colonias, ubi trophæum tanquam victoriarum inſigne poſuerunt, idcirco forſan ipſi Victoriola coronam ei porrigit alla ſcipionem ſeu ſceptrum, ut loci regina, velut proprium ſymbolum gerit.

Hic nummus majoris moduli in præſtantiorum numero recenſendus.

COL. AVR. PIA. METR. SID. *Colonia Aurelia Pia Metropolis Sidon.* Altare umbraculi modo cum quatuor columnis duabus rotis impoſitum, in quo Aſtartes ſimulacrum.

Currus ille ſacer cum Aſtartes ſimulacro anniverſariam ipſius ſacrorum pompam indicare videtur. Credibile eſt quotannis illud Deæ ſignum magnificentiſſimo per urbem apparatu tranſmitti ſolitum fuiſſe, ut in pluribus Syriæ & Phœniciæ urbibus factum narrat Lucianus. Aſtarte verò ex Sanchoniathone Phœnicio, Venus eſt. Τὴν δὲ Ἀστάρτην Φοίνικες τὴν Ἀφροδίτην εἶναι λέγουσι. *Aſtarten autem Phœnicii Venerem eſſe dicunt.* Id confirmat Cicero de Nat. Deor. lib. 3. *Quarta Venus Tyriâ Tyroque concepta, quæ Aſtarte vocatur,* cui ſententiæ adſtipulatur Suidas. Ἀστάρτη ἡ παρ' Ἕλλησιν Ἀφροδίτη λεγομένη. *Aſtarte quæ apud Græcos Venus dicta eſt.* Bochartus lib. 2. cap. 5. Ἀστάρτην vocem deflexam fuiſſe in Græcam Ἀστροάρχην, qua uſus eſt Herodianus in vita Elagabali, refert. Φοίνικες δὲ Ἀστροάρχην ὀνομάζουσι, ſive id librarii, aut ſcriptoris ipſius imperitiæ tribuatur.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis nec rarus nec obvius eſt.

AVR. PIA. SIDON. COLON. METROP. *Aurelia Pia Sidon Colonia Metropolis.* Colonus agit boves, ad [illegible] latera in medio nummi vexillum in quo LEG. III. PAR. *Legio Tertia Parthica*, & n[illegible] III. CAC. ut vulgavit Holſtenius in Steph. pag. 292.

Tyrum Macrini partes acriter foviſſe veriſimile eſt, ideo Elagabalus ipſi iratus, eam Metropolis dignitate privavit, quam Sidoni ſibi faventi conceſſit, illamque Coloniam conſtituit, ut Aureliæ Piæ gentis ſuæ nomina non modo, ſed frequens nummorum ejus in honorem Elagabali uxorum, matris, & aviæ, ſignatorum copia indicant. Imò convincit typus Coloni boves agentis, quem ita deſcribit Plutarchus in Romulo pag. 23. Ὁ δ' οἰκιστὴς ἐμβαλὼν ἀρότρῳ χαλκῆν ὕνιν, ὑποζεύξας δὲ βοῦν ἄρρενα καὶ θήλειαν, αὐτὸς μὲν ἐπάγει περιελαύνων αὔλακα βαθεῖαν τοῖς τέρμασι. *Conditor aratro æreum vomerem adjungit, junctiſque bobus mare & fœmina, ipſe circum lineamenta profundum inducit ſulcum.* Vexillum in quo LEG. III. PAR. Legionis Tertiæ Parthicæ Veteranos in Coloniæ ſupplementum Sidonem traductos denotat. De his plura in ſequenti nummo.

Hic nummus primæ magnitudinis in elegantiorum ſerie ſcribendus. Obſervatur etiam ſecundi moduli cum epigraphe COL. AVR. METR. SID.

COL. AVR. PIA. METROP. SID. *Colonia Aurelia Pia Metropolis Sidon.* Tria ſigna militaria, in quorum apice parvæ Aquilæ.

Signa illa militaria ad Legionis tertiæ Parthicæ Veteranos Sidonem colonos ab Elagabalo traductos ſpectant. Legio tertia Parthica in Meſopotamia hiberna agebat, ut legimus apud Dionem lib. 55. pag. 564. Σευῆρος τὰ Παρθικά, τό τε πρῶτον, καὶ τὸ τρίτον τὸ ἐν Μεσοποταμίᾳ. *Severus Parthicas primam & tertiam in Meſopotamia.* Illa forſan prima Elagabalo acclamavit, de qua forſan loquitur Herodianus lib. 5. fol. 563. Ὅπερ ἐκεῖνοι ἀκούσαντες, τοῖς συστρατιώταις κατ' ὀλίγον ἀναδιδόντες, διεβόησαν ἅπασαν τὴν φήμην, ὡς εἰς πᾶν χωρῆσαι τὸ στρατιωτικόν. *Ea res audita ab illis, ac ſenſim communicata reliquis commilitonibus, per univerſum denique exercitum vulgata eſt.* Legio hæc tertia Parthica à Septimio Severo, cum prima & ſecunda hujus nominis conſcripta eſt cùm in Parthos bellum ſuſcepit multis militibus in

civilibus

civilibus bellis contra Peſcennium & Albinum occiſis, quarum prima & tertia in Meſopotamia, ſecunda vero in Italia bello confecto collocata eſt. Tertiæ meminit ſub Elagabalo vetus inſcriptio Romæ reperta apud Grut. 528. 1.

C. AVREL. L. F. PAR. FAVOR.
VETERAN. LEG. III. PARTHIC. P. F.
M. AVRELIO ANTONINO AVG. IIII.
ET AVRELIO ALEXANDRO CAES.

Nummus ſigna tria militaria tertiæ nomini alludens forſan exhibet.

Hic nummus primæ magnitudinis, apud Petrum Garzoni Sen. Venetum rariſſimus, ſecundæ pro raro habendus.

COL. METR. AVR. PIA. SID. *Colonia Metropolis Aurelia Pia Sidon.* Mulier turrita & ſtolata ſtans, dextrâ pateram ſuper aram juxta Aquilam legionariam proræ navis impoſitam.

Mulier turrita ſtans, Genius Sidonis eſt. Caput habet turritum ut Metropolis, de qua Diodorus lib. 16. Πλάτη τε καὶ ταῖς ἄλλαις χορηγίαις ἡ πόλις πολὺ προεῖχε τῶν κατὰ τὴν Φοινίκην πόλεων. *Opibus & aliis adminiculis longè ſuperabat ea urbs reliquas Phœniciæ urbes.* Stolata eſt Romano more, ut Colonia; pateram tenet ſuper altare, pro Imperatore ſacrificans; adſtat Aquila legionaria, ad Veteranos in Coloniam tranſmiſſos indicandos; hæc proræ inſiſtens, ſitum urbis arguit, de qua Mela lib. 1. cap. 5. *Adhuc opulenta Sidon, antequam à Perſis caperetur, maritimarum urbium maxima*, vel potentiam in mari, unde in nummis Trajani & Hadriani ΣΙΔΩΝΟΣ ΝΑΥΑΡΧΙΔΟΣ perhibetur, ut innuere videtur Diodorus ſupra laudatus. τὸ δὲ μέγιστον τριήρεις καὶ πεντήρεις ὑπῆρχον πλείους τῶν ἑκατόν. *Et quod maximum eſt triremes, & quinqueremes habet plures centum.*

Hic nummus majoris formæ inter præſtantiores numerandus.

AVR. PIA. SID. COL. METR. *Aurelia Pia Sidon Colonia Metropolis.* Modius ſpicis refertus, in imo nummi AETERNV. BENEFI. *Æternum beneficium.*

Modius ſpicis plenus, frumentum Sidoniis ab Elagabalo conſtitutum indicat, ut Romæ morem fuiſſe teſtatur Suetonius in Julio. *Atque ex viginti trecentiſque millibus accipientium frumentum è publico ad centum quinquaginta retraxit.* Imo menſtruas frumenti donationes ab Auguſto factas tradit Philo Legat. ad Caium. Οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ταῖς μηνιαίοις τῆς πατρίδος διανομαῖς, ἀχρήματον, ἢ σῖτον ἐν μέρει παντὸς τοῦ δήμου λαμβάνοντος. *Domi quoque quoties menſtruas pecuniæ, frumentive diſtributiones acciperet.* Frumentum Prætorianis menſtruum à Nerone conceſſum confirmat idem Sueton. in ejus vita. *Item Prætorianis cohortibus frumentum, menſtruumque gratuitum conceſſit.* Has vero frumenti diſtributiones ab aliis Imperatoribus forſan prætermiſſas Severus videtur renovaſſe ob inſignem nummum Senatus juſſu ipſi percuſſum cum hac epigraphe, PLEBEI VRBANAE FRVMENTO CONSTITVTO, & modio ſpicis pleno. Sidonii ejuſmodi beneficium à munificentiſſimo Imperatore acceperunt, cujus memores ſingularem epigraphen hanc, AETERNVM BENEFICIVM, in nummis ſub modio ſpicis referto cudi curaverunt.

Hic nummus majoris formæ è muſeo noſtro, eximiæ raritatis eſt: ſimilem typum protulit Com. Mediobarbus pag. 314.

A. PI.

C. A. PI. MET. SID. *Colonia Aurelia Pia Metropolis Sidon.* Europa cum peplo, tauri dorſò vecta.

Sidonii Europam à tauro raptam, ad urbis antiquitatem indicandam cælarunt, ejus nummi meminit Lucianus de Dea Syria. Καὶ τὸ νόμισμα τῷ Σιδώνιοι χρέονται, ἡ Εὐρώπην ἐφεζομένην ἔχει τῷ ταύρῳ τῷ Διί. *Et numinus quo Sidonii utuntur, habet Europam tauro, Jovi videlicet inſidentem.* Europa Agenoris Phœniciæ Regis filia fuit, ex qua tertia pars Orbis dicta eſt Europa. Ovid. in ep. pro. 2.

Tertia pars Orbis (ſic dicta ab Agenore nata)
Europa.

Ur-appa tradit Bochartus lib. 4. cap. 33. quaſi terram Λευκοπροσώπων, *quia Europæi Africanos candore faciei multum ſuperant, unde & Europa dicta eſt Cadmi ſoror, quaſi* ALBA FACIE. *Virgo.* Illius hiſtoriam ſic narrat Hyginus fab. 178. *Europa Agenoris & Argyropes filia, Sidonia, hanc Jupiter in taurum converſus, à Sidone Cretam tranſportavit.* Alii Europam fuiſſe raptam in navi, cui Tauri nomen erat, commemorant.

Hic nummus minimi moduli inter raros adſcribitur.

IMP. C. M AV. ANTONINVS A✝. Caput Elagabali laureatum.
COL. MET. AVR. PIA. SID. Duæ triremes, in quarum dexteriore ſtans figura muliebris manum extendit verſus duas minores in altera poſitas, in vertice nummi currus Aſtartes, in ejus imo delphin.

Hæc hiſtoria ad Didonis è Sidone fugam ſpectare videtur. Cùm Pygmalion Phœniciæ Rex Sichæum Didonis maritum ejus theſauris inhians occidiſſet, illa in ſomniis monita eſt, ut effoſſis clam theſauris fugeret. Alii narrant, cùm Phœnicia urgenti peſtilentia laboraret, navibus conſcenſis in Africam tranſiſſe, ipſa in nave mandata pro itinere imperare videtur. Nec moveat lectorem Didonem à quibuſdam Tyriam appellari, cùm utraque urbs Sidon & Tyrus illam ſibi vindicent. Virgilius Æo. 1. eam Sidoniam appellat.

Phœnices Sidon urbs, hinc Sidonia Dido.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis inter præſtantiores numeratur.

IMP. C. M. AVR. ANTONINVS. Caput Elagabali laureatum.
COL. MET. AVR. PIA. SID. *Colonia Metropolis Aurelia Pia Sidon.* Mulier ſeminuda cum pallio oblongo ſtans ſupra triremem dextrâ extenſâ, ſiniſtrâ ſcipionem tranſverſum collecta veſte gerit.

Alii figuram hanc ſupra triremem, Didonem Sidone fugientem, iter brachio extenſo indicantem, & ſiniſtrâ ſceptrum oblongum, ut in Tyriorum nummis, gerentem affirmant : alii verò Aſtarten exiſtimant, qualis in nummis Demetrii Nicatoris Hiſtoriæ noſtræ Syriæ pag. 273. exhibetur : hæc dextrâ extenſâ Venerem ſtellam indicat, quod Græci ἀςερ, unde illam Aſtarten nominatam dicunt, cujus in vertice ſacer currus ad eam indicandam ſignatus videtur ; illa ſupra triremem ſtat, tanquam urbs Sidon Phœniciæ Ναυάρχις, vel ut triremium inventrix, teſte Clemente Alexandrino Strom. lib. 10. pag. 307.

Hic nummus mediocris, nec rarus nec obvius eſt.

IMP. C. M. AVR. ANTONINVS AVG. PIVS. Caput Elagabali laureatum.
COL. METRO. AVR. PIA. SID. *Colonia Metropolis Aurelia Pia Sidon.* Menſa ſupra quam duæ urnæ cum palmis, infra vas, poma & epigraphe. PER. ISEL. OECVM. *Periodonica, Iſelaſtica, Oecumenica.*

Urnæ in quibus palmæ ſupra menſam, ad ludos ſeu certamina ſpectant; ſed qualia ſint, non nominantur in nummo: voces enim *Periodonica*, *Iſelaſtica*, *Oecumenica*, vaſtæ ſunt, aliiſque ludis communes, & ad Athletas pertinent: id unum indicare videntur, quòd certamina fuerint ampliſſima. *Periodonica* autem dicuntur, quia invitabantur ad hæc Περιοδονῖκαι, quos alii alio modo exponunt. Athenæus intelligit eos, qui decies viciſſent, lib. 10. pag. 415. Ενίκησε δὲ τὴν περίοδον δεκάκις. *Decies periodo vicit.* Julius Pollux nom 4. cap. 11. qui decies & ſepties victores fuiſſent. Επτακαίδεκα δὲ περιόδους ἀνύσαν τῶν στεφανιτῶν ἀγώνων. *Septem verò & decem coronatorum certaminum circuitus perſolvit.* Sed propriè in Gymnicis certaminibus periodo viciſſe tradit Pomponius Feſtus in Period. qui Pythia, Iſthmia, Nemea, & Olympia vicit à circuitu eorum ſpectaculorum, & ex omnibus hiſce victoriam reportavit. De Iſelaſticis & Oecumenicis in nummo ſequente Vas ſub menſa, ad Agonothetam Sacerdotem ludorum curatorem ſpectat; poma adſunt, quia his victores donabantur, ut & pomacea corona olim ipſis concedebatur.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis inter elegantiores adſcribendus.

COL. AVR. PIA. METR. SIDON. *Colonia Aurelia Pia Metropolis Sidon.* Laurea in qua CERT. SAC. PER. OECVME. ISELA. *Certamina ſacra Periodonica, Oecumenica, Iſelaſtica.*

Hic nummus eadem certamina quàm ſuperior indicat, etſi epigraphe amplior plura exhibeat nomina. De Periodonicis dictum, nunc de cæteris. *Sacra* vocata fuiſſe ferunt, quod in honorem Deorum celebrarentur. Jul. Pollux lib 3. cap. 30. Περὶ ἱερῶν ἀγώνων τοὺς μὲν δὴ καλουμένους ἱεροὺς ἀγῶνας, ὧν τὰ ἆθλα ἐν στεφάνῳ μόνῳ, στεφανίτας ἐκάλεσαν, καὶ φυλλίνας. *Certamina verò, quæ Sacra nominarunt, quorum præmia in ſola corona erant, erant coronata, & φυλλίνας vocarunt.* Ideo in nummo corona lauri victoriæ præmium apponitur. *Oecumenica*, quòd Athletæ non modo ex Syriæ provincia, ſed ex toto terrarum Orbe eſſent recepti. *Iſelaſtica* dicebantur, à verbo εἰσελαύνειν, *quadriga invehi*, quòd victores triumphantium more quadrigis per ruinas murorum in patriam reveherentur, & perpetuò ex publico alerentur, de quibus Trajani Reſcript. ad Plin. ep. lib. 10. *Obſonia eorum certaminum, quæ Iſelaſtica eſſe placuit mihi, ſi ante Iſelaſtica non fuerunt, retro non debentur.* Hos Sidoniorum in Elagabalo nummos, ſed mutilos, laudat Ill. Spanhem. in ep. ad Morellium pag. 114.

Hic nummus primæ magnitudinis, olim noſter, nunc Venetiis apud Hier. Corrarum Senatorem, rariſſimus eſt.

S T O B I.

M. AV. ANTONIN. AVG. Caput Elagabali laureatum.
MVNI. STOBE. *Municipium Stobenſium.* Diverſæ ſunt epigraphæ. Victoria ſtans, dextrâ coronam, ſiniſtrâ palmam.

Stobenſes

Stobenſes Macedoniæ in obſequii monumentum Elagabalo nummos dedicarunt, & victoriam ob Macrinum devictum in ipſis ſignarunt. De ipſorum pugna loquentem audias Herodianum lib. 5. pag 565 Συμβαλόντες δὲ ἀλλήλοις τὰ στρατόπεδα Φοινίκης τε καὶ Συρίας ἐν μεθορίοις, οἱ μὲν ὑπὲρ Ἀντωνίνου, προθύμως ἠγωνίζοντο. *Concurrerunt autem inter ſe exercitus uterque in Phœniciæ Syriæque finibus; acrius dimicante Antonini milite.* Victoria coronam ex lauro gerit in triumphis geſtatam, de qua Cicero de Prov. Conſ. *Si in Capitolium invehi victor cum illa inſigni laurea geſtiret.* Ælagabalus etiam ob illam victoriam Romæ triumphavit. Victoria verò palmam ſiniſtrâ tenet, pro victoris præmio: apud Ciceronem autem 1. de Nat. Deorum, & Apuleium lib. 5. de Atino, Victoria *Palmaris* cognominatur.

Hic nummus minimi moduli, à Patino pag. 331. vulgatus, nec rarus nec obvius eſt.

TROAS.

IMP. M. ANTONINVS AVG. Caput Elagabali laureatum.

COL. AVR. ANTONINIANA ALEX. *Colonia Aurelia Antoniniana Alexandria.* Caput turritum, pone quod vexillum.

Troadenſes, qui ob collata ab Imperatore Caracalla in ſe beneficia urbem *Aureliam Antoninianam* appellarant, imo & *Alexandriam*, quod ille Alexandri geſta imitari vellet, nummos cum iiſdem appellationibus, Elagabalo ejus filio credito gratulantes, percuſſerunt; illoſque præſertim ſignaſſe videntur, cùm Imperator è Syria Romam proficiſcens, Nicomediæ hiberna ageret, cujus meminit Dio lib. 79. pag. 909. Ὅτι καὶ ὁ Ψευδαντωνῖνος ἐν τῇ Νικομηδείᾳ ἐχείμαζε. *Ipſo tempore quo Nicomediæ Pſeudantoninus in hibernis agebat.* Caput turritum, Genius eſt urbis, cui additum eſt vexillum ad indicandum ex Veteranis ſupplementum in hanc Coloniam ab Auguſto olim deductam, fuiſſe tranſmiſſum.

Hic nummus minimi moduli rarus eſt.

COL. AVR. ANTONIAN. ALEX. *Colonia Aurelia Antoniniana Alexandria.* Variæ ſunt epigraphæ. Equus paſcens.

Equum paſcentem in Troadenſium nummis ad immunitates à Claudio urbi & regioni conceſſas ſpectare ſæpius diximus. Troas autem hunc præcipuè typum in Imperatoris recèns ad Imperium evecti nummis ſignare ſolebat, ad privilegia indicanda. Singularis quidem unius mentio eſt in lib. 50. Dig. tit. 1. ad Munic. & de Incolis, ubi natus ex fœminaIlienſi, jus civitatis habere dicitur. *Conceſſum eſt, ut qui matre Ilienſi natus eſt, ſit eorum Municeps.* Id autem denotat in Trojanos beneficia Romanorum, quod ii Æneam gentis ſuæ Principem è Troja demiſſum agnoſcerent; ſed legas apud Strabonem quænam Julius Cæſar, qui à Iulo filio originem trahere volebat, ipſis conceſſit, lib. 13. p. 595. Χώραν τε δὴ προσένειμεν αὐτοῖς, καὶ τὴν ἐλευθερίαν, καὶ τὴν ἀλειτουργησίαν αὐτοῖς συνεφύλαξε, καὶ μέχρι νῦν συμμένουσιν ἐν τούτοις. *Itaque & agrum iis Cæſar attribuit, & libertatem, publicarumque operarum immunitatem eis ſervavit, qua conditione etiam nunc manent.*

Hic nummus minimæ molis obvius eſt.

COL. AVG. TRO. ALEX. *Colonia Auguſta Troas Alexandria.* In aliis COL. ALE. TROA. *Colonia Alexandria Troas.* Diverſæ ſunt epigraphæ. Lupa cum puerulis.

Troas lupam cum puerulis Romanorum inſigni tanquam Colonia ſæpe exlavit, quo titulo orna-

tam eam refert Plinius lib. 5. cap. 30. *Ipſaque Troas, Antigonia dicta, nunc Alexandria, Colonia Romana.* Cum Alexander in eam à pugna ad Granicum aſcendiſſet, ex pago illam urbis nomine donavit, & inter liberas & tributi immunes retulit, Procuratoribuſque mandavit, ut ſubſtructionibus ipſam reficerent. Antigonus unus ex ducibus ipſo mortuo urbem auxit, unde *Antigonia* appellata nomen mutavit; ſed illo interempto, Lyſimachus alter ex Alexandri Ducibus præcipuè ejus curam ſuſcepit, templumque condidit, muroque urbem cinxit 40. circiter ſtadiorum, & in eam migrare juſſit circumjacentes urbes antiquas, jam ruinam trahentes, eique nomen *Alexandriæ* impoſuit, ut innuit Strabo l. 13. pag. 593. Ἔδοξε γὰρ εὐσεβὲς εἶναι τοὺς Ἀλέξανδρον διαδεξαμένους, ἐκείνου πρότερον κτίζειν ἐπωνύμους πόλεις, εἶθ' ἑαυτῶν. *Pietatis enim hoc videbatur eſſe, ut qui Alexandro ſucceſſiſſent, huic priùs, poſtea demum ſibi cognomines urbes conderent* Illa tandem ab Auguſto deducta nomen *Auguſtæ* tulit, ſed nunquam in nummis ante Caracallæ ætatem *Alexandria* dicta eſt, quod nomen tunc aſſumpſit ob ſummum hujus Imperatoris erga Alexandrum ſtudium, Dione & Herodiano coëtaneis ejus ſcriptoribus teſtibus, de quo ille lib. 77. pag. 874. Οὕτω δὲ φιλαλεξανδρότατος Ἀντωνῖνος. *&c. Hic igitur Antoninus, Alexandri amantiſſimus.* Troas autem illud Alexandriæ nomen uſque ad Alex. Severum tantùm retinuit, ut ibi amplius.

Hic nummus minimæ formæ tritus eſt & frequens.

T Y R U S.

IMP. M. C. AV. ANTONINVS. AV. Caput Elagabali laureatum.

TYRIORVM. Aſtarte tutulata ſtans dextram imponit trophæo, à ſiniſtris Victoria columnæ impoſita ei coronam porrigit, pro pedibus hinc palma arbor, inde conchylium.

Cùm Tyrus in plurimis nummis Elagabalo percuſſis ſolam Tyriorum epigraphen, Coloniæ autem & Metropolis titulos non inſcribat, Amicus ſuſpicatur illos eorum urbi acriter Macrini partibus ſtanti ab Elagabalo ademptos, & Sidoni tributos, ut Severus olim Antiochiæ & Byſantii privilegia Laodiceæ & Heracleæ conceſſerat; ſed cùm illa tandem iis reſtituiſſet, ita Tyro dignitates Imperatoris indulgentiâ redditas exiſtimat. De Aſtarte Tyri Dea tutelari in Caracalla diximus; trophæum verò cui illa manum imponit, non ad Imperatoris victoriam ſpectat, ſed ad Colonias longè latèque ab antiquis Tyriis in totum terrarum Orbem emiſſas, de quibus vide Bochartum in Geogr. ſac. part. 2. l. 1. cap. 2. Palma arbor, ad earum in regione abundantiam, ſeu ad eandem cum Phœnicia cognationem pertinet: conchylium verò, ad purpuræ inventum.

Hic nummus ſecundi moduli nec rarus nec obvius eſt.

TYRIORVM. Aſtarte cum iiſdem attributis in templo hexaſtylo ſeu ſex columnarum, ante templum arula.

Aſtarte & Hercules præcipua fuere Tyri numina, utrique templa erecta ſunt, ſuperbiſſimum quidem in Aſtartes honorem ab Hiramo Tyriorum Rege ædificatum eſt, quod exhibet nummus: illius meminit Joſephus contra Ap. l. 1. p. 1043. Καθελών τε τὰ ἀρχαῖα ἱερὰ, καινοὺς ναοὺς ᾠκοδόμησεν· τό τε τοῦ Ἡρακλέους καὶ τῆς Ἀστάρτης τέμενος ἀνιέρωσεν. *Demolituſque antiqua delubra, nova templa ædificavit Herculiſque & Aſtartes fana dedicavit.* Rex de Monte Libano ad tegmina eorum ligna cedrina abſcidit. Ara ante templum, ſacrificia pro Elagabali ſalute Aſtartæ perpetrata indicat. ſuper aras enim victimæ adolebantur. Aſtarte autem in templi aditu cum iiſdem ſuperioris nummi attributis repræſentatur, & Victoria ei coronam porrigit, ob columnas in Africa Tingitana à Phœnicibus erectas, ut narrat Procopius lib. 2. Vandal.

Hic nummus mediocris magnitudinis inter raros & conſpicuos numeratur.

IMP. CAES. M. AV. ANTONINVS. AV. Caput Elagabali laureatum.

TYRIORVM. circa ambitum nummi. ΔΕΙΔΩ N. *Dido*, in imo. Dido ſtolata ſtans cippo impoſita, dextrâ ſcipionem, lævâ ſceptrum, ante eam porta urbis ſupra quam figura virilis conſtructioni incumbit, altera pro pedibus illius ligone terram aperit.

Tyrii Didonem ſibi vindicantes, illam ad antiquitatem urbis denotandam, in nummis Carthaginem illam celeberrimam olim urbem condentem exhibuerunt. Dido Beli Phœnicum Regis filia Pygmalionem fratrem fugiens, poſt varias maris peregrinationes in Africam tandem delata, tantum ſoli ſibi emit, quantum taurino corio poſſet circumdare, cujus meminit Silius lib. 1.

Tum pretio mercata ſolum nova mœnia ponit
Cingere quà ſecto permiſſum littora tauro.

Cùm autem illa corium in tenuiſſimas partes diſſecuiſſet, locum ſatis amplum complexa, urbem condidit, quam Carthaginem appellavit. Carthago autem Punice, *Carthada id eſt, Kartha hadtha*, de qua Solinus cap. 29. *Eliſſa mulier extruxit, & Carthadam dixit, quod Punico ore exprimit civitatem novam.* Ideo Græci à Cadmo jam conditam urbem aſſerunt: itaque Dido non tam Carthaginem condidiſſe, quàm inſtauraſſe, & Byrsâ arce adjectâ auxiſſe videtur. Vide Bochartum in Geogr. ſac. part. 2. cap. 24.

Hic nummus minoris formæ inter elegantiores reponendus.

TYRIORVM. Serpens involutus circa lapidem ovatum prægrandem.

Nullum eſt dubium, quin ſerpens ille lapidi involutus ad veterem aliquam Tyri hiſtoriam ſpectet, quæ nobis inveſtiganda. Duo Tyriorum nummi, de quibus infrà, prior Gordiani, alter Gallieni, hominem ſimili ſaxo armatum contra erectum ſerpentem exhibent; videtur ergo draco ille circa lapidem ejuſmodi involutus, in ipſius necis memoriam à Tyriis in nummis ſignatus, quemadmodum duæ aliæ petræ & ſerpens arbori involutus in nummo Gordiani Pu ab ipſis Tyriis cælantur, cujus hiſtoriam Triſtanus tom. 1. pag. 491. nobis eruditè & luculenter ex Nonni Dionyſiacis eruit. Sed quis ille homo ſerpentem ita ingentem occidit; ſi mihi conjecturæ locus, Cadmus eſt Europæ frater. ut autem illa in Sidoniis nummis à tauro rapta habetur, ita Cadmum Tyrii repræſentarunt; ambos enim Tyrus & Sidon ſibi vendicant. Cadmum ſaxo draconem interemiſſe tradit Nonnus Dionyſ. lib. 5.

ἰθυπόρῳ δ᾽
Ἄκρα δρακοντείοιο καρήατος ἤλασε πέτρῳ.
rectigrado verò
Summitatem draconei capitis fregit ſaxo.

Ita ſaxum cui ſerpens involutus, in Tyriorum nummis in memoriam Cadmi videtur percuſſum, de quo plura in Gordiani & Gallieni nummis.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis inter elegantiores numerandus.

TYRIORVM. Oleaſtri ramus in vaſe ſeu urna, in qua ſcriptum ΗΡΑΚΛΙΑ ΟΛΥΜΠΙΑ. *Heraclia Olympia.*

Quin ad ludos pertineat vas cum ramo, nemo neſcit; ſed an epigraphe ΗΡΑΚΛΙΑ ΟΛΥΜΠΙΑ, duo illa arguat certamina, in Herculis memoriam dicta ΗΡΑΚΛΙΑ, hæc in Jovis Olympii hono-

honorem vocata ΟΛΥΜΠΙΑ, dubium quibuſdam movet, præſertim cum c[illegible] [illegible] Caracallæ exhibuerit, in quo ΑΚΤΙΑ. ΗΡΑΚΛΙΑ. quæ certamina Apo[illegible]ini & H[illegible] [illegible] urbis Tutelaribus Diis attributa exiſtimantur, ob duo vaſa in illo Caracallæ nummo [illegible] enim numerum certamina indicare volunt, ſed vas unum & unus oleaſtri ramus, hoc in Elagabali typo unum certamen Olympicum in Herculis honorem factum denotat, uti Illuſtr. Spanhemius in ep. ad Andr. Morellium, Iſthmios & Pythios ab Ancyranis ad honorem Æſcula[illegible]i f[illegible]os affirmat in nummo Caracallæ cum duabus urnis & epigraphe ΑΣΚΛ[illegible]ΠΙΑ ΣΩΤΗΡ[illegible]Α. [illegible] Θ[illegible]. N[illegible] mirum ſi certamina in Jovis Oly[illegible]u memoriam Tyri inſtituta ſint [illegible] iſſe [illegible]m perv[illegible] e[illegible]t urbi tutelare numen. Joſephus enim Hiramum Tyriorum Regem ejus templum a[illegible]e urbi a[illegible] narrat lib. 1 contra Apionem. Ἀβιβάλου τελευτήσαντος, ὁ υἱὸς αὐτοῦ [illegible] [illegible] τὰ πρὸς ἀνατολὰς μέρη τῆς πόλεως προσέχωσε, καὶ μεῖζον τὸ ἄστυ πεποίηκε, καὶ τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς τὸ ἱερὸν καθ' ἑαυτὸ ὂν ἐν [illegible] νήσῳ, χώσας τὸν μεταξὺ τόπον, συνῆψε τῇ πόλει, καὶ χρυσοῖς ἀναθήμασιν ἐκόσμησεν. *Abibalo moriente, filius ejus Hiramus regna[illegible]t [illegible] hic partes Orientales civitatis ampliavit, urbem potiorem fecit, & Olympii Jovis templum, quod in inſula ſitum erat, jactis aggeribus urbi adjunxit, & aureis anathematibus exornavit.* Paulo poſt idem auctor Regem in hoc templo auream columnam locaſſe tradit. Οὗτος ἔχωσε [illegible] [illegible] τόν τε χρυσοῦν κίονα τὸν ἐν τοῖς τοῦ Διὸς ἀ[illegible]. *Hic aggere conjunxit Eurychorum, auream que ibi columnam Jovis in templo repoſuit.* Rex etiam Hiramus Herculis & Aſtartes fana dedicavit. Oleaſter ramus pro præmio victorum Olympionicorum ab Oraculo deſignatus eſt. cum enim ad illud Re[illegible] Iphitus miſiſſet, reſpondiſſe Pythiam, ne in poſterum malo victores coronarentur, ſed ſylveſt[illegible]is [illegible]livæ fructu, narrat Phlegon Trallianus libell. de Olympiis.

Ἴφιτε μήλειον καρπὸν μὴ θῇς ἐπὶ νίκῃ.
Ἀλλὰ [illegible] ἄγριον ἀμφιτίθει καρπώδη ἐλαιῶν.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis, mutilus à Patino vulgatus pag. 335. pro rari[illegible]mo habendus.

ΜΕΤR. TYRO. COLO. *Metropolis Tyro Colonia.* Silenus humeris utrem hircinum geſtat, dextram in altum attollens, ante eum palma arbor, in area aſtrum & conchylium.

En Tyrii tandem nummus cum Metropolis epigraphe & Coloniæ titulo in Elagabali honorem ſignatus: ſi vera eſt de urbis dignitatibus ab Imperatore ob maximum ejus erga Macrinum ſtudium ſublatis, ſententia; ipſi tandem Principis indulgentiâ reſtitutæ videntur. Vir ille in nummo cælatus, non fructus è palma legit, ut refert P. Harduinus pag. 514. ſed Silenus eſt, in Tyriorum nummis frequens, ab ipſis ſumma veneratione cultus, dextram verſus aſtra attollit, in quorum numerum locatum fuiſſe diximus in Bacchi gratiam, cujus fuit nutritius. Palma arbor, Phœniciæ inſigne eſt; ut & conchylium, perpetuum Tyri ſymbolum. Aſtrum in honorem Elagabali hic percuſſum eſt, ut nummi ejus s. c. ſignati ſæpe exhibent.

Hic nummus mediocris moduli, à Patino mutilus pag. 331. vulgatus, pro raro numeratur

Capita Elagabali radiati, & Mæſæ ejus aviæ jugata. Detrita eſt epigraphe.

SEPT COLON. METROP. TYRI. *Septimia Colonia Metropolis Tyriorum.* Diana dextrâ clatâ telum, ſiniſtrâ clypeum, pro pedibus cervus.

Alter Tyriorum nummus, in quo ab una parte caput Mæſæ cum inſcriptione IVLIA MAESA AVG. & ex altera Elagabali effigies cum epigraphe TYRIORVM, impulit, ut hanc principem fœminam Elagabali aviam, potius quàm Soœmiadem ejus matrem, cum Imperatore ſignat[illegible] in hoc nummo exiſtimemus: illa enim nepotem Elagabalum ad Imperium eve[illegible] ut narrant omnes Hiſtorici, inter quos au[illegible]ias Capitolinum in vita Macrini. *H[illegible] Mæſa, dixit, Baſſianum filium eſſe Antonini, quod paulatim omnibus militibus innotuit. Erat præterea Mæſa ipſa ditiſſima, ex quo etiam Hel[illegible]abalus luxurioſi[illegible]mus, qua promi[illegible]tente militibus, Legiones abductæ ſunt à Macrino.* Nil mirum igitur ſi Tyrii Auguſtam illam cum Elagabalo, cui Imperium ille debebat, ſimul in nummo conjunxerint, præſertim cùm ipſimet ipſius beneficiis plurimum eſſent devincti. Diana

in

in averſa parte, ſimili modo effecta eſt, quo illa Laodiceæ maritimæ in Syria [illegible] ex Suſis in illam urbem à Seleuco Nicatore olim aſportata, ut narrat Pauſanias in Laconicis. Tyrii ipſius cultum forſan à Laodicenis acceperunt.

Hic nummus primæ magnitudinis inter rariſſimos computandus.

IMP. M. AVR. ANTONINVS. Caput Elagabali laureatum.

SEP. TYRVS. METR. COLO. *Septimia Tyrus Metropolis Colonia.* Templum tetraſtylum à latere, in imo conchylium.

Tyrii idem templum in Elagabali nummis exhibent, quod in Macrino cælarunt, à latere ſcilicet, & ſine ulla figura in illius aditu, unde ſuſpicati ſumus illud eſſe Herculis, præcipui hujus apud Tyrios numinis, ut innuit Strabo lib. 16. pag. 757. Τιμᾶται δὲ καθ' ὑπερβολὴν Ἡρακλῆς ὑπ' αὐτῶν. *Colitur apud eos Hercules majorem in modum.* Nonnus Dion. lib. 4. hunc Deum urbem ſuper rupes inſtabiles Tyrios condere juſſiſſe memorat.

Πήξατε δ' ἀμφοτέροις ἐπικείμενον ἄστυ κολώναις.

Figite verò utriſque incumbentem urbem rupibus.

Joſephus hoc templum Herculi menſe Peritio Hiramum Regem ædificaſſe tradit contra Apionem pag. 1043. Καὶ τὸ μὲν ὃ Ἡρακλέους πρῶτον ἐποίησεν ἐν τῷ Περιτίῳ μηνὶ, εἶτα τὸ τῆς Ἀστάρτης, ὅτε Τυρίοις ἐπεστράτευσε, μὴ ἀποδιδοῦσι τοὺς φόρους· οὓς καὶ ὑποτάξας ἑαυτῷ πάλιν ἀνέστρεψεν. *Herculis primum exſtructo menſe Peritio, deinde Aſtartes: quando caſtra movit adverſus Tyrios, minimè tributa reddentes: quos etiam ſubdens ſibimet, denuo remeavit.* Templum ex latere ſignatur, ut ejus ſtructura undique perſpiciatur.

Hic nummus ſecundi & minimi moduli rarus eſt & elegans.

IMP. CAES. M. AVR.
ANTONINVS
PIVS FELIX AVG.
PONTIF. MAX. GERM. MAX.
TRIB. POTEST. IIII. IMP. V.
COS. IV. PROQ. COS. PP. ET
M. AVRELIVS
ALEXANDER
GERM. MAX. DACICVS MAX.
PRINCEPS IVVENTVTIS
LITVS VICINVM VIAE SEVERIANAE
ASSIDVIS MARIS ADLVENTIS
FLVCTIBVS AD LABEM RVINAE
LABEFACTATVM AGGERIBVS
MARINI OPERIS A FVNDAMENTIS
VT PERICVLVM COMMEANTIBVS
ABESSET EXTRVI CVRARVNT.

Apud Gruterum pag. CLXIII. 8.

JULIA PAULA.

JULIA PAULA à plurimis Antiquariis pro ſecunda Elagabali uxore conſtituitur, & Anniam Fauſtinam primam exiſtimant; nos vero Juliâ Paulâ præmiſsâ, Anniam Fauſtinam Imperatoris iſtius tertiam tantùm conjugem cum Herodiano exiſtimamus. Juliam vero Paulam ex Cornelia gente fuiſſe nummi nos edocent.

JULIÆ PAULÆ *nummi ſunt rariſſimi, licèt ex omni forma reperiantur.*

NISIBIS.

ΙΟΥΛΙΑ. ΚΟΡ. ΠΑΥΛΑ. ΣΕΒ. Caput Juliæ Corneliæ Paulæ.

ΣΕΠ. ΚΟΛΩ. ΝΕΣΙΒΙ. Σεπτιμίας Κολωνίας Νισίβι. *Septimiæ Coloniæ Niſibis.* Caput muliebre velatum & turritum, ſupra quod Aries.

Niſibis urbs eſt Meſopotamiæ, olim Antiochia Mygdonum dicta, cujus meminit Plutarchus in Lucullo pag. 514. Καὶ πόλιν ἐν αὐτῇ μεγάλην, καὶ πολυάνθρωπον ἔχουσαν, ἣν οἱ μὲν βάρβαροι Νίσιβιν, οἱ δ' Ἕλληνες Ἀντιόχειαν Μυγδονικὴν προσηγόρευον. *In qua urbs ampla & populoſa erat, Niſibin barbari, Græci vocabant Antiochiam Mygdonicam.* Hanc à Sept. Severo Coloniam deductam *Septimiæ* gentis ejus nomen indicat, ad Parthorum incurſiones reprimendas, & urbs tanquam Imperii præſidium & propugnaculum eſſet, de qua Dio lib. 75. pag. 849. Ὁ δὲ Σεβῆρος ἀξίωμα τῇ Νισίβει δούς, ἱππεῖ ταύτην ἐπιτρέψας, ἔλεγε τε μεγάλην τέ τινα χώραν προσκεκτῆσθαι, καὶ πρόβολον αὐτὴν τῆς Συρίας πεποιῆσθαι. *Severus Niſibi magnam dignitatem dedit, eamque urbem commiſit Equiti Romano: quumque diceret ſoleret, ſe magnam regionem adjunxiſſe Imperio, eamque propugnaculum Syriæ effeciſſe.* Niſibenſes beneficiorum memores, Elagabalo ejus nepoti credito gratulantes, nummos ſuos ipſius uxori Auguſtæ percuſſerunt. Caput turritum, urbis Genius eſt. Aries, anni initium à Vere Niſibenſes dinumerare indicat.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis rariſſimus eſt.

ΣΕΠ. ΚΟΛΩ. ΝΕΣΙΒΙ. Σεπτιμίας Κολωνίας Νισίβι. *Septimiæ Coloniæ Niſibis.* Caput idem in templo tetraſtylo ſeu quatuor columnarum.

Elagabalus Juliam Paulam cum magna ſolemnitate & gaudio uxorem duxit, teſte Dione lib. 79. pag. 911. Ἔγημε δὲ Κορνηλίαν Παῦλαν, ἵνα δὴ θᾶσσον (ὥσπερ ἔφη) πατὴρ γένηται ὁ μηδ' ἀνὴρ εἶναι δυνάμενος. *Corneliam Paulam duxit in matrimonium, quo fieret pater, ſicuti dicebat, celerius, qui ne vir quidem eſſe poterat.* Caput muliebre in templo, Genius eſt urbis, tutelare ejus numen, cui Niſibenſes templum, ut & aliæ ejus tractus urbes, ædificarunt. Urbium autem Genii vario modo apud populos effingebantur, hos in Syria, Phœnicia, & Meſopotamia ſub muliere turrita depictos in eorum nummis obſervamus; modo integra monticulis inſidens, modo pectore tenus. Aries in Hiſto-

ria

ria noſtra de Syriæ Regibus pag 342. anni initium ad Niſan, Æquinóctio verno, cùm Sol hoc ſignum ingreditur, in Syriæ nummis denotat; Niſibenſes illum ſignant, ut ſe eodem tempore annum inchoare demonſtrent, non ut Chaldæi, Judæi, & alii, qui Æquinoctio autumnali illum inchoabant.

Hic nummus mediocris formæ elegantiſſimus eſt.

SIDON.

IVLIA. PAVLA. AVG. Caput Juliæ Paulæ.

COL. AVR. PIA. METR. SID. *Colonia Aurelia Pia Metropolis Sidon.* Aſtarte tutulata ſtans in templo tetraſtylo, dextrâ ſcipionem, lævâ colligit pallium, à ſiniſtris Victoria cippo impoſita ipſi coronam porrigit, pro pedibus ſignum Sileni.

Sidon urbs Phœniciæ antiquiſſima, cum Tyro de primatu contendens, Metropolis facta, & Colonia ab Elagabalo deducta, nummos Juliæ Paulæ uxori ejus dedicavit memor: illam Herodianus fœminam illuſtriſſimam appellat lib 5. pag. 568. Ἠγάγετο ἢ γυναῖκα τὴν ἐπιφανεστάτην Ῥωμαίων· ἣν Σεβαστὴν ἀναγορεύσας. *Duxit prætereà uxorem illuſtriſſimam fœminam Romanam, quam etiam Augúſtam appellavit.* Idem templum Aſtartes in Elagabali Sidoniorum nummis jam prodiit, hanc Deam in Syria & Phœnicia maximè cultam diximus, cujus templum Tyro Hiramum Regem ædificaſſe narrat Joſephus: an ejus cultum Tyrus ex Sidone habuerit, incertum eſt, licèt Tyrus filia Sidonis ſit, teſte Trogo l. 18. c. 3. *Poſt multos deinde annos à Rege Aſcaloniorum expugnati Sidonii, navibus appulſi, Tyrum urbem ante annum Trojanæ cladis condiderunt.* Victoria cippo impoſita Aſtartæ coronam imponit, quod tutelaris Deæ auxilio Phœnices longè latèque Colonias victoriæ ſuæ monumenta per totius Orbis partes deduxerint. Silenus in nummo ponitur, ut alter Deus in urbe cultus, ſed longè minor tanquam inter Semones poſitus, qui parvi Dei videntur ab Horatio lib. 3. dicti, cùm alii ſelecti à Romanis præcipui & ſummates, qui haberent ampliorem poteſtatem, appellati ſint.

Hic nummus majoris formæ, Sidone inventus, & à D. Bernier D. Medico Theſauro Regio additus, eximiæ raritatis & elegantiæ eſt.

COL. AVR. PIA. METR. SID. *Colonia Aurelia Metropolis Sidon.* Simulacrum Aſtartes in curru ſacro.

Jam ſacrum Aſtartæ currum in Elagabalo memoravimus. Illa medio corpore cum radiis circa caput conſpicitur. *Aſtarte*, ut ſcribit Theophilus, *ſimulacrum Veneris, quæ colebatur à Sidoniis, aſtri figura: ipſum verò aſtrum Venerem putant, nomine* ἑωσφόρος. Ideo caput ejus radiis circumdatum eſt. Aſtartes meminit Ælianus, qui eam Syriam Deam vocavit, id quod & Lucianus de Dea Syria, qui hanc & Lunam videtur exiſtimare. Herodianus in vita Elagabali Venerem illam à Phœniſſa Didone Afris donatam, Uraniam vocari, à Phœnicibus autem Lunam, tradit lib. 5. p. 569. Λίβυες μὲν ἔν αὐτὴν Οὐρανίαν καλοῦσι, Φοίνικες δὲ Ἀστροάρχην ὀνομάζουσι, Σελήνην εἶναι θέλοντες. *Hanc Afri Uraniam vocant, Phœnices Aſtroarchen, Lunam eſſe affirmantes.* Jam alicubi diximus ex Bocharto, Aſtroarches nomen ab Aſtarte detortum. Multis probat Scaliger Uraniam eſſe Lunam, de qua Euthymius. Τῇ ἢ Κυβέλῃ μεγάλῃ, ἤτοι Σελήνῃ ϗ Ἀφροδίτῃ. *Cubar verò magna, eadem quæ Luna & Venus.* Quomodo vetus poëta Philochorus in Atthide apud Macrobium Satur. l. 3. c. 8. *Venerem .... eandem affirmat eſſe Lunam.* Ideo Aſtartes ſeu Lunæ ſimulacrum Sidonii forſan ſignarunt in nummo Paulæ uxoris Elagabali Solem maximè venerantis, ut de ipſo Herodianus loco cit narrat ἁρμόζειν τούτων λέγων ὁ Ἀντωνῖνος γάμον ἡλίου ϗ σελήνης. *Congruere igitur aiebat Antoninus matrimonium Solis & Lunæ.*

Hic nummus primæ magnitudinis, etiam à D. Bernier Theſauro Regio donatus, eximiæ raritatis eſt.

TROAS.

IVLIA PAVLA. A. Caput Juliæ Paulæ.
COL. ALEX. AVG. *Colonia Alexandria Auguſta.* Lupa cum puerulis Romulo & Remo.

Colonia Troas, olim *Alexandria* dicta, illud nomen in gratiam Caracallæ Principis de ſe bene meriti iterum accepit; ille autem ſe Alexandrum appellaverat; uti narrat Xiphilinus pag 428. Καὶ οὐδὲ τοῦτο μόνον αὐτῷ ἐξήρκεσεν, ἀλλὰ καὶ αὐτὸν ἐκεῖνον Εῷον Αὔγουστον ἐπεκάλεσε· καί ποτε τῇ βουλῇ ἔγραψεν, ὅτι ἐς τὸ σῶμα αὖθις τὸ τοῦ Αὐγούστου ἀπῆλθεν, ἵνα ἐπειδὴ ὀλίγον τότε χρόνον ἔζησε, πλείονα αὖθις δι' ἐκείνου ζήσῃ. *Quibus rebus minimè contentus, ſeſe Alexandrum Orientalem Auguſtum appellavit, ſcripſitque aliquando ad Senatum, animum Alexandri in corpus Auguſti introiſſe, ut, quoniam illi fuerat vita brevis, in hoc viveret diutius.* Troadenſes Alexandriæ igitur nomen uſurparunt in Elagabali & ejus uxoris nummis, tanquam Caracallæ filio gratulantes. Lupa, frequens non modo Coloniarum, ſed ipſius Troadis ſymbolum.

Hic nummus minimi moduli rariſſimus eſt.

IVLIA. PAVLA. AVG. Caput Juliæ Paulæ.
COL. ALEX. AVG. *Colonia Alexandria Auguſta.* Equus paſcens.

Alexandria Troas in hoc Juliæ Paulæ nummo, equum paſcentem immunitatum ſymbolum exhibere videtur, Auguſtæ blandiens, tanquam eorum privilegia, de quibus abunde dictum eſt in Commodo & aliis, ipſius commendatione fuerint confirmata: cùm enim vectigalia, tributa, aliorumque onerum remiſſiones, gratuita eſſent munificentiſſimi Imperatoris beneficia, à ſucceſſore Auguſto confirmatione opus habere videbantur, quandoquidem hæc modò ab Imperatoribus conceſſa, modò abolita aut minuta noverimus. Epiſtolam Hadriani Imp. de Alexandria Ægypti apud Vopiſcum in vita Saturnini legas. *Huic ego cuncta conceſſi, vetera privilegia reddidi, nova ſic addidi, ut præſenti gratias agerent.* Imperatores autem de urbium immunitatibus nutu & arbitrio ſuo ſtatuebant. Equus paſcens, non tantùm de vehiculatione & curſu publico aut fiſcali in Troadenſibus intelligendum, ſed de omni munere publico ſublato, ſecundùm Taciti verba, qui eos à Claudio immunes factos tradit, ut jam diximus.

Hic nummulus in Theſauro Mauroceno, pro elegantiſſimo habendus.

JULIA AQUILIA SEVERA.

AQUILIA SEVERA Veſtalis, Goltzii, Occonis, Gottifredi, Spanhemii, aliorumque inſignium Antiquariorum exemplo, uxor Elagabali ſecunda à nobis conſtituitur: divortio enim ille cum Julia Paula facto, Severæ nupſit, quam diu non retinuit, ſed Anniam Fauſtinam, & aliam duxit, deinde iterum ad Severam rediit, quam uſque ad ipſius necem cum eo vixiſſe confirmant Severæ nummi Græci cum L. E. id eſt, an. V. ſignati, cùm ille tantùm V. Tribunitiam poteſtatem inchoaverit.

AQUILIÆ SEVERÆ *nummi primæ magnitudinis hactenus non obſervati ſunt; ſecundæ & minimæ, raritatis eximiæ & præſtantiæ habentur.*

ANTIOCHIA Syriæ.

ΙΟΥΛ. ΑΚΟΥΙΛΙΑ. CΕΟΥ. CΕΒ. Caput Juliæ Severæ.
ΑΝΤΙΟΧΕΩΝ ΜΗ. ΚΟ. Ἀντιοχέων Μητροπόλεως Κολωνίας. Mulier turrita inſidens monticulis, dextrâ ſpicas, pro pedibus fluvius. In area S. C. & Δ. Ε.

Antiochia Syriæ ad Orontem fluvium condita eſt, cujus meminit Auſonius de cl. Urb.

Antiochiam urbem Syriæ pertranſit Orontes.

Illa monticulis inſidens, ipſius ſitum in colle ſeu clivo arguit. Antiochenſes Elagabalo adulantes, nummos cuderunt Juliæ Aquiliæ ejus uxori, quam ex Veſtalium ſacrario abduxerat, Dione teſte in ejus vita pag 911. Ἀκυλίᾳ Σεβήρᾳ συνῴκησεν, ἐκφανέστατα παρανομήσας· ἱερωμένην γὰρ αὐτὴν τῇ Ἑστίᾳ, ἀσεβέστατα ᾔσχυνε. *Aquiliam Severam duxit aperte contra jus faſque, eam enim habuit cum probro & dedecore, quum eſſet virgo Veſtalis.* Figura turrita, perpetuum eſt Antiochiæ urbis ſymbolum. De notis S. C. & Δ. Ε. *Senatuſconſulto, & Tribunitia poteſtate*, ſæpius dictum eſt: hæ autem ad facultatem monetæ cudendæ jam à Pompeii ævo conceſſam ſpectant.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis, eximiæ raritatis eſt & elegantiæ.

PTOLEMAIS.

IVL. AQVIL. SEVERA. AVG. Caput Aquiliæ Severæ.
COL. PTOL. *Colonia Ptolemais.* Fortuna ſtans in templo.

Ptolemaidenſes Phœniciæ Elagabalum popularem ſuum ad Imperium evectum glorianteſ, ipſi liben-

libenter & ejus uxoribus nummos percuſſerunt; in hoc Fortuna in templo conſpicitur, tanquam eſſet tutelaris Coloniæ Dea · frequens enim in eorum nummis ipſa occurrit, variis templis decorata, quorum alterum in Elagabalo octo columnis, hoc autem quatuor ſuffultum eſt, ſed Victoria adſtans in cippo, Aſtartæ coronam porrigit, ut in Tyriis & Sidoniis nummis : an hoc peculiare urbium Phœniciæ ſymbolum ob limites ampliatos, & Colonias longè latèque deductas, uti ſumus augurati; ſeu quòd Fortuna ſub variis nominibus coleretur, qualis Bona, Conſervatrix, Fortis, Maſcula, Obſequens, Virilis, ut videre eſt apud Lilium Giraldum Syntagm. 16. Præcipua ſunt hujus Deæ inſignia, temo & cornucopiæ, ejus in mari & in terra potentiam denotantia. Artemidorus Daldianus Fortunam juvenem mulierem deſcribit. *Spes virgo, Diana, & Minerva. Spes quidem ridens, Diana caſta facie, Minerva Gorgon intuens, Fortuna mulier juvenis, vetus Veſta*, &c.

Hic nummus mediocris moduli, eximiæ raritatis eſt & elegantiæ.

TROAS.

AQVILIA SEVERA. A. Caput Aquiliæ Severæ.
COL. ALE. AVG. *Colonia Alexandria Auguſta.* Caput muliebre turritum.

Troas urbs Phrygiæ minoris, quæ olim ab Alexandro *Alexandria* dicta fuerat, à Ptolemæo adhuc lib. 5. cap. 2. Ἀλεξάνδρεια Τρωάς vocata eſt; ſed in nummis, ante Caracallam, qui ſe Alexandrum credi voluerat, *Alexandriæ* nomen non accepit : in Elagabalo autem & ejus uxoribus modò ſe Troadem, modò ſe Alexandriam appellavit, Imperatori blandiens, qui Caracallæ filium haberi ambiebat. Caput illud, Genius eſt urbis, adulantes verò Coloniæ, ſæpe Auguſtarum vultum ſub Genii effigie repræſentarunt, tanquam ſub illius tutela & patrocinio urbes ſuas traderent. Dii autem erant locorum, regionum, & urbium apud Græcos & Latinos, quos hi Tutelares, Genios, & Cuſtodes nuncupabant, de quibus paſſim. Caput turritum eſt, ſub cujus imagine urbes repræſentabantur, quia turribus circa mœnia cingebantur, teſte Ovidio 3. Amor. Eleg. 7.

Quid tibi turritis incingere mœnibus urbes?

Hic nummus inter rariſſimos locandus.

AQVIL. SEVERA. AVG. Caput Aquiliæ Severæ.
COL. ALE. TROA. *Colonia Alexandria Troas.* Lupa cum puerulis Romulo & Remo, pone eam vexillum.

Troadenſes frequentes Lupæ cum puerulis Romulo & Remo typum in nummis cælarunt, ſed præſertim in Elagabalo & ejus uxoribus Paula & Severa; Lupæ additum eſt vexillum, illa togatorum Civium ſymbolum, hoc Veteranorum inſigne : Coloniæ enim plurimæ ex civibus, & militibus ſimul condebantur, ſicque Romana gens communione viris, & ſtirpis augendæ causâ, propagabatur, & Coloni Romanis debebant ea quæ liberi parentibus, ſi quædam pietas & memoria antiquæ patriæ in iis eſſet. Veterani propriè erant, qui ſtipendia legitima confecerant, adhuc tamen ſub vexillo continebantur, quoad militiæ præmia, Coloniaſque acciperent, ab omni interim onere immunes.

Hic nummus minimi moduli rariſſimus & elegantiſſimus eſt.

TYRUS.

IVL. AQVILIA SEVERA AVG. Caput Aquiliæ Severæ.

TYRIORVM. Aſtarte in templo ſex columnarum dextram imponit trophæo, ſiniſtrâ ſcipionem, ex adverſo Victoria cippo impoſita ei coronam porrigit, in imo ara inter palmam arborem, & conchylium.

Tyrii Phœniciæ idem Aſtartes urbis ſuæ tutelaris Deæ templum in nummis Elagabali cælarunt, quod iterum in Aqûilia Auguſta exhibent, eam tanquam alteram tutelarem Deam venerantes. Vide quæ de Aſtartes templo à vetuſtiſſimo Tyriorum Hiramo Rege condito diximus. Dea trophæo manum imponit, & à Victoria coronatur tanquam victrix limitumque propagatrix, quaſi ejus auxilio & ope Phœnices tam longè latèque fines ampliarint, & Colonias deduxerint. De quibus Salluſtius de bel. Jugurthino. *Poſtea Phœnices, alii multitudinis domi minuendæ gratiâ, pars Imperii cupidine ſollicitata plebe, & alii novarum rerum avidi in ora* (Africæ) *maritima condidere.* Tyrii nummos Aquiliæ Severæ forſan dedicarunt, ad dignitatem Metropolis ab Elagabalo ademptam, ejus interventu recuperandam, quam tandem obtinuerunt. Palma & conchylium, Tyri ſymbola ſunt.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis rariſſimus & præſtantiſſimus eſt.

TYRIORVM. Serpens prægrandis lapidi involutus, hinc conchylium, inde palma arbor.

Serpentem hunc lapidi involutum, in nummis Elagabali, urbis antiquitatem indicare diximus: Tyrii enim egregia Agenoris ſui vetuſtiſſimi Regis filiorum opera exhibent, modò Didonem Carthaginis mœnia condentem, modò Cadmum ejus fratrem horrendum ſerpentem ſaxo occidentem repræſentant; at ut frequenter clava pro Herculis ſigno, & arcus pro Apollinis ſymbolo occurrunt, ita ſaxum cum ſerpente pro Cadmi facto in Tyriorum nummis ſignatur. Alii Didonem Sidoniam, alii Tyriam fuiſſe exiſtimant; Bochartus idem de Cadmo refert, & Sidonium potiùs quàm Tyrium contra numiſmatum fidem contendit in part. 2. lib. 1. cap 19. *Cadmum alii è Tyro, alii è Sidone arceſſunt. Quibus habenda potior, quia Cadmi ævo nondum Tyrus erat condita. Regis filium Græci faciunt, ut ſuo honori conſulant, quia regnavit in Græcia.* Sidonii apud Athenæum Euhemero Coo μάγειρον Coquum nominant: coquere tamen vulgò occidere eſt apud D. Hieronymum, qui voces Hebraicas, [illegible] interpretatur, *Magiſtrum militum & Principem exercitus.* Cadmonæi autem cum Hævæis iidem erant. Nec jam obſcurum cur in ſerpentes fingantur eſſe mutati, Hævæi enim erant, & [illegible] Hevæus Syris eſt ſerpens. De palma & conchylio Tyri inſignibus ſæpius dictum.

Hic nummus minoris formæ rariſſimus & elegantiſſimus eſt.

TYRIORVM. Arbor, cui involutus ſerpens inter duos prægrandes lapides, in imo canis & conchylium.

Hic typus ad Tyri urbis originem ſpectat; lapides illi ſunt ambroſiæ petræ, inter quas olivæ ramus enatus eſt, cui ſerpens involutus. Has autem ſtabiles Tyrii Herculis juſſu Diis ſacra facientes reddiderunt. Hunc Aquiliæ Severæ nummum interpretatus eſt Eques Patinus ex Tyri Hiſtoria à Nonno Dionyſ. 40. relata, quam Triſtanus tom. 1. pag. 491. primus indicavit, ubi Poetam, falſa aut parum probabilia tradere à quibuſdam inſimulatum notat, ſed multa cum nummis noſtris conveniunt, quid enim ad iſtius explicationem felicius?

Εἰσόκε χῶρον ἵκησθε μεμορμένον, ὁππόθι δοιαὶ
Ἀμφίδιες πλώουσιν ἀλήμονες εἰν ἁλὶ πέτραι,
Ἃς φύσις Ἀμβροσίας ἐπεφήμισεν.

Donec in locum veniatis paratum, ubi geminæ
Inſtabiles navigantibus vagæ in mari petræ,
Quas natura Ambroſias celebravit.

Et paulò pòſt olivam & ſerpentem enarrat.

...... περιβόσκεται ἔρνος ἐλαίης,
Καὶ φυτὸν ὑψιπέτηλον ἑλιξ ὄφις ἀμφιχυθεὶς.

...... circum nutrit ramum olivæ,
Et arborem alta folia habentem volubilis ſerpens circumſaltat.

Præcepit Hercules, ut Tyrii ſuper has petras urbem conderent.

Πήξατε δ' ἀμφοτέρῃς ἐπικείμενον ἄστυ κολώναις.

Figite verò utriſque incumbentem urbem rupibus.

Canis prope conchylium ſignatus eſt, ut primus purpuræ inventor; ille enim iis comeſtis ore purpurato ad herum rediit.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis, à Patino vulgatus pag. 338. ſingularis elegantiæ & raritatis eſt.

ANNIA FAUSTINA.

Herodianus in Hiſtoria ſui temporis Anniam Fauſtinam ad Commodum ſuum genus referentem, pro tertia Elagabali uxore aſſerit. Πάλιν ἢ ταύτην [ἢ] μετ᾽ οὐ πολὺ ἀπεπέμψατο· τρίτην δὲ πάλιν ἠγάγετο, ἀναφέρουσαν τὸ γένος εἰς Κόμμοδον. *Sed eam paulò pòſt dimiſit; tertia uxore ducta, quæ referre ſuum genus ad Commodum dicebatur.* Ejus meminit Dio Caſſius, quam Pomponii Baſſi uxorem fuiſſe tradit, ſed quota hæc fuerit, haud memorat. Anniæ Fauſtinæ nummi cùm vix Romæ percuſſi occurrant, paulò poſt nuptias dimiſſam confirmant.

Anniæ Faustinæ *nummi ejuſdem ſunt quàm Paulæ & Aquiliæ raritatis & elegantiæ, ſed ſecundi & minimi moduli tantùm reperiuntur.*

BERYTUS.

ANNIA FAVSTINA AVG. Caput Anniæ Fauſtinæ.
   COL. IVL. AVG. FEL. BER. *Colonia Julia Auguſta Felix Berytus.* Aſtarte ſtans & tutulata in templo tetraſtylo, dextrâ ſcipionem, à ſiniſtris Victoria columnæ impoſita ei coronam porrigit.

Anniæ Fauſtinæ nomen nec Dio, nec Herodianus proferunt, ſed hic illius genus ad Commodum referri, ille M. Antonini ejus patris neptim narrat. Καὶ τοῦ Ἀντωνίνου τοῦ Μάρκου ἀπόγονος ἦν. *Et M. Antonini neptis erat.* Quod Anniæ & Fauſtinæ nomina declarant. M. Aurelius autem ex Annia gente oriundus, in familiam Aureliam adoptatus eſt, & Fauſtinæ cognomen commune erat ejus proaviæ Ant. Pii uxoris, & aviæ M. Aurelii conjugis, illi Vibiam Aureliam Sabinam Aurelii & Fauſtinæ quartam filiam tribuit Triſtanus tom. 2. pag. 341. quem ſequutus eſt Patinus. Berytenſes Elagabali ſtudioſi, in ipſius cum Fauſtina matrimonii memoriam nummos ſuos tunc uxori Auguſtæ adulantes cuderunt, Aſtarten ſeu Venerem tutelarem urbis ſuæ Deam pro typo ſignantes, quaſi Annia Fauſtina altera eſſet Venus, nam Dio eam forma eximia præditam eſſe narrat. Τοῦτο δέ τι καὶ ἕτερον αἰτίαμα τῷ Βάσσῳ, ὅτι γυναῖκα ἐκπρεπῆ καὶ εὐγενῆ εἶχε. *Quanquam erat alterum crimen in Baſſo, quod pulcherrimam uxorem atque nobiliſſimam habebat.* De Aſtarte Beryti culta ſæpius dictum eſt.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis rariſſimus & elegantiſſimus eſt.

PTOLEMAIS Phœniciæ.

ANNIA FAVSTINA AVG. Caput Anniæ Fauſtinæ.
   COL. PTOL. *Colonia Ptolemais* vel *Ptolemaidenſis.* Fortuna ſtans in templo tetraſtylo, dextrâ temonem, ſiniſtrâ cornucopiæ, coronatur à Victoria columnæ impoſita.

Ptole-

Ptolemaidenſes, ut alii Phœniciæ Coloni, Elagabali devoti, ejus uxores tanquam urbis ſuæ Genios ſub Fortunæ effigie in nummis exhibuerunt, quam pro tutelari Dea colebant. Illa frequens in iis occurrit, ſeu ſola, ſeu in templo; ſed hic nummus id unum ſingulare habet, quod Victoria columnæ impoſita, Fortunæ ut Aſtartæ coronam porrigat, & noſtram ſententiam de hac victoria non ad Imperatorem ſpectante., ſed ad antiqua Phœnicum per totum Orbem bello parta confirmat, nam illa comes omnibus Phœniciæ urbium tutelaribus numinibus adhibetur. Fortunam Lacedæmonii admota manu invocabant, id ſignificantes, ſic quidem Deos invocari debere, ut ſimul & nos quoque noſtram addamus operam, alioqui noſtra fruſtra eſſe vota.

Hic nummus mediæ formæ rariſſimus & præſtantiſſimus eſt.

SIDON.

ANNIA FAVSTINA AVG. Caput Anniæ Fauſtinæ.

COL. METR. SID. *Colonia Metropolis Sidon.* Colonus dextrâ baculum agens boves, pone quos vexillum in quo LEG. III. PAR. *Legio Tertia Parthica.*

Sidonii beneficiorum Elagabali memores, nummos ipſius uxoribus, ſed præſertim Anniæ Fauſtinæ percuſſerunt. In hoc Colonus agit boves in memoriam fundationis Coloniæ à munificentiſſimo Imperatore, qui etiam illam Metropolim Phœniciæ pronunciavit, ablata priùs (ut ſuſpicati ſumus) Tyro dignitate, licèt ipſi tandem reſtituta fuerit, ad exemplum Antiochiæ ſub Severo. LEG. III. PAR. titulus in vexillo ſcriptus, nomen eſt Legionis, ex qua veterani milites Sidonem ab Elagabalo tranſmiſſi ſunt. Septim. Severus, cùm motibus civilibus contra Peſcennium & Albinum plurimi milites eſſent extincti, & bellum contra Parthos bellicoſos populos gerere decreviſſet, tres novas Legiones inſtituit, quas, ut iis animum adderet, quaſi jam de hoſtibus victoriam reportaſſent, *Parthicas* appellavit: bello autem feliciter confecto, primam & tertiam in Meſopotamia hiemare voluit, ut in Elagabalo diximus pag. 128. Ex hac enim cùm plurimi milites eſſent veterani, eos Elagabalus in Coloniam à ſe conſtitutam non multum ab hibernorum loco remotam locare voluit.

Hic nummus mediocris moduli integerrimus, eximiæ raritatis eſt & elegantiæ.

C. A. PI. MET. SID. *Colonia Aurelia Pia Metropolis Sidon.* Variæ ſunt inſcriptiones. Europa tauro vecta, peplum manibus tenens.

Plerique Coloni cùm Auguſtis fœminis nummos ſuos conſecrarunt, Deas ſeu Heroïnas ſuas repræſentare in iis conſueverunt, Sidonii in hoc typo Europam Agenoris Phœniciæ vetuſtiſſimi ſui Regis filiam exhibent: hæc autem adeo formoſa fuiſſe perhibetur, ut Jupiter ejus amore captus, ſub tauri figura transformatus illam rapuerit. Nonnus Dionyſ. lib. 1.

Ὀλκάδα ταῦρον ἔχουσα, βοοσφόρος ἔπλεε νύμφη.

Navim Taurum habens, à bove portata navigabat Nympha.

Theocriti Scholiaſtes puellam nomine Angelo, Jovis & Junonis filiam, matri pigmentum ſubreptum, Europæ dediſſe narrat Idyll. 2. Κλέψασα τὸ τῆς Ἥρας μύρον, ὧ τὸ πρόσωπον αὐτῆς αὔξειν λίαν χρώμενον, ἡ δοῦναι Εὐρώπῃ τῇ Φοίνικος θυγατρί. *Junonis pigmentum ſurripuiſſe, quo peruncta faciei ſplendorem conciliabat, & Europæ dediſſe Phœnicis filiæ.* Sidonii per Europæ raptum ob eximiam ejus formam à Jove commiſſum, forſan Imperatorem excuſare voluerunt, quòd Pomponio Baſſo uxorem pulcherrimam abſtuliſſet; vel potiùs Europam egregiâ formâ Nympham in nummo ſignarunt, Anniæ Fauſtinæ pulchritudini alludentes.

Hic nummus minimæ formæ rariſſimus eſt.

COL.

COL. AVR. PIA. METR. SID. *Colonia Aurelia Pia Metropolis Sidon.* Simulacrum Aſtartes medio corpore tenus in curru.

Jam prodiit hic currus ſacri typus in Elagabali nummis, quem ad Aſtartes per urbem vectæ pompam ſpectare ſuſpicati ſumus. Nil mirum ſi Sidonii in Anniæ Fauſtinæ gratiam modo Europam eximiâ formâ inſignem, modò Venerem ipſam in nummis cælarint, illam tanquam alteram amorum & formæ Deam exiſtimantes, quia mulieres nihil æquè cupiunt quàm formoſas haberi & laudari. Simulacrum Aſtartes pectore tenus eſt in curru, ſed adeo parvum, ut in nummis cujuſvis moduli quomodo formatum ſit, non facilè obſervari poſſit.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis in cimelio M. Ducis, eximiæ raritatis eſt.

COL. AVR. PIA. METRO. SID. *Colonia Aurelia Pia Metropolis Sidon.* Laurea in qua CERT. SAC. PER. OECVME. ISELA. *Certamina Sacra Periodonica, Oecumenica, Iſelaſtica.*

Hæc ludorum epigraphe jam in nummis Elagabali cum duabus urnis obſervata, illos matrimonii Anniæ Fauſtinæ tempore à Sidoniis celebratos denotat: duæ illæ urnæ duo certamina indicant, ſed quorum nobis nomina ſunt ignota, licèt adeo celeberrima, ut victores omnium ſacrorum certaminum, & ex toto terrarum Orbe Athletæ ad illa fuerint admiſſi, quod *Periodonica* & *Oecumenica* voces ſonant, nam *Periodonicæ* illi dicebantur, qui Pythia, Iſthmia, Nemæa & Olympia obiviſſent; Οἰκουμενικὸς verò, Lat. *univerſalis*, & ad totum Orbem pertinens. *Sacra* etiam vocata erant hæc certamina, & *Iſelaſtica*; *Sacra* quidem, quia illa omnia in Deorum honorem erant inſtituta, unde eorum victores ἱερονῖκαι dicti: *Iſelaſtica* verò à verbo εἰσελαύνειν, quod qui omnia certamnia vicerant, in urbem ſuam curru eſſent invecti, unde Athletarum privilegia, quorum meminit Suetonius in Auguſto. *Athletis & conſervavit privilegia & ampliavit.* Quæ de his ſacris confirmat Julianus epiſt. pro Argivis. Τεττάρων γὰρ ὄντων, ὡς ἴσμεν, τῶν μεγίστων καὶ λαμπροτάτων ἀγώνων περὶ τὴν Ἑλλάδα, Ἠλεῖοι μὲν Ὀλύμπια, Δελφοὶ δὲ Πύθια, καὶ τὰ ἐν Ἰσθμῷ Κορίνθιοι, Ἀργεῖοι δὲ τὴν τῶν Νεμείων συγκροτοῦσι πανήγυριν. πῶς οὖν εὔλογον ἐκείνοις μὲν ὑπάρχειν τὴν ἀτέλειαν τὴν πάλαι δεδομένην; *Cùm enim ſint quatuor (ut ſcimus) maxima & clariſſima certamina in Græcia, Elei Olympia, Delphi Pythia, Corinthii Iſthmia, Argivi Nemea conficiunt & curant. Quæ igitur æquitas eſt, manere illis immunitatem olim conceſſam?* Corona laurea pro victorum præmio videtur appoſita.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis, eximiæ raritatis & elegantiæ eſt.

ANNIA FAVSTINA A. Caput Anniæ Fauſtinæ.
COL. ALEX. TROA. *Colonia Alexandria Troas.* Apollo muliebri habitu baſi impoſitus, dextrâ pateram, lævâ arcum, ante eum tripus.

Troadenſes quantopere fuerint Elagabali ſtudioſiſſimi, colligere eſt ex eorum nummis ipſi & ejus uxoribus dicatis: licèt enim ille frequentes confecerit nuptias, ipſi ſubitò in Paulæ, Severæ, & Fauſtinæ honorem percuſſere numiſmata, quæ nobis Auguſtarum illarum effigies exhibent, &

 præſertim

præſertim hujus ultimæ iconem, cujus raritatem effecit breve ejus cum Elagabalo matrimonium. Troadenſes Apollinis tutelaris Dei ſignum cælarunt, ante quod tripus, in memoriam nimirum ſacrificii pro Annia Fauſtina à ſe perpetrati. Apollo muliebri ornatu veſtitus arcum gerit, quem ideo jaculantem appellat Homerus Iliad. I.

Μῆνιν ἀλευάμενος ἑκατηβόλου Ἀπόλλωνος.

Indignationem devitans longè jaculantis Apollinis.

Sic enim Apollinem à Trojæ mœnibus Patroclum repuliſſe narrat Poëta.

Hic nummus minimæ formæ, ſingularitatis eximiæ eſt & raritatis.

IMP. CAES. DIVI ANTONI
NI PII. MAGNI.. FIL.
DIVI. SEPTIMI. SEVERI
PII. NEPOTI. M. AVRE
LIO ANTONINO
P. FEL. AVG. PONT. MAX.
TRIB. POT. II. COS. II.
PROC. P. P.
FORTISSIMO FELICISSI
MOQUE PRINCIPI
ORA M. P.
XXII.

Apud Gruterum pag. 158.

JULIA SOÆMIAS.

JULIA SOÆMIAS Elagabali mater, à Julio Avito patre *Julia* dicta videtur, ut illius mater Mæſa à Julio Baſſiano patre *Julia* etiam vocata eſt. Soæmias autem ut fugientibus militibus retentis filium ad Imperium evexit, ita eorum iram ad ipſius necem pravis ſuis moribus tandem excitavit.

JULIÆ SOÆMIADIS *nummi eximiæ ſunt raritatis & elegantiæ, ſed majores hactenus non obſervati, medii verò & minimi moduli tantùm occurrunt.*

S I D O N.

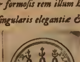

IVLIA SOAEMIAS. AVG. Caput Soæmiadis.

COL. AVR. PIA METRO. SID. *Colonia Aurelia Pia Metropolis Sidon.* Currus in quo Aſtartes ſignum medio corpore.

Sidon urbs Phœniciæ antiquiſſima, apud Eſaiam Tyri mater dicta eſt, quam ſententiam confirmat Trogus lib. 18. cap. 3. *Poſt multos deinde annos à Rege Aſcaloniorum expugnati Sidonii, navibus appulſi, Tyrum urbem ante annum Trojanæ cladis condiderunt.* Ipſi autem Metropolitæ & Coloni ab Elagabalo facti, beneficiorum memores, ipſi & toti ejus familiæ nummos cuderunt, præſertim Soæmiadi ejus matri, cui filium Imperatorem valdè deditum narrat Lampridius in ejus vita. *Hic tantum Semiamiræ matri deditus fuit, ut ſine illius voluntate nihil in Republica faceret.* Sidonii Aſtartes ſeu Veneris ſignum in pompa per urbem curru tranſvexiſſe videntur, cujus memoriam in nummis ſuis conſignarunt. *Aſtarte*, ut ſcribit Theophilus, *ſimulacrum Veneris, quæ colebatur à Sidoniis, aſtri figura; ipſum verò aſtrum Venerem putant, nomine* ἑωσφόρ@. Vel forſan illi Soæmiadem eximiæ formæ principem fœminam tanquam alteram Venerem & quidem Uraniam colentes, apud Syrios enim Aſtarte eadem quæ Venus cæleſtis. Herodianus in vita Elagabali lib. 5. pag. 569. Λίβυες μὲν οὖν αὐτὴν Οὐρανίαν καλοῦσι· Φοίνικες δὲ Ἀστροάρχην ὀνομάζουσι. *Hanc Afri Uraniam vocant; Phœnices Aſtroarchen.* Illi Romanos imitati, in quorum nummis Soæmiadi percuſſis VENVS COELESTIS inſcripta eſt, formoſam fuiſſe Soæmiadem tradit idem Herodianus in Macrino loquens de Mæſa pag. 563. Ἐπεφοίτων γὰρ αὐτῇ τῶν θυγατέρων αὐτῆς, νέαις τε οὔσαις καὶ ὡραίαις. *Quippe cum ſuis filiabus, adoleſcentulis adhuc & formoſis rem illum habuiſſe.*

Hic nummus ſecundæ magnitudinis, ſingularis elegantiæ & raritatis eſt.

COL. AVR. PIA METR. SID. *Colonia Aurelia Pia Metropolis Sidon.* Diverſæ ſunt epigraphæ & typi. Tria ſigna militaria.

Deſcriptus fuit ſimilis nummus in Elagabalo, quem ad Veteranos Legionis Parthicæ in Coloniam

ab Elagabalo Sidonem tranſmiſſos ſpectare diximus : id nos docuit vexillum in quo epigraphe LEG. III. PAR. legebatur. Hæc Legio à Septimio Severo inſtituta eſt, dum bellum contra Parthos gerere decrevit, bello vero confecto eam in Meſopotamiam pro illius ſecuritate hiemare juſſit. Elagabalus illius milites qui ſtipendia impleverant, in Coloniam à ſe ductam avi ſui Severi memor tranſmiſit. Coloni autem militares Imperatoris matri gratiam agentes, quod ejus forſan interventu Coloniam eſſent adepti, nummum cum ſuis inſignibus in ejus honorem percuſſerunt.

Hic nummus minoris formæ, raritatis eximiæ eſt & ſingularitatis.

TROAS.

IVL. SOEMIAS. AVG. Caput Soæmiadis.

COL. ALEX. TROA. *Colonia Alexandria Troas.* Apollo ſtans ſupra cippum, dextrâ pateram, lævâ arcum, ante illum tripus, in aliis ara.

Troadenſes nummos dedicarunt Soæmiadi magnæ auctoritatis apud filium matri ; Lampridium audias. *Ubi primùm diem Senatus habuit, matrem ſuam in Senatum rogari juſſit.* Apollo tutelaris urbis Deus, cum Neptuno Trojæ muros confecit, teſte Colutho de raptu Helenæ verſ. 272.

Ἴλιον ἣν πύργωσε Ποσειδάων καὶ Ἀπόλλων.

Troja, quam turribus munivit Neptunus & Apollo.

Tripus ante Apollinem, ſacra pro Mæſa à Troadenſibus facta denotat.

Hic nummus minimæ molis, maximi eſt momenti & raritatis.

JULIA MÆSA.

JULIA MÆSA ſoror erat Juliæ Domnæ, mater Juliæ Soæmiadis, & Juliæ Mammææ, avia Elagabali & Alex. Severi, quos ambos opibus & prudentiâ ad Imperium Romanum evexit, ſed illos ex ipſo deturbavit, Elagabalum ſcilicet, matris Soæmiadis impudentia, & Alexandrum Mammææ avaritia. Julia Mæſa nomen à gente Julia habuit, cognomen vero *Mæſa* à dignitate, nam Syriâ Linguâ idem ſonat ac Sol, cujus erat Sacerdos.

JULIÆ MÆSÆ nummi ex omni modulo obſervantur, ſed eximiæ ſunt raritatis & elegantiæ.

ANTIOCHIA Piſidiæ.

IVLIA MAESA AVG. Caput Juliæ Mæſæ.

COL. ANTIOCHENS. *Colonia Antiochenſis.* Mulier ſtolata ſtans, dextrâ pateram, ſiniſtrâ cornucopiæ.

Ad Antiochiam Piſidiæ, cognomine Cæſaream pertinet nummus, & non ad Antiochiam Syriæ, cujus nummi cum caracteribus Græcis, & Metropolis titulo ſemper inſcripti ſunt. Populi omnes Mæſam venerantur; illa enim nepotes ad Imperium evexerat, ut de Elagabalo hæc narrat Herodianus lib. 5. pag. 564. Τῇ δὲ Μαισῇ ἐλέγετο σωρὸς εἶναι χρημάτων· ἐκεῖνα δὲ ἐπίσης πάντα προήσεσθαι τοῖς στρατιώταις, εἰ τὴν βασιλείαν τῷ γένει ἀνανεώσαιντο. *Porro etiam acervos habere nummorum Mæſa dicebatur, facileque omnes militibus elargitura, ſi modò Imperium ſuæ ſoboli reſtitueretur.* Antiochenſes Auguſtam principem, tanquam urbis Genium in nummis exhibuerunt: figura enim muliebris illa, Genius eſt, pateram tenet ad ſacrificia quæ illi fiebant ex mero & floribus, ut tradit Horatius in Epiſt.

Floribus & vino Genium memorem brevis horæ.

Siniſtrâ cornucopiæ gerit, quòd omnium gignendarum rerum Deus crederetur, ex quo abundantia maxima.

Hic nummus ſecundæ & minimæ molis inter rariſſimos numerandus.

EDESSA.

ΙΟΥΛΙΑ ΜΑΙΣΑ CΕΒΑCΤΗ. Caput Juliæ Mæſæ.

ΜΗΤ. ΚΟΛ. ΕΔΕCCΗΝΩΝ. Μητροπόλεως Κολωνίας Ἐδεσσηνῶν. Mulier ante arulam patrio veſtitu ornata & turrita, montibus inſidens, quibus ſiniſtrâ innititur, dextrâ ſiſtrum gerit, pro pedibus, enatantis fluvii figura, in area quatuor aſtra vel ſtellæ.

Edeſſa in Meſopotamia urbs Oſrhoënorum, Metropolis à Caracalla & Colonia conſtituta, fundatoris materteræ gratulans, nummos ſuos dedicat. Mulier turribus ornata, Genius eſt urbis,

montibus

montibus inſidet, ſitum arguens in clivo, illam Bambycam & Hierapolim vocat Strabo lib. 16. p. 748. Ἡ μὲν ἐν ἀνάβασις τοῦ Εὐφράτου κατὰ τὴν Ἀνθεμουσίαν ἐστὶν αὐτοῦ, τόπον τῆς Μεσοποταμίας· ὑπέρκειται δὲ τοῦ ποταμοῦ σχοίνους τέτταρας διέχουσα ἡ Βαμβύκη, ἣν καὶ Ἔδεσσαν καὶ Ἱερὰν πόλιν καλοῦσιν. *Euphratem tranſeunt juxta Anthemuſiam in Meſopotamia. Quatuor Schænorum ſpatio trans flumen eſt Bambyca, quam Edeſſam & Hierapolim quoque, id eſt ſacram urbem, vocant.* Fluvius ad pedes mulieris, non igitur eſt Euphrates, ſed Chaboras in eum defluens. Genius gerit ſiſtrum, Iſidis inſigne, hanc Deam in hac urbe ſummopere cultam ſeu tutelarem eſſe indicans. Quatuor in area ſtellæ, an ad Edeſſam urbem ſpectent, an ad Elagabalum Deum, cujus erant Sacerdotes Elagabalus & Alex. Severus, Mæſa, & forſan alterutrius mater. In Elagabali uxorum & ejus matris nummis Romanis aſtrum ſeu ſtella exhibetur, hoc vero numiſma ſub Alexandro cuſum ſuſpiçamur, cùm hæc aſtra in Edeſſenorum nummis Alex. Severo & Mammææ matri dicatis frequenter occurrant. Mæſa autem Elagabalo ſuperſtes fuit, teſte Herodiano in Alexandri Severi vita lib. 6. pag. 574. Ἡ μὲν Μαισά, πρεσβῦτις ἤδη οὖσα, ἀπεπαύσατο τὸν βίον· ἔτυχέ τε βασιλικῶν τιμῶν, καί, ὡς νομίζουσι Ῥωμαῖοι, ἐξεθειάσθη. *Mæſa jam extremæ ſenectutis, diem ſuum obiit, honores adepta Imperatorios, atque (ut mos Romanis eſt) inter divas relata.*

Hic nummus primæ magnitudinis, in Cimelio R. P. de la Chaiſe Regi à confeſſionibus, eximiæ raritatis eſt.

S I D O N.

IVL. MAESA. AVG. Caput Juliæ Mæſæ.

COL. AVR. PIA. METR. SID. *Colonia Aurelia Pia Metropolis Sidon.* Currus ſacer, in quo Aſtartes ſignum medio corpore.

Sidon Phœniciæ urbs beneficiorum ab Elagabalo acceptorum memor, ille enim eam non modò Metropolim Phœniciæ conſtituerat, ſed Coloniam deduxerat, nummos ſuos ergo conſecrat Imperatoris matri Auguſtæ, quam Herodianus lib. 5. mulierem acerrimam vocat. Ἀλλὰ τὰς ἐπιβουλὰς πάσας διεκώλυέ τε καὶ ἐκώλυεν ἡ κοινὴ μάμμη ἀμφοτέρων Μαισά, γυνὴ καὶ ἄλλως ἐντρεχής. *Sed omnes inſidias arcebat prohibebatque Mæſa, mulier alioqui acerrima.* Sidonii in nummo tutelarem Deam Aſtarten exhibuerunt adulantes Mæſæ, quaſi ipſa tutelaris eſſet eorum civitatis numen. Aſtarten verò, alii Venerem, alii Junonem eſſe exiſtimabant. D. Auguſtinus in lib. Judic. Junonem eſſe putavit. Plutarchus in Craſſo pag. 553. Junonem vel Venerem. Γίνεται δ' αὐτῷ πρῶτον σημεῖον ἀπὸ τῆς θεοῦ ταύτης, ἣν οἱ μὲν Ἀφροδίτην, οἱ δὲ Ἥραν..... νομίζουσι. *Omen primum ei offertur ab hac dea, quam Venerem, alii Junonem..... arbitrantur.* In Mæſæ nummis Romanis IVNO inſcribebatur.

Hic nummus majoris moduli, ſingularis elegantiæ eſt.

COL. AVR. PIA. MET. SID. *Colonia Aurelia Pia Metropolis Sidon.* Tria ſigna militaria.

Tria hæc ſigna militaria Patinus ad Legiones quæ in Syria erant revocat; ſed illa ad Veteranos Sidonem tranſmiſſos ab Elagabalo ſpectare diximus, tum ex civibus togatis, cùm ex militibus: hos quidem ex Legione III. Parthica nos docuiſſe nummos vidimus, quorum mentionem facit vetus inſcriptio Romæ ab Onuphrio allata in lib. de Imperio Rom. pag. 205.

L. AVRELIO. L. F. PAP. FAVORI.
VETERAN. LEG. III. PARTHIC. P. F.
ET. A. LOCIS. AEGRIS. CVST.
LEG. EIVSDEM.

Tertia hæc Legio nomine *Parthica*, Gallieni tempore, & prima hujus nominis, exauctoratæ, aut nomina mutaſſe videntur, cùm ſola II. Parthica inter alias fere omnes hujus ævi Legiones in ipſius Imperatoris nummis reperiatur: hæc Centaurum ſagittam ex arcu emittentem exhibet ob Parthicæ nomen, quod Parthi eximii eſſent Equites, & Sagittarii.

Hic nummus mediocris formæ, à Patino pag. 340. vulgatus, inter præſtantiſſimos collocandus.

TYRUS.

IULIA MAESA AVG. Caput Juliæ Mæſæ.
TYRIORVM. Caput Elagabali laureatum.

Tyrum Phœniciæ urbem pro Macrino acriter contra Elagabalum ſtetiſſe, ex Dione novimus; ipſius Metropolis dignitatem Sidoni alteri urbis Phæniciæ celeberrimæ & vetuſtiſſimæ, imò ejus matri dictæ tributam ſuſpicamur, olim Severus Antiochiæ Peſcennii partium fautrici privilegia & immunitates abſtulit, quæ Laodiceæ conceſſit, ad id nos movent in plurimis ipſius nummis ſola *Tyriorum* epigraphe, & nulla Metropolis & Coloniæ mentio, quorum titulorum urbes adeo erant ſtudioſæ, ut pro iis inter ſe bella ſæpe moverent. Tyrii autem Mæſæ benevolentiam ſibi conciliare volentes, ejus caput in digniore nummi parte collocarunt, quippe enim apud nepotem, quem ad Imperium evexerat, plurimùm valebat auctoritas; nam illa Elagabalo perſuaſit, ut Alexandrum conſobrinum duobus annis juniorem Cæſarem faceret, teſte Herodiano in illius vita pag. 570. Πείθει αὐτὸν (κοῦφον ἄλλως καὶ ἄφρονα νεανίαν) θέσθαι υἱὸν Καίσαρά τε ἀποδεῖξαι, τὸν ἑαυτῷ μὲν ἀνεψιὸν, ἐκείνης δὲ ἔγγονον, ἐκ τῆς ἑτέρας θυγατρὸς Μαμαίας. *Perſuadet levi alioqui ſtolidoque adoleſcenti, ut ſibi conſobrinum ſuum nepotemque ipſius, ex altera filiarum Mammæa prognatum adoptaret, & Cæſarem declararet.* Dignitates Tyro, an Mæſæ interventu, ab Elagabalo ſunt tandem reſtitutæ.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis, raritatis eſt & elegantiæ.

INCERTUM.

In Cimelio Exc. Hier. Corrari Senatoris Veneti.

ALEX. SEVERUS.

ALEXANDER, à parentibus dictus *Alexianus*, in Aureliam verò gentem ab Elagabalo adoptatus, *Alexandri* nomen tulit, quòd in templo Alexandri M. natus eſſet, & tunc vocatus eſt *Aurelius Alexander Cæſar*: cùm verò Imperator proclamatus eſt, *Severi* cognomen in memoriam avi ſui Sept Severi aſſumpſit, nec illi à militibus ob auſteritatem datum. Meſopotamiam à Parthis fugato eorum Rege Artaxerxe recuperavit, Coloniam BOSTRAM Arabiæ urbem deduxit, emeritis militibus in eam partim deductis, exercitum verò ad bellum Germanicum duxit, in quo tumultuario impetu cùm Tribunitiam poteſtatem XIV. ſuſcepiſſet, à militibus interemptus eſt.

ALEXANDRI SEVERI *nummi ex omni modulo frequentes & obvii.*

ANTIOCHIA Piſidiæ.

IMP. CAES. SEVER. ALEXANDER. AVG. Caput Alexandri Severi laureatum.
COL. CAES. ANTIOCH. *Colonia Cæſarea Antiochenſis.* In imo S. R. Lupa ſub arbore ubera puerulis præbet.

Antiochia hæc Piſidiæ, non autem Syriæ tribuenda, ut placet Triſtano, qui nummum vulgavit tom. 2. pag. 397. Piſidica Plinio Cæſarea nominatur lib. 5. cap. 27. *Piſidæ, quorum Colonia Cæſarea, eadem Antiochia.* Syriaca vero Metropolis inſcribitur, & Græcam epigraphen præfert. Arbor ſub qua Lupa cum puerulis, ſicus eſt, circa quam Romulus & Remus abjecti ſunt. *Ruminalis* dicta teſte Livio Dec. 1. lib. 1. *Ita velut defuncti Regis Imperio, in proxima alluvie, ubi nunc ficus Ruminalis eſt (Romularem vocatam ferunt) pueros exponunt.* Antiochenſes hunc typum cælarunt, tanquam Coloni Romani, quorum ſolitum eſt, ut ſæpius diximus, ſymbolum: an aliquod illi ab Alexandro beneficium acceperint, vel ipſius tantùm ſtudioſi, incertum eſt, erat ille *cunctis hominibus amabilis*, teſte Lampridio in ejus vita. De vocibus S. R. pag. 74. diximus.

Hic nummus primæ magnitudinis inter rariores collocandus.

IMP. CAES. SEV. ALEXAND. AVG. Caput Alex. Severi laureatum.
COL. CAES. ANTIOCH. *Colonia Cæſarea Antiochenſis.* In imo S. R. Fluvius barbatus decumbens, dextrâ arundinem, ſiniſtro brachio urnæ aquas vomenti innixo.

Senilis hæc figura Fluvii decumbentis, Antiochiam Cæſaream ad fluvium aliquem ſitam eſſe denotat, qui Mæander eſſe videtur, in nummis enim barbata effigie exhibentur fluvii in mare delabentes. In imo collis forſan ille præterlabitur, in qua urbem eſſe ſitam memorat Strabo lib 12. pag. 577.

pag 577. Ἡ δ' ἐπὶ λόφῳ ἔχουσα ἀποικίαν Ῥωμαίων· ταύτην ἔκτισαν Μάγνητες οἱ πρὸς Μαιάνδρῳ. *Hæc in colle ſita, & Coloniam habens Romanam; hanc Magnetes condiderunt, qui ad Mæandrum habitabant.* Antiochia ad Mæandri ortum, verſus montes in tabulis Geographicis ponitur, nummus autem ejus ſitum ad fluvium indicat.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis pro rariſſimo habendus.

ANTIOCHIA Syriæ.

ΑΥΤ. Κ. Μ. ΑΥ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟϹ. ϹΕ. Caput Alex. Severi laureatum, in aliis radiatum.

ΑΝΤΙΟΧΕΩΝ. ΜΗ ΚΟ. In aliis ΜΗΤΡΟ. ΚΟΛΟΝ. Diverſæ ſunt epigraphæ. Ἀντιοχέων Μητροπόλεως Κολωνίας. In area S. C. Δ. Ε. Mulier habitu patrio, turrita, inſidens rupibus, quibus illa lævâ innititur, dextrâ ſpicas gerit, pro pedibus Fluvius, in quibuſdam Aries in vertice.

Solitus eſt hic Antiochiæ Syriæ typus: figura muliebris turrita, Genius eſt urbis; inſidet montibus, ob ejus in clivo ſitum; ſpicas gerit, propter frumenti in agro ſuo abundantiam; pro pedibus Fluvius, Orontes eſt ejus mœnia alluens. Antiochenſes autem nummos Alex. Severo præſertim cudiſſe videntur, quod ille Syrus eſſet, licèt Lampridio teſte, Syrus dici nollet. *Syrum ſe dici noluit, ſed à majoribus Romanum. Et ſtemma ejus depinxerat, quo oſtendebatur genus ejus à Metellis deſcendere.* De vocibus S. C. Δ. Ε. ſæpius diximus.

Hic nummus primæ & ſecundæ formæ obvius & tritus.

Α. Κ. Μ. ΑΥ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟϹ. ϹΕ. Caput Alex. Sev. laureatum.

ΑΝΤΙΟΧΕΩΝ. ΜΗ. ΚΟΛΟ. ΔΟϹ. Ἀντιοχέων Μητροπόλεως Κολωνίας. an. 274. in imo S. C. Mulier turrita & velata inſidet montibus, à dextris Fortuna, ſtans dextrâ temonem, lævâ cornucopiæ, à ſiniſtris vero Imperator paludatus pariter ſtans, dextrâ verò coronam imponit mulieri montibus inſidenti.

Cum Alex. Severus eſſet Syrus, beneficium aliquod Antiochiæ Syriæ Metropoli contuliſſe denotat inſolens ille typus in ipſius honorem ab ea percuſſus, in quo ille Genio urbis tanquam tutelari Deo coronam imponit. Specioſum fuiſſe Genii templum tradit Amm. Marcellinus lib. 21. *Reverſus ex comitatu Principis, cum tranſiret per ſpecioſum Genii templum.* Fortuna Imperatori comes aſſiſtit, quia veteres illam humanarum rerum regimen habère exiſtimabant, unde in nummis Romanis frequens eſt epigraphe, FORTVNA. AVG. in Græcis, ΑΓΑΘΗ ΤΥΧΗ. *Bona Fortuna.* Litteræ numerales ΔΟϹ. annum 274. æræ Antiochenæ ſignant. Antiochenſes autem ingenio leves & mutabiles, varias in nummis æras computarunt. Prima ab ipſis ſignata eſt ſub Regibus ſuis à condita Antiochia. Secunda cum epigraphe αὐτονόμως, Principibus ſuis expulſis, & Syriâ in provinciam redactâ, an. U. C. 641. Tertia poſt interfectum Pompeium, qui Antiochiam ſuis legibus uti conceſſerat, nimirum ſub Jul. Cæſare an. U. C. 705. juxta mentem Evagrii, cùm ille Conſul eſſet cum Vatia. Quarta denique ſub Auguſto, quando ille Antonio fugato ad Actium ſolus Imperii rector extitit, cujus rei luculenti teſtes ſunt eorum nummi cum hac epigraphe, ΕΤΟΥΣ ΝΙΚΗΣ, *Anno victoriæ*, urbis nimirùm conditæ 723. Sed eam etiam mutarunt ſub Veſpaſiano, extinctis poſt Neronem Cæſaribus, Julianâ iterum receptâ, ut hic nummus & alii confirmant. Itaque ſi anno U. C. 705. hujus epochæ initio addideris annos in Alex. Severo ſignatos 274. ſimul juncti efficient annum U. C. 979. in quo Tribunitiam poteſtatem III. agebat.

Hic nummus primæ magnitudinis pro raro habendus.

Hic Lectorem per Antiochenſium æram in nummis ſub Syriæ Præſidibus percuſſis ſignatam, D. N. Jeſum Chriſtum ſub Auguſto, Syriam regente Varo an. U. C. 749. natum nos cognoviſſe monemus; de quo fuſiùs in Diſſertatione particulari, aut in 2. de Syriæ Præſidibus tomo, quem aliquando ſumus edituri.

ΑΥΤ. ΚΑΙ. Μ. ΑΥΡ. ϹΕ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟϹ. ϹΕΒ. Caput Alex. Severi laureatum.

ΑΝΤΙΟΧΕΩΝ. ΜΗΤΡΟ. ΚΟΛΩΝ. Variæ ſunt epigraphe. Ἀντιοχέων Μητροπόλεως κολωνίας, & non uno verbo ΜΗΤΡΟ Κολωνίας, ut ſcribit Eq. Patinus in Theſ. Mauroçeno pag. 134. Caput muliebre turritum & velatum, ſupra quod in vertice nummi Aries. In area S. C. Δ. E.

Plurimi nummi in Alexandri Severi honorem ab Antiochenſibus percuſſi occurrunt, ſive quòd ille Imperator, Syrus eſſet, ſive quod beneficia Antiochiæ contuliſſet, ſive ob ejus in urbem ingreſſum dum contra Parthos bellum ſuſcepit, cujus meminit Herodianus lib. 6. pag. 579. Πλείονι τε δυνάμει χρησάμενος εὐθέως ἐς τὴν Ἀντιόχειαν ἀφίκετο. *Magnis inde viribus collectis, Antiochiam contendit.* In hanc etiam urbem confecto bello illum reduſſe narrat Lampridius in ejus vita. *Fuſo denique, fugatoque tanto Rege ..... ſtatim Antiochiam rediit.* Caput turritum & velatum, Genius eſt urbis, principum civitatum inſigne. Aries in vertice, Antiochenſes annum ſub hoc inchoaſſe, ut ſæpe diximus, denotat.

Hic nummus majoris formæ frequens & obvius.

B O S T R A.

IMP. CAES. SEV. ALEXAND. AVG. Caput Alex. Severi laureatum.

COLONIA BOSTRA. Caput Jovis Ammonis.

Boſtra urbs Arabiæ Petrææ, quam Trajanus per Palmam Syriæ Præfectum Pop. Romano acquiſivit, de qua Dio lib. 68. pag. 777. Κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν τοῦτον χρόνον καὶ Πάλμας τῆς Συρίας ἄρχων τὴν Ἀραβίαν τὴν πρὸς τῇ Πέτρᾳ ἐχειρώσατο, καὶ Ῥωμαίων ὑπήκοον ἐποιήσατο. *Per id tempus Palma Præfectus Syriæ, cepit eam Arabiæ partem, quæ Petram attingit, redegitque in ditionem Populi Romani.* Boſtra ab Alex. Severo deducta eſt Colonia, ut infrà oſtendemus · ergo P. Harduinus pag 98. nummum cum hac epigraphe, COL. F. BOSTRA. ALEXAND. Aquiliæ Severæ perperam tribuit, ille in Theſauro Regio nunquam extitit. Jupiter cornu arietino ornatus, vocatur Ammon, quod ſub ſpecie arietis cultus ſit, ſic dictus, quod ſitienti Libero Patri in Arabiæ deſertis, Jovemque imploranti, apparuerit in forma arietis, terramque concutiens pedibus, fontem oſtenderit, quamobrem illic templum Liber ædificavit : nil mirum igitur ſi Ammon in Arabiæ urbe Boſtra colatur. De Ammone Lucianus lib. 9.

Quamvis & Æthiopum populis, Arabumque beatæ
Gentibus, ac Indis unus ſit Jupiter Ammon.

Hic nummus minimi moduli rarus eſt & elegans.

COLONIA BOSTRA. Silenus ſtans dextram attollit, humero ſiniſtro utrem hircinum gerit.

Boſtram Arabiæ urbem vocat *inſignem* Amm. Marcellinus lib. 14. *Hæc quoque civitates habet, inter oppida quædam, ingentes Boſtram & Geraſam atque Philadelphiam murorum firmitate cautiſſimas.* Arabes Bacchum coluiſſe narrat Nonnus, qui res geſtas ejus deſcripſit. Boſtra Silenum ejus Pædagogum pariter venerata eſt. Silenum Bacchi etiam Sacerdotem appellat Jul. Maternus. *Poſt hoc*, inquit, *extruit templum, & Pædagogum pueri conſtituit Sacerdotem : huic Silenus fuit*

Hic nummus minimæ formæ inter conſpicuos collocandus.

N. TR. ALEXANDRIANAE COL. BOSTR. *Nerviæ Trajanæ Alexandrianæ Coloniæ Boſtræ.* Colonus agens boves.

Reſtituenda ut ſuprà apud Erizzum prava hæc nummi epigraphe M. TR. ANDRIANAE COL. POST.

Nomen Alexandrianæ, quod veteri Nerviæ Trajanæ appellationi adjunxit Colonia Boſtra, ipſam ab Alexandro Severo deductam arguit, idque Coloni boves agentis typus in nummo ſignatus confirmat. Græca ejus urbis in Commodo epigraphe, NE. TP. BOCTPA circa Camelum, malè apud Patinum pag. 264. N. TR. BOCTRA. vulgata eſt, & illius perperam *Novæ Trajanæ* interpretatio, cùm nummus ille ſit Græcus, uti Holſtenius pag. 72. & P. Harduinus pag. 98. agnoſcunt; ſed hi eandem *Novæ* & Νέα explicationem reddunt, quem errorem à Triſtanu pag. 426. omnes hauſiſſe videntur; ille autem Boſtram ob Trajani nomina, Coloniam ab eo factam protulit, ſed cùm epigraphe Græca ſit, & urbs Coloniæ titulum non habeat, pace tantorum virorum, Boſtram Culoniam ab eo deductam fuiſſe minimè probant, imo inſcriptio ejuſdem urbis in Caracallæ nummo Regio à P. Harduino ibid. vulgato A. TYXH BOCTPΩN. circa caput turritum, Coloniam ſub hoc Imperatore nondum accepiſſe evincit: in qua ſententia fuiſſe videtur Ill. Spanhemius Diſſ. 9. pag. 776. qui Boſtram à Nerva Trajano ornatam, ſed ſine Coloniæ jure & cognomento, & primum dictam in Alexandri nummis Coloniam aſſerit. Boſtra autem Nerviæ Trajanæ nomen accepiſſe videtur ob beneficium ab Imperatore collatum poſt acquiſitam per Palmam ejus Legatum Arabiam. Tantum fuit erga Trajanum Alexandri Severi ſtudium, ut honoris causâ, ſi Lampridio fides, ipſius nomen omnibus ædificiis ab illo exſtructis, quæ collabentia reſtituit, reſervare voluerit. *Pontes quos Trajanus fecerat, inſtauravit penè in omnibus locis: aliquos etiam novos fecit, ſed inſtauratis* NOMEN TRAJANI *reſervavit.* Nil mirum igitur ſi Nerviæ Trajanæ appellationem Boſtræ reliquerit, & hoc Alexandrianæ gentis ſuæ nomen nummo tantùm addiderit.

Hic nummus primæ magnitudinis, ab Erizzo pag. 478. vulgatus, & in Cimelio Mediceo reconditus, eximiæ raritatis eſt & elegautiæ.

COLONIA BOSTRA. Caput turritum modio ornatum, pone quod cornucopiæ.

Caput turritum, urbis ſymbolum eſt, turribus quidem ornatum, ut una ex primariis civitatibus, Boſtram autem inter Arabiæ inſignes ab Amm. Marcellino numinatas ſuprà diximus, Damaſcius apud Photium, civitatem à Severo factam narrat. Ἀποδέμηκεν εἰς τὰ Βόστρα τῆς Ἀραβίας πόλιν μὲν οὐκ ἀρχαίαν οὖσαν· ἐπὶ τοῦ Σεβήρου τοῦ βασιλέως πολίζεται, φρούριον δὲ πάλαι ἦν. *Exonerat ſe in Boſtra Arabiæ, quæ ſub Severo Imperatore in civitatem redacta eſt, cùm olim præſidium fuiſſet.* Per civitatem Damaſcius intelligere videtur, Boſtram jus civium Romanorum ab Alexandro accepiſſe, cùm olim Præſidium fuiſſe notet. Ptolemæus autem l. 5. c. 17. eam appellat, Βόστρα Λεγίων. *Boſtra Legio*, ſic forſan vocata eſt, ob Legionem II. Trajanam fortem à Trajano conſtitutam in hac urbe hiemare juſſam, quam Dio l. 55. p. 564 *Ægyptiam* vocat. Τραιανὸς τὸ δεύτερον τὸ Αἰγύπτιον, καὶ τὸ τριακοστὸν, τὸ Γερμανικὸν· ἃ καὶ ἀφ' ἑαυτοῦ ἐπωνόμασεν. *Trajanus ſecundam Ægyptiam, & trigeſimam Germanicam, quibus à ſuo nomine nomen impoſuit.* Ob illud forſan beneficium Nerviæ Trajanæ nomina aſſumpſerat. Cornucopiæ poſt caput ſignatum, urbem rebus omnibus ad vitam neceſſariis abundantem denotat.

Hic nummus minimæ molis pro raro numeratur.

C Æ S A R E A Palæſtinæ.

IMP. C. SE. ALEXANDER. Caput Alex. Severi laureatum.

C. PR. F. CAES. METROPOL. In aliis C. P. F. A. FEL. CAES. METR. *Colonia prima Flavia Auguſta Felix Cæſarea Metropolis.* In area S. P. Q. R. Aquila alis expanſis.

Cæſarea Palæſtinæ urbs, in hoc Alex. Severi nummo Metropolis dignitatem præfert, quam ab ipſius Imperatoris munificentia accepiſſe videtur. Sept. Severus Laodiceam Metropolim Syriæ ſecundam, & Tyrum Phœniciæ conſtituit, Caracalla Emeſam Meſopotamiæ cis Euphratem, Elagabalus Sidonem Phœniciæ ſecundam, Alexander verò Cæſaream Palæſtinæ, illa jam ſub Veſpaſiano caput erat Palæſtinæ apud Tacitum hiſt. lib. 2. *Diſceſſere, Mucianus Antiochiam, Veſpaſianus Cæſaream, illa Syriæ, hæc Judææ caput eſt.* Utrùm à Syria ſejuncta Judæam, Samariam, Galilæam, Idumæam, & Decapolim ut olim complexa ſit. Aquila Imperium Romanum denotat, velut epigraphe S. P. Q. R.

Hic nummus minimi moduli nec rarus, nec obvius eſt.

C A R R H Æ.

ΑΥΤ. Κ. Μ. ΑΥΡ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟC. Alexander medio corpore tenus, dextrâ haſtam, lævo humero clypeum gerit.

ΚΟΛ. ΜΗ. ΚΑΡΡΗΝΩΝ. Κολωνίας Μητροπόλεως Καῤῥηνῶν. Mulier turrita inſidens rupibus, dextrâ ſpicas, pro pedibus Fluvius enatans, in area arula ignita.

Carrhæ urbs Meſopotamiæ ſuos Alexandro Severo nummos præſertim dedicavit, cùm ille contra Artaxerxem Perſam, qui Artabano Parthorum Rege interfecto, & Imperio ad Perſas iterum tranſlato, Romanas provincias vaſtabat, profectus, Meſopotamiam ingreſſus eſt, ut innuit Herodianus lib. 6. pag. 582. Γενόμενος δ' ἐν τῇ Ἀντιοχείᾳ ὁ Ἀλέξανδρος, αὐτός τε ῥᾳδίως ἐπεῤῥώσθη τῷ εὐψυχεῖ καὶ εὐύδρῳ τῆς πόλεως, μετὰ τὸν ἐν Μεσοποταμίᾳ ξηρὸν αὐχμὸν, τούς τε στρατιώτας ἀνεκτᾶτο. *Ut verò Antiochiam pervenit Alexander, facile & ipſe convaluit, ſpiritu illo cœli, & aquarum abundantiâ, poſt æſtuoſos Meſopotamiæ calores refectus, & milites univerſos recreavit.* Mulier turrita, Genius eſt urbis, illa turribus ornatur, qualem decet Metropolim. Fluvius pro pedibus ſitum ejus indicat; illa enim ad Chaboram in Euphratem ſeſe exonerantem ſita eſt. Arula ſacrificia pro ſalute ægrotantis Alexandri perpetrata denotat.

Hic nummus medioeris moduli obvius & frequens eſt.

Eadem epigraphe. Caput Alexandri Severi laureatum.

ΚΑΡΡΑ. ΚΟΛ. ΜΗ. ΜΕC. Δ. Κάῤῥα Κολωνία Μητρόπολις Μεσοποταμίας Δευτέρας. Mulier ut ſuprà rupibus inſidens, quibus lævâ innititur.

Inſignis eſt hic Carrharum urbis nummus, qui eam Κάῤῥα pro Κάῤῥαι, & Meſopotamiæ Metropolim ſecundam nominat: cùm enim littera Δ. in ambitus circulo poſita ſit, præſertim ſine præcedentibus ET. vel L. notis, illa proculdubio Δευτέρας exponenda eſt, nec annum 4. denotare poteſt, quod ſanè noſtram de Emiſa prima Meſopotamiæ Metropoli cis Euphratem ſententiam confirmat.

Mulier

Mulier illa turrita, Genius eſt, hujus tractus urbium ſolemne ſymbolum; ſpicas gerit, ad denotandam frumenti in agro ſuo abundantiam: Carrhæ autem urbs Craſſi clade & nece celebris eſt, de qua Plutarchus in ejus vita.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis, pro rariſſimo habendus.

C O I L L U.

IMP. C. ALEXANDER. Caput Alexandri Severi laureatum.

AEL. MVNICI. COIL. A. *Ælium Municipium Coillutanum Antoninianum.* Prora navis, deſuper Cornucopiæ.

Coillu urbs Africæ ex præcipuis Numidiæ, ad confinia Mauritaniæ Cæſarienſis, nummos ſuos, ut Alex. Severo obſequium ſuum teſtaretur, cùm Africa rebellione turbaretur, forſan percuſſit; Lampridius enim in ejus vita res novas in Mauritania eſſe compreſſas narrat. *Actæ ſunt res feliciter, & in Mauritania Tingitana per Furium Celſum.* Cave ne nummum cum P. Harduino p. 120. ad Cælium in Calabria haud procul Brunduſio revoces. Coillutani proram navis in nummo ad ſitum indicandum cuderunt; locata enim erat eorum urbs ad oſtia Ampſagæ fluvii, in ora littorali maris Mediterranei, portu capaci gaudens, & ab ea ſinus parvus adjacens dicitur hodie *Golfe de Colle.* Cornucopiæ ſupra proram, omnium rerum in agro ſuo abundantiam denotat. Cuillu purpurâ celebrem fuiſſe tradit Solinus cap. 28. *Dein Cullu purpurario fuco Tyrus velleribus comparata.* De *Antoniniani* cognomine dictum eſt in Elagabalo.

Hic nummus minimæ formæ inter raros reponendus.

D E U L T O N.

IMP. C. M. AVR. SEV. ALEXAND. AVG. Caput Alex. Severi laureatum.

COL. FL. PAC. DEVLT. *Colonia Flavia Pacenſis Deulton* vel *Deultana.* Diana venatrix gradiens, telum è pharetra depromit, lævâ arcum, pro pedibus canis venaticus.

Deulton urbs Thraciæ, Colonia à Veſpaſiano deducta, unde *Flaviæ* & *Pacenſis* nomina, *Flaviæ* quidem à gente Flavia, *Pacenſis* vero à Deæ Pacis cultu, in cujus honorem ille templum Romæ erexit celeberrimum. Vox *Pacenſis* à P. Harduino vindicata eſt pro *Pacifica* ab aliis malè uſurpata. Deultani Alexandro Severo & Juliæ Mammææ ejus matri nummos dicarunt ob beneficium forſan ab eo acceptum. Lampridius autem in ejus vita, illum urbium vectigalia ad fabricas earum reſarciendas conceſſiſſe narrat. *Vectigalia, civitatibus ad proprias fabricas deputavit.* Diana ſui cultum in Colonia demonſtrat: hæc venatricis habitu ſignata eſt, quia Dianam primam venationis inventricem tradunt. Canis ei comes datur, quòd illi Deæ ſacri ſint, teſte Phornuto de Nat Deor. *Cui concinit & illud, quod huic canes ſacros eſſe putarint, qui ad venatum accommodi ſunt, ac ad cuſtodiam & ad latratum nati.*

Hic nummus ſecundi moduli rarus eſt nec obvius.

IMP. C. M. AVR. SEV. ALEXANDER. AVG. Caput Alex. Severi laureatum.

COL. FL. PAC. DEVLT. *Colonia Flavia Pacenſis Deulton*, vel *Deultana*. Genius cum modio in capite ſtans, dextrâ pateram ſuper aram, lævâ cornucopiæ.

Genius à Deultanis in Alex. Severi nummo ſignatus eſt, Imperatori alludentibus, quòd ille tanquam tutelaris eſſet Coloniæ Deus. Genius enim cujuſque loci Deus putabatur, & in cujus tutela omnia eſſent: ferè ſemper ille cum patera in morem ſacrificantis depingitur: an ſacrificium ipſi continuum, vel potiùs Imperatori faciendum denotet, illi quidem mero fiebat, ut tradit Perſius.

Funde merum Genio. Et Horatius: *Cras Genium mero curabis.*

Cornucopiæ lævâ ad frugum omnium ubertatem indicandam gerit; Genius enim rerum omnium gignendarum vim habere exiſtimabatur.

Hic nummus minimæ formæ inter raros aſcribendus.

IMP. C. M. AVR. SE. ALEXAND. AVG. Caput Alex. Severi laureatum.

COL. FL. PAC. DEVLT. *Colonia Flavia Pacenſis Deulton*, vel *Deultana*. Fortuna ſtans, dextrâ temonem, lævâ cornucopiæ.

Ut Genius in Deultanorum nummis Alex. Severo dicatis, tanquam ipſe urbis ſuæ tutelaris Deus ſignatus eſt, ſimili modo Fortuna ſub matris ejus Mamææ effigie in ipſis repræſentatur, tanquam ipſa, altera Coloniæ tutelaris Dea, Genius gignendarum rerum vim habet, Fortuna earum regimen, ideo utrique cornucopiæ pro ſymbolo tribuitur: ille pro Imperatoribus, hæc pro fœminis Principibus repræſentatur: at Fortuna in Alex. Severi nummis ob ſummam matris in Imperio auctoritatem, qua de re Herodianus in Alexandri vita fol. 575. Ἦρχε γὰρ αὐτοῦ καὶ ὑπερβαλλόντως ἡ μήτηρ, καὶ πᾶν τὸ κελευόμενον ἐποίει· τοῦτο δ' ἄν τις μόνον ἔχοι ἐγκαλέσαι αὐτῷ, ὅτι δὴ ὑπὸ πρᾳότητος πλείονος καὶ αἰδοῦς πλείονος ἢ ἐχρῆν, τῇ μητρὶ ἐν οἷς ἀπηρέσκετο, ὅμως ἐπείθετο. *Quippe illi mater ſupra modum imperitabat, ac dicto audientem ſemper habebat: ut hoc tantum reprehendi in Alexandro poſſit, quòd manſuetudine nimia, & reverentia majore quàm oportuit, etiam contra animi ſui ſententiam matri obſequeretur.* Romani & Græci Alexandrum & Mamæam ſimul in nummis exhibuerunt.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis nec rarus, nec obvius eſt.

IMP. CAES. SEV. ALEXANDER. AVG. Caput Alex. Severi laureatum.

COL. FL. PAC. DEVLT. *Colonia Flavia Pacenſis Deulton*, ſeu *Deultana*. Tres figuræ muliebres nudæ ſeſe amplectentes.

Tres hæ mulieres nudæ, Charites ſunt in Deultana Colonia cultæ, ut & in aliis Thraciæ urbibus obſervantur, teſte Valeriani nummo Byzantii cuſo, in quo illæ ſimiliter exhibentur. Gratiæ Jovis filiæ aliquibus ex Eurynome Oceani filia dictæ ſunt, primum his templum extruxiſſe Eteoclem Orchomeniorum Regem tradit Strabo lib. 9. pag. 414. Ἐτεοκλῆς δὲ τῶν βασιλευσάντων ἐν Ὀρχομενῷ τις Χαρίτων ἱερὸν ἱδρυσάμενος πρῶτος &c. *Eteocles etiam, unus de iis qui Orchomeni regnaverunt, Gratiarum templo dedicato primus &c.* Gratiarum nomina ſunt, Aglæa quæ *Venuſtas* dici poteſt; Euphroſyne altera, id eſt *Hilaritas*; tertia Thalia, *Feſtivitas*: Euphroſyne & Aglæa dicuntur ſe mutuo aſpicere, ut quæ dat, cito remuneretur, ſicuti proverbium monet: χάρις χάριν τίκτει *Gratia gratiam parit.* Thalia averſa effingitur ad promerendum, ne videlicet cùm beneficium exhibet, remunerationem expectet. Nudæ ſunt illæ, ea videlicet ratione, quòd amici amicos ſolutos ac nudos inter ſe habere debeant.

Hic nummus mediocris formæ rariſſimus & elegantiſſimus eſt.

DIUM.

IMP. C. M. AVR. SEV. ALEXANDER. AV. Caput Alex. Severi laureatum.

COL. IVL. DIENSIS. D. D. *Colonia Julia Dienſis, Decreto Decurionum.* Cupido alatus in templo diſtylo.

Dium urbs eſt Macedoniæ, Colonia à Julio Cæſare conſtituta, ut nomen Juliæ indicat, de qua paſſim. Cupido ſui cultum apud Dienſes indicat, in cujus honorem templum ædificaverunt. Feſtum ejus celebraſſe, & ludos ipſi inſtituiſſe Theſpienſes, auctores ſunt Plutarchus, Pauſanias, & Athenæus: hic verò lib 13. pag. 561. Θεσπιεῖς τὰ Ἐρωτίδια τιμῶσι. *Theſpienſes Erotidia, id eſt Amoris ſacra, celebrant.* Ludi erant quinquennales in ejus honorem inſtituti apud Plutarchum in Ἐρωτικῷ. Ἄγουσι γὰρ ἀγῶνα πενταετηρικόν, ὥσπερ καὶ ταῖς Μούσαις, καὶ τῷ Ἔρωτι, φιλοτίμως πάνυ, καὶ λαμπρῶς. *Nam certamen quinquennale celebrant, ut Muſis, ita etiam Amori, magnificè admodum & ſplendidè.* Cupido facem gerit, unde πυρφόρος dictus, quoniam quod ignis lucidum eſt, ſuaviſſimum: quod verò, καυστικόν, id eſt adustivum, moleſtiſſimum.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis inter rariſſimos collocandus.

EDESSA.

ΑΥΤΟΚ. ΜΑΡ. ΑΥΡ. CΕ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟC. Caput Alex. Severi laureatum.

ΜΗΤ. ΚΟΛ. ΕΔΕΣ. Μητρόπολις Κολωνία Ἐδεσσηνῶν. In aliis ΜΗΤ. ΚΟΛ. ΕΔΕCCΗΝΩΝ. Variæ ſunt epigraphæ. Mulier turrita & velata inſidens rupibus ante arulam, dextrâ pateram, pro pedibus Fluvius.

Edeſſa urbs Meſopotamiæ, Oſrhoënorum Metropolis, à Caracalla Colonia conſtituta, ut dictum eſt, plurimos Alex. Severo nummos dicavit, quod in urbem ſuam venerit, cùm ille Meſopotamiam ad Parthos ex ea propulſandos ingreſſus eſt; jam enim Artaxerxes poſt Parthorum occupatum Imperium, hanc provinciam vaſtabat, teſte Xiphilino in Alex. pag. 451. Οὗτος τε ἡμῖν φοβερὸς ἐγένετο, στρατεύματι πολλῷ οὐ μόνον τῇ Μεσοποταμίᾳ, ἀλλὰ καὶ τῇ Συρίᾳ ἐφεδρεύσας. *Hic igitur nobis formidoloſus fuit, quod maximis copiis non modò Meſopotamiam invaderet, ſed etiam Syriam minaretur.* Mulier turrita, Genius eſt urbis, perpetuum ejus ſymbolum: figura verò enatans, fluvium Chaboram urbem alluentem denotat.

Hic nummus primi moduli rarus eſt, ſecundi obvius.

ΑΥΤ. Κ. Μ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟC. ΙΟΥΛ. ΜΑΜΑΙΑ. CΕΒ. Capita Alex. Severi & Mamææ adverſa.

ΜΗΤ. ΚΟΛ. ΕΔΕCCΗΝΩΝ. Μητροπόλεως Κολωνίας Ἐδεσσηνῶν. Mulier turrita & velata inſidens rupibus, dextrâ ſiſtrum, ante eam arula, pro pedibus verò Fluvius enatans. In area quatuor ſtellæ aut aſtra.

Edeſſeni nummos ſuos Imperatori & ejus matri ſimul percuſſiſſe videntur, cùm hæc filium in Meſopo-

Meſopotamiam contra Parthos bellum gerentem comitata eſſet : notat autem Herodianus lib. 6. pag. 581. Alexandrum cum exercitu Romanos Barbarorum fines non eſſe ingreſſum, ſed cum matre in quadam Meſopotamiæ urbe remanſiſſe. Μήτε εἰσαγαγὼν τὸν στρατὸν, μήτε εἰσελθὼν, ἢ διὰ δέος, ἵνα μὴ δὴ αὐτὸς κινδυνεύσῃ ψυχῇ καὶ σώματι ὑπὲρ τῆς Ῥωμαίων ἀρχῆς· ἢ τῆς μητρὸς ἐπισχούσης γυναικείᾳ δειλίᾳ, ἢ ὑπεραγαπώσης φιλοτεκνίᾳ. *Neque enim aut ipſe venit, aut exercitum adduxit : incertum metu ne proprio, ne ipſe, imperium tuendo, vita periclitaretur ; an quia mater retinuerit, muliebri pavore & caritate filii nimia.* Siſtrum quod mulier rupibus inſidens gerit, ad Iſidis cultum in Mæſe nummis retulimus. Stellæ verò in area, utrùm ad Elagabali ſacerdotium, an ad Edeſſenos ſpectent, videant eruditi : cùm autem Strabo, Plinius & alii Phœnices ab Aſtronomiæ peritia commendent, aliquam fortaſſe conſtellationem ab iis obſervatam ſuſpicatur Amicus.

Hic nummus primæ formæ inter rariores numerandus.

ΑΥ. Κ. Μ. ΣΕ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ. Caput Alex. Severi laureatum.

ΚΟΛ. ΜΗΤ. ΕΔΕΣΣΗΝΩΝ. Κολωνίας Μητροπόλεως Ἐδεσσηνῶν. Mulier turrita & velata rupibus inſidens, dextra vexillum, pro pedibus fluvius emergens.

Genius in hoc nummo vexillum Coloniæ ſymbolum gerit, quod Veteranorum à Caracalla in Coloniam tranſmiſſorum inſigne eſſe poteſt ; cum autem nullus ſub Caracalla & Elagabalo cum hoc ſigno nummus, ſed tantum ſub Alex. Severo obſervetur, urbem Colonis militaribus ab Alexandro iterum frequentatam ſuſpicari merito poſſumus, plurimi enim Coloni in Parthico bello conſumpti fuerant, & milites ad urbis ſeu provinciæ præſidium neceſſarii videbantur, ſi Herodiano fides, qui Alexandrum Meſopotamiam deſerere coactum, Germanicis Romanos fines vaſtantibus narrat lib. 6. pag. 58; Καὶ πλεῖστόν τι δύναμιν ὅσην αὐτάρκη ᾤετο φυλάξειν τὰς Ῥωμαίων ὄχθας, καὶ τὰ στρατόπεδα, καὶ τὰ φρούρια ἐπιμελέστερον τειχίσας, καὶ πληρώσας ἕκαστα τῆς ἀρκούσης φρουρᾶς, αὐτὸς ἐς Γερμανοὺς ἠπείγετο ἅμα τῷ λοιπῷ πλήθει. *Relictis autem copiis quantas ſatis tuendis Romanis ripis arbitrabatur, caſtriſque & caſtellis diligentius communitis, ac præſidio firmatis, ipſe adverſus Germanos cum reliqua omni multitudine approperabat.* De Genio & Fluvio ſæpius dictum eſt.

Ad Edeſſam vero pertinent nummi cum epigraphe ΚΟΙ ΑΕΤΝΩΝ. quos Goltzius & Triſtanus ad neſcio quam Ægypti urbem nomine *Diam* revocant : ſunt & alii cum inſcriptione ΜΕΤΡ. ΔΕΣΣΗΝΩΝ, quos ad alteram ejuſdem provinciæ urbem nomine *Deſſam* Occo, Triſtanus, & Patinus retulerunt.

Hic nummus minimi moduli pro raro habendus.

E M I S A.

ΑΥΤ. ΚΑΙ. ΑΥ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ. Σ. Alexander laureatus medio corpore tenus, dextrâ haſtam, humero lævo clypeum gerit.

ΕΜΙ. ΚΟ. ΜΗ ΜΕΣΣΟΠ In area Α. Ἐμισῶν Κολωνίας Μητροπόλεως Μεσοποταμίας πόλεως. Mulier turrita & velata inſidens rupibus ante arulam, dextrâ ſpicas tenet.

Emiſa urbs Phœniciæ aſcripta, ex qua Elagabalus & Alex. Severus oriundi, à Caracalla in Juliæ matris gratiam Colonia deducta eſt, deinde ab Elagabalo Metropolis facta, ut ipſius nummi teſtantur : alii cum epigraphe ΚΟΛ ΕΜΙΣΩΝ ejus Imperii initio cuſi, alii cum inſcript. ΜΗΤΡΟ. ΚΟΛ. ΕΜΙΣΩΝ, poſt partam Metropolis dignitatem ſignati. Cujuſnam autem provinciæ Metropolis eſſet Emiſa, in Elagabalo diſceptatum eſt : hic nummus eam Meſopotamiæ tribuit, in quam ſententiam Ill. Spanhemius ectypo in Jul. Cæſ. p. 96. vulgato deſcenderat, ſed in Notis pag. 401. à priſtina mente diſceſſit, tum propter urbis ſitum cis Euphratem, tum propter primam literam vocis ΕΜΙ paululum detritam, in cujus locum P. Harduinus pag. 37. ingenioſè ſubſtituit ΑΜΙ. pro ΕΜΙ. ſicque urbem de qua nunc agitur, ad Amidam Meſopotamiæ in Conciliis Metropolim revocavit, quaſi in Imperio idem eſſet qui poſtmodum in Eccleſia fuit ordo. Amidæ ad Tigrim in nummis nulla mentio, cujus frequens eſſet, ſi Metropolis dignitate hoc tempore ornata fuiſſet, ſicuti crebra eſt Emiſæ : at cùm illa Meſopotamiæ in hoc nummo tribuatur, fecit ut duas in hac provin-

provincia, ſicut in aliis proximis, Metropoles conſtitutas eſſe crediderimus, unam cis Euphratem, alteram trans fluvium; quod confirmare videtur littera Α. in area nummi, quam interpretati ſumus πρώτης, ut in Carrhenis Δ. pro δευτέρας, non ſemel obſervavimus, Emiſa quidem prima Metropolis conſtituta, Carrhæ verò urbs, ſecunda. Mulier turrita, Genius urbis eſt; ſpicas ad frumenti abundantiam in bello denotandam tenet. Arula ignita, ſacrificia pro Alex. Severo forſan in agro ſuo Parthico perpetrata ſignificat.

Hic nummus mediocris magnitudinis, ab Ill. Spanhemio in Julian. Cæſſ. pag. 96. vulgatus, inter rariſſimos reponendus.

N E S I B I S.

ΑΥΤ. Κ. Μ. ΑΥΡ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟϹ. Caput Alex. Severi laureatum.

ΣΕΠ. ΚΟΛΩ. ΝΕϹΙΒΙ. Σεπτιμίας Κολωνίας Νίσιβι. Caput turritum & velatum, in quibuſdam Aries in vertice.

Neſibis urbs Meſopotamiæ, Colonia à Septimio Severo, ut *Septimiæ* ipſius gentis nomen indicat, deducta eſt, de qua in Julia Paula dictum eſt. Neſibenſes Alex. Severo, ut alii provinciæ ſuæ Coloni, gratulantes, quòd in Meſopotamiam ad repellendos Perſas veniſſet, nummos ipſi percuſſerunt; de quo Rufus in Breviario. *Aurelius Alexander, quaſi fato quodam in exitium Perſicæ gentis natus, juvenis admodum Romani gubernacula ſuſcepit Imperii. Ipſe Perſarum Regem nobiliſſimum Artaxerxem vicit.* Caput muliebre turritum, Genius eſt urbis; turribus ornatur, ut inter provinciæ primarias conſtituta, ſiquidem eam Plutarchus in Lucullo pag. 514. magnam fuiſſe & populoſam dixit. Καὶ πόλιν ἐν αὐτῇ μεγάλην καὶ πολυάνθρωπον ἔχουσαν. *In qua urbs* Neſibis *ampla & populoſa erat.* Aries ſupra caput ad Veris Æquinoctium ſpectare videtur, quo Neſibenſes annum inchoabant, alii ab Autumno ordiebantur.

Hic nummus ſecundi moduli inter rariores collocandus.

P E L L A.

IMP. C. M. AVR. SEV. ALEXAND. AVG. Caput M. Aurelii laureatum.

COL. AVG. PELLA. Figura virilis nuda rupibus inſidens, dextrâ coronam capiti imponit, lævâ pedum, juxta eam fiſtula campeſtris.

Pella urbs Macedoniæ, Colonia à Julio conſtituta eſt, ut ſuperiores nummi cum *Juliæ* nomine indicant, & ab Auguſta Colonis iterum frequentata, ut *Auguſtæ* epigraphe denotat. Pellenſes Alex. Severo ad bellum Parthicum per Macedoniam eunti nummos, Dienſium ejuſdem provinciæ exemplo, cuderunt. Herodianus illum per Illyriam tranſgreſſum memorat lib. 6. pag. 579. Μετὰ πάσης δὲ σπουδῆς ποιησάμενος τὴν πορείαν, τά τε Ἰλλυρικὰ ἔθνη καὶ στρατόπεδα ἐπελθὼν, πλείστην τε δύναμιν κἀκεῖθεν ἀθροίσας, εἰς τὴν Ἀντιόχειαν ἀφίκετο. *Cæterum feſtinato itinere, cum Illyricas etiam gentes exercituſque luſtraſſet, magnis inde quoque viribus collectis, Antiochiam contendit.* Figuram ſcopulis inſidentem in ferè ſimili Hadriani nummo Apollinem augurati ſumus ob ejus imaginem in urbis Pellæ numiſmatibus à Goltzio in Aſia Min. tab. 23. num. 2. vulgatam. Apollo diverſis modis depingitur, cum arcu ut Sagittarius, cum tripode ut Vates, cum ſerpente ut Medicinæ Inventor, cum lyra ut Citharœdus, hic vero ut Paſtor, nam ob interfectos Cyclopes divina poteſtate ſpoliatus armenta Admeti Theſſaliæ Regis per novem annos pavit. Theſſalia autem Macedoniæ contermina eſt, imo etiam aliquando pars ejus. Apollo inſidens rupibus, urbis ſitum denotare videtur, ut dictum eſt: coronam ſibi imponit, ob ſuperatum Marſyam. Diodorus lib. 3. pag. 134. Ἐρίζοντος δὲ τοῦ Μαρσύου πρὸς τὸν Ἀπόλλωνα περὶ τῆς τέχνης. *Tum Marſyas cum Apolline de artis præſtantia in certamen deſcendit.* Integram apud eum hiſtoriam perlegas.

Hic nummus mediocris formæ pro raro numerandus.

PTOLEMAIS.

IMP. C. M. AVR. ALEXAND. AVG. Caput Alex. Severi laureatum.

COLONIA PTOLEMAIS. *Colonia Ptolemais.* Imperator Eques pacificatoris habitu, dextram erigens.

Ptolemais urbs Phœniciæ, Colonia à Claudio deducta, ſuos etiam Alex. Severo gratulabunda, ob Perſas longè latèque repulſos, dedicat. Ejus victoriæ luculentus teſtis eſt Lampridius in ipſius vita. *Artaxerxem Regem potentiſſimum vicit :* & paulo poſt, *& de præda quam Perſis diripuit, ſuum ditavit exercitum.* Figura equeſtris pacificatoris habitu, cum jam eodem modo ſignata ſit in nummis Caracallæ pag. 41. non ad Alexandrum ſpectare videtur, ſed potiùs ad ſtatuam equeſtrem in Caracallæ honorem à Ptolemaidenſibus poſitam, quam illi tanquam filio gratam in nummis exhibuerunt : Alexander enim Severi nomen in avi ſui Sept Severi memoriam acceperat, ut diximus, & ſe Caracallæ filium nominabat, teſte Herodiano lib 6 pag 578. Ἀλλ' οἱ μὲν πρεσβύτεροι ὑμῶν, ὑπομνήσατε τούτους τροπαίων ἃ μετὰ Σεβήρου, καὶ Ἀντωνίνου τοῦ ἐμοῦ πατρὸς ἤγείραντο πολλάκις κατὰ βαρβάρων *Sed quicumque ſeniores huc adeſtis, admonete quamprimum illum tropæorum, quæ plurima adverſus barbaros, Severo, atque Antonino parente meo ducibus, excitaſtis.*

Hic nummus ſecundæ magnitudinis inter rariores collocandus.

RHESAINA.

ATT. K. M. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟϹ. ϹΕ. Caput Alex. Severi laureatum.

ΡΗϹΑΙΝΗϹΙΩΝ. *Rheſaineſiorum.* Colonus agit boves, juxta vexillum, in quo LEG. III. GAL. *Legio Tertia Gallica.*

Secundus Rheſainæ nummus pertinet ad Traj. Decium.

Rheſaina urbs eſt Meſopotamiæ circa Chaboram fluvium in Euphratem illabentem ſita, non longè, ut videtur, à Carrhis, quas ad hunc fluvium poſitas diximus, remota. Coloni typus urbem Coloniam eſſe indicat, licèt Coloniæ nomen non præferat, quam à Sept. Severo deductam nos edocent Trajani Decii nummi cum Σεπτιμίας Κολωνίας appellationibus : ſed hic Veteranos Legionis Tertiæ Gallicæ Colonos in illam denotat fuiſſe tranſmiſſos, cujus alteram partem Tyrum Coloniam à ſe etiam conſtitutam traduxit, ut præclari illius nummi demonſtrarunt. Rheſaineſii nummos Alexandro dedicant tanquam grati animi monumentum, quòd illos à Perſarum vaſtationibus liberarit, de quo narrat Eutropius lib. 9. *Suſceptoque adverſus Perſas bello, Artaxerxem eorum Regem glorioſiſſime vicit.* Colonus civium Togatorum inſigne, vexillum Veteranorum ſymbolum eſt. Quanta igitur Hiſtoriæ lux è nummis !

Hic nummus ſecundæ magnitudinis pro rariſſimo habendus.

Eadem epigraphe. Alexander laureatus medio corpore tenus, dextrâ ſpiculum, lævo humero clypeum gerit.

ΡΗϹΑΙΝΗϹΙΩΝ. LEG. III. GAL. *Rheſaineſiorum Legio Tertia Gallica*, vel *Legionis Tertiæ Gallicæ.* Mulier turrita & velata inſidens rupibus, quibus lævâ innititur, dextrâ Aquilam.

Impera-

Imperatores qui aliquam belli expeditionem ſuſcepere, medio corpore eum haſta & clypeo in nummis depinguntur: talis Alexander à Rheſaineſiis eum contra Perſas Meſopotamiam ingreſſus eſt, exhibetur. Mulier turrita, Genius eſt urbis, quam in elivo conditam indicant monticuli quibus inſidet: Fluvius, Chaboras eſt, qui ejus muros alluit vel circa illam decurrit, ut tradit Stephanus. Ῥέσινα πόλις περὶ Ἀβόῤῥαν ποταμόν. *Roeſina, urbs circa Avorum Fluvium.* Regum 2. cap. 16. fluvius hic dicitur *Chabor*, litteræ autem gutturales ſæpe negliguntur, ut apud Ammianum lib. 23. hic fluvius *Abora* dicitur, de Cercuſio loquens. *Cujus mœnia Abora & Euphrates ambiunt flumina.* Idem Hiſtoricus paulò pòſt Rheſainæ etiam meminit, ubi narrat Gordianum Pium Perſarum Regem fudiſſe. *Apud Rheſainam ſuperato fugatoque Rege Perſarum.* Sed hæc urbs non illius Imperatoris ſepulcro nobilis eſt, ut putat P. Harduinus pag. 420. cùm Ammianus priùs dixerit. *Profecti exinde Zaitam venimus. Hic Gordiani Imperatoris monumentum longè conſpicuum vidimus.* Aquila quam gerit urbis Genius, Romanæ ditionis inſigne eſt.

Hic nummus mediocris moduli mihi cum multis aliis ab amiciſſimo D. Camelio Romæ nuper dono datus, inter præſtantiſſimos locum habere debet.

SIDON.

IMP. CAE. M. AVR. SE. ALEXAND. AVG. Caput Severi laureatum.

COL. AVR. PIA. MET. SID. *Colonia Aurelia Metropolis Sidon.* Bacchus ſeminudus ſtans, dext. poculum, lævâ thyrſum, pro pedibus Pardalis. In aliis, currus Aſtartes in vertice nummi.

Sidonem à Sidone Chanaanis filio, Chami nepote, nomen habuiſſe narrant, unde illa urbs vetuſtiſſima haberi debet, ſi quidem ejus mentio eſt in l. Judic. cap. 18. Diverſos pro varia Fortuna motus experta, tandem Colonia & Metropolis Phœniciæ ab Elagabalo facta, & Alexandro, quem ille Cæſarem nominaverat, gratulabunda nummos dedicavit, præſertim ob Perſas Syriam minitantes, ab eo devictos, de quorum Rege hæc narrat Herodianus in ejus vita pag. 576. Οὐδ' ἐντὸς Τίγρητος ποταμοῦ μένειν, ἀλλὰ τὰς ὄχθας ὑπερβαίνοντα καὶ τοὺς τῆς Ῥωμαίων ἀρχῆς ὅρους, Μεσοποταμίαν τε κατατρέχειν, καὶ Σύροις ἀπειλεῖν. *Neque jam intra fluvium Tigrim tenere ſe, ſed ſuperatis ripis ac Romani finibus Imperii, excurrere per Meſopotamiam, Syriæque minitari.* Bacchus in plurimis Syriæ & Phœniciæ urbibus cultus eſt, ob ejus in Orientem expeditiones. Sidonii itaque in nummis Alexandri Bacchum ſignarunt, ipſi forſan alludentes, quod Imperator, alter foret Orientis domitor. Bacchus poculum gerit vino plenum, ob illius inventum. De quo Dionyſ. lib. 12.

Καὶ γλυκερὸν ποτὸν εὗρε. *Et dulcem potum invenit.*

Cur Pardalis comes ei detur, audias Phornutum de Nat. Deor. *Pardales Dionyſio ſubjungunt, atque illum ſequi inducunt, ſive ob coloris varietatem, ita ut etiam ipſe & Bacchæ Nebride induantur: aut quòd aſperrimi etiam mores temperato vini uſu manſueſcant.* Thyrſus latens eſt telum, Baccho tributum.

Hic nummus minimè formæ pro obvio habetur, ſimilis à Patino vulgatus eſt pag. 349. in quo AVG. *pro* AVR. *Typographi errore ſubſtitutum videtur, cùm ille pag. 340. vocem* AVR. *jam Aureliam eſſet interpretatus.*

IMP. SEV. ALEXANDER. Caput Alex. Severi laureatum.

CO. A. PI. MET. SID. *Colonia Aurelia Pia Metropolis Sidon.* Europa tauro vecta, ambabus velum manibus, ſupra caput volitans tenet.

Europam alii Agenoris Phœniciæ Regis, alii Phœnicis filiam dicunt, teſte Apollodoro lib. 3. Moſchus in Idyl. eam Phœnicis filiam facit.

Φοίνικος θυγάτηρ ἔτι παρθένος Εὐρώπεια.

Phœnicis filia adhuc virgo Europa.

Illius oſſa apud Corinthios in pompa ferebantur per Ellotiorum feſta, juxta Athenæum lib. 15. c. 6. Πομπεύειν τε ἐν τῇ τῶν Ἑλλωτίων ἑορτῇ φησὶ δ' ἐν αὐτῇ τὰ τῆς Εὐρώπης ὀστᾶ κομίζεσθαι, ἣν ὀνομάζουσιν Ἑλλωτίδα· ἄγεσθαι δὲ καὶ ἐν Κορίνθῳ τὰ Ἑλλώτια. *Eamque in Ellotiorum feſto, quod apud Corinthum ſolenne eſt, in pompa vehi,*

cum oſſibus Europæ, quam Ellotida Corinthii nominant. Sed cur Europam Sidonii in Alexandri nummis ſignarunt, an ad indicandam urbis antiquitatem, an vero in gratiam Mamææ, cujus venuſtati alludebant, eligant eruditi. Europam quare ob eximiam pulchritudinem ab Jove ſub tauri ſpecie raptam fabula teſtatur. Vide Palæphatum de fab. narrat. lib. 1.

Hic nummus infimæ molis inter raros collocatur.

IMP. CAES. M. AVR. SEV. ALEXAND. AVG. Caput Alex Severi laureatum.
COL. AVR. PIA. METRO. SID. *Colonia Aurelia Metropolis Sidon.* Menſa ſupra quam duæ urnæ, in utraque palmæ ramus, infrà vas & poma.

Similem ferè typum Sidonii in Elagabali nummis ſignarunt cum eadem epigraphe, ſed ampliori CE. PER. ISEL OECVM. *Certamina Periodonica, Iſelaſtica, Oecumenica,* quæ fusè ibi explicavimus : eadem videntur ſub illo tempore indicata aut celebrata, quo Alexander Antiochiam victor ex Perſis rediens, in hac urbe hiemavit, ut innuit Herodianus pag. 583. Ἅμα μαθὼν ὁ Ἀλέξανδρος, καὶ ὅτε ἐν τῇ Ἀντιοχείᾳ διατρίβων ἀθυμότερος δὲ καὶ ἀδεέστερος γενόμενος, ἀνεθεὶς αὐτὸς τῆς περὶ τὰ πολεμικὰ φροντίδος, ταῖς τῆς πόλεως ἐγχωρίοις τρυφαῖς. *Quibus intellectis, Alexander Antiochiæ commorabatur, hilariorque jam & liberior, laxatis bellorum curis, urbis ejus deliciis indulgebat.* Urnæ duæ certamina hæc univerſalia duobus numinibus fuiſſe dicata denotant, ſed quibus, incertum eſt, niſi fortè amplior aliquando nummus eorum nomina ſuppeditet

Hic nummus ſecundæ magnitudinis inter elegantiores aſcribendus.

S I N G A R A.

ΑΥΤ. ΑΥΡ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟϹ. Caput Alex Severi laureatum.
ΑΥΡ. ϹΕΠ. ΚΟΛ. ΣΙΝΓΑΡΑ. Αὐρηλία Σεπτιμία Κολωνία Σίγγαρα. *Aurelia Septimia Colonia Singara.* Caput velatum & turritum.

Singara Meſopotamiæ urbs, Rhætavorum civitas quibuſdam dicta, Colonia videtur potiùs ſub M Aurelio & L Vero, quàm ſub Severo deducta, ob nomen Aureliæ ante Septimiæ gentis appellationem poſitum, quidquid proferat Seguinus edit. 2. p. 178. *Septimiæ* nomen *Aureliæ* additum, quoddam beneficium à Severo acceptum, vel urbem Colonis iterum frequentatam indicat. Verus enim Meſopotamiam recuperaverat ante Severum, & Divi fratres in ea provincia Carrhas & Singaram Colonias condiderant, Severus verò Niſibin & Rheſainam conſtituit. Singareni Meſopotamienſium imitatione nummos ſuos Alexandro gratulantes dedicant, propter ejus victorias contra Perſas, licèt Herodianus illum amiſiſſe exercitum tradat, quod ſcripſiſſe illum Maximino ejus hoſti adulantem notat Lampridius. *Nam & amiſiſſe illum exercitum fame, frigore, ac morbo, ut Herodianus auctor eſt contra multorum opinionem.* Caput turritum, urbis Genius eſt : turribus ornatur, ad arguendam urbem mœnibus munitam ; quem typum omnia Meſopotamiæ oppida ferè exhibent, valdè ſcilicet hoſtium incurſionibus expoſita.

Hic nummus mediocris moduli inter elegantiores collocandus.

T R O A S.

IMP. C. M. AV. ALEXAND. AVG. Caput Alex. Severi laureatum.

COL. ALEX. AVG. TROA. *Colonia Alexandria Auguſta Troas* vel *Troadenſis*. Apollo muliebri habitu ſtans in cippo, dextrâ pateram, lævâ arcum, ante eum ara ignita, in aliis tripus ſerpente involutus.

Troas Phrygiæ minoris urbs, Colonia ab Auguſto deducta eſt, ut *Auguſtæ* nomen arguit. *Alexandriæ* verò appellationem habet, vel ab Alexandro Magno, à quo ex Trojæ ruderibus extructa eſt, Strabone & Q. Curtio adſtipulantibus, vel ab Alexandro Severo, quod maximum illius eſſet, ut Caracallæ patris, in hunc heroëm ſtudium, ut tradit Lampridius in ejus vita. *Alexandrum verò Magnum inter Divos & Optimos in Larario majore conſecravit*. Troadenſes plurimos Alexandro nummos percuſſerunt, ſeu ob acceptum ab eo beneficium, vel ob confirmata ipſorum privilegia, cùm eorum urbem, in Syriam proficiſcens, luſtravit. Apollo in cippo, Deus eſt tutelaris, quem in urbis obſidione Trojanis maximè opitulatum narrat Q. Smyrnæus lib. 9.

κοτεσσάμενος δ' ἄρ' Ἀπόλλων
Ἀργείοις, ὥρμαινε βαλεῖν θρασὺν υἷ' Ἀχιλῆος.
Apollo itaque iratus
Argivis animum induxit trajicere ferocem Achillis filium.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis inter obvios reponendus.

IM. S. ALEXANDER. AV. Caput Alexandri Severi laureatum.

COL. ALE. AV. TRO. *Colonia Alexandria Auguſta Troas* vel *Troadenſis*. Apollinis ſignum in cippo, ante quod Imperator eques decurrens.

Troadenſes Alexandri Severi effigiem ob ipſius in ſuam urbem adventum in nummis conſignare voluerunt; ille enim Alexandrum Magnum imitatus eſt, qui contra Perſas bellum geſturus, Trojam pro ſacrificio perpetrando aſcendit. Decurrens in nummo exhibetur Alex. Severus, tanquam ad expeditionem Perſicam properans, ut innuit Herodianus in ejus vita lib. 6. pag. 579. Μετὰ πολλῆς δὲ σπουδῆς ποιησάμενος τὴν πορείαν &c. εἰς τὴν Ἀντιόχειαν ἀφίκετο. *Cæterùm feſtinato itinere* &c. *Antiochiam contendit*. Apollo in cippo, non autem Diana, ut putat Patinus, Alex. Severum ante ipſius ſignum tanquam urbis tutelari Deo ſacra feciſſe denotat. Apollo autem cum Neptuno Trojæ mœnia confecerat, ut aſſerit Dionyſius Perieg. verſ. 817.

Ἴλιον ὃ ἐτείχισσε Ποσειδάων καὶ Ἀπόλλων.
Trojam, quam condiderunt Neptunus & Apollo.

Hic nummus minimi moduli à Patino vulgatus pag. 349. rariſſimus eſt.

COL. ALE. AV. TRO. *Colonia Alexandria Auguſta Troas*. Apollo in templo diſtylo, dextrâ pateram, lævâ arcum.

Hic nummus Apollinis templum exhibet, cujus erat ſummus apud Trojanos cultus; ille enim mœnia antiquæ urbis cum Neptuno extruxit. Trojanos in obſidione plurimùm adjuvit, peſtem in Græcorum exercitum immiſit, Hectorem nebulâ contextum Achilli ſurripuit, Achillis ſe ſolum urbem expugnaſſe jactantis talum ſagittâ, ſub Paridis forma, percuſſit, & eum occidit, triſtis de Trojæ obſidio depingitur à Tryphiodoro de Ilii Excid. verſ. 467.

Ἀγνύμενος μεγάλοις ἐπὶ τείχεσι Φοῖβος Ἀπόλλων.
Phœbus Apollo, triſtatus propter mœnia Trojanorum.

Apollo dictus eſt ἀπὸ τοῦ πάλλειν, hoc eſt à jaculando radios, ideo arcum gerit, quod innuit Phornutus de Nat. Deor. *Apellatur Sol Apollo, ac Luna Diana, atque ob id ambos Sagittiferos inducunt, longum illum radiorum jactum quodammodo adumbrantes*. Apollo Pythonem ſerpentem telo ex arcu emiſſo occidit.

Hic nummulus, à Patino vulgatus pag. 349. inter elegantes locandus.

COL. ALF. AVG. TRO. *Colonia Alexandria Auguſta Troas*. Templum idem, in quo tripus cui involutus eſt ſerpens.

Templi ſigura in hoc Troadenſium nummo, eadem quæ in ſuperiori, ad eundem Apollinem illud pertinere demonſtrat, licèt ejus ſimulacrum non habeat, ſed tripodem cum dracone ipſius vulgare, & non in hoc loco ſymbolum Æſculapii, ut vult P. Hard. p. 508. cujus nulla mentio in obvius & frequentibus Coloniæ Troadenſis nummis. Apollo, quem eumdem cum Æſculapio narrat Macrobius, cum dracone quidem circa tripodem involuto invenitur, Æſculapius autem cum dracone circa baculum implicato : at vero quia Apollo ab antiquis pro Vate habebatur, illi tripus & draco ſacri erant, tanquam Vaticiniorum ſymbola, de quibus Ill. Spanhemius Diſſ. 3 p. 175. *Hinc apud Delphos draco ſub tripode vocem edens juxta Lucianum*. De Apolline tutelari Troadenſium Deo hæc narrat Q. Smyrnæus lib 9.

Καὶ τότε δὴ Τρώεσσιν ἀοσσητῆρα μενοινῶν
Ἔκθορεν οὐλύμποιο, καλυψάμενος νεφέεσσι,
Λητοΐδης.
Exinde dum Trojanis opem ferre inſtituit,
E cœlo, nubibus velatus, deſilit
Latoides (Apollo.)

Hic nummulus inter præclaros numerandus.

IMP. ALEXANDER. AVG. Caput Alex Severi laureatum.
COL. AVG. TROA. *Colonia Auguſta Troas* vel *Troadenſis*. Quatuor figuræ ſtantes. Silenus, quem duo ejus ſocii ſuſtinent, & Satyrus à ſiniſtris.

Silenus utrem hircinum ſupra humerum gerens in nummis à Troadenſibus M. Aurelio, Commodo, & Caracallæ dicatis ſignatus, ſui cultum in eorum urbe indicat. Hic typus aliquod Sileni feſtum forſan repræſentat, in quo omnes vino indulgebant ad ebrietatem uſque, Sileni exemplo, quem ebrium comites ſuſtinent, de quo Virgilius in Sileno.

Inflatum heſterno venas, ut ſemper Iaccho.

Ille cum φίλοινος à Maximo Tyrio Diſſ. 30. vocatur, & vitis ſator creditur, ſi quidem apud Julianum in Cæſſ. vites appellat filias ſuas. Ἀλλ' ἐνεφάνησαν δέ σε πολλάκις αἱ ἡμέτεραι θυγατέρες, αἰνιττόμενος τὰς ἀμπέλους. *Imò verò ſæpius inquit noſtræ filiæ te potentiores extiterunt, vineas obſcurè ſignificans.* Sileno Satyrus, & alii Sileni comites adſunt ipſius miniſtri, ille ad tripudium, hi ad dicteria. De quibus Phornutus de Nat Deor. *Cæterum his omnibus innuitur ebriorum corpus.* Provectioris ætatis Satyros Pauſanias, Silenos nuncupatos fuiſſe tradit in Atticis pag. 41. Τοὺς γὰρ ἡλικίᾳ τῶν Σατύρων προήκοντας ὀνομάζουσι Σιληνούς. *Maximos enim natu Satyrorum, Silenos nuncupant.*

Hic nummus ſecundæ magnitudinis, à Spanhemio in Julian. Cæſſ. pag. 393. vulgatus, eximiæ raritatis eſt.

COL. AVG. TROA. *Colonia Auguſta Troas*, vel *Troadenſis*. Mulier turrita ſtans, dextrâ victoriæ ſignum, lævâ vexillum.

Mulier turrita ſtans, Genius eſt urbis & Coloniæ ; turribus enim ornatur tanquam urbs mœnibus validis cincta, lævâ autem vexillum gerit, Coloniæ deductæ ſymbolum, conſtitutam ab Auguſto,

guſto, nomen *Auguſtæ* denotat, Veteranis etiam eſſe frequentatam indicat labarum. Troadenſes Victoriæ ſimulacrum in Genii dextra poſuerunt, ob in[illegible] illam de Perſis victoriam ab Alexandro relatam, cui Senatum acclamaſſe narrat Lampridius in ejus vita. *Alexander Auguſte, Dii te ſervent. Perſice maxime, Dii te ſervent. Vere Parthicus, vere Perſicus. Tropæa tua & nos vidimus, victorias & nos vidimus.* Nomina Veteranorum ab Auguſto Trojam traductorum ignorantur, nummus amplior forſan aliquando indicabit.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis, ex muſeo V. Cl. Jo. Petr. Belloriі, inter rariores reponendus.

COL. ALP. TRO. In aliis COL. ALEX. AVG. In aliis COL. ALEX. AVG. TRO. *Colonia Alexandria Auguſta Troas.* Lupa cum puerulis.

Troadenſes, inter alios quos Imperatoribus dedicarunt nummos, Lupam ubera Romulo & Remo præbentem exhibuerunt, ſeu quod ſolemnis eſſet Coloniarum Romanarum typus, ſeu quod Troadenſes Romanæ gentis auctores ſe jactarent. Troas & Alexandria, urbs eſt eadem, ſic ab Alexandro Magno dicta; ſed Troas & Ilium, duæ ſunt urbes poſt Trojam antiquam dirutam ſeorſim conditæ, quod nummi confirmant, licet Ilienſes à quibuſdam auctoribus pro Troadenſibus accipiantur, illos diſtinguit Polybius l. 5. p. 447. Τὸ δὲ [illegible] Ἰλιεῖς [illegible] τὴν Τρῳάδα κατοικοῦντες Ἀλεξανδρεῖς· Θεμίστην γὰρ ἐξαποστείλαντες μετ᾽ [illegible], ἔλυσαν μὲν τὴν Ἰλίων πολιορκίαν. *Qui quùm Ilienſes ad extremum obſidere eſſent aggreſſi, egregium ſane facinus ab Alexandrenſibus, qui Troadem colunt, eſt editum: miſſo enim Themiſta cum quatuor militum millibus, non ſolum Ilienſes obſidione liberarunt.* Troadenſes, cùm Romani ſint Coloni, Latinè nummos ſcribunt, Ilienſes vero epigraphen Græcam ΙΛΙΕΩΝ præferunt.

Hic nummus minimæ molis obvius eſt & frequens.

IMP. ALEXANDER. AV. Caput Alex. Severi laureatum.

COL. ALEX. AVG. In aliis, COL. AVG. TROA. *Colonia Auguſta Troadenſis.* Equus paſcens, liber, & ſolutus.

Equus ille paſcens, immunitatum Troadenſis Coloniæ ſymbolum, frequens in eorum nummis occurrit, ad indicandam omnium onerum remiſſionem ipſis à Claudio conceſſam, quam ob rem feliciter ſuſpicari poſſumus Troadenſes, eundem typum in nummis Alexandri, ob privilegia ab ipſo confirmata, cudiſſe: illum enim Troadem aſcendiſſe, & Apollini pro victoria contra Perſas obtinenda, ſacrificaſſe diximus. Plura de equi paſcentis typo, in Commodi & Caracallæ nummis videas.

Hic nummus minimi moduli, frequens & obvius eſt.

TYRUS.

M. ALEXANDER. CAES. Caput Alexandri nudum.

SEP. TYRO METR. *Septimia Tyros Metropolis.* Aſtarte ſeu Venus ſolito modo ſtans, dextram imponit trophæo, à ſiniſtris verò Victoria columnæ impoſita ei coronam porrigit, hinc Silenus, inde conchylium.

Tyros

Tyros ſive Tyrus hunc perrarum nummum in memoriam adoptionis Alexandri percuſſit, quando ille Mæſæ conſilio ab Elagabalo adoptatus eſt, ut tradit Herodianus lib 5. pag 570. Πείθει αὐτὸν (κοῦφον ἄλλως καὶ ἄφρονα νεανίαν) θέσθαι υἱὸν Καίσαρά δὲ ἀποδεῖξαι, τὸν ἑαυτοῦ μὲν ἀνεψιόν, ἐκείνης δὲ ἔγγονον, ἐκ τῆς ἑτέρας θυγατρὸς Μαμαίας. *Perſuadet levi alioqui ſtolidoque adoleſcenti, ut ſibi conſobrinum ſuum, nepotemque ipſius, ex altera filiarum Mamæa prognatum adoptaret, & Cæſarem declararet.* Tyrii Alexandro gratulantur, quod ille poſt interfectum Macrinum, Cæſar à Senatu jam nuncupatus, eam tandem appellationem ab Elagabalo, qui ejus pater videri volebat, obtinuiſſet. De Aſtarte ſeu Venere, altera Tyriorum Dea tutelari ſæpius dictum, illa manum imponit trophæo ob Colonias longè latèque à Phœnicibus tranſmiſſas, eamque ob cauſam, victoria illi coronam imponit. Silenus pro ejus pedibus, ſui etiam cultum Tyri indicat : conchylium verò perpetuum eſt urbis, ob purpuram repertam, ſymbolum.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis, pro rariſſimo & elegantiſſimo numerandus.

SALLUSTIA BARBIA ORBIANA.

Hiſtoriæ Romanæ ſilênti feliciter ſuppetunt numiſmata. Lampridius unam tantum Alex. Severi uxorem Memmiam Sulpitii Conſularis viri filiam nominat, quam patre occiſo relegatam in Africam narrat Herod. Nummi verò alteram illius conjugem Barbiam Orbianam vendicant, illam paulo ante Perſicam expeditionem ab eo ductam ſuſpicamur, quod Romana ipſius numiſmata non obvia ſint, ſed cur in Coloniis nulla hactenus obſervata & in Græcia Aſiaque minori cuſa eximiæ ſunt raritatis, cauſa forſan hæc fuit, quòd Mamæa ſummæ auctoritatis, quam in Imperio ſibi arrogaverat, ſtudioſiſſima, vocari tantum *Auguſta* vellet, eamque appellationem filii uxori invideret, quapropter populi, illius iram, vel indignationem veriti, nummos in Orbianæ honorem ſignare non audebant : cùm autem deſint Colonici, alterum, ex duobus Græcis à nobis tantùm inſpectis, in Antiquariorum gratiam, hic inſerendum duximus.

Hic nummus primæ magnitudinis in muſeo Heredum Seb. Erizzi Patr. Veneti aſſervatur : alterum minimi moduli, in quo Teleſphorus cum epigraphe ΠΡΟΥΣΑΙΕΩΝ *Chriſtinæ Reginæ Gaza recondit.*

JULIA

JULIA MAMÆA.

JUlia Mamæa, Mæſæ filia, Alex. Severi mater, nomen *Juliæ* gentis à Julio patre, quem aliqui Avitum appellant, tulit; cognomen verò *Mamææ* & ſororis ejus *Soæmiadis* Syriacum eſt, nam in hac provincia *Sohemius* nomen vulgare eſt, ita & *Mamas* & *Mamianus*.

Juliæ Mamææ *nummi licèt ex omni modulo obſerventur, pro raris tamen habendi ſunt.*

ANTIOCHIA Syriæ.

ΙΟΥΛΙΑ ΜΑΜΕΑ ΣΕΒΑΣΤΗ. Caput Juliæ Mamææ.
ΑΝΤΙΟΧΕΩΝ ΜΗΤΡ. ΚΟ. In aliis ΜΗΤΡΟ. ΚΟΛΩΝ. Variæ ſunt epigraphæ, Ἀντιοχέων Μητροπόλεως Κολωνίας. In area, S. C. Δ. E. Mulier turrita & velata inſidens rupibus, dextrâ ſpicas, pro pedibus fluvius, in quibuſdam aries in vertice.

Antiochia Syriæ Metropolis, Colonia à Caracalla deducta, Juliæ Mamææ nummos ſuos conſecravit, ut matris apud filium maximæ auctoritatis benevolentiam ſibi conciliaret. Suidas autem de Mamæa loquens in Excerpt. Caſſ. vit. Ἦρχε γὰρ αὐτοῦ ὑπερβαλλόντως ἡ μήτηρ· ἥτις ἀπῆγε τῶν αἰσχρῶν καὶ ἀπρεπῶν τῆς βασιλείας ἔργων. *Nam mater ſummum in eum exercebat imperium: quæ eum à turpibus rebus & Imperatori indecoris arcebat.* Mulier inſidens rupibus, Genius eſt urbis; Fluvius, Orontes ejus muros alluens; ſpicas tenet, ad arguendam in agro ſuo frumenti abundantiam. Aries in vertice, annum ſub hoc ſigno inchoare Antiochenſes denotat.

Hic nummus primæ magnitudinis pro raro numerandus.

BOSTRA.

IVLIA MAMAEA. AVGVSTA. Caput Juliæ Mamææ.
COLONIA BOSTRA. Caput Serapidis modio ſeu calatho ornatum.

Boſtra urbs Arabiæ, Colonia ab Alex. Severo deducta eſt, ut in ejus nummis diximus, etſi conjecturæ locus; ob ejus in Trajani memoriam ſtudium, ſi Lampridio fides: Boſtra enim Nerviæ Trajanæ nomina præferebat, quibus & Alexandrianæ appellationem ille addidit, præclaris ejus & Mamææ teſtibus nummis, de quibus infrà. Serapis in parte averſa, apud Boſtrenos ſui cultum ex Ægypto receptum indicat. Nonnus autem Serapidem, Jovem Ægyptium nominat Dionyſ. lib. 40.

Εἴτε Σάραπις ἔφυς Αἰγύπτιος ἀνέφελος Ζεύς.
Sive Sarapis es Ægyptius innubis Jupiter.

De calatho capiti Serapidis impoſito vide Macrobium Saturn. lib. 1. cap. 20. & quæ diximus in Domitiano pag. 138. & in Ant. Pio pag. 165.

Hic nummus minimæ formæ inter rariores collocatur.

COLONIA BOSTRA. Caput muliebre calatho inſigne, pone illud cornucopiæ.

Boſtreni Coloni ab Alex. Severo facti, illum tanquam Deum opes largientem venerati ſunt, & ſub præcipui urbis ſuæ numinis, Serapidis nimirum effigie, exhibuerunt. Juliam verò Mamæam, dilectiſſimam illius matrem, ſub Iſidis imagine repræſentant, tanquam præcipua mundi numina. Ægyptii illa Solem & Lunam exiſtimarunt; cùm enim omnium primi motum ordinemque cœleſtium corporum admirati, Solem ac Lunam Deos putarunt. Macrobius Serapin quidem Solem eſſe exiſtimat, Iſin verò Terram. *Ex his*, inquit, *apparet Sarapis & Solis unam & individuam eſſe naturam. Iſis juncta religione celebratur; quæ vel eſt Terra, vel Natura rerum ſubjacens Soli.* Ideo forſan cornucopiæ pone Iſidis caput, niſi urbis Genio tribuatur ob omnium rerum in agro Boſtrenorum abundantiam. Similis à Triſtano tom. 2. pag. 426. typus exhibetur, ſed cum varia epigraphe.

Hic nummus minimi moduli inter raros collocatur.

N. TR. ALEXANDRIANAE COL. BOSTR. *Nerviæ Trajanæ Alexandrianæ Coloniæ Boſtræ.* Aſtarte turulata ſtans in templo tetraſtylo, dextrâ ſcipionem, lævâ cornucopiæ, pro pedibus, hinc & inde Centauri buccinam inflantis figura.

Boſtram Arabiæ urbem Nerviæ Trajanæ nomina, ob beneficium à Trajano acceptum, ſumpſiſſe paulò antè diximus, quibus Alexandrianæ appellatio ob Coloniam ab Alexandro deductam addita eſt. Aſtarte ſeu Venus ſui cultum Boſtræ indicat, cujus templum inſigne Boſtreni exhibent. Illa ſcipionem in crucem efformatum gerit, ut in noſtra Reg. Syr. Hiſt. pag 273. repræſentatur, lævâ cornucopiæ, ut in ſuperiori nummo, ad omnium rerum abundantiam in agro Boſtreno arguendam. Sed cur duo Centauri pro pedibus Aſtartes, eos ad urbis antiquitatem vel etymologiam ſpectare, nobis liceat ſuſpicari; Damaſcius enim in Photio, de Alexandro loquens, Boſtram à bovis œſtro dictam fuiſſe tradit Ἀκούσας τὴν Ἰὼ θρυλλουμένην, καὶ τὸ ὄνομα τῆς πόλεως εἰς τὸν οἶστρον τῆς βοὸς ἀναλυόμενον, ἠγάπησε τὴν συνήχησιν τῆς περὶ τὴν Ἰὼ πλάνης μεμυθολογημένης. *Cùm intellexiſſet Io toties decantatam, & nomen civitati ab œſtro bovis inditum eſſe, amavit illam, propter originem, quæ eſt de Io vagante.* Hippocentauri autem dicti ſunt, quod equis inſidentes, boves œſtris agitatos ſtimulis ad tecta revocarent: eſt enim κεντεῖν, *ſtimulare*, & *pungere*. Urbes autem res ad antiquitatem ſuam ſpectantes in nummis ſignare ſolebant.

Hic nummus primæ magnitudinis, in Theſauro Regio, eximiæ raritatis eſt & elegantiæ.

DEULTUM.

IULIA MAMAEA AUG. Caput Juliæ Mamææ.
COL. FL. PAC. DEULT. *Colonia Flavia Pacenſis Deultana.* Diana Venatricis habitu gradiens, telum è pharetra depromit, lævâ arcum, pro pedibus canis venaticus.

Deultani Thraciæ Coloni, ut nummos Alex. Severo, ita Mamææ dedicarunt, Auguſti matrem ſibi conciliare ſtudentes, cujus conſilio omnia adminiſtrare noverant, ut adſtipulatur Lampridius

in

in Alexandro. *Egit omnia ex conſilio matris.* Diana ſignata eſt in hoc nummo, ſicuti depingitur à Minucio in Octav. pag. 187. *Diana interim eſt altè ſuccincta venatrix* Illa ſui cultum in Colonia Deultana denotat, ſed forſan in filii & matris nummis ſignata eſt, quod venatione ambo delectarentur. De Alexandro quidem Lampridius. *Si id non poterat, pro loci qualitate vel vectabatur, vel piſcabatur, vel deambulabat, vel venabatur.*

Hic nummus ſecundæ magnitudinis pro raro numeratur.

COL. FL. PAC. DEVLT. *Colonia Flavia Pacenſis Deultana.* Fortuna ſtans, dextrâ temonem, lævâ cornucopiæ.

Hic Fortunæ typus in Alexandri nummis jam à Deultanis percuſſus eſt, ſeu quòd eſſet hoc numen ab iis cultum, ſeu quod Mamæa pro Genio Coloniæ haberetur; & ſic Auguſti mater, tanquam tutelaris urbis ſuæ Dea, in Imperatoris nummis æque ac in ſuis, repræſentaretur: Alexander enim matris conſilio nihil non regebat, ita ut ipſa parem cum eo potentiam haberet. De quo Lampridius in Alexandri vita. *Et cum puer ad Imperium perveniſſet, fecit cuncta cum matre, ut & illa videretur imperare, mulier ſancta, ſed avara.* Eam ob cauſam populi illam magnopere venerabantur.

Hic nummus mediocris moduli facilius quàm ſuperior paratur.

P E L L A.

IOVLIA. MAMAEA AVG. Caput Juliæ Mamææ.

COL. IVL. AVG. PELLA. *Colonia Julia Auguſta Pella.* Mulier ſedens tutulata, dextrâ caput ſuſtentans, ſiniſtrâ verò demiſſâ.

Pella urbs Macedoniæ, ut ait Mela lib. 2. cap. 1. *Quam maximè illuſtrem alumni efficiunt Philippus Græciæ domitor, Alexander etiam Aſiæ.* Colonia à Julio conſtituta, & ab Auguſto Veteranis frequentata eſt, uti *Juliæ* & *Auguſtæ* nomina indicant, illa nummos Mamææ Imperatoris matri dedicat, uti Alexandro filio percuſſit, utrumque venerata; filius enim unicè in matrem pius fuit, teſte Lampridio: *Optime matris conſiliis uſus eſt.* Pellenſes in Alexandri nummis Apollinem tutelarem urbis Deum, in hoc Securitatem, Coloniæ Genium cuderunt, utrique alludentes, Imperatori quidem, quod eſſet alterum Colouiæ tutelare numen; Mamææ vero, quòd urbis eſſet Genius, ille ſub Dei figura, hæc ſub Deæ effigie percuſſa. Securitatem in Pellæ nummis, pro Genio urbis, repræſentari diximus in Caracalla, ob ejus in tumulo ſitum, natura & arte munitum ad Provinciæ conſervationem, cui alludit Lucanus.

Exiguæ ſecura fuit Provincia Pellæ.

Pellenſes Imperium Mamææ conſiliis ſecurum, urbemque ſuam Imperatoris matris tutelâ ſecuram exiſtimantes, Securitatis imaginem, prout à Romanis apud Ant. Auguſtinum dial. 2. pag 48. depingitur, in Juliæ Mamææ nummis cælari curaverunt.

Hic nummus infimæ molis, inter rariores reponendus.

T R O A S.

IVL. MAMAEA AVG. Caput Mamææ.

COL. AVG. TROAD. *Colonia Auguſta Troadenſis*. Caput turritum, pone quod vexillum.

Troas Phrygiæ minoris urbs, heroicis ita caſibus clara, ut nulla alia ex tota antiquitate clarior extiterit; non tamen eodem loco ſita erat, quo olim ante excidium ſuum, ut ſæpius ex Strabone diximus. Romanis ſemper adeo cara fuit quaſi gentis ſuæ auctor, ut Divus Cæſar multa ei beneficia contulerit, & ob id eam Auguſtus Coloniam Romanam conſtituerit, quaſi in avitas ſedes Romanos transferret; eandem Veteranis locupletavit, quod indicat vexillum pone caput muliebre: turribus quidem ornatum eſt, tanquam urbs primaria; illa enim teſte Strabone l. 31. ἐςι τῶν ἐλλογιμῶν πόλεων, *eſt una de urbibus nobilibus.* Solebant Antiqui urbes præcipuas uti Cybelem, Terram, ſeu Veſtam depingere. Veſta verò apud Diodorum Saturni & Rheæ filia, ſtructuram domus inveniſſe fertur, quamobrem fortaſſe eam turribus ornarunt, de qua Lucretius de rer. nat. lib. 1.

Muralique caput ſummum cinxere corona.

Phornutus tradit turritam coronam adhiberi ſolitam huic Deæ, propter urbes & arces, quæ in ſummitate montium fiebant antiquitùs.

Hic nummus minimi moduli pro raro habendus.

IOVLIA MAMAIA AVG. Caput Juliæ Mamææ.

COL. ALEXANO. TRO. *Colonia Alexandriana Troadenſis*. Equus paſcens.

Antiquarii Troadis nummorum epigraphen COL. TROA. interpretari ſoliti ſunt, *Colonia Troas*: ſed cùm ſæpe occurrant voces COL. TROAO. exponendæ videntur *Colonia Troadenſis*, & idcircò Alexandriana, imò multarum Coloniarum nomina, rectè per adjectiva reddi poſſunt, ut Colonia Troadenſis, Berytenſis, &c. Troadenſes plurimos nummos Alexandro dedicarunt, præſertim cùm ille in Syriam contra Parthos contendens, ipſorum urbem ingreſſus eſt, ut ſuprà diximus, ita illi pari honore matrem Auguſtam filii Imperatoris comitem proſequuti ſunt, Alexandroque adulantes, urbem ſuam Alexandrianam, ſeu in Alexandri M. conditoris memoriam, ſeu in Imperatoris illud nomen gerentis honorem appellarunt: Alexander autem Imperator Alexandri M. ſummopere ſtudioſus fuit, ſi quidem ille Lampridio teſte, *Alexandri habitu nummos plurimos fi‿uravit, & quidem electreos aliquantos: ſed plurimos tamen aureos* Equus paſcens, Troadenſium immunitatum eſt ſymbolum, in Mamææ nummis ab ipſis forſan ſignatum, quod ipſorum privilegia illius indulgentiâ fuiſſent confirmata.

Hic nummus minimæ formæ rarus & elegans eſt.

IOVLI. MAMAIA AV. Caput Juliæ Mamææ.

COL. ALE. TRO. *Colonia Alexandria Troas*, vel *Alexandriana Troadenſis*. Lupa cum puerulis Romulo & Remo.

Troadenſes non modò Lupam cum puerulis in nummis tanquam Coloniæ Romanæ ſymbolum ſignare videntur, ſed quod Romanos à ſe procreatos gloriarentur, ut hi etiam fatebantur, ſi quidem apud Tacitum mentio eſt veteris epiſtolæ Græco ſermone à Senatu Populoque Romano ad Seleucum Regem ſcriptæ, quâ amicitiam & ſocietatem ita demum ipſi pollicetur, ſi conſanguineos ſuos Ilienſes ab omni onere immunes præſtitiſſet. An fuerit fabula Lupa Romulum & Remum lactaſſe, non hic eſt diſſerendi locus, cùm Roma ipſa pro ſymbolo illius effigiem acceperit, & plurimi auctores à nobis citati in ea fuerint ſententia, in quorum etiam numero Florus lib. 1. *Relictis*, inquit, *catulis lupa vagitum ſecuta, ubera admovit infantibus, matremque ſe geſſit.*

Hic nummus minimi moduli pro ȝaro numerandus.

C. JUL. MAXIMINUS.

MAXIMINUS, poſt Alexandrum occiſum, Imperator acclamatus à militibus in Germania, eam ferè omnem in Romanam ditionem redegit. *Germanici* nomen in nummis tantùm aſſumpſit, licèt inſcriptiones plurimæ ei *Dacici* & *Sarmatici* cognomina tribuant. Nullæ ab eo videntur Coloniæ deductæ, præſertim cùm exercitum ob bellum Germanicum & civile non dimiſerit.

MAXIMINI *nummi ſecundæ & minimæ formæ hactenus obſervati, ſunt rariſſimi.*

D E U L T U M.

IMP. C. MAXIMINVS. AVG. Caput Maximini laureatum.
C. F. P. D. *Colonia Flavia Pacenſis Deultana.* Delphinus.

Deultum urbs Thraciæ mediterranea ex Plinio, Colonia à Veſpaſiano facta eſt, ut *Flaviæ* gentis nomen arguit. Illius meminit Ptolemæus lib. 3. c. 10. Δεύελτος Κολωνία. *Deueltus Colonia: Dibaltum* autem ab Ammiano lib. 31. vocatur, *oppidum petivere Dibaltum.* In actis Conciliorum, Δίβελτος dicitur, *Dibeltus.* Εὐφράτας ἐπίσκοπος Διβέλτου ſubſcripſit Conc. Nicæno II. an. 787. Deultani ſe Thracem Imperatorem habere gloriantes, nummos Maximino præcipuè dedicarunt, ille enim apud Capitolinum *Thrax* eſſe dicitur in ejus vita. *Et ille, ut erat Thrax & barbarus, credidit.* Herodianus lib. 7. Τετεύχηκε γὰρ αὐτῷ πᾶσι, καὶ διεβέβλητο, ὅτι δὴ ποιμαίνων ἐν τοῖς Θρᾳκίοις ὄρεσι. *Quippe jam id tritum vulgatumque apud omnes, opilionem fuiſſe in Thraciæ montibus.* Delphinus in nummo ad Neptunum ſpectare videtur, cujus eſt, ut ſæpius diximus, ſymbolum: illius forſan cultum ab Anchialo urbe Ponti littorali forſan recepit: ab illa 20. tantùm mill. diſtat, ſi Geographis fides; imò Amicus exiſtimat appoſitum in hoc nummo Delphinum, ob proventum illorum piſcium in Ponto, quorum piſcationem cum Thunnis indicat Anchiali nummus, Maximo Maximini filio, cum Delphino inter duos Pelamides, dicatus.

Hic nummus minimæ formæ, eximiæ raritatis & elegantiæ eſt.

E D E S S A.

AT. Γ. IO. MAΞIMEI. CEB. Caput Maximini radiatum.
KOΛ. EΔECCA. Κολωνία Ἔδεσσα. Caput muliebre velatum & turritum.

Edeſſa urbs & Metropolis Oſrhoënorum in Meſopotamia, Colonia à Caracalla facta, etiamſi à Germania longè diſſita, Maximino Imperatori nummos percuſſit, ipſius proculdubio ſtudioſa, cùm plurimi ejus cives illum ad bellum Germanicum ſequuti eſſent, ut innuit Herod. in ejus vita p. 590. Εἶχεν δὲ πρὸς τὸς Γερμανὸς μάχης· μέγα δέ τι πλῆθος ἦ σχεδὸν ἅπασαν τὴν Ῥωμαίων δύναμιν σὺν ἑαυτῷ εἰσήγαγε, Μαυρουσίων τε ἀκοντιστῶν ἀριθμὸν πάμπολλον καὶ τοξοτῶν Ὀσροηνῶν τε καὶ Ἀρμενίων (ὧν ἦσαν οἱ μὲν ὑπήκοοι, οἱ δὲ φίλοι καὶ σύμμαχοι.)

σύμμαχοι.) *Bellum Germanis intulit. Sequuti illum magna vis mortalium, ac penè omnes barbarorum copiæ: ad hæc Mauri jaculatores ſagittariique quamplurimi. præterea* OSRHOENI *& Armenii, quorum hi, Romanis ſubjecti: illi in amicitiam fuerant ſocietatemque adſciti.* Caput velatum & turritum, Genius eſt urbis, ſed ſolenne Orientalium illarum urbium inſigne, de quo ſæpius diximus.

Hic nummus minimi moduli inter elegantiſſimos reponendus.

TROAS.

IMP. C. IVL. MAXIMINVS. AVG. Caput Maximini laureatum.

COL. AVG. TROA. *Colonia Auguſta Troadenſis.* Neptunus ſtans dextrâ equum marinum ſuſtinet, lævâ tridentem gerit, pede dextro delphinum calcat.

Inſolens ille eſt Troadenſis Coloniæ typus, qui Neptunum exhibet: illum quidem muros Trojæ cum Apolline condidiſſe nemo neſcit, teſte Colutho de rapt. Helenæ verſ. 272.

Ἴλιον ἣν πύργωσε Ποσειδάων καὶ Ἀπόλλων.

Troja, quam turribus munivit Neptunus & Apollo.

Sed cùm Neptuno & Apollini Rex Laomedon voviſſet, quòd regno ſuo pecoris eo anno natum eſſet, immolaturum, votum avaritia Regis fefellit, quare iratus Neptunus, ut ait Hyginus fab. 89. *Cetum immiſit, qui Trojam vexaret.* Hic nummus Neptunum placatum docet dextrâ monſtrum ſuſtinentem. Neptunus tridentem gerit, tanquam inſigne. De quo Nonnus Dionyſ. 21.

Αἰχμάζων τριόδοντι θαλασσομέδων Ἐνοσίχθων.

Pugnans tridente maris Rex Neptunus.

Delphin ſub pedibus Neptuni collocatur, ut tradit idem Hyginus Poet. Aſtron. lib. 2. *Qui Neptuno ſimulacrum faciunt, Delphinum aut in manu aut ſub pede ejus conſtituere videmus.* Illum enim piſcem huic Deo gratiſſimum arbitrantur.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis, eximiæ raritatis eſt & elegantiæ.

IMP. C. MAXIMINVS. AV. Caput Maximini laureatum.

COL. AVG. TRO. in aliis TROAD. *Colonia Auguſta Troadenſis.* Equus paſcens.

Equus ille liber, & paſcens, non ad equorum abundantiam ob paſcua in Troade regione arguendam exhibetur, ſed ad libertatis omniumque onerum remiſſionem indicandam, à Claudio Troadenſibus conceſſam, & ab aliis Imperatoribus confirmatam, ut ſæpius diximus. Equus autem ſolutus & paſcens naturalem hominis ſtatum oſtendit, qui ubique inſtinctu naturæ agit, nec ulla conſtitutione ab hominibus facta tenetur, jure enim naturali cuncta omni nationi communia ſunt: Troadenſes verò ut immunitates ſuas conſervarent, novis Imperatoribus acclamantes, nummos ipſis ſubito ſignabant, ideo frequentiores ſunt illorum nummi, quàm aliorum quorumcumque Colonorum.

Hic nummus infimæ molis inter rariſſimos collocatur.

IMP. CAES. C. I. VERO. MAXIMINO.
PIO FELIC. GERMANICO. MAX. SAR
MATICO. MAX. DACICO. MAX PONT.
MAXIMO. TR. POT. III. COS. PROCONS.
OPTIMO. MAXIMOQVE. PRINC. AVG.
IVL. VERO. FILIO.
FELICI. PATRONO. SEG.

In Suburbio Fori Segusianorum.

JULIUS MAXIMUS.

MAXIMUS apud Capitolinum Imperator à patre Maximino in quadam epiſtola appellatus eſt; ſed in nummis Romanis *Cæſaris* nomen tantùm præfert, quod etiam in Coloniis & Græcis hactenus obſervavimus. Porro Senatus ei *Germanici* nomen contulit, quo titulo Commodum etiam inſignierat.

MAXIMI *nummi ſunt rariſſimi ſecundæ & minimæ formæ hactenus reperti.*

C O I L L U.

C. IVL. MAXIMVS CAES. Caput Maximi ſine laurea.

AEL MVNICI. COIL. AN. *Ælium Municipium Coillutanum Antoninianum.* Prora navis, & deſuper cornucopiæ.

Coillu urbs & Municipium Numidiæ apud oſtia Ampſagæ fluvii in confinio Mauritaniæ, nummum hunc Maximo Cæſari percuſſiſſe videtur poſt interfectos in Africa Gordianos. Mauri autem ob Maximini ejus patris crudelitatem rebellarant, & Gordianum ſeniorem Tyſdri proclamarant: at cum novus ille Imperator Capelliano Numidiæ Procuratori ſucceſſorem miſiſſet, hic eam ob rem indignatus, & Maximino devotus, omni coacto exercitu Carthaginem contendit, quo ſe receperat Gordianus; Carthaginenſes verò Gordiano filio duce, ex urbe effuſi obviam Capelliano, contra eum dimicarunt, ut narrat Herodianus lib. 7. pag. 602. Οἱ μὲν Καρχηδόνιοι ὄχλῳ πλείους ἦσαν, ἄτακτοι δὲ καὶ πολεμικῶν ἔργων ἀπαίδευτοι. *Erant autem numero quidem plures Carthaginenſes; ſed inordinati, ac rerum bellicarum imperiti.* Οἱ δὲ Νομάδες, ἀκοντισταί τε ἄριστοι, καὶ ἱππεῖς ἀγαθοί..... ῥᾷστα οὖν ἐτρέψαντο τῶν Καρχηδονίων τὸ πλῆθος... ἔπεσε δὲ ὁ τοῦ Γορδιανοῦ υἱὸς ἀπώλετο, οἵ τε περὶ αὐτὸν πάντες. *Contrà Numidæ, jaculatores optimi, atque equitandi peritiſſimi..... Quo circa facilè Carthaginenſium plebs in fugam verſa... Hic & Gordiani filius cecidit, & quicumque eum ſequuti.* Coillutani Maximini partes, tanquam Numidæ amplexi, hoc obſequii ſui monumentum præſtitere.

Hic nummus minimi moduli pro rariſſimo computandus.

D E U L T U M.

C. IVL. VER. MAXIMVS CAES. Caput Maximi nudum.

COL. FL. PAC. DEVLT. *Colonia Flavia Pacenſis Deultana.* Apollo nudus ſtans, dextrâ laurum, lævâ lyram tripodi ſuperpoſitam, pro pedibus ara ignita.

Deultani Thraciæ lætabundi, quòd Thracem haberent Imperatorem, nummos Maximino cuderunt, ſic & Maximo ejus filio, quem ipſe Cæſarem & Imperii conſortem appellaverat, ut narrat Capitolinus in patris vita. *Auguſtus ab exercitu appellatus eſt, filio ſibimet in participatum dato.* Apollo ſui cultum in Colonia denotat, ille laurum ob vaticinia ipſi ſacram gerit, quòd hæc arbor

ad inſpirationem & afflatum, & ut Græci dicunt, enthuſiaſmon, conferat, ſicuti Sophocles in Caſſandra docet; tripus etiam ad vaticinia ſpectat, ut ſæpe diximus. Apollinis inſigne, eſt lyra, quam à Mercurio accepit, teſte Arato in Phænom. *In cujus ſimilitudinem Mercurius lyram fecit: quam poſtea Apollini datam dicunt.* Ara ignita, pro patris & filii ſalute ſacra Apollini facta à Deultanis indicat.

Hic nummus minimæ formæ, à Triſtano tom. 2. pag. 454. & à Patino pag. 358. vulgatus, inter præſtantiores numerandus.

COL. FL. PAC. DEVLT. *Colonia Flavia Pacenſis Deultana.* Mulier calatho inſignis, ſtans ad aram, dextrâ pateram, lævâ cornucopiæ.

Deultana Colonia varios paſſa eſt motus, apud Triſtanum in Maximi nummis, cùm urbs muris optimè munita, & hodie adhuc ampla ſit, nomine *Zagoria.* Illa plurimos Maximo Cæſari ex Thracia provincia ſua oriundo percuſſit. Genius urbis in hoc ſacra facit pro ſalute Principis, ob egregiam pulchritudinem amabilis, & aliunde liberalis, quem tanti faciebat Alex. Severus, ut ei ſororem ſuam Theocliam dare cogitaverit, teſte Capitolino in ejus vita. *Mi mater, ſi Maximinus ſenior, dux noſter, & quidem optimus, non aliquid in ſe barbarum contineret, jam ego Maximino minori Theocliam tuam dediſſem, ſed timeo ne ſoror mea Græcas munditias erudita, barbarum ſocerum ferre non poſſit: quamvis ipſe adoleſcens & pulcher & ſcholaſticus, ad Græcas munditias eruditus eſſe videatur.* Quidam ex militibus Maximinum Cæſarem ſervare volebant, ſed conclamarunt alii, teſte Sexto Aur. Victore in Epitom *Ex peſſimo genere, ne catulum habendum.* Ille quidem pro bono habebatur, ut innuere videtur idem Capitolinus. *Hic finis Maximinorum fuit, dignus crudelitate patris, indignus bonitate filii.*

Hic nummus ſecundæ magnitudinis inter elegantiſſimos & rariſſimos cenſendus.

TROAS.

C. IVL. MAXIMVS CAES. Caput Maximi nudum.
COL. AVG. TRO. In aliis TROAD. *Colonia Auguſta Troadenſis.* Equus paſcens.

Maximinum filium ſuum Maximum, Cæſarem appellâſſe teſtantur nummi & Capitolinus in ejus vita. *Inter hæc Maximinus cum filio ſuo adoleſcente, quem Cæſarem appellaverat.* Quamobrem Troadenſes, ut Imperatorem ſibi conciliarent, Maximo Cæſari nummos percuſſerunt: in utroque autem equum paſcentem libertatis ſuæ inſigne poſuere, ut immunitates ſibi conceſſas uterque confirmaret; nam plurimos facultatibus ſuis ſpoliabat Maximinus, teſte Herodiano in ejus vita p. 592. Εκάςης γοῦν ἡμέρας ἦν ἰδεῖν τοὺς ἐχθὲς πλουσιωτάτους, τῇ ἐπιούσῃ μεταιτοῦντας. *Itaque quotidie cerneres, qui pridie opulentiſſimi fuiſſent, eos nunc emendicare ſtipem.* Vide quæ in Maximino de equi paſcentis typo pro immunitatum ſymbolo diximus. Frænum quidem equo ad jugum indicandum adhibetur; ſolutus verò & paſcens repræſentatur, ad jus naturale arguendum, quo unuſquiſque liber indicatur.

Hic nummus infimæ molis pro rariſſimo habendus.

C. IVLIVS VERVS MAXIMVS
NOBILISSI. CAESAR. PRINCEPS
IVVENTVTIS. GERMANICVS MAX.
DACICVS MAX. SARMATICVS MAX.
IMP. CAES. CAI. IVLI. VERI MAXI
MINI. PII. FEL. AVG. GERMANICI
MAX. DACICI MAX. SARMATI
MAX. FORTISSIMI. CAESA
RIS FILIVS.

Apud Gruterum è Reſendio pag. 158. 6.

GORDIANUS AFRICANUS PATER ET FILIUS.

M. Antonius Gordianus Thyſdri in Africa Imperator, contra Maximinum appellatus, cum annis 80. jam natus eſſet, Gordianum filium Imperii conſortem, & Auguſtum fecit; deinde Carthaginem profectus, ad Senatum ſcripſit, & Romæ acclamatus eſt, ambobuſque nummi Senatus juſſu percuſſi ſunt; ſed Capellianus Mauritaniæ Procurator, Maximino devotus, à Gordiano ex munere motus, contra ipſum exercitum comparavit, Carthaginenſes prælio fudit, & Juniore Gordiano in acie occiſo, Carthaginem contendit, qua re audita Gordianus ſenior, laqueo ſibi vitam eripuit. Utriuſque nummi ab Antiquariis deſcripti quidem fuere, ſed nullus eorum Græcos protulit: porro nuper à duobus annis in patris honorem quatuor in Ægypto cuſi, à nobis ſunt obſervati, quorum unum à Medico Piſano emptum, Ducis Cenomanenſium Patroni munificentiſſimi cimelio addidimus, rarioremque alterius iconem ipſius Principis oculis delectationis gratiâ hic ſubjicimus: ſpes etiam aliqua ſubeſt nummos in Africæ Coloniis in eorum honorem percuſſos aliquando recuperandi.

BALBINUS ET PUPIENUS.

Balbinus & Pupienus, mortuis in Africa Gordianis, Romæ Imperatores contra Maximinum P. Romani hoſtem appellatum, electi ſunt, & nummi in utriuſque honorem Senatuſconſulto cuſi, inter raros non collocantur, ſed Græci pro elegantiſſimis habentur, quod plurimæ urbes vivo Maximino, & rebus adhuc incertis, eorum partibus adhærere non auderent, at illo Imperatore in Aquileiæ obſidione à militibus interfecto, Balbinus & Pupienus Romæ etiam militari ſeditione paulo poſt obtruncati ſunt. Breve eorum Imperium, & non ultra annum extenſum videtur, cum eorum nummi II. TRIB. poteſtatem non ſignent. Porro Græci cum Balbini effigie, & ΚΟΡΚΥΡΑΙΩΝ. ΜΙΛΗCΙΩΝ, & ΤΑΡCΟΥ epigraphe reperiuntur, imò plurimi in Pupieni honorem in hac Metropoli, & quidem maximi moduli occurrunt ſignati, cum inſcriptione ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩC ΤΑΡCΟΥ. Ægyptios etiam cum nota Imperii prætermitrimus, ſic recuperandorum in Coloniis cuſorum ſpes, diligentibus hujuſce ævi nummariæ rei ſtudioſis, non abjicienda videtur.

GORDIANUS III.

GORDIANUS III. Gordiani Africani Senioris nepos, eum Balbino & Pupieno Auguſtis à Populo Romano Cæſar rogatus, ipſis à militibus poſtea interfectis, Imperium adeptus eſt ætatis anno 16. Perſas Meſopotamiam & Syriam invadentes fugavit, Antiochiam, Carrhas & Niſibin recuperavit; ſed ante hoc bellum ſuſceptum, fecit iter in Mæſiam, & quidquid hoſtium in Thracia fuit, delevit, expulit atque ſummovit; in Coloniam Legionum IIII. & VII. Veteranos VIMINACIUM Mæſiæ ſuperioris urbem deduxit, Tribunitiam poteſtatem VII. adeptus, anno 22. Philippi artibus periit.

GORDIANI *nummi ex omni modulo obvii & frequentes.*

ANTIOCHIA Piſidiæ.

IMP. CAES. M. ANT. GORDIANVS AVG. Caput Gordiani laureatum.

COL. CAES. ANTIOC. in imo S. R. *Colonia Cæſarea Antiochia.* Duæ figuræ ſtantes dextram ſibi arâ intermediâ porrigunt, virilis quidem lævâ concordiæ ſignum ſuſtinet, muliebris vero ſceptrum.

Antiochia Piſidiæ, Cæſarea ab Auguſto Coloniæ fundatore vocata, Gordiano nummos dedicavit, ſi mihi conjecturæ locus, cùm ille hanc urbem, in Syriam contra Perſas contendens, comitante uxore Tranquillina, ingreſſus eſt, ideo Imperatoris & Auguſtæ figuras ob recens eorum matrimonium dextras ſibi invicem porrigentes ſignarunt; Gordianus enim paulò ante ex urbe diſceſſum Miſithei filiam in uxorem duxit, teſte Capit. *Gordianus priùs quàm ad bellum proficiſceretur, duxit uxorem filiam Miſithei.* Auguſtus & Auguſta ſuper aram dextras jungunt in fidei, teſtibus Diis, monumentum, nam ut Diodorus ait lib. 16. pag. 533. Ἔστι δ' ἡ πίστις αὕτη βεβαιοτάτη παρὰ τοῖς Πέρσαις. *Hæc certiſſima fidei apud Perſas arrha eſt.* Gordianus concordiæ ſignum gerit, ad denotandum conjuges inter ſe concordes eſſe debere; Tranquillina ſceptrum, ob communicatam ipſi per matrimonium Imperii dignitatem. Litteræ S. R. Senatus Romani Coloniam ab Auguſto factam approbantis notæ ſunt.

Hic nummus primæ magnitudinis inter elegantiores recenſendus.

COL. CAES. ANTIOC. S. R. *Colonia Cæſarea Antiochia.* Duæ figuræ cippis impoſitæ dextras ſibi jungentes, virilis quidem lævâ victoriolam gerit, muliebris verò ſiniſtrâ cornucopiæ.

En

En alterum matrimonii Gordiani & Tranquillinæ monumentum ab Antiochenſibus Piſidiæ ſignatum, illi Auguſtis nimium adulantes, Gordianum quidem ſub Deo Luno urbis tutelari numine, Tranquillinam vero ſub Genii Coloniæ imagine exhibuerunt. De Luni templo & cultu in hac Colonia, apud Strabonem lib. 12. pag. 577. ſub nomine *Menſis* memorato, ſæpius diximus. Genius urbis ſub mulieris turritæ icone, eo modo in Sept. Severi nummis ab Antiochenſibus ſignatus eſt, Lunus quidem victoriam tenet, tamquam monumentum earum quas de Perſis relaturus erat Gordianus. Solebant ita veteres ejus ſignum pro Augurio in nummis repræſentare, ut in Gordianis Africanis & aliis videre eſt. Genius verò cornucopiæ, ſolenne tanquam ſymbolum gerit.

Hic nummus primæ magnitudinis inter elegantiſſimos & rariſſimos numerandus.

Eadem epigraphe, ſed caput Gordiani radiatum eſt.

COLONIA CAES. ANTIOCHIA. S. R. *Colonia Cæſarea Antiochia.* Cybele turrita ſedens inter duos leones, ſiniſtrâ tympano appoſitâ, quod genu ſuſtinet.

Figura illa turrita cum tympano inter leones ſedens, Rhea eſt, ſeu Cybele, aliiſque nominibus apud Strabonem lib. 10. appellata, quod confirmat Lucianus de Dea Syria. Σημήια δὲ ἡ θεὸς τὰ πολλὰ ἐς Ῥέαν ἀποκλίνει· λέοντες γάρ μιν φέρουσι, καὶ τύμπανον ἔχει, καὶ ἐπὶ τῇ κεφαλῇ πυργοφορέει ὁκοίην Ῥέαν Λυδοὶ ποιέουσι. *Multaque adſunt ſigna Deæ, quæ faciunt, ut Rhea videatur: leones enim ipſam ferunt, habetque tympanum, & ſuper capite turrim geſtat, qualem Rheam Lydi fingunt.* Rhea Græcis, & πυργοφόρος: Ops ſeu Terra latinè vocata, eaque turribus ornata eſt, quod Terra contineat civitates, & ipſæ antiquitùs in ſummitate montium fierent. Per tympanum ſeu cymbalum, alii orbem terræ ſignificari putant, alii ejus inſigne, ob cymbala quibus in ſacris ejus Sacerdotes utebantur. De Leone ipſius comite, audias D. Auguſtinum de Civ. Dei. *Leonem*, inquit, *ei adjungunt ſolutum ac manſuetum, ut oſtendant, nullum eſſe genus terræ tam remotum ac vehementer ferum, quod non ſubjici cuique conveniat.* Cybele in nummo ſignata, Antiochiæ ſui cultum indicat.

Hic nummus majoris moduli pro raro & inſigni computandus.

Eadem epigraphe, caput Gordiani laureatum.

COL. CAES. ANTIOCH. S. R. *Colonia Cæſarea Antiochia.* Colonus agit boves, juxta eum duo ſigna militaria.

Colonus agens boves, deductæ Coloniæ ſymbolum eſt. Colonus aratro deſignabat locum ubi erat condenda urbs, quod Romanis raro contigit, ab illis enim ſæpe in urbem jam conditam mittebantur Coloni, nec etiam oppidum nomen mutabat, ut aſſerit Strabo lib. 5. pag. 216. Οἱ δὲ Ῥωμαῖοι παραλαβόντες, καὶ πέμψαντες ἐποίκους πολλαχοῦ, συνεφύλαξαν καὶ τὰ τῶν προκατοικούντων γένη. *Romani autem rerum potiti, cùm Colonos in varia loca emitterent, nomina tamen eorum, qui priùs ibi habitaverant, conſervarunt.* Imperatores deinde, modò cognomina, modo gentis ſuæ nomina ad rei memoriam Coloniis impoſuerunt, ut ipſa Antiochia, quæ cognomen Auguſti tulit, & aliæ quæ Aurelias & Septimias appellationes ſortitæ ſunt. Signa militaria juxta Colonum, Veteranis Coloniam frequentatam fuiſſe indicant.

Hic nummus primæ molis pro raro notandus.

COL. CAES. ANTIOCH. S. R. *Colonia Cæſarea Antiochia.* Lupa ſub arbore puerulis lac præbens.

Lupæ cum puerulis typus, alterum eſt Coloniarum ſymbolum: ut enim Coloni boves agentis imago, deductæ quidem Coloniæ erat index, lupæ verò puerulis lac præbentis ſimulacrum, Romanam deſignabat Coloniam; hoc inſigni utebantur Romani ad urbis ſuæ originem vel antiquitatem indicandam. Romulum & Remum fratres ex Rhea Sylvia ortos, Amulii juſſu expoſitos nemo neſcit, ſed quæ arbor iſta juxta ipſos, ficus eſt, ſub qua ipſi inventi ſunt, dicta *Ruminalis*, teſte Plutarcho in Romulo pag. 19. Ἦν δὲ πλησίον ἐρινεός, ὃν Ῥωμινάλιον ἐκάλουν, ἢ διὰ τὸν Ῥωμύλον (ὡς οἱ πολλοὶ νομίζουσιν) ἢ διὰ τὸ τὰ μηρυκώμενα τῶν θρεμμάτων ἐκεῖ διὰ τὴν σκιὰν ἐνδιάζειν, ἢ μάλιστα διὰ τὸν τῶν βρεφῶν θηλασμόν, ὅτι τήν τε θηλὴν ῥοῦμαν ὠνόμαζον οἱ παλαιοί. *Erat juxtà ficus, quam Ruminalem dicebant, ut multorum eſt opinio, à Romulo; vel quia pecora ruminantia illic captabant umbram, vel, quod maximè probatur, propter puerorum lactationem: mammam enim vocavant Rumam.*

Hic nummus primæ magnitudinis, mutilus ab Angelono pag. 245. edit. 2. vulgatus, in rarorum numero collocatur.

BERYTUS.

IMP. GORDIANVS AVG. Caput Gordiani radiatum.
COL. BER. *Colonia Berytus* vel *Berytenſis.* Neptunus pede proræ impoſito dextrâ delphinum; ſiniſtrâ tridentem.

Berytus urbs Phœniciæ, Saturni fuit opus, ut tradit Nonnus Dionyſ. 41.

Καὶ Βερόης ναίεσκον πόλιν πρωτόσπορον ἕδρην,
Ἣν Κρόνος αὐτὸς ἔδειμε.
Et Beroe habitabant urbem primò ſeminatam ſedem,
Quam Saturnus ipſe ædificavit.

Illam verò Saturnum Neptuno dediſſe tradit Sanchoniaton apud Euſebium l. 1. Præpar. Καὶ ἐπὶ τούτοις ὁ Κρόνος Βύβλον μὲν τὴν πόλιν θεᾷ Βααλτίδι, τῇ καὶ Διώνῃ δίδωσι, Βηρυτὸν δὲ Ποσειδῶνι. *Interea Saturnus Biblum quidem urbem Deæ Baltidi, quæ & Dione, dono dedit; Berytum autem Neptuno.* Ideo Nonnus narrat. lib. 43. Neptunum Beryto urbi amicum.

Καὶ Βερόης ναετῆρσιν ἑῆς κειμήλιον εὐνῆς
Ἄρεος ἐνναλίοιο θαλασσαίην πόρε νίκην.
Et Beroes habitatoribus ſui rem pretioſam cubitis
Martis Neptuni marinam præbuit victoriam.

De tridente Neptuni ſymbolo, & delphine ipſi ſacro, ſæpius diximus.

Hic nummus minimi moduli obvius & frequens eſt.

COL. BER. *Colonia Berytus* vel *Berytenſis.* Bacchus nudus ſtans, dextrâ uvæ racemum, ſiniſtrâ thyrſum, pro pedibus panthera.

Berytus Bacchum coluiſſe videtur ob felicem ejus in Phœniciam adventum, & ob vites quas in agro Berytio poſuit, ut innuere videtur Nonnus 41. dum narrat illius adventum in regiones circa Libanum in vicinam Beroes terram.

Πῆξας

Πήξας ἀγλαόκαρπον ἐπὶ χθονὶ βότρυν ὀπώρης,
Οἰνοπίνας ἐμέθυσσεν ὅλης κενεῶνας ἀρούρης.
Figens præclaros ſructus ferentem in terra uvam vitis
Vinigenis implevit totius ventres terræ.

Idcirco Berytii Bacchum uvæ racemum ipſius donum gerentem cuderunt, & Nonnus loco cit. in Beryti urbis deſcriptione indicat ex qua parte locus erat vineis conſitus.

Εἰς ῥαχίην νοτίην ψαμαθώδεϊς εἰσὶν ἀλωαὶ
Εἰς χθόνα Σιδονίην· ὅθι ποικίλα δένδρεα κήπων
Καὶ σταφυλαὶ κομόωσι.
In littore Auſtrali arenoſæ ſunt viæ
Ad terram Sidoniam: ubi variæ arbores hortorum
Et uvæ florent.

De thyrſo Bacchi pro armis ſymbolo dictum eſt, ut de panthera ipſi ſacra.

Hic nummus minimæ formæ pro raro habendus.

IMP. GORDIANVS AVG. COS. II. Caput Gordiani radiatum.
COL. IVL. AVG. FEL. BER. *Colonia Julia Auguſta Felix Berytus.* Bacchus ſeminudus cum ſtrophio, dextrâ cornucopiæ, ſiniſtrâ thyrſum, pro pedibus panthera.

Hic nummus Gordiano in Syria moranti cuſus videtur ob epigraphen Conſulatus II. poſt cujus adoptionem in eam venit ad propulſandos Perſas P. Romani provincias vaſtantes. Bacchus in ſuperiori nummo dextrâ racemum, ut vitium ſator, in hoc cornucopiæ gerit, ut urbis Genius: ſolemne enim Genii ſymbolum, cornucopiæ eſt. Nonnus autem Dionyſ. 41. Beroen urbem Bacchi fundamentum appellat.

Ῥίζα βίου Βερόη, πολίων τροφός, εὖχος ἀνάκτων,
. . . .
Βάκχου τερπνὸν ἔδεθλον, ἐναύλιον Ἰοχεαίρης.
Radix vitæ Beroe, urbium nutrix, decus regum,
. . . .
Bacchi jucundum fundamentum, domicilium Dianæ.

Berytii alludunt forſin Baccho urbis ſuæ Genio cornucopiæ gerenti, quòd ille poſt vinum inventum, cornu ad illud bibendum uſus ſit, teſte eodem Nonno Dionyſ. 12.

Καὶ δέπας ἀγκύλον ἔσχε βοὸς κέρας.
Et poculum curvum habuit bovis cornu.

Quaſi illud cornu alterum ſit abundantiæ ſymbolum. De thyrſo & panthera ſæpius à nobis dictum. Occo pag. 432. in hoc nummo legit levi errore PEL. pro FEL. quem vidit Com. Mediobarbus.

Hic nummus minimæ formæ, à Patino vulgatus pag. 370. obvius eſt.

COL. IVL. AVG. FEL. BER. *Colonia Julia Auguſta Felix Berytus.* Bacchus nudus ſtans; inter duos palmites, dextrâ coronam ſibi imponit, ſiniſtrâ ſatyrum amplectitur, pro pedibus pardalis.

Erizzus hunc nummum eroſum cum dimidia tantùm ipſius inſcriptione COL. IVL. AVG. reliqua vero deleta FEL BER. vulgavit, eamque ob cauſam *Coloniæ Juliæ Auguſtæ* aſcripſit, quam Juliam Auguſtam, Jubæ urbem Regiam exiſtimat. Eundem deſcribit Occo pag. 435. ſed lepidè: *Mulier*, inquit, *nuda cum infantulo juxta vitem cum canicula*, quaſi vero Bacchus ſit, mulier nuda; Satyrus verò, infantulus; denique Pardalis, canicula. Occonem nimis religioſè ſequutus Mediobarbus nummum pag. 341. ad eandem *Coloniam Juliam Auguſtam* nulli regioni aſcriptam revocat: P. autem Harduinus pag. 177. hanc urbem fictitiam, Gaden eſſe exiſtimat, ſed hic nummus ad Berytum pertinet: nummi autem typus, feracitatem vini circa hanc urbem denotat. Berytium vinum Plinius commendat lib. 14. cap. 8. Bacchus tanquam vini inventor, ſibi coronam imponit, propterea pampini ipſi adſtant, eademque de cauſa ille Satyrum comitem & vini amantiſſimum

tiſſimum amplectitur. Videas Satyros in vindemia cum Baecho occupatos apud Nonnum Dionyſ. 12.

Καὶ Σατύρων χορὸς ἦεν ὁμόστολος, &c.
Et Satyrorum chorus, comes erat.

Hic nummus infimæ molis, ab Erizzo pag. 506. vulgatus, pro raro notandus.

IMP. CAES. M. ANT. GORDIANVS. AVG. COS. II. Caput Gordiani laureatum.
COL. IVL. AVG. FEL. BER. Mulier turrita pectore tenus in templo tetraſtylo, hinc & inde ſignum militare, juxtaque cornucopiæ, pro gradibus templi, Leo.

Mulier illa pectore tenus, Aſtarte eſt ſeu Venus Cœleſtis, aut Genius urbis, vel potiùs Venus ſub Genii figura. Aſtarten integram in ſimili templo quatuor columnis ſuffulto in Berytenſium nummis ſæpius protulimus, quam urbis tutelare numen eſſe, ob ipſius filiam *Beroe* dictam, Nonnus tradit, ideo ille Berytum Veneris habitationem vocat Dionyſ. 41.

Εὔδιον εὐφροσύνης, Παφίης δόμος, οἶκος Ἐρώτων.
Domus lætitiæ, Veneris habitatio, domus Amorum.

Duæ Aquilæ legionariæ, ad antiquitatem Coloniæ indicandam, de quibus in ſequenti nummo, appoſitæ ſunt, hinc & inde cornucopiæ, ad omnium rerum in regione abundantiam arguendam. De Leone pro typo, in Berytenſium nummis Valeriano dicatis, agemus.

Hic nummus ex omni modulo obvius, inter mediocres à Patino pag. 369. deſcriptus eſt.

IMP. GORDIANVS AVG. Caput Gordiani radiatum.
COL. BER. *Colonia Berytus* vel *Berytenſis.* Duæ Aquilæ legionariæ.

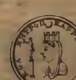
Has duas legionarias Aquilas in Auguſti, Hadriani, Juliæ Piæ, & aliorum nummis, ad Veteranos duarum Legionum, V. ſcilicet Macedonicæ, & VIII. Auguſtæ, in Coloniam Berytum miſſos ſpectare diximus: illæ vero in hoc nummo ſignantur, ad memoriam Coloniæ renovandam, & non tanquam Legionis cujuſdam Beryti ſtativa habentis indices, ut exiſtimat Eq. Patinus in Gordiani nummis. Berytus, Colonia à Julio conſtituta, unde illi nomen *Juliæ*, ab Auguſto Veteranis frequentata eſt, unde nomen *Auguſtæ* additum, ideo Nonnus Beryti felicitatem videtur indicare Dionyſ. 41.

Σκῆπτρον ὅλης Αὔγουστος ἐπὶ χθονὸς ἡνιοχεύσει,
Ῥώμῃ μὲν ζαθέῃ δωρήσεται Αὐσόνιος Ζεὺς
Κοιρανίην, Βερόη δὲ χαρίζεται ἡνία θεσμῶν,
Ὁππότε θωρηχθεῖσα φερεσσακέων ἐπὶ νηῶν
Φύλοπιν ὑγρομόθοιο κατευνάσει Κλεοπάτρης.
Sceptrum totius Auguſtus quando terræ gubernabit,
Romæ quidem divinæ dabit Auſonius Jupiter
Imperium, Beroe verò indulget fræna legum,
Quando armata ſcutiferis in navibus
Pugnam navalem ſopiet Cleopatræ.

Urbes ſeſe felices prædicabant, cùm Coloniæ erant conſtitutæ.

Hic nummus minimi moduli, à Patino vulgatus pag. 369. obvius habetur.

CARRHÆ.

ΑΥΤΟΚ. Κ. Μ. ΑΝΤ. ΓΟΡΔΙΑΝΟϹ ϹΕΒ. Caput Gordiani laureatum.

ΜΗΤΡ. ΚΟΛ. ΚΑΡΡΗΝΩΝ. Μητροπόλεως Κολωνίας Καῤῥηνῶν. Caput muliebre turritum & velatum, ſupra quod creſcens Luna, ante illud figura ſeminuda & barbata columnæ impoſita, dext. malleum gerens, in area nummi arula.

Carrheni Meſopotamiæ, nummos ſuos Gordiano Perſarum victori in grati animi monumentum cuderunt, quod ille urbem ſuam ab illis jam occupatam recuperaſſet, ut Imperator ipſe narrat in epiſtola ad Senatum ſcripta, apud Capitolinum : *Carrhas deinde, cæteraſque urbes Imperio Romano reddidimus.* Caput muliebre, Genius eſt urbis, turribus inſignitur tanquam provinciæ Metropolis. Luna creſcens, ad Dei Luni cultum ſpectat, de quo in nummo ſequenti. Figura ſenilis & barbata columnæ impoſita, malleum dextrâ gerens, non Gordianus eſt Imperator, ut putat Triſtanus, cujus ſignum ſupra columnam in recuperatæ urbis memoriam poſitum eſt, ſed Cabirus apud Carrhenos cultus, cui arula, ſacra ob Gordiani victorias perpetrata indicat. Cabirorum ſimulacra erant, ἔμοια τοῖσι τοῦ Ηφαίςυ, *Vulcani ſimulacris ſimilia*, teſte Herodoto l. 3. In Phœnicia illos plurimum cultos narrat Sanchoniaton apud Euſebium lib. 1. Præpar.

Hic nummus primæ magnitudinis pro raro habetur, cum Imperatore columnæ impoſito, & cum epigraphe ΜΗΤΡΟΠΟΛ. *pro* ΜΗΤΡ. ΚΟ. *à Triſtano tom. 2. pag. 509. vulgatus eſt.*

IMP. C. M. ANT. GORDIANVS. Caput Gordiani radiatum.

ΜΗΤ. ΚΟΛ. ΚΑΡΡΗΝΩΝ. Μητροπόλεως Κολωνίας Καῤῥηνῶν. Aſtrum in creſcente Luna.

Jam notarunt Antiquarii Erizzi errorem pag. 508. in qua conjungit ΚΟΛΚΑΡΡηνων, & populos in Græcia Colcharrinos quærit, cùm diſpeſcendæ ſint voces, & nummus ſpectet ad Carrhas Meſopotamiæ Coloniam, in quam Caſſium poſt Craſſi cædem ſe recepiſſe narrat Plutarchus in Craſſ. pag. 561. Ἀλλὰ καὶ Κάσσιος μὲν ἐπανῆλθεν εἰς Κάῤῥας πάλιν. *Verùm Caſſius retulit ſe Carrhas.* Creſcens Luna, vulgaris eſt urbis typus, quem in M. Aurelio, Caracalla & aliis, ad Dei Luni cultum pertinere diximus, cujus erat celeberrimum apud Carrhenos templum. Arabes & Meſopotamiæ populi ita Lunam venerabantur, ut quaſi Lunares dicti eſſent, apud Bochartum part. 1. lib. 2. cap. 19. Lunus autem vocatus eſt, quia Luna mas & fœmina exiſtimabatur ; & creſcens Luna exhibetur, quòd illa in Noviluniis culta eſſet, quo tempore ἀχόμηνος dicitur : Meſopotamiæ verò populi, qui Mahometiſmum receperunt, Lunæ cultum vix excuſſerunt, & Lunam novam magnis exclamationibus pro ſolenni feſto celebrando aſpectant. Aſtrum ſeu Sol in Creſcente Luna appoſitus videtur, quod Luna à Sole lumen recipiat.

Hic nummus minimi moduli nec rarus nec obvius eſt.

COILLU, vel COELLU.

IMP. CAES. M. ANT. GORDIANVS. Caput Gordiani laureatum.

AEL. MVNIC. COIL. AN. *Ælium Municipium Coillutanum Antoninianum.* Silenus dextrâ erectâ utrem hircinum humero ſiniſtro gerit.

Coillu Numidiæ urbs, & Municipium, nummos ad fidem & obſequium Gordiano teſtandum percuſſit : in Africa enim Carthaginenſes, Sabiniano Imperatore appellato rebellaverant, teſte Zoſimo lib 1. Μετ' οὐ πολὺ δὲ καὶ Καρχηδόνιοι, τῆς ἐς βασιλέως εὐνοίας ἀλλοτριωθέντες, Σαβινιανὸν εἰς βασιλείαν προάγουσι. *Non multo poſt & Carthaginenſes, à benevolentia Principis alienati, Sabinianum ad Imperium efferunt.* Silenus in nummo ſui cultum in hac urbe indicat. Plurimi autem populi illum venerati ſunt, quod Bacchi Magiſter fuerit, ut tradit Julianus in Cæſſ. pag. 37. Οὐ γὰρ ὦ παῖ, ἔφη, καὶ σὺ φιλοσοφῳ ὑπ' ἐμοῦ γέγονας. *Non & tu, ô fili, inquit ille, in philoſophicis quoque diſciplinis à nobis es inſtitutus & eruditus* Sed potiùs forſan eum coluerunt, quòd ille vites conſeverit : in Deorum enim numerum hi qui hominibus beneficia contulerant, referebantur.

Hic nummus infimæ molis rarus eſt.

DEULTUM.

IMP. C. M. ANT. GORDIANVS. AVG. Caput Gordiani laureatum.
COL. FL. PAC. DEVLT. *Colonia Flavia Pacenſis Deultana.* Duo Fluvii decumbentes, alter quidem barbatus dextrâ arundinem, lævâ cornucopiæ, urnæ aquas vomenti innixo, alter autem muliebri effigie, dextrâ etiam arundinem, lævo cubito pariter urnæ innixo. Ante figuram prioris, navis cum velo.

Deultum urbs eſt & Colonia Thraciæ, cujus ſitum nos edocet elegans hic Gordiani nummus, ad Panyſum ſcilicet fluvium in Euxinum mare inter Meſembriam & Odeſſum influentem, vel potius ad Panyſi cum altero amne confluentem, quorum alter urbem interfluit, alter vero alluit, infra autem confluunt. Alibi quidem diximus fluvios in mare illabentes cum barba, tanquam aliorum patres effingi; alios vero in alios ſeſe exonerantes, imberbes repræſentari. Ejus amnis in Panyſum illabentis nomen apud Geographos non invenimus. Navis cum velo, navigabilem eſſe Panyſum denotat, unde abundantia urbi, quod fluvii figura cornucopiæ gerens arguit. Deultum ad lacum ſitum eſſe tradit Plinius lib. 4. cap. 11. *Oppida, Thynias, Halmydeſſos, Deulton cum ſtagno, quod nunc Deultum vocatur, veteranorum.*

Hic nummus ſecundæ magnitudinis præſtantiſſimus eſt.

COL. FL. PAC. DEVLT. *Colonia Flavia Pacenſis Deultana.* Apollo nudus ſtans dextrâ laurum, ſiniſtro cubito innixus lyræ tripodi ſuperpoſitæ.

Idem Apollinis typus in nummis Deultanæ Coloniæ Maximo Cæſari dicatis prodiit, quem ejus Dei in urbe cultum indicare diximus; imò præcipuum & tutelare numen auguramur, ſiquidem plurima hujuſce tractus oppida Mileſiorum Colonias fuiſſe aſſerit Strabo lib. 7. Mileti autem celeberrimum erat Apollinis Didymei Oraculum; & Apollonia ab iis in Deulti vicinio condita eſt, ubi Strabo pag. 319. fanum Apollinis fuiſſe dicit. Ὅπου ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνος· ἐξ οὗ Μάρκος Λεύκολλος τὸν κολοσσὸν ἦρε, καὶ ἀνέθηκεν ἐν τῷ Καπιτωλίῳ τὸν τοῦ Ἀπόλλωνος, Καλάμιδος ἔργον. *Ubi fanum eſt Apollinis: unde Marcus Lucullus Coloſſum Apollinis, opus Calamidis, ſublatum in Capitolio dedicavit.* Deultum in ſuperiori nummo ad Panyſum locavimus, quem in Pontum inter Odeſſum & Meſembriam illabi tradidimus. Strabo autem loco cit. ſubjunxit: Ἐν τῷ μεταξὺ δὲ διαστήματι, τῷ ἀπὸ Καλάτιδος εἰς Ἀπολλωνίαν Βιζώνη τέ ἐστι, καὶ Κρουνοί, καὶ Ὀδησσὸς Μιλησίων ἄποικος. *Inter Calatin & Apolloniam Bizona eſt, & Cruni, & Odeſſus Mileſiorum Colonia.* Deultum etiam Mileſiorum Coloniam fuiſſe ſuſpicamur, ob Apollinem nudum tanquam Vatem, cum lauro & tripode ſignatum, ut apud Mileſios colebatur.

Hic nummus infimæ molis pro raro numerandus.

IMP. GORDIANVS. PIVS. FEL. AVG. Caput Gordiani laureatum.
COL. FL. PAC. DEVLT. *Colonia Flavia Pacenſis Deultana.* Æſculapius dextrâ innixus baculo, cui involutus eſt ſerpens.

Deultana Thraciæ Colonia ſuos Gordiano nummos in victoriæ monumentum cudiſſe videtur, quam ille in Syriam contra Perſas contendens retulit, cùm barbaros provinciam vaſtantes vicit & propulſavit, annuente Capitolino in ejus vita. *Fecit iter in Mæſiam, atque in ipſo procinctu, quidquid hoſtium in Thraciis fuit, delevit, fugavit, expulit, atque ſubmovit.* Æſculapius in nummo ſui cultum

cultum Deulti denotat; ille enim ex Coronide Apollinis filius perhibetur, ut narrat Hyginus Poët. Aſtron. l. 2. *Hiſtrus autem & complures dixerunt, Coronida Phlegyæ filiam fuiſſe, hanc autem ex Apolline Æſculapium procreaſſe.* Cùm Apollo urbis tutelaris eſſet Deus, nil mirum ſi Deultani patrem & filium venerati ſint.

Hic nummus ſecundi & minimi moduli inter rariores reponendus.

E D E S S A.

ATT. K. M. ANT. ΓΟΡΔΙΑΝΟϹ ϹΕΒ. Caput Gordiani radiatum.

ΜΗΤΡΟ. ΚΟΛ. ΕΔΕϹϹΗΝΩΝ. Μητροπόλεως Κολωνίας Εδεσσηνῶν. Caput muliebre velatum & turritum, ante quod columna, in qua Diana ut videtur Venatricis habitu, dextrâ extenſâ telum, lævâ arcum.

Ad Edeſſam Meſopotamiæ pertinet hic Gordiani typus, cui etiam alterum hujus Imperatoris nummum cum epigraphe ΕΔΕϹϹΑΙΩΝ tribuit Triſtanus tom. 2. pag. 510. eùm ad Edeſſam Macedoniæ urbem ſpectet. Gemina fuit urbs nomine Edeſſa, altera Macedoniæ Straboni & aliis, altera Meſopotamiæ. Illa in nummis ΕΔΕϹϹΑΙΩΝ vel ΕΔΕϹϹΕΩΝ inſcriptionem præfert, hæc ΕΔΕϹϹΗΝΩΝ epigraphen, ſed ſemper cum Μητροπόλεως Κολωνίας nominibus, quod P. Harduinum fugit, qui duas illas urbes in Gordiano ad eandem urbem pag. 144. revocat. Edeſſeni Gordiano gratulantes, cum ille in urbem ſuam ad Meſopotamiam à Parthis recuperandam venerit, nummos ei cuderunt. Caput turritum, Genius eſt urbis; Diana columnæ impoſita, ſui cultum Edeſſæ indicat.

Hic nummus primæ magnitudinis rarus eſt, ſed ſine columna parvi moduli obvius.

H I P P O Regius.

M. ANT. GORDIANVS. Caput Gordiani laureatum.

C. G. I. H. P. *Colonia Gemella Julia Hipponenſis Pia.* Capricornus pedibus globum, deſuper cornucopiæ.

Characteres hujus nummi ſibi admodum obſcuros fatetur Patinus pag. 370. illum ideo inter incertas urbes relegavit Mediobarbus pag. 341. ſed P. Harduinus, nummo ad Hadrumetinam Coloniam pag. 189. revocato, eum explanaſſe gloriatur; Lector autem dijudicet, an non potiùs ille ad Coloniam Hipponenſem, ut jam in M. Aurelio & Caracalla diximus, pertineat. Hippo urbs Africæ gemina, altera Hippo Regius, altera Hippo Diarrhytos Straboni vocata eſt, ideo *Gemella* in nummis: Hippo Regius, *Colonia Hipponenſis* Plinio Juniori epiſt. 9. dicta eſt. *Juliæ* nomen, eam à Julio Cæſare conſtitutam arguit. Hadrumetina verò Colonia, ex ipſo P. Harduino *Ulpia Trajana* vocatur, ergo à Trajano deducta eſt, nec cum inſcriptione nummi convenit. Hipponenſes nummos Gordiano in obſequii monumentum cudiſſe videntur, cùm Sabinianus Imperator in Africa appellatus eſt, ut narrat Capitolinus. *Inita eſt*, inquit, *factio in Africa contra Gordianum Tertium duce Sabiniano: quem Gordianus per Præſidem Mauritaniæ obſeſſum à conjuratis ita oppreſſit, ut ad eum tradendum Carthaginem omnes venirent.* Capricorni globum amplectentis typus cum cornucopiæ, in nummis Auguſti frequens occurrit, quòd ille ſub hoc ſigno natus eſſet, cui alludunt Hipponenſes, quòd ſimiliter Gordianus ſub hoc ſidere V. Non. Jan. Turpilio Dextero & M. Mæcio Ruffo Coſſ. an. U. C. 978. ortus eſſet.

Hic nummus minimi moduli, à Patino p. 370. editus, inter rariſſimos computandus.

N E S I B I S.

ATT. M. ANT. ΓΟΡΔΙΑΝΟC. CE. Caput Gordiani radiatum.

CEΠ. ΚΟΛΩ. NECIBI. Σεπτιμίας Κολωνίας Νίσιβι. Caput muliebre velatum & turritum, ſupra quod Aries.

Neſibi urbs Meſopotamiæ nummos Gordiano liberatori dedicat, Sapor enim Perſarum Rex cùm Romanos Imperatorem elegiſſe adoleſcentem intellexiſſet, collectis undique copiis in Meſopotamiam irruerat, & Antiochiam Syriæ uſque pervenerat, ſed Gordianus re audita cum Legionibus Romanis Miſitheo ſocero ſuo duce in Syriam mox contendens, fugatis & devictis Perſis, provincias illas recuperavit, de quo ad Senatum ſcripſit, tradente Capitolino. *Carrhas deinde, cæteraſque urbes Imperio Romano reddidimus, Niſibim uſque pervenimus.* Mulier turrita, urbis Genius eſt, cui templum ad inſtar aliarum Meſopotamiæ & Syriæ urbium dedicatum exhibet nummus Philippi: inſidet illa rupibus, ad indicandum in clivo montis Maſii ſitum, teſte Strabone lib. 16. pag. 747. Ἐν οἷς ἐστι ἡ Νίσιβις, ἣν καὶ Ἀντιόχειαν τὴν ἐν τῇ Μυγδονίᾳ προσηγόρευσαν, ὑπὸ τῷ Μασίῳ ὄρει κειμένην. *Quorum eſt Niſibis, quam Antiochiam Mygdoniam appellarunt, ſub monte Maſio ſitam.* Aries annum ſub hoc ſigno inchoare Neſibenſes denotat.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis inter rariores recenſendus.

O L B A.

IMP. C. M. ANT. GORDIANVS. AVG. Caput Gordiani laureatum.

COL. OLBA....... *Colonia Olbabenorum.* Bacchus ſtans, dextrâ poculum, lævâ thyrſum, pro pedibus pardalis.

IVL. MAESA. AVGVSTA. Caput Juliæ Mæſæ COL. IVL. AVG. OLBABEN. *Colonia Julia Auguſta Olbabenorum.* Deus Lunus eques.

Nummus Juliæ Mæſæ inter incerta ejus numiſmata pag. 111. aſcriptus.

Olba urbs Pamphyliæ, & non Olbia; locorum enim orthographia è nummis aſſeritur: eidem appellationi Stephanus etiam ſuffragatur. Καὶ ἡ ἡ Ολβια, ἀλλὰ Ολβα καλεῖται. *Neque Olbia, ſed Olba vocatur.* Colonia in nummis inſcribitur, à Strabone verò μέγα ἔρυμα, *magna munitio*, appellata eſt. Porrò quantam nummus à nummo lucem fœneratur! qui Gordianum exhibet, alterum Mæſæ incertum dilucidat, hic vero illum illuſtrat: neſciremus enim ſine ipſius ope, à quo Colonia deducta ſit Olba; ipſam à Julio Cæſare conſtitutam, & ab Auguſto vel Colonis iterum, vel Veteranis frequentatam, *Juliæ* & *Auguſtæ* nomina convincunt; iiſdem etiam appellationibus Cremna Colonia in Pamphyliæ confinio ornatur in ſuperioribus Elagabali nummis, unde octoginta civium millia in tranſmarinas Colonias à Julio Cæſare diſtributa apud Suetonium, quò pervenerint, è nummis quotidie eruimus. Bacchus ſui cultum Olbæ indicat, quòd vites forſan in illius agro eſſent fœcundiſſimæ.

Hic nummus mediocris moduli inter rariſſimos & elegantiſſimos aſcribendus.

P A T R Æ.

IMP. M. ANT. GORDIANVS AVG. Caput Gordiani laureatum.

COL. A. A. PATR. *Colonia Auguſta Aroe Patrenſis.* Proſpectus urbis, in cujus vertice tria templa, in medio duplicis columnarum ordinis ædificium, in imo duæ naves, ſtatuâ ſupra baſim intermediâ.

Jam percuſſus eſt ſimilis Coloniæ Patrenſis proſpectus in Commodi nummis, alterum in Caracalla exhibuit Jac. Sponius Itin. lib. 3. pag. 172. Proſpectus ille, tres urbis continet partes; ſuperior templis magnificentiſſimis ornatur, in media Odeum eſt, de quo Pauſanias lib. 7. pag 437. Κεκόσμηται δὲ καὶ ἐς ἄλλα τὸ ᾠδεῖον ἀξιολογώτατα τῶν ἐν Ἕλλησι. *Exornatum Odeum illud eſt omnium, quæ in Græcia ſunt, magnificentiſſimè.* Id in foro erat cum illo junctum; pars denique inferior portum repræſentat, urbs autem in clivo ad littus maris ſita eſt. Statua baſi impoſita Auguſtus eſſe videtur Coloniæ fundator, qui de urbe tam bene meritus eſt, ut ex Achæis omnibus, ſolis tantùm Patrenſibus ſua libertate uti, teſte eodem Pauſania, conceſſerit.

Hic nummus minoris formæ pro rariſſimo habendùs.

GORDIANVS. AVG. Caput Gordiani.

COL. A. A. PATREN. *Colonia Auguſta Aroe Patrenſis.* Victoria globo impoſita, dextrâ lauream, lævâ palmæ ramum gerit.

Patrenſes Gordiano blandientes ob victoriam de Perſis relatam, nummos ipſi dedicarunt; in ejuſque honorem Victoriæ ſignum globo impoſitum in iis percuſſerunt, quòd Imperator per ultimam hanc victoriam ubique terrarum hoſtes ſuperare viſus ſit: in Urbe enim Veteranorum cum populo ſeditio, ſola ipſius ad Imperium electione, ſedata eſt. In Africa rebellarant Carthaginenſes, ſed Gordianus copiis Africanis excitis, Sabinianum tyrannidis affectatorem oppreſſit; in Europa barbaros Mœſiam atque Thraciam ingreſſos delevit, & fugavit; in Aſia denique Perſas vicit, & ex provinciis Romanis expulit, quæ omnia cum inſcriptione ejus ſepulcro appoſita conveniunt.

DIVO GORDIANO
VICTORI PERSARVM, VICTORI GOTTHORVM,
VICTORI SARMATARVM,
DEPVLSORI ROMANARVM SEDITIONVM,
VICTORI GERMANORVM,
SED NON VICTORI PHILIPPORVM.

Hic nummus minimæ formæ nec obvius, nec rarus eſt.

PELLA.

IMP. C. M. ANT. GORDIANVS. AVG. Caput Gordiani laureatum.

COL. IVL. AVG. PELLA. Diverſæ ſunt epigraphæ. *Colonia Julia Auguſta Pella.* Figura virilis nuda inſidens monticulis, coronam ſupra caput ſibi imponit, lævo cubito fiſtulæ agreſti impoſito, pro pedibus pedum.

Pellenſes Macedoniæ Coloni nummos etiam Gordiano conſecrant, ſed illos ad urbem ſuam tantùm ſpectantes exhibuerunt. Figuram virilem nudam, Apollinem urbis tutelarem Deum jam antè diximus; nobis etiam ſuffragatur Goltzius in nummis Aſiæ Minoris tab 23. Apollo coronam ſibi imponit ob victum Marſyam, cujus fiſtulam ſub brachio tanquam victoriæ trophæum gerit: pedum, ſeu paſtorale illius baculum, cùm Admeti armenta paſcebat, juxta ejus pedes apponitur, montibus ille inſidet, ut rectè Ill. Spanhemius Not. in Julian. Cæſſ. pag. 160. & 400. obſervavit: ſita enim erat urbs in tumulo, ex Livio l. 44. c. 6. ideo illam Oppianus appellat *Excelſam* l. 2. de Ven. loquens de Equis.

Αἰπεινήν θ' οἳ Πέλλαν ἐΰκτιτον ἀμφινέμονται.
Quique circa excelſam Pellam, & bene munitam paſcuntur.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis nec rarus nec obvius.

COL. IVL. AVG. PELLA. *Colonia Julia Auguſta Pella.* Mulier tunicata cum calatho ſedens, dextram capiti admovet.

Colonia Pellenſis in nummis, quos Imperatoribus dedicat, duos tantùm cælavit typos: alter urbis tutelare numen, alter oppidi Genium repræſentat, ille Apollinem collibus impendentem, hic mulierem ſedentem, ambo ſitum Coloniæ indicant. Apollo illam in clivo poſitam arguit, Genius in hoc ſitu, provinciæ ſecuritatem denotat. Pella utrumque typum Gordiano percutit, cæterum illa urbs de Alexandri M. natalibus, & de Julii Cæſaris liberalitate gloriari poteſt, ille Aſiæ Domitor, hic Romani Imperii fundator extitit. Pella ſub Alexandro Macedoniæ Metropolis, Colonia verò à Julio Romanorum conſtituta eſt.

Hic nummus infimæ molis, nec rarus nec obvius eſt.

S I N G A R A.

ΑΥΤΟΚ. Κ. Μ. ΑΝΤ. ΓΟΡΔΙΑΝΟϹ. Caput Gordiani laureatum.

ΑΥΡ. ϹΕΠ. ΚΟΛ. ϹΙΝΓΑΡΑ. Αὐρηλία Σεπτιμία Κολωνία Σίγγαρα. Caput velatum & turritum, in vertice Sagittarius.

Singara urbs Meſopotamiæ gemina, una juxta Edeſſam ſita ex Plinio & Stephano in ea parte quam habitant Arabes Rhetavi; altera verſus Tigrim, ex Ptolemæo, & Ammiano. Seguinus pag. 178. & P. Harduinus pag. 455. ad priorem Singaram nummum hunc revocant, qui tamen poſteriori videtur aſcribendus. Singareni ſuos Gordiano Meſopotamiæ liberatori nummos dedicant: Capitolinus enim de hoc Imperatore tradit in ejus vita. *Effectum denique eſt, ut Perſæ qui jam in Italia timebantur, in regnum ſuum pugnante Gordiano redirent, totumque Orientem Romana Reſp. detineret.* Caput turritum, Genius eſt urbis, ſolemne urbium Meſopotamiæ ſymbolum. Sagittarium in nummi vertice Parthorum & Perſarum militiam deſignare refert Seguinus, ſed ad Singarenos ſpectat tanquam inſigne, vel quòd optimi eſſent Sagittarii, vel ad indicandum potius eos ab hoc ſigno annos dinumerare.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis inter rariſſimos reponendus.

ΑΥΤΟΚ. Κ. Μ. ΑΝΤ. ΓΟΡΔΙΑΝΟΝ. ϹΑΒ. ΤΡΑΝΚΥΛΛΙΝΑΝ. ϹΕΒ. Capita Gordiani & Tranquillinæ adverſa.

ΑΥΡ. ϹΕΠ. ΚΟΛ. ϹΙΝΓΑΡΑ Αὐρηλία Σεπτιμία Κολωνία Σίγγαρα. Mulier turrita & velata inſidens rupibus, dextrâ ſpicas, pro pedibus fluvius.

Singareni in nummis Gordiani Tranquillinam Auguſtam addiderunt, quòd illa Imperatorem in expeditione comitata ſit, quodque pater ejus Miſitheus omnia in bello Perſico egerit, ſi Capitolino fides. *Sed hæc omnia per Miſitheum ſocerum Gordiani, eundemque Præfectum, geſta ſunt.* Mulier inſidens rupibus, urbem ad clivum ſitam arguit; illa enim ad montem Singaram condita eſt. Figura nuda pro pedibus mulieris illam ad eum poſitam denotat. Fluvium in nummo Tigrim exiſtimat Seguinus, ſed hic Saocoras eſt ex monte Singara fluens, juxta Ptolemæum: ille autem per æſtatem ſæpe areſcit, ita ut Singara aquarum penuria laborans nunquam à Romanis potuerit adverſus

adverſus hanc neceſſitatem ſubſidium accipere, teſte Ammiano lib. 20. *Alioquin nunquam labenti Singaræ, vel temporibus priſcis quiſquam ferre auxilium potuit aquarum penuria, cunctis circum arentibus locis.*

Hic nummus primi moduli à Seguino editus pag. 176. inter rariſſimos & elegantiſſimos numerandus.

S I N O P E.

IMP. GORDIANVS AVG. Caput Gordiani laureatum.

C. R. I. F. S. AN. CCCVIII. *Colonia Romana Julia Felix Sinope*, vel *Sinopenſis.* anno 308. Caput Serapidis laureatum, & calatho ornatum.

Nummus ad Sinopen Ponti Aſiatici urbem ſpectat, cujus voces C. R. I. F. S. longe ante editum P. Harduini librum nos fuiſſe interpretatos, norunt omnes Antiquarii, noſtram ille explicationem ex catalogo Regio tranſcripſit, majoris enim momenti opera quæ in lucem emiſit, vel quæ præ manibus habet Eruditiſſimus Pater, tempus in perquirendis nummis eum terere non ſinunt; unum quidem ab Auctoribus vulgatum ad Geographiam Plinii illuſtrandam protulit, quos verò ex aliorum ſcriptis aut collectionibus excerpſit, ipſos in nummis populorum & urbium deſcripſit, nulla eorum in Notis ad Plinium facta mentione. Serapidis typus jam prodit in Sinopenſium nummis Hadriano cuſis, in quo anni æræ temporis injuriâ craſi erant, illos porro in M. Aurelio & Caracalla recuperavimus, ſed Sinope epocham in iis ab anno U. C. 706. quo Colonia Julio Cæſare deducta eſt, exhibet: hic vero nummus antiquiorem computat, Luculli ſcilicet ævo, quo ille Mithridate expulſo hanc ipſius regiam pronunciavit liberam apud Appianum, & ſi fides nummo, Coloniam conſtituit, ideo ſe Sinope Romanam ante Juliæ nomen appellat, & omnium vetuſtiſſimam Romanorum in Aſia Coloniam eſſe gloriatur: nec moretur diverſa illa ærarum apud Sinopenſes computatio, Antiochenſes ſuam modò à Julio, modò ab Auguſto dinumerarunt. De Serapide vide quæ in Hadriano pag. 161. diximus.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis Theſauri Regii, à Triſtano pag. 508. & à Patino 377. editus, inter elegantiſſimos habendus.

T R O A S.

IMP. M. ANT. GORDIANVS. Caput Gordiani laureatum.

COL. AVG. TROAD. *Colonia Auguſta Troadenſis.* Apollo muliebri habitu ſtans, dextrâ pateram, lævâ arcum.

Troas deducta ab Auguſto Colonia, & ejus nomen habens, cùm templi ipſi condendi facultatem non habuiſſet, ſed Pergamo conceſſâ, legatos tamen pro altero Tiberio extruendo Romam miſit, à ſenatu etiam prætermiſſa eſt, teſte Tacito Annal. 4. *Ne Ilienſes quidem, cùm parentem urbis Romæ Trojam referent.* Gordiano illa nummos dedicat, ad benevolentiam Imperatoris ſibi conciliandam. In hoc non ſignatus eſt Jupiter aut Neptunus, ut exiſtimavit Patinus in Indice pag. 24. ſed Apollo tutelaris Trojæ Deus toties à nobis memoratus. Pateram ille dextrâ tenet, ob ſacrificia ipſi perpetrata, arcum verò tanquam inſigne, de quo Homerus lib. 1. Iliad. verſ. 37.

Κλῦθί μευ ἀργυρότοξ'.
Audi me argenteum arcum habens.

Hic nummus minimi moduli, à Patino pag. 370. num. 4. vulgatus, inter obvios numerandus.

TYRUS.

IMP. GORDIANVS. PIVS. FEL. AVG. Caput Gordiani laureatum.

COL. TYR. METR. *Colonia Tyrus Metropolis.* Figura nuda in curru à quatuor cervis vecto, dextro brachio tunicam, lævâ ſcipionem, in area ſtella, in imo conchylium.

Tyrus Phœniciæ urbs, Colonia, & Metropolis, plurimos Gordiano ob aliquod forſan acceptum ab eo beneficium percuſſit nummos, primus eorum ſcenam aperiet, in quo præcipuus illius Deus Hercules, ab Hiſtoricis Tyrius appellatus, pluribuſque aliis nominibus donatus, ut Melchartus, Deus urbis: hic verò apud Nonnum dicitur Aſtrochiton, tanquam Dux aſtrorum, Dionyſ. 40.

Εἰς δρόμον Ἀςροχίτωνος ἐκώμασε, ϗ στόμα ἄςρων
Τοῖον ἔπος βοόων μελίσατο μυςίδι φωνῇ.

In curſum Aſtrochitonis laſcivit, & ducem aſtrorum
Tale verbum clamans invocavit myſtica voce.

Aſtrochiton in nummo dexterâ tunicam ſtellatam, ſiniſtrâ ſcipionem ſeu ſceptrum gerit, illum tunici eſſe ornatum narrat verſibus ſequentibus Nonnus, ſceptrum tenet ut Rex, uti hic appellatur.

Ἀςροχίτων Ἡρακλες ἄναξ πυρός.

Stellatam tunicam habens Hercules Rex ignis.

Tunicam dextrâ gerit, illam Baccho Tyrum perluſtranti pro cratere ab illo accepto daturus.

. . . . . . Ἡρακλέης δὲ
Ἀςραίῳ Διόνυσον ἀνεχλαίνωσε χιτῶνι.

. . . . . . *Hercules verò*
Stellata Bacchum circumcinxit tunica.

Tyrii Aſtrochitonis currum cervis pro equis ornarunt, ad rapiditatem ejus arguendam; Seguinus enim pag. 132. edit. 2. cervum Solis, & rapidiſſimi ipſius curſus ſymbolum tradit. Herculem & Solem eundem eſſe affirmat Macrobius lib. 1. cap. 20. *Et revera Herculem Solem eſſe vel ex nomine claret.* Theologorum autem vetus fuit opinio, per Herculem, Solem ſignificari: unde ab Euſebio l. 3. cap. 11. illi duodecim certamina attributa ſunt, quòd videlicet duodecim ſigna Sol toto anno percurrat. Conchylium, urbis inſigne; ſtella, an illa quam apud eundem Macrobium, Herculis eſſe dicunt Chaldæi.

Hic nummus primæ magnitudinis inter rariſſimos computandus.

COL. TYR. METR. *Colonia Tyrès Metropolis.* Homo nudus cum ſtrophio circa brachium, ſerpentem ſaxo impetit, in imo conchylium.

Serpens ſaxo involutus in nummis Tyriorum Elagabalo & Aquiliæ Severæ ejus uxori dicatis, veterem aliquam Tyri hiſtoriam indicare nobis viſus eſt, quam ob ſimilem lapidem, in quo hæc figura virilis ſerpentem interficit, ad Cadmi Tyrii factum ſpectare ſuſpicati ſumus, præſertim quum Tyrii & Sidonii Europam ejus ſororem à Tauro raptam in nummis ſuis exhibuerint. Nonnus in laude urbis Tyri memorat thalamum Cadmi Dionyſ. 40.

Καὶ πρόγονον δόμον εἶδεν Ἀγήνορος, εἴδρακεν αὐλὰς,
Καὶ θαλάμους Κάδμοιο, ϗ ἁρπαμένης ποτὲ νύμφης
Εὐρώπης ἀφύλακτον ἐδύσατο παρθενεῶνα.

Et proavi domum vidit Agenoris, vidit aulas,
Et thalamum Cadmi, & raptæ quondam nymphæ
Europæ incuſtoditum ſubiit conclave virginum.

Cadmus Agenoris Phœnicii Regis filius, inter præclara quæ geſſit facinora, occidiſſe Draconem dicitur, ex cujus dentibus ab eo ſeminatis, nati ſunt homines, ſic fabulam narrat Hyg. 178. *Cadmus cùm erraret, Delphos venit .... forte audita, cùm imperata perfeciſſet, & aquam quæreret, ad fontem Caſtalinum venit, quem Draco Martis filius cuſtodiebat: qui cùm ſocios Cadmi interfeciſſet,*

terfeciſſet, à Cadmo lapide eſt interfectus: denteſque ejus, Minerva monſtrante, ſparſit & aravit, unde Spartæ ſunt nati. Tyrii ad antiquitatem urbis ſuæ indicandam, Europæ raptum, & Cadmi fratris ejus Draconem ſaxo occidentis memoriam in nummis renovarunt.

Hic nummus majoris moduli pro rariſſimo habendus.

COL. TYRO. METR. *Colonia Tyros Metropolis.* Aſtarte tutulata ſtans dextram imponit trophæo, lævâ ſceptrum, à ſiniſtris Victoria columnæ impoſita ei coronam porrigit, pro pedibus hinc Sileni ſignum, inde conchylium.

Frequens eſt in nummis Tyriorum mulieris typus dextram trophæo apponentis, quam ad Aſtarten eorum tutelare numen paſſim diximus eſſe revocandam. Aſtarte autem, aliis Juno, aliis Venus eſt, ſed imago quæ in nummo ſeminuda exhibetur, Veneri magis convenit. Sanchoniathon vetuſtiſſimus auctor Phœnicius Venerem explicat. Τὴν δὲ Ἀστάρτην Φοίνικες τὴν Ἀφροδίτην εἶναι λέγουσι, *Aſtarten verò Phœnices Venerem eſſe dicunt*, cui Salomon altaria condidit, 1. Reg. XI. ut narrat Suidas, ἣν ἐλάτρευσεν ὁ Σαλομών, *quam coluit Salomon.* Cicero de Natur. Deor. vult fuiſſe Venerem quæ Adoni nupſit, quorum Nonnus Dionyſ. 11. meminit.

Δισσὸν ἔπλεκε κῶμον Ἀδώνιδι καὶ Κυθερείῃ.

Duplex plexit encomion Adonidi & Veneri.

Aſtarte imponit manum trophæo, tanquam Phœnices ipſius ope in longinquas regiones Colonias deduxerint, idcirco coronatur à Victoria. Sileni ſignum, ſui etiam cultum indicat apud Tyrios.

Hic nummus majoris formæ pro raro computandus.

COL. TYR. METR. *Colonia Tyrus Metropolis.* In imo AMBPOCIE ΠΕΤΡΕ. Arbor cui involutus ſerpens, in imo canis & conchylium inter ingentes duos lapides.
Eadem epigraphe. Ingentes duo lapides inter aram ignitam & arborem in imo conchylium.

Uterque nummus ad Tyri urbis originem pertinet, de qua in poſteriori nummo Triſtanus tom. 1. pag. 91. ex Nonno hiſtoriam protulit. Lapides, ſunt Ambroſiæ Petræ, quas Tyru, ſacrificio Diis oblato, ſtabiles reddidere, & Tyrum ſuper eas condidere, ut ille narrat Dionyſ. 40.

Καὶ ἄστατος οὐκέτι πέτρη
Πλάζεται ὑγροφόρητος· ἀκινήτοις δὲ θεμέθλοις
Αὐτομάτη ζωθεῖσα συνάψεται ἄζυγι πέτρῃ.
Πήξατε δ' ἀμφοτέραις ἐπικείμενον ἄστυ κολώναις
Ἀμφοτέρας ἑκάτερθεν ἐπὶ κρηπῖδι θαλάσσης.

Et inſtabilis non amplius petra
Errat in humido latus. Immotis verò fundamentis
Spontanea cincta conjungetur injugi petræ.
Figite verò utriſque incumbentem urbem rupibus
Utriuſque utrinque in fundamento maris.

Tyrii hanc urbis ſuæ originem quam Herculi monitori debebant, in nummis ſuis ſignarunt; ſed illa Tyrus nova eſt, Palætyrus enim in terra à Sidoniis fuit extructa, de qua Scylax in Periplo. Καὶ ἀπέχει σάδια, ἀπὸ θαλάττης ἡ Παλαίτυρος πόλις, καὶ ποταμὸς διὰ μέσης ῥεῖ. *Et diſtat ſtadiis tribus à mari urbs Palætyrus, & fluvius in ea fluit.* Arbor, oliva eſt, cui implicatur ſerpens, ut apud eundem Nonnum loc. cit. legimus.

Καὶ σκοπέλων ἐπέβαινον, ὅπη φυτὸν ἦεν Ἀθήνης,
Καὶ εἴλας ἀφλεγέος περιβόσκεται ὄφις ἐλαίης.

Et petras intrarunt, ubi arbor erat Minervæ,
Et arborem alta folia habentem volubilis ſerpens circumſaltat.

Ignem ſupra aram, Triſtanus myſticè ad Herculem, Solem, & ignem ſpectare tradit; an non potius ara ad ſacrificium Aquilæ Jovi & Neptuno perpetrandum accenſa. Canis & Conchylium, ad purpuræ inventum apud Tyrios ſpectant. Tyro puella juxta mare iter cum Hercule faciebat; ipſius autem

autem canis, purpuræ carnem depaſtus eſt, cujus rictum quum gratiſſimo colore infectum Tyro vidit, veſtem ſimilis coloris ab illo poſtulavit, primuſque Hercules cruorem ex purpuris collegit, lanaque eo infecta, veſtem amicæ dedit.

Uterque nummus primæ magnitudinis, inter elegantiores reponendus, poſterior à Triſtano tom. 1. pag. 491. & tom. 2. pag. 508. editus eſt.

COL. METROP. TYRO. *Colonia Metropolis Tyros.* Duæ urnæ, intermedia clava, hinc & inde palmæ ramus.

Tyrii ludorum apud ſe celebratorum memoriam in nummis ſæpe conſignarunt. Caracallæ nummus exhibuit ACTIA ERACLIA cum duabus urnis, quos ludos in Apollinis & Herculis tutelarium urbis Deorum honorem editos diximus; alter Elagabali ΗΡΑΚΛΙΑ ΟΛΥΜΠΙΑ vulgavit cum una tantùm urna & lauri in ea ramo, ideò certamen unum Olympicum in Herculis honorem celebratum protulimus: duo enim vaſa cum totidem palmæ ramis, duo certamina; unam verò urnam, unum tantùm agonem indicare arbitramur: duo igitur vaſa, & duæ palmæ rami in hoc nummo, duo certamina denotant; ſed an *Actia* & *Heraclea*, an vero *Olympia* & *Heraclea* ſint, pronuntiare difficilè: clava autem in medio vaſorum ad Herculem ſpectans nos inducit, ut duo certamina in Herculis honorem edita exiſtimemus. De Hercule Tyri tutelari numine paſſim egimus.

Hic nummus ſecundi moduli pro elegantiſſimo habendus.

VIMINACIUM.

IMP. GORDIANVS PIVS FEL. AVG. Caput Gordiani laureatum, in aliis radiatum.

P. M. S. COL. VIM. *Provinciæ Mœſiæ Superioris Colonia Viminacium.* In imo AN. I. *Anno primo.* Mulier ſtolata expanſis manibus, ad pedes hinc Taurus, inde Leo.

Viminacium urbs provinciæ Mœſiæ ſuperioris eſt, ut feliciter his notis P. M. S. explanavit Triſtanus tom. 2. p. 557. ſed non ille pari fortuna has litteras an. VII. Coloniæ deductæ annos interpretatus eſt, eos quippe ad annonæ diſtributiones frumentarias revocavit, illi aſſentitur Patinus pag. 369. P. Harduinus annos quidem Coloniæ exiſtimavit, ſed à Gordiano tantùm denuò, & ab Alex. Severo primùm conſtitutæ, ob nummos Alexandro & Mæſæ à Goltzio falso tributos: ſed quo hæc Colonia Gordiani Imperii anno condita ſit, inquirendum. Nummi ejus cum anno I. uſque ad V. in hac Colonia percuſſi occurrunt, ſimiliter & nummi Philippi reperiuntur cum epigraphe AN. V. quod confirmat Coloniam Viminacium computaſſe annum V. ſub Gordiano & Philippo, Gordianus autem VII Tribunitiam poteſtatem tantum accepit, ergo ſecundo anno Imperii exeunte aut tertio inchoante Coloniam deduxit, non quando ſcilicet Mœſiam adut ſub Prætextato & Albino, Coſſ. ut narrat Capitol. in ejus vita. *Fecit iter in Mœſiam, atque in ipſo procinctu, quidquid hoſtium in Thraciis fuit, delevit, fugavit, expulit atque ſummovit.* Cùm autem ſub Balbino & Pupieno pugnatum eſſet contra Carpos, & illi denuo in provincias Romanas irrumperent, Gordianus Veteranos ad provinciæ propugnaculum Colonos Viminacium miſit.

Hic nummus ex omni modulo obſervatur, ſed primæ formæ pro raro habetur.

P. M. S. COL. VIM. *Provinciæ Myſiæ Superioris Colonia Viminacium.* In imo AN. IIII. Mulier ſtolata inter Taurum & Leonem ſtat, dextrâ ſignum militare in quo VII. *Septimæ*, id eſt *Legionis*, & ſiniſtrâ, alterum in quo IIII. *Quartæ*.

Elegans hic nummus per mulierem ambabus vexilla gerentem in quibus ſcripta ſunt Legionum nomina, nos edocet VII. Claudianæ & IIII. Scythicæ Veteranos Viminacium Colonos à Gordiano eſſe deductos. Nummum edidit Patinus p. 369. mutilum quidem, & ob id forſan illum non intellexit, nec alii Antiquarii ejus meminerunt. Coloniam Viminacium anno Gordiani Imperii ſecundo deductam eſſe diximus ad provinciæ contra Carpos & alios barbaros cuſtodiam; VII. autem Legio Claudiana hiberna agebat in Mœſia Superiore, teſte Dio. l. 55. p. 564. Καὶ οἱ ἕβδομοι οἱ ἐν τῇ Μυσίᾳ τῇ ἄνω, οἱ καὶ μάλιστα Κλαυδιανοὶ ὠνομάδαται. *Septimia in Myſia Superiori Claudiana præcipuè nuncupata.* Novis itaque militibus in ſupplementum Legionis VII. miſſis, & Veteranis in primaria provinciæ urbe collocatis, Mœſia ad motus barbarorum coercendos munita eſt: porro neceſſaria fuit in hac provincia Imperatoris præſentia, antequam ille in Syriam contra Perſas proficiſceretur, ideo Capitol. ejus profectionis in Mœſiam meminit. Cùm autem nummi quarto & non alio à deducta Colonia anno ſigna hæc militaria cum Legionum nominibus exhibeant, liceat nos ſuſpicari Veteranos IIII. Scythicæ in Syria morantis, teſte Dio. τέταρτοι Σκυθικοὶ ἐν τῇ Συρίᾳ, poſt Syriam à Gordiano recuperatam, ob barbarorum in Mœſiam iterum incurſiones per Imperatoris abſentiam, Viminacium ab eo miſſos eſſe, in cujus memoriam nummi hoc anno ſignati ſunt, quod pro conjectura tantùm à nobis indicatur.

Hic nummus ſecundæ formæ à Patino pag. 369. editus, nec rarus nec obvius eſt.

P. M. S. COL. VIM. *Provinciæ Mœſiæ Superioris Colonia Viminacium.* In imo AN. V. *Anno quinto.* Mulier ſtolata ſtans ambabus expanſis, hinc Taurus, inde Leo.

Viminacii urbis nummi quintum ſub Gordiano & ſub Philippo annum ſignantes, vera & indubitata ſunt Gordiani mortis, & Philippi ad Imperium promotionis monumenta, & Coloniam ſecundo Imperii Gordiani anno ab eo deductam confirmant, præſertim cùm ille VII. tantùm Trib. poteſtatem inchoarit. In Coloniæ Viminacii nummis perpetuus eſt mulieris inter Bovem & Leonem ſtantis typus. Triſtanus tom. 2. pag. 558. Bovem ad Coloniæ ſymbolum, Leonem ad populum provinciæ bellicoſum revocat, an non potius populi feracitatem per Colonos lenitam indicare videtur Leo cum Bove concors, ut innuit D. Paulinus Poëm. 30. ad Nicetam Daciæ Epiſcopum.

Sic tuo mitis lupus eſt ovili.
Paſcitur concors vitulus leoni.

Hic nummus primæ magnitudinis pro raro habendus.

VENERI. SACRVM.
PAVLLVS. L. L. AEGIVS. PASSER.
III. VIR. A. A. A. F. F. PROCVRAT.
PATR. IMP. CAES. GORDIANI.
AVGVST.
VOTO. SVSCEPTO. L. M.

Ex Spon. Miſcell. ſect. 8. pag. 273.

FURIA SABINIA TRANQUILLINA.

TRANQUILLINA ab Hiſtoriæ Scriptoribus Imperatoris Gordiani Pii uxor perhibetur, ſed nummis Furiæ & Sabiniæ ejus appellationes debemus, in quibuſdam verò Græcis illa Φερεία perperam pro Φουρία, Σαβεῖνα pro Σαβινία appellatur, quæ nomina à matre Romana aſſumpſit, cùm pater ejus Miſitheus natione Græcus fuerit: ipſa Gordiano nupſiſſe paucis diebus ante Perſicam ejus expeditionem videtur, ita ut Senatus ipſi vix nummos ante ejus diſceſſum ſignare potuerit; eximiæ enim raritatis ſunt & elegantiæ: æreum unum majoris moduli cum S. C. notis cuſum vidimus, argenteos autem quatuor vel quinque, plurimi autem Græci & varii Colonici reperiuntur, cùm illa Imperatorem in itinere ſit comitata.

TRANQUILLINÆ *nummi inter rariſſimos collocantur, præſertim majoris moduli.*

ANTIOCHIA Syriæ.

ΦΟΥΡ. CAB. ΤΡΑΝΚΥΛΛΙΝΑ CEB. Caput Furiæ Sabiniæ Tranquillinæ.
ANTIOXEΩN. MHTPO. KOΛON. S. C. Δ. E. Ἀντιοχέων Μητροπόλεως Κολωνίας. *Senatuſconſulto.* Δημαρχικῆς ἐξουσίας. Mulier velata & turrita ſedens in rupibus, dextrâ ſpicas, pro pedibus fluvius emergens.

Antiochia Metropolis & Colonia Syriæ, nummos Tranquillinæ memor ob urbem ab Imperatore Gordiano recuperatam percuſſit, hæc enim à Perſis jam occupata erat, teſte Capitolino in ejus vita. *Etiam Perſas, ut brevi multa connectam, ab Antiochenſium cervicibus, quas jam nexas Perſico ferro gerebant, & Reges Perſarum, & leges amovimus.* Ideo Gordianus ſummopere à Syriis amabatur, ut refert idem Capitolinus: *Verùm cùm ſecum ipſe cogitaret amorem P. Romani & Senatus circa Gordianum, & totius Africæ ac Syriæ.* Mulier urbis eſt Genius, inſidet rupibus, ad indicandum ejus in clivo ſitum. Fluvius Orontes eſt muros ejus alluens; illa ſpicas gerit, ad arguendam frumenti in agro ſuo abundantiam. De vocibus S. C. Δ. E. paſſim diximus.

Hic nummus primæ magnitudinis inter rariſſimos aſcribendus.

CARRHÆ.

ΦΟΥΡ. CAB. ΤΡΑΝΚΥΛΛΙΝΑ. CEB. Caput Tranquillinæ.
MHTP. KOΛ. KAPPHNΩN. Μητροπόλεως Κολωνίας Καρρηνῶν. Caput muliebre turritum & velatum; ſupra quod creſcens Luna, & ante illud, columna cui impoſitus eſt Cabirus.

Carrheni

Carrheni Meſopotamiæ Gordiano & Tranquillinæ ejus uxori nummos conſecrarunt, illi quidem, quòd ex urbe ſua Perſas expulerit, huic verò, quòd Imperatorem in hac expeditione ſit comitata: de Gordiano autem Capitol. *Et poſt Artaxarta, Antiochiam recepit, Carrhas & Niſibin.* Caput muliebre, Genius eſt urbis; Creſcens Luna in vertice, Dei Luni venerationem apud Carrhas arguit, de quo paſſim egimus. Cabirus columnæ impoſitus, ſui etiam cultum in urbe hac indicat. Cabiri autem Vulcani ex Cabera Protei filia geniti dicuntur, hi autem ignis uſum, ferrique fabricam homines docuiſſe traduntur Diod. l. 5. p. 230. Τὴν δὲ τοῦ πυρὸς, καὶ τὴν δὲ χαλκοῦ καὶ σιδήρου φύσιν ἐξευρεῖν. *Ignis uſum invenerunt, ærisque ac ferri naturam indagarunt.* Ideo Cabirus in nummo malleum gerit, Cabiri verò, quia inſignium generi humano commodorum auctores habebantur, immortalibus ac divinis honoribus remunerati ſunt, ideò variis in locis colebantur. Illos Phœnices maximè coluiſſe auctor eſt Sanchoniathon apud Euſebium lib. 1. Præpar.

Hic nummus primæ magnitudinis rariſſimus eſt.

DEULTUM.

SABINIA TRANQVILLINA AVG. Caput Tranquillinæ.

COL. FL. PAC. DEVLT. *Colonia Flavia Pacenſis Deultana.* Pallas ſtans, dextrâ clypeo innixa, ſiniſtrâ haſtam.

Deultani Thraciæ nummos Gordiano Imperatori ob barbaros ex provincia pulſos cuderunt; ſi quidem narrat Capitol. in ejus vita. *Quidquid hoſtium in Thraciis fuit, delevit, fugavit, expulit, atque ſummovit.* Ipſi eundem Tranquillinæ ejus uxori honorem tribuunt, quod illa eum in bello comitata ſit, eamque tanquam Palladem belli Præſidem in nummis repræſentarunt: cùm hæc Dea ab iis coleretur, ut in Caracalla diximus. Palladem autem dictam fuiſſe aiunt à Pallante gigante ab eo interfecto, quæ prius Tritonia vocabatur, à Tritonide palude, ubi primùm viſa eſt.

Hic nummus ſecundi moduli inter rariores & elegantiores reponendus.

COL. FL. PAC. DEVLT. *Colonia Flavia Pacenſis Deultana.* Aquila cippo impoſita inter duo ſigna militaria.

Deultum urbs à Veſpaſiano Colonia eſt deducta, ut Flaviæ & Pacenſis nomina indicant: ille enim ex Flavia gente oriundus erat, & Pacis Deæ ſtudioſiſſimus, in cujus honorem magnificentiſſimum Romæ templum ædificari juſſit. Deultani ad originem Coloniæ arguendam, Aquilam inter ſigna militaria Legionum inſignia percuſſerunt, qui typus, Plinium illam Veteranorum Coloniam appellantem valdè illuſtrat, ille autem inquit l. 4. c. 11. *Deulton cum ſtagno, quòd nunc Deultum vocatur, Veteranorum.* Ex qua Legione fuerint illi Veterani, adhuc ignoratur, eorum nomina aliquando in velo è ligno tranſverſo pendente inſcripta occurrunt, in his verò viſuntur ſtellæ, forſan illorum inſignia, ut in Gallieni nummis, Ibim, Leonem, Aptum, &c. obſervamus.

Hic nummus minimæ molis rariſſimus & præſtantiſſimus eſt.

EDESSA.

ΦΟΥΡ. CΑΒΙΝΙΑ. ΤΡΑΝΚΥΑΛΙΝΑ. CΕΒ. Caput Sabiniæ Tranquillinæ.

ΜΗΤΡΟ. ΚΟΛ. ΕΔΕCCΗΝΩΝ. Μητροπόλεως Κολωνίας Ἐδεσσηνῶν. Caput muliebre turritum & velatum, ante quod columna, ſupra quam Dianæ ſignum.

Edeſſa urbs Meſopotamiæ, Oſrhoënorum Regum olim ſedes, Abgaro à Caracalla ablata, & Colonia facta, nummos Gordiano Meſopotamiæ liberatori, & Tranquillinæ uxori itineris comiti blandientes dedicarunt. Triſtanus tom. 2. pag. 519. Abgarum ſuperioris Regis filium per Gordianum in ditiones ſuas à Perſis occupatas reſtitutum auguratur, ob plurimos ab hoc Rege nummos cum Imperatoris effigie percuſſos: Abgarum quidem cum Gordiano copias ſuas conjunxiſſe manifeſtant ejus nummi, in quibus ex una parte Gordiani caput, ex altera Abgarus eques, tanquam ipſe agmen ducens viſitur. Caput muliebre, Genius eſt Coloniæ, ſolenne urbium Meſopotamiæ ſymbolum. Diana columnæ impoſita, ſui cultum Edeſſæ ſignificat; illa arcum gerit, Deæ Venatricis inſigne.

Hic nummus primæ magnitudinis elegantiſſimus eſt.

LAODICEA Syriæ.

SABINIA TRANQVILLINA AVG. Caput Tranquillinæ.

COL. LAODICEAS METROPOLEOS. *Coloniæ* Λαοδικείας *Metropoleos.* In area Δ. Ε. Δημαρχικῆς ἐξουσίας. Templum diſtylum, in quo Aquila alis expanſis.

Laodicea Syriæ urbs littoralis, Colonia & Metropolis à Sept. Severo facta, de qua fusè in Caracalla diximus, hunc nummum Tranquillinæ cum Gordiano in Syria moranti percuſſit: Laodiceæ nomen huic urbi à Seleuco in matris Laodices memoriam datum eſt, hæc apud Stephanum prius Ramitha, ſed potiùs Ramatha, quæ Syriâ linguâ, *excelſam* ſignificat, quod forſan in colle eſſet ſita, & novam urbem in littore condiderit Seleucus; montem enim ſibi imminentem vineis plenum habere narrat Strabo lib. 12. Aquila Jovi ſacra, ipſius ſymbolum eſt, ut & vulgatiſſimum Imperii Romani inſigne; verùm illa in hoc nummo templi aditum occupans, ad Jovem potiùs pertinere nobis videtur.

Hic nummus ſecundi moduli rariſſimus eſt.

FVRIAE SABINAE TRANQVILLINAE
SANCTISSIMAE AVG. CONIVGI
DOMINI N. IMP. CAES. M. ANTONI
GORDIANI AVG.

Apud Triſtanum tom. 2. pag. 545.

M. JUL. PHILIPPUS.

PHILIPPUS poſt Gordianum ipſius artibus in Meſopotamiam occiſum, Imperator à militibus proclamatus, pacem cum Sapore Perſarum Rege iniit, militum animos amplis largitionibus demulſit, Veteranos in Colonias à ſe conſtitutas dimiſit, DAMASCUM videlicet Cæleſyriæ, NEAPOLIM Samariæ, PHILIPPOPOLIM Arabiæ, hanc ipſe urbem condidit. Carpos ſub Balbino & Pupieno primùm, deinde ſub Gordiano loca Iſtro vicina populantes Philippus repreſſit, & ut DACIAM ad ſui conſervationem obligaret, illam provinciam liberam pronunciavit, Colonis in ipſius urbibus locatis, V. nimirum Macedonicæ, & XIII. Geminæ Legionum Veteranis, qui in ipſa provincia hiberna agebant.

PHILIPPI *nummi ex omni modulo obvii & frequentes.*

ANTIOCHIA Syriæ.

ΑΥΤΟΚ. Κ. Μ. ΙΟΥΛΙ. ΦΙΛΙΠΠΟϹ. ϹΕΒ. Caput Philippi laureatum.

ΑΝΤΙΟΧΕΩΝ ΜΗΤΡΟ. ΚΟΛΩΝ. Ἀντιοχέων Μητροπόλεως Κολωνίας. In area S. C. Δ. Ε. Apollo muliebri habitu ſtans, dextrâ pateram, ſiniſtrâ lyram. In aliis, pro pedibus ara.

Antiochiam Syriæ ad Orontem, à Seleuco Nicatore, de Antiochi patris nomine appellatam narrant Strabo & Appianus: hic verò de Bell. Syr. Πόλεις δὲ ᾤκισεν ἐπὶ τὸ μῆκος τῆς ἀρχῆς ὅλης ἑκκαίδεκα μὲν Ἀντιοχείας, ἐπὶ τῷ πατρὶ, καὶ πέντ' ἐπὶ τῇ μητρὶ Λαοδικείας. *Ornavit autem Imperium ſuum, exſtructis per totam ejus longitudinem urbibus, quarum ſexdecim à patre denominavit Antiochias, quinque à matre Laodiceas.* Julianus Apoſtata Antiochiam Seleucum quidem condidiſſe, verùm ipſi à filio Antiocho nomen dediſſe tradit in Miſopog. p. 65. Πεπόλισται μὲν γὰρ ὑπὸ Σελεύκου, τοὔνομα δὲ ἔχει ἀπὸ τοῦ Σελεύκου παιδός. *Condita ſi quidem eſt à Seleuco, nomen verò habet à Seleuci filio.* Vocata eſt ἐπὶ Δάφνῃ ad aliarum diſtinctionem, ob templum Apollinis in Suburbio celeberrimum: Seleucus enim ejus conditor, Apollinis filius exiſtimatus eſt, ſi Trogo fides lib. 15. cap. 4. *Seleuci virtus clara & origo admirabilis fuit: ſi quidem mater ejus Laodice, cùm nupta eſſet Antiocho, claro inter Philippi duces viro, viſa eſt ſibi per quietem ex concubitu Apollinis concepiſſe.* Antiochenſes ergo Apollinem urbis tutelarem Deum in nummo ſignarunt. De vocibus S. C. Δ. Ε. ſæpius dictum.

Hic nummus ſecundæ formæ pro obvio cenſendus.

ΑΝΤΙΟΧΕΩΝ ΜΗΤΡΟ. ΚΟΛΩΝ. Ἀντιοχέων Μητροπόλεως Κολωνίας. In area S. C. Δ. Ε. Caput muliebre velatum & turritum, in vertice Aries.

Antio-

Antiochenſium nummi in Gordiani honorem percuſſi vix reperiuntur, licèt ille eorum urbem à Perſis occupatam receperit, & Syriæ amor apud Capitolinum dicatur; ſed Philippi frequentes ſunt, ob aliquod forſan beneficium ipſis ab eo conceſſum: is enim populos ſibi conciliare ſtudebat, ne Gordianum à ſe interfectum exiſtimarent, aut ſaltem non divulgarent. Caput muliebre turritum, Genius eſt urbis, ſolenne ejus ſymbolum. Aries, annum ſub hoc ſigno ab Antiochenſibus inchoatum indicat.

Hic nummus primæ magnitudinis, à Triſtano editus tom. 2. pag. 568. obvius, ſecundæ à Patino pag. 384. minus frequens.

ΑΝΤΙΟΧΙΑ. ΔΗΜΑΡΧ. ΕΞΟΥСΙΑС. ΥΠΑΤΟ. Γ. Δημαρχικῆς ἐξουσίας, Ὕπατος τὸ γ. *Tribunitia poteſtate, Conſul Tertium.* In imo s. c. Aquila alis expanſis, roſtro coronam.

Hic nummus à Patino vulgatus eſt eum epigraphe ΥΠΑΤ. tantùm, forſan mutila; plurimi enim quos vidimus præferunt ΥΠΑΤΟ. Γ. P. Harduinus p. 55. unum ex muſeo Collegii Ludovici Magni eum inſcriptione ΥΠΑΤΟ. Δ. protulit; an error ſit in nummo, an Pater malè legerit, videndus eſt nummus: Philippum autem conſulatus tres tantùm geſſiſſe conſtat. Conſulis tertium titulus quem adhibent Antiochenſes in nummis, indicat illos ſemper fuiſſe Philippi partibus addictos, licèt ab hoc conſulatu Jotapianus, Marinus & etiam Decius Imperatores in provinciis appellati fuiſſent, ſed præſertim hoc obſequii monumento ſe Jotapiani partibus in Syria nullo modo faviſſe ſignificarunt: ille enim vix nova molitus à militibus occiſus eſt, apud Aur. Victorem. *Et interea ad eum Jotapiani, qui Alexandri tumens ſtirpe, per Syriam tentans nova, militum arbitrio occubuerat: ora, uti mos eſt, inopinato feruntur.* Antiochenſes tanquam Coloni Aquilam Imperii Romani inſigne exhibent.

Hic nummus mediocris, à Patino pag. 384. vulgatus, frequens & obvius.

MON. VRB. ΔΗΜΑΡΧ. ΕΞΟΥСΙΑС, in nummo Σ pro Ξ, quod & aliàs occurrit. *Moneta urbis. Tribunitia poteſtate*, in imo s. c. Aquila alis expanſis, roſtro coronam.

Inſignis eſt ille Antiochenſium nummus, qui pro vulgari ΑΝΤΙΟΧΙΑ epigraphe, præclaram hanc MONETA VRBIS inſcriptionem ponit: hoc enim monumento Antiochia in memoriam revocat facultatem cudendæ monetæ à Senatu ſibi conceſſam, poſt Syriam à Pompeio in Provinciam redactam: Porphyrius autem in Græcis Euſeb. Scalig. p. 227. Pompeium ab Antiochenſibus pecunias accepiſſe, civitatem eorum feciſſe αὐτονόμον, & ſuo hanc uti jure voluiſſe narrat; at cùm monetam ſub Regibus ſuis cudere ſolita eſſet, ut hoc privilegio gauderet, Senatuſconſulto illa opus habuit, cujus notam s. c. deinceps in nummis adhibuit, & non, ut putat Patinus pag. 384. ob populorum erga Senatum reverentiam. Antiochiæ duas cudendæ monetæ officinas fuiſſe ſuſpicati ſumus, ob diverſas nummorum Latinè & Græcè inſcriptiones, unam ſcilicet pro Præſide Syriæ in qua Græcè ſcriberetur, alteram in qua urbs propter ſuum percutiendæ monetæ privilegium notas s. c. apponeret, noſtram ſanè ſententiam de gemina monetæ officina, & de privilegio cudendæ monetæ urbi à Senatu conceſſo confirmat ſingularis hæc MONETA VRBIS inſcriptio. De Aquila, ſuprà dictum eſt.

Hic nummus mediocris, è muſeo D. Dron Can. D. Thomæ à Lupara, eximiæ raritatis eſt.

ANTIOCHIA Piſidiæ.

IMP. M. IVL. PHILIPPVS. P. FEL. A. Caput Philippi radiatum.
ANTIOCHI. COLON. *Antiochia Colonia*, in imo S. R. Aquila ſupra vexillum inter duo ſigna militaria.

Antiochia Piſidiæ, de qua ſæpius dictum, nummos Philippo tanquam novo Imperatori cum ſignorum militarium typo percuſſit, tum ad indicandam urbis ex Legionum Veteranis originem, cum ad imitationem Senatus Romani, qui in nummis ejus ſigna etiam militaria cum inſcriptione FIDES EXERCITVS exhibuit, ſeu FIDES MILITVM, cum muliere ſtante, utraque manu militare ſignum geſtante, ut Imperatorem ab exercitu & militibus proclamatum ſe approbare indicaret. Zoſimus enim Philippum poſt Gordianum interfectum, mox à militibus purpurâ ornatum tradit lib. I. Οἱ στρατιῶται, πρόφασιν τὴν τῶν ἀναγκαίων ἔνδειαν ποιησάμενοι, σὺν οὐδενὶ κόσμῳ τὸν Γορδιανὸν περιστάντες, ὡς αἴτιον τῆς τοῦ στρατοπέδου φθορᾶς ἀναιροῦσι, Φίλιππον τὴν ἁλουργίδα κατὰ τὸ συγκείμενον περιθέντες. *Milites, arrepta de penuria commeatus occaſione, Gordianum nulla decori ratione habita circumventum, veluti cujus culpa periret exercitus, interficiunt, & Philippum ex compoſito purpurâ veſtiunt.*

Hic nummus mediæ formæ nec rarus nec obvius.

COILLU, vel COELLU.

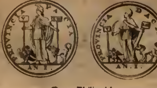

IMP. M. IVL. PHILIPPVS. Caput Philippi laureatum.
AEL. MVNICI. COEL. AN. *Ælium Municipium Coillutanum Antoninianum.* Prora navis; cum cornucopiæ.

Coellu oppidum littorale Numidiæ, Municipium ab Hadriano factum, *Ælium* de gentis ejus appellatione nomen tulit, deinde in Caracallæ honorem *Antoninianum* eſt nuncupatum, ut paſſim diximus. Eruditus Spanhemius mutilam & corruptam hujus nummi in Gaza Chriſtinæ Reginæ aſſervati epigraphen protulit Diſſ. 9. pag. 772. quam interpretatus MVN. FANE. AEL. *Municipium Faneſtre Ælium*, & ad Hiſpaniæ Fanum retulit, ſed cùm P. Harduinus illam Hiſpaniæ urbem non noviſſet, nummum pag. 170. ad Coloniam Faneſtrem Umbriæ ſpectare exiſtimavit, ſed nullus occurrit nummus in Italiæ Coloniis percuſſus, nec Fanum fuit Municipium, ſed Colonia, ut in nummo Pauli V. à P. du Molinet pag. 145. COL. IVL. FANESTRIS adhuc appellatur. Prora navis, urbis ad mare ſitum arguit, cornucopiæ, frumenti abundantiam in ejus agro indicat.

Hic nummus minimi moduli pro raro habendus.

DACIA.

IMP. M. IVL. PHILIPPVS AVG. Caput Philippi laureatum.
PROVINCIA DACIA. AN. I. *Anno primo.* Mulier pileo & patrio veſtitu ornata ſtans, utraque manu ſignum militare, in dexteriori velo nota V. in ſiniſteriori nota XIII. In aliis mulier dextrâ gladium Dacicum gerit, & ſignum juxta eam à dextris ſtat, pro pedibus hinc Aquila roſtro coronam, inde Leo.

Provinciæ

Provinciæ ut urbes, nummos Imperatoribus dedicarunt; teſtes ſint Μυσία in Domitiano, Κοινὸν Συρίας, & Δακία in Trajano, & aliæ in aliis. Sed cur Dacia pro epigraphe Græca Latinam inſcribat in Philippo, ideo forſan quia libera ſeu immunis ab hoc Imperatore facta eſt, quod arguit æra in nummis ſignata anno primo. Carpi enim & alii barbari cùm provincias Daciæ proximas & ipſam ſub Balbino & Pupieno populari cepiſſent, eos tandem Philippus profligavit, teſtibus nummis & Zoſimo, in illis VICTORIA CARPICA ſignata eſt, apud Zoſimum vero hæc leguntur. Αὐτὸς ἐπὶ Κάρπους ἐστράτευσεν, ἤδη τὰ περὶ τὸν Ἴστρον λῃζομένους, μάχης δὲ γενομένης, οὐκ ἐνεγκόντες οἱ βάρβαροι τὴν προσβολὴν, εἴς τι φρούριον συμφυγόντες, ἐν πολιορκίᾳ καθίσταντο. *Ipſe contra Carpos expeditionem ſuſcepit, qui jam Iſtro vicina loca populabantur. Prælio conſerto, cùm impreſſionem barbari non ſuſtinerent, fugâ quodam ad caſtellum factâ, obſidebantur.* Hoc anno Imperii Philippi quarto actum exiſtimatur: cùm autem nummi in Philippo tertium annum tantum computent, & ille ſex annos imperaverit, quo Philippi anno id geſtum ſit, in ſequentibus nummis inquiremus, ubi & de notis V. & XIII. & de Aquila cum Leone.

Hic nummus ex omni modulo occurrit, primæ formæ pro raro habendus, ſecundæ & minimæ obvius, ſed omnes cum anno III. inter rariores cenſendi.

PROVINCIA DACIA. AN. II. Mulier cum pileo in capite ſtans inter aquilam & leonem, dextrâ ſignum militare, in cujus velo D. F. *Dacia Felix*, ſiniſtrâ gladium Dacicum.

Mulier in nummo ab univerſa Dacia ſignato, Provinciæ Genius eſt, pileo quidem ornatur, quo Daci honoratiores utebantur, dextrâ vero ſignum militare in quo D. F. *Dacia Felix*, & non DE. quas litteras ſe non intelligere ingenuè fatetur Eq. Patinus p. 382. *Characteres in eo conſpicui* DE. *aſſequi non poſſum.* Dacia jam dicta fuerat Felix, ut teſtantur marmora Hadriano dicata, quòd facta fuiſſet ſub Trajano Provincia Romana: nunc iterum *Felicis* nomen aſſumit, quod libera ſit pronunciata ſub Philippo; cui ſuffragantur numiſmata Decii, Philippi ſucceſſoris, in quibus etiam DACIA FELIX. At cùm Trajanus Legiones V. Macedonicam, & XIII. Geminam in Dacia collocaſſet, Philippus earum Veteranis in omnes Colonias ipſius provinciæ tranſmiſſis, illos cives Romanos pronunciavit, quod denotant ſigna militaria utraque manu à provinciæ Genio geſtata. Apud Ulpianum autem lib. 22. Dig. legitur. *In orbe Romano qui ſunt, ex conſtitutione Imp. Antonini, cives Romani effecti ſunt.* Dio utramque legionem V. Macedonicam, & XIII. Geminam ſub Alex. Severo in Dacia adhuc conſtitutam narrat lib. 55. pag 564. Πέμπτον, Μακεδονικὸν, ἐν Δακίᾳ ..... τὸ τρίτον καὶ δέκατον, τὸ ἐν Δακίᾳ, τὸ Δίδυμον. *Quinta, Macedonica in Dacia ..... Decima tertia Gemina in Dacia.* Sic Philippus earum Veteranis in Colonias dimiſſis, novos milites ad provinciæ cuſtodiam conſcripſit.

* *Hic nummus ſecundæ formæ, à Patino pag. 382. vulgatus, inter raros conſcribendus.*

DACIA. PROVINCIA. AN. III. Eadem figura dextrâ gladium Dacicum, lævâ ſignum militare in quo D. F. *Dacia Felix.*

Mulier in ſuperiori nummo vexillum dextrâ tenet, in hoc illud lævâ gerit, & gladium ſiniſtrâ, quod in dextra habebat; an id myſticè, an ſcalptoris arbitrio, videant Antiquarii, cùm tanta nummorum amplitudo ſignaretur, ut vix duo ſimilis fabricæ occurrant, illud à ſcalptore factum videtur. Anni autem in nummo notati ſunt, non ut exiſtimat P. Harduinus p. 131. annos Imperii Philippi deſignantes, ſed æram libertatis provinciæ: idem enim annus XI. in Philippo æquè ac in Decio Imperatore ejus ſucceſſore ſignatus, Daciam liberam quarto Philippi Imperii anno pronunciatam arguit, cùm ille Philippus VI. Tribunitiam poteſtatem tantùm inchoaverit, in qua occiſus eſt, & Decius Imperator à Senatu eodem tempore appellatus ſit, cujus provinciæ immunitatis æram in ſequentibus Imperatoribus etiam obſervabis.

Hic nummus ex omni modulo pro raro computatur.

DA-

DAMASCUS.

M. IVLIVS PHILIPPVS AVGVSTVS. Caput Philippi laureatum.

COL. ΔAMA. METR. *Colonia Damaſcus Metropolis.* Silenus ante cupreſſum dextrâ indicat, humer lævo utrem hircinum gerit; ille eſt quem deſcribit Com. Mediobarbus pag. 345. lin. 26.

Damaſcus urbs eſt Phœniciæ, quam Julianus ep. ad Serap. appellat, τὴν Διὸς πόλιν ἀληθῶς, καὶ τὸν τῆς ἑῴας ἁπάσης ὀφθαλμὸν, τὴν ἱερὰν καὶ μεγίστην Δάμασκον. *Veram Jovis urbem, totiuſque Orientis oculum, ſacram & ampliſſimam Damaſcum.* Metropolis & Colonia in hoc Philippi nummo dicitur, quas verò dignitates ab uno eodemque Imperatore non accepit, ſi quidem jam in nummis Hadriani, imo in Auguſto Metropolis inſcribatur, quem titulum ab eo in gratiam Nic. Damaſceni accepiſſe ſuſpicamur, non ſecus ac Suidas Hadrianum refert Tyro Metropolis titulum conceſſiſſe in gratiam Pauli Tyrii. Sed Damaſcum à Philippo Coloniam eſſe conſtitutam convincunt Gordiani & Philippi nummi, illi epigraphen exhibent Græcam, MHTPOΠOΛEΩΣ ΔAMACKHN N. hi Latinam cum Coloniæ titulo COL. ΔAMAS. METROP. Philippus autem cum ſibi mili um amicitiam conciliare vellet, magnis largitionibus, teſte Zoſimo, eos demulſit, Veteranos autem in C onias à ſe conſtitutas tranſmiſit. Silenus ſolito quo depingitur modo, Damaſci cultum ſui indicat. Cupreſſu in ſumma veneratione apud Phœnices erat, cujus rei teſtes ſunt Heliopolitanorum in eadem provincia degentium nummi Cupreſſum pariter in aditu templi Jovis exhibentes, illa enim Soli erat dicata, ex Plutarcho, ob calidam ejus naturam.

Hic nummus ſ cundi & minimi moduli rarus eſt.

M. PHILIPPVS AVG. P. P. Caput Philippi laureatum.

COL. ΔAMA METRO. *Colonia Damaſcus Metropolis.* Dama puero ubera præbet.

Si hunc pueri Damam ſugentis typum, ad arguendam Damaſci urbis originem; ſi præterea Damaſcum urbem à Dama nutrice & ab Aſco puero ſic vocatam dicere audeamus, mox reclamabit omnis eruditorum cœtus; conjecturas tamen noſtras proponere liceat. Ad quid iſte frequens in Damaſci nummis puer Damæ ubera ſugens, nonne pueri à Dama nutriti hiſtoriam exponit, non ſecus ac Lupa Romulo & Remo ubera præbens, primam puerorum iſtorum nutritionem exhibet, ſic puer à cerva nutritus, ὑπὸ τινὸς ἐλάφου, Telephus dictus eſt? Dama autem animal à δαμάζω, κατ' ἀντίφρασιν, nomen habuit. Damaſcum ab Aſco gigante dictam auctor eſt Stephanus. Δαμασκὸς... ἐκλήθη δὲ, ὅτι εἷς τῶν γιγάντων Ἀσκὸς ὄνομα, ἅμα Λυκούργῳ δήσας τὸν Διόνυσον, ἔῤῥιψεν εἰς τὸν ποταμόν. *Damaſcus..... ſic verò nominata fuit, quod gigantum unus nomine Aſcus unà cum Lycurgo vinctum Dionyſium projecit in fluvium.* An ille nutritus fuerit à Dama, & ex vocibus δάμα ἀσκὸς, urbs dicta ſit Δαμασκὸς, ſuſpicari quis jure poſſit; ſi hæc etymologia non arridet, ad alterum urbis conditorem nomine Damaſcum à Juſtino memoratum confugiamus, à quo Damaſcus Syriæ nobiliſſima civitas vocatur, ut ille narrat lib. 36. cap. 2. *Nomen urbi à Damaſco Re e indit m, in cujus honorem, S i ſepulcrum Arath s uxoris ejus pro templo coluere.* Rex ille forſan xpoſitus, à Dama nutritus eſt, ſi quidem puer Damæ ubera ſugens, conditoris memoriam & urbis origi m denotat: Dama etiam in nummo altero antiquiſſimo, Seleucidarum tempore ſcilicet cuſo, cum epigraphe ΔAMACKHN N. ΓMC. id eſt, an. 243. apud D. Dron Canonic. D. Thomæ, ad id factum ſpectare videtur.

Hic nummus mediocris formæ inter rariores cenſendus.

IMP. M. IVL. PHILIPPVS. AVG. Caput Philippi laureatum.
COL. ΔΑΜΑ. METR. *Colonia Damaſcus Metropolis.* Caput muliebre turritum in templo tetraſtylo.

Caput illud muliebre, Genius eſt urbis, turribus ornatur tanquam ampla civitas muris cincta, & Metropolis provinciæ, illa olim ſuos Reges habebat. Adadus autem Davidis tempore Rex Damaſci à Joſepho Antiq. 7. cap. 6. perhibetur, cujus poſteri ad decimam uſque generationem regnum obtinuerunt. Ἀδάδος δὲ ὁ Δαμασκοῦ καὶ Σύρων βασιλεὺς Ἄδαδος..... τελευτήσαντος δ' ἐκείνου, ἀπόγονοι ἐπὶ δέκα γενεὰς ἐβασίλευον, ἕκαστος παρὰ τοῦ πατρὸς, ἅμα τῇ ἀρχῇ καὶ τοὔνομα τοῦτο ἐκδεχόμενος ὥσπερ οἱ Πτολεμαῖοι ἐν Αἰγύπτῳ. *Interim Adadus Damaſci & Syrorum Rex..... illo defuncto, poſteri ejus ad decimam uſque generationem regnum obtinuerunt, quiſque à ſuo patre, cum imperio nomen accipiens, quemadmodum apud Ægyptios, Ptolemæi.* Genius loci pro Deo ita colebatur apud Orientis populos, ut templum quæque urbs ipſi ædificaret, teſtes ſunt plurimi Syriæ, Phœniciæ, & Meſopotamiæ nummi.

Hic nummus ſecundi moduli nec rarus nec obvius eſt.

IMP. C. M. IVL. PHILIPPVS PIVS FEL. AVG. Caput Philippi laureatum.
COL. ΔΑΜΑ. METRO. *Colonia Damaſcus Metropolis.* Fluvius decumbens, dextrâ icunculam, ſiniſtrâ cubito innixo urnæ aquas vomenti, lævâ cornucopiæ gerit.

Figura humi decumbens, Damaſcum ad fluvium ſitam eſſe denotat, imò urbem duo fluvii exornant, illa enim teſte Benjamino in Itin. pag. 96. & 97. ſub monte Hermone condita ex eo defluunt Amana & Parpar, ille quidem in mediam urbem deſcendit, hic verò extra urbem hortos & pomaria interfluit, horum fluviorum mentio eſt Reg. lib. 4. cap. 5. v. 12. *Nonne meliores ſunt Amanah & Parpar fluvii Dammeſec omnibus aquis Iſraelis.* Ipſi poſt Damaſcum ſimul conveniunt, & tunc fluvius dicitur Chryſorrhoas, ſi Straboni fides. Τῶν δὲ ποταμῶν ὁ μὲν Χρυσοῤῥόας ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς Δαμασκηνῶν πόλεως, καὶ χώρας εἰς τὰς ὀχετείας ἀναλίσκεται σχεδόν τι. *De amnibus, Chryſorrhoas ab urbe & regione Damaſcenorum incipiens, totus ferè in rivos conſumitur.* Figura in nummo decumbens, Chryſorrhoam repræſentare videtur, icunculam gerit, ſed adeò detritam, ut quid repræſentet, pronunciare non ſit facile: ſiniſtrâ cornucopiæ tenet, ad ubertatem fructuum arguendam, de qua Benjamin ſuprà laudatus: *Nulla in toto Orbe civitas cum hac ubertate conferri poteſt.*

Hic nummus primæ magnitudinis inter raros & elegantes reponendus.

IMP. C. M. IVL. PHILIPPVS. P. FE. AVG. Caput Philippi laureatum.
COL. ΔΑΜΑ. METRO. *Colonia Damaſcus Metropolis.* Aries.

Frequens eſt in Syriæ, Phœniciæ, & Cœleſyriæ nummis Arietis typus, quem in noſtra de Syriæ Regum Hiſtoria pag. 342. ab Antiochenſibus cum Sole & Luna percuſſum, ad anni principium ſub hoc ſigno denotandum diximus. Non modò annus apud Antiquos menſium numero ac compoſitione diverſus erat, ſed ejus etiam principium: alii enim eum ſub Verno Æquinoctio inchoabant, cùm Sol Arietem ingreditur, alii Autumnali Æquinoctio, cùm Mundum hoc tempore creatum fructibus maturis ſibi perſuaderent. Latini ſeu Romani olim decem menſes tantùm numera-

numerabant, ut eorum nomina à Quintili nimirum uſque ad Decembrem indicant, & annum menſe Martio inchoabant, unde à Numa factus dicitur novus annus, ut narrat Plutarchus Quæſt. Rom. pag. 257. Διὰ τί τὸν Ἰανουάριον μῆνα νέον ἔτος ἀρχὴν λαμβάνουσι; *Cur à Januario novum annum auſpicantur?*

Hic nummus ſecundæ & minimæ molis pro raro notandus.

COLONI. DAMASCO. METROPOL. circa ambitum coronæ querceæ, in qua CEBACMIA; id eſt, *Auguſta certamina.* In imo caput Arietis.

Eq. Patinus in Theſ. Mauroceno pag. 106. nummum ad Boſtram Arabiæ urbem revocat cum hac epigraphe, COL. METROPOLIS BOSTRA, in corona SE*baſmia.* Com. Mediobarbus ex mutilo Occonis nummo pag. 445. CODONI PAD...... CEBACMIA. illum ad incertas urbes retulit pag. 347. ſed integriorem in Otacilia rectè Damaſco tribuit.

Nummus ludorum in Auguſti honorem ſub Philippo celebratorum memoriam renovat: hi autem ludi à Nicolao Damaſceno Auguſti amiciſſimo, qui Herodi Regi à Conſiliis erat, videntur inſtituti. Hunc autem inter Auguſti amicos numeratum teſtatur Athenæus lib. 14. pag. 652. Περὶ δὲ τῶν Νικολάων καλουμένων φοινίκων, τοσοῦτον ὑμῖν εἰπεῖν ἔχω, τῶν ἀπὸ τῆς Συρίας κατακομιζομένων, ὅτι ταύτης τῆς προσηγορίας ἠξιώθησαν ὑπὸ τοῦ Σεβαστοῦ Αὐτοκράτορος, σφόδρα χαίροντος τῷ βρώματι Νικολάου τοῦ Δαμασκηνοῦ ἑταίρου ὄντος αὐτῷ, καὶ πέμποντος φοίνικας συνεχῶς. *De palmulis, quas Nicolaos vocant, & quæ advehuntur è Syriâ, hoc tantum vobis poſſum dicere, ab Auguſto Imperatore hoc nomen inditum fuiſſe, qui admodum cibo eo delectaretur, quod Nicolaus Damaſcenus ejus amicus palmulas ſæpius illas ad ipſum mitteret.* Herodes Cæſareæ in Auguſti honorem ludos de Cæſaris nomine teſte Joſepho de bell. Jud. lib. 1. p. 748. inſtituit. Καὶ πενταετηρικοὺς ἀγῶνας καταστησάμενος, ὁμοίως ἐκάλεσεν ἀπὸ τοῦ Καίσαρος. *Et quinquennali certamine inſtituto, nomen ei Cæſaris donavit.* Nic. Damaſcenus ad Herodis exemplum celebrare voluit eadem certamina Damaſci, ex qua urbe ſe natum gloriabatur in vita ſua: Πόλεως μὲν οὔ ποτ' ἀφ' ἑτέρας αἱρόμενος εἶναι, ἀλλ' ἀπὸ τῆς αὐτοῦ προσαγορεύεσθαι. *Qui nunquam alterius civitatis quàm patriæ ſuæ civem ſe appellare voluit.* Eximiam Auguſti virtutem, & ſumma illius in omnes beneficia in ipſius vita à ſe ſcripta commemorat Nic. Damaſcenus. Corona quercea, Victoris præmium videtur fuiſſe, in illius memoriam, quam Auguſtus ob ſervatos cives à Senatu recepit.

Hic nummus primi moduli inter rariores habendus.

DEULTUM.

IMP. M. IVL. PHILIPPVS AVG. Caput Philippi laureatum.
COL. FL. PAC. DEVLT. *Colonia Flavia Pacenſis Deultana.* Æſculapius ſtans, dextrâ innixâ baculo cui involutus ſerpens.

Deultum urbs & Colonia Thraciæ nummos Philippo in victoriæ Carpicæ monimentum conſecraſſe videtur: cum enim Carpi Sarmatiæ Europeæ populi proximas Thraciæ provincias vaſtarent, Imperator illos vicit, & pacem cum iis iniit, quamobrem Deultani gratulantur. Æſculapius in hoc Deultanæ Coloniæ nummo, ut Apollo ejus pater in aliis quos vulgavimus, ſui cultum indicat; filius autem à patre edoctus eſt medicinam, Apollinem enim Veteres, quaſi Ἀπελαύνοντα, hoc eſt, propellentem morbos, cognominatum putarunt, unde apud Athenienſes Ἀλεξίκακος vocatus eſt: Æſculapius vero in medicina ita excelluiſſe dicitur, ut mortuos ab Inferis revocare crederetur, idcirco in Deorum numerum relatus. Philippus forſan aliquam in hoc bello Scythico ægritudinem paſſus eſt, pro cujus ſalute Deultani Æſculapio tutelari urbis Deo ſacra perpetrarunt.

Hic nummus minimæ formæ inter raros aſcribendus.

COL. FL. PAC. DEVLT. *Colonia Flavia Pacenſis Deultana.* Cybele turrita ſedens, dextrâ pateram, ſiniſtrâ tympanum, hinc & inde pro pedibus Leo.

Deuſtum, Colonia à Veſpaſiano facta, eaſdem videtur immunitates habuiſſe, quas narrat Titulus 51. Cod. lib. 11. de Colonis Thracenſibus : *Thracenſes capitationis tributa non præſtant, ſed tributa terræ.* Cybele ſui cultum in Colonia denotat, illa eadem eſt quæ Tellus & Magna Mater, de qua D. Auguſtinus lib. 7. de Civit. Dei : *Tellurem eandem dictam eſſe Magnam Matrem : quòd tympanum habeat, ſignificari eſſe orbem terræ : quòd turres in capite, oppida : quòd ſedes fingatur circa eam, cùm omnia moveantur, ipſam non moveri .... Leonem adjungunt ſolutum & manſuetum, ut oſtendant nullum eſſe genus terræ tam remotum, ac vehementer ferum, quod non ſubjici cuique conveniat.* Hæc D. Auguſtini de Cybele deſcriptio mirè nummo congruit ; illa pateram ob ſacrificia ſibi pro Philippi ſalute perpetrata gerere videtur.

Hic nummus minimi moduli pro raro & ſingulari notandus.

C. F. P. D. *Colonia Flavia Pacenſis Deultana.* Leo.

Thraciam non modò Colonias à Romanis, ſed etiam longè antea à Græcis accepiſſe legimus apud Polybium Hiſt. lib. 9. pag. 561. Ἦν τι σύςημα τ ἐπὶ Θρᾴκης Ἑλλήνων, οὓς ἀπῴκισαν Ἀθηναῖοι καὶ Χαλκιδεῖς· *Erat olim inter Græcos qui Thraciam colebant, corpus veluti quoddam & Reſpublica communis Coloniarum ab Athenienſibus & Chalcidenſibus eò deductarum.* In ſuperiori nummo Cybele cum Leonibus repræſentatur, ideo Leo Matri Magnæ ſacer dicitur ; an in hoc typo pro hujus Deæ ſymbolo, an vero pro Coloniæ inſigni cuſus ſit, dijudicent Antiquarii. Leonum abundantiam in Thracia fuiſſe nemo neſcit.

Hic nummulus inter rariores numerandus.

HELIOPOLIS.

IMP. CAES. M. IVL. PHILIPPVS. AVG. Caput Philippi laureatum.

COL. HEL. *Colonia Heliopolis* vel *Heliopolitana.* Caput muliebre turritum & velatum, ante quod ſignum militare, cui impoſita aquila cum capite gemino, ponè autem ramus.

Heliopolis urbs Coeleſyriæ, Colonia à Julio Cæſare conſtituta, Veteraniſque ab Auguſto frequentata, ut in Hadriano p. 158. diximus, nummos Philippo dedicavit ob bellum Perſicum ab eo, pace inita, ſopitum, cujus rei teſtes ſunt nummi ipſi à Senatu percuſſi cum epigraphe PAX AETERNA, & inſignes illi argentei, cum inſcriptione, PAX FVNDATA CVM PERSIS. Caput muliebre turritum, Genius eſt urbis. Signum militare, ad Coloniæ ſupplementum ex Veteranis ſpectat ; ſed ſigno militari impoſita eſt aquila cum gemino capite, ad denotandum illos ex duabus Legionibus in eam fuiſſe tranſmiſſos, de quibus infrà. Pone caput mulieris ramus eſt ; ſed cujus arboris, haud affirmare audemus : ſi tamen conjecturæ locus, cupreſſus eſt ; illa in medio templi exhibetur in nummo hujus Coloniæ infrà deſcribendo ; adde quòd hæc Soli dicata ſit, & urbs Heliopolis, id eſt, Solis Civitas appelletur.

Hic nummus primæ magnitudinis in rariorum numero recenſendus.

ΑΥΤΟΚ. Κ. Μ. ΙΟΥΛ. ΦΙΛΙΠΠΟϹ. ϹΕΒ. Caput Philippi laureatum.

COL. HEL. LEG. V. MACED. VIII. AVG. *Colonia Heliopolis, Legionum* v. *Macedonicæ,* VIII. *Auguſtæ.* Caput turritum pectore tenus cippo impoſitum, hinc & inde figura virilis cum vexillo, & clypeo cui innixa eſt.

Inſignis eſt ille typus, qui Veteranos Legionum v. *Macedonicæ* & VIII. *Auguſtæ* Heliopolim in Coloniam fuiſſe tranſmiſſos nos edocet; jam per alterum Auguſti nummum à Berytiis ſignatum, Veteranos illos partim Berytum traductos vidimus, unde non mediocriter illuſtratus eſt locus Strabonis duas Legiones ab Agrippa in hac urbe locatas commemorantis. Βηρυτὸς δὲ κατεσπάσθη μὲν ὑπὸ Τρύφωνος, ἀνελήφθη δὲ νῦν ὑπὸ Ῥωμαίων, δεξαμένη δύο τάγματα ἃ ἵδρυσεν Ἀγρίππας ἐνταῦθα. *Berytus verò à Tryphone diruta, nunc verò a Romanis inſtaurata, duabus Legionibus ibi ab Agrippa collocatis.* Nummus enim Legionum nomina à Strabone prætermiſſa reſtituit, quarum partem alteram Berytum, alteram Heliopolim traductam demonſtrat, ideo duo Legionum vexillarii, unus nimirum v. *Macedonicæ*, & alter VIII. *Auguſtæ* exhibentur, ad latera urbis Genii cippo impoſiti ſtantes tanquam Coloniæ Præſides. Epigraphe nummi bilinguis, apud Antiquarios illius raritatem adauget.

Hic nummus primæ magnitudinis ex muſeo noſtro, eximiæ ſingularitatis & elegantiæ eſt.

IMP. CAES. M. IVL. PHILIPPVS PIVS FEL. AVG. In aliis Græca ut ſuperior epigraphe; Caput Philippi laureatum.

COL. IVL. AVG. FEL. HEL. *Colonia Julia Auguſta Felix Heliopolis* vel *Heliopolitana.* Mulier tutulata & ſtolata ſtans, dextrâ temonem, ſiniſtrâ cornucopiæ, hinc & inde figûra muliebris cippo impoſita velum ampliſſimum ſupra caput ejus volitans utraque manu retinet, pro pedibus aſtant duæ figuræ viriles cum labaro.

Juliæ & *Auguſtæ* nomina Heliopoli urbi in hoc nummo aſcripta, eam à Julio Cæſare Coloniam fuiſſe conſtitutam, & ab Auguſto Veteranis, ut diximus, frequentatam proculdùbio convincunt, nec illa a Sept. Severo deducta eſt; ut Antiquarii hactenus exiſtimarunt ex Ulpiani loco Dig de Cenſ *Eſt & Heliopolitana quæ à Divo Severo per belli civilis occaſionem Italicæ Coloniæ rempublicam accepit.* Cùm Ulpiani mens ſit non quidem Heliopolim à Severo conſtitutam Coloniam, ſed jure Italico quam hæc nondum obtinuerat, ab ea Imperatore donatam indicare; illa enim ejuſdem ſortis erat ac Cæſarea Palæſtinæ, de qua Paulus l. 2. de Cenſibus. *Divus Veſpaſianus Cæſarienſes Colonos fecit, non adjecto ut & juris Italici eſſent.* Imo Ptolemais Phœniciæ ex ipſo Ulpiano nudum habebat Coloniæ nomen. Mulier tutulata, Genius eſt urbis ſub Fortunæ imagine ſæpius in Heliopolitanorum nummis & in aliis repræſentata, ſtolata quidem eſt, Romanorum more veſtita: duas pro pedibus ejus figuras cum vexillis, ad Coloniæ originem ſpectare, in ſuperiori nummo diximus; ſed quænam ſint illæ mulieres, velum ſupra caput Fortunæ ſuſtinentes, an duæ icunculæ tantum ad ſimulacri ejus ornamentum in templo poſitæ, an ipſius Deæ Sacerdotes, an vero Nemeſis & Themis ipſius comites, dijudicent Eruditi. Vidimus autem egregium marmor Romæ exhibens Fortunam ſedentem cum duabus puerulis ante & pone ipſam ſtantibus, anteriorem quidem puerulam, Fortunam præſentem; retro autem ſtantem, futuri temporis Fortunam interpretabantur.

Hic nummus majoris moduli inter rariſſimos computandus.

M. IVL. PHILIPPVS AVG. Caput Philippi laureatum.
COL. IVL. AVG. FEL: HEL. *Colonia Iulia Auguſta Felix Heliopolitana.* Mercurius ſtans ſuccinctus, dextrâ crumenam, lævâ caduceum.

Mercurius in Heliopolitana Colonia cultus fuiſſe videtur : Mercurios quidem quinque numerat Cicero de Nat. Deor. inter quos quintus Argum interemiſſe dicitur, ob eamque cauſam Ægypto præfuiſſe , atque Ægyptiis Leges demonſtraſſe , idemque à Phœnicibus *Thautus* appellatur, quòd primus menſis, id eſt, September, Thoth ab illo vocatus ſit. Mercurius in Tyriorum nummis depingitur cum radio, quo Aſtrologi pro globo utuntur ; ſed hic crumenam tanquam mercium Præſes dextrâ gerit, lævâ verò caduceum, quem ille ad diſſidia & contentiones tollendas præferebat, indicans ad mercaturam commodiorem pacis tempora bellicis eſſe præferenda.

Hic nummus infimæ molis inter variores reponendus.

IMP. CAES. M. IVL. PHILIPPVS. AVG. Caput Philippi laureatum.
COL. HEL. I. O. M. H. *Colonia Heliopolitana. Jovi Optimo Maximo Heliopolitano.* Cupreſſus in templo duodecim columnis ſuffulto, ante gradus arula.

Ad Heliopolim Cœleſyriæ urbem pertinet nummus, & non ad Helviam Coloniam, uti refert Comes Mediobarbus pag. 347. Illa Septimii Severi ſtudioſa, templum Jovi Optimo Maximo ſacrum in ejus nummis jam exhibuit ; ſed ejuſdem ædis typus in majori nummo amplior eſt. Coloni ex urbe Roma miſſi, præcipuum urbis numen Heliopolim aſportarunt. Templum Jovis Capitolini in octava Romæ regione collocat P. Victor, quod Tarquinius Priſcus vovit, Tarquinius verò Superbus à fundamentis erexit, deinde idem XL. argentea millia ad illius ſtructuram impendit ; ſed anno poſt ipſum è regno ejectum, Horatius Conſul idem dedicavit ; Jupiter verò Optimus Maximus, vocatus etiam eſt Capitolinus, quòd ſupra Capitolium templum ejus eſſet ædificatum : ſed cùm ſedem mutaſſent Romani, pro Capitolino, loci nomine Heliopolitanum de Coloniæ appellatione cognominarunt. Cupreſſus in ejus aditu videtur poſita, quod hæc arbor Soli eſſet ſacra, cujus nomen ferebat civitas dicta Heliopolis, *urbs Solis*. Aſſyrii autem in hac civitate Solem ſub Jovis nomine colebant, ut jam ex Macrobio diximus in Caracalla p. 37. *Aſſyrii quoque Solem ſub nomine Jovis, quem Dia Heliopolitem nominant, maximis ceremoniis celebrant in civitate quæ Heliopolis nuncupatur.*

Hic nummus primæ magnitudinis rarus eſt & elegans.

IMP. CAES. M. IVL. PHILIPPOS PIVS FEL. AVG. Caput Philippi laureatum.
COL. IVL. AVG. FEL. HEL. *Colonia Julia Auguſta Felix Heliopolitana.* Templum ſupra rupes cum ſcala multorum graduum, ante quod arula, & propè, vas ad ſacrificium, in area, juxta ſcalæ verticem, caduceus.

Cui numini dicatum ſit hoc templum , niſi caduceus in Mercurii honorem ædificatum indicet, vix aſſerere poterimus. Mercurium Heliopoli cultum docuit nos ſuperior ejuſdem Philippi nummus

mus ab Heliopolitanis percuſſus, ut in ejus explanatione hunc Mercatorum Deum eſſe diximus; ideo illum & ejus templum in nummis Philippo dicatis exhibuerunt Heliopolitani, quòd Imperator per pacem cum Perſis fundatam, ſolenne urbis commercium reſtaurarit; ideo ara & vas ob ſacrificia pro Imperatore perpetrata adſunt. Templum ſupra rupes conditum eſt: an in clivo Libani montis urbs ſit ædificata, dijudicent Antiquarii; id innuere videtur Anonymus quem vulgavit Gothofredus in Exegeſi totius Mundi §. 10. Ἡλιόπολις, ἣ πλησιάζει τῷ Λιβάνῳ ὄρει, *Helıopolis, quæ propinqua eſt Libano monti.* Hyginus primum Mercurio templum in Arcadia à Lycaone Pelaſgi filio factum narrat Fab. 225.

Hic nummus primi moduli inter elegantiores reponendus.

H I P P O.

M. PHILIPPVS. AVG. P. P. Caput Philippi laureatum.
C. G. I. H. P. A. *Colonia Gemella Julia Hipponenſis Pia Auguſta.* Lupa cum puerulis.

Jam prodiit ſimilis Lupæ cum puerulis & his litteris initialibus typus in Commodo pag. 214. illas in M. Aurelio ad Hipponenſem Coloniam ſpectare diximus, cùm è contrà P. Harduinus eas ad Hadrumetinam retulerit: ſecunda autem littera eſt G, non C; Hippo enim in Numidia duplex, ſeu geminus, alter *Regius* vocatus, alter *Diarrhytus* ſeu irriguus, prior à Plinio Juniore Colonia Hipponenſis dicitur lib. 9. epiſt. ad Caninium, quod confirmat Antoninus Pius in Itin. *Hippone Regio Colonia* M. P. XXXI. *Addianum* M. P. XXXII. *Nalpotes* M. P. XL. *Thabraca* M. P. XXX. *Hippone Zarytho* M. P. LX. De geminis illis urbibus hæc narrat Solinus cap. 29. *Borion promontorium, quod Aquilone cæditur, Græci advenæ ſic vocaverunt, Hipponem Regium dictum: Item Hipponem alterum interfluente freto Diarrhyton nuncupatum; nobiliſſima oppida equites Græci condiderunt.* Quod improbat Bochartus part. 2. lib. 1. pag. 517. *Solinus Græcos equites utrumque condidiſſe vult, factâ ex nomine conjecturâ: quod falſum eſt & ridiculum.* Salluſtio fidem adhibet, qui Hipponem Phœnicum opus accenſet, uti jam diximus in Caracalla pag. 40. Hipponem Coloniam à Julio Cæſare conſtitutam docet *Juliæ* nomen in nummo; Hadrumetinam verò à Trajano deductam, *Ulpiæ* appellatio in Gruteri inſcriptione à Patre Harduino allata denotat. Lupa cum Romulo & Remo lactantibus, Coloniæ Romanæ ſymbolum eſt.

Hic nummus minimi moduli inter rariores numerandus.

L A O D I C E A Syriæ.

AYT. K. M. IOYAI. ΦΙΛΙΠΠΟC CEB. Caput Philippi laureatum.
COL. LAODIC. METROPOLEOS. *Colonia Laodiceæ Metropoleos.* In area Δ. E. Diana tutulata & tunicata, dextrâ elatâ telum è pharetra dorſo appenſa depromit, ſiniſtrâ arcum gerens, pro pedibus hinc inde Cervus.

Laodiceas urbes à Seleuco Nicatore ſex in matris Laodices memoriam conditas narrat Appianus in Syriacis: Καὶ ἓξ ἐπὶ τῇ μητρὶ Λαοδικείας. *Et ſex à matre Laodiceas.* Sed ex iis omnibus ea ſola quæ in Syria ad mare adjacet, Colonia à Septimio Severo ob belli civilis merita conſtituta eſt, ut in Caracalla fusè diximus pag. 39. Illa eſt urbs, quam diripuit Caſſius, cùm in eam ſe Dolabella recepiſſet, ut idem Appianus tradit de Bell. civ. lib. 4. Λαοδικέων δὲ τά τε ἱερὰ καὶ τὰ κοινὰ ἐσύλα, καὶ τοὺς ἐπιφανεῖς ἐκόλαζε. *Laodicenſium & fana & ærarium diripuit, nobiliſſimum quemque ſupplicio affecit.* Laodicea tanquam ſecunda Syriæ Metropolis Philippo pacem cum Parthis ſancienti nummos lætabunda percuſſit. Diana eſt in nummo, & non Cybele, inter duos cervos, uti profert Patinus in Indice pag. 15. quem ob calathum capiti Deæ ſuperpoſitum forſan non ſequutus eſſet Comes Mediobarbus pag. 347. ſi nummum vidiſſet; adeò neceſſaria eſt numiſmatum inſpectio, & non ſola eorum deſcriptio. Diana Laodiceæ ſui cultum indicat. Ejus ſignum Seleucus à Perſis ex Attica ablatum, & Suſis repertum, Laodicenſibus conceſſit, ut ex Pauſania in Elagabalo pag. 82. retulimus. Cervi pro pedibus Dianæ adſunt, quòd ii eſſent huic Deæ ſacri, ſi Apollodoro fides eſt, lib. 2.

lib. 2. *Erat enim ad Oeonen auratis cornibus inſignis cerva Dianæ ſacra.* De notis Δ. Ε. ſæpius dictum.

Hic nummus minimæ formæ pro raro habendus.

COL. LAOD. METROPOLEOS. *Coloniæ Laodiceæ Metropoleos.* In area Δ. Ε. Mulier turrita ſtans, dextrâ temonem, ſiniſtram extendit.

Figura muliebris vel urbem repræſentat, vel Genius eſt loci; turribus ornatur, tanquam optimè turribus munita; temonem tenet, ad ſitum urbis indicandum, quod utrumque Appianus confirmat lib. 4. de Bell. civ. pag. 624. Ἐς Λαοδίκειαν εἰσιὼν ἔχουσαν οἱ προσῆλθεν, ἐπὶ τι χερρονήσῳ οὖσαν ὠχυρωμένην καὶ τῇ ἐκ τῆς γῆς ὠχυρωμένην, καὶ ἐς τὸ πέλαγος ἔχουσαν ὅρμον. *Et Laodiceam urbem ſibi amicam pervenit, ſitam in peninſula, & qua continentem ſpectat, munitam, ad mare verò portum habentem.* Clavus ſeu gubernaculum navis, temo dicitur, quod eam dirigat, erectamque teneat. Cicero de Senectute: *Ille autem clavum tenens, quietus ſedet in puppi.*

Hic nummus ſecundæ magnitudinis obvius eſt.

COL. LAODICEON. METROPOLEOS. in area Δ. Ε. Mulier turrita ſtans, dextrâ Aquilam ſuſtinet, lævâ temonem tenet.

En mulier Laodiceam urbem repræſentans, eadem prodit iterum, per temonem urbis ſitum ad mare indicat; ſed ut Colonia Romana, Aquilam urbis Romæ ſymbolum dextrâ tenet: cur verò Aquila Romanorum inſigne fuerit, docet Joſephus de Bello Jud. lib. 3. cap. 5 pag. 838. Βασιλικόν τε οἰωνῶν ἁπάντων, καὶ ἀλκιμώτατον ἐστιν· ὃ δὴ καὶ τῆς ἡγεμονίας τεκμήριον αὐτοῖς καὶ κληδὼν ἐφ' οὓς ἂν ἴωσι τοῦ κρατήσειν δοκεῖ. *Quòd & univerſarum avium regnum habeat, & ſit validiſſima. Itaque illam & principatus inſigne putant, & omen victoriæ, quoſcumque bello petierint.* Laodiceam inter Colonias juris Italici recenſet Paulus lib. 2. de Cenſibus: *Laodicea in Syria, & Berytos in Phœnice, juris Italici ſunt, & ſolum earum.*

Hic nummus minimi moduli pro raro aſcribendus.

COL. LAO. METROPOLEOS. in area Δ. Ε. Mulier turrita inſidet temoni, cujus capulum dextrâ tenet.

Laodiceæ Genius, ſeu urbs ipſa, variis modis exhibetur: in hoc nummo inſidet temoni, qualem videre eſt Aradiorum Genium in Trajano apud Patinum pag. 187. & ſitam non modo indicat ad mare urbem, ut illam Strabo collocat lib. 16. pag. 751. Εἶτα Λαοδίκεια, ἐπὶ τῇ θαλάττῃ κάλλιστα ἐκτισμένη, καὶ εὐλίμενος πόλις. *Sequitur Laodicea ad mare ſita, urbs optimè exſtructa, & portu prædita.* Sed & tranquillum Coloniæ ſtatum arguit; quietè enim ſedet Genius poſt pacem à Philippo cum Perſis initam, qui Meſopotamiâ partim occupatâ, Syriam ipſam terruerant, ideo urbs gratulabunda nummos Imperatori dedicat.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis inter rariores recenſendus.

COL. LAOD. in aliis LAODICEAS METROPOLEOS. in area Δ. E. Templum duarum columnarum, in quo Aquila alis expanſis.

Reſarciendus eſt ut ſuprà ſimilis nummus apud Patinum pag. 382. eum epigraphe LAODIC. ASMA.....

Laodicenſes jam hoc Templum in Caracallæ & Elagabali nummis exhibuerunt, quod vel ad Jovem, vel ad Imperium Romanum ſpectare diximus. Aquila in Jovis rutela eſt, cujus cauſam narrat Aratus in Phænom. *Cùm adverſus Titanas proficiſceretur & ſacrificium faceret, Aquilam ei in auſpicio apparuiſſe, & fulmina miniſtraſſe, quam bono omine receptam tutelæ ſubjeciſſe.* Ipſa verò in aditu templi inſculpta, illud ad Jovem pertinere denotat, ut videre eſt in Decii nummis à Rheſainenſiis ſignatis, ut & Noctua in iiſdem, alterum Minervæ conſecratum arguit: ſed Aquilam præſertim in obviis Syriæ, Phœniciæ & Meſopotamiæ nummis Imperium Romanum deſignare, rite norunt Antiquarii; quamobrem id templum Imperii majeſtati conſecratum à Laodicenſibus quidam exiſtimant, quemadmodum plurima delubra novimus à quibuſdam Aſiæ Minoris gentibus Senatui & Romæ dedicata. Vide Seguini noſtri ea de re ſententiam pag. 120.

Hic nummus mediocris formæ, à Patino pag. 382. vulgatus, non obvius eſt, imo rarus.

NEAPOLIS Samariæ.

IMP. M. IVL. PHILIPPVS AVG. Caput Philippi laureatum.

COL. NEAPOL. *Colonia Neapolis* vel *Neapolitana.* Cybele ſedens inter duos Leones, dextrâ pateram, ſiniſtrâ cymbalum, in vertice mons cum templo.

Tam multæ ſunt urbes *Neapolis* nomine inſignitæ, ut earum numerum recenſere veritus Stephanus, adjecerit, καὶ ἄλλαι, *& aliæ.* Noſtra vero Neapolis, ut ſe ab aliis diſtingueret, ſe primùm *Flaviæ* nomine inſignem, & in Samariæ regione ſitam aſcribit, ſub epigrage ΦΛΑΟΥ. ΝΕΑΠΟΛ. ΣΑΜΑΡΕΙΑΣ. deinde in poſterioribus nummis ſe inter Syriæ Palæſtinæ urbes dinumerat, ΦΛ. ΝΕΑΣ ΠΟΛΕΩΣ ΣΥΡ. ΠΑΛ. Φλαυίας Νέας Πόλεως Συρίας Παλαιστίνης; tandem ſub Philippo ſe Coloniam nominat: ſed ut inter alias noſcatur, templum Jovis celeberrimum ſupra montem Garizim ædificatum, ad cujus radices erat ſita, ſemper in aliqua nummi parte appoſuit. Prius urbis nomen *Sichem* erat, teſte Benjamino in Itiner. pag. 66. *Neapolis, olim dicta Sichem, intra montes Ephraim condita, in valle jacet inter montem Gerizim & montem Ebal.* Hæc ſub Veſpaſianis dicta eſt *Neapolis*, & *Flaviæ* nomen accepit, ob Syriæ Palæſtinæ meritum in bello Judaico, ut innuere videtur Frontinus lib. de Colon. *Inter quos poſtea, & miles Imp. Titi lege, modum jugerationis ob meritum accepit.* Jus etiam Italicum ab iis Imperatoribus obtinuit, quod iis abſtulit Septimius Severus apud Spartianum: *Neapolitanis Palæſtinenſibus jus civitatis tulit, quòd pro Nigro diu armis ſteterant.* Unde æram in nummis ſuis dinumerarunt, teſtes ſint nummi Domitiani, in quibus ΙΑ. an. 11. & M. Aurelii Fauſtinæ cum litteris numeralibus ΠΖ. ΠΗ. ΠΘ. 87. 88. 89. qui aſſervantur in Theſauro Regio; nec urbs epocham ſub Auguſto inchoavit, ut contendit Pater Harduinus pag. 342. ex nummo Collegii Ludovici Magni, in quo ille ΕΤ. ΠΡ. an. 180. legit; ſed alteram poſt Π litteram diligenter ab eo non obſervatam exiſtimamus. Neapolim autem Coloniam à Philippo factam evincunt non modò nummi eum hujus titulo frequentes, ipſi & ejus familiæ dicati, ſed epigraphe ΦΛ. ΝΕΑΣ ΠΟΛ. ΣΥΡ. ΠΑΛΑΙ. in Regiis nummis Elagabali; imò in Gordiani nummis in Cimelio Card. Maximi. Nec moveat Lectorem nummus à Com. Mediobarbo p. 314. ex Occone p. 403. allatus, quem is Elagabalo tribuit: hic namque nummus ad Voluſianum pertinet, ut infrà videbimus, cujus typum ille malè deſcripſit, & Elagabalo perperam tribuit. Cybele ut in ſuperiori Damaſci nummo, Neapoli ſui cultum indicat.

Hic nummus ſecundi moduli pro raro & inſigni habendus eſt.

COL. SERG. NEAPOL. *Colonia Sergia Neapolis.* Æſculapius ſedens, ſiniſtrâ baculum ſerpente involutum tenet, dextram porrigit verſus Hygeiam ſtantem, quæ lævâ ſerpentem apprehendit paſcentem in patera quam dextrâ gerit.

Vox SERG. in hoc Neapolis Coloniæ à Philippo deductæ nummo pro antiqua *Flaviæ* appellatione poſita eſt, eaque *Sergia*, vel *Sergiana*, vel *Sergiopolitana* videtur explicanda. *Sergia* familiæ Romanæ nomen, Julio Philippo de Julia gente appellato non convenit. Sergiana vox, nomen eſt ex Sergia gente in aliam familiam adoptata productivum: quis verò Philippum in familiam Juliam adoptatum, *Sergianum* dictum fuiſſe, & Coloniam ab eodem deductam, *Sergianæ* nomen ab eo tuliſſe exiſtimabit? An potiùs hæc Colonia, *Sergiopolitana Neapolis* vocata ſit, ob cives partim ex Sergiopoli Euphrateſia urbe non multùm diſſita, Neapolim traductos, ſed illam à Sergio cive Romano ſub Diocletiano ibi cum Baccho martyrium paſſo nominatam tradunt Eccleſiaſtici Scriptores; at verò ſi nulla ex iis interpretatio arrideat, ad aliam de *Sergia* tribu Romana confugiendum, ex qua Coloni Neapolim tranſmiſſi ſint, unde *Sergia* nominata ſit Neapolis. Vide plura in Otacilia. Æſculapius & Hygeia Coloniæ numina ſunt, ob ſacra ipſis pro Philippo Coloniæ fundatore à Neapolitanis facta, in nummo forſan ſignata.

Hic nummus ſecundæ formæ in Collegio Ludovici Magni rariſſimus eſt.

D. D. N. N. PHILIPPIS AVGG. *Dominis noſtris Philippis Auguſtis.* Capita adverſa Philippi patris & filii lauro inſignita.

COL. SERG. NEAPOL. *Colônia Sergia Neapolis.* Silenus à ſiniſtris ſtans ſolito modo, ante eum, in vertice templum ſupra montem.

Dominorum appellatio pro ſupremi faſtigii vocabulo in nummis jam ſub Caracalla & Geta Imperatoribus ab Antiochenſibus Piſidiæ uſurpata prodiit, quam adulatoriam nomenclationem renovat Neapolis beneficiorum Philippi memor, ſimul ac intellexit communicatam filio à patre Imperii poteſtatem, qua de re ſic Victor: *Sumpto in conſortium Philippo filio.* Illa *Domini* appellatio etiamſi publico ære Romæ non ſignaretur, pro uſu tamen erga Imperatorem invaluerat, ſi quidem Alexandrum Severum eam recuſaſſe narrat Lampridius in ejus vita: *Dominum ſe appellari vetuit.* Tandem illam Romani in Aureliani nummis uſurparunt. Silenus Neapoli ſui cultum arguit, quem inter Divos relatum memorat Tertullianus lib. de Anima: *Quia pleroſque victores etiam exiſtimavit antiquitas, nedum Divos: ut Mercurium Ægyptium, cui Plato adſuevit, ut Silenum Phrygem, cui à paſtoribus perducto ingentes aures ſuas Midas tradidit.*

Hic nummus primæ magnitudinis rariſſimus eſt.

I. I. M. M. C. C. P. PHILIPPIS AVGG. *Imperatoribus Marcis Cæſaribus Philippis Auguſtis.* Capita Philipporum jugata & laureata.

COL. NEAPOL. NEOKORO. *Colonia Neapolis Neocoros.* Silenus ut ſuprà, in vertice templum ſupra montem, in imo Aquila alis expanſis.

Idem ferè typus prodit, cui addita eſt Aquila, quòd Neapolis ſe Romanam jactet, cùm Colonia facta ſit. Silenus, ut ſuprà diximus, ſui cultum in urbe arguit, nec eſt Coloniæ argumentum, ut exiſtimat P. Harduinus pag. 120. *Vir ſaccum humeris geſtat, Coloniæ eſt argumentum, ut in nummis Neapoleos Samariæ.* Non ſaccum humeris geſtat Silenus, ſed ut vini inventor, utrem hircinum in quo illud reponebatur, teſte Nonno Dionyſ. 18. v. 116.

Λαιῇ μὲν νεόδαρτον ἐθήμονος ἔγκυον οἴνου
Αὐχενίῳ τελαμῶνι περίπλοκον ἀσκὸν ἀείρων.
Siniſtra quidem recens direptum conſueto pleno vino
Humerali cingulo circumplexum utrem tollens.

Mons cum templo in omnibus Neapolitanæ Coloniæ nummis, ad ſitum ejus denotandum cælatur; illa enim ex Benjamini Itinerario in Samariæ regione ad montis Garizim radices erat condita. Ille mons inſigni Jovis templo demonſtratur; Joſephus enim narrat lib. 12. cap. 7. Garizitanum templum Deo Maximo olim fuiſſe dicatum; ſed Samaritas ad Antiochum Deum Epiphanem Legatos miſiſſe, ab ipſo petituros, ut templum quod hactenus nullius Dei titulum haberet, poſthac vocaretur *Jovis Græcanici.* Ἀπολύομεν αὐτοὺς τῆς αἰτίας, καὶ τὸ παρ' αὐτοῖς ἱερὸν καθὼς ἠξιώκασι, προσαγορευθήτω Διὸς Ἑλληνίου. *Abſolvimus eos quantùm ad hanc cauſam & eorum templum attinet, quod poſthac appelletur Jovis Græcanici.* De Neocoris infrà.

Hic nummus primæ formæ rariſſimus eſt.

Eadem epigraphe. Capita Philipporum jugata.

COL. NEAPOLI. NEOKORO. *Colonia Neapolitana Neocoros.* Lupa cum puerulis, templum ſupra montem Garizimum in vertice.

Colonia Neapolitana Syriæ Palæſtinæ *Neocoros* adinſtar Græcarum Aſiæ Minoris urbium inſcribitur. Nummi quidem κ pro c exhibent, ſed utraque littera Romani utuntur, verbi gratiâ Calend. & Kalend. De Neocoris variè hactenus ab auctoribus ſcripta ſunt; ſed D. Nic. Bon J C. Græcus Venetiis degens, tractatum de iis ſingularem in duodecim capita diviſum nobis perlegit, qui ſimul ac prælo mandatus fuerit, omnium votis cumulatè reſpondebit. Νεωκόροι videntur eſſe ſacrarum ædium, & publicorum ludorum Curatores, quos Latinè *Ædiles* dixeris. Vide interim P. Harduinum pag. 2. à quo tamen in hoc diſſentire nobis liceat, quòd ille notas δὶς, τρὶς, τετράκις, ſub eodem Imperatore ſacra certamina bis, ter, & quater exhibita exiſtimet, ex marmore Oxonienſi pag. 95. de Smyrnæis: Καὶ ὅσα ἐπετύχομεν παρὰ τοῦ κυρίου Καίσαρος Ἀδριανοῦ δι' Ἀντωνίου Πολέμωνος, δεύτερον δόγμα Συγκλήτου, καθ' ὃ δὶς Νεωκόροι γεγόναμεν. *Et quæ accepimus à domino Cæſare Hadriano per Antonium Polemonem, alterum nempe Senatuſconſultum, quo bis Neocori facti ſumus.* Quæ verba, *bis Neocori facti ſumus*, non intelligenda nobis videntur, quòd Smyrnæi bis ab Hadriano Neocori facti ſint, ſed quod illi jam ab alio Imperatore Neocori inſtituti, Neocoriam ſecundam obtinuerint, ut in ejus nummis paſſim legitur; Epheſii verò tertiam ſub Caracalla, ſub quo ΤΡΙΣ ΝΕΩΚΟΡΩΝ inſcribuntur; quartam autem ſub Elagabalo, quo fit ut in ejus nummis glorientur ſe ſolos quater Neocoros inſtitutos, ΕΦΕΣΙΩΝ ΜΟΝΩΝ ΑΠΑΣΩΝ ΤΕΤΡΑΚΙΣ ΝΕΩΚΟΡΩΝ. In Græcarum autem urbium nummis, quandonam ſuam quæque civitas Neocoriam, & ſub quibus Imperatoribus acceperit, ex ipſorum numiſmatum inſcriptionibus oſtendemus. Quis enim crederet Epheſios ſub Elagabalo quater Neocoros fuiſſe factos, cùm ille vix quintum Imperii annum inierit? ludi enim tantis impenſis celebrabantur, ut in quinquennium rejicerentur. Lupa cum puerulis, ſolenne eſt Coloniarum ſymbolum.

Hic nummus primi & ſecundi moduli rariſſimus eſt.

NESIBI.

ΑΥΤΟΚ. Κ. Μ. ΙΟΥΛΙ. ΦΙΛΙΠΠΟC. CΕΒ. Caput Philippi radiatum.
ΙΟΥ. CΕΠ. ΚΟΛΩ. ΝΕCΙΒΙ. ΜΕΤ. Ἰουλίας Σεπτιμίας Κολωνίας Νίσιβι Μητροπόλεως. Mulier inſidens rupibus in templo tetraſtylo, dextrâ ſpicas, ſupra caput Aries.

Neſibis urbs Meſopotamiæ, Colonia à Septimio Severo deducta eſt, ut Σεπτιμίας nomen in nummis, & Dionis ſub hoc Imperatore degentis verba lib. 35. pag. 3. teſtantur : Νῦν μὲν ἡμετέρα ἐστὶ, καὶ ἄποικος ἡμῶν νομίζεται. *Atque hoc tempore noſtræ eſt ditionis, Coloniaque noſtra habetur.* Neſibis autem in hoc Philippi nummo Ἰουλίας nomen etiam præfert, quod eruditiſſimus Spanhemius Diſſert. 9. pag. 775. ipſi Coloniæ à Severo & Julia Domna conjuge inditum exiſtimat ; an potiùs Neſibis hanc *Juliæ* appellationem obtinuit à Philippo, qui Juliæ gentis erat, quique hanc urbem Metropolis dignitate inſignierat, ut nummi titulus demonſtrat. Mulier inſidens monticulis, Genius eſt urbis, ſitum ejus in clivo montis Maſii denotans ; ſpicas gerit, ad indicandam frumenti in agro ſuo abundantiam. Aries, anni principium deſignare videtur. Templum Genio urbis dedicatum eſt.

Hic nummus ſecundi moduli inter præſtantiores numerandus.

PELLA.

IMP. M. IVL. PHILIPPVS AVG. Caput Philippi radiatum.
COL. IVL. AVG. PELLA. *Colonia Julia Auguſta Pella.* Mulier tutulata ſedens, dextram verſus caput admovet.

Pella urbs & Colonia Macedoniæ, Philippo nummos conſecraſſe videtur, ei gratulans, quòd ille provinciæ ſuæ copiis Severianum generum præfecerit, ſi Zoſimo fides lib. 1. Σεβηριανῷ δὲ τῷ κηδεστῇ τὰς ἐν Μυσίᾳ καὶ Μακεδονίᾳ δυνάμεις ἐπιςεύει. *Severiano genero Myſiæ Macedoniæque copiis creditis.* Pella Macedoniæ Principum olim Regia fuit, quam Titus Livius Decad. 5. lib. 4. *non ſine cauſa delectam eſſe Regiam* tradit. Mulier illa ſedens, urbem repræſentare videtur, illiuſque ſolenne eſt ſymbolum, de quo ſæpius diximus.

Hic nummus mediocris & minimæ molis nec rarus nec obvius eſt.

PHILIPPOPOLIS.

ΑΥΤΟΚ. Κ. Μ. ΙΟΥΛ. ΦΙΛΙΠΠΟC CΕΒ. Caput Philippi laureatum.
ΦΙΛΙΠΠΟΠΟΛΙΤΩΝ ΚΟΛΩΝΙΑC. S. C. Figura galeata inſidens clypeo, dextrâ Aquilam cui impoſitæ ſunt duæ icunculæ togatæ, lævâ haſtam gerit.

Philippopolis, urbs gemina, una Thraciæ Metropolis dignitate inſignita, ΦΙΛΙΠΠΟΠΟΛΕΙΤΩΝ ΜΗΤΡΟΠ. à Philippo Amyntæ Macedoniæ Regis filio condita ; altera Arabiæ, Coloniæ titulo ornata, à Philippo Imperatore fundata, teſte Zonara : Καὶ πόλιν βασιλεύσας ἐπώνυμον ἑαυτῷ ἐδομήσατο, Φιλιππούπολιν ὀνομάσας αὐτήν. *Et urbem cùm imperaſſet, ejuſdem nominis condidit, quam Philippopolim appellavit.*

pellavit. Figura galeata inſidens ſpoliis, Roma eſt, quam exhibent Philippopolitani tanquam Coloniæ fundatricem. Philippus autem ut Senatum ſibi demereretur, Senatuſconſultum antiquo more petiiſſe videtur, quo Coloni in urbem à ſe conditam mitterentur; cujus rei index eſt s. c. in nummo nota. Roma aquilam gerit inſigne Imperii, cui ſuperpoſitæ ſunt duæ icunculæ togatæ, uterque ſcilicet Philippus, ambo Imperatores Romani.

Hic nummus primæ magnitudinis inter elegantiores reponendus.

PTOLEMAIS.

IMP. C. M. IVL. PHILIPPVS. P. F. AVG. Caput Philippi laureatum.
COL. PTOLEMAIS. *Colonia Ptolemais.* Colonus agens boves.

Ptolemais Phœniciæ urbs, Colonia à Claudio deducta, ſuos etiam Philippo nummos dedicat, forſan ei gratulata, ut aliæ hujus tractus Coloniæ, non modo quód ille pace cum Perſis ſtabilitâ bellum à Syria amoverit, ſed quod huic provinciæ fratrem ſuum præfecerit, teſte Zoſimo lib. 1. Καὶ Πρίσκον μὲν, ἀδελφὸν ὄντα τῶν κατὰ Συρίαν στρατοπέδων ἡγεῖσθαι. *Itaque Priſcum fratrem Syriacis exercitibus præfecit.* Ptolemaidenſes Colonum boves agentem, ad originem & antiquitatem Coloniæ arguendam percuſſerunt. Hæc juris Italici non erat, ſi Ulpiano fides lib. 50. tit. de Cenſ. *Ptolemaidenſium enim Colonia, quæ inter Phœnicem & Palæſtinam ſita eſt, nihil præter nomen Coloniæ habet.*

Hic nummus primi moduli inter rariſſimos collocandus.

TROAS.

IMP. M. IVL. PHILIPPVS AVG. Caput Philippi laureatum.
COL. AVG. TROAD. *Colonia Auguſta Troadenſis.* Aquila volitans unguibus caput bovis gerit.

Colonia Auguſta Troas ſub provinciæ Aſiæ Proconſulatu continebatur, uti Paulus lib. 2. de Cenſibus, Colonias enumerans, eam recenſet: *In provincia Aſiæ, duæ ſunt juris Italici, Troas & Parium.* Plurimæ erant in Imperio Romano Coloniæ, ſed non omnes juris Italici: illæ autem quæ ſub Caracalla eo titulo gaudebant, in libro de Cenſibus memorantur; ideo Troas ab Auguſto Colonia deducta, frequenter novis Imperatoribus nummos dedicavit, ut immunitates prætereà ſibi à Claudio conceſſas, & à nobis ſæpius memoratas, conſervaret. Aquila unguibus caput bovis gerens, ad urbis originem & antiquitatem indicandam, in nummo percuſſa videtur: illa enim partis ſacrificium abſtulit, condendæque urbis augurium in eo loco fuit, ad quem bovis caput tranſtuliſſet, de quo paſſim à nobis dictum eſt.

Hic nummus minimæ formæ, etſi in aliis Imperatoribus obvius, in Philippo rarus eſt.

TYRUS.

IMP. M. IVL. PHILIPPVS PIVS FEL AVG. Caput Philippi laureatum.

COL. TYRO. METR. *Colonia Tyros Metropolis.* Figura virilis nuda ſupra triremem, manibus extenſis, dextrâ indicare videtur; in area conchylium.

Tyros Colonia & Metropolis Phœniciæ, plurimis de cauſis frequentes Philippo nummos percuſſit, vel quod Perſas è Syria propulſaverit, pacem provinciæ conciliarit, vel quod ei Priſcum fratrem præfecerit. Quænam autem ſit illa figura virilis nuda ſupra triremem poſita, Herculem Aſtrochitonem augurari liceat, de quo in Gordiano egimus pag. 150. Ille ſupra triremem poſitus eſt ut navium inventor, & quas ſtruendas Tyrios edocuit, ſi Nonno fides Dionyſ. 40.

Τεύξατέ μοι ξένον ἅρμα βατῆς ἁλός· ὀξυτόνοις δὲ
Κόψατέ μοι πελέκεσσι ῥάχιν πιτυώδεος ὕλης,
Τεύξατέ μοι ἱερὸν ἔργον, &c.
Facite mihi novum currum pervii maris, ſtridulis verò
Abſcindite mihi bipennibus deorſum piniferæ ſilvæ,
Facite mihi divinum opus, &c.

Hercules dextrâ indicat, forſan Ambroſias petras, ſupra quas urbs erat condenda, & ad quas quærendas navem ipſos fabricare juſſit.

Δουρατέῳ κενεῶνι χαράξατε νῶτα θαλάσσης,
Εἰσόκε χῶρον ἵκησθε μεμορμένον, ἔνθα δοιαὶ
Ἀμφίες πλώουσιν ἀλήμονες εἰν ἁλὶ πέτραι,
Ἃς φύσις Ἀμβροσίας ἐπεφήμισεν.
Ligneo ventre frangite dorſa maris,
Donec in locum veniatis paratum, ubi geminæ
Inſtabiles navigantibus vagi in mari petræ,
Quas natura Ambroſias celebravit.

Hic nummus primæ magnitudinis inter elegantiores numerandus.

COL. TYRO. METROP. Aſtarte tutulata ſtans in templo ſex columnis ornato, dextram imponit trophæo, ſiniſtrâ ſcipionem oblongum gerit; Victoria columnæ impoſita ei coronam porrigit, pro pedibus hinc Silenus, inde conchylium.

Frequens eſt in Tyriorum nummis Aſtartes typus cum iiſdem ſymbolis modò ſine templo, modò cum templo, de quibus paſſim egimus. Cicero de Nat. Deor l. 3. *Quarta*, ait, *Venus Syria Tyroque concepta, quæ Aſtarte vocatur.* Aſtarte urbis Dea tutelaris eſt. Hiramus Tyriorum Rex ei templum dedicavit, teſte Joſepho contra Apion. l. 1. Τόν Ἡρακλέους καὶ τ῀ Ἀστάρτης τέμενος ἀνιδρύσατο. *Herculis & Aſtartes fana conſecravit.* Illa ſceptrum tanquam inſigne gerit, manum apponit trophæo ob Colonias à Tyriis longè latèque diſſeminatas. Victoria eam ob cauſam illi coronam imponere videtur. Silenus ſui etiam cultum Tyri indicat, ſed ad pedes Aſtartes poſitus tanquam unus ex Diis minoribus: conchylium, perpetuum eſt urbis ſymbolum, de quo Plinius lib. 15. cap. 16. *Nunc omnis ejus nobilitas conchylio atque purpura conſtat.*

Hic nummus majoris moduli pro raro & elegante habendus.

COL. TYRO. METROP. *Colonia Tyros Metropolis.* Figura muliebris ſtans, lævâ ſceptrum, dextrâ tabulam in qua urbis deſcriptio eſt, porrigere videtur viro tunica ornato, quem tres alii comitantur.

Mulier ſceptrum gerens, Dido eſt Tyria, ad antiquitatem urbis indicandam à Tyriis in nummo cælata, ut innuit Virg. 1. Æneid.

Belo nata fuit Tyriorum Principe, Dido
Sichæi conjux.

Dido

Dido ichnographiam urbis porrigit viro primario tribus aliis ſtipato, de qua Juſtinus. *Fugam tacite molitur, aſſumptis quibuſdam Principibus in ſocietatem.* Nemo autem neſcit illam è Tyro in Libyam navigaſſe, & Carthaginem condidiſſe, alii tantùm Byrſam urbis arcem extruxiſſe contendunt, teſte Ovidio in Epiſt.

Struxit Carthaginis arces.

Tyrii Didonis urbem condere meditantis memoriam forſan in nummis renovarunt, Philippo alludentes, qui Philippopolim urbem non longè ab ipſis remotam condi juſſerat: nullus enim typus in nummis ſine quadam ratione cælatur.

Hic nummus majoris formæ rariſſimus eſt.

IMP. M. IVL. PHILIPPVS. P. F. AVG. Caput Philippi laureatum.
COL. TYRO METR. *Colonia Tyros Metropolis.* Mulier ſtans dextrâ acroſtolium, lævâ ſtolam collectam tenet, pro pedibus hinc triremis, inde conchylium & palma arbor.

Cùm mulier quam nummus exhibet, eodem veſtitu quo Dido in ſuperiori nummo ornata ſit, ipſammet eſſet exiſtimamus: hæc ſtolam, tanquam Princeps fœmina gerit, alterâ manu acroſtolium: Dido enim Pygmalionem fratrem fugere meditans, per mare viam quærere videtur; idcirco triremis, quam mox conſcenſura eſt, juxta eam poſita eſt. Tyrii Didonem Heroinam ſuam ad urbis antiquitatem repræſentare voluerunt ut Carthaginenſium fundatricem, quam illi tanquam Deam coluerunt. De ipſius apud Carthaginenſes cultu narrat Juſtinus lib. 18. cap. 6. *Quandiu Carthago munita fuit, pro Dea culta eſt.* Conchylium & palma arbor, urbis Tyri inſignia ſunt: conchylium purpuram apud Tyrios commendatam arguit, cujus meminit Vitruvius: *Purpuras, pro ſoli proprietate alium atque alium habere colorem, & apud Tyron quidem rubrum, circa Africam autem puniceum ſuccum emittere, quo & purpura tingitur, quam violaceam appellant.* Palma arbor, earum in hac regione abundantiam denotat, aut ad Phœnicis etymologiam ſpectat. Vide Bochartum part. 2. lib. 1. cap. 1.

Hic nummus primæ magnitudinis inter præſtantiores numerandus.

IMP. M. IVL. PHILIPPOS CAESAR. Caput Philippi radiatum.
COL. METROPOL. TYRO. *Colonia Metropolis Tyros.* Corona quercea, in qua AKTIA. KAICAPIA.

Actia certamina à Tyriis videntur in Auguſti honorem edita ob libertatem quam ipſis quondam ademerat, ab eodem ſibi reſtitutam: nam Dio Auguſtum Tyriis illam ademiſſe narrat lib. 54. pag. 525. cùm ille anno U. C. 734. veniſſet in Syriam: Τούς τε Κυζικηνοὺς, ὅτι Ῥωμαίους τινὰς, ἐν στάσει μαστιγώσαντες, ἀπεκτόνεσαν, ἐδουλώσατο· καὶ τοῦτο καὶ τοὺς Τυρίους, τούς τε Σιδωνίους διὰ τὰς στάσεις ἐποίησεν, ἐν τῇ Συρίᾳ γενόμενος. *Cyzicenos, quòd in quadam ſeditione nonnullos Romanos flagris cæſos necaſſent, in ſervitutem redegit: idemque in Syriam cùm adveniſſet, Tyriis & Sidoniis propter factiones ſupplicium irrogavit.* Frequentes ſunt etiam Sidoniorum nummi in Auguſti honorem ob veniam cum Tyriis ab eo acceptam percuſſi. Corona quercea victoris præmium eſſe videtur, hæc à Senatu ob cives ſervatos Auguſto conceſſa.

Hic nummus majoris formæ, in Theſauro Regio, rariſſimus eſt.

VIMINACIUM.

IMP. M. IVL. PHILIPPVS AVG. Caput Philippi laureatum.

P. M. S. COL. VIM. AN. V. *Provinciæ Mœſiæ Superioris Colonia Viminacium anno quinto.* In aliis AN. VI. AN. VII. AN. VIII. AN. VIIII. AN. X. Mulier ſtolata ſtans, manibus infrà extenſis, pro pedibus à dextris Taurus ſeu Bos, inde Leo.

Viminacium Mœſiæ ſuperioris urbem à Gordiano tertio Coloniam fuiſſe deductam anno ejus imperii ſecundo exeunte, aut tertio ineunte, ſuprà diximus; voceſque AN. I. II. & alias uſque ad AN. V. in hoc Imperatore ſignatas, annos æræ à deducta Colonia deſignare, quarum interpretationem eruditus P. Noriſius ob annos in nummis Latinis non obſervatos, neminem aſſequutum refert Diſſert. 2. cap 6 p 97. *Nuſquam*, inquit, *anni ſcalpi leguntur in nummis Latinis, præterquam in iis qui Viminacii in Myſia ſuperiore cuſi ſunt; ſed ut ingenue fatear, nullus huc uſque illarum notarum interpretationem invenit.* Goltzii de nummo Coloniæ Viminacii falſa citatio in Alex. Severo & Jul. Maſa, plurimos in errorem induxit; dubius ideo P. Noriſius loc. cit. inquit: *Quare res mihi in obſcuro latet; video enim facilius eſſe aliorum interpretationes confutare, quam quidpiam certi ſtatuere.* Annus V. à Colonia deducta in Philippo ut in Gordiano percuſſus, Gordiani mortem hoc anno, & Philippi imperii initium certò denotat: nummi autem Romani in Philippo VI. Tribunitiam poteſtatem dinumerant; ideo Viminacii ſex etiam annos in ejus nummis computant: primuſque Philippi imperii annus quinto æræ Coloniæ reſpondet, & deinceps uſque ad Philippi necem annus decimus in ipſius nummis ſignatus eſt. De muliere inter Bovem & Leonem ſtante, in Gordiano dictum eſt.

Hic nummus ex omni modulo obvius eſt.

MARCIA OTACILIA SEVERA.

Uperiori ævo ſummis contentionibus diſputatum fuit de Romanarum mulie-rum prænomine & cognomine, en Marcia Otacilia Severa Philippi Imp. conjux, utraque appellatione inſignita. *Marcia* prænomen eſt à Marco deſumptum, non autem Martiæ gentis appellatio. *Otacilia* veteris & Conſularis familiæ nomen, nec illa Auguſta unquam, ut Triſtano placet, *Otacilla* dicta eſt; *Severa* ejus cognomen eſt Romanis familiare. Vide Petri Servii Miſcellanea.

Otaciliæ *nummi ex omni modulo rari ſunt, ſed præſertim majores.*

ANTIOCHIA.

ΜΑΡ. ΩΤΑΚΙΑ. CΕΟΥΗΡΑΝ. CΕ. Caput Otaciliæ Severæ.

ΑΝΤΙΟΧΕΩΝ. ΜΗΤΡΟ. ΚΟΛΩΝ. Ἀντιοχέων Μητροπόλεως Κολωνίας. In area S. C. Δ. Ε. Caput velatum & turritum, in vertice Aries.

Antiochenſes Syriæ non modò Philippo nummos percuſſerunt, ſed etiam Otaciliæ Auguſtæ ejus uxori, & quidem utrique frequentes ſunt, quòd Priſcus Imperatoris frater, Syriæ præeſſet, & Antiochiæ moraretur, cùm ipſa Syriæ eſſet Metropolis, & præſidium Rectoris, ſedes ac domicilium. Porrò Antiochia in nummo Metropolis titulum ſibi aſſerit ante Coloniæ appellationem, quia Metropolis dignitatem ante Coloniæ fundationem obtinuerat; ipſa namque plurimarum urbium Metropolis jam ſub Hadriano appellatur apud Lampridium in ejus vita: *Antiochenſes inter hæc ita odio habuit, ut Syriam à Phœnicia ſeparare voluerit, ne tot civitatum Metropolis Antiochia diceretur.* Hanc vero Metropoleos dignitatem Sept. Severus ab hac urbe ad Laodiceam tranſtulerat, ſed Caracalla ejus filius eam ipſi reſtituit, ac præterea Coloniæ titulo Antiochiam auxit, ideo Metropolis antè facta, quàm Colonia conſtituta, hunc titulum præmittit. Caput turritum, Genius eſt urbis, nec Leo ſub ejus capite, ut protulit Triſtanus tom. 2. pag. 225. ſed Aries eſt, ſub cujus ſigno Antiochenſes annum inchoare tradidimus. Notæ S. C. & Δ. Ε. non ad Imperatorem, ut putat idem auctor, ſed ad urbem ſpectant, ut paſſim diximus.

In Theſauro Mauroceno pag. 138. in hoc nummo pro ΚΟΜαγήνης lege ΚΟΛωνίας. Antiochia non eſt Metropolis Comagenes, ſed Samoſata.

Hic nummus primæ & ſecundæ magnitudinis non vulgaris, primæ quidem à Triſtano tom. 2. pag. 568. ſecundæ verò à Patino pag. 380. editus.

ΜΑΡ. ΟΤΑΚΙΛΛΑΝ. CΕΒ. Caput Otaciliæ.

ΔΗΜΑΡΧ. ΕΞΟΥCΙΑC ΥΠΑΤ. Γ. ΑΝΤΙΟΧΙΑ. S. C. Δημαρχικῆς Ἐξουσίας. Ὕπατος τὸ γ'. *Tribunitia poteſtate Conſul tertiùm Antiochia.* Aquila alis ſemiextenſis, roſtro coronam,

Similem typum, ſimilemque epigraphen in Philippo vidimus, cùm hæc inſcriptio minimè Otaciliæ conveniat, Tribunitia enim poteſtas & Conſulis titulus ad Principem fœminam non ſpectant, id monetariorum incuriâ potiùs quàm ſcriptorum penuriâ factum arbitramur: frequenter autem epigraphen Imperatori aſcriptam, in nummis Auguſtarum & Cæſarum reperiri norunt Antiquarii. Hoc tamen notandum, quod inter nummos ſub Philippo ab Antiochenſibus ſignatos, alii ſolitam exhibeant inſcriptionem ΑΝΤΙΟΧΕΩΝ ΜΗΤΡΟ. ΚΟΛΩΝ. S. C. Δ. Ε. alii verò novam & nudam ΑΝΤΙΟΧΙΑ. S. C. ſine nimirum Metropolis & Coloniæ titulo, an-ne hæc inſcriptionis diſtinctio ex duabus urbis, de qua ſæpe egimus, monetarii officinis orirctur, in quarum altera Syriæ Præfectus cum *Antiochenſium* appellatione nummos cælaret, in altera urbs ex facultate monetæ ſignandæ à Senatu ſibi conceſſâ, *Antiochiæ* nomen inſcriberet.

Hic nummus ſecundi moduli, nec rarus nec obvius eſt.

D A C I A.

MARCIA OTACILIA SEVERA. Caput Otaciliæ Severæ.

PROVINCIA. DACIA. AN. I. in aliis AN. II. & AN. III. Mulier ſtans pileo & patrio veſtitu ornata, dextrâ gladium Dacicum, quem lituum exiſtimat Com. Mediobarbus p. 349. ſin. vexillum in quo D. F. *Dacia Felix*, pro pedibus hinc Aquila roſtro coronam, inde Leo. Diverſi ſunt ut in Philippo typi.

Daciam provinciam à Philippo liberam pronunciatam fuiſſe ſuprà diximus, quare illa Otaciliæ gratulabunda, numiſmata etiam ei conſecrat. Patinus pag. 385. ob hæc numiſmata Otaciliæ dicata, eam ex Dacia oriundam conjicit. Dacia autem ob libertatis acceptæ memoriam in nummis æram ſignat. Porro hæc libertas à Philippo conceſſa videtur, ut illa provincia quæ Barbarorum incurſionibus frequenter impeteretur, fortiter eos reprimeret, cùm jam privilegiis civium Romanorum gauderet: ſigna verò illa militaria, quæ præ manibus tenet Mulier provinciam repræſentans, nomina Legionum V. *Macedonicæ* & XIII. *Geminæ* exhibent, quarum Veterani in Colonias in Dacia ſub Trajano conſtitutas à Philippo tranſmiſſi ſunt, ut novi milites in Legionibus adſcripti, eas validiores ad provinciæ cuſtodiam redderent. Aquila, Romani Imperii inſigne eſt, quòd Dacia tanquam Romana facta præfert; Leo verò, ſolitum eſt provinciæ ſymbolum.

Hi typi ex omni modulo rariores ſunt quàm in Philippo, majoris quidem moduli à Triſtano tom. 2. pag. 564. ſecundi verò à Patino pag. 384. editus.

D A M A S C U S.

MAR. OTACIL. SEVERA. AVG. Caput Otaciliæ Severæ.

COL. ΔΑΜΑ. METRO. *Colonia Damaſcus Metropolis.* Mulier turrita inſidet montibus, ante quam ſtat Silenus humeris utrem hircinum gerens, in vertice Pegaſus, in imo quinque mulieres turritæ ſacrificant ad aram.

Hic eſt nummus, quem Com. Mediobarbus pag. 349. ita profert. Venus ſedens, prope quam Cupido alatus, & quatuor figuræ ſtantes; hæc deſcriptio ad illum tranſmiſſa proculdubio videtur.

Damaſcus Cœleſyriæ Metropolis, Colonia à Philippo facta, Otaciliæ ejus uxori beneficii memor nummos dedicat. Figura muliebris urbem repræſentat, turrita eſt tanquam Metropolis, quam ita deſcribit Strabo l. 16. p. 756. Ἔστι δὲ καὶ Δαμασκὸς πόλις ἀξιόλογος, σχεδὸν τι καὶ ἐπιφανεστάτη τῶν ταύτῃ κατὰ τὰ Περσικά. *Damaſcus urbs eſt inſignis, omnium fere nobiliſſima, quæ in ea ſunt regione Perſis vicina.* Inſidet montibus, ipſius ſitum indicans, ad montis nimirùm Hermonis radices: cornucopiæ gerit, ad abundantiam in agro ſuo denotandam: ſupra ejus caput Pegaſus urbis inſigne; ante eam ſtat Silenus Damaſci cultus, ut in nummis Philippi diximus. In imo quinque illæ mulieres ad aram ſacra facien-

facientes, præcipuæ urbes Cœleſyriæ ſunt, quarum ipſa Metropolis eſt Notandum autem hic videtur urbes Metropoles in Imperio non eaſdem eſſe quas Eccleſia nominat, nam Damaſcus Cœleſyriæ in nummis Metropolis, Epiſcopalis vero in Not. Epiſcop. Græcorum ſub Emeſa Phœniciæ Libaniſiæ Metropoli collocatur.

Hic nummus in cimelio Exc. Ant. Capello Sen. Veneti, eximiæ raritatis & elegantiæ eſt.

M. OTAC. SEVERA. AVG. Caput Otaciliæ Severæ.

COL. ΔAMA. METRO. *Colonia Damaſcus Metropolis.* Lupa cum puerulis & labaro in quo LEG. VI. F. *Legio Sexta Ferrata.*

Superiora Philippi numiſmata illum quidem Damaſcum deduxiſſe Coloniam nos docuerunt : ſed hæc ad Otaciliam Auguſtam ſpectantia, ex qua Legione Veterani ab illo Imperatore Damaſcum tranſmiſſi fuerint, nobis denotant. Patinus in explicatione hujus nummi pag. 386. *Legio* VII. inquit, *vexillo inſcripta proculdubio Damaſci commorabatur, ſuæque fidelitatis hoc perhibet teſtimonium.* Legio VII. *Claudiana* nomine, hiberna Damaſci non agebat, ſed in Mœſia ſuperiore, ut Dio tradit lib. 5. pag. 564. Καὶ οἱ ἕβδομοι, οἱ ἐν τῇ Μυσίᾳ τῇ ἄνω. *Septima in Myſia ſuperiori.* Illius Veteranos Viminacium hujus provinciæ urbem Gordianus tranſmiſit, ut ex illius Imperatoris nummis vidimus. P. Harduinus rectè quidem gemellos cum Lupa deductæ à Romanis Coloniæ indices profert pag. 133. ſed addit : *In labaro deinde* LEG. VII. *quod argumentum eſt deductos eò milites ſeptimæ Legionis.* Non LEG. VII. at LEG. VI. F. *Legio Sexta Ferrata* legendum ; amicus putat legi poſſe, *Legio Sexta Fidelis*, quòd ea frequens ſit Legionum appellatio : cùm autem duæ eſſent Legiones nomine *Sextæ*, altera *Victrix*, altera *Ferrata* nuncupata, littera F. *Ferrata* ad alterius Legionis diſtinctionem appoſita videtur, illa hiemare ſolita in Britannia inferiori, hæc in Judæa, teſte eodem Dione loco cit. Ἕκτοι δύο, ὧν τὸ μὲν, ἐν Βρεττανίᾳ τῇ κάτω, τὸ Νικηφόρον, τὸ δὲ ἐν Ἰουδαίᾳ, τὸ Σιδηροῦν τέτακται. *Sextæ duæ, una in inferiori Britannia, Victrix ; altera in Judæa, Ferreæ vocabulo inſignis.* Philippus ob egregiam à Legione Sexta Ferrata operam in bello Perſico collatam, ejus Veteranos in Coloniam deduxit, ut animos militum à quibus Imperator poſt Gordianum occiſum proclamatus erat, demulceret.

Hic nummus ex omni modulo rarus, ſecundæ autem formæ à Patino pag. 384 editus eſt.

Eadem epigraphe, ſed caput Otaciliæ Lunæ creſcenti ſuperpoſitum.

COL. ΔAMA. METRO. *Colonia Damaſcus Metropolis.* Puer ſugens Damam, in imo caput Arietis.

Damaſceni ſimilem pueri Damam ſugentis typum in Philippi nummis, ad originem conditoris urbis ſuæ renovandam ſignarunt : Damaſcus quidem, ſi Stephano fides, ab Aſco gigante condita traditur ; num quis à puero illo nomine Aſco, & à Dama nutrice urbem Damaſcum nominatam ſuſpicari poſſet ? Porro varii hujus urbis conditores nomine *Damaſci* ab auctoribus recenſentur, quorum primus dicitur à Stephano Mercurii & Halimedæ Nymphæ filius, qui ex Arcadia in Syriam profectus, urbem ſui nominis extruxerit : alter apud eundem refertur ejuſdem urbis auctor, qui ob vineta ſecuri exciſa à Dionyſio excoriatus eſt : tertius à Juſtino lib. 36. qui urbem Syriæ nobiliſſimam Damaſcum memorat, à Damaſco Rege conditam & nominatam ; ſed hi omnes *Damaſci* nomine percelebres à Dama nutriti eſſe potuerunt. Voſſius Not. ad Juſtin. lib. 36. inquit : *De appellatione autem hujus urbis, tantum à ſeſe abeunt Veteres, quantum à veritate.* Pinedo in Stephan. pag. 220. *Agit nunc de etymo urbis Damaſci, & quæ affert, ſunt ex Græcorum fermento confecta. .. ejus conditor jacet in antiquitatis ſepulcro, etſi Joſephus, Uſen Arami filium eam condidiſſe ediſſerit.* Jam verò nummus Damaſci urbis conditorem à Dama nutritum exhibere videtur, ut in plurimis Coloniis Romulum & Remum à Lupa educatos obſervavimus ; imo Cydoniatæ Cretenſes Miletum Apollinis & Acallidis filiæ Minois filium apud ſe natum, deinde expoſitum à matre, à lupa pariter alitum in nummis cælarunt, ut videre eſt apud Patinum pag. 59.

Hic nummus primæ magnitudinis rariſſimus eſt.

COL. DAMAS. METRO. *Colonia Damaſcus Metropolis.* In imo ΠΗΓΑΙ, *Fontes.* Templum quatuor columnis ornatum, in quo Silenus utrem hircinum humero lævo gerit, in imo arcus ſub quo Fluvius imberbis decumbens, dextrâ ramum, lævo cubito urnæ innixo, ſiniſtrâ cornucopiæ, hinc aſtrum, inde Luna creſcens, à dextris ara.

Templum Sileni eſt, qui Damaſci præcipuè cultus erat, ut nos docent frequentes ejus Coloniæ nummi, in quibus ille exhibetur. Figura fluvii decumbentis ſub arcu, ad urbem ſpectat, locum repræſentat ubi amnis in fontes per totam urbem dividitur, ut Romæ fluviorum ſimulacra diverſos aquarum ductus in urbem diffundere videntur: duo enim amnes ex Hermone monte defluunt, *Amana* mediam Damaſcum præterfluit, *Parpar* muros ejus alluit, de quibus Benjamin in Itin. pag. 56. *Nam eò etiam ex Hermone defluunt Amana & Parpar, adeo ut Amana in mediam urbem deſcendat, adeoque per ligneos aquæductus ad omnes magnatum ædes aquæ derivantur, necnon in plateas & fora.* Amana extra urbem in Parparem defluit, ideo Amana imberbis depingitur amnium more, qui in alios delabuntur, & uterque mixtus Chryſorrhoas dicitur, ſi Straboni fides, lib. 16. pag. 755. Τῶν δὲ ποταμῶν ὁ μὲν Χρυσοῤῥόας ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς Δαμασκηνῶν πόλεως. *De amnibus Chryſorrhoas ab urbe & regione Damaſcenorum incipiens.* Effigies amnis cornucopiæ gerit, ad indicandam ortam ex ejus aquis abundantiam. Ara à dextris ad templum Sileni pertinet, ſupra quam huic Deo ſacra fiebant. Aſtrum & Luna creſcens, Solem & Lunam deſignant, ad quæ omnia tanquam præcipua numina Tyrii referebant. Liceat hic nobis ſuſpicari Pegaſum ἀπὸ τῆς πηγῆς dictum, pro urbis inſigni haberi, forſan quòd hæc urbs tota πηγὴ eſſe videatur, & vox ΠΗΓΑΙ in hoc nummo ſcripta ſit.

Hic nummus primæ magnitudinis, ab Octaviano Strada pag. 118. editus, rariſſimus & elegantiſſimus.

COLONI. DAMASCO. METROPOL. *Colonia Damaſcos Metropolis.* Circa ambitum CEBACMIA in corona quercea; in imo caput Arietis.

Jam ſignatus eſt in Philippo hic à Damaſcenis nummus, quem ad certamina in Auguſti honorem celebrata ſpectare diximus, illaque à Nicolao Damaſceno inſtituta ſuſpicati ſumus, is enim Auguſti ſtudioſiſſimus erat, multamque pecuniam quam ab amicis comparaverat, facilè impendebat, ut de ſemet ipſe teſtatur. Ὅτι ἐνεκάλουν τινες τῷ Νικολάῳ πολλὰ χρήματα παρὰ φίλων λαβόντι οὐ σώζειν αὐτά. *Erant qui Nicolao objicerent, quòd cùm magnam pecuniæ vim ab amicis dono accepiſſet, eam tamen minimè cuſtodiebat.* Herodis Magni Judææ Regis primus miniſter fuit, & ad Auguſtum Orator ab eo Romam miſſus, ubi eloquentiâ ſuâ Regem Imperatori reconciliavit, teſte Joſepho l. 16. c. 16. Καὶ τέλος εἰς τοῦτο κατέστη Καῖσαρ, ὡς τὸν μὲν Συλλαῖον κατεψηφίσθαι θάνατον, Ἡρώδῃ δὲ διαλλάττεσθαι. *Ad ultimum eò res devenit, ut Cæſar damnato capitis Syllæo, Herodem in gratiam receperit.* Athenæus l. 15. c. 16. Nicolaum Damaſcenum Auguſti amicum appellat: nil mirum igitur ſi in patria ſua ad Auguſti honorem ludos inſtituerit, etſi conjicere liceat Actiacos, quorum præmium foret corona quercea Auguſto ob cives ſervatos decreta. Caput Arietis, annum ſub hoc ſigno à Damaſcenis inchoatum indicat.

Hic nummus primæ magnitudinis inter rariſſimos collocandus.

DEULTUM.

M. OTAC. SEVERA. AVG. Caput Otaciliæ Severæ.
COL. FL. PAC. DEVLT. *Colonia Flavia Pacenſis Deultana.* Salus ſtans, dextrâ ſerpentem, lævâ pateram in qua draco depaſcitur.

Deultum urbs Thraciæ, Colonia à Veſpaſiano conſtituta eſt, cùm ille Imperator hanc provinciam feciſſet Romanam, teſte Suetonio in Veſpaſiani vita: *Item Thraciam, Ciliciam & Comagenam ditionis Regiæ uſque ad id tempus, in provinciarum formam redegit.* Suetonio adſtipulari videtur Euſtathius in Dionyſ. de Orb. deſcript. pag. 94. *Veteres tamen Veſpaſianum Thraciam ab Europa disjunxiſſe tradidere.* Deinde pag 110. inquit: *Quam propter excellentiam regionis Veſpaſianus ſibi propriam fecit, ut prædictum eſt.* Porro plurimi exiſtimant in Suetonio legendum eſſe Tracheam Ciliciam & Comagenem, quod Antiochus Rex Comagenes Tracheam etiam Ciliciam habuerit, ut innuit Sex. Aur. Victor in ejus vita: *Syria ſeu Palæſtina, necnon Cilicia Trachea, & Commagene provinciis acceſſere.* Sed Eutropius lib. 7. utramque provinciam commemorat: *Item Thraciam, Ciliciam Tracheam, & Commagenem, quæ ſub amicis Regibus erant, in provinciam redegit.* Deultani in Philippo Æſculapium, in Otacilia vero Hygeiam ejus Dei filiam cælarunt, ut utrique ſacra pro Imperatoris & Auguſtæ ſalute ſe feciſſe denotarent.

Hic nummus ſecundæ formæ inter rariores numerandus.

HELIOPOLIS.

OTACILIA SEVERA. AVG. Caput Otaciliæ Severæ.
COL. IVL. AVG. FEL. HEL. *Colonia Julia Auguſta Felix Heliopolis* vel *Heliopolitana.* Mulier ſtans ſub Fortunæ effigie, duæ icunculæ viriles pro pedibus ejus hinc & inde vexillum gerunt, duæ vero mulieres cippo impoſitæ velum ſupra caput Fortunæ volitans manibus retinent.

Heliopolitani Cœleſyriæ Philippi ſtudioſi, eundem nummi typum Otaciliæ quem Imperatori percuſſerunt. Mulierem ſtantem, urbis Genium ſeu tutelarem Deam cum Fortunæ attributis repræſentare diximus; icunculas juxta ipſius pedes, ad Veteranorum Genios, vexilla ad Coloniæ originem denotandam gerentes retulimus; mulieres denique cippo impoſitas, velum ſub ejus capite volitans detinentes, ipſius Deæ Sacerdotes augurati ſumus. Lucianus Junoni ſacram eſſe Heliopolim narrat, in qua Deæ Miniſtri poſtquam ſe exſecuiſſent, muliebres veſtes gerebant. Καὶ Ἥρῃ χαριζόμενοι τάμνονται δὲ ὧν ἱδρῦται ὅ τι οὐδὲ ἔτι ἀνδρήιον ἔχουσι, ἀλλὰ καὶ εἵματά τε γυναικήια φορέουσι, καὶ ἔργα γυναικῶν ἐπιτελέουσι. *Junoni gratificantes quare caſtrantur, nec virilem veſtitum amplius habent, ſed & veſtes muliebres gerunt, & muliebria opera conficiunt.* Amicus hic Fortunam & non Junonem repræſentari objicit, ſed Antiqui Junonem pro Terra colebant, audiatque Varronem: *Juno vocatur Jovis conjux, & is Cœlum, hæc Terra, quæ eadem Tellus.* An ne melius effingi poteſt Terra quàm ſub forma mulieris dextrâ temonem, ſiniſtrâ cornucopiæ gerentis? temone quidem maris poteſtas, cornucopiæ verò terræ abundantia deſignatur.

Hic nummus primæ magnitudinis pro rariſſimo computandus.

COL. HEL. *Colonia Heliopolis.* In imo. I. O. M. H. *Jovi Optimo Maximo Heliopolitano;* Templum plurimis columnis ornatum, ante gradus arula.

Hoc templum Jovi dicatum indicat ejus inſcriptio, *Jovi Optimo Maximo Heliopolitano*: Jupiter autem Optimus Maximus cognominatus eſt, quòd velit & poſſit omnibus prodeſſe. Cicero eum Optimum quidem antequam Maximum narrat, quia majus eſt certè, gratiuſque prodeſſe, quàm magnas opes habere: ſed Jovem Optimum Maximum eundem eſſe Romæ ac Capitolinum quidam putarunt, quem forſan Romani, cùm Coloni Heliopolim veniſſent, de urbis nomine *Heliopolitanum* appellarunt. Porro Jovem Capitolinum etiam apud Græcos cultum tradit Pauſanias in Corinth. imo Antiochiæ magnificum ejus fuiſſe templum Livius refert lib. 1. Decad. 5. *Et Antio-*

chiæ, Jovis Capitolini magnificum templum, non laqueatum auro tantum, ſed parietibus totis lamina inauratum. Qua vero de cauſa hoc templum in averſa Philippi & Otaciliæ nummorum parte ab Heliopolitanis ſculptum fuerit, indicat arula ante templum, ob ſacra Imperatori & Auguſtæ in hoc templo Jovi ab illis perpetrata.

Hic nummus primi & ſecundi moduli rarior eſt in Otacilia.

N E A P O L I S Samariæ.

M. OT. SEVERAE. AVG. M. C. *Marciæ Otaciliæ Severæ Auguſtæ Matri Caſtrorum.* Caput Otaciliæ ſupra falcatam Lunam impoſitum.

COL. SERG. NEAPOL. *Colonia Sergia Neapolis.* Colonus agit boves, in vertice mons cum templo.

Patinus hunc nummum vulgavit, & litteras M. C. inſcriptionis circa caput, *Matri Cæſaris* interpretatus eſt, ſed potius illæ de inſigni MATRI CASTRORVM titulo in Auguſtis fœminis obvio explicandæ videntur; eroſam etiam vir eruditus averſæ partis nummi epigraphen Berytenſi Coloniæ dubius tribuit, at mons Garizim, ad cujus radices erat condita Neapolis Samariæ, perpetuum hujus Coloniæ ſymbolum eſt; nummum autem hunc integrum vidimus. Vox SERG. in nummis Philippi SERGIA, SERGIANA, vel SERGIOPOLITANA à nobis propoſita eſt, quæ ſi *Sergianæ* vel *Sergionopolitanæ* explicatio non arrideat, *Sergia* forſan erit eligenda à nomine *Sergiæ tribus*, ex qua Romani Coloni Neapolim ſunt deducti: ex urbe vel ex tribubus Romanis deducebantur, at cùm Sergia eſſet tribus, cujus meminit Cicero in Vatinium, *Sergiam tribum præter Vatinium nemo unquam perdidit.* Pœdianus verò in Cornelianam: *Sergia & Quirina damnaverunt.* Ex ea forſan Coloni ſelecti ſunt, & Neapolim tranſmiſſi, unde Colonia *Sergia* pro *Flaviæ* appellatione quam à Veſpaſianis habuerat, appellata eſt.

Hic nummus mediocris, à Patino pag. 385. editus, pro rariſſimo notandus.

N E S I B I S.

M. ΩΤΑΚ. CΕΟΥΗΡΑ. CΕΒ. Caput Otaciliæ Severæ.

ΙΟΥΛ. CΕΠ. ΚΟΛΩ. ΝΕCΙΒΙ. ΜΕΤ. Ἰουλία Σεπτιμία Κολωνία Νίσιβι Μητρόπολις. Figura muliebris turrita & velata inſidens rupibus, dextrâ ſpicas, ſupra caput Aries.

Neſibis cùm inter Meſopotamiæ Metropoles à Philippo annumerata fuiſſet, Juliam ex Juliæ Philippi gentis appellatione ſe nuncupavit, quod manifeſtat Meſopotamiam Perſis à Philippo haud relictam fuiſſe, ut ſcribit Zonaras Ann. l. 2. Σπονδὰς δὲ πρὸς Σαπώρην θέμενος τὸν τῶν Περσῶν βασιλεύοντα τὸν πρὸς Πέρσας κατέλυσε πόλεμον παραχωρήσας αὐτοῖς Μεσοποταμίας καὶ Ἀρμενίας. *Cum Sapore Perſarum Rege pacem fecit, Meſopotamiâ & Armeniâ conceſſis.* Hanc autem Strabo ad montem Maſium collocat, ſed ille & Plutarchus in Lucullo Antiochiam Mygdoniam appellant, ideo Capitolinus de Antiochia Syriæ à Perſis capta ſub Gordiano loquens, de Antiochia Mygdonia, id eſt Neſibi, intelligendus videtur, cui adſtipulatur Pomponius Lætus: *Recuperatæ urbes, Antiochia quæ eſt Niſibis, & Carrhæ.* Illa ſpicas gerit, ad frumenti abundantiam in agro ſuo denotandam: duæ autem erant Meſopotamiæ partes, fertilis una ab Armeniæ montibus uſque ad amnem Chaboram, quæ à Strabone Meſopotamia felix vocatur, altera inculta & aſpera à Chabora Babyloniam uſque. Mulier inſidens rupibus, Genius eſt urbis, inſidet quidem monticulis, ad denotandum ipſius ſitum, quem ex ipſius urbis etymo probat ipſe Stephanus ex Uranio, Neſibis quippe aggerem ſignificat Ὡς δὲ Οὐράνιος Νέσιβι φησι, σημαίνει τῇ Φοινίκων φωνῇ λίθοι συγκείμενοι, συμφορητοί. *Ut autem Uranius, Neſibis, inquit, ſignificat Phœnicum linguâ, lapides congeſtos ſimul jacentes.*

Hic nummus mediocris formæ pro rariſſimo habendus.

T Y R U S.

M. OTAC. SEVERA. AVG. Caput Otaciliæ Severæ.
COL. TYRO. METR. *Colonia Tyros Metropolis.* Aſtarte tutulata veſtitu ſolito ornata ſtans; dextram apponit trophæo, lævâ ſcipionem : à ſiniſtris Victoria cippo impoſita coronam ei porrigit, pro pedibus hinc Silenus, inde conchylium.

Tyrus Phœniciæ Colonia & Metropolis, quam Q. Curtius affirmat claritate & magnitudine ante omnes Syriæ Phœniciæque urbes ſuperaſſe, quo tempore obſeſſa eſt ab Alexandro, in ea autem eminebant templa ab Hiramo Rege condita, Agenorium puta & Jovis Olympii, & Aſtartes & Herculis, de quibus Joſephus contra Apion l. 1. Tyrii igitur cùm nummos Otaciliæ dedicarent, Aſtarten præcipuè in iis cælarunt, Imperatrici videlicet alludentes tanquam tutelari urbis Deæ. Aſtarte verò non apponit manum trophæo, ob Philippi victorias de Perſis relatas, vel ob pacem cum iiſdem initam, ſed ſolenne eſt Tyri inſigne propter Colonias longè deductas, ut ſæpius diximus. Silenus pro pedibus Aſtartes, ſui etiam in hac urbe cultum indicat. Conchylium, ejuſdem eſt ſymbolum ob purpuræ inventionem, de qua Nonnus Dionyſ. 40.

Καὶ Τυρίης σκοπίαζε δεδευμένα φάρεα κόχλῳ.
Et Tyriæ conſpexit tincta veſtimenta concha.

Hic nummus primæ magnitudinis inter rariores computandus.

COL. TYRO. METR. *Colonia Tyros Metropolis.* Dido ſtolata ſtans, dextrâ ſcipionem, lævâ ſceptrum, ante eam porta urbis ſupra quam figura virilis ſtructuræ incumbit, altera pro pedibus terram ligone aperit.

Tyrii Otaciliæ blandientes, Didonem Heroïnam ſuam Carthaginis arces extruentem in ejus nummis exhibent: forſan enim Auguſtæ beneficio reſtaurandorum murorum facultatem à Philippo obtinuerant. Didonem Beli Tyriorum Regis filiam fuiſſe, ipſamque Carthaginis arcem ædificaſſe nemo neſcit.

Belo nata fuit Tyriorum Principe, Dido — Virg. 1. Æn.
Sichæi conjux ſtruxit Carthaginis arces. — Ovid. in Ep.

Primum quidem *Eliſa* dicta eſt, quod nomen Phœnicè ſonat Divina Virago; deinde verò *Dido* nominata eſt, quaſi vaga ſeu erratica in Etymologico Magno, cùm è Phœnice Carthaginem appulit. Τῇ γὰρ Φοινίκων φωνῇ τὴν πλανῆτιν Διδὼ προσαγορεύουσι. *Phœnicum enim ſermone erraticam Didonem appellari.* In Phœnicia autem, Græca lingua non fuit in uſu ante Alexandrum Didone poſteriorem multis ſæculis. Vide quæ diximus in Elagabalo pag. 93. de ſimili typo.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis inter elegantiores aſcribendus.

COL. TYRO. METR. ACTIA ERACL. *Colonia Tyros Metropolis Actia Eraclia.* Menſa ſupra quam duo lebetes, ſub ea conchylium, hinc & inde ad latera palmæ ramus.

Plurima Tyri certamina fuere celebrata, Olympia ſcilicet, Heraclia, & Actia, de quibus in Caracalla pag. 49. & in Elagabalo pag. 93. egimus. Jupiter, Hercules, & Apollo urbis erant tu-

telares Dii, & his omnibus certamina ſunt plurimis in locis inſtituta: Olympia, in Jovis Olympii honorem, juxta Olympiam Elidis civitatem: Pythia, Apollini ſacra, in memoriam Pythonis ſerpentis ab Apolline occiſi: eidem Actia in Actio Epiri promontorio, à quo Actius cognominabatur; hæc fuiſſe vetuſtiſſima conſtat, utpote quorum & Callimachus meminerit, ſed ab Auguſto ſummo apparatu ob Antonium in eo tractu devictum reſtaurata ſunt. Heraclia Herculi non modò ab Athenienſibus, Sicyoniis, Ambraciotis, Thisbitis, celebrata ſunt, ſed à Thebanis, ut habet Scholiaſtes Pindari Olymp. Od. 7. Ἐν δὲ Θήβαις τὰ Ἡράκλεια. *Thebis autem Heraclea.* Imo à Tyriis Herculi quarto quoque anno ludos, ac certamina dedicata, ſacræ Macchabæorum Hiſtoriæ nos monent l. 2. c. 4. *Cùm autem quinquennalis agon Tyri celebraretur, & Rex præſens eſſet, miſit Jaſon ab Jeroſolymis viros peccatores, portantes argenti didrachmas trecentas in ſacrificium Herculis.* Duo lebetes, duo certamina ſub Philippo celebrata, Herculea quidem & Actia, demonſtrant, quorum memoriam Tyrii in nummis Imperatoriæ familiæ conſignarunt, huncque Otaciliæ ſuperſtitem exhibemus. Palmæ rami, victorum præmia ſunt. Conchylium, Tyri perpetuum eſt ſymbolum.

Hic nummus primi moduli pro rariſſimo habendus eſt.

VIMINACIUM.

MAR. OTACIL. SEVERA. AVG. Caput Otaciliæ Severæ.

P. M. S. COL. VIM. *Provinciæ Mœſiæ Superioris Colonia Viminacium.* In imo AN. X. *Anno decimo.* Mulier tunicata ſtans manibus infrà extenſis, hinc Bos, inde Leo.

Viminacium urbs Mœſiæ Superioris, Colonia à Gordiano deducta, de qua ſuprà abundè ut de ipſius typo dictum eſt, nummos Otaciliæ dedicat cum nota anni decimi à Coloniæ deductione, quod incidit in ultimum Imperii Philippi ipſius conjugis annum, ſi quidem ſex annos ille regnaverit, & Viminacii ſub primo ejus Imperii anno, quintum Coloniæ annum in nummis ſignarunt. P. Harduinus pag. 517. hanc Coloniæ æram in Philippi conjuge obſervatam agnoſcit, ſed deluſus nummis cum inſcriptione an. III. & IIII. in marito à Com. Mediobarbo pag. 347. allatis, ad ipſius Imperii annos revocat.

Hic nummus mediocris formæ inter rariores aſcribendus.

M. JUL.

M. JUL. PHILIPPUS JUNIOR.

PHILIPPUS JUNIOR ſeptennis videtur fuiſſe, cùm ejus pater Imperium arripuit, & ab illo mox *Cæſar* renuntiatus eſt. Senatus Romanus ipſi NOBILISSIMI titulum etiamſi aliis jam Cæſaribus datum, nondum tamen publico ære ſignatum, conceſſit, ut patris Arabis forſan ignobilitatem tegeret. Præcipui autem nobiles Romæ juxta Ant. Auguſtini mentem exiſtimabantur, qui à Trojanis deſcenderent: Philippus autem cùm ex Julia gente diceretur, ita ſe ab Anchiſe originem habere jactabat. Philippus Imperii conſors à patre factus eſt, quo tempore pater contra Carpos profectus eſt, non vero cùm ex Syria Romam veniret, uti narrat Zonaras; ſed infelix filius poſt patrem in bello contra Decium Veronæ à militibus ſuis occiſum, duodecim annos natus Romæ in gremio matris interfectus fuit.

PHILIPPI JUNIORIS *nummi ex medio & minimo modulo rari, ſed ex majore rariſſimi, ſi Antiochenos excipias.*

ANTIOCHIA Syriæ.

ΑΥΤΟΚ. Κ. Μ. ΙΟΥΛΙ. ΦΙΛΙΠΠΟΙ ΣΕΒ. Effigies Philipporum adverſæ, caput patris laureatum, caput filii radiatum.

ΑΝΤΙΟΧΕΩΝ. ΜΗΤΡΟ. ΚΟΛΩΝ. Ἀντιοχέων Μητροπόλεως Κολωνίας. Caput velatum & turritum, Aries in vertice.

Antiochenſes Syriæ plurimos Philippo patri nummos cuderunt; ſed hunc ambobus Philippis gratulantes dedicaſſe videntur, cùm patrem Imperii conſortem filium feciſſe accepiſſent, ut tradit Aur. Victor de Cæſſ. *Philippus Arabs Thraconites ſumpto in conſortium Philippo filio.* Ideo ambo ΣΕΒΑΣΤΟΙ *Imperatores*, in nummo recenſentur; ambo coronâ inſigniti, pater quidem laurea, filius verò radiis, tanquam alter Oriens. Caput muliebre urbem repræſentat, turribus ornatur tanquam Metropolis, quem titulum ſub Regibus Seleucidis ſibi aſſeruit, ut manifeſtant ipſius nummi hoc tempore percuſſi, in quo ex una parte caput Jovis, & in altera ipſe ſedens cum epigraphe ΑΝΤΙΟΧΕΩΝ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ. ΗΚΣ. id eſt anno 228. ærâ à condita urbe deſumptâ. Hanc vero Metropoleos dignitatem poſt Syriam in provinciam redactam, ob *autonomiam* ipſi à Pompeio conceſſam, conſervavit uſque ad pugnam Actiacam, ut denotant ipſius etiam nummi cum epigraphe ΑΝΤΙΟΧΕΩΝ ΤΗΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΑΥΤΟΝΟΜΟΥ. ΔΚ. an. 24. Ab hac autem pugna ſub Auguſto etſi novam æram computent Antiocheni, tamen uſque ad Trajanum in ipſius nummis ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ inſcriptionem non obſervavimus; hic forſan titulus ab Auguſto ei ablatus, & à Trajano reſtitutus eſt, ut eundem à Severo ei poſtea ſublatum, & Caracallæ interventu à Severo poſtea redditum narrat Herodianus.

Hic numinus primæ magnitudinis pro raro habendus.

CARTHAGO Africæ.

M. IVL. PHILIPPVS. CAES. Caput Philippi ſine laurea.
C. I. C. A. D. D. *Colonia Julia Carthago Antiqua. Decreto Decurionum.* Lupa cum puerulis.

Nummi pro moneta uſurpati poſt mortem unius Imperatoris, mox in honorem novi Auguſti ſignabantur, hoc etiam privilegio Auguſtæ & Cæſares gaudebant, ut nummi cum eorum effigie cuderentur. Carthaginenſes Africæ ſimul ac Philippum in Oriente Imperatorem proclamatum, & filium ejus Cæſarem ab illo deſignatum intellexerunt, utrique nummos percuſſerunt, præſertim cùm Philippi ex Julia familia eſſent oriundi, & Carthago Juliæ nomen haberet, Colonia autem à Julio Cæſare deducta eſt, ut narrat Plut. in ejus vita. Αὖθις ἀνελάμβανε τὸν δῆμον ἑστιάσεσι καὶ σιτηρεσίοις τὸ δὲ στρατιωτικὸν, ἀποικίαις. ὧν ἐπιφανέσταται Καρχηδὼν καὶ Κόρινθος ἦσαν· αἷς καὶ πρότερον τὴν ἅλωσιν, καὶ νῦν τὴν ἀνάληψιν ἅμα, καὶ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ἀμφοτέραις φθάσαι συνέτυχεν. *Populum iterum epulis & teſſeris annonariis delinivit, milites Coloniis deducendis, quarum fuerunt clariſſimæ Carthago & Corinthus: quibus & capi antè & tunc inſtaurari una eademque tempeſtate ambabus contigit.* Lupa cum puerulis Romulo & Remo, Coloniarum Romanarum ſymbolum eſt.

P. Harduinus pag. 108. eandem inſcriptionem circa ſimilem in Caracalla typum C. I. C. A. D. D. *Colonia Julia Cæſar Auguſta Decreto Decurionum*, interpretatur, ſed ſuperior epigraphe quam rejicit, retinenda. *Colonia Carthago Antiqua.*

Hic nummus minimi moduli pro rariſſimo computandus.

C. I. C. A. A. P. *Colonia Julia Carthago Antiqua Auguſta Pia.* Triremis in qua figuræ, infra D. D. *Decreto Decurionum.*

Cùm ignarus quidam artifex hunc nummum eroſum reſarcire vellet, poſt primas quatuor litteras C. I. C. A. pro detrita A. ſubſtituit L. & poſt P. addidit A. ita ut in eo legatur C. I. A. L. P. A. quam epigraphen Lucas Holſtenius Not. in Stephan. pag. 156. ad Calpen Bithyniæ urbem, & Ill. Spanhemius Diſſ. 9. pag. 776. ad Calpen Hiſpaniæ oppidum revocarunt; ſed nummus ad Carthaginem pertinet, ut epigraphe integra circa ſimilem typum in Treboniano Gallo quem poſſidemus, denotat. Hæc Carthaginis nummi inſcriptio ſuperiore duabus litteris A. P. *Auguſta Pia* amplior eſt, ſed ſunt epitheta quæ ſibi facilè aſſerunt Coloniæ: porro magni ſunt momenti duæ ſubſequentes litteræ A. A. cùm litem dirimant inter eos qui priorem A. interpretabantur *Auguſta*, rejecta interpretatione *Antiqua*, quam Carthago Africæ aſſumit ad diſtinctionem à Carthagine Hiſpaniæ, quæ *Nova* inſcribitur. Triremis aut ſitum urbis ad mare, aut ejus in mari potentiam indicat.

Hic nummus minimæ formæ rariſſimus eſt.

COELLU.

M. IVL. PHILIP. CAE. Caput Philippi Junioris nudum.
AEL. MVNICIP. COEL. *Ælium Municipium Coellutanum.* Prora navis, deſuper cornucopiæ.

Coellu Municipium eſt Numidiæ, ſub nomine *Culli* in Itiner. Antonini Pii. Victoris Epiſc. Cullitenſis meminit collatio Carthaginenſis, hæc urbs Municipii dignitate donata videtur ab Hadriano,

driano, à quo gentis illius *Æliæ* nomen habet; inter nobiles Numidiæ civitates à Solino numeratur cap. 28. *Urbes*, inquit, *in ea quamplurimæ nobiles, ſed Cirta eminet, dein Cullu purpurario fuco Tyriis velleribus comparata.* Purpuræ illius commercium urbem ad mare ſitam indicat, ideo illa in nummis navis proram ſignare videtur, & cornucopiæ ad abundantiam rerum omnium quoad victum denotandam.

Hic nummus minimæ molis inter rariores reponendus.

DACIA.

M. IVL. PHILIPPVS CAES. Caput Philippi nudum.

PROVINCIA DACIA. AN. I. Mulier ſtans patrio veſtitu, dextrâ ſignum militare in quo nota V. lævâ alterum in quo XIII. pro pedibus hinc Aquila, inde Leo. Diverſi ſunt typi.

IMP. M. IVL. PHILIPPVS AVG. Caput Philippi laureatum.

DACIA. AN. II. In aliis an. III. Typus ut ſuprà.

Dacia provincia à Philippo patre libera pronunciata, ut diximus in ipſius nummis, beneficii memor, Philippo Juniori nummos ſuos dedicat; ſed notandum, Philippum filium Cæſarem nuncupari in iis qui annum primum pro æra notant, quod convenire nequit cum auctoribus qui ipſum Imperii conſortem à patre factum aſſerunt, quo tempore Romam è Syria cum patre veniret, ſed id tantùm denotat, Auguſtum illum fuiſſe appellatum anno Romæ millenario, quando ambo contra Carpos profecti ſunt; in utriuſque nummis Dacia annos tres numerat, quartum etiam in iis ſignaſſe ſuſpicamur: ambo enim anno U. C. 1002. interfecti ſunt, quo anno pariter quartum in Decii ſucceſſoris nummis ſignatum obſervamus. Mulier ſtans, Dacia eſt provincia, vel Genius provinciæ, vexilla gerens, in quorum dexteriori nota V. in ſiniſteriori autem altera nimirum XIII. quæ nomina ſunt Legionum in Dacia hiemantium, quarum Veteranos in hujus provinciæ Colonias dimiſſos augurati ſumus. Aquila quidem Imperii ſymbolum eſt, Leo verò Daciæ inſigne.

Hi nummi ex omni modulo rari ſunt, ſed ex majori inter præſtantiores numerantur.

DAMASCUS.

M. IVL. PHILIPPVS CAES. Caput Philippi ſine laurea.

COL. ΔAMAS. METROP. *Colonia Damaſcos Metropolis.* Puer nudus ſtans coronam porrigere videtur capiti mulieris turritæ.

Damaſcus Metropolis Cœleſyriæ, Colonia à Philippo Imperatore conſtituta, in beneficii monumentum Auguſti de ſe bene meriti filio, Cæſari à patre declarato, nummos dedicat: ſed quis eſſet in iis puer ille nudus, qui coronam urbis Genio porrigit, pronunciare aliquantulum dubitavimus; tandem cùm ab Aſco puerulo quem Dama nutrivit, urbem *Damaſcum* nomen habuiſſe ex nummis eruerimus, hunc typum à Damaſcenis percuſſum ad originem etiam urbis ſuæ indicandam ſpectare exiſtimamus. Puer ille, Aſcus eſſe videtur, qui urbi à ſe conditæ coronam ob ampliatos muros porrigit, quod arguit caput illius turritum, cujus certè perexigua fuere primordia, ideo tanquam parvulus ille præfert coronam mulieri amplæ & turritæ, quæ ἀξιόλογος inſignis, & ἐπιφανεστάτη clariſſima, à Strabone vocata, tandem Metropolis effecta eſt.

Hic nummus ſecundi moduli, olim noſter, inter rariſſimos habendus.

DEULTUM.

M. IVL. PHILIPPVS CAES. Caput Philippi laureâ inſigne.
C. F. P. D. *Colonia Flavia Pacenſis Deultana.* Leo gradiens.

Deultum Thraciæ Colonia à Veſpaſiano conſtituta, ut Flaviæ gentis ejus nomen indicat, cur in nummis Leonem exhibeat, plurimas licèt in Philippo patre conjecturas propoſuerimus, nobis tamen hic novam addere liceat. Veterani Deultum Coloniam traducti, Leonem Legionis Flaviæ IIII. inſigne in Legionis à fundatore ſuo conſcriptæ memoriam in nummis repræſentare forſan voluerunt: illa autem Legio IIII. Flavia ſub Alex. Severo hiemabat in Syria, teſte Dione l. 55 p. 564. Οὐεσπασιανὸς τό τε δεύτερον τὸ Ἐπικουρικὸν τὸ ἐν Παννονίᾳ τῇ κάτω, καὶ τὸ τέταρτον τὸ Φλαούιον, τὸ ἐν Συρίᾳ. *Veſpaſianus ſecundam Auxiliariam in Pannonia inferiori, quartam in Syria Flaviam.* Hæc ſola ex omnibus Legionibus ſub Gallieno ſuperſtitibus pro inſigni Leonem gerit: hic autem Imperator nummos cum Legionum nominibus & earum typis, quos pro ſymbolo unaquæque in vexillis gerebat, percuſſit.

Hic nummus tertiæ formæ inter rariores habendus.

HELIOPOLIS Syriæ.

M. IVL. PHILIPPVS. CAES. Caput Philippi nudum.
COL. HEL. *Colonia Heliopolis*, ſeu *Heliopolitana.* Duæ Aquilæ Legionariæ in laurea.

Heliopolis urbs Cœleſyriæ plurimos Imperatori Philippo nummos ob bellum ab eo contra Perſas confectum percuſſit, hunc etiam in lætitiæ monumentum Philippo ipſius filio, Cæſari ab eo appellato, conſecrat, in eo duas Aquilas legionarias ad antiquitatem Coloniæ arguendam percuſſit. Heliopolim quidem Coloniam à Julio Cæſare conſtitutam jam antè diximus, ut *Juliæ* nomen denotat, *Auguſtæ* vero appellatio ab Auguſto Veteranis frequentatam arguit: ſed ex qua Legione Heliopolim illi fuerint tranſmiſſi, planè ignoraremus, ni inſignis ille nuper Philippi Senioris nummus eorum nomina exhiberet. LEG. V. MACEDON. VIII. AVG. *Legiones Quintæ Macedonicæ, Octavæ Auguſtæ.* Quarum Legionum partem præclarus alter ex muſeo noſtro Auguſti nummus Berytum tranſmiſſam nos edocet, quod confirmat hic cum duabus aquilis legionariis typus, una quippe Aquila in Coloniarum nummis, Veteranos Legionis cujuſdam in eas traductos indicat, at binæ Aquilæ, duarum Legionum emeritos in illas tranſmiſſos demonſtrant.

Hic nummus mediæ & minimæ formæ rarus eſt & elegans.

NEAPOLIS Samariæ.

IMP. C. M. IVL. PHILIPPO. AVG. Caput Philippi Junioris laureatum.
COL. NEAPOL. NEOCORO. *Colonia Neapolis Neocoros.* Aquila alis expanſis, ſupra quam mons, in cujus vertice templum, ex adverſo Silenus dextram in altum attollit, humero lævo utrem hircinum gerit.

Neapolis Samariæ ſeu Syriæ Palæſtinæ urbs, à Philippo Colonia conſtituta eſt, & Neocoros facta,

facta, ut ſuprà diximus pag. 171. Sed cùm tota Neocororum cura vel circa ſacras ædes vel circa ludos verſaretur, nulli tamen Neapoleos nummi hanc epigraphen cum templis aut certaminum inſignibus exhibuerunt: an vero Neapolitani ſacra totius provinciæ communia pro ſalute Principis fecerint, quod etiam Neocororum munus erat, videant Eruditi. Silenus frequens occurrit in Neapolis Coloniæ nummis, tanquam in ea maximè cultus. Mons Garizim, ſolenne eſt urbis ſymbolum, ipſius ſitum ad ejus radices indicans. Prope Neapolim Patriarcham Abrahamum habitaſſe & altare condidiſſe tradunt Geneſis 12. & Jacob Gen. 33. Quidam Aquilam alis expanſis ſub monte poſitam pro Romanorum inſigni apponi volunt, alii putant eam Jovem indicare, cui templum ſupra montem Garizim erat dicatum.

Hic nummus ſecundi moduli pro rariſſimo computandus.

VIMINACIUM.

M. IVL. PHILIPPVS CAES. Caput Philippi Junioris ſine laurea.

P. M. S. COL. VIM. *Provinciæ Myſiæ Superioris Colonia Viminacium.* In imo AN. V. in aliis AN. VI. in aliis AN. VII. *Anno ſeptimo.* Figura muliebris manibus expanſis ſtat, inter Taurum à dextris, & Leonem à ſiniſtris.

IMP. M. IVL. PHILIPPVS AVG. Caput Philippi Junioris radiatum.

P. M. S. COL. VIM. *Provinciæ Myſiæ Superioris Colonia Viminacium.* In imo AN. VIII. in aliis AN. VIIII. in aliis AN. X. *Anno decimo.* Typus idem.

Viminacium urbs Myſiæ ſuperioris, Colònia à Gordiano conſtituta, annum quintum in nummis Philipporum percuſſit, poſtquam pater ejus Imperium arripuit, & filius à patre Cæſar factus eſt, quos deinceps annos uſque ad decimum in quo ambo occiſi ſunt, in nummis ſuis ſignavit: hoc tamen obſervandum, quòd ea Colonia uſque ad annum VII. Cæſaris titulum filio tribuerit, & ab anno VIII. Imperatoris nomen tantùm in reliquis ſcripſerit; id autem denotat, Philippum non Imperii conſortem filium declaraſſe, quando è Syria cum eo Romam contenderet, uti narrat Zonaras Ann. tom. 2. Ἐπανελθὼν οὖν ὁ Φίλιππος ἐγκρατὴς ἐγένετο τῆς τῶν Ῥωμαίων ἀρχῆς, ἐν δὲ τῷ ἐπανιέναι, τὸν υἱὸν Φίλιππον κοινωνὸν τῆς βασιλείας προσείλετο. *Philippus ab expeditione reverſus, Imperium Romanum occupavit, Philippo filio Imperii conſorte in via aſcito.* Sed iſtud anno tantùm Imperii ejus quarto, & U. C. 1000. factum eſt, ut demonſtrant hi Viminacii Coloniæ nummi.

Hi nummi cum titulo Cæſaris rariores ſunt quàm cum Imperatoris nomine.

P. CARVILIUS MARINUS.

MARINI *nummi eximiæ raritatis & præſtantiæ ſunt, cùm duos tantùm primæ magnitudinis cum eodem typo obſervaverimus, alterum tamen protulit Octavius Strada, quem iterum incidi curavimus.*

PHILIPPOPOLIS Arabiæ.

ΘΕΩ ΜΑΡΙΝΩ. Caput Marini nudum, Aquilæ volanti ſuperpoſitum.

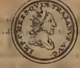
ΦΙΛΙΠΠΟΠΟΛΙΤΩΝ ΚΟΛΩΝΙΑΣ. S. C. Roma galeata inſidens clypeo, lævâ haſtam, dextrâ aquilam tenens, cui inter alas expanſas impoſitæ ſunt icunculæ duæ.

Eadem epigraphe. Roma galeata ſtans dextrâ pateram, ſiniſtrâ haſtam, in ima ejus parte clypeus.

Philippopolis urbs eſt gemina, una Thraciæ, Philippi Amyntæ Macedonum Regis filii opus, altera in Arabia ab Imperatore Philippo condita, teſte Zonara Ann. 2. Καὶ πόλιν βασιλεύσας ἐπώνυμον ἑαυτῷ ἱδρύσατο, Φιλιππόπολιν ὀνομάσας αὐτήν. *Et cùm Imperium arripuit, urbe de nomine ſuo condidit, quam Philippopolim nominavit.* Thracica quidem Metropolis dignitate in nummis inſignitur, Arabica verò Coloniæ titulum ſibi aſſumit, quæ Marini conſecrationem vulgavit, & non Thracica, ut contra Seguinum contendit Com. Mediobarbus pag. 352. Qua vero de cauſa Philippopolis Arabiæ hunc nummum in Marini memoriam percuſſit, non alia profectò videtur quàm Philippi fundatoris mandatum, ut Marinum videlicet Imperio dignum ob Scythas ab eo repulſos declararet, & in Decium contra fas Imperium arripientem, militum odium concitaret. Vide Seguinum pag. 183. & noſtras in eum notas pag. 417. In priori quidem nummo Roma galeata ſedet, ut in Philippi Senioris nummis, & Aquilam Imperii inſigne gerit; ſed inter alas impoſiti ſunt ambo Philippi tanquam Imperatores: in poſteriori vero eadem Roma, non autem Pallas, uti Seguinus & Mediobarbus volunt, pateram ad ſacra Marino facienda gerit.

Uterque nummus primæ magnitudinis, eximiæ raritatis eſt & elegantiæ, prior à Seguino cælatus pag. 183. alter ab Octaviano Strada pag. 120.

CNEUS MESSIUS
QUINTUS TRAJANUS DECIUS.

MESSIUS Imperator, ex gente Meſſia oriundus, Cnei prænomen tulit, & non Caii, ut refert P. Harduinus pag. 55. Quidam autem Trajani & Decii nomina ei ob virtutes adjecta exiſtimant. Decium Colonias ob breve Imperii tempus deduxiſſe non egimus. Imperavit autem duos annos & menſes aliquot. Goltzius in Theſauro nummos illius cum Trib. poteſtate II. & III. vulgavit, licèt nulli cum ejus dignitatis notis occurrant, quia Decius jus Tribunitiæ poteſtatis, quod Auguſtus ſibi vindicaverat, arbitrio Senatus Populique Romani permiſerat, teſte Pomponio Læto, imo Cenſoriam dignitatem, jus quintæ relationis & proconſulare imperium etiam Senatui reſtituit.

TRAIANI DECII *nummi ex omni modulo obſervantur, primi quidem inter rares numerandi.*

ÆLIA CAPITOLINA.

IMP. C. MESS. QVIN. TRAIANVS. AVG. Caput Decii laureatum.

COL. AEL. CAP. COMM. P. F. *Colonia Ælia Capitolina Commodiana Pia Felix.* In laurea,

Ælia Capitolina, aliàs Jeroſolyma, ab Hadriano Imperatore funditus everſa, Colonia deinde facta, Ælia ab ejus gente dicta eſt, Capitolina verò à delubro Jovi Capitolino dicato, cujus meminit Dio lib. 69. pag. 793. Ἐς δὲ τὰ Ἱεροσόλυμα πόλιν αὐτοῦ ἀντὶ τῆς κατασκαφείσης οἰκίσαντος, ἣν καὶ Αἰλίαν Καπιτωλίναν ὠνόμασε, καὶ ἐς τὸν τοῦ ναοῦ τοῦ θεοῦ τόπον, ναὸν τῷ Διῒ ἕτερον ἀντεγείραντος, πόλεμος οὔτε μικρὸς οὔτ᾽ ὀλιγοχρόνιος ἐκινήθη. *Cùm autem in urbem Ieroſolymam quæ everſa fuerat, quamque Æliam Capitolinam appellavit, Coloniam deduxiſſet, ac quo in loco templum Dei fuerat, alterum Jovi ædificari curaviſſet, magnum bellum & diuturnum moveri cœpit.* Hæc autem Colonia poſtea Commodianæ nomen ob ſolenne aliquod beneficium à Commodo Imperatore acceptum ſibi aſſumpſit. Porro Decio & ipſius filiis nummos percuſſit, ob ejus forſan in Syriam adventum, de quo mox infrà. Coronam ex lauro illi tanquam hoſtium victori dedicat.

Cùm D. Fitton Scotus, Mediceæ Gazæ Antiquarius, hujus nummi epigraphen paululum detritam aſſequi planè non potuiſſet, hanc catalogo pro vera ſubſtituit COL. AYP. KAP. KOMM. P. F. quam inſcriptionem ab eo Florentiæ tranſcriptam interpretatus eſt Illuſt. Spanhemius Diſſ. 8. p. 727. *Colonia Aurelia Carrenorum Commagene Pia Felix.* Illam pariter ex eodem Antiquario acceperat Erud. Holſtenius, quam Not. in Steph. p. 162. Carrhis Meſopotamiæ urbi etam attribuit; Carrhena quidem Colonia, *Aurelia* à Divis Fratribus appellata eſt: ſed P. Harduinus pag 116. exclamat: *Quanto nos felicius! Colonia Aurelia Carthago Commodiana Pia Felix* Omnes autem prava Fittonis inſeriptione deluſi ſunt. Quàm igitur neceſſaria eſt nummorum inſpectio, & in iis explicandis ſagacitas, & quàm pauca fides illis adhibenda, qui per nummorum deſcriptiones ex muſeis Antiquariorum tranſmiſſas, eorum interpretationes aggrediuntur.

Hic nummus primæ magnitudinis pro rariſſimo habendus.

ANTIOCHIA Piſidiæ.

IMP. CAES. TRAIAN. DECIVS. A. Caput Decii laureatum.
COLON. ANTIOCH. *Colonia Antiochia.* In imo, S. R. Aquila ſupra vexillum inter duo ſigna militaria.

Cùm multiplex ſit Antiochia, cuinam tribuendus ſit nummus, dubius hæret Patinus pag. 391. & aliquam hujus nominis urbem circa Danubii ripam quærit, at duæ tantùm Romanorum Coloniæ factæ ſunt, una in Piſidia, ab Auguſto deducta; altera in Syria, à Caracalla conſtituta, illa ut jure Italico inſignis ſuos cum epigraphe Latina nummos inſcribit, teſte Paulo lib. 2. de Cenſibus: *In Piſidia ejuſdem juris eſt Colonia Antiochenſium.* Syriaca nummos Græcè tantùm ſcribere videtur, quod triburorum remiſſione donata, jus Italicum forſan non habuerit; de qua Paulus ibid. *Divus Antoninus Antiochenſes Colonos fecit ſalvis tributis.* Divus ille Antoninus Caracalla eſt, & non Antoninus, ut quidam voluerunt, ſi quidem idem Juriſconſultus Severum patrem & Caracallam filium paulo antè Divos appellet. Nummus Veteranos in Piſidicam ab Auguſto tranſmiſſos nos edocet, cùm ejus rei memoriam in Decio Imperatore renovat: cujus autem Legionis fuerint illi, adhuc incompertum eſt, amplior forſan nummus indicabit.

Hic nummus ſecundi moduli pro raro habendus.

ANTIOCHIA Syriæ.

ΑΥΤ. Κ. Γ. ΜΕΣ. ΤΡΑΙΑΝΟΣ ΣΕΒ. Caput Decii laureatum.
ΑΝΤΙΟΧΕΩΝ. ΜΗΤΡΟ. ΚΟΛΩΝ. Ἀντιοχέων Μητροπόλεως Κολωνίας. In area S. C. Δ. Ε. Apollo muliebri veſtitu ornatus, ſtans, dextrâ pateram, ſiniſtrâ lyram.

Antiochia Syriæ, Metropolis & Coloniæ titulis inſignita in nummis inſcribitur; Metropolis quidem nomen ſub Regibus ſuis jam acceperat, Coloniæ verò dignitatem ab Antonino Caracalla recepit, nummos Trajano illa Decio dedicare videtur, ob Imperatoris in urbem ſuam adventum, cujus meminit Dio Chryſoſtomus in Orat. pro Juventio & Maximo Martyr. ubi narrat Decium Babylam Antiochenſem Præſulem occidi juſſiſſe, cùm ille plurimùm in Chriſtianos deſæviret. Ipſius Babylæ Antiocheni Antiſtitis martyrium paſſi meminit Euſebius in Chronico. Apollo ſui cultum Antiochiæ indicat, celeberrimum ejus erat apud Daphen in ſuburbio templum, quod incenſum ſub Juliano narrat Ammianus lib. 22. *Eodem tempore die* XI. *Cal. Novembrium ampliſſimum Daphnæi Apollinis fanum, quod Epiphanes Antiochus Rex ille condidit iracundus & ſævus, & ſimulacrum in eo Jovis, ſubita vi exuſtum eſt.*

Hic nummus ſecundæ magnitudinis rarus eſt.

ΑΥΤ. Κ. Γ. ΜΕ. ΚΥ. ΤΡΑΙΑΝΟΣ ΔΕΚΙΟΣ. ΣΕΒ. Caput Trajani laureatum.
ΑΝΤΙΟΧΕΩΝ ΜΗΤΡΟ. ΚΟΛΩΝ. Ἀντιοχέων Μητροπόλεως Κολωνίας. In area S. C. Δ. Ε. Caput turritum & velatum, in vertice Aries.

Antio-

Antiocheni plurimos Decio percuſſerunt nummos, cùm is in Syriam veniſſet contra L. Priſcum, qui poſt fratris Philippi mortem Imperium arripuerat; quod indicare videtur Aur. Victor in Decii vita dum narrat. *Simulque per eos dies Lucio Priſco, qui Macedonas* (id eſt Syromacedonas) *Præſidiatu regebat, delata dominatio.* Confuſa videntur reliqua. *Qua cauſa Decio, quam potuit maturrimè Roma digreſſo, &c.* Sed L. Priſcus procerum conjuratione cæſus eſt, forte cum intelligerent Decium in provinciam contendere, ut idem Victor tradit. *Verum utrique mox cæſi: cùm Priſcum nobilitas hoſtem patriæ cenſuiſſet.* Zoſimus eum omnibus intolerabilem fuiſſe tradit, ἀφόρητον ἅπασιν ὄντα. Caput muliebre turritum, Genius eſt urbis; Aries in vertice nummi, Antiochenſes annum ſub hoc ſigno inchoare denotat.

Hic nummus primi moduli in hoc Imperatore rarus eſt.

ΑΝΤΙΟΧΕΩΝ. ΜΗΤΡΟ. ΚΟΛΩΝ. Ἀντιοχέων Μητροπόλεως Κολωνίας. S. C. Δ. Ε. Templum quatuor columnis ornatum, in quo mulier inſidens rupibus, dextrâ ſpicas gerit, pro ejus pedibus fluvius emergens.

Mulier inſidens rupibus, Antiochiæ urbis Genius eſt in aditu templi, quod illi exſtructum memorat Ammianus lib. 22. *Reverſus ex comitatu Principis, quùm tranſiret per ſpecioſum Genii templum.* Mulier quidem rupibus inſidet; ad indicandum ejus in clivo montis Silpii ſitum, ut tradit Euſtathius in Dionyſ. de ſitu Orbis. *Ea verò juxta Silpium montem eſt ſita.* Euſtathio adſtipulatur Joannes Malela Antiochenus in Chronico inedito, de origine urbis ſuæ. Illa ſpicas gerit, ad denotandam earum in agro abundantiam, de qua urbe Ammianus lib. 14. *Antiochia mundo cognita civitas cui, non certaverit alia advectitiis ita adfluere copiis & internis.* Figura fluvii brachia diſtendens, Orontes, de quo Dionyſius Alex.

Τῆς δὲ πρὸς ἀντολίην κατανίσσεται ὑγρὸς Ὀρόντης,
Κατιτὸς, Ἀντιόχοιο μέσην διὰ γαῖαν ὁρίζων.
Ab hac autem ad Orientem delabitur liquidus Orontes;
Vaſtus, Antiochi mediam regionem perſecans.

Hic nummus majoris formæ rarus eſt & elegans.

ΔΗΜΑΡ. ΕΞΟΥCΙΑC. Δημαρχικῆς Ἐξουσίας. In imo S. C. Aquila alis expanſis inſiſtit palmæ ramo; roſtro coronam gerit.

Quamvis hic nummus Antiochiæ nomen non præferat, ad eam tamen pertinere nos edocet non modo Aquila roſtro coronam gerens, quam in Philippi nummis in hac urbe cum ejus nomine obſervavimus; ſed nota S. C. & Δημαρχικῆς Ἐξουσίας epigraphe in iis frequens, duas eſſe pro moneta cudenda Antiochiæ officinas indicat, unam ſcilicet pro provinciæ Præſide, alteram pro urbe, ob privilegium à Senatu ipſi conceſſum eo tempore quo Syria in provinciam Romanam redacta eſt: illa in nummis ΑΝΤΙΟΧΕΩΝ inſcriptionem exhibere ſolet, hæc ΑΝΤΙΟΧΙΑ vel MON. URB. & ſæpius notas S. C. Δ. Ε. ſine urbis nomine. Antiochiæ monetæ Præfecti meminit Ammianus lib. 22. *Cumque eo Dracontius monetæ præpoſitus, & Diodorus quidam veluti comes, injectis per crura funibus, ſimul exanimati ſunt.* Aquila ſolitum Imperii Romani ſymbolum eſt, unguibus palmæ inſiſtit, victoriarum Decii augurium.

Hic nummus ſecundi moduli obvius & tritus.

CÆSAREA Palæſtinæ.

IMP. CAES. TRAI. DECIVS. P. F. AVG. Caput Trajani Decii laureatum.
COL. PR. F. AVG. CAES. METR. P. S. P. *Colonia Prima Flavia Auguſta Cæſarea Metropolis Provinciæ Syriæ Palæſtinæ.* Imperator radiato capite in equo decurrens, dextrâ haſtam.

Cæſarea Palæſtinæ urbs, Colonia à Veſpaſiano deducta, nomen Flaviæ gentis tulit, & *Prima* quidem dicta eſt, quòd Judææ caput eſſet, ut tradit Tacitus Hiſt. lib. 2. *Diſceſſere, Mucianus Antiochiam, Veſpaſianus Cæſaream, illa Syriæ, hæc Judææ caput eſt.* Primum illa Metropolis in nummis Alex. Severi inſcripta eſt, ideo eam Metropolim ab hoc Imperatore factam diximus, præſertim cùm Sept. Severus, Caracalla & Elagabalus plurimas in his tractibus Metropoles conſtituiſſent; in hoc autem Decii nummo Cæſarea inſcribitur METR. P. S. P. quas quidem notas, *Metropolis Provinciæ Syriæ Palæſtinæ*, interpretati ſumus. Ammianus autem lib. 14. inter Syriæ provincias Palæſtinam collocat, & Cæſaream primam illius urbem nominat. *Ultima Syriarum eſt Palæſtina, per intervalla magna potentia, cultis abundans terris & nitidis, & civitates habens quaſdam egregias, nullam nulli cedentem, ſed ſibi viciſſim velut ad perpendiculum æmulas: Cæſaream, quam ad honorem Octaviani Principis exædificavit Herodes, & Eleutheropolim, & Neapolim, itidemque Aſcalonem, Gazam, & Juliam, ævo ſuperiore exſtructas.* Cæſarea harum omnium urbium videtur fuiſſe Metropolis. Imperator decurrens in nummo Cæſarienſium, profectionem Decii aliquam indicat; an illam quam contra L. Priſcum in Syriam veniens ſuſcepit, an verò expeditionem Gothicam, dijudicent Antiquarii.

Hic nummus primæ magnitudinis inter rariſſimos collocandus.

IMP. CAES. TRA. DECIVS. P. F. AVG. Caput Trajani Decii radiatum.
COL. PR. FL. AVG. CAES. P. S. P. *Colonia Prima Flavia Auguſta Cæſarea Provinciæ Syriæ Palæſtinæ.* Serapis ſtans dextram attollens, lævâ ſcipionem oblongum.

Serapis ſtans Cæſareæ ſui cultum indicat, cujus caput modio inſigne Cæſarienſes in nummis Titi, Ant. Pii, M. Aurelii, L. Veri, Commodi, & Diadumeniani exhibuerunt. Macrobius Saturn. lib. 1. Serapidis fanum Alexandriæ extra muros exſtructum narrat, quod ipſi hoſtiæ mactarentur. *Nam quia nunquam fas fuit Ægyptiis pecudibus aut ſanguine, ſed precibus & thure ſolo placare Deos: his autem duobus advenis hoſtiæ erant ex more mactandæ: fana eorum extra pomœrium locaverunt, ut & illi ſacrificii ſolemnis ſibi cruore colerentur, nec tamen urbana templa morte pecudum polluerentur: nullum itaque Ægypti oppidum intra muros ſuos aut Saturni aut Serapidis fanum recepit.* Plutarchus De Iſid. & Oſirid. pag. 362. Serapin gaudium & lætitiam interpretatur. Ἐγὼ δὲ, εἰ μὲν Αἰγύπτιόν ἐστι τοὔνομα τοῦ Σαράπιδος, εὐφροσύνην αὐτὸ δηλοῦν οἴομαι καὶ χαρμοσύνην, τεκμαιρόμενος ὅτι τὴν ἑορτὴν Αἰγύπτιοι τὰ χαρμόσυνα Σαιρεῖ καλοῦσιν. *Ego autem, ſi quidem Ægyptia vox eſt Sarapis, gaudium ea & lætitia ſignificari cenſeo: hoc adductus argumento, quòd Charmoſyna, id eſt feſtum lætitiæ diem, Særei appellant Ægyptii.* Porro Serapis hoc modo ſæpius depingitur, dextram attollens quaſi ſupremus Deus, ideo ſceptrum tenere videtur, quod Phylarchus apud Plutarchum innuere videtur. Σάραπις δὲ ὄνομα τοῦ τὸ πᾶν κοσμοῦντός ἐστι, παρὰ τὸ σαίρειν, ὃ καλλύνειν τινὲς καὶ κοσμεῖν λέγουσι. *Cæterum Sarapin eſſe nomen ejus qui Univerſum ordinat atque ornat, quod voce Særein, quidam exprimunt.*

Hic nummus minimi moduli pro raro notandus.

COL. P. F. AV. CAES. METR. *Colonia Prima Flavia Auguſta Cæſarea Metropolis.* Caput muliebre turritum.

Cæſarea Palæſtinæ Metropolis plurimos Trajano Decio nummos percuſſit, an ob adventum Principis in Syriam, an ob aliquod beneficium ab hoc Imperatore urbi collatum, de hoc quidem ſilent Hiſtorici; frequentes porrò nummi alicui Auguſto dicati, beneficii collati, vel immunitatis acceptæ, ut plurimum indices ſunt. Caput muliebre turritum, primariæ urbis ſolenne eſt ſymbolum. Joſephus autem Cæſaream pro maxima provinciæ civitate numerat de bel. Jud. lib. 3. cap. 28. p. 854. Κατῆλθεν εἰς τὴν παράλιον ἀφικόμενος Καισάρειαν, μεγίστην τῆς τε Ἰουδαίας πόλιν καὶ τὸ πλεῖον ὑφ' Ἑλλήνων ἐποικουμένην. *Inde in loco maritimo Cæſaream pervenit, Judææ maximam civitatem, & quæ majorem incolarum partem Græcos haberet.* Nil mirum igitur ſi urbs tam ampla, Metropolis tandem effecta ſit ab Alex. Severo, cùm anteceſſores ipſius Imperatores plurimas in his tractibus Metropoles & geminas quidem in eadem provincia conſtituerint.

Hic nummus minimæ formæ inter raros aſcribendus.

IMP. CAES. TRAI. DECIVS. P. FEL. AVG. Caput Decii radiatum.

COL. PR. FL. AVG. CAES. MET. P. S. P. *Colonia Prima Flavia Auguſta Cæſarea Metropolis Provinciæ Syriæ Palæſtinæ.* Caput muliebre tutulatum, in imo Aquila alis expanſis.

Metropoles Orientis ſub Genii forma repræſentari ſolebant, ſæpeque in nummis pro urbis ſymbolo ſignabantur; teſtes ſint Antiochiæ, Laodiceæ, Edeſſæ & aliarum hujus tractus urbium numiſmata. Aquila verò pro inſigni Romano habetur, ita ut Cæſarea hic ſe tanquam Metropolim, ſed Romano Imperio ſubditam exhibeat. De Genio tutelari urbis Deo, ut de Aquila Romani Imperii ſymbolo, ſæpius dictum eſt. Porrò notandum, Genium ſeu urbem turribus ornatam in Cæſareæ nummis ſine velo exhiberi, ut in Laodicea obſervamus.

Hic nummus mediocris moduli pro raro numerandus.

COL. PR. F. AVG. F. CAESAR. METR. P. S. P. *Colonia Prima Flavia Auguſta Felix Cæſarea Metropolis Provinciæ Syriæ Palæſtinæ.* Duæ arbores ſuper aram.

Duas illas arbores aræ impoſitas, ad aliquod vetus urbis factum revocaſſemus, quemadmodum in Corinthiorum nummis arborem ſuper aram ſimiliter poſitam, ad Penthei hiſtoriam retulimus: at in hoc Cæſareæ nummo non idem planè cenſuimus, ſi quidem antequam hæc urbs ab Herode Rege magnificè fuiſſet in Auguſti memoriam exornata, & Cæſareæ nomine inſignita, vix urbis appellationem mereretur, ſed obſcurum & vile turris nomen gereret, teſte Joſepho, apud quem *Stratonis Pyrgos* vocatur; verùm illas arbores palmam & laurum ad certamen in Auguſti honorem ab eodem Principe inſtitutum ſpectare ſuſpicamur, de quo idem Joſephus de Bel. Jud. l cap. 16. p. 748. Καὶ πενταετηρικοὺς ἀγῶνας καταστησάμενος ὁμοίως ἐκάλεσεν ἀπὸ τοῦ Καίσαρος. *Et quinquennali certamine inſtituto, nomen ei Cæſaris donavit.* Ara ſignata eſt ob ſacra ante ludos inchoandos, in cujus honorem ipſi erant inſtituti, perpetranda. Palma quidem arbor ei impoſita eſt, ob ejus ramos victoribus pro præmio conceſſos; laurus autem, ob coronam quâ victor coronabatur. Actii autem erant illi ludi, ſummo ab Auguſto apparatu inſtaurati, poſt quam Antonium & Cleopatram navali prælio

lio ante Actium ſuperaſſet: nam qui ab Herode inſtituti narrantur à Joſepho, πενταετηρικοὶ appellabantur. Actii quinto anno celebrabantur in Apollinis honorem, cui laurus erat conſecrata, ut innuit Plutarchus Sympoſ. lib. 8. quæſt. 4. p. 724. Σκόπει δὴ μὴ Πυθικὸν ᾖ τὸ νικητήριον, ὡς Ἀμφικτύονες χάριν πρῶτον ἐκ. τιμῇ ὃ θεῦ δάφνῃ καὶ φοίνικι τοὺς νικῶντας ἐστεφάνωσαν. *Vide ergo an non hoc præmium ſit Pythicum, & Amphictyones Pythiis primum victores in honorem Apollinis lauro ac palma coronaverint.*

Hic nummus primæ magnitudinis inter rariſſimos collocandus.

DACIA.

IMP. C. M. Q. TRAIANVS. DECIVS. Caput Trajani Decii laureatum.

PROVINCIA DACIA: in imo AN. IIII. Mulier patrio veſtitu ornata, ſtans, utrâque ſignum militare, juxta eam hinc Aquila, inde Leo.

Provinciam Daciam in Philippo liberam ab hoc Imperatore factam diximus, in cujus memoriam annos in nummis computavit, ipſamet in Decii honorem, qui Imperium contra illum munificentiſſimum Auguſtum arripuerat, nummos dedicat, ſed cùm exercitus Illyricianus ſocordem Philippum agnoſceret, Marinum primò Imperatorem, & deinde Decium proclamavit adverſus Barbaros in Romanas provincias irrumpentes: provinciæ proximæ eundem motum ſequutæ ſunt, præſertim quia Decius è Pannonia Daciæ confini oriundus erat, Philippus verò Arabs & provinciis minimè gratus. Ad hæc Decius, tradente Zoſimo lib. 1. pag. 643. Φιλίππου πολιτικῇ τε ἀρετῇ καὶ πολεμικῇ πείρᾳ προέχων. *Civili virtute pariter, & uſu militari Philippum anteibat.* Ideo Senatus nummos Decio cum epigraphe GENIVS EXERCITVS ILLYRICIANI percuſſit, & provinciarum nomina quæ illum Imperatorem appellaverant, PANNONIAE & DACIA, imò DACIA FELIX in iis inſcripſit, quaſi hæc tanto Imperatore priſtinam felicitatem recuperaſſet, cùm facta eſt Romanorum provincia, de quo marmor apud Zamoſium.

IMP. CAES. DIVI. NERVAE TRAIANO HADRIANO
AVG. PONT. MAX. COS. III. P. P.
CVIVS VIRTVTE DACIA IMPERIO ADDITA FELIX EST.
M. ARRIVS. Q. R. COL. VLPIAE TRAI. SARMIZ
DEVOTVS. NVMINI. EIVS. EX. VOTO. P.

Hic nummus primi & ſecundi moduli inter rariores habendus.

PROVINCIA DACIA. in imo AN. V. Mulier patrio ornatu ſtans, dextrâ gladium Dacicum, ſiniſtrâ labarum, pro pedibus hinc Aquila, inde Leo.

Dacia à libertate ſub Philippo ſibi conceſſa annos computare cœpit, & à primo uſque ad tertium pervenit, ſub Decio quartum & quintum ſignavit, ipſe enim biennio Imperium tantùm tenuit. De muliere ſeu Daciæ Genio, in Philippo dictum eſt; gladium quidem gerit, quem ἅρπην vocat Clemens Alexand. Strom. lib. 1. & à Thracibus repertum tradit. Dionyſius Alex. Daciam vocat ingentem tellurem.

Δακῶν τ' ἄσπετος αἶα.
Et Dacorum ingens tellus.

Ad quem locum Euſtathius: *Aiunt præterea, illos & Dacos olim in tantum auctos fuiſſe, ut* 200000. *militum in exercitu haberent. Poſtea verò depreſſos, eò ferè perveniſſe, ut Romanis obedirent.* Illam tandem provinciam recuperavere Barbari, quam Aurelianus iis reliquit, civibus Romanis in Mœſiam tranſlatis, eamque Daciam Ripenſem appellavit.

Hic nummus mediocris formæ in rariorum numero recenſendus.

EDESSA.

ΑΥ. ΔΕΚΙΟϹ. ϹΕΒ. Caput Decii laureatum.

ΚΟΛ. ΕΔΕϹϹΑ. Κολωνία Ἔδεσσα. Caput velatum & turritum.

Edeſſa urbs eſt in Oſrhoënes regione, Colonia ab Antonino Caracalla facta, in qua mortuus eſt, teſte Eutropio lib. 8. *Defunctus eſt in Oſrhoene apud Edeſſam.* Nummos quidem illa Decio dicavit in obſequii monumentum, cùm ille in Syriam venit contra Priſcum Philippi fratrem Imperatorem appellatum, de quo intelligendus videtur D. Cyprianus Ep. 52. Ad Antoninum de Decio ſcribens: *Cùm multò patientius & tolerabilius audiret levari adverſus ſe æmulum Principem, quam conſtitui Romæ æmulum Sacerdotem*, id eſt S. Cornelium Papam, ut refert Com. Mediobarbus ex notis R. P. Noriſii. Sed Priſcus Macedonas Præſidiatu non regebat, ut tradit Aur. Victor, ſed potiùs Syromacedonas, teſte Zoſimo, ideo Decius in Syriam profectus eſt, ut narrat Dio Chryſoſtomus, ſicuti jam diximus. Hoc de Decio monendum, in nullis ipſius nummis Tribunitiam poteſtatem eſſe ſignatam, cujus cauſa eſſe videtur, quod ille eam Senatus & populi arbitrio remiſerit, ſi Pomponio Læto fides: *Nec non & jus Tribunitiæ poteſtatis, quod Auguſtus primus ſibi perpetuò vendicaverat, arbitrio Senatus Populique Romani permiſit.*

Hic nummus minimi moduli inter rariores deſcribendus.

RHESAINA.

ΑΥΤ. Κ. Γ. ΜΕ. ΤΡΑΙΑΝΟϹ ϹΕΒ. Caput Decii radiatum.

ϹΕΠ. ΚΟΛ. ΡΗϹΑΙΝΗϹΙΩΝ. L. ΗΙΡ. Σεπτιμία Κολωνία Ῥησαινησίων λυκάβαντος ρη΄. *Anno* 118. Colonus agens boves, in vertice Aquila inſiſtens palmæ ramo, roſtro coronam. In aliis Fluvius emergens.

Rheſaina urbs eſt Meſopotamiæ, juxta quam Gordianus Perſarum Regem vicit & profligavit, teſte Amm. Marcellino lib. 23. *apud Rheſainam ſuperato fugatoque Perſarum Rege.* Urbs Colonia facta eſt à Septimio Severo, ut nomen *Septimiæ* Severi gentis indicat, eodem tempore quo Neſibis hujus tractus etiam ab eo deducta eſt, cujus meminit Dio lib. 35. Καὶ νῦν μὲν ἡμετέρα ἐστὶ, καὶ ἄποικος ἡμῶν νομίζεται. *Atque hoc tempore noſtræ eſt ditionis, Coloniaque noſtra habetur.* De Rheſaina altum apud Scriptores ſilentium, ſed hæc monumenta Hiſtoriæ præclara ſunt ſupplementa: anni autem in nummo ſignati, ad Coloniæ ſub Severo deductionem non ſpectant, ad Hadriani enim principatum uſque aſcendunt, de quibus infrà. Coloni boves agentis typus, ad originem deductæ Coloniæ ſpectat, nec ejus inſtaurationem indicat, ut refert Eq. Patinus. Aquila, Imperii Romani inſigne eſt, quod exhibet Rheſaina tanquam Colonia Romana.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis, à Patino p. 391. vulgatus, pro raro numerandus.

ϹΕΠ. ΡΗϹΑΙΝΗϹΙΩΝ L. ΗΙΡ. Σεπτιμίων Ῥησαινησίων λυκάβαντος ρη΄. *Anno* 118. Mulier turrita inſidens ſcopulis quibus ſiniſtrà innititur, dextrà ſpicas, pro pedibus Fluvius emergens, in vertice Aquila roſtro coronam.

Rheſainâ modò ſe Septimiam Coloniam perhibet, utpote à Septimio Severo deductam, modò Rheſaineſii ſe Septimios tantùm appellant, nomen à Coloniæ fundatore ſibi vindicantes. Mulier inſidens monticulis, Genius eſt urbis ſitum in clivo denotans, quem Maſu montis eſſe ſuſpicamur, ex quo defluit amnis Chaboras, ut indicat figura fluvii in nummo ſignata; nam apud Stephanum legitur Ῥέσινα πόλις περὶ τὸ Ἀβόῤῥαν ποταμόν. *Rheſina urbs circa Chaborum fluvium.* Ptolemæus lib 5 c. 18. duas hujus aut vicini nominis in Meſopotamia Ῥίσινα & Ῥήσαινα urbes collocat, quarum unam Bochartus part. 1. lib. 4. cap. 25. inter Edeſſam & montem Maſium, alteram ad Chaboram ſitam eſſe profert, ſed hæ ambæ unam tantùm urbem efficiunt, quæ noſtra eſſe videtur in clivo montis Maſii, quam Chaboras fluvius alluit. Genius ſpicas, ad abundantiam frumenti in agro ſuo arguendam, tenet. De Aquila dictum eſt.

Hic nummus mediocris moduli inter raros collocandus.

CEΠ. KOΛ. PHCAINHCIΩN. L. HIP. Σεπτιμία Κολωνία Ῥησαινησίων λυκάβαντος ρη΄. *Anno* 118. Mulier turrita ſtans dextrâ pateram, lævâ cornucopiæ, pro pedibus ara ex cujus imo prodit lauri ramus.

Figura muliebris urbem repræſentat ſeu urbis Genium, nec Iſis eſt, ut tradit P. Harduinus pag. 420. nec Aquila eam coronat, ut putat Patinus pag. 301. Illa pateram dextrâ gerit ſuper aram, ad arguendum ſe ſacra pro Decio perpetraſſe; unde victoria Deorum auxilio indicatur per palmam ex aræ imo exſurgentem. Genius cornucopiæ gerit, ſeu tanquam peculiare ſymbolum, vel omnium rerum abundantiam in territorio arguens. Notæ annorum in Decio L. HIP. 118. æram non deductæ à Sept. Severo Coloniæ, ſed tributi ab Hadriano remiſſi indicant, de quo Spartianus in ejus vita: *A Meſopotamiis non exegit tributum quod Trajanus impoſuit.* Hæc Hadriani liberalitas anno U. C. 886. conceſſa videtur, cùm ille in Syriam venit: additis igitur Coloniæ Rheſainæ annis 118. æræ urbis Romæ 886. efficient 1004. quo tempore Decius in Syriam pariter veniſſe videtur. Triſtanus Rheſaineſios ob ſublatum à Decio Philippum Gordiani interfectorem, nummos ei cudiſſe exiſtimat, ſed potiùs quia Decius ipſis tributi remiſſionem ab Hadriano conceſſam confirmavit, cujus illi beneficii memores, Auguſtæ ejus uxori & Herennio filio plurimos etiam percuſſerunt, origine in iis hujus tributi remiſſi ſignata.

Hic nummus mediocris moduli, à Triſtano tom. 2. pag. 588. & à Patino 391. editus, rarus eſt.

CEΠ. KOΛ. PHCAINHCIΩN L. HIP. Σεπτιμίας Κολωνίας Ῥησαινησίων λυκάβαντος ρη΄. *Anno* 118. Duæ figuræ muliebres dextras jungunt ſuper aram, dexterior quidem turrita eſt, pone quam trophæum; ſiniſterior verò galeata, pone quam Sagittarius: in vertice Aquila inſiſtens palmæ ramo, roſtro coronam.

Harum mulierum dexterior urbem repræſentat, de qua in nummo ſuperiori dictum; ſiniſterior galeata, Pallas eſt, tutelaris Coloniæ Dea, cujus ſummus erat in urbe cultus, ut templum in Rheſaineſiorum nummis arguit: jungunt quidem illæ manus ſuper aram, ad concordiam earum in ſacris pro Decio ſeu faciendis ſeu recipiendis denotandam. Trophæum pone urbem, ad limites imperii juxta Rheſainam deſignandos. Sagittarius in nummis Singaræ Coloniæ exhibetur, quem ad cives, utpote ſagittandi peritos, retulimus, vel quòd illi ſub hoc ſigno annum inchoarent; an non potiùs quod Sagittarius ut præfert Gallieni nummus, Legionis primæ vel tertiæ Parthicæ in utraque Colonia hiemantis foret inſigne, nam utraque ad Meſopotamiæ præſidium morabatur, & in Singaræ ipſius expugnatione primæ Legionis Parthicæ meminit Ammianus l. 21. *Tuebantur autem hanc civitatem Legiones duæ, prima Flavia, primaque Parthica.*

Hic nummus ſecundæ formæ, à Triſtano tom. 2. pag. 588. & à Patino pag. 391. editus, pro raro notandus.

ATT. KAI. Γ. KT. MEKIOC TPA. ΔEKIOC. CEB. Caput Decii laureatum.
CEΠ. PHCAINHCIΩN. L. HIP. Σεπτιμίων Ρησαινησίων. Λυκάβαντος ἐτῶν. *Anno* 118. Templum diſtylum à latere, in cujus aditu Noctua, in imo Fluvius emergens.

Rheſaineſii in hoc nummo, ut in ſuperiori, non Colonorum titulum aſſumunt, ſed ſe Septimios à Septimio Severo Coloniæ fundatore appellant; pro typo exhibent templum à latere, in quo Noctua eſt, quæ illud in Minervæ honorem ædificatum arguit, quòd avis illa hujus Deæ ſacra fuerit, teſte Fulgentiò Mythol. lib. 2. *In hujus tutela Noctuam volunt, quòd ſapientia etiam in tenebris proprium fulgorem poſſideat.* Minerva autem, tutelaris Rheſainæ Dea fuiſſe videtur, ſi quidem ipſa cum Genio in ſuperiori nummo repræſentata eſt. Fluvius emergens, Chaboras eſt, ut jam diximus pag. 123. juxta quem ſita erat urbs, ut tradit Stephanus: Ρέσινα πόλις περὶ τὸν Ἀβόρραν ποταμόν. *Rheſina urbs circa Chaborum fluvium.* Illum ex monte Maſio prorucre narrat Ptolemæus lib. 5. cap. 18.

Hic nummus minoris moduli, à Patino pag. 391. vulgatus, inter raros collocatur.

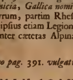

AYT. K. Γ. TPA. ΔEKIOC. CEB. Caput Decii laureatum.
CEΠ. KOΛ. PHCAINHCIΩN. L. HIP. Σεπτιμίας Κολωνίας Ρησαινησίων. Λυκάβαντος ἐτῶν. *Anno* 118.
Labarum: in quibuſdam inſcriptum eſt LEG. III. GAL. *Legio Tertia Gallica.*

Labarum deductæ quidem per Veteranos Coloniæ ſymbolum eſt; ſed cùm Legionis nomen deſcribitur in labaro, illuſtrius id certè eſt Hiſtoriæ monumentum. Hic nummus exhibet LEG. III. GAL. ex qua milites emeriti in hanc Coloniam traducti ſunt; porrò hæc Legio Tertia Gallica in Phœnicia hiberna agebat, ut tradit Dio 55. p. 564. Νῦν μὲν γὰρ ἐννεακαίδεκα ἐξ αὐτῶν μόνα διαμένει, τό τε δεύτερον τὸ Αὐγούστειον, τὸ ἐν Βρεττανίᾳ τῇ ἄνω χειμάζον· καὶ τὰ τρία τὰ τρίτα, τό, τε ἐν Φοινίκῃ, τὸ Γαλατικόν. *Noſtro tempore ſolæ* XIX. *reſtant: nempe ſecunda Legio Auguſta, cujus in ſuperiori Britannia ſunt hyberna: tres tertiæ, una in Phœnicia, Gallica nomine.* Sept. Severus cùm Colonias deduxit, tertiæ Gallicæ Veteranos partim Tyrum, partim Rheſainam tranſmiſiſſe nos docent nummi Coloniarum ſuperſtites: imò Philippum ipſius etiam Legionis Emeritos Damaſcum Colonos poſtea traduxiſſe. Legio Gallica, quòd tertia inter cæteras Alpinas Legiones à Julio Cæſare conſcripta ſit, nomen habuit.

Hic nummus minimi moduli, à Patino pag. 391. vulgatus, inter rariores collocandus.

VIMINACIUM.

IMP. TRAIANVS. DECIVS. AVG. Caput Decii laureatum.
P. M. S. COL. VIM. *Provinciæ Mœſiæ ſuperioris Colonia Viminacium*, in imo AN. X. in aliis AN. XI. in aliis AN. XII. Mulier ſtans ambabus expanſis, hinc Bos, inde Leo.

Viminacium provinciæ Mœſiæ ſuperioris urbem, à Gordiano Coloniam fuiſſe factam, in eamque Veteranos ſeptimæ Claudianæ & quartæ Scythicæ Legionum ab eo tranſmiſſos, ſuprà diximus,

mus, in cujus memoriam illa æræ ſuæ notas in nummis ſignavit, in Gordiano Coloniæ fundatore annos ad quintum uſque cælavit; in Philippo, à quinto uſque ad decimum, cùm ſex tantum annos is imperaverit; in Decio annum x. x i. & x i i. quod non ſolùm anno deductæ Coloniæ decimo Philippum fuiſſe occiſum, & Decium Imperium obtinuiſſe arguit, ſed Decium biennio integro regnaſſe denotat.

Hi nummi ſecundæ magnitudinis reperiuntur, primus inter præſtantiores habendus; ſecundus, frequens; tertius rarus eſt.

PIO. ATQVE. INCLITO. DN. TRAIANO
NOBILISSIMO. AC. FORTISSIMO. ET.
FELICISSIMO. CAESARI.
SEPTIMIVS. ACYNDINVS. V. C. ET.
AGENS. PER. HISPANIAS. V. C. ET
VICE. SACRA. COGNOSCENS. NVMINI
MAIESTATIQVE. EIVS. SEMPER.
DICATISSIMVS.

Apud Gruterum pag. 273. 5.

HEREN-

HERENNIA ETRUSCILLA.

ETRUSCILLAM filiam Decii olim creditam, pro ipſius conjuge primus aſſeruit Seguinus noſter Epiſt. ad Oct. Falconerium, quem ſequuti ſunt recentiores Antiquarii excepto P. Harduino p. 516. qui illam Voluſiani uxorem adhuc appellat. Princeps illa fœmina ex Herennia gente oriunda, Herennium Etruſcum filium à Decio patre Cæſarem appellatum genuit, & ambobus ſuperſtes fuiſſe videtur cum Hoſtiliano genero, Herenniæ filiæ ſuæ marito, & Cæſare etiam appellato.

HERENNIÆ *nummi ex majori modulo rariſſimi ſunt, ex mediocri & minimo rari habentur.*

ANTIOCHIA Syriæ.

ΕΡΕΝΝΙΑ ΕΤΡΟΥΣΚΙΛΛΑ ΣΕΒ. Caput Herenniæ Etruſcillæ.

ΑΝΤΙΟΧΕΩΝ. ΜΗΤΡΟ. ΚΟΛΩΝ. Ἀντιοχέων Μητροπόλεως Κολωνίας. In area S. C. Δ. Ε. Templum tetraſtylum, in quo figura turrita inſidens ſcopulis cum fluvio pro pedibus, in vertice nummi Aries.

Antiochia Syriæ Metropolis & Colonia nummos Etruſcillæ, ut & Decio ipſius marito percuſſit, quòd illa forſan eum, ut ſolebant Imperatorum conjuges, in expeditione contra L. Priſcum comitata ſit Antiochiam. Figura in templo, Genius eſt urbis inſidens monticulis, quem ſæpe ſæpius in ſuperioribus nummis cum fluvio emergente vidimus, ſed hic nummus templi ipſius iehnographiam exhibet, cujus meminit Ammianus in vita Juliani lib. 23. p. 487. *Namque Calendis ipſis Januariis aſcendente eo gradile Genii templum.* Fluvius, Orontes eſt Antiochiam urbem præterfluens, teſte Plinio lib. 5. cap. 21. *Intus, ipſa Antiochia libera, Epidaphnes cognominata, Oronte amne dividitur.* Vox autem *Libera* valdè illuſtrat notas S. C. & Δ. Ε. Senatuſconſultum & Plebiſcitum significantes, quas ad αὐτονομίαν ſibi à Pompeio conceſſam arguendam in nummis ſignavit, ut in Othone & in aliis Imperatoribus paſſim diximus.

Hic nummus majoris formæ rariſſimus eſt.

ΔΗΜΑΡΧ. ΕΞΟΥΣΙΑΣ. In imo S. C. Aquila palmæ inſiſtens, roſtro coronam gerit.

Similis in Decio nummus jam prodiit, quem ad Antiochiam Syriæ Metropolim ſpectare diximus ob S. C. notas monetæ cudendæ facultatem Antiochenſibus à Senatu Romano conceſſam indicantes, quando Syria in provinciam Romanam redacta eſt. Pompeius quidem ipſis αὐτονομίαν dederat, ſed non modò S. C. ad illam confirmandam, verùm etiam plebiſcito opus fuerat, quod arguere videntur hæ notæ Δ. Ε. in iiſdem nummis ſignari ſolitæ, quæ in hoc pro earum compendio,

integræ ferè explicantur Δημαρχικῆς Ἐξουσίας, nam Tribunitia poteſtas Principi fœminæ minimè tribui poteſt; ſed cùm pro plebiſcito notas non haberent Romani, his uſi ſunt Græci Δ. Ε. *Tribunitia poteſtate*, quod, ut inquit A. Gellius lib. 15. cap. 27. Plebiſcita appellarentur, quæ Trib. pleb. ferentibus accepta eſſent. De Aquila paſſim dictum eſt.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis, à Patino vulgatus pag. 402. obvius eſt.

C R E M N A.

HEREN. ETRVSCILLA. AVG. Caput Herenniæ Etruſcillæ.
COL. IVL. AVG. FE. CREMNA. *Colonia Julia Auguſta Felix Cremna.* Aquila alis extenſis, in vertice tria capita, quorum medium coronâ radiatâ ornatum eſt.

Cremna urbs Piſidiæ in Pamphyliæ confinio, apud Ptolem. l. 5. cap. 5. Colonia ab eo, Κρέμνα Κολωνία. & à Strabone lib. 12. p. 569. perhibetur. Τὴν μὲν ἐν Κρέμναις Ῥωμαίων ἄποικοι ἔχουσιν. *Cremnam Colonia Romanorum occupavit.* Nummus eam per Juliæ nomen à Julio conſtitutam arguit, ab Auguſto vero per Auguſtæ appellationem Veteranis frequentatam denotat, quod ſigna militaria in Elagabalo pag. 79. confirmant. Tria capita in partis averſæ nummi vertice Etruſcillæ maritum, filium, & generum repræſentant, Decius quidem Imperator in medio coronâ inſignis eſt, Etruſcus patrem aſpicit, & paludamentum habet, quòd Auguſtus fuerit ab illo nominatus, forſan cùm Decius contra Gothos profectus eſt: Hoſtilianus verò tanquam Cæſar & gener pone Decium videtur collocatus. Aquila, Imperii Romani inſigne eſt, quod Coloniæ adinſtar urbis Romæ ſignabant.

Hic nummus primi moduli eximiæ raritatis & elegantiæ, olim in Muſeo Grimano Venetiis, nunc apud March. Melchiorem Teſta aſſervatur.

R H E S A I N A.

ΕΡΕΝΝΙΑΝ ΩΤΡΑCΚΛΛΛΑΝ CΕΒ. Caput Herenniæ Etruſcillæ.
CΕΠ. ΡΗCΑΙΝΗCΙΩΝ Λ. ΗΙΡ. Σεπτιμίων Ῥησαινησίων. Λυκάβαντος ἐτῶν. *Anno* 118. Mulier turrita inſidens rupibus, quibus lævâ innititur, dextrâ ſpicas, pro pedibus Fluvius.

Rheſaineſii Meſopotamiæ, quos Decio nummos cuderunt, eoſdem Etruſcillæ ejus conjugi dedicant, forſan quod ejus commendatione Imperator ipſis confirmaverit tributi remiſſionem ab Hadriano conceſſam, à quo æram in nummis computant, & pro grati animi monumento in ipſis renovarunt. Mulier turrita, Genius eſt urbis; inſidet monticulis, ſitum in clivo Maſii montis denotans; ſpicas gerit, ad frumenti abundantiam in agro ſuo denotandam. Figura fluvii Chaboras eſt ex eodem monte Maſio defluens, cujus meminit Ptolemæus lib. 5. cap. 18.

Hic nummus mediocris formæ pro raro notandus.

ΕΡΕΝΝΙΑ ΕΤΡΟΥCΚΙΛΛΑ. CΕΒ. Caput Etruſcillæ cum Luna creſcente circa humeros.
CΕΠ. ΡΗCΑΙΝΗCΙΩΝ. Λ. ΗΙΡ. Σεπτιμίων Ῥησαινησίων, Λυκάβαντος ἐτῶν. Colonus agens boves, in vertice Aquila roſtro coronam.

ATT. K. Γ. M. K. TPA. ΔEKIOC. CEB. EPEN. ETPOTCKIΛΛA CEB. Capita Decii & Etruſcillæ adverſa, illud corona radiata inſigne, hoc vero Luna creſcente ornatum.

CEΠ. KOΛ. PHCAINHCIΩN. L. HIP. Typus idem ac ſuprà.

Ille eſt nummus in Theſauro Regio reconditus, qui Etruſcillam pro uxore Decii aſſeruit; ſimilem alterum Seren. Ducis Cænomanſium Gazæ addidimus, qui hujus rei veritatem confirmat. Rheſainenſii non modò cùm Decii & Etruſcillæ capite nummos ſeorſim cuderunt, ſed utriuſque effigies in eodem nummo cælarunt, in parte autem averſa typum Coloni boves agentis, ad originem Coloniæ à Sept. Severo deductæ indicandam appoſuere; ſed æram Coloniæ fundatione vetuſtiorem ſignarunt, ob conceſſam ab Hadriano tributi remiſſionem, quam confirmaſſe videtur Decius ob frequentes nummos ipſi & ejus familiæ frequenter percuſſos. Aquila, ſolenne eſt Romanorum ſymbolum, quod Rheſaina tanquam ipſorum Colonia exhibet.

Uterque nummus ſecundæ magnitudinis, prior inter raros collocatur, poſterior verò à Seguino pag. 290. edit. 2. vulgatus, eximiæ raritatis eſt.

EPENNIAN AITPΩCKIAAAN. CEB. Caput Herenniæ Etruſcillæ.

CEΠ. PHCAINHCIΩN. L. HIP. Σεπτιμίων Ῥησαινησίων. Λυκάβαντος ἔτη. Templum diſtylum cum ſex columnis à latere, in cujus aditu Aquila, in imo figura fluvii natantis inſtar.

Novus & inſolens eſt hic Rheſainæ Coloniæ nummorum typus, qui Aquilam in templi aditu exhibet; at cùm Noctuam in altero templo ab illa urbe ſignato Minervæ tribuant Antiquarii, Aquilam hanc ad Jovem ſpectare exiſtimamus, quandoquidem illa Jovi dicata ſit, Lactantio & Latino Arati interprete teſtibus. *Cùm Jupiter ex inſula Naxo contra Titanas proficiſceretur, & ſacrificium faceret in littore, Aquilam ad eam advolaſſe ferunt, auſpiciumque feciſſe. Hinc ergo victor, bono omine Aquilam acceptam tutelæ ſuæ Jupiter ſubjugavit.* Servius ait, quòd dimicanti Jovi contra Gigantes, fulmina miniſtrarit Aquila. Templum verò Jovis tanquam ſupremi numinis Minervæ fano amplius eſt, & pluribus fulcitur columnis: illud enim ſex habet à latere, alterum vero quatuor tantùm ornatur. De fluvio Chabora Rheſainam urbem alluente, ſæpius dictum eſt.

Hic nummus minoris formæ, in muſeo D. Dron Canon. Sancti Thomæ à Lupara, inter rariſſimos collocandus.

EPENNIA. ETPOTCKIΛΛA CEB. Caput Herenniæ Etruſcillæ.

CEΠ. PHCAINHCIΩN. in aliis CEΠ. KOΛ. PHCAINHCIΩN. L. HIP. Templum diſtylum cum quatuor columnis à latere, in cujus aditu Noctua, in imo figura fluvii.

Jam prodiit hic templi typus cum Noctua, quam ad Minervam pertinere diximus, quòd avis illa ipſi ſacra ſit, tradente Phornuto de Nat. Deor. *Deinde dracones & ulula* (ſeu Noctua) *ob oculorum ſimilitudinem offeruntur Minervæ, cæſiis nimirum oculis exiſtenti.* Draco autem & Noctua acutiſſimum viſum habent, & quidam Minervam appellant Athrenam, ἀπὸ τοῦ ἀθρεῖν, id eſt, ab eo quod omnia perſpiciat. Noctua etiam ut plurimùm Minervæ comes datur, ſi Albricum audias de Deor. Imagin. *Juxta ſe habebat olivam viridem pictam: deſuper avem, quæ dicitur Noctua, volitantem.*

Hic nummus ſecundæ magnitudinis inter raros ponendus.

ΕΡΕΝΝΙΑΝ. ΩΕΤΡΑΣΚΙΛΛΑΝ. ΣΕΒ. Caput Herenniæ Etruſcillæ.

ΣΕΠ. ΡΗΣΑΙΝΗΣΙΩΝ. Λ. ΙΙΙΡ. Σεπτιμίας Ρησαινησίων. Αναιδάσεως εσή. Aquila roſtro coronam, deſuper caput muliebre.

Aquila, etſi Jovis ales, ad eum tamen in hoc nummo non ſpectat, ſed pro inſigni Imperii Romani exhibetur: cur verò Aquila Romanorum ſit ſymbolum, ex Joſepho lib. 3. de bel. Jud paſſim diximus, quòd illa univerſarum avium regnum habeat, & ſit validiſſima; itaque eam & principatus inſigne putarunt, & omen victoriæ, quoſcumque bello petierint; ideo Aquila in nummo coronam gerit, populum Romanum omnium gentium victorem denotans. Caput muliebre, Genius eſt urbis in nummis ſcalpi ſolitus, ſub cujus tutela res omnes ſuas eſſe illa exiſtimans, eum tanquam Deum venerabatur. Ejuſmodi ferè typus cum Aquila, & deſuper caput muliebre, in nummis Coloniæ Cæſareæ Palæſtinæ occurrit.

Hic nummus mediocris moduli in rariorum numero conſcribendus.

VIMINACIUM.

HER. ETRVSCILLA AVG. Caput Herenniæ Etruſcillæ.

P. M. S. COL. VIM. *Provinciæ Mœſiæ Superioris Colonia Viminacium.* In imo AN. X. in aliis AN. XI. in aliis AN. XII. Mulier ſtans brachiis infrà expanſis, pro pedibus hinc Bos, inde Leo.

Viminacium Mœſiæ Superioris Coloniam à Gordiano conſtitutam ſæpius diximus, de qua multa etiam opportunè Triſtanus tom 2. pag. 558. ſed quem Erud. Spanhemius diſſ. 9. pag 876. annorum numeros in hujus Coloniæ nummis occurrentes, ad annos Imperii revocantem aut, de *Annonis* explicantem rectè arguit, & illos de annis deductæ ſub Gordiano explicandos monet, qui ab eo incipientes, ſub Philippo Decioque & eorum uxoribus continuarunt. Viminacii itaque eundem in Etruſcillæ nummis numerum, quem in Decio conjuge ſignarunt, & in utroque Coloniæ annus ad duodecimum tantùm protenditur, in quo Decius contra Gothos pugnans periit, nec annus XIIII. in Etruſcilla occurrit, quem affert P. Harduinus pag. 516. ut hanc Auguſtam Decii filiam & Voluſiani uxorem adhuc appellare poſſet, quam omnes Antiquarii hodie pro Decii conjuge communi conſenſu agnoſcunt.

Hi nummi ſecundæ magnitudinis pro raro recenſentur; unus eorum typus ſine annorum notis à Patino pag. 401. vulgatus eſt.

IMP. CAES. C. MESSIVS.
Q. TRAIANVS DECIVS.
INVICTVS PIVS FELIX AVG.
P. M. TRIB. P. COS II. P. P. PROCOS
ET. Q. HERENNIVS ETRVSCVS
MESSIVS DECIVS CAESAR.

Exſcripſimus Florentiæ in Palatio.

Q. HER. ETRUSCUS MESSIUS DECIUS.

HERENNIUS Meſſius nomina familiarum patris & matris promiſcuè tulit, Herenniæ quidem matris appellationem ante Decii nomen geſſit, imo & *Quintus* patris cognomen, ipſi prænomen fuit. Cæſar poſt occiſos Philippos, ſtatim à patre renunciatus eſt, & tandem particeps Imperii ab eodem factus, cùm ambo contra Gothos profecti ſunt, cujus rei teſtes ſunt rariſſimi ejus nummi cùm Auguſti & Imperatoris titulis.

Q. HERENNII *nummi ex omni modulo inter rariores numerandi, ſi Antiochenos primæ magnitudinis exceperis, qui pro raris tantùm habentur.*

ÆLIA CAPITOLINA.

AETRVSCVS ET QVINTVS CAESS. Capita radiata & jugata Herennii & Hoſtiliani.
COL. AEL. KAP. COMM. *Colonia Ælia Kapitolina Commodiana.* Figura militari habitu dextram elevans, ſiniſtrâ haſtam tranſverſam.

Ælia Capitolina, aliàs Jeroſolyma, Colonia ab Hadriano facta, ut nummos Decio, ita ejus filiis percuſſit, Herennio quidem proprio nato & Hoſtiliano filio adoptivo: Aurelius autem Hoſtilianus contra Philippum poſt Gordianum ab eo interfectum Imperator à Senatu nuncupatus, ante ipſius in urbem adventum mortuus erat, Hoſtiliano juniore cum altera filia relicto. Decius ſummâ prudentiâ præditus, cùm undique irruentes Barbaros, & in Syria L. Priſcum Imperium arripuiſſe intelligeret, filiam Hoſtiliani patris Herennio filio ſuo uxorem dedit, & Hoſtilianum juniorem adoptavit, cui Cæſaris titulum conceſſit, ne dum contra hoſtes profectus eſſet, ille vel alter Romæ Imperator appellaretur. Capitolienſes in antica parte utrumque Cæſarem exhibuerunt, cùm ille ſolus cum patre in Syriam venerit, quo tempore nummus ab iis videtur cuſus.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis, à Patino pag. 396. editus, inter rariſſimos collocandus.

ANTIOCHIA Syriæ.

ΕΡΕΝΝ. ΕΤΡΟΥ. ΜΕ. ΚΥ. ΔΕΚΙΟΣ. ΚΕΣΑΡ. Caput Q. Herennii.
ΑΝΤΙΟΧΕΩΝ ΜΗΤΡΟ. ΚΟΛΩΝ. Ἀντιοχέων Μητροπόλεως Κολωνίας, & non ANTIOCHEORVM METROCOLONORVM, ut ſcribit Patinus in Theſ. Mauroceno pag. 140. In area S. C. Δ. E. Mulier turrita & velata inſidens monticulis in templo quatuor columnis ornato, pro pedibus mulieris, figura fluvii enatantis, in vertice nummi Aries.

Antiochia Syriæ Metropolis & Colonia ſimilem nummi typum Etruſcillæ dedicavit, quem etiam in Etruſci ejus filii honorem renovat, quando ille in eorum urbem cum Decio patre venit. Triſtanus nummum vulgavit, ſed templum Matri Deûm vel Deæ Syriæ tribuit, cùm illa mulier turrita, Genius ſit urbis, cui templum ab Antiochenſibus exſtructum eſt, ipſiuſque meminit Ammianus. lib. 22. *Cùm tranſiret per ſpecioſum Genii templum :* & lib. 23. *Aſcendente eo gradile Genii templum.* Triſtanus Leonem in vertice nummi pro Ariete ſcalpi curavit, quem Antiochenſes ad indicandum ſub hoc ſigno annum ſe inchoare, cælaverunt. Patinus hos Triſtani errores hauſit, & typum ipſi ſimilem percuſſit.

Hic nummus majoris moduli, à Triſtano tom 2. pag. 652. editus, pro raro computatur ; ſed ſecundæ formæ, à Patino pag. 394. vulgatus, inter rariores recenſendus.

ΔΗΜΑΡΧ. ΕΞΟΥCΙΑC. Δημαρχικῆς Ἐξουσίας. In imo S. C. Aquila inſiſtens palmæ ramo, roſtro coronam gerit.

Similem nummum ad Antiochiam Syriæ pertinere in Etruſcilla diximus : in hac autem urbe duplex moneta ſignabatur, una Syriæ Præſidis juſſu, altera urbis, ob privilegium quod illa à Senatu obtinuerat, cùm Syria in provinciam Romanam redacta fuit, ideo illa S. C. notas in nummis appoſuit, imo & Δ. Ε. Δημαρχικῆς Ἐξουσίας, ob Plebiſcitum quo ad hanc rem opus habuit : Tribunitia enim poteſtas Herennio Cæſari, quam Decius Senatui remiſerat, minimè congruere poteſt ; idcirco Antiochia, antequam Colonia fuiſſet deducta, à Plinio *Libera* appellatur, cùm ipſa αὐτονομίαν à Pompeio magna pecunia teſte Porphyrio redemiſſet, quam poſtea Senatus & Populus Romanus ſeorſim confirmarunt, ut indicant S. C. & Δ. Ε. notæ. Porro Gellius lib. 10. cap. 19. Plebem à Populo dividit : *Quoniam in Populo omnis pars civitatis, omneſque ejus ordines contineantur. Plebs verò ea dicitur, in qua gentes civium patriciæ non inſunt.* Unde Plebiſcitum videtur dictum.

Hic nummus mediocris moduli, à Patino pag. 494. editus, vulgaris eſt.

DACIA.

Q. HER. ETR. MES. DEC. CAES. Caput Q. Herennii ſine laurea.
PROVINCIA DACIA. in imo AN. IIII. in aliis AN. V. Mulier patrio veſtitu ornata ſtans, utraque manu ſignum militare cum notis V. & XIII. pro pedibus ejus hinc Aquila roſtro coronam, inde Leo.

Dacia cùm intellexiſſet Decium cogente Senatu Etruſcum filium Cæſarem appellaſſe, Imperatori gratulans, nummos ut patri, ita filio percuſſit ; in priori annum quartum appoſuit, libertatis à Philippo acceptæ monumentum, quod annus etiam quintus in altero nummo indicat : annus autem æræ quintus, Imperii Decii ſecundus eſt, quem felicem fauſtumque in filio auguratur Dacia. Hæc utraque manu vexillum gerit, denotans duas Legiones in hac provincia ad ejus contra barbaros cuſtodiam commorari, ut in Philippo diximus, quarum nomina in vexillis ſcripta ſunt, Legionis nimirùm V. Macedonicæ, & XIII. Geminæ, ut adſtipulatur Dio lib. 55. pag. 564. Πέμπτον, Μακεδονικὸν, ἐν Δακίᾳ. *Quinta Macedonica in Dacia.* Τό τε τρίτον καὶ δέκατον, τὸ ἐν Δακίᾳ, τὸ δίδυμον. *Decima tertia Gemina in Dacia.* Aquila quidem Imperii inſigne, Leo autem provinciæ ſymbolum eſt.

Uterque nummus ſecundæ magnitudinis inter rariores reponendus.

RHESAINA.

ATT. K. Γ. ME. KT. TPA. ΔEKIOC. CEB. KT. EP. ETP. M. ΔEKIOC KAICAP. Duo capita adverſa, alterum Decii coronâ radiatâ ornatum, alterum Herennii nudum.

CEΠ. KOΛ. PHCAINHCIΩN. L. HIP. Σεπτιμίας Κολωνίας Ρησαινησίων. Λυκάβαντος ηιρ. *Anno* 118. Duæ figuræ muliebres dextras jungunt arâ intermediâ, altera pone quam trophæum tutulata eſt.

Rheſainenſii Meſopotamiæ frequentes Trajano Decio & Etruſcillæ ejus uxori nummos euderunt, & quidem ob tributi immunitatem, ut diximus, ab Hadriano conceſſam, ſibique ab eo confirmatam; nam ab hac illius Imperatoris liberalitate æram in nummis computarunt: Colonia deinde urbs eorum à Sept. Severo deducta, *Septimiæ* nomen accepit, retentâ priori epochâ, ideo & Coloniæ titulum, & beneficii memoriam in Decii ejuſque filiorum nummis ſignavit; Herennium autem Etruſcum cum patre ſociavit, Decio gratulans, quod ille Cæſaris dignitatem filio communicaſſet, teſte Aur. Victore. *Lætiorque hoſtium nece, filium Etruſcum nomine, Cæſarem fecit.* Duæ figuræ muliebres dextras ſibi invicem jungentes, in Decio jam prodierunt; dexteriorem diximus Genium urbis eſſe, ſiniſteriorem vero Minervam, ejuſque Coloniæ tutelarem Deam; trophæum pone Genium, ad Romani Imperii terminos juxta Rheſainam ſpectare videtur. Sagittarius pone Minervam, tanquam inſigne Legionis Parthicæ hiberna Rheſainæ habentis exhibetur. Aquila Romanorum eſt ſymbolum.

Hic nummus mediocris moduli, à Patino p. 392. vulgatus, inter rariores collocandus.

VIMINACIUM.

Q. H. ETR. MES. DEC. CAES. Caput Q. Herennii nudum.

P. M. S. COL. VIM. *Provincia Mœſiæ ſuperioris Colonia Viminacium.* In imo AN. XI. in aliis XII. *Anno* 12. Mulier ſtans brachiis expanſis ſupra Bovem & Leonem.

Viminacium Mœſiæ ſuperioris urbs, Colonia à Gordiano ad provinciam contra barbaros irrumpentes tuendam conſtituta, frequentes ipſi, Philippo, & Decio, imò & filiis nummos percuſſit, ut Imperatores his monumentis ad ſui cuſtodiam excitaret, nam Carpi, & alii Sarmatiæ Europææ barbari, in hoc tractu Romanos fines ſub Philippo devaſtarant, & ſub Decio Thracias depopulati ſunt, in quibus repellendis ipſe & filius occubuerunt. Mulier iſta urbem repræſentat, cujus Leo inſigne eſt, Bos vero Coloniæ ſymbolum. Voces AN. XI. & XII. anni ſunt æræ Coloniæ à Gordiano Viminacium deductæ.

Uterque nummus ſecundæ formæ inter rariores habendus, poſterior à Patino pag. 394. vulgatus eſt.

C. VALENS HOSTILIANUS
MESSIUS QUINTUS.

HOSTILIANUS, Hoſtiliani Imperatoris contra Philippum à Senatu appellati filius, à Decio adoptatus, Cæſar factus eſt; deinde cùm Decius contra Barbaros expeditionem ſuſcipiens, Etruſcum appellaſſet Auguſtum, Hoſtilianum etiam Auguſti nomine decoravit, ipſique adminiſtrationem Romæ commiſit. Decio autem & filio in bello occiſis, & Treboniano à militibus Imperatore proclamato, Hoſtilianus & Trebonianus uterque dictus eſt Imperator, & ambo regnarunt, ſed anno primo Hoſtilianus peſtilentià correptus interiit.

HOSTILIANI *nummi ex omni modulo, ſed præſertim primi, pro rariſſimis habendi ſunt.*

ÆLIA CAPITOLINA.

AETRVSCVS ET QVINTVS CAESS. Capita jugata Q. Herennii & Hoſtiliani cum corona radiata.

COL. AEL. CAP. COMM. *Colonia Ælia Capitolina Commodiana.* Jupiter ſeminudus ſtans, dextrâ haſtam, ſiniſtrâ caput ſuſtinet.

Ælia Capitolina, Colonia ab Hadriano conſtituta, Æliæ nomen ipſius gentis tulit; Commodiana verò à Commodo, ob inſigne beneficium ab eo acceptum dicta eſt, nummos quidem illa Decio dedicavit, cùm forſan ille veniſſet in Syriam, imò & filiis, quorum capita in eodem nummo jugata ſignavit, ad indicandam eorum concordiam, cùm alter proprius eſſet Decii filius, alter adoptivus: Herennius quidem primum, Hoſtilianus verò inferiorem locum occupat, uterque coronâ radiatâ inſignis, qualis Oriens depingitur, tanquam ambo eſſent Orientis lumina. Jupiter in nummo, Capitolinus eſt, de cujus nomine urbs Capitolina ab Hadriano, ut videtur, vocata eſt, quod Judæos huic Deo tributum pendere à Tito juſſi fuerant, teſte Xiphilino in Veſpaſ. Καὶ ἀπ' ἐκείνου δίδραχμον ἐτάχθη τοὺς τὰ πάτρια αὐτῶν ἔθη περιστέλλοντας τῷ Καπιτωλίῳ Διῒ κατ' ἔτος ἀποφέρειν. *Ab eodem Tito juſſi ſunt quotannis didrachmum pendere Jovi Capitolino ii qui patrias leges eorum tuerentur.* Ideo Hadrianus templum in urbe Jovi Capitolino ædificari præcepit, eodem Xiphilino teſte in Hadr. Καὶ ἐς τὸν τοῦ ναοῦ τοῦ θεοῦ τόπον, ναὸν τῷ Διῒ ἕτερον ἀντεγείραντος. *Ac quo in loco templum Dei fuerat, alterum Jovi ædificari curaviſſet.* Jupiter caput gerit, ob nominis etymon Capitolii, ſupra quod exſtructum ipſi fuit templum: Capitolium enim dictum eſt, quòd inventum ſit caput cujuſdam hominis nomine Toli in illius fundamentis, ut narrat Florus: *Quòd molientibus ædem, in fundamentis humanum repertum eſt caput.* Antea rupes Tarpeia vocabatur.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis rariſſimus eſt.

ANTIOCHIA Syriæ.

Γ. ΟΥΑΛ. ΟСΤΙΛΙΑΝΟС ΚΥΙΝΤΟС ΚΕСΑΡ. Caput Hoſtiliani nudum.

ΑΝΤΙΟΧΕΩΝ ΜΗΤΡΟ. ΚΟΛΩΝ. Ἀντιοχέων Μητροπόλεως Κολωνίας. In area notæ S. C. & Δ. Ε. Mulier inſidens rupibus in templo tetraſtylo, pro pedibus fluvius emergens.

Antiochenſes Syriæ nummos Decio, Etruſcillæ ejus uxori, & Q. Herennio filio dedicarunt, huncque honorem Hoſtiliano, quem adoptione Decius Cæſarem appellaverat, tribuerunt, de tota Imperatoria familia jam bene meriti, quod L. Priſco Philippi fratri, Imperatori in Syria à militibus appellato, obſequium haud præſtitiſſent. Templum in nummo ſignatum, Genii urbis eſt, quod ſpecioſum appellat Ammianus l. 23. ut ſuprà diximus. Genius ipſe in aditu templi conſpicitur, prout in nummis frequens occurrit; turribus ornatus eſt, quòd urbs ſit Metropolis & firmiſſimis muris circumdata; inſidet monticulis, ad indicandum in clivo montis Silpii nimirùm ejus ſitum, ut habet Euſtathius in Dionyſ. *Ea verò juxta Silpium montem eſt ſita.* Orontes ex imo emergit, eodem teſte Euſtathio: *Orontes ..... delapſus ad Antiochiam, mediam perſecat Antiochenſium terram: non quidem quemadmodum Cydnus per Tarſum, ſed quòd partes illas præterfluat.*

Hic nummus primæ formæ pro rariſſimo computandus.

CÆSAREA Palæſtinæ.

HOSTILIANO QVINTO AVG. Caput Hoſtiliani laureatum.

COL. PR. FL. AVG. CAES. MET. *Colonia prima Flavia Auguſta Cæſarea Metropolis.* Variæ ſunt epigraphæ. Caput muliebre turritum.

Cæſarea Palæſtinæ urbs, Colonia à Flavio Veſpaſiano conſtituta, nomen à Flavia ejus gente tulit, inde Metropolis dignitatem Syriæ ſcilicet Palæſtinæ obtinuit ſub Alex. Severo, quandoquidem hunc titulum ſub hoc Imperatore primùm eam geſſiſſe obſervamus; illa Decii ſtudioſiſſima plurimos ei nummos percuſſit, & hunc præcipuè Hoſtiliano dedicat eum Auguſti appellatione, quam ei Decius communicaſſe videtur ſicut Herennio Etruſco, quando hunc ſecum in expeditione contra Barbaros duxit, illum verò Romæ ad res adminiſtrandas reliquit, vel poſtquam Decius & Q. Herennius in ſolo barbarico extincti ſunt. Caput muliebre turritum urbem repræſentat, vel Genius eſt urbis, frequens principum civitatum inſigne.

Hic nummus minimi moduli inter rariores numerandus.

DACIA.

C. OVAL. HOSTILIAN. AVG. Caput Hoſtiliani.

PROVINCIA DACIA. AN. VII. *Anno ſeptimo.* Mulier ſtans patrio veſtitu ornata, utraque manu ſignum militare, pro pedibus ejus hinc Aquila, inde Leo.

Dacia libera ſub Philippo pronunciata æram ad æternam beneficii memoriam in nummis appoſuit, illamque ſub eo annum tertium ſignaſſe diximus, ſed quartum etiam inchoaſſe ſuſpicamur, quòd idem annus VII. in Hoſtiliano & Æmiliano reperiatur: hæc autem provincia tertio Imperii Philippi anno, Urbis verò 999. libera ab eo facta videtur, ſi quidem ille U. C. 1002. interfectus eſt, in quo quartus æræ Daciæ annus eſſe debuit, qui pariter quartus in Decio notatur; Decius autem occiſus circa menſem Martium, U. C. 1004. æræ annum quintum Daciæ abſolvit, & ſextum inchoaſſe videtur, Hoſtilianus ei ſuperſtes fuit uſque ad annum U. C. 1006. in quo provincia annum ſeptimum computavit, ille enim cum Gallo imperavit, ſi fides Aur. Victori & Eutropio; ſic autem habet Victor: *Hæc ubi Patres comperere, Gallo Hoſtilianoque Auguſta Imperia, Voluſianum Gallo editum Cæſarem decernunt.* Eutropius verò: *Mox Imperatores creati ſunt Gallus, Hoſtilianus & Galli filius Voluſianus.* Mulier Genius provinciæ duo tenet ſigna militaria, in quibus nomina ſunt Legionum ad Daciæ cuſtodiam poſitarum. Aquila, ſymbolum eſt Imperii Romani; Leo, inſigne provinciæ.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis inter rariſſimos collocandus.

VIMINACIUM.

C. VAL. HOST. M. QVINTVS. Caput Hoſtiliani.
P. M. S. COL. VIM. *Provinciæ Mœſiæ Superioris Colonia Vimacium.* In imo AN. XI. in aliis AN. XII. in aliis AN. XIII. Mulier ſolito modo ſtans inter Bovem & Leonem.

Viminacium urbs Mœſiæ ſuperioris, Colonia à Gordiano facta, annos ab hoc tempore, licèt aliter ſentiat Patinus, beneficii memor in nummis computavit, primum ſcilicet anno U. C. 993. quintum anno 997. in quo Gordianus mortuus eſt, & Philippus Imperium arripuit; decimum anno 1002. in quo occiſus eſt Philippus, & Decius Imperator à Senatu appellatus; duodecimum anno U. C. 1004. in quo Decius cum Q. Herennio periit, & Treb. Gallus cum Hoſtiliano Imperatores appellati ſunt, at quùm Viminacium in horum nummis annum decimumtertium conſignet, Hoſtilianum quidem ad annum uſque 1005. acceſſiſſe imo & hunc tranſegiſſe (ut infrà demonſtrabimus) denotat. Mulier urbem repræſentat, pro cujus pedibus Leo ipſius inſigne; Bos verò, Coloniæ ſymbolum.

Hi omnes nummi mediocris moduli pro rariſſimis habendi, cum AN. XII. *à Patino pag.* 396. *editus eſt.*

C. VALENTI
HOSTILIANO
MESSIO QVIN
TO. NOBILISSI
MO. CAES. PRIN
CIPI. IVVENTVT.
VALENT. VETERAN.
ET VETERES.

C. VIBIUS TREBONIANUS
G A L L U S.

GALLUS ex Trebonia gente in Vibiam adoptatus eſt, unde nomen Trebonii in Trebonianum productum, & fortaſſe quando Decius ad Imperium evectus, dignitates Imperatoriæ majeſtati adjunctas, Senatui Populoque Romano reſtituit, Cenſoriam ſcilicet & Tribunitiam poteſtatem, unde nulla TR. P. nota in Decii nummis occurrit. Valerianus Cenſor quidem electus eſt, Gallus verò Tribunitiam poteſtatem habuiſſe, aut eam Imperatoribus reſtituiſſe videtur, cùm ad Imperium evectus eſt; illam enim omiſsâ primâ & ſecundâ, tertiam primo Imperii ſui anno, quartam verò ſecundo ſignavit, tanquam ipſe per duos annos Tribunitiam poteſtatem geſſiſſet, aut ipſa Imperatoribus reſtituta, à morte Philippi in Imperio non vacaſſet.

TREB. GALLI *nummi ex omni modulo rari ſunt, ſi Antiochenos excipias.*

ANTIOCHIA Syriæ.

ΑΥΤΟΚ. Κ. Γ. ΟΥΙΒ. ΤΡΕΒ. ΓΑΛΛΟϹ. Caput Galli laureatum, in aliis radiatum.
ΑΝΤΙΟΧΕΩΝ. ΜΗΤΡΟ. ΚΟΛΩΝ. Ἀντιοχέων Μητροπόλεως Κολωνίας. In area S. C. & Δ. Ε. Caput velatum & turritum, in vertice Aries.

Antiochenſes Syriæ Metropolitæ & Coloni Romani Treb. Gallo nummos tanquam Imperatori recèns facto dedicaſſe videntur, ut potiſſimùm illum ad auxilium provinciæ cui Perſæ imminebant, ferendum adducerent, hi quippe cùm Imperator negligenter res adminiſtraret, in Meſopotamiam irruerunt, teſte Zozimo lib. I. Πέρσαι δὲ τὴν Ἀσίαν ἐπῄεσαν, τήν τε Μέσην καταστρεφόμενοι τῶν ποταμῶν, καὶ ἐπὶ Συρίαν προελθόντες, ἄχρι τῆς Ἀντιοχείας αὐτῆς. *Perſæ verò in Aſiam pedem intulerant, tum Meſopotamiam excidio dantes, tum in Syriam progredientes, ad ipſam uſque Antiochiam.* Mulier turrita & velata, Genius eſt Antiochiæ urbis, ſolenne ipſius ſymbolum. De Ariete ad anni principium ſpectante, ut & de notis S. C. & Δ. Ε. paſſim diximus.

Hic nummus primæ magnitudinis pro raro notandus.

Eadem epigraphe, caput idem.
ΑΥΤ. Κ. Γ. ΟΥΙΒ. ΓΑΛΛΟϹ. ΚΑΙ ΟΥΟΛΟΥϹΙΑΝΟϹ. ϹΕΒ. Caput Galli laureatum, & adverſum Voluſiani radiatum.

ANTIOXEΩN. MHTPO. KOΛΩN. Ἀντιοχέων Μητροπόλεως Κολωνίας. In area S. C. Δ. E. Mulier turrita & velata inſidens montibus in templo tetraſtylo, pro pedibus ejus fluvius enatans.

Nummus in quo capita Vibii & Voluſiani adverſa exhibentur, ab Antiochenſibus percuſſus eſt, poſtquam Vibius Voluſianum Imperii conſortem nominavit, ut tradit Pomponius Lætus in eorum vita: *Interea Gallus quùm Romam veniſſet, Vibium Voluſianum filium, conſortem Imperii fecit.* Vibius quidem laureâ inſignitus eſt, Voluſianus verò radiatâ coronâ ornatus, ambos tamen Patinus pag. 398. laureatos vulgavit, & eorum nummum inter mediocres collocavit, quod hactenus non obſervavimus. Antiochenſes per nummos utrumque Auguſtum ad urbem tuendam ſollicitant, nam Perſæ eam tandem diripuerunt, ſi Zozimo fides. Ἕως ὅλην καὶ ταύτην τῆς ἑώας πάσης μητρόπολιν εἷλον. *Donec & illam cepere totius Orientis Metropolim.* Genius urbis in ſuperiori nummo vulgatus eſt, hic verò templum ejus exhibet.

Uterque nummus primæ formæ, primus cum capite ſolo Treb. Galli rarus eſt, alter autem cum filio adverſo, obvius eſt.

AΥΤOK. K. Γ. OΥIB. TPEB ΓAΛΛOC. CEB. Caput Treb. Galli laureatum.
ΔHMAPX. EΞOΥCIAC. ΥΠATO. B. In area S. C. *Tribunitia poteſtate, Conſul ſecundum.* Aquila inſiſtens ſcipioni, roſtro coronam.

Ad Antiochiam pertinere hunc nummum docet nota S. C. ut ſæpius diximus. Antiochenſes cùm ipſis Perſæ impenderent, omni obſequio Gallum devincire conabantur, vix autem anni initio ille Conſul iterum cum Voluſiano factus eſt, quin ei nummos cum epigraphe *Conſul ſecundum* dedicarint, is enim jam Conſulatum geſſerat, antequam Imperium arripuiſſet. Imperii Romani inſigne eſt Aquila, quam Antiochenſes tanquam urbis Coloni pro ſymbolo etiam exhibent; ipſa roſtro coronam gerit, ad denotandum Populum Romanum omnium gentium victorem.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis frequens & tritus.

CARTHAGO *Africæ.*

IMP. C. C. VIB. GALLVS AVG. Caput Treb. Galli radiatum.
C. I. C. A. A. P. *Colonia Julia Carthago Antiqua Auguſta Pia.* In area D. D. *Decreto Decurionum.* Triremis in qua quatuor figuræ.

Hanc nummi inſcriptionem interpretati ſumus, *Colonia Julia Carthago Antiqua Auguſta Pia*, jamque plures ejus urbis nummi cum his litteris C. I. C. A. prodierunt, quos P. Hard. p. 108. & 109. ad Coloniam Cæſarauguſtam revocat, & hos errare graviter pronuntiat, qui eos exponunt, *Colonia Carthago Antiqua*; ſed pace tanti viri nummi pertinent ad Carthaginem Africæ, ut ſe à nova Hiſpaniæ Carthagine diſtingueret, Antiquæ appellationem ſibi aſcribit. Carthago Juliæ nomen præfert, tanquam Colonia à Julio Cæſare, ut omnes norunt, conſtituta. Navis in Trebonianı nummo quatuor figuris à Carthaginenſibus ſcalpta, ad annonam P. Romano à Gallo conciliatam ſpectat, ille enim frumentum ab Africæ urbibus arceſſivit, unde memor Senatus, ei nummos cum epigraphe ANNONA AVG. percuſſit.

Hic nummus minimi moduli integerrimus, ex muſeo noſtro, rariſſimus eſt.

COELLU.

IMP. VIB. TREB. GALLVS AVG. Caput Galli laureatum.
AEL. MVNIC. COEL. *Ælium Municipium Coellutanum.* Lupa cum puerulis Romulo & Remo.

Coellu urbs eſt Numidiæ littoralis, de qua paſſim, Municipii dignitatem ab Hadriano accepit, ut teſtatur *Æliæ* gentis Hadriani nomen quod illa gerit; plurimas enim in hac provincia Imperator ille Colonias conſtituit, de quibus paſſim egimus, quamobrem Senatus videtur ei nummum percuſſiſſe cum hoc elogio, RESTITVTORI AFRICAE. Coellutani nummos ſuos Gallo tanquam novo Imperatori dedicarunt, vel quòd frumentum ex eorum urbe, ad annonam P. Romano conciliandam, ſuppeditaverint; hanc verò frumenti copiam eo libentius conceſſerunt, quòd Municipes facti, eadem cum ipſa Roma privilegia haberent, qua de re Lupam cum puerulis Romæ inſignia in nummis exhibent.

Hic nummus ſecundæ formæ inter elegantiores computandus.

DACIA.

IMP. C. VIB. TREB. GALLVS. AVG. Caput Treb. Galli laureatum.
PROVINCIA DACIA. In imo AN. VI. Mulier ſtans inter Aquilam & Leonem, dextrâ ramum, ſiniſtrâ ſcipionem, in cujus apice caput aſininum.

Dacia libera à Philippo facta annos æræ ſuæ ab hoc tempore computat; ſextum autem in hoc nummo ſignavit, qui reſpondet anno primo Imperii Galli. Mulier quidem hactenus ſigna militaria Legionum ad ſuam cuſtodiam deſtinatarum geſſit, ſed nunc pro iis ramum olivæ præfert, pacem cum Barbaris à Gallo initam arguens, quam tributo annuo centum drachmarum emit, de quo Pomponius Lætus. *Qui tributo pendendo obnoxiam fecerit urbem, præter Gallum fuit nemo.* Tributum fuit drachmarum aurearum cc. Lævâ manu ſcipionem, cui impoſitum eſt Aſini caput, tanquam inſigne gerit, ut in nummis Decio à Senatu percuſſis obſervatur. Aquila Imperii Romani ſymbolum eſt; Leo, provinciæ inſigne.

Hic nummus mediocris moduli, à Patino pag. 397. vulgatus, pro rariſſimo habendus.

DAMASCUS.

IMP. C. VIB. TREB. GALLO AVG. Caput Galli laureatum.
COL. ΔAMASCO. METROP. *Colonia Damaſcos Metropolis.* Bacchus ſuper cippum poſitus, dextrâ lævâque vitis palmitem ſeu ramum.

Damaſcus vel Damaſcos Metropolis Cœleſyriæ, Colonia à Philippo deducta, Treb. Gallo nummos eandem ob cauſam ac Antiochia dedicavit, nempe ut auxilium ab Imperatore impetraret contra irrumpentes Perſas, de quibus Pomponius Lætus in ejus vita: *Scytharum exemplo, alii hoſtes ſurgunt armaque capiunt; tum in viſcera Syriæ penetrant Parthi.* Bacchus ſui cultum apud Damaſcenos arguit, ille in eorum territorio vineta plantaverat, quæ adferente Stephano Da-

maſcus excidit, ob idque à Baccho excoriatus eſt. Διονύσε δὲ τὴν Συρίαν ἀμπελόφυτον ποιήσαντ⊙, πέλεκει ταῦτα ἔκοψε. Διόνυσος δὲ ὀργισθεὶς ἐδίωξε, καὶ ἐξέδειρε. *Libero verò Patre Syriam vitiferam faciente, ille ſecuri vineta excidit, ac Liber Pater iratus eum perſequutus eſt, atque excoriavit.* Bacchus ideo palmites ſeu vitis ramos gerit.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis pro raro habendus.

IMP. C. TREB. GALLO. AVG. Caput Treb. Galli laureatum.
COL. ΔAMAS. METRO. *Colonia Damaſcos Metropolis.* Puer ſugens ubera Damæ.

Jam prodiit hic pueri Damam ſugentis in Damaſci nummis Philippo & Otaciliæ ejus uxori dicatis typus, quem ad urbis conditorem, vel Aſcum nomine à Dama nutritum, unde urbi nomen *Damaſcus*, vel ad Damaſcum Regem ab hoc animali alitum revocavimus, nam ut ut ſit, Dama hæc puero urbis conditori, ut Lupa Romulo, lac præbuiſſe videtur, & hic typus ad antiquitatem urbis indicandam haud dubiè percuſſus eſt. Patinus ad hujus nummi explicationem ait: *Quid ſignificet illud animal cum jacente puerulo, & fortaſſis lactante, non video, felicior adipiſcetur.* Non verba eruditi viri profero, ut illo felicior exiſtimer, ſed conjecturam meam proponere placuit.

Hic nummus mediocris moduli, à Patino pag. 397. vulgatus, pro rariſſimo habendus.

IMP. C. VIB. TREB. GALLO. AVG. Caput Treb. Galli laureatum.
COL. ΔAMA MET. *Colonia Damaſcus Metropolis.* Vexillum in quo LEG. III. GAL. *Legio Tertia Gallica*, hinc & inde Aquila.

Damaſcum à Philippo Coloniam ſuprà diximus deductam, & nummus Otaciliæ ejus uxoris Legionis VI. Ferratæ in Judæa hiemantis Veteranos ab hoc Imperatore Colonos Damaſcum fuiſſe tranſmiſſos nos docuit; at hic nummus Gallo à Damaſcenis ſignatus vexillum exhibens, in quo LEG. III. GALL *Legio Tertia Gallica*, Veteranos tertiæ Gallicæ in Phœnicia hiberna agentis Colonos in hanc urbem etiam à Philippo traductos teſtatur, quod confirmant duæ Aquilæ in imo labari; nec hic typus ſecuritatem Imperii Romani demonſtrat, ut putat Patinus, nec Aquilæ ad duos Auguſtos Imperium adminiſtrantes ſpectant, ut exiſtimat P. Harduinus pag. 133. Vexillum, inſigne eſt Legionum, & binæ Aquilæ Veteranos ex duabus Legionibus in Coloniam deductos indicant: Damaſcum autem VI. Ferratæ, & III. Gallicæ Legionum emeritos Otaciliæ & Galli numiſmata confirmant, cùm Legiones illæ ad bellum Perſicum à Gordiano ductæ fuiſſent, eorum militum animos ſibi devincire cupiens Philippus qui Gordianum occiderat, earum Veteranos mox in Colonias tranſportavit.

Com. Mediobarbus p. 360. ex vera hujus nummi epigraphe fictitiam hanc protulit COL. A. A. HAMET quam interpretari fruſtrà conatus eſt P. Harduinus pag. 190. *Colonia Ælia Auguſta Hadrumetina Metropolis.* Sed ad Damaſcum urbem pertinet nummus, & ille eſt cujus typum Patinus vulgavit pag 398.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis, à Patino vulgatus pag. 398. pro raro habendus.

COL. ΔAMAS. METRO. *Colonia Damaſcos Metropolis.* Circa Coronam querceam, in qua CEBACMIA.

De ludis in honorem Auguſti apud Damaſcenos inſtitutis, jam in Philippo & in Otacilia ejus uxore diximus, quorum illi in Treboniani nummis iterum celebrationis memoriam exhibent; plurimi enim memorantur in ipſius Imperatoris memoriam facti, ΑΥΓΟΥϹΤΕΙΑ nimirùm Pergami apud Gruterum p. 319. ϹΕΒΑϹΤΑ Alexandriæ apud eundem p. 316. ΚΑΙϹΑΡΙΑ Tyri in nummis Philippi. Damaſci vero ϹΕΒΑϹΜΙΑ, Auguſtales illos ludos Gymnicos, equeſtres, muſicoſque luſtrales fuiſſe tradit Petr. Faber Agon. lib. 3. c. 26. ipſos verò Auguſto à Damaſcenis dicatos retulimus, quod ille eorum urbem fecerit Metropolim. Corona quercea, non autem laurea, ut placuit Mediobarbo pag. 360. tanquam certaminum victorum præmium in hoc numiſmate exhibetur, hæc autem ob cives ſervatos concedebatur, unde major laus Auguſto ex ipſis ſervatis, quàm ex victoria contra hoſtes relata, ſi quidem Scipio apud Vopiſcum, civem mavult ſervare, quàm mille hoſtes perdere.

Hic nummus mediocris moduli inter rariores numerandus.

LAODICEA Syriæ.

ΑΥΤΟΚ. Κ. Γ. ΟΥΙΒ. ΤΡΕ. ΓΑΛΛΟϹ. ϹΕΒ. Caput Treb. Galli laureatum.

COL. LAOD. METROPOLEOS. *Coloniæ Laodiceæ Metropoleos.* In area Δ. Ε. Silenus ſtans dextram attollit, humero lævo utrem hircinum gerit.

Laodicea Coloniæ & Metropolis dignitate inſignis, urbs eſt Syriæ littoralis, & non Cœleſyriæ ad Libanum, cui hunc Galli nummum tribuit P. Harduinus pag. 286. Illa eſt, cujus cives ſe *Julienſes Laodicenſes* appellarunt ob tributi remiſſionem ipſis à Julio Cæſare conceſſam; ideo *libera* vocatur à Plinio lib. 5. cap. 20. huic etiam urbi Sept. Severus jus Italicum conceſſit, dum eam Coloniam conſtituit. Ulpiani quidem codices illam in Syria Cœle poſuerunt, ſed vox *Cæle* expungenda, Librariorum enim errore irrepſit, ut videre eſt apud Paulum lib. 2. de Cenſ. *Laodicia in Syria & Berytos in Phœnice juris Italici ſunt, & ſolum eorum:* Silenus ſui cultum in urbe indicat, ille autem in Deorum numerum relatus eſt in gratiam Bacchi, cujus fuerat pædagogus, de quo Julianus in Cæſſ. Πάντων δὲ τῶν θεῶν κύκλῳ καθημένων, ὁ Σειληνὸς, ἐρωτικῶς ἔχειν δοκῶν μοι τοῦ Διονύσου καλοῦ, καὶ νέου, καὶ τῷ πατρὶ τῷ Διὶ προσεμφεροῦς, πλησίον αὐτοῦ, τροφεύς τις εἶναι καὶ παιδαγωγὸς καθῆστο. *Sic igitur Diis in orbem ſedentibus, Silenus, Dionyſio juveni & venuſto Jovi patri proximo, proximus, ut educatorem & inſtitutorem par erat, aſſedit.*

Hic nummus majoris formæ inter rariores reponendus.

COL. LAOD. METROPOLEOS. *Coloniæ Laodiceæ Metropoleos.* In area Δ. Ε. Mulier turrulata & tunicata ſtans, dextrâ temonis capulum, lævâ duas iconculas ſuſtinet.

Mulier illa turrulata ſtans, Laodiceam urbem repræſentat, temonem verò gerit, ſeu ſolitum Genii ſymbolum, ſeu ſitum urbis ad mare indicans, ut innuit Joſephus, quia Laodicenſes maritimos appellat, de bell. Jud. l. 1. c. 16. p. 748. Λαοδικεῦσι δὲ τοῖς παραλίοις, ὑδάτων εἰσαγωγήν. *Maritimis autem Laodicenſibus aquæductum.* Illa lævâ duas iconculas, duos nempe Imperatores Gallum & Voluſianum exhibentes tanquam urbis Genios ſuſtinet, ut Roma ſedens in Philippopolitanorum nummis Philippos patrem & filium pariter dextrâ gerit. Litteræ Δ. Ε. Δημαρχικῆς Ἐξουσίας denotantes, in memoriam privilegiorum Antiochenſium Laodicenſibus à Sept. Severo tributorum, in eorum nummis appoſitæ ſunt. Antiochenſes autem eos ſignare ſolent, cum S. C. notis, ob monetæ facultatem ipſis à Pompeio M. conceſſam, ad cujus confirmationem Senatuſconſulto & Plebiſcito opus fuit, quorum S. C. & Δ. Ε. notæ ſunt.

Hic nummus primæ magnitudinis in rariorum numero collocandus.

NEAPOLIS Samariæ.

ATT. K. Γ. OΥ. TPEB. ΓΑΛΛΟC CEB. Caput Treboniani radiatum.

ΦΛ. NEAC. ΠΟΛΕΩC. Φλαυΐας Νέας πόλεως. Aquila alis expanſis, in vertice mons cum templo.

Nullum eſt dubium, quin hic nummus Gallo dicatus ad Neapolim Samariæ pertineat, mons Garizim cum templo in ejus vertice ſignatus id ſatis confirmat: ſed cur urbs, Colonia à Philippo conſtituta, ipſi nummos Latinè inſcriptos cum hoc titulo percuſſit, poſtea ſine Coloniæ nomine Græcos Treboniano conſecravit, imò Voluſiano ejus filio ipſos modo Latinos cum Coloniæ dignitate, modo etiam Græcos ſine Coloniæ appellatione percuſſit, id videtur ſcalptorum proculdubio incuria. Templum in vertice montis Jovi dicatum eſt tempore Antiochi Dei Epiphanis, ob Samaritarum ad eum legationem, ut narrat Joſephus Antiq. lib. 12. cap. 7. Ἀπελύσαμεν τοίνυν αὐτοὺς τῆς αἰτιῶν, καὶ τὸ παρ᾽ αὐτοῖς ἱερὸν καθὼς ἠξιώκασι, προσαγορευθήτω ΔΙΟΣ ΕΛΛΗΝΙΟΥ. *Abſolvimus eos quantum ad hanc cauſam, & eorum templum attinet, quòd poſthac appelletur* IOVIS GRÆCANICI. Aquila, Romani Imperii inſigne eſt.

Hic nummus mediocris formæ pro raro conſervandus.

TROAS.

IMP. C. VIB. TREB. GALLVS AVG. Caput Galli laureatum.

COL. AVG. TROA. *Colonia Auguſta Troadenſis.* Apollo nudus ſublimis tollitur inter alas Gryphi, dextram capiti ille admovet, ſiniſtrâ lyram gerit.

Troas urbs Phrygiæ minoris, de qua paſſim diximus, Colonia ab Auguſto conſtituta, ut Auguſti nomen indicat, nummos Treboniano tanquam novo Imperatori dedicat, in iis Apollinem urbis tutelarem Deum exhibet, ille enim ejus muros cum Neptuno condiderat, ut tradit Coluthus de raptu Helenæ verſ. 272.

Ἰλίου ἣν πύργωσε Ποσειδάων καὶ Ἀπόλλων.

Troja quam turribus munivit Neptunus & Apollo.

Apollo à Grypho inter alas geſtus depingitur, quòd hoc animal ei dicatum ſit, teſte Philoſtrato lib 3. cap. 14. qua de re narrat Fulgentius Myth. lib. *His Gryphum quoque Apollini adjiciunt.* Lyra, hujus Dei ſymbolum eſt, quam à Mercurio eum accepiſſe narrant.

Alii nummi Troadis Coloniæ, cum equo paſcente, & Aquila caput bovis unguibus gerente, obſervantur, quos, ut obvii ſunt eorum typi, prætermiſimus.

Hic nummus minimi moduli rarus eſt & inſignis.

TYRUS.

IMP. C. C. VIB. TREB. GALLVS AVG. Caput Galli laureatum.

COL. TYRO. METROP. *Colonia Tyros Metropolis.* Hercules nudus ſacrificans ad aram, lævâ clavam inverſam & ſpolia Leonis gerit; in vertice nummi petræ Ambroſiæ, in imo conchylium.

Tyros

Tyros Colonia & Metropolis Phœniciæ, de qua paſſim dictum eſt, nummos in Galli honorem cudiſſe videtur, Syriarum Coloniarum exemplo, ut ab eo auxilium contra Perſas ipſarum urbibus imminentes hoc obſequii monumento poſtularet. Hercules Tyrius eſt, cujus meminit Pauſanias in Eliacis p. 339. Ἤκουσα δὲ ἐν Θάσῳ, τὸν αὐτὸν σφᾶς Ἡρακλέα, ὃν καὶ Τύριοι σέβουσι. *Et Thaſi quidem audivi Tyrium eſſe Herculem, quem Thaſii ab initio eſſent venerati.* Petræ in vertice nummi Ambroſiæ dictæ, ad originem urbis ſpectant, ſuper quas urbs condita eſt Herculis monitu, ut narrat Nonnus Dionyſ. lib. 40.

Πήξατε δ' ἀμφοτέραις ἐπικείμενον ἄστυ κολώναις.
Figite verò utriſque incumbentem urbem rupibus.

Conchylium, Tyri inſigne eſt ob purpuram in ea urbe maximè celebratam.

Hic nummus majoris moduli inter rariores collocandus.

COL. TYRO. METROP. *Colonia Tyros Metropolis.* Aſtarte in templo ſex columnarum trophæo dextram imponit, lævâ ſcipionem. Victoria columnæ impoſita ei coronam porrigit, in imo hinc Silenus, inde conchylium.

Aſtarte ſeu Venus Cœleſtis Tyri culta eſt, ut denotant frequentes ejus in ipſius Coloniæ nummis imagines; de illa loquitur Cicero de Nat. Deor. lib. 3. *Quarta*, Venus, *Syria Syroque concepta, quæ Aſtarte vocatur.* Hiramum Regem illius templum condidiſſe narrat Joſephus contra Ap lib. 1. p. 1043. τότε δὲ Ἡρακλέους καὶ τῆς Ἀστάρτης τέμενος ἀνιέρωσεν. *Herculiſque & Aſtartes fana dedicavit.* Aſtarte manum trophæo imponit, ob Colonias à Tyriis ipſius auſpicio in longinquas partes deductas. Silenus pro pedibus Deæ, ſui etiam cultum Tyri indicat; conchylium, perpetuum eſt urbis ſymbolum.

Hic nummus primæ magnitudinis, pro raro habendus.

COL. TYRO. METROP. *Colonia Tyros Metropolis.* Figura galeata ſedens, dextrâ Aquilam, cui inter alas expanſas impoſitæ ſunt duæ icunculæ, ſiniſtrâ haſtam tenet, pone figuram Conchylium in area.

Mulier illa galeata, Roma eſt, Aquilam Imperii Romani gerens; huic impoſitæ ſunt duæ icunculæ Gallum & Voluſianum, qui Imperio præerant, exhibentes. Tyrus autem hanc Orbis Reginam ſedentem repræſentat, ipſam falſa quadam ſpe deliniens, quaſi ſub his duobus Imperatoribus quieſcere poſſe videretur, dum tamen Barbari undique imminerent, & lues totum Imperium depopularetur, teſte Zoſimo lib. 1. Οὐχ ἧττον δὲ τοῦ πανταχόθεν ἐπιβρύσαντος πολέμου, καὶ ὁ λοιμὸς πόλεσί τε καὶ κώμαις ἐπιγενόμενος. *Nec minus bello, quod undique ſcaturiendo velut emerſerat, lues etiam peſtilens in oppidis atque vicis ſubſequuta.* Roma haſtam tanquam inſigne gerit. Conchylium in area, perpetuum eſt Tyri urbis ſymbolum.

Hic nummus ſecundæ formæ, in muſeo R. P. de la Chaiſe, inter rariores adjiciendus.

COL. TYRO. METROP. *Colonia Tyros Metropolis.* Duo Athletæ nudi ſtantes vaſe intermedio, uterque manibus diſcum ſuſtinet, ex quo palmæ ramus erumpit.

Plurima Tyri edita fuiſſe certamina ipſius nummi nos docuerunt, ſed præcipuè ACTIA & ERACLIA, uti videre eſt in nummis Caracallæ pag. 49. Ipſorum ſub Gallo celebrationem indicare videtur hic typus, in quo duo Athletæ vaſa manibus ſuſtinent, ex quibus palmæ rami erumpunt; palmam vero in omnibus certaminibus concedi ſolitam victoribus aſſerit Plutarchus lib. 8. Sympoſ. Probl. quæſt. 4. p. 723. Ἔφη δὲ ἀπορεῖν τί δήποτε τῶν ἀγώνων στέφανον ἄλλος ἄλλον ἔχει, τὸν δὲ φοίνικα κοινῇ πάντες. *Dubitare autem ſe dixit, quanam de cauſa alia certamina alias habeant coronas, palmam communiter omnia.* Vas in imo præmium eſt victoris, plurima autem ponebantur teſte Virgilio Æneid. 5.

Munera principio ante oculos, circoque locantur
In medio, ſacri tripodes, viridesque coronæ,
Et palmæ pretium victoribus.

Nonnus Bacchum memorat argenteum craterem pro certamine propoſuiſſe lib. 19.

Μείονα δὲ κρητῆρα μέσῳ παρέθηκεν ἀγῶνι.
Majorem verò craterem medio impoſuit certamini.

Vas autem accipere videtur Athleta victor in nummis Heliopolitanis Valeriani infrà deſcribendis.

Hic nummus mediocris moduli pro rariſſimo habendus.

I

COL. TYRO. METROP. *Colonia Tyros Metropolis.* Aquila roſtro coronam, pone eam vexillum in quo LEG. III. GAL. *Legio tertia Gallica.* In area conchylium.

Aquila, Romani Imperii inſigne eſt, quod Tyrus Colonia conſtituta, tanquam Romana facta exhibet; eam à Sept. Severo deductam diximus, de qua Ulpianus l. 1. de Cenſibus. *Eſt in Syria Phœnice ſplendidiſſima Tyriorum Colonia .... huic enim Divus Severus & Imperator noſter, ob egregiam in Rempublicam Imperiumque Romanum inſignem fidem, jus Italicum dedit.* Vexillum in quo LEG. III. GAL. Veteranos Legionis tertiæ Gallicæ Tyrum Colonos fuiſſe ab eodem Severo tranſmiſſos denotat. Legio hæc à Julio Cæſare inter cæteras Alpinas conſcripta fuit, cujus opera in ſubjuganda Gallia potiſſimum enituit; ejus ipſemet meminit in Comm. bel. civ. lib. 3. *Erant in ſiniſtro cornu Legiones duæ, traditæ à Cæſare initio diſſentionis ex S C. quarum una prima, altera tertia appellabatur.* Primam hanc Legionem Gallicam univerſam à Cæſare civitate donatam narrat Suetonius in ejus vita. *Unam etiam ex Tranſalpinis conſcriptam vocabulo quoque Gallico: Alauda enim appellabatur, quam diſciplina cultuque Romano inſtitutam & ornatam poſtea univerſam civitate donavit.* Ideo illius nulla amplius fit mentio in Legionum diſtributionibus per provincias factis, ſed tertia Gallica ſub Sept. Severo in Phœnice hiberna habuit; poſtquam autem ea ipſe uſus eſt in bello Parthico, Veteranos illius Tyrum Colonos traduxit. Conchylium, urbis ſymbolum eſt.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis inter raros collocandus.

COL. TYRO. METR. *Colonia Tyros Metropolis.* Bos pone quem vexillum in quo LEG. III. GAL. *Legio tertia Gallica.* In area conchylium.

Bos & vexillum, deductæ Coloniæ inſignia ſunt; Bos quidem Colonorum togatorum, vexillum autem Veteranorum. Roma cùm aliquando numeroſiori plebe gravaretur, quæ cenſui ſolvendo non ſufficeret, pauperiorem illius partem in Colonias transferebat, iis autem civibus addebantur Legionum Veterani, qui multis annis ſtipendia in bello fecerant. Ex utraque ſorte Colonos Tyrum habuiſſe denotat hic nummus per bovem & vexillum: vexillum quidem Legionis nomen, unde Veterani Tyrum à Sept. Severo tranſmiſſi ſunt. De hac Legione abundè ſuprà egimus; illam hiberna egiſſe in Phœnicia refert Dio lib. 55. pag. 564. Καὶ τὰ τρία τὰ τρίτα, τό τε ἐν Φοινίκῃ, τὸ Γαλατικόν. *Tres tertiæ, una in Phœnicia, Gallica nomine.* Conchylium, Tyri ſymbolum eſt.

Hic nummus mediocris moduli inter raros aſſervandus.

VIMINACIUM.

IMP. C. C. VIB. GALLVS AVG. Caput Galli laureatum.

P. M. S. COL. VIM. *Provinciæ Mœſiæ ſuperioris Colonia Viminacium.* In imo AN. XII. in aliis AN. XIII. in aliis AN. XIV. *Anno decimo quarto.* Mulier ſolito modo ſtans, pro pedibus hinc Bos, inde Leo.

Viminacium urbs Mœſiæ ſuperioris, Colonia à Gordiano tertio deducta, ut paſſim dictum eſt, annos ſemper in nummis à Coloniæ fundatione ſignavit, primum quidem ab anno U. C 993. in quo Gordianus Trib. poteſtatem tertiam agebat: annus autem æræ 12. in priori nummo ſignatus, ad annum U. C. 993 adjectus, efficiet annum 1005. in quo Gallus imperare cœpit; annus 13. ſecundi nummi, cum anno U. C. 993. junctus, conſtituet annum 1006. annus denique 14 in ultimo nummo notatus, an U. C. 993. in quo Colonia à Gordiano conſtituta eſt, additus, conficiet annum U. C. 1007. in quo Gallus circa Junium menſem in prælio cum filio Voluſiano verſus Interamnam pugnans occiſus eſt. Mulier urbem repræſentat, cujus Leo inſigne; Aquila verò, Imperii Romani ſymbolum.

Hi nummi ſecundæ magnitudinis reperiuntur, prior inter rariores numerandus, ſecundus à Patino pag. 397. vulgatus, frequens eſt, tertius pro raro habendus.

IMP. CAES. VIBII. TREB.
GALLI. AVGVSTI. NOSTRI.
L. IVNIVS VALIDIANVS V. CL.
PRAEF. VRB. STAT. EX ArR.
COL VOLVNT. AVG. NOST.
CVM BASI SVA MARMOR. IIIII.

Romæ, in Thermis Antoninianis,

C. VIB. VOLUSIANUS.

CAIUS VIBIUS VOLUSIANUS eodem gaudet prænomine quo pater *Vibius*, ſed *Voluſiani* cognomen, à matre cujus nomen ignoratur, forſan habet; plurimos etiam gerit in quibuſdam nummis titulos à populis deſumptos Ille Cæſar à patre primùm nuncupatus, deinde Hoſtiliano peſte extincto, appellatus eſt Imperator, & Tribunitiam poteſtatem III & IIII. patris inſtar ſignavit, cùm Decius ipſam Senatui Populoque Romano reſtituiſſet.

VOLUSIANI *nummi ex omni modulo rari ſunt.*

ANTIOCHIA Syriæ.

ΑΥΤ. Κ. ΓΑ. ΦΙΝ. ΓΑΛ. ΟΥΕΝΔ. ΟΥΟΛΟΥΣΙΑΝΟΣ ΣΕΒ. Αὐτοκράτωρ Καῖσαρ Γανδάλικος, Φιννικος, Γαλίνδικος, Οὐενδικος, Ουολυσιανὸς, Σεβαστός. *Imperator Cæſar Vandalicus, Finnicus, Galindicus, Vendenicus, Voluſianus, Auguſtus.* Caput Voluſiani laureatum.

ΑΝΤΙΟΧΕΩΝ ΜΗΤΡΟ. ΚΟΛΩΝ. Ἀντιοχέων Μητροπόλεως Κολωνίας. In area S. C. Δ. Ε. Caput muliebre turritum & velatum, ſuprà quod Aries.

Antiochenſes ut nummos Treboniano patri cuderunt, ita & Voluſiano filio dedicant, cui inſignes tribuere titulos ob plurimos Europææ Sarmatiæ populos tanquam ab utroque Imperatore profligatos. Ptolemæus lib. 3 cap 7. inter eas gentes numerat Carpos, Phinnos, Galindas & Vendenos, quos Ant. Baudrandus inter Germanos-Sarmatas eo ferè ordine recenſet in verbo *Vendeni*. Decius autem adverſus hos Barbaros profectus, Gallum ad Danubii ripæ cuſtodiam, Zoſimo teſte, collocavit. Γάλλον δὲ ἐπιστήσας τῇ τοῦ Τανάϊδος ὄχθῃ, μετὰ δυνάμεως ἀρκούσης, αὐτὸς τοῖς λειπομένοις ἐπῄει. *Quumque Gallum ad Tanaidis ripam ſatis magnis cum copiis collocaſſet, ipſe cum reliquis ad hoſtem propiùs accedebat.* Porro pro *Tanaidis* ripa intelligendum *Danubii* littus. Gallus autem poſt Decii mortem Imperium occupavit Voluſiano filio Cæſare declarato, & pacem cum Barbaris inivit, ipſoſque intra ſuos fines redire coëgit Caput muliebre, urbis Genius eſt. Aries, ad anni principium ſub hoc ſigno ab Antiochenſibus inchoatum ſpectat, ut paſſim diximus.

Latina etiam illuſtrium Voluſiani titulorum inſcriptio in nummis argenteis occurrit, illam Com. Mediobarbus pag 362. ex Occone vulgavit, quam ſic ex ſuperioris nummi exemplo punctis diviſimus. IMP. C. VA. F. GAL. VEND. VOLVSIANO. AVG. eamque ut jam ſupra interpretamur, *Imperatori Cæſari Vandalico, Finnico, Galindico, Vendenico, Voluſiano, Auguſto.*

Hic nummus primæ magnitudinis inter rariores habendus.

Eadem inſcriptio. Caput Voluſiani radiatum.

ANTIOXEΩN MHTPO. KOΛΩN. Ἀντιοχέων Μητροπόλεως Κολωνίας. In area S. C. Δ. E. Mulier inſidens rupibus in templo tetraſtylo, dextrâ ſpicas, pro pedibus Fluvius. Aries in vertice.

Mulier in templo montibus inſidens, Genius eſt urbis, cui hoc fanum dedicarunt Antiochenſes, quod *ſpecioſum* appellat Ammianus lib. 23. Genium exiſtimabant Veteres Deum eſſe, ſub cujus tutela erant omnia, unde populi urbium Deam ſæpe turritam effingebant, cui ſacra faciebant, illamque vim habere omnium rerum gignendarum exiſtimabant : ita Antiochenſes ſpicas, quibus ager illorum abundabat, in ejus dextra poſuerunt, quaſi eas ipſa conſervaret vel abundè gigneret : non modo autem communis ſeu generalis erat Genius, ſed ſuus unicuique privatus : quemadmodum autem populi Genius dicebatur, ſic & Auguſti Genius, cui etiam templum dicatum fuiſſe narrat Suetonius in ejus vita cap. 60. *Cuncti ſimul, ædem Jovis Olympici, Athenis antiquitus inchoatam, perficere communi ſumptû deſtinaverunt, Genioque ejus dedicare.*

Hic nummus majoris moduli pro raro numerandus, cum hac circa caput epigraphe.

Eadem epigraphe quæ in ſuperiori nummo, caput idem.

ΔHMAPX. EΞOYCIAC. in area Γ. S C. Δημαρχικῆς Ἐξουσίας τρίτης. *Tribunitia poteſtate tertia.* Aquila ſcipioni inſiſtens, roſtro coronam.

ΔHMAPX. EΞOYCIAC. YΠATO. B. in area Δ. S. C. Δημαρχικῆς Ἐξουσίας τετάρτης, ὕπατος δεύτερον. *Tribunitia poteſtate Conſul ſecundum.* Aquila ut ſuprà.

Nummos hac S C. nota ſignatos ſine urbis nomine ad Antiochiam Syriæ Coloniam & Metropolim pertinere ſæpius diximus. Si littera numeralis Γ. in priori nummo percuſſa, tertium Imperii Voluſiani annum deſignet, altera nimirum Δ. in poſteriori, ad quartum pertinere nequit, cùm vix tertium Voluſianus annum inchoarit ; verum hæ litteræ ad Tr. poteſtatem tertiam & quartam, quæ in Treboniani & Voluſiani nummis frequentes occurrunt, ſpectare profectò videntur ; cùm prima nec ſecunda Tr. poteſtas in iis uſquam obſervetur, ſed quarta in eorum Impp. nummis obvia appoſita ſit, eruditorum virorum ingenia hactenus torſit, & Baronium induxit, ut Gallo quatuor Imperii annos aſcripſerit, quamvis ille duos annos tantùm imperaſſet, nec ratio de TR. P. tempore à Triſtano t. 2. p. 667. & ejus ſequacibus allata ſatisfacit ; vera & genuina iſtius nodi ſolutio hæc eſt, quòd Decius Cenſoriam dignitatem & Tribunitiam poteſtatem Senatui Populoque Romano de facto reſtituerit, teſte Pompeio Læto in vita Decii. *Nam jus quintæ relationis & proconſulare Imperium, unde Auguſti omnes pro Conſulibus : necnon & jus Tribunitiæ poteſtatis, quod Auguſtus primus ſibi perpetuò vendicaverat, arbitrio Senatus Populique Romani permiſit.* Quemadmodum autem Valerianus Cenſor abſens à Senatu fuit electus ; ita Vibius Gallus Tribunitiam poteſtatem habere potuit per duos annos quibus Decius imperavit : atque ita Gallus Imperium adeptus, tertiam anno Imperii primo, quartam verò anno ſecundo in nummis appoſuit. Si verò Tribunitia poteſtas à Gallo ſub Decio per duos annos geſta quibuſdam non placet, ab aliis illam initam fuiſſe neceſſe eſt ; ſed nemo Trib poteſtatem à Gallo Imperatoribus reſtitutam negare poteſt, quam proinde ille in nummis quaſi ab Imperio nunquam ſejunctam, & à morte Philipporum computatam ſibi continuò vindicavit, ut & filius Voluſianus eadem ratione qua pater.

Uterque nummus ſecundæ formæ, prior pro obvio habendus, poſterior rarus eſt.

C Æ S A R E A *Palæſtinæ.*

IMP. C. C. VOLVSIANVS. AVG. Caput Voluſiani laureatum.

COL. P. F. CAES. MET. PR. S. PAL. *Colonia Prima Flavia Cæſarea Metropolis provinciæ Syriæ Palæſtinæ.* Figura nuda capite radiato proſtrata ſuper Leonem, dextram attollit, lævâ ſcipionem ſeu haſtam puram.

Cæſarea Palæſtinæ Colonia à Veſpaſiano, poſtquam ille Judæos domuiſſet, & ipſis vectigal impoſuiſſet, deducta eſt, cùm hæc teſte Joſepho de bel. Jud. l. 3. c. 26. majorem incolarum partem Græcos jam haberet, & indigenæ affectu quodam Romanos diligerent, illa autem nummos Voluſiano Imperatori à patre appellato gratulans percuſſit. Figura nuda radiis inſignis, Apollo ſeu Sol eſſe videtur, Deus urbis Cæſareæ tutelaris, ut jam in Antonino Pio diximus p. 168. cui alludunt Cæſarienſes in Voluſiani gratiam, cujus etiam caput in anteriore nummi parte radiis ornarunt, tanquam Voluſianus eſſet ipſis Apollo ſeu Sol alter; incumbit quidem Leoni, cùm teſte Arato in Phœnom. *Hic notabilis & maximus inter ſigna ſit*. Sol haſtam puram gerit, ſolenne divinitatis ſymbolum.

Hic nummus minimi moduli inter rariores computandus, ad quem pertinet ille in indice Patini pag. 26. deſcriptus, & à Com. Mediobarbo inter incerta tranſlatus pag. 363.

DAMASCUS.

IMP. GALLO VOLOSSIANO AVG. Caput Voluſiani laureatum.
COL. ΔAMA. METR. *Colonia Damaſcus Metropolis.* Cypreſſus arbor inter equum & taurum.

Damaſcus urbs Cœleſyriæ nummos ut Treboniano patri ſic Voluſiano percuſſit. Sed ad quid cypreſſus cum equo & tauro in nummo ſignatur? an Damaſceni feracitatem agri ſui repræſentare voluerunt, cypreſſorum quidem multitudinem in montanis, in convalli verò pratum equis & bobus alendis idoneum denotantes? Chryſorrhoas enim amnis totum agrum irrigabat: an verò illi myſticè cypreſſum, equum, & bovem exhibuerunt, cypreſſus quidem Soli dicata eſt, ut in nummis Heliopolitanis diximus, Sol apud illos idem erat ac Jupiter, Soli quidem equus ſacrificabatur teſte Strabone lib. 11. p. 513. Θεὸν δὲ Ἥλιον μόνον ἡγοῦνται· τούτῳ δὲ ἱπποθύουσι. *Solem unicum Deum agnoſcunt, eique equum ſacrificant.* Lactantius lib.

Celerem Deum, celeri victima placant.

Ovid. in Faſtis. *Placat equo Perſis, radiis Hyperiona cinctum.*

Bos autem Jovi mactabatur, de quo Virgilius Æneid. 10. ſuper ea Aſcanii facta Jovi vota.

Et ſtatuam ante aras aurata fronte juvencum.

Juvenalis verò Virgilio adſtipulatur.

Duc in Capitolia magnum
Cretatumque bovem.

Damaſceni his victimis demonſtrantes ſe bovem Jovi pro Treboniano, equum verò Soli ſeu Apollini pro Voluſiano ſacrificaſſe, alludentes patri & filio Imperatoribus, quod Apollo eſſet filius Jovis, Gallum pro Jove, & Voluſianum pro Apolline venerarentur. Syriorum autem Theologia Jovem tantùm & Apollinem Deos agnoſcebat, imò illos eundem eſſe exiſtimabat.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis inter rariſſimos computandus.

COL. ΔAMA. METR. *Colonia Damaſcus Metropolis.* Vexillum in quo LEG. III. GAL. *Legio tertia Gallica*: in imo hinc & inde Aquila.

Jam prodiit hic in Damaſci Coloniæ nummis Treb. Gallo dicatis typus, quem ad Veteranos Damaſcum tranſmiſſos ſpectare diximus, ut indicat vexillum in quo *Legionis tertiæ Gallicæ* nomen ſcribitur, ex qua ii in Coloniam deducti ſunt P. Harduinus p. 133. contra Patinum Aquilas in imo vexilli ſignatas Imperatores Trebonianum & Voluſianum deſignare acriter contendit; ſed ad quid illi cum vexillo Legionis, cujus milites in Coloniam non deduxerunt, nugæ: duæ igitur illæ Aquilæ in imo labari ad Coloniæ ex Veteranis à Philippo Seniore conſtitutæ originem pertinent; illos ex duabus Legionibus traductos indicantes, alios nimirùm ex Legione tertia Gallica, cujus nomen labarum exhibet, alios verò ex Legione Sexta Ferrata, cujus nomen pariter inſcriptum

rum vidimus in vexillo nummi ejuſdem Coloniæ Damaſci Otaciliæ dicati. Duæ autem illæ Legiones tertia Gallica & ſexta Ferrata contra Parthos eductæ fuerant ex hibernis à Gordiano tertio, illa autem in Phœnicia, hæc in Judæa morabatur. Philippus occiſo hoc Imperatore militum benevolentiam ſibi conciliare volens, illarum Legionum Veteranos in Coloniam tranſmiſit.

Hic nummus mediocris formæ, à Patino vulgatus pag. 399. pro raro habendus.

COL. ΔAMAC. METROP. *Colonia Damaſcus Metropolis.* Circa ambitum CEBACMIA in corona quercea.

Damaſcus Metropolis & Coloniæ titulos in nummis præfert, quidam eam Metropolis dignitatem ſub Regibus Syriæ inter ſe diſſidentibus ſibi vindicaſſe exiſtimant, nimirùm quando Ptolemæus Lathurus Demetrium Antiochi Grypi & Tryphænæ filium, è Cnido Cariæ urbe accitum, contra Antiochum Cyziceni filium, Damaſceni Regem conſtituit, teſte Joſepho lib. 13. cap. 21. Πτολεμαῖος δὲ ὁ Λάθουρος τὸν τέταρτον αὐτοῦ ἀδελφὸν Δημήτριον τὸν Εὔκαιρον λεγόμενον, ἐκ Κνίδου μεταπεμψάμενος κατέστησεν ἐν Δαμασκῷ βασιλέα. *Interim Ptolemæus Lathurus quartum ejus fratrem Eucærum cognomine, accitum à Cnido, Regem apud Damaſcum conſtituit.* Sed cùm Metropolis in Auguſti nummis Damaſcus inſcribatur, hanc ab Auguſto dignitatem ipſi datam ſuſpicamur cujus beneficii memor, certamina in ejus honorem CEBACMIA *Auguſtea* dicta, inſtituit: eam verò gratiam ab illo Imperatore urbi conceſſam remur in gratiam Nicolai Damaſceni, cujus erat amiciſſimus, ut ex Athenæo lib. 14. cap. 18. ſæpius retulimus. Corona quercea, victoris præmium fuiſſe videtur; hicque eorum typus ludorum celebrationem ſub Voluſiano indicat.

Hic nummus mediocris formæ pro raro notandus.

NEAPOLIS Samariæ.

IMP. C. VOLOSSIANVS. P. F. AVG. Caput Voluſiani laureatum.
COL. NEAPOL. *Colonia Neapolis* vel *Neapolitana.* Aquila legionaria cum ſigno militari à dextris, Serapis à ſiniſtris: in vertice mons cum templo, in imo hinc ſpicæ, inde Aries.

Neapolis urbs Samariæ, Colonia à Philippo conſtituta eſt, ut diximus; Aquila autem legionaria cum ſigno militari in hoc nummo ſignata, non modò cives togatos ex Sergia tribu, ex qua Sergia Neapolis dicta eſt, in illam fuiſſe tranſmiſſos denotat, ſed eam Veteranis etiam frequentatam arguit. Serapis ſui cultum in urbe indicat, ut nummi M. Aurelii & Caracallæ demonſtrant. Mons in cujus vertice templum, Garizim eſt, ad ſitum Neapolis juxta ejus radices indicandum: Spicæ earum abundantiam in agro Neapolitano ſignificant: Aries videtur Veris tempus deſignare, quo annum ſub hoc ſigno Neapolitani inchoare ſolebant, quemadmodum Antiocheni & Damaſceni, qui pariter Arietem in ſuis nummis eam ob cauſam exhibent; quædam enim urbes in hoc tractu ab Autumno annum ordiebantur.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis inter rariores recenſendus.

ΑΥΤ. Κ. Γ. ΟΥΙΒ. ΤΡΕΒ. ΟΥΟΛΟΥϹΙΑΝ. Caput Voluſiani laureatum.
ΦΛ. ΝΕΑϹ ΠΟΛΕΩϹ. Φλαυΐας Νέας Πόλεως. Aquila alis extenſis, in vertice mons cum templo.

IMP. C. VOLOSSIANVS. P. F. AVG. Caput Voluſiani laureatum.
COL. NEAPOLI. *Colonia Neapolis*, vel *Neapolitana.* Idem typus, in quo Silenus à ſiniſtris utrem hircinum humero lævo gerens.

Hi duo Voluſiani nummi ad Neapolim Samariæ pertinent, idem ferè typus, & eadem urbis Neapolis appellatio id planè confirmant; ſed cur unus nummus Græcè, alter Latinè, ut in Treboniano patre ſcriptus ſit, non alia ratione factum eſt, niſi ſcalptorum incuriâ, qui ante octo vel novem annos priuſquam Philippus urbem Coloniam conſtituiſſet, ſub Gordiani Imperio Græcè ſcribere ſolebant. Aquila Imperii Romani inſigne, à Coloniis ſæpe uſurpabatur. Mons Garizim perpetuo in Neapolis urbis nummis exhibetur, forſan ad ipſius eum plurimis aliis ejuſdem nominis oppidis diſtinctionem. Silenus in poſteriori nummo ſui cultum Neapoli indicat, ut in Philippo Seniore jam vidimus. Hunc nummum vulgavit Octavius Strada pag. 126. cum inſcriptione mutila COL. NEMOE pro NEAPOL. quem ideo Com. Mediobarbus pag. 362. inter incerta numiſmata relegavit: idem etiam eſt quem Occo perperam pag. 403. Elagabalo tribuit, cùm Neapolis Colonia à Philippo Seniore deducta ſit, ut diximus. Ex Occone errorem Còm. Mediobarbus & P. Harduinus pag. 343. hauſerunt, ſed ille nummum ad Neapolim Africanam revocavit.

Uterque nummus mediocris moduli pro raro habendus. Prior à Patino ſub Phaneæ urbis nomine cum aliis Antiquariis male editus pag. 400. poſterior verò ab Oct. Strada pag. 126.

TROAS.

IMP. C. VIB. GALL. VOLVSIANVS. Caput Voluſiani laureatum.
COL. AVG. TROAO. *Colonia Auguſta Troadenſis.* Lupa cum puerulis Romulo & Remo.

Troas urbs Phrygiæ minoris, Colonia ab Auguſto facta eſt in memoriam Julii patris, qui Ilienſes multis beneficiis cumulaverat, teſte Strabone lib. 13. pag. 594. Καθ' ἡμᾶς μὲν τοι Καῖσαρ ὁ θεὸς πολὺ πλεῖον αὐτῶν προυνόησε, ζηλώσας ἅμα καὶ Ἀλέξανδρον. Ἐκεῖνος γὰρ κατὰ συγγένειαν ἀνανέωσιν, ὥρμησε προνοεῖν αὐτῶν. *Noſtra ætate D. Cæſar longè majorem ejus procurationem geſſit, ſimul & Alexandrum imitans. Is enim & ut cognationem renovaret ſibi cum Ilienſibus intercedentem animum ad eorum patrocinium appulit.* Illis autem agrum attribuit, & libertatem, publicarumque operarum immunitatem eis ſervavit, quas ipſis Claudius confirmavit; ideo nummos novis Imperatoribus dedicare ſolebant, eorum gratiam ſibi conciliare hoc obſequii monumento ſtudentes. Lupa, ſolenne eſt Romanarum Coloniarum ſymbolum, quæ ſe eandem quam Roma originem habere gloriabantur.

Hic nummus minimæ formæ pro raro ſignandus.

TYRUS.

IMP. C. C. VIB. VOLVSIANVS. AVG. Caput Voluſiani laureatum.
COL. TYRO. METRO. *Colonia Tyros Metropolis.* Aſtarte tutulata ſtans dextram imponit trophæo, ſiniſtrâ ſcipionem: à ſiniſtris Victoria columnæ impoſita ei coronam porrigit, pro pedibus ejus hinc Silenus, inde Conchylium.

Tyrus Phœniciæ Colonia & Metropolis, plurimos quidem Treboniano patri nummos percuſſit, ita & Voluſiano filio dedicat, ad eorum opem contra Perſas provincias ſibi conterminas devaſtantes implorandam, de quibus Pomponius Lætus: *Jam in viſcera Syriæ penetrant Parthi, & Armenias fugato Rege Tiridate occupant, cujus liberi hoſtibus ſe dederunt.* Aſtarte ſeu Venus Cœleſtis Tyri Dea tutelaris eſt, ideo frequentes ejus Coloniæ nummi ſimulacrum ipſius exhibent; illa trophæo manum imponit, non ad indicandam Treboniani Imperatoris victoriam de Barbaris Sarmatiam Europæam incolentibus, quos pace cum iis inita in regiones ſuas ille amandaverat, ſed ſolitum

litum eſt ejus Deæ ſymbolum ob Colonias longè latèque à Phœnicibus ejus auſpiciis deductas, ideo Victoria columnæ impoſita ei coronam imponit, ipſaque Tyrus Coronata & Coronaria à quibuſdam vocata eſt. Silenus pro pedibus Aſtartes, ſui etiam cultum, ut paſſim diximus, indicat: Conchylium, ſolenne eſt urbis inſigne.

Nummum inter incertos locat Com. Mediobarbus pag. 363. linea 10.

Hic nummus primæ magnitudinis inter rariores computandus.

COL. TYRO. METROPOL. *Colonia Tyros Metropolis.* Mulier ſtolata & tutulata porrigit urbis ichnographiam figuræ virili ſtanti, quam duæ aliæ comitantur, lævâ ſceptrum gerit: in area Conchylium.

Jam ſimilis ferè typus in Philippi Senioris nummis à Tyriis vulgatus eſt, quem de Didone Carthaginis ichnographiam Tyri proceribus porrigente expoſuimus; ſed quidam Didone Carthaginem antiquiorem affirmant, & eam tantum inſtauraſſe, ſeu Byrſa adjecta auxiſſe volunt: ut ut ſit, Tyrii Didonis memoriam in nummis ſuis renovarunt, ad antiquitatem urbis ſuæ indicandam. De qua Appianus de bell. Pun. Διδὼ, γυνὴ Τυρία, ἧς τὸ ἄνδρα κατέκανεν Πυγμαλίων, Τύρου τυραννεύων, καὶ τὸ ἔργον ἐπικρύπτων· ἡ δὲ ἐξ ἐνυπνίου τὸ φόνον ἐπέγνω, καὶ μετὰ χρημάτων πολλῶν καὶ ἀνδρῶν, ὅσοι Πυγμαλίωνος τυραννίδα ἔφευγον, ἀφικνεῖται πλέουσα Λιβύης ἔνθα νῦν ἐστὶ Καρχηδών. *Dido mulier Tyria, cujus maritum Pygmalion Tyri tyrannus clam interfecerat. Illa per ſomnum cæde cognita, cum pecuniis multiſque viris tyrannidem fugientibus, navibus in Africam venit, ubi nunc Carthago eſt.* Deinde Auctor narrat quomodo Byrſam arcem condidit. Dido tutulata tanquam Dea urbis tutelaris, ſceptrum gerit ut Regina, Beli Regis filia erat, & Tyrii eum ea fugientes illam pro Regina habuerunt.

Hic nummus primi moduli, eximiæ raritatis eſt & elegantiæ.

COL. TYRO. METRO. *Colonia Tyros Metropolis.* Duo vaſa ſeu diſci, in quolibet palmæ ramus.

Vaſa hæc Tyri certamina fuiſſe celebrata ſub Voluſiano indicant, quorum memoriam in nummis ſuis ipſi conſignare voluerunt: at licèt certaminum nomina non appoſita ſint, Actia & Heraclea in Apollinis & Herculis tutelarium urbis Deorum honorem inſtituta exiſtimamus, ut nos docuit Caracallæ nummus, in quo eorum nomina in nummo erant inſcripta, quod vaſa duo confirmant, tot enim, quod certamina: hæc autem in medio ſtadii loco eminentiore ante certantium oculos collocabantur, in quibus palmæ erant; illæ enim etſi alia Hieronicis præmia concederentur, æquè tamen in omnibus palma victoribus concedi ſolebat, ut prodit Jul. Pollux Onomaſt. l. 3. c. 30. Ὁ νικῶντες τὰ ἆθλα, ἀνείλετο τὸ ςέφανον, ἀνείλετο τὴ ῥάβδον ἢ φοίνικος, ἢ τὸ φοίνικα ἔλαβεν.

Hic nummus ſecundæ formæ inter rariores aſcribendus.

VIMINACIUM.

IMP. C. VIB. VOLVSIANVS. Caput Voluſiani laureatum.

P. M. S. COL. VIM. *Provinciæ Mœſiæ Superioris Colonia Viminacium.* In imo AN. XIII. in aliis AN. XIV. *Anno decimo quarto.* Mulier ſtolata ſtans manibus infrà expanſis, pro pedibus hinc Bos, inde Leo.

Viminacium provinciæ Mœſiæ ſuperioris Colonia, barbarorum irruptiones pertimeſcens, utpotè iis expoſita, Voluſiano nummos gratulans percuſſit, quòd ille à patre Imperator appellatus eſſet, & ſic alterum haberet contra eos propugnatorem : porrò Zoſimus narrat Gallum patrem ſummopere lætatum fuiſſe, quòd cum iis pacem iniiſſet. Ταῦτα ὖν ὅτως ὁ Γάλλος διῳκηκὼς, εἰς τὴν Ῥώμην ἀφίκετο, μέγα φρονῶν ἐπὶ τῇ εἰρήνῃ πρὸς τοὺς βαρβάρους εἰρημένῃ. *His rebus in hunc modum geſtis, Romam Gallus venit, magnos ob conſtitutam cum barbaris pacem ſpiritus gerens.* Annus XIII. & XIV. à Coloniæ Viminacii deductione ſub Gordiano an, U. C. nimirum 993. uti diximus, in Voluſiani nummis ſignantur, prior reſpondet anno U. C. 1006. alter verò anno 1007. quo Voluſianus cum patre occiſus eſt.

Uterque nummus mediocris moduli obſervatur, prior quidem rarus eſt & elegans, ſed poſterior inter præſlantiores collocandus : ſimilem typum vulgavit Patinus pag. 399. ſine annorum notis.

ACTVM. PR. K·AL. AVG. IMPP. DD. NN. GALLO. AVG. II.
ET. VOLVSIANO. AVG. COSS. IISDEM. COSS. EADEM.
DIE. STATIA. IRENE. L. L. H. DONATIONI. MONVMENT.
.S. S. SICVT. SVPRA. SCRIPTVM. EST. CONSENSI.
SVBSCRIPSI. ET ASSIGNAVI.

Apud Gruterum pag. 995. 9.

M. ÆMILIUS ÆMILIANUS.

ÆMILIANO Caii prænomen, & Julii nomen licèt hactenus ab omnibus data ſint; cùm tamen illa in ejus nummis non occurrant, imò *Marci* & *Æmilii* appellationes in iis obſervaverimus, illas igitur huic Imperatori jure tribui poſſe exiſtimavimus: nobis quidem adſtipulatur Aur. Victor in ejus Æmiliæ gentis appellatione. Hic in Mœſia Imperator appellatus, poſt aliquot menſes aut morbo extinctus, aut à ſuis interemptus occubuit.

ÆMILIANI *nummi ex medio modulo hactenus occurrunt, qui eximiæ raritatis ſunt.*

DACIA.

IMP. C. M. AEMIL. AEMILIANVS. AVG. Caput Æmiliani laureatum.
PROVINCIA DACIA. In imo AN. VII. *Anno ſeptimo.* Mulier ſtans dextrâ ſcipionem; lævâ haſtam tranſverſam, pro pedibus hinc Aquila roſtro coronam, inde Leo.

Dacia provincia nummos Æmiliano percuſſit, ipſi gratulata, quòd poſt barbaros devictos ac repulſos Imperator à militibus electus, tandem à Senatu fuiſſet confirmatus: de ipſo autem inquit Zoſimus lib. 1. Ἐπῄει τοῖς ἀδοκήτως ἐκεῖσε βαρβάροις ἀπαντήσας. *Præter expectationem barbaros, in iis locis repertos, adgreſſus eſt, &c.* Dacia poſt libertatem à Philippo ſibi conceſſam annos in nummis computare cœpit, primum verò anno U. C. 1000. ſecundum anno U. C. 1001. & tertium anno U. C. 1002. quo Philippus & Decius regnarunt, ille quidem occiſus, hic verò Imperium adeptus eſt: quartum ſub Decio anno U. C. 1003. quintum ſub Decio & Gallo anno U. C. 1004. quo Decius periit, & Gallus Imperator appellatus eſt: ſextum ſub Gallo anno U. C. 1005. ſeptimum anno U. C. 1006. quo Gallus & Æmilianus imperarunt, Gallus verò interfectus eſt, & Æmilianus Imperium per aliquot menſes tantùm obtinuit, nam AN. VII. in Valeriani nummis etiam occurrit, quòd Æmilianum anno U. C. 1006. hoc anno interfectum fuiſſe teſtatur. Mulier provinciæ Genius eſt; Aquila Imperii Romani inſigne eſt; Leo autem provinciæ ſymbolum.

Hic nummus ſecundæ formæ, à Patino vulgatus pag. 404. inter rariſſimos & elegantiſſimos numerandus.

DAMASCUS.

IMP. C. M. AEMIL. AEMILIANVS. AVG. Caput Æmiliani radiatum.
COLONIA ΔAMACCO MHTPO. *Colonia Damaſcos Metropolis.* Vas ex quo erumpunt duæ palmæ, in imo S. C.

Marci prænomen, & Æmilii nomen ante Æmiliani appellationem circa caput ancipitem tenuit

Patinum, an nummus ad hunc Imperatorem ſpectaret, cùm characteres inſcriptionis confuſos eſſe exiſtimaret ob hæc nomina, nam ille inquit : *Diſſimulare non poſſum hunc nummum ad Æmilianum fortaſſis non pertinere, characteres enim circum caput poſiti, quamvis ſatis integri, quodammodo confuſi videntur. Deinde caput ornatum eſt coronâ radiatâ, quæ in cæteris ejus nummis æneis non occurrit.* Imo Imperatores in plurimis Syriæ Phœniciæ nummis coronâ radiatâ his temporibus ornantur. Æmilianus igitur Æmilii & non Julii nomen in his nummis ſibi vendicat, & Marci prænomen Æmiliæ genti vulgare aſſumit. Damaſcus etſi à Roma longè diſſita, ob quandam fortè rationem Æmiliani ſtudioſa, nummos ei ſtatim ac Imperator appellatus eſt ſignavit, & ut illius rei memoriam conſervaret, in iis certaminum hoc tempore celebratorum monumentum percuſſit : hæc autem fuiſſe putamus Auguſtea in Auguſti honorem inſtituta, ut nos frequentes Damaſci nummi docuerunt, in quibus vox CEBACMIA intra coronam querceam inſcripta eſt. Notam S. C. in Coloniæ Damaſcenæ appoſitam remur, ob Senatuſconſultum quidem antiquiore more fieri ſolitum, quod Philippus ad Senatum ſibi demerendum petierat : ſententiam verò noſtram confirmare videtur ſimilis S. C. nota in Philippopolis Coloniæ ab eodem Philippo deductæ nummis ſignata.

Hic nummus mediocris, à Patino pag. 404. vulgatus, eximiæ raritatis eſt.

VIMINACIUM.

IMP. C. M. AEMIL. AEMILIANVS. AVG. Caput Æmiliani laureatum.

P. M. S. COL. VIM. *Provinciæ Mœſiæ Superioris Colonia Viminacium.* In imo AN. XIIII. Mulier ſtans brachiis verſus imum extenſis, pro pedibus hinc Aquila, inde Leo.

Viminacium Mœſiæ ſuperioris urbs, inter cæteras Æmiliano nummos percuſſiſſe videtur, quòd ille in provincia ſua Imperator à militibus fuerit appellatus, teſte Sex. Aur. Victore. *Sub his etiam Æmilianus in Mœſia Imperator effectus eſt.* Æmilius autem Legionum Pannoniæ Dux, Barbaros in provincias Romanas irrumpentes repreſſit, milites in barbaricum ſolum ſolenni victoria de ipſis relata tranſduxit, & ſic Imperio Romano ſubjectos ab ipſorum furore liberavit. Annus XIIII. in nummo ſignatus, ad Coloniæ ſub Gordiano deductionem ſpectat, qui anno U. C. 1006. reſpondet, quo Æmilianus Imperium tenuit, ſi quidem illa anno U. C. 993. ineunte deducta eſt.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis, à Patino ſine annorum notis editus pag. 404. inter præſtantiſſimos reponendus.

D. N. C. ÆMILIANO
FORTISSIMO PRINCIPI
HERCVLI FORTISSIMO
L. VIRIVS PAVLLINVS V. C.
COMES DOMESTICORVM
PRAEF. VRB. D. N. M.
Q. EIVS.

Apud Gruterum pag. 273. 7.

PUB. LICIN. VALERIANUS.

LICINIUS nomen Valeriani præfert *Valeriæ* gentis in Liciniam adoptatæ argumentum, eum enim patre Valerio natum tradit Trebellius Pollio: ille de communi omnium ſententia Imperium adeptus, magno ſtudio rectè rebus conſtituendis incubuit. THESSALONICAM civibus exhauſtam, Coloniam conſtituit; hæc enim fortiter reſtiterat Scythis ſeu Marcomannis urbem obſidentibus, ſed Imperator fraude captus à Sapore Perſarum Rege, tandem ab eo necatus eſt.

VALERIANI *nummi ex omni modulo pro obviis non habendi ſunt, ſed majoris formæ inter raros numerandi.*

BERYTUS.

IMP. C. P. LIC. VALERIANUS P. F. AVG. Caput Valeriani laureatum.
COL. IVL. AVG. FEL. BER. *Colonia Julia Auguſta Felix Berytus.* Figura muliebris tutulata ſtans, dextrâ ſcipionem, lævâ aeroſtolium, pede ſiniſtro proræ impoſito: Victoria columnæ impoſita ei coronam porrigit. Varii ſunt typi.

Berytus urbs Phœniciæ Colonia à Julio Cæſare conſtituta, *Juliæ* nomen tulit, deinde ab Auguſto Veteranis frequentata, *Auguſtæ* appellationem *Juliæ* addidit: ipſa nummos Valeriano in Syria pro bello Perſico moranti offerre videtur. Figura ſeminuda non eſt Jupiter, ut putat Com. Mediobarbus pag. 368. ſed Dea, ut tradit Patinus Ind. pag. 26. illa quidem Aſtarte ſeu Venus Beryti ſummopere culta, in quam appuliſſe eam narrat Nonnus Dionyſ. l. 41.

Ποσσὶν ἀμειβομένοισιν ὀπίστερον ὤθεεν ὕδωρ,
Καὶ Βερόης ἐπέβη.
Pedibus alternis poſteriorem impulit aquam,
Et Beroën aſcendit.

Beroën autem à Romanis Berytum fuiſſe appellatam tradit ipſe Nonnus in eodem libro. Aſtarte ſcipionem tanquam inſigne gerit, lævâ acroſtolium, & pedem proræ imponit ad urbis in littore maris ſitum arguendum, cujus tutelam ipſa habebat. Victoria ipſi coronam porrigit, in memoriam populorum ab antiquis Phœnicibus ſub ejus auſpiciis devictorum, de quo paſſim diximus.

Hic nummus primæ & ſecundæ formæ obſervatur, ſed primæ tantùm rarus eſt, ſecundæ à Patino vulgatus eſt pag. 406.

IMP. C. P. LIC. VALERIANVS AVG. Caput Valeriani laureatum.

COL. IVL. AVG. FEL. BERV. *Colonia Julia Auguſta Felix Berytus* vel *Berytenſis.* Leo gradiens capite radiato.

Leo jam in nummis Beryti ſignatus ſubter templum Aſtartes in Gordiano Tertio pag. 204. occurrit, ſolus verò radiato capite hic exhibetur, tanquam urbis inſigne, uti plurima alia animalia in hujus tractus civitatibus obſervamus, Arietem nimirùm in Antiochiæ nummis, Taurum in Chyrriſtenis, Sagittarium in Boſtrenis & Singarenis, Capricornum in Zeugmatenſibus, Pegaſum in Damaſcenis & Samoſatenſibus: ſed cùm vetuſtiſſima urbium antiquiſſimæ Beryti facta indagare ſit difficile, porrò ſuſpicari liceat ob radios Leoni adjectos, illum ad Leonem inter aſtra locatum ſpectare. Berytii forſan ſub hoc ſigno annum inchoare ſolebant, in quo Sol valido effervet calore, ideo Leonis ſignum, *Solis domicilium*, appellat Macrobius Saturnal. cap. 21. & Leo in nummo radios è capite emittit.

Hic nummus ſecundi moduli pro raro habendus.

DAMASCUS.

IMP. CAES. P. LIC. VALERIANVS P. AVG. Caput Valeriani laureatum.

COL. ΔAMAS. METRO. *Colonia Damaſcus Metropolis.* Hygeia & Æſculapius ſtantes, hic baculum cui involutus eſt ſerpens gerit, illa alterum ſerpentem paſcit.

Hunc nummum Erizzus pag. 558. ita mutilum COL. AM. S. METRO. vulgavit, quem ad Amyſum Coloniam ſpectare protulit, eum ſequutus eſt Com. Mediobarbus pag. 368. ſed Amiſus in Ponto nec Colonia Romana, nec Metropolis fuit: miror etiam eruditiſſimum P. Harduinum p. 36. hunc Erizzi nummum ad Amaſtrim Paphlagoniæ revocaſſe cum his verbis, *quo fit ut fidenter legendum moneam* COL. AMAS. METROPOL. cùm Amaſtris pariter nec unquam fuerit Colonia, nec Metropolis; nummus autem ad Damaſcum Cœleſyriæ Coloniam & Metropolim pertinet, ut nos frequentes hujus urbis inſcriptiones docuerunt: nummum quidem Damaſcus Valeriano in Syria pro bello Perſico commoranti, in obſequii monumentum cudiſſe videtur: in illo Æſculapium & Hygeiam ejus filiam tanquam numina tutelaria appoſuit, quibus forſan ſacra pro ſalute Imperatoris ad ſenectutem vergentis conſervanda fecerant.

Hic nummus mediocris formæ inter rariores computandus.

HELIOPOLIS.

IMP. CAES. P. LIC. VALERIANVS. AVG. Caput Valeriani laureatum.

COL. HEL. *Colonia Heliopolis*, in imo: circa verò ambitum, CER. SACR. CAP. OEC. ISEL. HEL. *Certamen ſacrum Capitolinum Oecumenicum Iſelaſticum Heliopolitanum.* Figura virilis nuda vas accipere videtur, ſiniſtrâ palmam præfert.

Heliopolis urbs eſt Phœniciæ, quam paſſim Coloniam non à Sept. Severo, ut plerique putant Antiquarii, ſed à Julio Cæſare factam, & ab Auguſto Veteranis frequentatam diximus: hæc nummos Valeriano in Syria pro bello Perſico commoranti gratulans percuſſit, in iiſque ludorum hoc anno celebratorum memoriam conſignavit. Figura nuda, Athleta eſt, vas Victoriæ præmium arripit, & palmam victoris ſymbolum præfert: certamen autem Heliopoli editum, in epigraphe *Sacrum*, *Capitolinum*, *Oecumenicum*, *Iſelaſticum*, *Heliopolitanum* vocatur, cùm illud triplex fuerit, Equeſtre, Gymnicum ac Muſicum. Figura nuda Athletam in Gymnico certamine victorem videtur repræſentare, hoc autem à quibuſdam videtur Latinè dici poſſe *Quinquertium*, quoniam ex quinque certandi generibus conſtabat, curſu ſcilicet, diſco, ſaltu, lucta, & pugillatu, in quibus nudi decertabant.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis inter elegantiores computandus.

SAC. CAP. OEC. ISE. *Sacrum Capitolinum Oecumenicum Iſelaſticum.* Duæ figuræ viriles cum pallio ſedent ſibi coronam imponentes, & diſcum in quo duo palmarum rami, ſuſtinentes, arà inter eos medià.

Certamen idem Sacrum, Capitolinum, Oecumenicum, & Iſelaſticum Heliopoli celebratum indicat hic nummus, licèt non præferat epigraphen urbis. Duæ viriles figuræ ſedent, coronam ſibi imponentes ob præmium in hoc certamine relatum; omnes enim ludorum victores coronabantur, ſed quæ corona in his Capitolinis ludis concedebatur? forſan ex oleaſtro, ut in Olympicis, cùm iidem pariter Jovi dicati ſint; hic dictus eſt Olympicus, quòd circa Olympiam Eleæ regionis urbem, celebraretur; ille Capitolinus, quod Roma Jovem Capitolinum coleret, quem Coloni ab urbis nomine Heliopolitanum vocaverunt. Figuræ ſedentes eundem diſcum ſuſtinent in quo duæ palmæ, indicantes ſe ex uno certamine illius triplicis Gymnici, nimirùm, Equeſtris & Muſici, victores receſſiſſe, etſi conjecturæ locus ex Muſico, quia ſedent, & pallio induti ſunt; in Gymnico autem & equeſtre Athletæ nudi erant, in Muſico veſtiti, nam id voce tantùm, modis, organis, & litteris tranſigebatur. Ara in nummo appoſita eſt, ad denotandum ſacra Diis ante & poſt certamina celebrari.

Hic nummus mediæ formæ inter præſtantiores collocandus.

COL. HEL. CERT. SACRV. CAP. OECV. ISEL. *Colonia Heliopolis. Certamen Sacrum Capitolinum Oecumenicum Iſelaſticum Heliopolitanum.* Diſcus ex quo tres palmæ rami prodeunt.

Certamen Sacrum, Capitolinum, Oecumenicum, Iſelaſticum, Heliopolitanum rectè cum Triſtano legendum eſſe, & non certamina, uti ſcripſit P. Harduinus pag. 192. monet vox hæc *Sacru* quæ *Sacrum* ſonat; ſic enim vocatur, quòd in Dei honorem inſtitutum ſit, Jovi nempe Capitolino, ideo *Capitolinum* dictum eſt; *Oecumenicum* vero, quòd non modò Athletæ in illo, ſed ex toto terrarum orbe admitterentur; *Iſelaſticum*, & non *Selaſticum*, ut quidam putarunt, quòd victores in patriam quadrigis invehi ſolerent, Græci εἰσελαύνειν dicebant. Tres palmæ rami in vaſe ſeu diſco tres victorias indicare videntur; ſed utrum ad victorem ex triplici genere in eodem certamine ſpectent, quem Pantathlum quidam vocant, is nempe erat qui in omnibus unius ex triplici certamine certandi generibus congrediebatur, licèt in quibuſdam ſuccumberet; an verò tres illæ palmæ pertineant ad victorem trium illorum omnium certaminum, Gymnici nempe, Equeſtris & Muſici, qui Pancratiaſtes dicitur ἀπὸ τοῦ πάντων κρατεῖν, hoc eſt, *à vincendo omnia.* Videant Eruditi.

Hic nummus ſecundi moduli inter rariores numerandus.

COL. IVL. AVG. FEL. HEL. *Colonia Julia Auguſta Felix Heliopolis.* In imo CERT. SACR. CAP. OEC. ISEL. HEL. *Certamen Sacrum Capitolinum Oecumenicum Iſelaſticum Heliopolitanum.* Tria vaſa ſeu diſci cum palmis.

Hæc tria vaſa triplex illud certamen, Gymnicum nempe, Equeſtre & Muſicum, Heliopoli celebratum indicant: hæc vaſa, *diſci* cognominata eſſe videntur, ſi quidem *diſcus* vas erat latum & rotun-

rotundum, ut tradit Jul. Pollux, in quo victoriæ præmia repoſita menſæ imponebantur, ut ſæpe in nummis obſervavimus, & quorum meminit Pauſanias lib. 5. pag. 325. Καὶ ὁ Ἰφίτου δίσκος, καὶ τράπεζα, ἐφ᾽ ἧς προτίθενται τοῖς νικῶσιν οἱ στέφανοι. *Iphiti diſcus, & menſa ſuper qua victoribus coronæ deponuntur.* Palmæ ramus in vaſis, victoris inſigne eſt, victoriam quidem denotans, ſed non præmium: cur autem unus tantùm ramus in dexteriori & ſiniſteriori vaſe, & duo in illo qui medium occupat, niſi duo præmia denotare videantur ab ipſo obtinenda qui in duobus certaminibus victor exiterit.

Hic nummus mediocris formæ, à Triſtano tom. 3. pag. 5. editus, pro raro & ſingulari habendus.

PTOLEMAIS.

IMP. CAES. P. LIC. VALERIANVS AVG. Caput Valeriani laureatum.
COL. PTOL. *Colonia Ptolemais.* Diana Venatrix in templo diſtylo circa quod ſigna Zodiaci, illa ſagittam è pharetra dorſo impoſita depromit, ſiniſtrâ arcum.

Ptolemais urbs Phœnices, priùs Ace nominata, à Ptolemæo Lagi filio diruta, & ab eo aut à Philadelpho filio reſtaurata & ampliata, Regis nomen tulit: Colonia à Claudio conſtituta eſt, teſte Plinio, nummos illa Valeriano ad bellum Perſicum contendenti percuſſit. Diana ſui cultum Ptolemaide indicat, cujus templi ichnographiam nummus exhibet. Zodiacus duodecim continens ſigna, ad Aſtronomiam ſpectat, illum Ptolemaidenſes exhibuiſſe videntur, in memoriam ejus ſcientiæ à majoribus ſuis olim repertæ, nam Strabo & Plinius narrant, Phœnices ipſius plurimum fuiſſe peritos, hic enim lib. 5. cap. 12. *Ipſa*, inquit, *gens Phœnicum in magna gloria litterarum, inventionis, & ſiderum*, qua de re Propertius lib. 2. v. 989.

Quæritis & Cœlo Phœnicum inventa ſereno,
Quæ ſit ſtella homini commoda, quæque mala.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis inter elegantiores habendus.

IMPERATOR. LICINIVS VALERIANVS AVG. Caput Valeriani laureatum.
COLONIA PTOLEMAIDENS. *Colonia Ptolemaidenſis.* Ara ex cujus imo ſeſe erigunt ſerpentes, à ſiniſtris caduceus.

Hic Ptolemaidenſis Coloniæ nummus ſacrificii pro felici eventu belli contra Perſas à Valeriano ſuſcepti monumentum exhibere videtur; in eo ara eſt ob ſacra ab illa in hanc rem Diis facta; ſerpentes, victoriarum ſunt indices, ut & caduceus felicitatis ſymbolum: ſacra autem licèt fauſta fuiſſent, & de barbaris victoriam indicarent, Imperatorem fefellit eventus, ipſe enim à Sapore captus eſt, cujus rei meminit Treb. Pollio in ejus vita de illo loquens: *Ut puderet altius virum extollere, qui fatali quadam neceſſitate ſuperatus eſt. Victus eſt enim à Sapore Rege Perſarum.* Oedenatus Palmyrenus collecto exercitu cùm videret Gallienum patris captivitatem negligere, Saporem adortus eſt, eum vicit, fudit, & intra limites proprios redegit; Valerianum tamen liberare non potuit, quem Sapor iratus interemit.

Hic nummus primæ magnitudinis inter rariores & elegantiores reponendus.

THESSALONICA.

ΑΥΤ Κ. ΠΟ. ΛΙΚ. ΟΥΑΛΕΡΙΑΝΟϹ. ϹΕΒ. Caput Valeriani radiatum.

ΘΕϹϹΑΛΟΝΙΚΗ ΜΗΤ. ΚΟΛΩΝ. Θεσσαλονίκη Μητρόπολις Κολωνία. Diverſæ ſunt epigraphæ. Figura muliebris turrita & ſtolata ſtans, dextrâ Cabirum ſuſtinet, lævâ cornucopiæ, pro pedibus ara

Theſſalonica urbs Macedoniæ ad ſinum Thermaicum, priùs *Therme* dicta, deinde à Caſſandro Rege civibus frequentata, in honorem Theſſalonicæ uxoris de nomine ejus appellata eſt, teſte Strabone lib. 7. Metropolis & Colonia à Valeriano facta videtur, cùm in ipſius Imperatoris nummis modo ſine iis titulis epigraphen ΘΕϹϹΑΛΟΝΙΚΕΩΝ. Β. ΝΕ. præferat, modo hanc inſcriptionem ΘΕϹϹΑΛΟΝΙΚΗ ΜΗΤ. ΚΟΛΩΝ. habeat. Hos autem honores obtinuit, poſtquam ejus cives urbem à Scythis obſeſſam liberarunt, cujus meminit Zoſimus lib. 1. Εἰς ἔσχατον μὲν ἡ Θεσσαλονίκη ἦλθε κινδύνου· μόλις δὲ καὶ σὺν πόνῳ πολλῷ τῆς πολιορκίας λυθείσης τῶν ἔνδον καρτερῶς ἀντισχόντων. *Ad extremum redacta periculum Theſſalonica fuit: cujus obſidione vix magno labore ſoluta, fortiter hoſti reſiſtentibus iis, qui in urbe erant.* Theſſalonica beneficiorum memor nummos munificentiſſimo Imperatori dedicat: ara vero in iis ſignata, ſacra pro ejus ſalute à Theſſalonicenſibus facta indicat, & quidem Cabiro Deo quem Genius urbis dextrâ ſuſtinet. Ille enim in eorum urbe magnopere cultus fuit, cujus numinis myſteriis initiatum narrat Philippum Plutarchus in Alexandro p. 665. Λέγεται δὲ Φίλιππος ἐν Σαμοθρᾴκῃ τῇ Ὀλυμπιάδι συμμυηθεὶς, αὐτός τε μειράκιον ὢν ἔτι. *Fama eſt in Samothrace initiatum cum Olympiade Philippum, quum eſſet ipſe tum adoleſcens.* Credebantur autem myſteriis imbuti, juſtiores fieri & ſanctiores, & in quibuſcumque periculis præſentiſſimos habere Deos Cabiros, & à naufragio maximè eſſe prorſus immunes.

Hic nummus mediocris inter rariſſimos numerandus.

TROAS.

IMP. LICINIVS VALERIANVS. AVG. Caput Valeriani laureatum.

COL. AVG. TROAD. *Colonia Auguſta Troadenſis.* Silenus ſtans cum tribus ſociis.

Troas, de qua paſſim diximus; Colonia ab Auguſto facta, plurimos Valeriano nummos percuſſit; in hoc Silenum cum ſociis exhibet, ut jam in Alex. Severo pag. 126. vulgavimus, quem typum ad quoddam Sileni ſeu Bacchi feſtum retulimus, cujus memoriam in nummis urbs conſignare voluit: plurima autem hujus Dei feſta celebrabantur, Agrionia, Antheſteria, Aſcolia, Bacchanalia, Dionyſia, Liberalia, & alia. Silenus Bacchi pædagogus, Sileni & comites & Satyrus adſunt, quales forſan in pompæ apparatu procedebant qui illos imitabantur: Plutarchus Antonium Liberi Patris æmulum Epheſum acceſſiſſe Bacchica pompa narrat in ejus vita. Εἰς γοῦν Ἔφεσον εἰσιόντος αὐτοῦ, γυναῖκες μὲν εἰς Βάκχας, ἄνδρες δὲ καὶ παῖδες εἰς Σατύρους καὶ Πᾶνας ἡγοῦντο διεσκευασμένοι. *Igitur cum Epheſum ingrederetur, mulieres quidem Baccharum habitu, viri autem & pueri Satyrorum atque Panum cultu ornati præibant.* Silenus porro in Troadis Coloniæ nummis ſæpius occurrit, ſui cultum in hac urbe indicans, ad quem forſan feſtum ſpectat.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis inter præſtantiores habendus.

COL. AVG. TRO. *Colonia Auguſta Troadenſis.* Victoria pede ſupra globum, ambabus coronam ſupra caput extollens.

Troadenſes hunc Valeriano typum, tanquam per totum orbem de barbaris victori cuderunt: Victoria enim globo pedibus non inſiſtit tanquam debellatis ubique jam hoſtibus, ſed gradiens velut depingitur, ab una provincia tanquam ad alteram pergens: barbari autem undique intra Imperii limites irruperant, ita ut teſte Zoſimo Valerianus Gallienum filium Imperii conſortem ad provincias Europæ tuendas miſerit, & ipſe contra Perſas in Orientem profectus ſit. Συνιδὼν δὲ ὁ Βαλεριανὸς τὸν πανταχόθεν ἐπικείμενον τῇ Ῥωμαίων ἀρχῇ κίνδυνον, αἱρεῖται Γαλλιηνὸν τὸν παῖδα τῆς ἀρχῆς κοινωνόν· συνεχομένων δὲ τῶν πραγμάτων πανταχόθεν, αὐτὸς μὲν ἐπὶ τὴν ἑῴαν ἤλαυνε Πέρσαις ἀντιστησόμενος. *Valerianus animadverſo periculo, quod Imperio Romano cunctis ex partibus immineret, Gallienum filium Imperii conſortem deligit,*

& quòd undique publicæ res infeſtarentur, ipſe verſus Orientem movet, ut Perſis reſiſteret, Europæos exercitus filio tradit. Victoria coronam tanquam victoris præmium manibus ſublatis præfert.

Hic nummus minimi moduli, à Patino pag. 407. vulgatus, pro raro numerandus.

COL. AVG. TROA. *Colonia Auguſta Troadenſis.* Lupa cum puerulis Romulo & Remo.
Eadem epigraphe. Equus paſcens ſine freno.

Prior nummus ad originem Romæ ſpectat, hunc verò typum Coloniæ frequenter ſignabant tanquam ex ipſa Roma propagatæ, teſtis eſt Troas, quæ eundem Commodo, Caracallæ, Elagabalo, Alex. Severo, & Mamææ dedicavit: alter vero nummus ad immunitates urbi a Claudio conceſſas pertinet, de quibus in Commodo, Sept. Severo, Caracalla, Elagabalo, Alex. Severo, Mamæa, & Maximino circa eundem typum diximus Lupæ ubera Romulo & Remo præbentis hiſtoriam aut fabulam nemo neſcit, ita ut de hac iterum verba facere ſuperfluum exiſtimemus.

Uterque nummus minimæ formæ obvius eſt, prior à Patino pag. 407. editus.

TYRUS.

IMP. C. P. LIC. VALERIANVS P. F. AVG. Caput Valeriani laureatum.
COL. TYRO. MET. *Colonia Tyros Metropolis.* Hercules ſacrificat ad Aram, lævâ clavam & ſpolia Leonis gerit: in area hinc duæ petræ metarum inſtar, inde Conchylium.
Eadem epigraphe. Hercules dextram apponit trophæo, lævâ clavam & ſpolia Leonis; in area vero eædem petræ & Conchylium.

Tyrus plurimos Valeriano in Syria pro bello Perſico moranti nummos percuſſit, in his ambobus Herculem Deum tutelarem exhibet, Imperatori victorias herois ſui augurans. Plutarchus narrat Alexandrum in ejus vita Herculem manum ex muro ſibi tendentem vidiſſe, dum ille urbem obſideret. Ὄναρ εἶδε τ Ἡρακλέα δεξιέμενον αὐτὸν ἀπὸ τ τείχυς καὶ καλᾶντα. *Per quietem Herculem vidit ex muro ſibi manus tendentem, invitantemque* In priori nummo Tyrii Herculem pateram ſuper aram tenentem exhibuerunt, ut ſacra huic Deo pro Valeriano facta ipſi grata fuiſſe oſtenderent, quòd ſemper numen aliquot cum Imperatore ſacra ſimul perpetrans indicat. In poſteriori Herculem dextram trophæo apponentem, ut ſæpe depingunt Aſtarten, ſignarunt: hoc vero trophæum non ad victorias Valeriani ſpectat, cùm is captus ſit à Sapore Perſarum Rege, ſed illud ad Phœnicum fines longè latèque ſub Herculis ſicut ſub Aſtartes auſpiciis, propagatos pertinet, quod in ſimile augurium Tyrii Valeriano exhibent. Duæ illæ in area petræ, Ambroſiæ dictæ ſunt apud Nonnum Dionyſ. lib. 41. ad Tyri originem indicandam appoſitæ. Conchylium urbis perpetuum inſigne, ob uſum purpuræ inventum.

Uterque nummus primæ magnitudinis inter raros & elegantes collocandus.

IMP. C. P. LIC. VALERIANVS AVG. Caput Valeriani radiatum.
COL. TYRO. MET. *Colonia Tyros Metropolis.* Mercurius ſeminudus cum pallio ſtans, dextrâ baculum, lævâ caduceum, pro pedibus hinc Ibis, inde Palma arbor & Conchylium.

Mercurius

Mercurius in hoc Tyriorum nummo, ſui cultum in eorum urbe indicat, dextrâ baculum, quem radium appellant quo globus tangitur, quia Mercurius Aſtronomiam primus inveniſſe dicitur; de illo Diodorus lib. 1. p. 10. Περί τε τὴν τῶν ἄστρων τάξιν, καὶ περὶ τὴν τῶν φθόγγων ἁρμονίας καὶ φύσεως τοῦτον πρῶτον γενέσθαι παρατηρητήν. *Diſtributam aſtrorum ſeriem, vocumque harmonias & naturas princeps obſervavit.* Ibis Mercurio dicata avis pro ejus pedibus apponitur, quod ille in Ibim ſe mutaverit, ut narrat Hyginus Aſtron lib. 2. *Ægyptii autem ſacerdotes, & nonnulli poetæ dicunt, cùm plures Dii in Ægyptum conveniſſent, repente veniſſe eodem Typhona acerrimum giganta, & maximè deorum inimicum: quo timore permotos, in aliam figuram ſe convertiſſe. Mercurium factum eſſe Ibim.* Mercurius autem Thaautus ſeu Thautus vocatur à Phœnicibus, ut in Lactantii annotatione oſtendit Lil. Giraldus. Mercurius caduceum pro ſymbolo gerit. Palma ad hujus arboris abundantiam circa urbem indicandam appoſita eſt, ſeu ut alii volunt, ad nominis φοῖνιξ etymologiam Phœniciæ & Palmæ communem. Conchylium ſolenne Tyri inſigne eſt.

Hic nummus mediocris formæ, in muſeo R. P. de la Chaiſe Regi à Confeſſionibus, perrarus eſt.

IMP. C. P. LIC. VALERIANVS P. F. AVG. Caput Valeriani radiatum.

COL. TYRO. METR. *Colonia Tyros Metropolis.* Mulier turulata ſtans, dextram imponit trophæo, lævâ ſcipionem, pro pedibus hinc Silenus, inde Conchylium: Victoria columnæ impoſita Aſtarti coronam porrigit.

Occo pag. 462. nummum vulgavit mutilum COL. TRO. C..... quem ad Troadem retulit Com. Mediobarbus pag. 368. ſed ad Tyrum ſpectat, nec figura militaris eſt, ut ille putat, nec eſt Imperator, ut hic exiſtimat, ſed Mulier eſt turulata, Aſtarte ſeu Venus dicta, de qua fusè paſſim diximus: illam Adoni nupſiſſe tradunt, quam Architida vocat Macrobius lib 1. Saturn. cap. 21. *Apud quos*, inquit, *Veneris Architidis & Adonis maxima olim veneratio viguit, quam nunc Phœnices tenent.* Vide quæ de illa retulit Bochartus lib. 2. cap. 16. Venerem ſeminudam exhibent, ad formoſas corporis ejus partes patefaciendas. Geographus autem Anonymus ſub Conſtantio illam refert *Mulieribus gratiam formoſitatis dare.* Turulata eſt ut Genius urbis, ſub cujus Deæ tutela Tyrus erat. Victoriæ coronam ei porrigit, in memoriam victoriarum quas ea auſpice retulere olim Phœnices, ut ſæpius diximus. Silenus ſui etiam cultum in urbe denotat, ut illum à plurimis Phœniciæ urbibus ſumma veneratione coli ex nummis obſervavimus. Conchylium perpetuum Tyri ſymbolum.

Hic nummus primæ magnitudinis rarus eſt: hunc Jo. Petr. Bellorius in ſecunda Angeloni editione vulgavit pag. 260. ſed figuram ſolitæ Aſtartes Valerianum eſſe exiſtimavit, & pro Sileno ad ejus pedes Cupidinem genuflexum ſubſtituit.

COL. TYRO. METR. *Colonia Tyros Metropolis.* Mulier ſtolata ſtans ante portam urbis ſuprà quam artifex eam conſtruit, pro pedibus operarius terram ligone aperit, pone quem Conchylium, Mulier ſcipionem gerit, lævâ ſceptrum, pone eam, in imo palma arbor.

Hunc nummum à Tyriis in Valeriani honorem percuſſum vulgavit Triſtanus, cujus typum ad hiſtoriam Stratonis Tyriorum Regis à plebe creati revocat; illum ſequutus eſt Patinus, aitque, *ſi non placet ænigmatis ſolutio, feliciùs ſolvat quiſpiam.* Sed Triſtanum fefellit Conchylium Tyri ſymbolum, cujus aculeos pro radiis caput humanum circumdantibus accepit. Jam ſimilis typus in Elagabalo & Otacilia prodiit, quem Didoni tribuimus, ut declarat ejus nomen ΔΕΙΔΩΝ in ima nummi Elagabali parte ſcriptum. Tyrii Heroinam ſuam, Carthaginis aut ejus arcis mœnia condentem, ad antiquitatem urbis ſuæ indicandam repræſentarunt. Triſtanus cornucopiæ etiam pro palma arbore protulit, quam Tyrii ad earum abundantiam in agro ſuo denotandam, frequenter in nummis apponunt; ut & Conchylium, ob uſum purpuræ inventum.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis, à Triſtano tom. 3. pag. 8. & à Patino pag. 406. vulgatus, inter rariores aſcribendus.

IMP. C. P. LIC. VALERIANVS AVG. Caput Valeriani radiatum.
COL. TYRO. METR. *Colonia Tyros Metropolis.* Victoria gradiens, dextrâ coronam, lævâ palmam.

Victoria in hoc Valeriani nummo à Tyriis percuſſa, Victoriam aliquam ab hoc Imperatore aut ab ejus legatis relatam denotare videtur, quod confirmant frequentes in ejus nummis inſcriptiones VICTORIA AVGG. Sed an ad Germanicam ſpectet, cùm etiam occurrat in iis VICTORIA GERMANICA; an verò ad Parthicam, ut teſtatur nummus à Mediobarbo pag. 368. allatus cum epigraphe VICTORIA PARTHICA, dubium movere poteſt: Tyrus porro quæ nummum cudit, Perſis proxima, bello Perſico favet; Valerianus autem in quodam concurſu ſuperior forſan fuit antequam caperetur, unde populi in lætitiæ ſignum nummos ſignarunt.

Hic nummus mediocris moduli inter raros collocandus.

IMP. C. P. LICINIVS VALERIANVS P. F. AVG. Caput Valeriani radiatum.
COL. TYRO METR. *Colonia Tyros Metropolis.* Arbor inter duos prægrandes lapides, in imo Ara & Conchylium.

Hic nummus ad originem Tyri urbis indicandam percuſſus videtur; arbor, oliva eſt; petræ ſunt Ambroſiæ dictæ, de quibus Nonnus Dion lib. 40.

Καὶ σπιλάδων ἐπέβημεν, ὅπη φυτὸν ἦεν Ἀθήνης.
Et petras intrarunt, ubi arbor erat Minervæ.

Idem auctor narrat Herculem Aſtrochitonem Tyrios monuiſſe, ut navim conſcenderent, quas eos fabricare docuit, & petras in mari quærerent Ambroſias, ſupra quas Aquilam ab ipſis inventam Neptuno mactarent, quo peracto ſacrificio, petræ ſponte immotæ fierent, & in quibus urbis fundamenta ponerent: audi Nonnum eodem loco hanc urbem laudibus celebrantem.

Νῆσον ἐν ἠπείρῳ πόθεν ἔδρακον, εἰ θέμις εἰπεῖν,
Τηλίκον οὔ ποτε κάλλος ἐσέδρακον.
Inſulam in continente unde vidi? ſi fas dicere,
Tantam pulchritudinem nunquam vidi.

Ara pro Imperatoris ſalute ſacra à Tyriis perpetrata indicat. Conchylium, ſolenne urbis ſymbolum.

Hic nummus primæ formæ inter rariores reponendus.

COL. TYRO. MET. *Colonia Tyros Metropolis.* Aquila alis ſemiexpanſis roſtro coronam tenet, pone Aquilam vexillum in quo LEG. III. GAL. *Legio tertia Gallica.* In area Conchylium.

Erizzus hunc nummum vulgavit mutilum pag. 551. & ſic diviſit, COL..... ROM. ET. quem à Colonia quadam Romæ & Auguſto dicatum narrat; eundem verò Coloniæ Romuleæ tribuit Com. Mediobarbus: ſed ad Tyrum pertinet nummus, de quo in Caracalla p. 49. & in Trêb. Gallo p. 218. diximus. Imperii Romani inſigne eſt Aquila, quam Tyrus Colonia Romana facta exhibet. Labarum pone eam, Legionis tertiæ Gallicæ nomen præfert, cujus Veterani Tyrum à Sept. Severo fundatore

ſundatore tranſmiſſi ſunt. Hæc Legio à Julio Cæſare in Tranſalpina Gallia inter alias conſcripta, Tertia nomine appellata eſt, in Hiſpania ab Auguſto ad provinciæ cuſtodiam collocata, poſt in Germaniam ſub Claudio, deinde in Syriam à Nerone traducta, in Phœnicia tandem hyberna agebat, cùm Sept. Severus eam contra Parthos eduxit, & ob navatam ab ipſa in eo bello fortiter operam, illius Veteranos in Coloniam deduxit: Dio ipſam Alex. Severi tempore adhuc in Phœnicia morari tradit; ſed nummi Gallieni, qui Legiones omnes cum eorum nominibus & inſignibus exhibent, ejus non meminerunt; an illa tunc dimiſſa, vel in aliam cooptata fuerit, incertum.

Hic nummus primæ magnitudinis rarior eſt quàm ſecundæ.

VIMINACIUM.

IMP. VALERIANVS P. AVG. Caput Valeriani laureatum.

P. M. S. COL. VIM. *Provinciæ Mæſiæ Superioris Colonia Viminacium.* In imo AN. XIIII. in aliis AN. XV. in aliis AN. XVI. *Anno decimo ſexto.* Mulier brachiis expanſis ſtans, pro pedibus hinc Bos, inde Leo.

Viminacium urbs ſuperioris Mœſiæ, Colonia à Gordiano facta, nummos à Coloniæ fundatione ſedulo omnibus Imperatoribus cudit, ut eorum curam his monumentis ad ſuam defenſionem excitaret adverſus barbaros provincias Romanas ſibi proximas depopulantes. Ipſa in nummis annos æræ fundationis perpetuò ſignavit, ita ut per eos Imperii finis, & initium cujuſque Imperatoris ab hoc tempore certo innoteſcant, quod jam ſuprà notavimus; hic verò nummus annum XIIII. ſub Valeriano ſignans, ut in Treboniano patre, Voluſiano, ejus filio, & Æmiliano, denotat eos omnes anno U. C. 1007. deceſſiſſe, & Valerianum Imperium continuo arripuiſſe, ſi quidem ad annum U. C. 993. quo Viminacium Colonia conſtituta eſt, anni quatuordecim adjecti, conſtituent eundem annum U. C. 1007. ſecundus nummus annum XV. exhibens, anno U. C. 1008. cuſus eſt, ut & alter cum AN. XVI. ſignatus, anno U. C. 1009. ſed ab hoc anno 16. epochæ Viminacii nummi nec in Valeriano nec in Gallieno amplius occurrunt. Mulier, ut ſuprà dictum eſt, urbem ſeu urbis Genium repræſentat, Bos Coloniæ ſymbolum, Leo autem urbis inſigne.

Hi nummi ſecundæ magnitudinis pro raris habendi, unus ex iis malè cum AN. II. *à Patino pag. 406. vulgatus eſt.*

P. LICINIUS GALLIENUS.

GALLIENUS Licinii Valeriani filius, Liciniæ quidem gentis nomen tulit ut pater, ſed pro Valeriani appellatione, Gallieni nomen à matre Galliena aſſumpſit: nam Treb. Pollio illius avum maternum ſcilicet nomine Gallienum appellat. Mariniana autem ſecunda erat patris ejus uxor, & Valeriani fratris mater. Gallienum Colonias deduxiſſe non legimus, ſed inſcriptio ſuper antiquam Veronæ urbis portam, hanc Coloniam novam Auguſtam Gallienianam appellatam fuiſſe nos docet ob muros urbis ſuæ juſſu Gallieni Imperatoris fabricatos.

Nummi Gallieni ex omni modulo non obvii ſunt, ſed primi inter raros habendi.

A P A M E A Bithyniæ.

IMP. C. LICI. GALLIENVS AVG. Caput Gallieni radiatum.
COL. IVL. CONC. AVG. APAM. *Colonia Julia Concordia Auguſta Apamena.* In area D. D. *Decreto Decurionum.* Figura virilis tutulata ſeminuda ſtans, dextrâ temonem, lævâ cornucopiæ.

Multiplices ſunt Apameæ nominis urbes, ſed ea quæ in Bithynia eſt, ſola Coloniæ Romanæ dignitatem accepit, cujus meminit Plinius lib. 5. cap. 32. *Intus in Bithynia, Colonia Apamena.* Illa *Juliæ* nomen præferens, à Julio Cæſare deductam denotat; at *Concordia* cognominatur, quòd ipſa cum Pruſia urbe ab eodem Bithyniæ Rege condita ſeu reſtaurata ſit, hæc de Pruſiæ Regis nomine dicta, illa de Apame ejus uxore appellata, tanquam ſorores inter ſe concordes fuere, ita ut ambæ pro Julio contra Pompeium ſteterint, & pro mercede Pruſias urbs libertatem accepit, Apamea verò Colonia facta eſt. Hæc Gallieno nummos percuſſit in obſequii monimentum, cùm Scythæ Bithyniam ingreſſi eſſent, ut innuere videtur Trebel. Pollio in ejus vita. *Dum hæc apud Perſas geruntur, Scythæ Cappadociam pervaſerunt: illic captis civitatibus, bello etiam vario, diu acies ad Bithyniam contulerunt.* Apameni pro nummi typo Genium urbis, Gallieno adulantes, ſignarunt, quaſi ille eos tanquam Deus tutelaris conſervaſſet.

Hic nummus ſecundæ formæ inter rariores adſcribendus.

IMP. CAES. P. LIC. GALLIENVS AVG. Caput Gallieni radiatum.
COL. IVL. CONC. APAM. AVG. *Colonia Julia Concordia Apamena Auguſta.* In area D. D. *Decreto Decurionum.* Victoria gradiens dextrâ coronam, lævâ palmam.

Apameni Bithyniæ Gallieno nummos ob victoriam ab eo relatam percuſſerunt; ſed ad quam nummus iſte ſit referendus, pronunciare difficile, cùm ille barbaros in omnes provincias irrumpentes ubique repelleret, plurimi enim eodem tempore ditiones Romanas populati ſunt, ut Zoſimus tradit lib. 1. Scythas incurſionibus poſtquam per fretum Byzantinum navigiis tranſiiſſent, Apamenos ipſos vexaſſe. Ἐπιδραμόντες δὲ Νικαίᾳ ϗ Κίῳ ϗ Ἀπαμείᾳ ϗ Προύσῃ, τὰ παραπλήσιά τι ϗ ἐν ταύταις ἀπειργακότες, ἐπὶ τὴν Κύζικον ὥρμησαν. *Quinque Nicæam, & Cium, & Apameam, & Pruſam iiſdem incurſionibus*

ſionibus vexaſſent, & in illis paria deſignaſſent; Cyzicum petiere. Sed non modò barbari Romanum Imperium infeſtarunt, imo plurimi Tyranni in provinciis Imperatores appellati illud turbarunt. Victoria à vinctura dicta eſt, teſte Varrone. *Tellus enim quod prima vincta cœlo, Victoria ex eo: & ideo hæc & palma, quod corona vinculum capitis, & ipſa à vinctura dicitur.*

Hic nummus mediocris moduli inter rariores reponendus.

BERYTUS.

IMP. P. LIC. GALLIENVS AVG. Caput Gallieni laureatum.

COL. IVL. AVG. FEL. BER. *Colonia Julia Auguſta Felix Berytenſis.* Figura muliebris turrita ſtans, dext. ſcipionem in crucem efformatum, ſiniſtrâ acroſtolium, in aliis pede proræ impoſito: à ſiniſtris Victoria columnæ impoſita ei coronam porrigit.

Berytus urbs eſt & Colonia Phœniciæ, quam Nonnus Dionyſ. lib. 41. omnium urbium antiquiſſimam tradit.

Πρωτοφανὴς, αἰῶνος ὁμήλικος, σύνθρονε κόσμου,

Prima apparens cum ævo ſimul ſata, in æquali ſede ſedens cum mundo.

Nummos plurimis de cauſis Gallieno percuſſiſſe videtur, ſed potiſſimum ad demonſtrandam ſuam erga ipſum perpetuam fidem. Mulier illa Aſtarte eſt ſeu Venus, ſolita Beryti tutelaris Dea, quæ de filia Beroes nomine urbem Beroen appellavit, teſte eodem Nonno.

Καὶ Βερόης μνήσατο ἐπώνυμον ἄστυ χαράξαι.

Et Beroes ſtudebat urbem cognominem ſignare.

Beroe deinde à Romanis, poſtquam illi Syriam in provinciam redegerunt, Berytus dicta eſt. Ad hanc autem urbem pertinent duo nummi inter incertos à Mediobarbo relegati pag. 879. alter ex Erizzo, alter ex Lævino Hulſio depromptus. De Aſtartes attributis ac de Victoria, vide quæ paſſim de iis diximus.

Hic nummus primæ & ſecundæ formæ occurrit, ſed primæ pro raro habendus.

DACIA.

IMP. GALLIENVS PIVS AVG. Caput Gallieni laureatum.

PROVINCIA DACIA. In imo AN. VII. *Anno ſeptimo.* Mulier ſtans veſtitu patrio ornata cum galericulo in capite, utraque ſignum militare, in quorum dexteriori nota V. ſiniſteriori verò XIII. pro pedibus hinc Aquila roſtro coronam, inde Leo.

Dacia provincia Romana notiſſima, à Trajano addita Imperio, nummos Græcè ut aliæ ejus tractus provinciæ, ſcribere ſolita, eos ſub Philippo Latinè exarare cœpit, additâ ipſis annorum notâ, eam ideo liberam, & juris Italici participem ab hoc Imperatore factam augurati ſumus, cujus beneficii memor annos ab hoc tempore computavit: at eum I. II. & III. tantùm in Philipporum nummis ſignaverit, id ab hoc Imperatore factum anno ipſius Imperii quarto, & U. C. 1000. exiſtimavimus, ſi quidem ille an. U. C. 1002. occiſus eſt, Dacia autem annos IIII. & V. ſub Decio cudit, annis U. C. 1003. & 1004. reſpondentes, in quo ultimo Decius periit: deinde annos VI. & VII. ſub Treb. Gallo notavit annis U. C. 1005. & 1006. congruentes, quo ultimo Gallus occiſus eſt: at cùm Dacia eodem æræ ſuæ anno VII. nummos Hoſtiliano, Gallo, Æmiliano, & Gallieno percuſſerit, id indicat eos omnes hoc anno imperaſſe, Hoſtilianum nempe ineunte hujus æræ anno mortuum, Gallum poſt aliquot menſes occiſum, Æmilianum poſt alios tres interfectum, Valerianum denique & Gallienum illo exeunte Imperatores fuiſſe appellatos. Mulier Provinciam repræſentat, Aquila Imperii Romani ſymbolum eſt, ut Leo provinciæ inſigne.

Hic nummus mediocris formæ, in Theſauro Regio inter rariores reponendus. Patinus alterum typum pag. 411. profert; ſed cùm is annorum notas non exhibeat, an ad VII. nec ne pertineat; ignoratur.

DAMASCUS.

IMP. LIC. GALLIENVS AVG. Caput Gallieni laureatum.

COL. ΔAMAS. METRO. *Colonia Damaſcus Metropolis*, circa ambitum: CEBACMIA in corona quercea.

Damaſcus urbs Cœleſyriæ, licèt Coloniæ titulum ante Metropolis dignitatem in nummis ſcribat, hanc longè priùs prærogativam ante Coloniæ deductionem obtinuit, ſi quidem eam ab Auguſti liberalitate accepit, in Nicolai Damaſceni hujus Imperatoris amiciſſimi gratiam, ut diximus, cujus beneficii illa memor certamina hæc Σεβάσμια ſeu Auguſtea inſtituit, in quibus victores querceâ coronabantur, ut indicat ipſa in nummis percuſſa corona: inſcriptio autem celebrationem illorum ſub Gallieno hoc anno factam denotat. Sed Damaſcus Coloniæ honorem longè poſtea habuit, cùm eam à Philippo tantùm deductam obſervaverimus, ut fusè in ejus nummis diximus. Corona quercea ob cives ſervatos à Romanis concedebatur, quæ Auguſto à Senatu decreta eſt: ut autem corona ex quercea ei qui civem ſervaſſet, concederetur, id cauſæ fuit, quod cùm primi homines quercina glande veſcerentur, hæc arbor in humanæ vitæ ipſi ſuſtentaculum data à Jove dicebatur; ita qui civem ſervaverat, coronam ex quercu tanquam vitæ prorogatæ præmium referebat.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis inter rariores computandus.

HELIOPOLIS.

IMP. CAES. P. LIC. GALLIENVS AVG. Caput Gallieni laureatum.

COL. IVL. AVG. FEL. HEL. *Colonia Julia Auguſta Felix Heliopolitana.* Caput Gallieni ſub Mercurii effigie, pone quem caduceus, ex adverſo caput Saloninæ ejus uxoris ſub imagine Genii turriti.

Heliopolis à nobis modò Phœniciæ, modò Cœleſyriæ urbs dicta eſt, quatenus à Geographis ponitur: qui autem eam in Phœnicia collocant, duplicem Phœniciam faciunt, unam propriam ſeu littoralem, alteram Libaniſiam ſeu Damaſcenam, quæ Cœleſyria aliis dicitur. Heliopolis Colonia à Julio Cæſare facta, & ab Auguſto Veteranis frequentata eſt, quos ex Legionibus V. *Macedonicæ*, & VIII. *Auguſtæ* eductos fuiſſe nos edocuit perrarus noſter Philippi nummus: hæc nummos Gallieno cudit, ipſumque ut Mercurium Deum tutelarem, ut & Saloninam ejus uxorem tanquam urbis Genium exhibuit. Heliopolitani Mercurium præcipuè colebant, ut in eorum nummis Philippo ſignatis pag. 166. obſervavimus, ob celeberrimum ejus templum in eadem urbe ædificatum pag. 166. Caduceus Mercurii ſymbolum pone ejus caput, virga erat qua ille ad diſſidia tollenda utebatur, à cadendo dicta, quod contentiones & bella cadere faceret.

Erizzus hunc nummum ita depravatum COL. IC. FEL. HEL. pag. 564. protulit, quem reſarcire tentavit Triſtanus tom 3. pag. 86. eum hac epigraphe COL. RICI. FEL. HEL. & interpretatus eſt, *Colonia Ricina Felix Helvia.* Nummo Helviæ Ricinæ in Piceno urbi attributo: hunc Patinus pag. 412. ritè refert ad Coloniam Juliam Auguſtam Felicem; ſed quàm malè pariter Helviam dixit, hos ſequutus eſt Com. Mediobarbus pag. 379. Triſtani & ejus ſequacium errorem notavit quidem P. Harduinus pag. 191. & 192. ſed ab aliis edoctus, poſtquam notas ſuas ad Plinium in lucem emiſiſſet, nam in iis l. 5. ſect. 18. agens de Heliopoli, ne verbum quidem de ipſius urbis nummis.

Hic nummus primæ & ſecundæ formæ inter elegantiores collocandus.

COL.

COL. IVL. AVG. FEL. HEL. *Colonia Julia Auguſta Felix Heliopolitana.* Duo cornua fructibus repleta decuſſatim, caduceo intermedio.

Cornu fructibus refertum, cornu Amalthææ dicitur, idem quod cornucopiæ, cujus fabula variè narratur apud Autores: qui illud Amalthææ vocant, Jovem tradunt in Creta nutritum lacte capræ cui nomen erat Amalthæa, quam Jupiter jam adultus ob acceptum beneficium in ſidera retulit, hujus alterum eorum nymphis nutricibus dedit, videlicet officii præmium, hanc adjiciens facultatem, ut quidquid optaſſent, id illis ex eo cornu largiter ſuppeditaretur: alii qui ipſum cornucopiæ appellant, ipſum ab Hercule Acheloo, cùm ſe in taurum mutaſſet, devicto detractum fuiſſe memorant, quod Naiades acceptum & omnium fructuum primitiis refertum, Copiæ conſecrarunt, id propterea abundantiæ ſymbolum dicitur, ut & caduceus pacis. Heliopolitani quem typum in nummis cuderunt, cùm Valerianus & Gallienus imperare cœperunt, augurantes ſub iis abundantiam & pacem æternam.

Hic nummus minimi moduli, à Patino pag. 411. editus, pro raro habendus.

HIPPO *Regius.*

IMP. C. GALLIENVS AVG. Caput Gallieni laureatum.
C. G. IVL. H. A P. *Colonia Gemella Julia Hipponenſis Auguſta Pia.* Victoria inſiſtens globo, utraque manu coronam ſupra caput attollens.

Hippo urbs Africæ littoralis gemina, unde in nummis Gemellam ſe nominat, una *Hippo Regius*, altera *Hippo Diarrhytos*, id eſt irriguus; prior Colonia ab Antonino Pio in Itin. dicitur *Hippone Regio Colonia* M. P. XXXII. Hanc à Julio deductam indicat nomen *Juliæ*: de ipſa paſſim dictum eſt. Victoria globo impoſita ab Hipponenſibus Gallieno adulantibus ſignata videtur ob victorias per totum terrarum orbem tum ab eo cùm ab ejus ducibus relatas; nam, ut ſæpius diximus, non modò barbari provincias Romanas ubique depopulabantur, ſed plurimi Tyranni Imperatores ſe tum temporis proclamaverunt.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis inter elegantiores habendus.

C. G. I. H. P. *Colonia Gemella Julia Hipponenſis Pia.* Arcus triumphalis ſuper quem Imperator in bigis elephantorum, hinc & inde Victoria.

Hippo appellatur Regius, quia Numidiæ Regum ſedes erat, ac proinde à Silio lib. 3. dicitur,
Urbs Libyæ antiquis placuit quæ Regibus Hippo.

Urbs nummum Gallieno cum inſigni munificentiæ monumento cudit, huic enim arcus erectus videtur ob ejus in cives liberalitatem; Colonia autem terræ motu everſa erat, ſi quidem Treb. Pollio in ejus vita plurimos terræ motus in variis locis extitiſſe narrat, quibus multæ fabricæ abſorptæ ſunt cum habitatoribus. *Mota eſt*, inquit, *Roma, mota & Libya; hiatus terræ plurimis in locis fuerunt, quum aqua ſalſa in foſſis appareret. Maria etiam multa urbes occuparunt.* Gallienus Hipponenſibus haud dubiè ſubvenit, proinde ipſi non modò arcum in rei memoriam erexere, ſed ipſius figuram marmore perenniorem in nummis conſignarunt; arcus quidem temporis injuriâ collapſus eſt, ſed nummi ſuperſtites gratos ipſorum animos adhuc teſtantur. Gallienus ſupra arcum in bigis elephantorum triumphans conſpicitur, in monumentum triumphi quem Romæ ſolenni cum pompa celebravit, poſtquam ex Thracia Scythis debellatis victor rediit, ut narrat idem Pollio.

Hic nummus mediocris moduli pro rariſſimo & elegantiſſimo habendus.

C. G. I. H. P. *Colonia Gemella Julia Hipponenſis Pia.* Lupa cum puerulis Romulo & Remo.

Frequentes Coloniæ Hipponenſis nummi Gallieno dicati beneficium ab hoc Imperatore acceptum denotant, quod noſtram de arcu erecto ſententiam planè confirmat. Lupa cum puerulis Coloniarum Romanarum ſymbolum eſt, quod illæ tanquam ab urbe propagatæ præferebant ad ſui originem indicandam: nemo enim neſcit Romulum & Remum in Tiberim abjectos fuiſſe, ipſiſque littori redditis, in proxima alluvie repertis Lupam ubera præbuiſſe; eorum ejuſmodi ſimulacrum Romæ poſitum anno U. C. 457. ab Ædilibus Curulibus narrat Livius Dec. 1. lib. 10. quod ab hoc tempore pro inſigni Romanorum extitit. Vide quæ diximus ad eundem typum in Commodo pag. 215.

Hic nummus minimi moduli inter raros & elegantes reponendus.

THESSALONICA.

ΑΥΤ. Κ. ΠΟ. ΛΙΚ. ΓΑΛΛΙΗΝΟϹ. ϹΕΒ. Caput Gallieni laureatum.

ΘΕϹϹΑΛΟΝΙΚΗ. ΜΗΤΡ. ΚΟ. Β. ΝΕ. Θεσσαλονίκη Μητρόπολις Κολωνία βὶς Νεωκόρος. Vas ſeu diſcus in quo palmæ ramus, in medio vaſis ſcriptum eſt ΠΥΘΙΑ.

Theſſalonica urbs Macedoniæ ad ſinum Thermaicum à Caſſandro de uxoris Theſſalonicæ Alexandri M. ſororis nomine appellata eſt, ut narrat Strabo lib. 7. pag. 330. Μετὰ δὲ Ἀξιὸν ποταμὸν ἡ Θεσσαλονίκη ἐστὶ πόλις, ἣ πρότερον Θέρμη ἐκαλεῖτο, κτίσμα δ' ἐστὶ Κασσάνδρου, ὃ ἐπὶ τῷ ὀνόματι τῆς ἑαυτοῦ γυναικός, παιδὸς δὲ Φιλίππου τοῦ Ἀμύντου ὠνόμασε. *Theſſalonica urbs ad fluv Axium, prius Therme, opus Caſſandri, cui nomen dedit Theſſalonicæ uxoris, Philippi Amyntæ filiæ.* Hæc urbs Metropolis & Coloniæ titulis inſignitur, quos in Valeriani nummis ab hoc Imperatore accepiſſe diximus, propter obſidionem ab ea fortiter latam, teſte Zoſimo, quod Trebellius Pollio in vita Gallieni confirmare videtur. *Gotthi & Clodius, de quo dictum eſt ſuperius, occupatis Thraciis Macedoniam vaſtarunt, Theſſalonicam obſederunt.* Sed cùm hæc urbs ſe in nummis Νεωκόρος inſcribit, iis prærogativis gaudebat priùs quàm Metropolis & Colonia conſtitueretur; ſi quidem nummi Gordiani Tertii cum epigraphe ΘΕϹϹΑΛΟΝΙΚΕΩΝ ΝΕΩΚΟΡΩΝ nos docent Theſſalonicenſes primum factos fuiſſe ab eo Neocoros, cùm vox ΝΕΩΚΟΡΩΝ ante hujus Imperatoris nummos in aliis non occurrat: Theſſalonicenſes autem Neocoros iterum pronunciatos demonſtrant Philippi nummi, in quibus ΘΕϹϹΑΛΟΝΙΚΕΩΝ. Β. ΝΕ. De Pythiis certaminibus in Salonina Aug.

Hic nummus mediæ formæ inter elegantiores numerandus.

TYRUS.

IMP. C. P. LIC. GALLIENVS AVG. Caput Gallieni radiatum.

COL. TYRO METR. *Colonia Tyros Metropolis.* Aſtarte tutulata ſtans dextram imponit trophæo, ſiniſtrâ ſcipionem, à ſiniſtris Victoria columnæ impoſita ei coronam porrigit, pro pedibus hinc Silenus, inde Conchylium.

Eadem epigraphe, eademque Aſtarte in templo tetraſtylo.

Tyrus urbs Phœniciæ Metropolis & Colonia, Metropolis quidem dignitate ab Hadriano donata, à Sept. autem Severo Colonia facta, Gallieno ut Valeriano patri nummos dedicat, quos Roma Imperatores appellaverat; his verò frequentes nummos Tyrus dedicavit, quod Valerianus in Syria commoraretur ad repellendos Perſas in Meſopotamiam irrumpentes. Typum hujus nummi non ſe ſatis noviſſe fatetur Eq. Patinus pag. 299. ſed ille Aſtarten ſeu Venerem exhibet, hæc Dea eſt in Phœnicia & provinciis finitimis maximè culta, quæ Hebraicè dicitur *Aſtoret*, Regum lib. 3. c. 11. v. 5. ubi LXX. Senes vertunt Aſtarten, cui Hiramum Tyri Regem templum erexiſſe narrat Joſephus contra Ap. lib. 1. Τότε δὲ Ἡρακλέους καὶ τῆς Ἀστάρτης τέμενος ἀνιέρωσεν. *Herculiſque & Aſtartes fana dedicavit.*

dedicavit. Hujus templi figuram tanquam opus celeberrimum Tyrii in hoc nummo repræſentarunt. De Victoria columnæ impoſita ut de Sileno ac Conchylio urbis ſymbolo paſſim diximus.

Uterque nummus primæ magnitudinis pro raro habendus.

COL. TYRO. MET. *Colonia Tyros Metropolis.* Figura virilis nuda extenſis ambabus ſupra triremem, in area Conchylium.

Figura virilis nuda, Hercules eſt Tyrius ſupra triremem poſitus, an tanquam triremium inventor, quas fabricare Tyrios docuiſſe narrat Nonnus l. 40.

Δίφρον ἁλὸς σχεδίω πρωτόπλοον, ἢ διὰ πόντε
Τμεας ὀχλίζοι.
Currum maris extemporalem primò navigantem, qui per pontum
Vos moveat.

An verò ob res ab eo per mare geſtas, non modò autem Herculem Tyrium ad Gades perveniſſe tradit Clearchus, teſte Iſaacio Lycophronis interprete, ſed & Arrianus quoque affirmat, τὸν Τύριον Ἡρακλέα τοῖς περὶ τὰ Γάδειρα τόποις ἐπιφοιτῆσαι. *Tyrium Herculem ad loca Gadibus vicina acceſſiſſe.* Hercules brachia extendit tanquam hinc & inde itinera ſua oſtendens, vel undique per mare eundum eſſe docens. Tyrium Herculem Nonnus Aſtrogitonem appellat; Euſebius Præpar. lib. 1. Phœnicum linguâ dictum fuiſſe *Melec Cartha*, ſeu *Regem urbis*. Illum Minoi σύγχρονον facit Suidas: Ἀνεφάνη δ' ἐπὶ Μίνωος Ἡρακλῆς Τύριος, ὃς εὗρε τὴν βαφὴν τῆς καλυμμένης Κοχύλης, ἀπὸ κυνὸς αἱμαχθείσας τὰς σιαγόνας. *Inclaruit Minoe regnante Hercules Tyrius, qui purpuræ tincturam invenit, poſtquam canis ſui maxillas Conchylii ſanie infectas obſervaret.* Ob uſum purpuræ inventum Tyrii Conchylium in nummis pro urbis ſuæ inſigni appoſuerunt.

Hic nummus majoris formæ inter præſtantiores recenſendus.

COL. TVRO. MET. *Colonia Tyros Metropolis.* Vir nudus brachio ſtrophium gerens, ſaxo ſerpentem contra ſe erectum impetit: in area Conchylium.

Jam prodiit ſimilis in Tyriorum nummis Gordiano tertio dicatis typus, quem ad Cadmum Agenoris Tyri Regis filium, draconem ſaxo occidentem revocavimus: dubitabamus an non ad Herculem Tyrium ſpectaret nummus, ſed cùm figura illa virilis in utroque nummo ſtrophium circa brachium lævum habeat, & Leonis ſpolium ſolemne ſit Herculis inſigne, pro Cadmo ſtatuimus, teſte Nonno, qui Cadmum ſerpentis caput ſaxo fregiſſe affirmat Dionyſiac. lib. 4.

Ἄκρα δρακοντείοιο καρήατος ἔθλασε πέτρῳ.
Summitatem draconei capitis fregit ſaxo.

Veritas hujus fabulæ ſic ſe habet, teſte Palæphato de Fab. narrat. lib. 1. Draco Thebanorum Rex erat, Martis filius, quem Cadmus occidit, ejuſque regnum occupavit; indeque finxerunt Cadmum interfeciſſe ſerpentem, ut deſcribit Nonnus loco citato. Tyrii verò Cadmi factum ad antiquitatem urbis indicandam, ut Syrii Europam ejus ſororem frequenter in nummis ſuis exhibuerunt: Agenor enim eorum pater Tyri Rex fuit antiquiſſimus. Vide nummum Aquiliæ Severæ pag. 101. & Gordiani tertii pag. 150.

Hic nummus majoris formæ pro rariſſimo numerandus.

COL. TYRO. MET. *Colonia Tyros Metropolis.* Arbor inter duos lapides metarum inſtar.

Hic nummi typus ad Tyri novæ originem ſpectat, à Palætyro triginta ſtadiis diſtantem; hæc ad maris Phœnicii littus, illa in inſula condita, quam Alexander M. continenti aggeribus junxit, dum eam expugnavit. Hercules Tyriis ut novam hanc urbem ædificarent auctor fuit, eos naves fabricare docuit, quibus quærerent duas inſtabiles in mari petras; has Nonnus vocat Ambroſias Dionyſ. lib. 40.

Ἃς φύσις Ἀμβροσίας ἐπεφήμισεν.
Quas natura Ambroſias celebravit.

Id confirmat ſuperior Gordiani nummus p. 151. in quo ΑΜΒΡΟϹΙΕ ΠΕΤΡΕ. Hercules autem monuit Tyrios ſuper eas olivam arborem eſſe natam.

Ὅππη φυτὸν ἦεν Ἀθήνης.
Ubi arbor erat Minervæ.

Et ſuper arborem Aquilam inventuros, quâ Jovi & Neptuno immolatâ, petras tunc ſtabiles & immotas fieri, ſuper quas urbs erat ædificanda.

Hic nummus primæ magnitudinis inter elegantiores reponendus.

Capita Valeriani radiati & Gallieni laureati adverſa.

TYRVS SEPT. COL. METROPOL. *Tyrus Septimia Colonia Metropolis.* Aliquid agnitu difficile in quadam ſubſtructione; hinc & inde lauri ramus.

Inſolens hujus nummi licèt detriti typus ſuaſit, ut publicum eum faceremus, donec integrior occurrat: ille porro, ſi nobis conjecturæ locus, ad certamina Actia & Heraclia Tyri edi ſolita pertinet; id confirmare videntur duo lauri rami, ut in ſimili Caracallæ nummo ad hos ludos ſpectante appoſiti. Duo autem illi rami duo certamina indicant, quorum laurus victoris inſigne eſt; & quidquid ob detritionem diſtingui nequit, præmium videtur in loco quidem edito, ut in certaminibus ſolebat, expoſitum. Vide aliquid ſimile in Boſtrenis nummis Alex. Severi pag. 114.

Hic nummus integer ſecundæ formæ pro rariſſimo habendus.

VIMINACIUM.

IMP. LICI. GALLIENVS AVG. Caput Gallieni laureatum.

P. M. S. COL. VIM. *Provinciæ Mœſiæ Superioris Colonia Viminacium.* In imo AN. XIIII; in aliis AN. XV. in aliis AN. XVI. *Anno decimo-quarto.* Mulier ſtans brachiis infrà extenſis, hinc Bos, inde Leo.

Viminacium Mœſiæ ſuperioris urbs in nummis Gallieno annos XIIII. XV. & XVI. Coloniæ fundationis primis tribus annis Imperii Valeriani patris & ſui correſpondentibus percuſſit; ſed cur ab illo tempore nulli ex ipſa Colonia nummi huic Imperatori ſignati obſervantur, cùm ille ad Tribunitiam poteſtatem uſque XVI. pervenerit: ſi conjecturæ locus, id cauſæ fuiſſe videtur, quod Ingenuus qui Pannonias regebat, Imperio dignus à militibus exiſtimatus ſit, & ejus tractus Coloniæ tunc Gallieno nummos non cuderent, & præſertim cùm à Legionibus Mœſiacis ille Imperator appellatus fuiſſet; hunc tandem Gallienus, Fuſco & Baſſo Coſſ. vicit, & Mœſiacos graviter mulctatus eſt, teſte Treb. Pollione: *In omnes Mæſiacos tam milites quàm cives aſperrimè ſævuit, nec quemquam ſuæ crudelitatis exſortem reliquit; uſque adeo aſper & truculentus, ut pleraſque civitates vacuas à virili ſexu relinqueret.* Jus etiam cudendæ monetæ Viminacio & aliis hujus tractus urbibus abſtulit, quod tandem poſt ipſum omnibus Coloniis & provinciis, ſi Ægyptum exceperis, à Claudio vel Aureliano abrogatum eſt, nulli enim ampliùs Coloniarum nummi, & cum urbium Græcarum nomine occurrunt.

Hi nummi mediæ magnitudinis inter raros recenſendi.

CORNELIA SALONINA.

SALONINA Gallieni uxor, in nummis Latinis & Colonicis *Cornelia Salonina Auguſta* appellatur, in quibuſdam *Salonina Chryſogone Auguſta*. *Corneliæ* nomen Romanam gentem indicat, *Chryſogones* appellatio Græcam ſonat; ideo hanc Auguſtam origine Græcàm cum Triſtano exiſtimamus. Quæ Chryſogone antè dicebatur, Auguſta deinde facta, Corneliæ nomen gentis Romanæ accepit; ſicut Domna Septimii Severi Imperatoris uxor, Julia appellata eſt.

SALONINÆ *nummi ſecundæ & minimæ formæ inter rariores, primæ rariſſimi ſunt.*

BERTTUS.

CORNELIA SALONINA AVG. Caput Corneliæ Saloninæ.

COL. IVL. AVG. FEL. BER. *Colonia Julia Auguſta Felix Berytus* vel *Berytenſis*. Mulier tutulata inſiſtit acroſtolio, dextrâ baculum in crucem efformatum, lævâ veſtem colligit, à ſiniſtris Victoria columnæ impoſita coronam ei porrigit.

Berytus urbs & Colonia Phœniciæ littoralis, Gallieno gratulans, Saloninæ ejus uxori nummos ſuos dedicat; & cùm iſta formâ eſſet egregia, Venerem ſeu Aſtarten in averſa parte exhibuit, Romanorum exemplo, in quorum nummis Salonina dicitur VENVS AVGVSTA. VENVS FELIX. VENVS VICTRIX. VENVS GENITRIX. Illa formæ & generationis Dea ab antiquis credita eſt; ideoque dicta Venus, quòd ad omnes res veniat, vel quod per eam omnia proveniant. Aſtarte ſeu Venus tutulata eſt in nummo, tanquam tutelare urbis numen, ut ſæpius diximus. Inſiſtit acroſtolio, quod in aliis manu gerit, ad indicandum Coloniæ ad mare ſitum. Acroſtolia erant extremæ partes navis, quas Latini roſtra vocant. Scipio ſeu ſceptrum ejus inſigne eſt. Victoria columnæ impoſita ei coronam porrigit, ut illa ipſius ſimulacro adſtabat, in memoriam victoriarum, quas auſpice Aſtarte Phœnices olim retulerant.

Hic nummus ſecundæ magnitudinis inter rariores numerandus.

COL. IVL. AVG. FEL. BER. *Colonia Julia Auguſta Felix Berytus*. Caput Aſtartes tutulatum, medio corpore, hinc & inde Aquila legionaria.

Berytenſes iterum in Saloninæ nummis Aſtarten ſeu Venerem repræſentant, tanquam ipſa Salonina altera eſſet Venus, & altera urbis tutelaris Dea. Beroë urbs à Saturno condita eſt, teſte Stephano; Saturnus eam dedit Neptuno, hic verò de nomine Beroës filiæ Veneris, quam uxorem duxit, urbem appellavit Beroën, ideo Nonnus eam nominaſſe videtur Amorum Portum, quod Venus in eam, uti jam diximus, appuliſſet.

Ἔςι πόλις Βερόη βιότε τρόπις, ὅρμος ἐρώτων.

Eſt urbs Beroë vitæ carina, portus amorum.

Duas

Duas illas Aquilas legionarias ad Coloniæ originem ſpectare quis unquam pronunciaſſet, niſi nummus perrarus noſter Auguſti id nos edocuiſſet. Berytus, Colonia quidem à Julio Cæſare conſtituta eſt, unde ipſi nomen *Juliæ*, ab Auguſto deinde Veteranis frequentata, unde *Auguſtæ* appellatio: ſed nummus emeritos v. Macedonicæ & VIII. Auguſtæ Colonos fuiſſe Berytum tranſmiſſos declarat, unde binæ Aquilæ legionariæ in nummo percuſſæ.

Hic nummus minimi moduli inter præſtantiores reponendus.

DIUM.

CORN. SALONINA AVG. Caput Corneliæ Saloninæ.

COL. IVL. DIENSIS. *Colonia Julia Dienſis.* In area D. D. *Decreto Decurionum.* Jupiter ſtans dextrâ pateram, ſiniſtrâ haſtam, pro pedibus prora navis, in aliis Aquila.

Dium, urbs Macedoniæ littoralis ad ſinum Thermaicum, Saloninæ nummos percuſſit, Gallieno per uxorem Auguſtam gratulans, ut ipſe provinciæ periclitanti ſubvenire vellet: barbari enim eam incurſionibus devaſtabant. Jupiter in averſa parte ut tutelaris urbis Deus exhibetur, quem ſe vidiſſe Alexander hortantem ad Perſarum Imperium occupandum narrat Joſephus l. 11. c. 8. pag. 385. Τότε γὰρ καὶ κατ' ὕπνους εἶδον ἐν τῷ νῦν σχήματι, ἐν Δίῳ τῆς Μακεδονίας τυγχάνων. *Hunc enim vidi & in ſomnis hoc ipſo habitu cùm adhuc eſſem in Dio Macedoniæ.* Juxta urbem erat Jovis templum, de quo egimus in Sept. Severo pag. 10. Olympiaco certamine celeberrimum. Magna quidem certamina Olympiaca circa Olympiam Eleæ celebrabantur; minora autem Dio, quæ ab Archelao Macedonum Rege inſtituta nos docet Demoſthenis Scholiaſtes ad Orat. περὶ παραπρεσβείας. Prora navis pro pedibus Jovis, urbis ſitum indicat. Aquila in aliis nummis ſignatur tanquam avis huic Deo peculiariter ſacra.

Hic nummus minimæ formæ pro rariſſimo habendus.

THESSALONICA.

ΚΟΡ. CΑΛΟΝΙΝΑ ΑΥΓΟ. Caput Corneliæ Saloninæ.

ΘΕCCΑΛΟΝΙΚΗ ΜΗΤΡ. ΚΟ. Β. ΝΕ. Θεσσαλονίκη Μητρόπολις βὶς Νεωκόρος. Vas ex quo palmæ ramus erumpit, in medio vaſis legitur vox ΠΥΘΙΑ.

Theſſalonica urbs Macedoniæ nummos Saloninæ dedicat beneficii memor, quod à Valeriano Gallieni ipſius marito patre acceperat, qui eam Coloniam & Metropolim conſtituerat, ut denotant ſuperiores Theſſalonicenſium in illius honorem dicati cum epigr. ΘΕCCΑΛΟΝΙΚΗ ΜΗΤ. ΚΟΛΩ. Θεσσαλονίκη Μητρόπολις Κολωνία, in aliis Coloniæ & Metropolis titulos non adhuc gerit urbs, ſed tantummodo Νεωκόρος dicitur, & quidem bis; primam Neocoriam ſub Gordiano tertio, & ſecundam ſub Philippo illam obtinuiſſe diximus, antequam Metropolis & Colonia à Valeriano Imperatore facta fuiſſet: licèt autem Theſſalonicenſes in hoc Saloninæ nummo certaminum apud ſe ſub Gallieno editorum memoriam denotent, quæ tertiam poſtularent Neocoriam in Græcis urbibus neceſſariam, liceat nobis conjicere Senatuſconſulto non ampliùs opus eſſe ad ludos celebrandos, cùm urbes Coloniæ dignitatem acceperant; ideo vox iſta Νεωκόρος in Coloniarum nummis valde rara, licet frequenter edita ſint in Coloniis certamina. Hic nummus Pythicum agonem Theſſalonicæ celebratum fuiſſe indicat; ille in honorem Apollinis ob Pythonem ſerpentem occiſum inſtitutus eſt: initio coronarius erat, deinde pecuniarius, poſtremò coronarius, ſed primis temporibus ex auro, pomis, eſculo, etiam lauro: Muſicus quidem initio, Equeſtris poſtea & Gymnicus ut alii ſacri agones.

Hic nummus ſecundi moduli, à Triſtano tom. 3. pag. 111. editus, inter rariores numerandus.

TROAS.

CORN. SALONINA AVG. Caput Corneliæ Saloninæ.
COL. AVG. TRO. *Colonia Auguſta Troadenſis.* Aquila alis ſemiexpanſis ſupra cippum.

Troas urbs Phrygiæ minoris, Colonia ab Auguſto conſtituta, *Auguſtæ* nomen præfert : hæc in nummis Imperatoribus eorumque familiæ percutiendis erat diligentiſſima, ut immunitates à Claudio ſibi conceſſas conſervaret, ideo nummum hunc Saloninæ Gallieni uxori dicavit, ut obſequium ſuum erga Imperatorem demonſtraret ; illa Aquilam in nummis ſuis exhibuit, quæ Imperium Romanum denotat, vel Coloniæ militaris inſigne eſt, vel ad Jovem ſpectat : Aquila autem cùm Imperium Romanum indicat, nunquam cippo impoſita eſt ; quando militaris Coloniæ ſymbolum eſt, ipſi ſemper ſignum quoddam militare additur : illa igitur ad Jovem potiùs ſpectare videtur : cippus enim quemdam reverentiæ gradum denotat, Colonia Troas Jovem ſub Aquilæ forma forſan venerata eſt, Dardanii & Ilii proximarum urbium exemplo, quæ eum in nummis Ganymedem hac forma rapientem exhibent : Ganymedes enim Trois Regis filius in Ida monte, à Troia 3. mill. paſſ. ab Aquila raptus eſt.

Hic nummus infimæ molis inter elegantiores aſcribendus.

TYRUS.

CORNE. SALONINA. AVG. Caput Corneliæ Saloninæ.
COL. TYRO. METRO. *Colonia Tyros Metropolis.* Mercurius ſtans cum pallio, dextrâ baculum, ſiniſtrâ caduceum, hinc Ibis, inde Conchylium.

Tyrus Phœniciæ Metropolis & Colonia nummos Valeriano in Syria pro bello Perſico commoranti percuſſit, ita & Gallieno ejus filio, Saloninæque hujus uxori, familiæ Auguſtæ ejuſmodi gratulans. Mercurius ſui cultum in urbe indicat ; is nudus ut ſolet, aut ſtrophio ornatus non eſt, ſed palliatus tanquam Philoſophus, ideo virgam quam radium vocant, dextrâ gerit, ad Geometriæ & Aſtrologiæ uſum. Phœnices & Ægyptii Mercurium tanquam ſapientiſſimum Philoſophum venerabantur, illumque Cicero de Nat Deor. lib. 3. Ægyptiis leges & litteras tradidiſſe commemorat. Ipſe Ægyptiis Thoth vel Theuth dicitur, Phœnicibus Thautus. Mercurius caduceum tanquam inſigne gerit. Ibis pro ejus pedibus appoſita eſt, quod hæc avis ipſi ſacra ſit, teſte Platone in Phædro, quo loco Socrates loquitur. *Audivi equidem*, inquit, *circa Naucratem Ægypti priſcorum quendam fuiſſe deorum, cui dicata ſit avis, quam Ibim vocant, Deo autem ipſi nomen Theuth.* Cur Ibis Mercurio tribuatur, in Valeriano diximus, quod Diis à gigante Typhone in Ægypto perterritis, ille in hanc avem mutatus ſit. Conchylium Tyri perpetuum eſt ſymbolum.

Hic nummus primæ magnitudinis inter rariores & elegantiores numerandus.

CORN. SALONINA. AVG. Caput Corneliæ Saloninæ.
COL. TYRVS METRO. *Colonia Tyrus Metropolis.* Tripus, in area Conchylium.

Tripus

Tripus in Tyri nummis ad Apollinem ſpectat, is unus ex tutelaribus urbis numinibus erat, nam cùm Alexander M. Tyrum obſideret, narrat Plutarchus in ejus vita plurimos Tyrios in ſomniis Apollinem vidiſſe ad Alexandrum ſe tranſiturum dicentem, cum ſibi cordi non eſſe ea quæ in urbe agerentur : itaque illi ſicut transfugæ ſceleris comperti Apollinis ſimulacrum devinxere catenis, claviſque baſi affixere, Alexandri fautorem appellantes, ſed Tyro captâ Alexander ei catenas detraxit, & Philalexandrum vocari juſſit. Tripus autem Apollini tanquam Vati tribuitur. Apollo etiam pro Citharœdo accipitur, & tunc lyram gerit; modo pro Jaculatore & Sagittario, & arcum tenet, ſed Tripus à machina illa terræ impoſita, unde oracula petebantur, quæ tribus fulcris ſuſtinebatur, nomen accepit; vide Diod. Siculum lib. 16. pag. 524. Εἶναι δὲ τὴν μηχανὴν τρεῖς ἔχουσαν βάσεις, ἀφ' ὧν αὐτὴν τρίποδα κληθῆναι. *Machinæ tres erant baſes, unde Tripodi illi nomen obvenit.* Conchylium ſolenne eſt Tyri inſigne.

Hic nummus ſecundæ & minimæ formæ pro raro & inſigni habendus.

COL. TYRO. METR. ACTIA. ERACL. *Colonia Tyros Metropolis Actia Heraclia.* Menſa ſupra quam duo vaſa ſeu diſci cum palmis, ſub menſa Conchylium.

Tyrus certaminum Actiorum & Heracliorum celebrationem ſub Gallieno editam in nummis Saloninæ ejus uxoris conſignavit, illa in Apollinis, hæc in Herculis tutelarium urbis numinum honorem inſtituta ſunt, de quibus fusè in Caracalla p. 49. & Otacilia fol. 183. diximus. Apollinem autem & Herculem Deos Tyrii tutelares fuiſſe docent Diodorus & Plutarchus in vita Alexandri Magni. Duo hæc certamina duobus vaſis indicantur, quæ menſæ impoſita ſunt, adinſtar illius, ſuper qua in ludis Olympicis victoribus coronas fuiſſe depoſitas narrat Pauſanias lib 5. p. 315. quam ex ebore & auro fabricata in ipſo tradit. Ἡ τράπεζα δὲ ἐλέφαντος μὲν πεποίηται καὶ χρυσοῦ. *Menſa ipſa partim ex ebore, partim ex auro fabricata eſt.* Menſa in medio ſtadii victoriæ præmia aſſervabat, in hac duo diſci ſeu vaſa palmæ ramum exhibent victoris inſigne : palma enim præter præmium & coronam pro quolibet certamine diverſam Hieronicæ ſeu ludorum victori concedebatur. Conchylium perpetuum Tyri urbis ſymbolum.

Hic nummus ſecundi moduli inter præſtantiores computandus.

INDEX

INDEX
AUCTORUM VETERUM.

ÆLIANUS, 4. 26. 97
Acta Conciliorum, 133. 187
Albricus, 203.
Ammianus Marcellinus, 6. 20. 81. 114. 115. 123. 133. 149. 192. 193. 194. 197. 198. 201. 206. 209.
Antonini Pii Itinerarium, 167. 186. 241
Apollodorus, 76. 125. 168
Appianus, 15. 25. 47. 149. 157. 167. 225
Apuleius, 56. 91
Aratus, 44. 136. 169. 222
Ariſtophanes, 77
Ariſtoteles, 72
Arrianus, 243
Artemidorus, 100
Aſconius Pædianus, 182
Athenæus, 6. 10. 47. 60. 64. 90. 101. 119. 123. 163. 180. 223.
D. Auguſtinus, 139. 164
Aurelius Victor, 33. 41. 166.
Aurelius Victor Schotti, 136. 158. 170. 181. 185. 193. 207. 209. 228.
Auſonius, 99
Caius J.C. 26. 46
Callimachus, 184
Cantacuzenus, 66
Capitolinus, 18. 59. 64. 65. 94. 133. 135. 136. 138. 144. 145. 146. 148. 152. 153. 154. 155.
Catullus, 26
Chronicon Alexandrinum, 12. 37
Cicero, 4. 8. 12. 19. 48. 56. 87. 91. 151. 168. 174. 181. 182. 217.
Clemens Alexandrinus, 8. 89. 196
Codex Juſtinianeus, 164
Coluthus, 216
Curtius, 48. 68. 125. 183
D. Cyprianus, 197
D. Cyrillus, 12
Didymus in Homerum, 79
Digeſta Juris Civilis, 91
Dio Caſſius, 4. 21. 23. 25. 27. 28. 32. 33. 34. 41. 49. 51. 54. 58. 60. 63. 67. 69. 71. 72. 73. 74. 82. 86. 87. 91. 92. 96. 99. 103. 111. 114. 115. 153. 172. 175. 179. 188. 191. 197. 199. 206. 218.
Dio Chryſoſtomus, 192
Dionyſius Periegetes, 6. 59. 125. 193. 196
Diodorus Siculus, 10. 11. 37. 48. 68. 78. 88. 121. 132. 138. 155. 235. 248.
Eſaias Propheta, 19. 48. 86. 107
Euſebii Chronicon, 8. 35. 39. 48. 192
Euſebii Præp. Evang. 25. 28. 48. 140. 143. 150. 155
Euſtathius in Dionyſ. Perieget. 8. 25. 27. 59. 181. 193. 196. 209.
Euthymius, 97
Eutropius, 35. 122. 181. 197. 209
Faſti Capitolini, 6
Feſtus Avienus, 36
Florus, 132. 208
Frontinus,
Fulgentius, 82. 84. 199. 216
Gellius, 202. 207
Geneſis, 86. 189.
Geographus incertus Gothofredi, 12. 38. 167. 235
Herodianus, 5. 16. 20. 24. 28. 31. 33. 36. 39. 40. 41. 45. 46. 52. 67. 78. 81. 84. 87. 91. 92. 96. 97. 103. 107. 109. 110. 111. 114. 116. 118. 120. 121. 122. 123. 125. 128. 133. 135. 136. 184.
Herodotus, 68. 143
Heſychius, 44. 65. 86
D. Hieronymus, 101
Homerus, 43. 44. 48. 106. 149
Horatius, 79. 97. 109. 166
Hyginus, 44. 74. 89. 134. 151. 167
Joannes Antiochenus, 15. 46. 193
Joſephus, 15. 22. 29. 60. 63. 68. 70. 77. 92. 94. 95. 97. 101. 162. 163. 168. 171. 174. 180. 183. 195. 196. 204. 215. 216. 217. 222. 223. 242. 246.
Iſacius Lycophronis interpres, 243
D. Iſidorus, 35
Judicum Liber, 123
Julianus Apoſtata, 5. 14. 81. 84. 105. 127. 157. 161. 215.
Julius Cæſar, 218
Julius Maternus, 114. 215
Juſtinus, 163. 175.
Juvenalis, 52
Lactantius, 26. 52. 203. 222
Lampridius, 62. 69. 70. 71. 73. 79. 82. 108. 112. 113. 114. 117. 122. 124. 127. 128. 129. 130. 170. 177.
Libanius, 39
Livius, 4. 7. 10. 37. 40. 45. 67. 112. 147. 172. 181
Lucanus, 47. 68. 83. 114. 131
D. Lucas, 41
Lucianus, 19. 64. 65. 86. 87. 89. 97. 139. 181.
Lucretius, 132
Macchabæorum ſcriptor, 154
Macrobius, 14. 35. 37. 38. 48. 50. 55. 57. 72. 97. 125. 130. 150. 166. 194. 230. 235.
Marmora antiqua, 172
Martialis, 76
Maximus Tyrius, 126
Mela, 6. 88. 95.
Metaphraſtes, 36
Minucius Felix, 131
Moſchus Sidonius, 123
Muſæus, 76
Nicolaus Damaſcenus, 163. 183
Nonni Dionyſiaca, 28. 47. 68. 75. 77. 93. 95. 102. 104. 123. 129. 134. 140. 141. 142. 150. 171. 174. 183. 217. 218. 229. 234. 236. 139. 244. 245.
Notitiæ Epiſc. Græcorum, 179
Oppianus, 77. 147
Ovidius, 9. 22. 31. 33. 54. 75. 82. 89. 100. 175. 183. 222.
Palæphatus, 75. 124
D. Paulinus, 153
Paulus J. C. 11. 16. 20. 24. 39. 46. 50. 74. 165. 168. 173. 192.
Pauſanias, 8. 9. 10. 11. 13. 14. 19. 26. 31. 32. 38. 40. 42. 52. 54. 59. 65. 77. 82. 83. 84. 95. 119. 126. 147. 167. 181. 217. 232. 248.
Perſius, 118
Philo, 88
Philoſtrates, 216
Phlegon Trallianus, 94
Phornutus, 65. 117. 123. 125. 126. 132. 203.
Photius, 115. 130
Plato, 247
Plinius, 27. 44. 46. 56. 65. 85. 92. 120. 133. 141. 155. 174. 201. 232. 238.
Plinius Jun. 27. 37. 38. 47. 90. 145. 167

Plutarchus, 14. 18. 19. 27. 44. 49. 83. 87. 96. 110. 117. 119. 121. 140. 143. 161. 163. 186. 194. 196. 218. 233. 234. 248.
Polybius, 11. 43. 127. 164
Pollux, 20. 90. 225. 232
Pomponius Feſtus, 5. 90
Pomponius Lætus, 191. 197. 212. 213. 221. 224
Porphyrius, 24. 158. 206
Procopius, 19. 80. 92
Propertius, 215
Prudentius, 5
Ptolemæus, 42. 100. 115. 133. 148. 202. 220
Regum liber, 18. 151. 162. 242
Rufus Sextus, 35. 41. 121
Salluſtius, 38. 101
Sanchoniaton, 28. 87. 140. 143. 152. 155
Scholiaſtes Arati, 203
Scholiaſtes Demoſthenis, 10. 246
Scholiaſtes Pindari, 55. 184
Scholiaſtes Theocriti, 104
Scylax, 6. 151
Servius, 55. 60
Silius Italicus, 9. 14. 93
Smyrnæus, 122
Solinus, 93. 167. 187
Sophocles, 110
Spartianus, 6. 7. 13. 16. 17. 24. 31. 32. 34. 40. 55. 66. 169. 198.
Statius, 38
Stephanus Byzantius, 8. 10. 15. 28. 38. 43. 123. 146. 156. 169. 182. 198. 199. 213.
Strabo, 4. 7. 14. 17. 21. 23. 25. 26. 32. 40. 42. 44. 45. 51. 57. 59. 65. 68. 72. 79. 85. 86. 91. 92. 95. 110. 118. 120. 125. 132. 139. 144. 146. 156. 157. 162. 165. 168. 178. 180. 187. 202. 222. 224. 232. 233. 242.
Suetonius, 56. 88. 105. 181. 221
Suidas, 23. 41. 63. 65. 72. 151. 161. 243
Tacitus, 25. 42. 45. 98. 116. 132. 149. 194
Tertullianus, 22. 170
Theophilus, 97. 107
Theophraſtus, 19
Tibullus, 68
Trebellius Pollio, 232. 238. 241. 242. 244.
Trogus, 97. 107. 157
Tryphiodorus, 125
Valerius Maximus, 22
Varro, 101. 120
Virgilius, 11. 14. 23. 26. 34. 54. 65. 67. 83. 89. 126. 174. 183. 218. 222.
Vitruvius, 56. 175
Ulpianus, 12. 14. 16. 39. 58. 60. 81. 160. 165. 173. 215. 218.
Vopiſcus, 36. 98. 215
Xiphilinus, 5. 7. 31. 45. 85. 98. 119. 208
Zoſimus, 53. 159. 160. 161. 172. 173. 193. 196. 197. 212. 217. 220. 226. 227. 233. 239.
Zonaras, 107. 172. 182. 185. 188. 190

INDEX AUCTORUM RECENTIORUM.

ANGELONUS, 140
Ant. Auguſtinus, 131. 185
Baudrandus, 59
Benjamin Thudelenſis, 22. 162. 169. 171. 180
Bellorius, 235
Bochartus, 19. 87. 89. 92. 93. 97. 101. 143. 167. 198.
P. Chamillard, 5
Cuperus, 12
Erizzus, 70. 115. 141. 143. 230. 236. 239. 240
Etymologicum Magnum, 183
P. Faber, 82. 215
Falconerius, 17
Golzius, 67. 99. 120. 121. 147. 152. 176. 191
Gottifredus, 99
Gruterus, 20. 31. 60. 68. 81. 88. 95. 106. 167. 200. 226. 228.
P. Harduinus, 4. 10. 12. 23. 29. 31. 32. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 45. 47. 51. 58. 61. 64. 66. 67. 70. 71. 72. 78. 81. 115. 117. 120. 123. 126. 141. 145. 148. 149. 152. 158. 159. 160. 167. 169. 171. 179. 184. 186. 191. 198. 201. 204. 212. 214. 215. 222. 224. 230. 240.
Holſtenius, 12. 18. 37. 44. 64. 87. 115. 186. 192
Lævinus Hulſius, 239
Lilius Giraldus, 60. 71. 83. 100
Mediobarbus, 4. 6. 12. 23. 64. 70. 141. 145. 163. 166. 167. 169. 178. 184. 190. 197. 214. 215. 220. 222. 224. 225. 229. 230. 235. 239. 240.
P. du Molinet, 159
Morellius, 91. 94
P. Noriſius, 176. 197
Occo 99. 120. 141. 220. 224
Octavianus Strada, 190. 224
Oiſellius, 70
Onuphrius, 11. 51. 110
Patinus, 4. 12. 15. 23. 26. 36. 38. 42. 43. 58. 61. 62. 63. 64. 70. 74. 83. 102. 103. 114. 115. 120. 123. 126. 145. 153. 155. 160. 163. 168. 177. 178. 179. 182. 192. 197. 198. 205. 210. 212. 214. 228. 229. 240. 242.
Petavius, 73
Pinedo, 180
Ricquius, 70
Scaliger, 16. 24. 73. 97
Seguinus, 124. 148. 150. 169. 190
P. Servius, 177
Simſonius, 8
Spanhemius, 23. 24. 35. 36. 40. 44. 50. 54. 67. 81. 90. 120. 126. 147. 159. 172. 186. 191. 204.
Sponius, 16. 37. 49. 61. 152
Triſtanus, 11. 13. 23. 25. 29. 35. 36. 39. 44. 50. 66. 67. 73. 93. 102. 103. 112. 115. 120. 130. 136. 151. 152. 156. 177. 198. 204. 206. 221. 231. 232. 240. 245.
Vaillant, 15. 57. 73. 89. 96. 129. 163. 190
Voſſius, 85
Urſatus, 142
Zamoſius, 196

INDEX
RERUM ET VERBORUM MEMORABILIUM.

A

Abdaſtartus Tyri Rex, Bele Aſtartes filius, 60
Abgarus Oſrhoenorum Rex Sept. Severo Sagittarios pro bello Parthico ſuppeditavit, 34
Abgarus ejus F. copias cum Gordiano III. in bello Perſico conjunxit. 156
Abibalus Tyriorum Rex, Hirami pater, 94
Abraham prope Neapolim Samariæ habitavit, 189
Achab Iſraëlitarum Rex, 21
Achelous ab Hercule victus & occiſus, 241
Acrocorinthus Corinthi arx, 10
Acroſtolium, hoc eſt navis roſtrum, 245
quid in nummis indicat. 18
Actia certamina in Apollinis honorem inſtituta, 49.
Tyri celebrata ſub Caracalla, 48. Gordiano III. 151. Philippo, 175. Otacilia, 183. Treb. Gallo, 225. Gallieno, 175. Salonina, 246
Actiaca pugna ubi commiſſa. 42
Adadus Rex Damaſci, 162
Admetus Theſſaliæ Rex, 121. 147
Adonidis planctus, 19
Adonis fluvius juxta Byblum urbem, 70
Adrumetum urbs à Phœnicibus condita, 38
Ægyptii Nilum ut Jovem coluerunt, 14
Solem & Lunam Deos putarunt, 129
Deos non pecudibus & ſanguine, ſed precibus & thure ſolo placare ſolebant, 194
Ægyptus Macrini partibus adhæſit, 63
nullam accepit poſt Jul. Cæſarem ſub Imperatoribus Coloniam, 12
Ælia Capitolina ab Hadriano funditus everſa, 191
ab eodem reſtaurata & Colonia deducta, 1
unde ipſi Capitolinæ nomen, 191
Commodiana à Commodo deinde dicta, 1. 208
nummos percuſſit Sept. Severo, 1. Diadumeniano, 69. Elagabalo, 73. Trajano Decio, 191. Q. Herennio, 205. Hoſtiliano, 208
Æmilianus in Mœſia Imperator contra Gallum appellatus, 228
à Senatu confirmatus, 227
Marci & non Caii prænomen tulit, ibid.
Æmiliæ & non Juliæ gentis erat, 228
poſt tres menſes morbo extinctus, aut à ſuis interemptus eſt, 227
Æneas gentis Romanæ princeps habitus, 47
cùm caput velo obduxiſſet, inde mox ſacra faciendi, 13
Æra in plurimis Coloniarum nummis ſignata, in Antiochenſibus Syriæ Alex. Severi, 113. 185. Cæſarienſibus Palæſtinæ Caracallæ aut Elagabali, 29
Dacia Provincia in Philippi Sev. 160. Otaciliæ, 178. Philippi Jun. 187. Decii, 196. Q. Herennii, 206. Hoſtiliani, 209. Galli, 213. Æmiliani, 227. Gallieni, 242
Emiſenis, Juliæ Domnæ, 59. Caracallæ, 35
Ptolemaidenſibus, Elagabali, 85
Rheſainenſiis Decii, 197. Etruſcillæ, 203. Q. Herennii, 206
Sinopenſibus Caracallæ, 42. Gordiani Pii, 149
Viminaciis Gordiani Pii, 152. Philippi Sen. 175. Otaciliæ, 184. Philippi Jun. 189. Decii, 185. Etruſcillæ, 204. Q. Herennii, 207. Hoſtiliani, 210. Treb. Galli, 219. Voluſiani, 226. Æmiliano, 228. Valeriano, 237. Gallieno, 244
Æſculapius Apollinis ex Coronide Nympha F. 80
à patre Medicinam edoctus, 164
à Jove Plutonis precibus fulmine percuſſus, 80
Curio in deorum numerum relatus, 116
ſignatus in nummis Deulti Gordiani Pii, 144
& Philippi Senioris, 116
Damaſci in Valeriano, 230
Dienſis Coloniæ in Elagabalo, 80
Neapolis in Philippo Sen. 170
Agamemnon Dianæ cervum imprudens occidit, 55
Agenor Tyriorum Rex, 8. 48
Cadmi & Europæ pater, 89
Aglæa una ex Gratiis, Venuſtas dicta, 118
Agon Capitolinus à Nerone Romæ inſtitutus, 50. Muſicus initio tantum, 82
Agonalia certamina ſub Sept. Severo Romæ edita, 56
Agonotheta ludorum ſacerdos, 92
M. Agrippa Veteranos Berytum Colonos traduxit, 165
Agrippa Poſthumus in nummis Corinthi, 248
Cæſar & adoptatus ab avo Auguſto, ibid.
in Planaſiam inſulam relegatus, Tiberii juſſu poſt mortem Auguſti occiſus eſt, ibid.
Agrippa Rex Judææ Berytum exornavit, 63
Alcibiades quid Patrenſibus perſuaſit, 14
Alexander Severus in templo Alexandri M. natus, 112
Alexianus à parentibus appellatus, ibid.
Ex urbe Emiſa oriundus, 120
ab Elagabalo Imperatore adoptatus, 128
juvenis admodum Rom. Imperii gubernacula ſuſcepit, 121
cognomen Severi in memoriam avi aſſumpſit, Antoninus enim appellari noluerat, ibid.
bellum contra Parthos geſturus in Illyriam venit, ibid.
Troadem ſacrificaturus aſcendit, 125
Artaxerxi Perſarum Regi bellum intulit, 116
Antiochiam Syriæ profectus eſt, 114
Meſopotamiam recuperavit Perſis, 116
ob æſtuoſos ipſius regionis calores ægrotavit, ibid.
è Perſis victor Antiochiam rediit, 124
de Perſarum præda ditavit exercitum, 122
adverſus Germanos bello Parthico confecto progreſſus eſt, 120
Coloniam Boſtrenam deduxit, 112
urbium vectigalia ad fabricas earum reſarciendas conceſſit, Dominum ſe appellari vetuit, 117. 120
cunctis hominibus amabilis, 112
venatione delectabatur, 131
Syrus dici nolebat, 113
omnia matris conſilio adminiſtrabat, 130
unice in matrem pius, 131
in ſacrario Alexandrum M. inter divos & optimos conſecravit, 125
plurimos Alexandri M. habitu nummos cudi curavit, 132
ejus erga Trajanum ſtudium, 115
Alexander M. ad bellum Perſicum à Jove excitatus, 233
à pugna ad Granicum Troadem aſcendit, 92
Tyrum obſedit & cepit, 248
Alexandria in nummis eadem quæ Troas, 100
Alexandria urbs Ægypti maritima, 59. 70
Aliſama urbs Troadis, 18
Amana fluvius ex Hermone monte oriens Damaſcum præterfluit, 163
Amaſtris urbs Paphlagoniæ, 230
Amazon Delphinum inequitans in Jul. Domna, 17
Ambroſiæ petræ ad Tyri originem, 48. 102
hæ petræ & oliva arbor in Aquil. Severa, 102. Gordiano Pio, 151. Valeriano, 236. Gallieno, 244
Amici quales eſſe debeant, 118

Amida

Amida urbs Meſopotamiæ in nummis non occurrit, 120
Amiſus urbs Ponti, 230
Amotis leſta à Theſpienſibus celebrata, 119
Ampſaga fluvius Numidiæ, 39
Amulius Numitoris frater, 47
Romulum & Remum nepotes exponi juſſit, 140
Anchialus urbs Ponti littoralis, 133
Ancyra urbs & Metropolis Galatiæ, 24
Angelo Jovis & Junonis filia, 104
Angerona Silentii dea, 48
Annus variis temporibus apud populos inceptus, 74
Romanus ex decem menſibus compoſitus à Martio inchoabatur, 163
Annia Fauſtina tertia Elagabali uxor, 103
ad Commodum genus ſuum referebat, *ibid.*
eximia ſuâ forma prædita, *ibid.*
tanquam altera Venus à Sidoniis habita, 105
Anniverſaria Adonidis quando celebranda, 70
Aſtartes pompa, 87
Dianæ Laphriæ, 84
Annona Commodo Athletis conceſſa, 37
Anthemuſia urbs Meſopotamiæ, 110
Antigonus unus ex Alexandri M. ducibus, 92
Antiochia urbs multiplex, 25
ſexdecim in patris memoriam à Seleuco conditæ, 25
duæ tantum ex iis Coloniæ fuerunt, Piſidica & Syriaca, 26
quomodo hæ inter ſe in nummis diſtinctæ, 74
Antiochia urbs Piſidiæ in colle ſita non longè à Mæandro, 5
ab Auguſto deducta, & Cæſarea appellata, 17. 69
juris Italici facta, 74. 192
Latinè nummos inſcripſit, 26
nummos percuſſit Sept. Severo, 2. Jul. Domnæ, 17. Caracallæ, 25 Getæ, 53. Alex. Severo, 112. Gordiano Pio, 138. Decio, 191
Antiochia urbs Syriæ ad Orontem, 24
ad radices montis Silpii condita, 193
Epidaphnes cur nominata, 84
exactis Regibus *αὐτονομίαν* à Pompeio redemit, 24
cudendæ monetæ jus ab eo obtinuit, 70
Julii Cæſaris beneficiis devincta æram computavit, 85
ideo urbs à Plinio *Libera* vocata, 206
totius Orientis Metropolis dicta, 212
mortuo M. Antonio ſub Auguſti ditione facta novam æram accepit, 185
ſub Regibus, à Pompeio, Julio Cæſare, & Auguſto variam dinumeravit, 113. 149
duas pro cudenda moneta officinas habuit, 62. 70. 195
ſedes ac domicilium Syriæ Præſidis, 177
à Peſcennii partibus contra Severum ſtetit, 24
ei Severus privilegia ademit, illaque Laodiceæ tribuit, 84
ipſa ab eodem filii interventu reſtituta, 24
Colonia à Caracalla conſtituta, 24. 53. 177
Coloni ejus ſalvis tantum tributis facti, 25
Græcè & non Latinè nummos inſcripſit, 48
in iis ſemper Metropolis dignitatem accepit, 115
nummos percuſſit Caracallæ, 24. Macrino, 62. Diadumeniano, 70. Elagabalo, 74. Aquil. Severæ, 99. Alex. Severo, 112. Mamææ 129. Tranquillinæ, 154. Philippo Sen. 157. Otaciliæ, 177. Philippo Jun. 185. Decio, 192. Etruſcillæ, 201. Q. Herennio, 206. Hoſtiliano, 209. Gallo, 211. Voluſiano, 220
Antiochia Mygdonia eadem quæ Niſibis, 96. 182
Antiochus Epiphanes Apollinis templum condidit, 192
Tyri agones in Herculis honorem editos ſpectavit, 184
Antiochus Callinicus Rex Syriæ ultimus, 24
Antonini nomen totum per imperium carum, 72
Antoniniana urbs Cæſarea Palæſtinæ unde dicta, 50
Antoninianum cur vocatum Coelu municipium, 79
Apamea urbs multiplex, tres à Seleuco conditæ, 238
una Bithyniæ priùs Myrlea dicta, deinde à Pruſia Rege ab Apame conjuge dicta, 18. 27
Colonia ab Auguſto Cæſare conſtituta, 17
cur Concordia cognominata, 238
nummos percuſſit Jul. Domnæ, 17. Caracallæ, 27 Gallieno, 238
Apameni pro Julio contra Pompeium ſteterunt, 17
Apollinis oraculum Mileti celeberrimum, 144
templum in Antiochiæ ſuburbio ſplendidiſſimum, 157
Apollo Lyram à Mercurio accepit, 136
ludos Pythios ob ſerpentem occiſum inſtituit, *ibid.*
ob Cyclopes interfectos divina poteſtate à Jove ſpoliatus, 80. 121
Admeti Regis pecora pavit, 121
vaticinandi artem à Glauco accepit, 60
Trojæ mœnia cum Neptuno condidit, 45. 108
unde dictus Apollo, 125
cur *Ἀπόλλων* & *Ἀλεξίκακος*, 163
Jaculator appellatus, 106
Delphinus vocatus, 59
Ilienſis & Smyntheus, 43
Nomius cognominatus, 67
idem eſt ac Sol, ideo radiis coronatus, 222
diverſis modis depictus, 121
muliebri veſtitu ornatus in nummis Antiochiæ Syriæ Philippi Sen. 156. Traj. Decii, 192
Troadis pariter in Caracalla, 43. Annia Fauſtina, 105. Soæmiade, 107. Alex. Severo, 125. Gordiano Pio, 149
nudus oracula reddens in nummis Troadis Caracallæ, 44. Getæ, 59.
ſacrificans in Deultanis Maximi, 136. Gordiani Pii, 144
inſidens monticulis, in Pellenſibus Macrini, 66
Alex. Severi, 121. Gordiani Pii, 147
Sublimis inter alas Gryphis, in Troadenſibus Treb. Galli, 216
ſupra dorſum Leonis proſtratus, Cæſareæ Palæſtinæ in Voluſiano, 221
Achillem in bello Trojano ſagitta percuſſit, 46
Patroclum à Trojæ mœnibus repulit, 106
peſtem in Græcorum exercitum immiſit, 44
à Tyriis in ſomnis viſus, 49
Apollonia urbs Thraciæ à Mileſiis condita, 145
Aquila Jovis ales ipſi ſacra, 35. 39. 42
ipſi fulmina in bello contra Gigantas miniſtravit, 169
à Tyriis Neptuno immolata, 236. 244
pro Jove ipſo in nummis ſignata, 35
cippo impoſita, in Troadenſibus Saloninæ, 247
lapidi inſiſtens. Emiſæ in Caracalla, 35
roſtro coronam Emiſæ in Elagabalo, 81
Antiochiæ in Philippo Sen. 157. Otacilia, 178. Decio, 194. Etruſcilla, 201. Gallo, 212. Voluſiano, 221
Laodiceæ in templo diſtylo Caracallæ dicato, 38. Elagabalo, 82. Tranquillinæ, 156
ſub templo Jovis in Neapolitanis Samariæ Philippi, 170. Galli, 215. Voluſiani, 223
Aquila condendæ urbis augurium, in Troadenſibus Caracallæ, 46. Philippi Senioris, 173
Aquila Romani Imperii inſigne, 77. 168
cur avis Romana dicta, 29. 49
Cæſareæ Palæſtinæ in Elagabalo, 77. Alex. Severo, 116. Traj. Decio, 195
in nummis Daciæ Philippi Sen. 160
Rheſainæ in Etruſcilla & aliis, 203
Aquila legionum numen, 42
una tantum in legione pro ſigno, 29
cum vexillo Tyri in Caracalla, 49. Valeriano, 236 Gallieno, 218
Aquila legionaria inter duo ſigna militaria, Antiochiæ Piſidiæ in Philippo Sen. 171. Decio, 192
Apameæ, in Caracalla, 27
Cremnæ in Elagabalo, 78
Deulti in Tranquillina, 155
urbem à Veteranis unius legionis deductis indicat, 12. 27. 74.
duæ Aquilæ legionariæ Beryti in Julia Domna, 18. Caracalla, 28. Gordiano Pio, 141
Heliopoli, in Julia Domna, 20. Geta, 17
Philippo Jun. 188
duæ Aquilæ vexillo intermedio Damaſci in Treboniano Gallo, 214. Voluſiano, 223
ipſæ duarum legionum Veteranos in Coloniam deductos denotant, 11.

Ara inter duos ſerpentes Ptolemaidis in Valeriano, 232
Arabes Rhetavi in Meſopotamia, 148
Bacchum præſertim coluerunt, 114
Arathis uxoris Damaſci Regis ſepulcrum, 161
Arbor oliva inter duos lapides Tyrum Aquilia Severa, 102. Gordiano Pio 151. Valeriano, 236
Arbores duæ ſuper aram Cæſareæ Pal. in Decio, 195
Archelaus Rex Macedoniæ certamen Olympicum minus inſtituit, 10
Arcus Apollinis inſigne, 149. 248
pro Deo ipſo in nummis ſignatum, 101
Arcus triumphalis, Hipponis in Gallieno, 241
Argyrope Agenoris Tyri regis uxor, 89
Ariadne Baccho uxor ſervata, 75
Aries Mercurio cur comes datus, 84
quomodo inter aſtra locatus, 74
quid in nummis Antiochiæ Syriæ arguat, 74
quid in Damaſcenis Philippi Senioris, 162
in Neſibitanis Juliæ Paulæ, 96
Arithmetica à Phœnicibus ad Græcos propagata, 85
Aroë cognomen Coloniæ Patrenſis, 14
Artabanus ultimus Rex Parthorum ex Arſacidis, 116
Artaxerxes imperium Parthicum reſtituit Perſis, 116
Romanas provincias populatus eſt, 212
Arcæus cognomen dei Luni, 26
Aſcolia in Bacchi honorem feſta, 65
Aſcus Damaſci conditor, 161
à Dama nutritus, unde urbi nomen, 187
Aſini caput Dacorum inſigne, 213
Aſtarte dea ab aliis Venus, ab aliis Juno exiſtimata, 18. 110.
figura ejus ſeminuda magis Veneri quàm Junoni convenit, 18. 151
eadem quæ Venus, 63. 86
varius ejus habitus, 70
illius nomen an ab Aſtarto Rege, 18
Hebraïcè Aſtoret dictum, 242
et altaria condidit Salomon, 151
ipſius cultus Carthaginem à Didone tranſlatus, 78
ſcipionem ſeu ſceptrum pro inſigni gerit, 130
aliquando acroſtolium ad urbis ſitum indicandum, 239
Beryti in Valeriano, 229. Gallieno, 242. Saloninæ 247. trophæo manum apponit Sidonis in Elagabalo, 86. in Caracalla, 48. Geta, 60. Elagabalo, 92. Alex. Severo, 127. Gordiano Pio, 151. Otacilia, 183. Voluſiano, 225. Valeriano, 235. Gallieno, 242
in templo Æliæ Capitolinæ in Sept. Severo, 1. Diadumeniano, 69
Beryti in Sept. Severo, 4. Jul. Domna, 17. Macrino, 63. Elagabalo, 76. Annia Fauſtina, 103
Cæſareæ Palæſtinæ in Caracalla, 50
Sidonis in Elagabalo, 86. Julia Paula, 97
Tyri in Elagabalo, 86. Aquila Severa, 101. Philippo Sen. 175
Aſtartes caput inter duo ſigna militaria Beryti in Salonina, 245
in templo Beryti in Gordiano Pio, 42
in curru ſacro Sidonis in Elagabalo, 86. Julia Paula, 97. Annia Fauſtina, 105. Soæmiade, 107. Mæſa, 110
Aſtrochiton Herculis Tyrii nomen, 48. 150
Aſtronomia à Phœnicibus ad Græcos propagata, 85
Aſtrum cur in nummis Elagabali, 84
Athamas Thebarum Rex, 9
Athleta cum palmæ ramo Helìopolis in Valeriano, 230
Athletæ duo Laodiceæ in Elagabalo, 83
cum vaſis ſeu diſcis præ manibus, 217
ſedentes diſcum ſuſtinent Heliopolis in Valeriano, 231
Athletis privilegia ab Auguſto conſervata, 105
Atis pileo Phrygio ornatus, 45
Atra urbs Barſemii Regia, 7
Augurium in Troade condenda, 44. 47
Auguſtea certamina Damaſci in Auguſt. honorem inſtituta, 240
Auguſti eximia virtus à N. Damaſceno commemorata, 163
ejus ſtatua ſupra baſim Philippis in Caracalla, 41
Auguſtus Capricornum pro ſymbolo geſſit, 145
Antonium & Cleopatram ad Actium devicit, 195
coronam querceam ob cives ſervatos à Senatu accepit, 163
Trib. poteſtatem in perpetuum ſibi arrogavit,
Herodem Regem in gratiam recepit, 184
in Syriam ad eam conſtituendam profectus eſt, 176
menſtruas frumenti diſtributiones populo fecit, 86
Cyzicenos in ſervitutem redegit, 176
Tyrios & Sidonios caſtigavit, ibid.
Syllæo caput amputari juſſit, 180
Apollinis Actiaci templum majus extruxit, 49
Antiochiam Piſidiæ Coloniam deduxit, 4. Patras, 147. Troadem, 16
Veteranis frequentavit Berytum, 6. Comanam, 29. Cremnam, 202. Dium, 79. Heliopolim, 20. Pellam, 147. Philippos, 40
Aurelianus Imp. Emeſam devicta Zenobia ingreſſus eſt, 36
M. Aurelius ex Annia gente in Aureliam adoptatus, 103

B

Baaltis Dea eadem quæ Dione, 28. 140
Babylon urbs Meſopotamiæ à Sept. Severo recuperata, 7
Bacchus in Philoſophicis diſciplinis à Sileno inſtitutus, 143
in Orientem peregrinatus eſt, 123
Phœniciam perluſtravit, ibid.
in eo de Beroe Nympha cum Neptuno æmulus, 76
cur illa huic magis quam Neptuno gratior, 75
Herculi Tyrio craterem dedit, 150
alterum pro ludorum præmio propoſuit, 218
Arabiæ deſerta perluſtravit, 114
in Indiam uſque penetravit, 77
vitem ex ea aſportavit & redux coluit, 141
pro vino bibendo cornu pro poculo uſus eſt, ibid.
idem ille ac ſol in multis locis, 140
in plurimis coloniis cultus,
Beryti in Gordiano Pio, 240
Damaſci in Treb. Gallo, 213
Deulti in Macrino, 65
Olbæ in Gordiano Pio, 153
Sidonis in Alex. Severo, 128
Baculus ſerpente involutus Æſculapii ſymbolum, 144
Balbini nummi in coloniis percuſſi hactenus nulli, 137
Baſes columnis cur additæ, 56
Baſilianus Ægypti præfectus Macrini Partibus adhæſit, 63
Baſilica, Emiſæ in Julia Domna, 20
Baſſus ſub Gallieno Conſul, 244
Beleaſtartus Hirami Tyri Regis F. 60
Bellorius Reginæ Sueciæ illuſtris Antiquarius, 127
Bellerophon Glauci Ephyræ ſeu Corinthi Regis F. 20
Deliadem fratrem per imprudentiam occidit, ibid.
Pegaſum bibentem ad Pirenem fontem cepit, ibid.
contra Chimæram decertavit, 56
eam interfecit, 8
à Corinthiis pro heroe & deo habitus, ibid.
ſignatus in nummis Sept. Severi, 8. Getæ, 56
Bellona in templo Comanorum Caracallæ, 32
Belus fluvius in agro Ptolemaidenſi, 15
Beneficia Julii Cæſaris in Troadenſes, 95
Bernier D. Medicus peregrinationibus Orientis illuſtris, 97
Beroe Nympha Veneris & Adonidis filia, 28. 71
à Neptuno & à Baccho adamata, 75
Jovis juſſu pro uxore Neptuno conceſſa, ibid.
urbi Beroë nomen dedit, 28
hæc Phœniciæ littoralis, 6
omnium urbium antiquiſſima, 232
Veneris habitatio dicta, ejus elogia, 142
Amorum portus, 249
jucundum Bacchi fundamentum, 77
à Saturno condita, 28. 140
ab ipſo conceſſa Neptuno & Cabiris, 28
à Tryphone diruta, 165
à Romanis dicta Berytus, 215. 142
Berytus Veteranis ab Auguſto frequentata 18
juris ab eo Italici facta, 16
ab Agrippa Judææ Rege maximè ornata, 63
à Peſcennii partibus contra Severum ſtetit, 18

nummos percuſſit Sept. Severo, 5. Jul. Domnæ 18.
Caracallæ, 28. Macrino, 63. Elagabalo, 75. Annæ Fauſtinæ, 103. Gordiano Pio, 201. Valeriano, 230. Gallieno, 238. Saloninæ, 245
Bigæ ſimul junctæ apud Phrygios, 56
earum curſus in ludis Olympicis receptus, 10. 33
Borion Africæ promontorium, 167
Bos Jovi pro victima immolatus, 222
togatorum civium in Coloniis ſymbolum, 67
cum ſigno militari Tyri in Julia Domna, 23. Macrino, 67. Gallo, 218
Boſtra urbs Arabiæ Petrææ, 130
ejus etymologia, ibid.
Nerviæ Trajanæ nomina à Trajano, 115
Colonia ab Alex. Severo conſtituta, 112
juris Italici facta, 115
Bovillæ oppidum Latii unde ipſi nomen, 60
Britannici nomen quando Caracallæ & Getæ datum, 53
Bupalus omnium primus Fortunæ ſimulacrum apud Smyrnæos ſculpſit, 52
Byblus urbs Phœniciæ littoralis, 19
à Saturno Baaltidi Deæ donata, 28
Byrſa Carthaginis arx, 93
Byzantium urbs Thraciæ littoralis, 58
Peſcennii partibus acriter adhæſit, 24
in ſervitutem à Sept. Severo adjudicata, ibid.
Caracallæ interventu privilegia recepit, ibid.

C

C & K. promiſcuè in litteris Romanis uſurpatæ, 171
C.Cabera Prothei filia, Cabirorum mater, 155
Cabiri Vulcani ex Prothea filii. ibid.
cur in deorum numerum relati, ibid.
eorum ſimulacra Vulcano ſimilia, 143
apud Carrhenos culti, 155
Cadmonei iidem ac Hævei, 101
Cadmus Agenoris Phœniciæ Regis filius, 150
Carthaginem condidiſſe fertur, 93
ſerpentem ſaxo occidit in nummis Tyri Gordiani Pii, 151. Gallieni, 243
Caduceus Mercurii ſymbolum, 240
Cæſarea urbs Cappadociæ ad montem Argæum, 63
Coloniæ titulum nec dignitatem habuit, ibid.
Cæſarea urbs Palæſtinæ prius Pyrgos Stratonis, 195
in honorem Auguſti ab Herode Rege exornata, 194
duodecim annis abſoluta, 28
provinciæ totius maxima, 195
Colonia à Veſpaſiano deducta, 222
juris Italici facta, 50
libera ideo appellata, ibid.
cur Prima in nummis dicta, 77
Flavia de gente Veſpaſiani nominata, 29
Antoniniana à Caracalla vocata, 50
Metropolis ab Alex. Severo conſtituta, 116
Solem ſeu Apollinem præſertim coluit, 222
nummos percuſſit Jul. Domnæ, 18. Caracallæ, 28.
Macrino, 63. Diadumeniano, 71. Elagabalo, 77.
Alex. Severo, 116. Decio, 193. Hoſtiliano, 209
Cæſarea Stiphenſis urbs Mauritaniæ littoralis, 63
Calathus Corinthi ſepulcro virginis impoſitus capitulo Corinthiaco originem dedit, 56
Calathus cur Serapidis capiti impoſitus, 14. 130
Calatis, in nummis Callatis, urbs Thraciæ, 144
Caligula Dominus appellari ambivit, 53
Callimachos ſculptor ordinis Corinthiaci inventor, 56
Fr. Camelius Chriſtinæ Reginæ inſignis Antiquarius, 123
Caninius Agrippa Corinthi Duumvir, 82
Canis Dianæ ſacer, 117
purpuræ Tyriæ inventor, 101. 151
Cantharus Bacchi peculiare poculum, 141
Capelianus Numidiæ Procurator Maximino devotus, 19
Capitolienſes Aſtartes cultum à Byblis accepere, 3
Capita Decii & filiorum in Cremnæ nummis Etruſcillæ, 135
Mercurii & Genii capita adverſa in Heliopolis nummis Gallieni, 240
Capitolini ludi à Furio Camillo inſtituti, 37
Capitulum Corinthiacum in Getæ nummis, 56
columnis pro ornamento additum, ibid.
Cappadocia Regibus ſuis uſque ad Tiberium paruit, 32
Caput Jovis Ammonis Boſtræ in Alex. Sev. 113
Caſſandriæ in Sept. Severo, 7
Luni Dei in Carrhenis, 30
Nili in Ptolemaidenſibus Sept. Severi, 14
Serapidis Æliæ Capitolinæ in Elagabalo, 76
Boſtræ in Mamæa, 129
Cæſareæ in Diadumeniano, 71. Elagabalo, 77
Ptolemaïdis in Sept. Severo, 18. Caracalla, 41. Elagabalo, 85
Sinopes in Gordiano Pio, 149
Solis radiatum Emiſæ in Elagabalo, 80
Caput turritum urbium inſignium ſolenne ſymbolum, 12
Meſopotamiæ Coloniarum frequens typus, 124
turritum ſine velo in Boſtrenſibus Alex. Severi, 115.
Mamææ, 129
Cæſarenſibus Decii, 194. Hoſtiliani, 209
Carrhenis Sept. Severi, 5
Damaſcenis Philippi Jun. 187
Laodicenſibus Elagabali, 82
Patrenſibus Sept. Severi, 14
Troadenſibus Caracallæ, 45. Elagabali, 96. Aquiliæ Severæ, 99. Jul. Mamææ, 132
turritum & velatum in Antiochenſibus Syr. Alex. Severi, 114. Philippi Sen. 158. Otaciliæ, 172. Philippi Jun. 185. Decii, 192. Galli, 211. In Carrhenis Gordiani Pii, 143. Tranquillinæ, 154. In Edeſſenis Caracallæ, 33. Macrini, 66. Maximini, 134.
Gordiani Pii, 144. Tranquillinæ, 156. Decii, 107
In Heliopolitanis Sept. Severi, 11. Caracallæ, 38.
Getæ, 56. Philippi Sen. 164
Capita turrita duo & velata in Edeſſenis Caracallæ, 34
Capricornus in Hipponis nummis Gordiani Pii, 145
Caracalla Sept. Severi F. 28
Baſſianus initio cognominatus, 30
Antoninus à patre Severo appellatus, 31
annos natus 13. Imperii particeps factus, 30
Auguſtus à militibus vocatus, 7
ex Oriente cum patre rediens Plautillam uxorem duxit, 1
patris nomine de bigis in Agone Capitolino victoriam retulit, 10. 33
Conſul. III. cum fratre II. factus, 6
nomen Britannici cum patre accepit, 24
ipſo mortuo Pontifex Maximus factus, 19
ad ripas Danubii profectus eſt, 27
Germanici nomen relicto Britannico tulit, 24
pacata Germania contra Parthos bellum ſuſcepit, 43
per Macedoniam tranſiit Macedonico habitu, 41
Macedones ob Alexandrum M. dilexit, 43
Thraciam ingreſſus eam luſtravit, 33
in Bithynia hiemavit, 27
Nicomediæ ludos gladiatorios natali die egit, 27
in Troadem inde profectus eſt, 45
Achillis tumulum viſitavit, ibid.
Trojanorum privilegia conſervavit, 46
Antiochiam Syriæ pervenit, 25
hanc urbem provinciæ Metropolim & Coloniam fecit, ibid.
Alexandriam adiit, in qua magnam civium ſtragem edidit, 41
Edeſſam Abgaro Regi contra fas eripuit, 34
in Perſas fraude irrupit, ibid.
Carrhis Meſopotamiæ hiberna egit, 30
templum dei Luni inviſendi cauſa profectus, à Centurione occiſus eſt, 66
Divus Antoninus appellatus eſt, 24. 192
eloquens videri volebat, 40
Alexandri M. amantiſſimus, 23
eum imitari conabatur, 46
ſe Alexandrum Orientalem nominabat, 23
ad Herculis virtutem ſe acceſſiſſe jactabat, 32
venationibus maximè deditus, 26
apros frequenter excepit, & contra leonem ſtetit, 32
ejus nomen Caracalla jaculare in nummis haud quærendum, 31
Colonias tres deduxit, 24
Sinopenſibus beneficia contulit, 43

Carites in Deulti nummis Alex. Severi, 118
CarpiSarmatiæ Europeæ populi, 220
ſub Balbino & Pupieno primùm provincias Pop. Romani depopulati ſunt, 152
Carrhæ urbs Meſopotamiæ ad Chaboram fluv. 6
Craſſi cæde memorabilis, 78
Colonia ſub M. Aurelio & L. Vero conſtituta, 30
Metropolis Meſopotamiæ ſecunda, 78. 117
Carthago urbs Africæ littoralis, unde dicta & à quo condita, 93
Didone antiquior, 225
eam reginam tanquam deam venerata eſt, 175
unà cum Corintho deſtructa, & unà Colonia à Julio Cæſare deducta, 186
juris Italici à Sept Severo facta, 1
Antiqua ad Carthaginis novæ in Hiſpania, dicta, 186
ſub Gordiano Pio pro Sabiniano rebellavit, 143
pro Gordiano Afric. contra Maximinum ſtetit, 135
nummos percuſſit, Getæ, 53. Elagabalo, 75. Philippo Jun. 185. Treb. Gallo, 212
Caſſandria urbs Macedoniæ à Caſſandro Rege dicta, 7
Colonia à Julio Cæſare deducta, ibid.
nummos dicavit Severo, 7
Caſſius poſt Craſſi cædem Carrhas ſe recepit, 143
Cedrinum lignum pro templis Tyri adhibitum, 92
Cenchrias Pirenes filius à Diana per imprudentiam occiſus, 10
Centauri cur in Boſtræ Coloniæ nummis Jul. Mamææ, 130
Ceres in nummis Hipponis Caracallæ, 38
tædis in Ætna monte accenſis Proſerpinam filiam quærit, 38
ejus cultus in Africa maximus, ibid.
Certamen in ludis ſacris triplex, Gymnicum, Equeſtre & Muſicum. 231
Olympicum in Jovis honorem inſtitutum, 152
verſus Eleam oppidum celebratum, ibid.
alterum minus in Colonia Dienſi ab Archelao editum, 10
Pythicum in Apollinis honorem inſtitutum, 49
Sacrum Capitolinum œcumenicum Iſelaſticum Heliopolitanum vocatum, 230
Soli dicatum Ἥλιον appellatum, 81
Auguſto certamen Damaſci celebratum, 215
Certamina cur ſacra cognominata, 105
Cervus Dianæ ſacer, 35. 167
ad rapiditatem Solis indicandam, 150
Chaboras fluvius ex monte Maſio oriens, 199
Rheſanæ Coloniæ muros alluit, 123
Edeſſæ mœnibus allabitur, 35
in Euphratem defluit, 35
Chaldæi annum Autumno inchoabant, 27
Chryſes Apollinis Smynthei Sacerdos, 44
Chryſogone nomen Saloninæ Gallieni uxoris, 245
Chryſorrhoas ex Amana & Parpare fluviis formatus, 180
Cibilitani Luſitaniæ populi, 31
Cilicia Trachea à Veſpaſiano in provinciam redacta, 181
Cives Romani qui facti ex conſtitutione M. Antonini, 160
Clava Herculis inſigne, 101
Claudius Troadenſes fecit immunes, 91
Cnidus urbs Cariæ notiſſima, 223
Coellu vel Coillu urbs & Municipium Numidiæ, 64
littoralis ad Ampſagæ fluvii oſtia, 29
Municipium ab Hadriano factum, Ælium dictum eſt, 79
Antoninianum à Caracalla appellatum, 31
inter nobiles Numidiæ civitates urbs commemorata, 187
purpura celebris, 187
Collegium pro Ludis Capitolinis inſtitutum, 37
Coloni apud Triumviros deducendæ Coloniæ nomina ſcribebant, 28
ex tribubus ſicut ex Urbe deducebantur, 182
Coloniæ in hoc ſecundo tomo deſcriptæ,
Ælia Capitolina ab Hadriano conſtituta nummos percuſſit Sept. Severo, 1. Diadumeniano, 69. Elagabalo, 73. Q. Herennio, 205. Hoſtiliano, 208
Antiochia Piſidiæ ab Auguſto deducta, Sept. Severo, 1. Jul. Domnæ, 17. Caracallæ, 26 Getæ, 53. Elagabalo, 74. Mœſæ, 109. Gordiano, 141. Philippo, 159
Antiochia Syriæ à Caracalla condita, ipſi, 24. Macrino, 61. Diadumeniano, 70. Elagabalo, 75. Aquil. Severæ, 99. Alex. Severo, 112. Mamææ, 129 Tranquillinæ, 154. Philippo, 157. Otaciliæ, 177. Philippo Jun. 185. Decio, 192. Etruſcillæ, 201. Q. Herennio, 206. Hoſtiliano, 208. Gallo, 211. Voluſiano, 217
Apamea Bithyniæ à Julio Cæſare facta Juliæ Domnæ, 17. Caracallæ, 20. Gallieno, 238
Berytus à Julio Cæſare conſtituta Severo, 5. Domnæ, 17. Caracallæ, 20. Macrino, 63. Elagabalo, 75. Anniæ Fauſtinæ, 103. Gordiano Pio, 130. Valeriano, 229. Gallieno, 238. Saloninæ, 245
Boſtra Arabiæ ab Alex. Severo deducta, ipſi, 114. Mamææ, 129
Cæſarea Palæſtinæ à Veſpaſiano conſtituta Jul. Domnæ, 18. Caracallæ, 29. Macrino, 63. Diadumeniano, 71. Elagabalo, 77. Alex. Severo, 116. Decio, 194. Hoſtiliano, 209
Carthago Africæ à Julio Cæſare facta, Getæ, 53. Elagabalo, 99. Philippo Jun. 186. Gallo, 212. Gallieno, 241
Carrhæ Meſopotamiæ à Divis fratribus condita, Sept. Severo, 6. Caracallæ, 29 Elagabalo, 78. Alex. Severo, 116. Gordiano, 143. Tranquillinæ, 155
Caſſandria Macedoniæ à Julio Cæſare, Sept. Severo, 7
Comana Ponti à Jul. Cæſare, Caracallæ, 18
Corinthos Achaiæ à Julio Cæſare, Severo. 7. Jul. Domnæ, 18. Caracallæ, 32. Plautillæ, 51. Getæ, 55
Cremna Piſidiæ in Pamphiliæ confinio à Jul. Cæſare, Elagabalo. 79 Etruſcillæ, 202
Damaſcus Cœleſyriæ à Philippo deducta, ipſi, 161. Otaciliæ, 178. Philippo Jun. 187 Gallo, 213. Voluſiano, 222. Valeriano, 229. Gallieno, 240
Deultum Thraciæ à Veſpaſiano, Caracallæ, 33. Macrino, 64 Diadumeniano, 72. Alex. Severo, 117. Mamææ, 130. Maximino, 133. Maximo, 135. Gordiano, 144. Tranquillinæ, 155. Philippo Sen. 163 Otaciliæ, 181. Philippo Jun. 188
Dium Macedoniæ à Jul. Cæſare, Sept. Severo, 10. Elagabalo, 79. Alex. Severo, 119. Saloninæ, 245
Edeſſa Meſopotamiæ à Caracalla, ipſi, 34 Macrino, 66. Elagabalo, 80. Jul. Mœſæ, 110. Alex. Severo, 119. Maximino, 133. Gordiano, 145. Tranquillinæ, 156. Decio, 197
Emiſa urbs Phœniciæ à Caracalla deducta Jul. Domnæ, 20. Caracallæ, 35. Elagabalo, 81. Alex. Severo, 120
Heliopolis à Jul. Cæſare conſtituta, Sept. Severo, 11. Jul. Domnæ, 20. Caracallæ, 37. Getæ, 56. Macrino, 66. Philippo Sen. 164. Otaciliæ, 187. Philippo Jun. 188. Valeriano, 230. Gallieno, 240
Hippo Africæ à Jul. Cæſare facta, Caracallæ, 38. Gordiano, 145. Philippo Sen. 167. Gallieno, 241
Laodicea Syriæ à Sept. Severo deducta, Caracallæ, 39. Getæ, 57 Elagabalo, 82. Tranquillinæ, 156. Philippo Sen. 167. Gallo, 215
Neapolis Samariæ à Philippo conſtituta, ipſi, 169. Otaciliæ, 182. Philippo Jun. 188. Gallo, 216. Voluſiano, 223
Neſibis Meſopotamiæ à Sept. Severo facta, Jul. Paulæ, 96. Gordiano, 146. Philippo Sen. 172. Otaciliæ, 182
Olba Piſidiæ in Pamphyliæ confinio à Julio Cæſare deducta, Jul. Mœſæ, 112. Gordiano Pio, 146
Patrenſis Achaiæ ab Auguſto facta, Severo, 13. Caracallæ, 39. Elagabalo, 83. Gordiano, 147
Pella Macedoniæ, à Julio Cæſare, Caracallæ, 131. Macrino, 66. Alex. Severo, 121. Mamææ, 129. Gordiano, 147. Philippo Sen. 172
Philippenſis Macedoniæ à Julio Cæſare conſtituta, Caracallæ, 40

Philippopolis Arabiæ à Philippo deducta, ipſi, 172. Marino, 190

Ptolemais Phœniciæ à Claudio facta, Severo, 14. Jul. Domnæ, 21. Caracallæ, 41. Getæ, 58. Elagabalo, 85. Aquiliæ Sev. 99. Alex. Severo, 122. Philippo Sen. 173. Valeriano, 232

Rheſaina Meſopotamiæ à Sept. Severo conſtituta Alex. Severo, 122. Traj. Decio, 197. Etruſcillæ, 202. Q. Herennio, 206

Sebaſtena Palæſtinæ à Sept. Severo deducta Jul. Domnæ, 22

Sidon Phœniciæ ab Elagabalo facta, ipſi, 86. Jul. Paulæ, 97. Anniæ Fauſtinæ, 104. Soæmiadi, 107. Mœſæ, 110. Alex. Severo, 123

Singara Meſopotamiæ à Sept. Severo conſtituta Gordiano Pio, 148

Valeriano, 233. Saloninæ, 247

Theſſalonica Macedoniæ à Valeriano facta, ipſi, 218. Gallieno, 242. Saloninæ, 246

Troas Phrygiæ minoris ab Auguſto deducta, Severo 16. Jul. Domnæ, 22. Caracallæ, 43. Getæ, 59. Elagabalo, 91. Jul. Paulæ, 98. Aquil. Severæ, 99. Anniæ Fauſtinæ, 105. Soæmiadi, 108. Alex. Severo, 125. Mamææ, 132. Maximino, 134. Maximo, 136. Gordiano, 149. Philippo Sen. 173. Gallo, 216. Voluſiano, 224

Sinope Ponti Aſiatici à Julio Cæſare conſtituta, Gordiano Pio, 149

Tyrus Phœniciæ à Sept. Severo, ipſi 16. Jul. Domnæ, 23. Caracallæ, 45. Getæ, 59. Macrino, 67. Diadumeniano, 71. Elagabalo, 92. Aquil. Severæ, 100. Mœſæ, 111. Alex. Severo, 127. Gordiano, 150. Philippo Sen. 174. Otaciliæ, 183 Gallo, 215. Voluſiano, 222. Valeriano, 234. Gallieno, 242. Saloninæ, 247

Viminacium Mœſiæ ſuperioris à Gordiano Pio, ipſi, 152. Philippo Sen. 161. Otaciliæ, 184. Philippo Jun. 189. Decio, 199. Etruſcillæ, 204. Q. Herennio, 207. Hoſtiliano, 210. Gallo, 219. Voluſiano, 225. Æmiliano, 228. Valeriano, 237. Gallieno, 244

Coloniæ cur Felices dictæ, 242
Coloniis jus cudendæ monetæ ablatum, 244
Colonus aratro locum deſignat ubi urbs condenda, 119
civium togatorum ſymbolum, 29. 60
cum vexillo aut ſignis militaribus coloniam Veteranis etiam frequentatam indicat, paſſim, 159
Columnis baſes & capitula ubi primum addita, 56
Comana urbs tergemina, unde nomen, 32
Commagena à Veſpaſiano in provinciam redacta, 181
Conchylium ex quo purpura reperta, 48
Tyri urbis ſolemne ſymbolum, 183
Conjuges inter ſe concordes eſſe debent, 138
Corinthus Marathonis filius, 8
Corinthus urbs Achaiæ, prius Ephira, ibid.
totius Græciæ lumen, 19
circa Moyſis tempora condita, 8
P. Romano vectigalis à Mummio facta, 19
eodem tempore quo Carthago à Julio Cæſare deducta, ibid.

S. Cornelius Papa ſub Traj. Decio, 197
Cornu pro populo uſus eſt Bacchus, 141
Cornu Amalthææ fructuum omnium abundantiam denotat, 64
unde dictum, 241
Cornucopiæ, Genii ſymbolum, 4
Fortunæ inſigne, 52
abundantiam rerum omnium indicat, 14
unde dictum, 32
duo aliquando in nummis, 240
Cornua cur in fluviorum ſimulacris, 24
Corona victoriæ ſymbolum, 56
victoris præmium, ibid.
ex lauro in triumphis conceſſa, 90
in ludis agonalibus pariter, ibid.
quercea ob cives ſervatos, 240
in ludis Auguſteis Tyri inſtitutis etiam data, 169
pomacea in ludis Pythiis, 90. 246

Coronis Phlegyæ filia, Æſculapii mater, 147
H. Corrarus Senator Venetus in rariſſimis nummis comparandis diligens, 94
Cremna urbs Piſidiæ in Pamphyliæ confinio, 79
Colonia à Julio Cæſare conſtituta, 202
nummos percuſſit Elagabalo, 79. Etruſcillæ, 202
Creſcens Luna & cur non integra in nummis, 143
ad deum Lunum ut plurimum ſpectans, 7. 30
in Carrhenorum nummis, 40
cum aſtro deſuper in Elagabalo, 78. Gordiano, 143
Crumena Mercurii ſymbolum, 166
Cteſiphon Meſopotamiæ Parthorum Regia, 30
militibus diripienda à Sept. Severo data, 7
Cupido Bacchum de Beroes matrimonio conſolatur, 75
in templo apud Dienſes in Alex. Severo, 119
cur ſæpe facem gerit, ibid.
Cypreſſus in ſumma veneratione apud Phœnices, 161
in templo Heliopolis Otaciliæ, 181
inter equum & bovem in Damaſcenis Voluſiani, 222
cur Soli dicata, 161
Currus ſacer Aſtartes in nummis Elagabali, 87. Juliæ Paulæ, 98. Anniæ Fauſtinæ, 105. Soæmiadis, 107. Jul. Mœſæ, 110
Cyaneæ apud os Boſphori Thracici inſulæ, 19
Cybele, eadem quæ Terra, ſeu Veſta, 132
ſedens inter duos Leones in nummis Antiochiæ Piſidiæ Gordiani, 139
Deultæ in Philippo Sen. 165
Neapolis in Philippo Sen. 169
quare caput ejus turribus ornatum, 132
Cyclopes fulminum Jovis fabricatores, 80
Cydnus Ciliciæ fluvius Tarſum urbem perſecans, 209
Cyziceni in ſervitutem ab Auguſto redacti, 176

D

Δ. Litera in nummis Carrhenorum pro δυτιεγας, 117
Δ. Ε. in nummis quid ſignificent, 84
in Antiochenis Syriæ cum S. C. ſignantur, 24
in Laodicenis Syriæ, cur ſolæ, 84
Δημαρχικῆς Ἐξουσίας voces, quid in fœminis & Cæſaribus denotant, 75
Dacia ſub Trajano provincia Romanorum facta, 239
milites olim in exercitu habuit, 200000. 196
honoratiores ejus incolæ pileum geſtabant, 230
in nummis cur Felix vocata, ibid.
ad ejus cuſtodiam duæ legiones admiſſæ, 206
immunis & libera à Philippo Sen. facta, 165
Latinè nummos ab hoc tempore cum æra percuſſit, 239
Ab Aureliano barbaris relicta, 196
nummos percuſſit Philippo Sen. 160. Otaciliæ, 178. Philippo Jun. 188. Decio, 195. Q. Herennio, 206. Hoſtiliano, 209. Gallo, 213. Æmiliano, 228. Gallieno, 242
Dama animal à Δαμάζω, per antiphraſim dictum, 165
cum puero in Damaſcenis nummis Philippi Sen. 162. Otaciliæ, 179. Galli, 214
Damaſcus Mercurii & Halymedæ nymphæ filius, 179
Damaſcus à Baccho cur excoriatus, 213
Damaſcus Rex urbis Damaſci conditor, 162
Damaſcus urbs Cœleſyriæ juxta Hermonem montem, 162
civitas inſignis & clariſſima, 187
ab Aſco gigante condita, 179
ejus ager fertiliſſimus, 162
urbis inſigne Pegaſus, 179
Reges proprios habuit antiquitùs, 161
Metropolis ab Auguſto conſtituta, 240
Colonia à Philippo Sen. deducta, 161
Jovem optimum Maximum coluit, 166. Mercurium, 166. Bacchum, 214. Æſculapium 145. Fortunam, 165. Hygeam, 181
Danubius etiam Tanais dictus, 220
Dardanum urbs Troadis, 247
Dea Syria, aliis Venus, aliis Luna. 97
Decennales Ant. Caracallæ Beryti celebrati, 6
Delphinus Neptuno ſacer, 6. 63. 134
Melicertam dorſo excepit, 2
in nummis Deultanis Maximini, 133

Delias

Delias à Bellerophonte fratre per imprudentiam occiſus, 20
Deultum urbs Thraciæ, 33
ad Panyſum fluvium condita, 144
Mileſiorum Colonia, 144
ampla & muris optimè munita, 136
diverſo modo ab auctoribus ſcripta, 133
Colonia à Veſpaſiano deducta, 155
Juris Italici facta, 162
Apollinem coluit, 135. 144. Bacchum, 64. Æſculapium 145 163. Cybelem, 169. Dianam Venatricem, 130. Hygæam, 181. Fortunam, 71
Diadumenianus Macrini filius, 69
annum decimum agens, 71
Antoninus à patre appellatus, 62
Cæſar ab eodem factus, 69
ipſi moneta ab Antiochenſibus percuſſa, 70
Imperator à patre dictus & Conſul factus, 71
Diana eadem quæ Luna, 50
variæ ejus effigies, 53
juvenis ut virgo depicta, 100
venationibus operam ſummopere collocavit, 26
à parturientibus invocata, 26
Laphria à Patrenſibus culta, 40
Limnatis ab iiſdem, ibid.
Lucifera à Corinthiis in Geta, 55
Priapina apud Sinopenſes, 50
Telamonis inſtar in Ptolemaidenſibus, ibid.
Triclaria à Patrenſibus culta, 40
Venatrix ab Antiochenſibus Piſidiæ in Caracalla, 26
à Coillutanis in Caracalla, 31
à Corinthiis in Geta, 55
à Deultanis in Alex. Sev. 117. Jul. Mamæa, 130
ab Edeſſenis in Gordiano Pio, 145
à Laodicenſibus in Elagabalo, 82. Philippo Sen. 167
à Patrenſibus in Caracalla, 32
à Ptolemaidenſibus in Elagabalo, 85. Valeriano, 232
à Tyriis in Elagabalo, 94
ipſius templum Corinthi in foro, 26
diverſa ejus fana apud Patrenſes, 40
in Ptolemaidenſi Colonia, 85
ejus ſignum Preugenes Spartanis ſubripuit, 40
illius ſimulacrum Laodicenſibus Syriæ à Seleuco Nicatore conceſſum, 167
cur cervus ipſi dicatus, 55
canis pariter ei ſacer & comes, 117
Venatrix ambabus tædas gerit in num. Corinthiis Getæ, 55
Prima venationis inventrix, 117
Dianæ centum & quinque ab Auctoribus nominatæ, 50
Diræ in templo Delphico ſimulacrum Apollinis cervum prenſantis dedicarunt, 11
Dienſe Juris ſunt Italici, 15
Dii inter majores & minores diſtincti, 83
majores à Romanis, præcipui & ſummates cur vocati, 97
minores ſunt Semidei Heroes & indigetes, 83
Proprii, Tutelares, Genii, Cuſtodes pariter inter ipſos numerati, 100
Patrii in nummis Caracallæ, 54
plurimi à loco denominati, 37
in eorum numerum qui relati 173
Diodotus Comes Antiochiæ occiſus, 193
Dione eadem quæ Baaltis, 140
Diſcus vaſis genus pro ludis agonoſticis, 231
Dium urbs Macedoniæ littoralis in Pieria regione, 130
Colonia à Julio Cæſare conſtituta, 131
Jovem coluit, 83. in Sept. Severo, 10. Salonina, 246. Cupidinem in Alex. Severo, 119. Palladem in Sept. Severo, 9
Dolabella Laodiceæ Syriæ à Caſſio obſeſſus, 167
Domini appellatio in Coloniarum nummis Getæ, 54
Imperatoribus Romæ in Palatio data, 171
quando in nummis Romanis uſurpata, 54
Domitianus ſe Dominum appellari juſſit, ibid.
Minervam præ cæteris coluit, 33
Domna, nomen Syriacum, 245
Draco Martis filius Thebanorum Regis, 243
à Cadmo Agenoris filio occiſus, 250
ſub ſerpentis ſimulacro & fabula cuſus, 95
Dracontius monetæ Antiochenæ præfectus, 193
D. Dron veterum nummorum ſtudioſus, 158
Dyrrachium urbs juris eſt Italici, 16

E

EBal vel Hebal mons Palæſtinæ, 269
Edeſſa urbs gemina, una Macedoniæ, altera Meſopotamiæ, 145
Meſopotamica ad Scirtum fluvium condita, 34
antiquiſſima in clivo ſita, 35
Bambyce & Hierapolis olim appellata, 110
Abgarorum Oſrhoënorum principum Regia, 66
Colonia à Caracalla conſtituta, 34
Aurelia & Marcia in ejus gratiam vocata, ibid.
urbis Genium in omnibus nummis percuſſit, 80
obſidionem ſexdecim annorum tulit, 66
Elagabalus ex Emiſa urbe oriundus, 81
Solis ſacerdos, 35. 78
contra Macrinum Mæſæ aviæ artibus Imperator factus, 73
à quibus legionibus electus, 71
Varius antea appellatus, 81
Antonini Caracallæ filius dici voluit, 79
ad Senatum ſe ab illo natum ſcripſit, 73
Severi nepotem ſe appellavit, 82
à quibuſdam Pſeudantoninus vocatus, 73
Antiochiam à militum direptione liberavit, 74
milites in caſtella ſua diſperſit, 73
Romam ex Syria contendit, 21
Nicomediæ hiberna egit, ibid.
ob Antonini nomen omnibus carus, 78
Julia III. Paulam uxorem cum magna ſolemnitate duxit, 96
cum ipſa divortium fecit, 99
Aquiliam Severam è Veſtalium ſacrario abduxit, ibid.
nuptias frequentes egit, 105
ſine voluntate matris Soæmiadis nihil egit, 107
eam in Senatum rogari juſſit, 108
Conſulatum III. cum Eutychiano Comazone egit, 86
ſumma pompa Elagabalum deum ſuum ad ſuburbanum deduxit, 84
ex Carthagine ſimulacrum Uraniæ Romam afferri juſſit, 78
Laodiceæ ex adyto Dianam auferre tentavit, 82
Serapidem ſummopere coluit, 73
Alex. Severi pater videri volebat, 118
Sidonem Phœniciæ Coloniam deduxit, 73
Frumentum ipſi publicum aſſignavit, 88
Tyriis iratus Sidonem Metropolim conſtituit, 72
Trib. poteſtatem V. inchoavit, 73
Imperator luxurioſiſſimus, 94
Eleutheropolis urbs Syriæ Palæſtinæ, 194
Ellotia feſta Corinthi celebrata, 128
Emiſa urbs Phœniciæ ad Orontem, 36
patria Juliæ Domnæ Caracallæ matris, 20
Colonia in illius gratiam ab eo conſtituta, 82
Juris Italici ab ipſo facta, 20
Metropolis Meſopotamiæ cis Euphratem vocata, 110
Jovem coluit in Caracalla, 35. Solem in Elagabalo, 80
Epheſii quater Neocori facti, 171
Enthuſiaſmos quid apud Græcos, 136
Ephraim Palæſtinæ mons, 270
Ephyra Hernina Oceani filia, 8
Ephyra urbs Achaiæ, Corinthus deinde dicta, ibid.
Ephyrus Myrmecia uxoris Epimethei filius, ibid.
Epitaphium Gordiani Pii in Meſopotamia, 147
Eques Romanus Neſibis Coloniæ à Sept. Severo præfectus, 96
decurrens ante Apollinis ſimulacrum in Troadenſibus nummis Alex. Severi, 125
Decius Imperator in Cæſareæ Palæſtinæ nummis, 194
Equeſtris ſtatua in Ptolemaidenſibus, 112
Equi marini Neptuno ſacri, 28

Equus Soli ſacrificabatur, 222
Equus paſcens in Troadenſium nummis Severi, 16. Domnæ, 22. Caracallæ, 45. Elagabali, 91. Jul. Paulæ, 97. Alex. Severi, 127. Mamææ, 132. Maximini, 134. Maximi. ibid.
Immunitatum Coloniæ index & ſymbolum, 16. 46
Eraclia certamina in Herculis honorem Tyri inſtituta, 50
Ericthonius quadrigas primùm junxit, 56
Erigon Macedoniæ fluvius, 59
Erotidia Amoris ſeſta, 519
Eteocles Rex primus Gratiis templum erexit, ibid.
Etruſcilla Imp. Decii uxor, Q. Herennii mater, 201
Hoſtiliani ſocrus, ibid.
Euphroſyne una ex Gratiis, Hilaritas dicta, 18
Europa Agenoris Phœniciæ filia, 89
ob eximiam formam à Jove adamata, 124
ab eo in Tauri formam rapta, 89
in nummis Sidoniorum Elagabali, 89. Anniæ Fauſtinæ, 104. Alex. Severi, 123
ejus olla apud Corinthios aſſervata, 124
ab ea tertia orbis pars dicta. 88
Eurychorus aggere Tyro urbi adjunctus, 94
Eurynome Oceani filia, 118
Euſtratus Deulti Epiſcopus ſubſcripſit Conc. Nicæno, 133
Eutychianus Comazon ſub Elagabalo Conſul, 86

F

FAbius Cilo Conſul ſub Caracalla, 42
Facultas cudendæ monetæ Antiochenſibus Syriæ à Senatu conceſſa, 84
Fauſtina tertia Elagabali uxor, 103
genus ſuum ad Commodum Imp. referebat, ibid.
Ferri fabrica à Cabiris inventa, 155
Fertilis Numidia à Maſſiniſſa Rege reddita, 64
Fertilitas & frugum abundantia per Cornucopiæ in nummis indicata, 14
Feſta Amoris Erotidia apud Theſpienſes dicta, 219
Bacchi apud Athenienſes Aſcolia, 65
Ellotiorum apud Corinthios, 123
Minervæ apud eoſdem cum curſu lampadum, 19
Feſtivitas una ex Gratiis, quæ Thaba, 118
Ficus juxta quam Romulus & Remus inventi, 27
Ruminalis & Romularis vocata, 112
Finni Sarmatiæ Europææ populi, 221
Fiſtula Campeſtris à Marſya reperta, 67
D. Fitton Scotus Medicææ Gazæ olim Antiquarius, 191
Flavia Cæſareæ Palæſtinæ nomen de Veſpaſiani gente, 29
Deulti Coloniæ ab eadem, 33
Floribus ſacra genio fieri ſolita, 104
Fluvius decumbens in num. Damaſcenis Philippi Sen. 162
ipſius ſimulacrum ſub arcu in iiſdem Otaciliæ, 179
Fluvii duo decumbentes in Deultanis Gordiani, 314
qui in mare defluunt, cur barbati, 112
qui in alios fluvios, cur imberbes, 180
Fœminæ Coloniæ ſtolatæ tanquam Romanæ, 5
Fons Acrocorinthi Pirene, 10
Fortuna tanquam Dea culta, 52
ejus mentio primùm apud Homerum, 64
illius ſimulacrum apud Smyrnæos à Bupalo ſculptum, 52
quo modo à Lacedæmoniis culta, 104
ipſius ædes Romæ trans Tyberim, 67
illi ſacra fecit Julius Cæſar, 85
divitiarum mater ac nutrix credita, 67
humanarum rerum regimen habere, 52
cum amore conjuncta quid denotat, 42
ſimulacrum ejus aureum in cubiculo Imperatoris aſſervatum, 67
cur Imperatoris comes dicta, 113
obſequens & Dea conſervatrix, 71
tanquam mulier juvenis depicta, 100
præſens, præterita, & futura, 165
ſub variis nominibus culta, 100
ſub Genii figura in plurimis nummis, 14. 42
præſertim in Auguſtarum nummis, 118
in Corinthiis Plautillæ, 51. Deultanis Macrini, 65. Diadumeniani, 71. Alex. Severi, 118. Mamææ, 136.
Maximi, 136. Heliopolitanis Philippi Sen. 165. Otaciliæ, 181. Laodicenis Treb. Galli, 215. Ptolemaidenſibus Sept. Sev. 14. Caracallæ, 42
Ejus templum in nummis Elagabali, 85. Aquiliæ Severæ, 99. Anniæ Fauſtinæ, 104
ipſius inſignia temo & cornucopiæ, 54
Frænatrix unde vocata Minerva. 33
Frumenti donationes menſtruæ ab Auguſto factæ, 88
Frumenti diſtributiones Prætorianis menſtruæ à Nerone conceſſæ, 88
diſtributiones populo à Nerva renovatæ, ibid.
Frumentum Sidoniis ab Elagabalo conſtitutum, ibid.
Fulmen Jovis inſigne, 15
Providentiæ & Imperii ſymbolum, 15
Fulminator Jupiter cur appellatus, ibid.
Fundator Tyri urbis novæ Hercules, 68
Furius Camillus Dictator, Ludorum Capitolinorum inſtitutor, 37
Furius Celſus res feliciter in Mauritania Tingitana pro Alex. Severo geſſit, 127
Fuſcus ſub Gallieno Conſul, 244

G

GAllienus à patre Imperator appellatus, 238
patris captivitatem neglexit, 239
in Mœſiacos graviter ſævit, 244
de Scythis triumphavit, 241
Veronæ muros reſtaurari juſſit, 238
ſub eo Gothi Thraciam depopulati ſunt, 242
plurimi in provinciis Tyranni, 239
Galindæ Sarmatiæ Europeæ populi, 220
Gallus gallinaceus Deo Luno ſacer, 4. 17
parientibus feliciter adeſt, 26
Ganymedes Trois Regis filius ab Aquila raptus, 247
Garizim Palæſtinæ mons, 169
Gellius Maximus legionis quartæ Scythicæ dux, 73
in Syria ſecunda ob rebellionem ſupplicio affectus, ibid.
Gemella, Hipponenſis Colonia, cur dicta, 38
Genius inter Deos minores locatus, 82
populorum & urbium tutelare numen, 5
unicuique ſuus eſt & particularis, 221
rerum omnium gignendarum vim habere dictus, 118
pateram pro ſacrificiis gerit, 4
ipſi ſacra ex mero & floribus fiunt, 107
cum temone & cornucopia in Gallieno, 238
cum patera & cornucopiæ ſacrificat in Alex. Severo, 118
Genii Veteranorum Legionum præſides in Berytiis Elagabali III. Heliopolitanis, 165
urbis in Ptolemaidenſibus, ibid.
Sub mulieris habitu in Antiochenſibus Piſidicis Caracallæ, 26
cum temone & Aquila in Laodicenis Philippi Sen. 168
Stans cum Victoria & vexillo in Troadenſibus Alex. Severi, 126
cum haſta & cornucopiæ in Stobenſibus Jul. Domnæ, 22
cum Cabiro & Cornucopiæ in Theſſalonicenſibus Valeriani, 233
utraque manu ſignum militare inter Aquilam & Leonem in Daciçis Philippi Sen. 160. Otaciliæ, 177. Philippi Jun. 187. Traj. Decii, 196. Q. Herennii, 206. Hoſtiliani, 209. Galli, 239. Æmiliani, 227
Inter Bovem & Leonem in Viminaciis Gordiani, 153
Philippi Sen. 176. Otaciliæ, 184. Philippi Jun. 189. Decii, 199. Etruſcillæ, 204. Q. Herennii, 207. Hoſtiliani, 210. Galli, 218. Voluſiani, 226. Æmiliani, 207. Valeriani, 237. Gallieni, 241
Sacrificans in Antiochenſibus Piſidiæ Sept. Severi, 4. Mæſæ, 109
Cum Aquila in Rheſainenſis Traj. Decii, 198
Cum Imperatore in Patrenſibus Sept. Severi, 13
Sub Harpocratis figura in Tyriis Caracallæ, 48
Imperatorem Coronat in Troadenſibus Caracallæ, 45
ſacrificans ante ſignum militare in Sidoniis Elagabali, 88
Sedens ſub Securitatis imagine in Pellenſibus Mamææ, 131. Gordiani, 148. Philippi Sen. 172
Inſidens temoni in Laodicenſis Philippi Sen. 168

montibus inſidens in Antiochenis Syriæ Caracallæ, 24. Elagabali. 73. Aquilæ Sev. 99. Alex. Severi, 116
Mamææ, 129. Tranquillinæ, 154. Galli. 210
Damaſcenis Otaciliæ, 178
Edeſſenis Caracallæ, 34. Elagabali, 80. Mœſæ, 110.
Alex. Severi, 119
Emiſenis Caracallæ, 37. Alex. Severi, 120
Neſibitis Otaciliæ, 182
Ptolemaidenſibus Juliæ Domnæ, 21
Rheſaneſiis Alex. Severi, 122. Traj. Decii, 198.
Etruſcillæ, 202
Singarenis Gordiani Pii, 148
Gentius Rex legatos ad Perſeum miſit, 11
Geometria ad Græcos ab Ægyptiis propagata, 85
Geraſa urbs Arabiæ, aliis Cœleſyriæ, 114
Germanicus Auguſti juſſu à Tiberio adoptatus,
Geta Sept. Severi filius junior, 53
Cæſar in Meſopotamia Non. Martii, U. C. 951. appellatus, 31
Pontifex factus, 57
Auguſtus Non. Martii U, C. 961. à patre dictus, 53
in bello Britannico civilibus rebus adminiſtrandis præfectus, 53
Eques captivum proſternens in nummis, ibid.
cum fratre Imperator patris teſtamento confirmatus, ibid.
Non. Februarii U. C. 964. Imperator renunciatus, 53
populis fratre carior, 57
à Caracalla in matris gremio interfectus, 53
Gladius Dacicus Provinciæ Genii inſigne, 160
Glaucus Apollinem vaticinandi artem edocuit, 60
Gordianus Afr. Senior annos 80. natus, 137
Tyſdri in Africa Imperator proclamatus, 135
ejus nummi hactenus in Coloniis non obſervati, 137
Gordianus Afr. junior in prælio occiſus, ibid.
Gordianus III. V. Jan. U. C. 978. natus, 145
Imperium anno 16 adeptus eſt, 135
Tranquillinam Miſithei filiam duxit uxorem, 138
cum uxore dextram jungit in Antiochiæ Piſidiæ nummis, 138
in Mœſiam profectus eſt, 144
barbaros ex Thracia expulit, 147
Viminacium Coloniam deduxit, ibid.
Syriam pro bello Perſico adiit, 141
Edeſſam venit, 145
copias ab Abgaro Rege accepit, 156
Antiochiam Mygdoniam à Perſis recepit, 154
Perſarum Regem ad Rheſainam fudit, 123
Artaxara & Niſibin cum aliis urbibus recuperavit, 155
Carrhas & Meſopotamiam recepit, 143. 146
ſex annos regnavit, & VII. Trib. poteſtatem inchoavit, 153
annos natus 22. à militibus occiſus eſt, 159. 175
ejus ſepulcrum ad Zaitam Meſopotamiæ, 123. 147
à Syriis ſummopere dilectus, 154
Gotthi ſub Gallieno Thraciam depopulati ſunt, 242
Græca lingua apud Phœnices ante Alexandrum M. ignota, 183
Græcia à partibus Severi contra Peſcennium ſtetit, 7
Gratiæ Jovis ex Eurynome filiæ, 118
in nummis Deultanis Alex. Severi ſignatæ, 118
cur nudæ depinguntur, ibid.
Greges ſub Mercurii tutela, 84
Gryphus Apollini ſacer. 216

H

HAdrianus plurima Ægypto privilegia conceſſit, 98
Antiochenſes Syriæ odio habuit, 177
Meſopotamiis tributum à Trajano impoſitum remiſit, 198
Smyrnæis ut bis eſſent Neocori, permiſit, 171
Hadrumetum Africæ Colonia à Trajano deducta, in nummis Coloniarum hactenus non obſervata, 167
Hævæus idem ac ſerpens Syris, 101
Halmydeſſos urbs Thraciæ, 144
Heliopolis urbs multiplex, 38
Cœleſyriæ, Colonia à Julio Cæſare conſtituta, 240
cur à quibuſdam Phœnicia dicta, ibid.
Soli dicata, unde nomen, 164
ab Heliopoli Ægyptiaca Jovis ſeu Solis ſimulacrum recepit, 259
Veteranis ab Auguſto frequentata, 38
à Sept. Severo jure Italico donata, 12
nummos percuſſit Severo, 11. Domnæ, 20. Caracallæ, 36. Getæ, 56. Macrino, 66. Philippo Sen. 164. Otaciliæ, 177. Philippo Jun. 189. Valeriano, 230. Gallieno, 57. 165
240
Heliopolitanum certamen cui ſacrum, 38
Hellotii ludi Minervæ dicati, 55
Helvia Ricina in Piceno à Sept. Severo conſtituta, 1
nummos Imperatoribus non percuſſit, 12
Heraclea certamina à quibus populis edita, 49
in Herculis honorem inſtituta, 94
Tyri quinquennio celebrata, 184
ſub Caracalla, 48. ſub Elagabalo, 93. Gordiano, 151. Treb. Gallo, 217. Voluſiano, 225
Hercules Alcmenæ filius, 26
duos angues infans ſuffocavit in nummis Berytiis Elagabali, 76
Archeloo ſub Tauri forma cornu detraxit, 31
certamen Olympicum Piſæ inſtituit, 11
in iis luctâ vicit, 83
ipſi ante hoc certamen libatum eſt, 184
plurimi ejus nominis extiterunt, 72
illius ſimulacrum Corinthi à Dædalo factum, 32
ſignatus in Corinthiacis nummis Severi, 7. Caracallæ, 32. Getæ, 54
à Sept. Severo ſummopere cultus, 7. 54
Tyrius, Dux aſtrorum, Rex ignis, Deus urbis appellatus, 150
linguâ Phœniciâ Melec Cartha dictus, 8
alio nomine Aſtrochiton, 48
Minois ſynchronos ſeu coëtaneus, 72
idem qui Sol exiſtimatus, 150
Tyrios naves fabricare docuit, 68
eos urbem novam condere monuit, 151
illam ſuper rupes ædificare juſſit, 95
purpuram ipſis invenit, ibid.
illorum tutelare numen, 49
Baccho peregrinanti tunicam dedit, 150
Alexandro M. manum in obſidione Tyri tendit, 49
ſacrificans ſignatus in nummis Caracallæ, 48. Diadumeniani, 72. Treb. Galli, 216. Valeriani, 234
ſupra triremem in nummis Philippi Sen. 174. Gallieni, 243
dextram imponit trophæo in num. Valeriani, 234
in curru à cervis tracto Gordiani Pii, 150
à Thaſiis etiam cultus, 217
Carthagine, 53. in nummis Getæ, 54
Q. Herennius Traj. Decii filius, Cæſar ſtatim à patre appellatus, 205
ab eo deinde Auguſtus dictus, 202
in bello Gotthico patrem comitatus eſt, 205
in eo ſtrenuè pugnans occiſus, 207
militari habitu in Æliæ Capitolinæ nummis, 205
Hermon mons Cœleſyriæ, 168
Herodes Judææ Rex ludos in Auguſti honorem inſtituit, 165
Samariam de ipſius nomine Sebaſten appellavit, 22
Herophila Apollinis æditua Delphis oracula reddidit, 60
in nummis Troadenſium ſignata non occurrit, 44
Hippo urbs Africæ gemina, 145
à Phœnicibus condita, 167
una in nummis Gemella vocata, 145
eadem Colonia à Julio Cæſare deducta, 38
nummos percuſſit Caracallæ, 39. Gordiano, 145. Philippo Sen. 167. Gallieno, 241
Hippocentauri unde dicti, 130
Hiramus Tyriorum rex antiquiſſimus, 174
templum Jovis aggere urbi adjunxit, 94
Aſtartes templum condidit, 60
Herculis fanum dedicavit, 92
Hircus Baccho cur immolatus, 65
Hiſtoriæ lux quanta ex nummis, 122
Homerus Fortunæ mentionem primus fecit, 65
Homines primùm quercina glande veſcebantur, 240
ex ſerpentis dentibus procreati, 170
Horatius Conſul templum Jovis O. M. dedicavit 166

Hoſti-

Hoſtilianus Romæ Imperator contra Philippum appellatus, 205
Hoſtilianus Jun. à Decio adoptatus, ibid.
Cæſar & ipſius gener ab eo factus, 202
Auguſtus in bello Gothico appellatus, 208
Decio & Q. Herennio ſuperſtes, 209
ipſis defunctis cum Gallo Imperator renunciatus, ibid.
peſte correptus interiit, 210
Hygeia Æſculapii filia, 181
in Deultanis Otaciliæ nummis ſignata, ibid.
in Neapolitanis Philippi Sen. 162
Hyperion Solis & Lunæ curſum primus obſervavit, 78

I

JAſon Judæorum Pontifex pecuniam pro Herculis Tyrii ſacrificio miſit, 184
Ibis avis cur Mercurio dicata, 235. 247
Ida mons à Troja urbe 3. m. paſſ. diſtans, 46
ignis uſus à Cabiris inventus, 155
Ilienſis per matrem jus civitatis adipiſcebatur, 91
Ilium urbs regionis Troadis, 247
à Troade diverſa, 127
Immunitates urbium ab Imperatoribus pro nutu mutatæ, 98
Imperator Maximinus ex Thracia oriundus, 133
Imperatores Coloniis nomina de gente ſua ut plurimum imponebant, 139
Indigetes Dii qui vocati, 83
Induciæ inter Sept. Severum & Vologæſum Parthorum Regem factæ, 7
Ingenuus Pannoniæ Præfectus, 244
à Mœſiacis legionibus Imperator appellatus, ibid.
à Gallieno devictus & interfectus, ibid.
Ino Cadmi & Hermiones filia, 2
Athamantis Thebarum Regis uxor ſecunda, ibid.
Melicertæ mater, 8
ſe præcipitem cum filio in mare dedit, 33
in deam marinam mutata, 2
Leucothea à Græcis, Matuta à Latinis dicta, ibid.
à Corinthiis cum filio culta, ibid.
Io civitati Boſtræ cur nomen indidit, 180
Jotapianus in Syria ſub Philippo Imperium arripuit, 158
Iphigenia comam Comanæ depoſuit, unde urbis nomen, 32
Iphitus Euryti Oechaliæ regis filius, 24
Iſelaſtici ludi unde dicti, 20. 105
Iſelaſtici victores ex publico nutriti, 90
Iſis Terra exiſtimata, 130
apud Edeſſenos Meſopotamiæ culta, 102
Iſthmia certamina in cujus honorem inſtituta, 3
eorum victores pinu cur coronati, ibid.
à Corintho excisa non intermiſſa, 9
ipſa urbi à Julio Cæſare reſtituta, 8
ab Ancyranis etiam celebrata, 24
Judæi annum quando inchoabant, 97
Romanis tributum pendere à Tito coacti, 208
Julia Aquilia Severa Veſtalis, Elagabali uxor, 22
ejus nummi annum Imperii quartum notant, ibid.
Julia Domna, Pia, & Auguſta dicta, natione Syra, 18
Ex Emiſa urbe oriunda, 21
Sept. Severi Imperatoris uxor, 16
in conſilio militari à marito admiſſa, 20
Philoſophiæ ſtudiis imbuta. 37
Plautiani Prætorii præfectus calumniis impetita, 37
Mater Caſtrorum appellata, 31
Mater Senatus & Patriæ vocata, 18
ejus nomen in epiſtolis cum filii nomine appoſitum, 20
cum Caracalla Troadem inviſit, 83
libellorum curam à filio accepit, 21
conſilia Caracallæ optima dedit, ibid.
Julia Mæſa Domnæ ſoror, Soæmiadis & Mamææ mater, Elagabali & Alex. Severi avia, 109
ex Emiſa urbe oriunda, 20
ſacerdos Solis, unde ipſius nomen, 110
mulier acerrima, ibid.
pecuniam militibus diſtribuit ut nepotes ad Imperium eveheret, 109
plurimum autoritatis apud Elagabalum valuit, 109
ipſi ut conſobrinum Alexandrum nominaret Cæſarem, perſuaſit, ibid.
poſt ejus mortem Alex. Severo adfuit, 110
illum in Meſopotamia comitata eſt, 112
Julia Mamæa Mæſæ filia, Alex. Severi mater, 119
filium à turpibus rebus & Imperatori indecoris arcuit, ibid.
ipſi in bello Perſico comes fuit, 122
ſummæ erat apud eum auctoritatis, 118
mater optima & ſancta, 131
avaritia tamen inſimulata, 109
Julia Paula Elagabali uxor, 96
illuſtriſſima Romana, 97
Julia Soæmias Elagabali mater, 107
militibus à fuga retentis filium ad Imperium evexit, ibid.
egregia forma fœmina, 209
ejus ob impudicitiam exoſa, ibid.
à militibus cum Elagabalo filio interfecta, 107
Julius Avitus Juliæ Soæmiadis pater, ibid.
Julius Baſſianus Juliæ Mæſæ pater, ibid.
Julius Cæſar ab Iulo Æneæ filio originem trahens, 91
populum epulis, & teſſeris frumentariis delinivit, 186
Conſulatum cum Servilio Vatia geſſit, 113
Pharnacem in Ponto profligavit, 42
Fortunæ ſacra fecit, 85
Ilienſes plurimis beneficiis cumulavit, 224
octoginta civium millia in tranſmarinas Colonias diſtribuit, 146
Coloniæ ab eo conſtitutæ in hoc tomo deſcriptæ. Vide in verbo Coloniæ,
Iulus Æneæ filius pileo Phrygio ornatus, 45
Juno pro Terra habita, 181
Jupiter ſupremus antiquitatis deus, 26
Altitonans appellatus, 11
Ammon dictus, & unde, 114
Capitolinus cur Romæ vocatus, 22
ſub hoc nomine apud Græcos etiam cultus, 181
Ceramius nuncupatus, 15
Dis cognominatus, 48
Fulminator appellatus, 15
Græcanicus à Samaritis, 216
Olympicus apud Tyrios, 94
Omnipotens nominatus, 26
Optimus Maximus Romæ, 22
Sinopites circa urbem Ponti, 42
Sol apud Macrobium dictus, 27
ſub fulminis figura à Seleucienſibus Syriæ cultus, 15
ſub Aquilæ forma Ganymedem rapuit, 245
ſub Tauri ſpecie Europam, 89
cum haſta & capite in Æliæ Capitolinæ nummis Q. Hoſtiliani, 208. ſedens in templo Diadumeniani, 69
ſeminudus in Antiochenis Piſidiæ Caracallæ, 35
caput ejus in Caſſandrenſibus Sept. Severi, 7
ſacrificans in Dienſibus Severi, 10. Elagabali, 79. Salonimæ, 245
cubans ſub lectiſternio in Sinopenſibus Caracallæ, 42
Jure naturali cuncta omni nationi communia, 114
Juſtinianus Imp. Edeſſæ mœnia reſtaurari juſſit, 80

L

LAc Stabianum Phthiſicis utile, 61
Lacedæmonii Fortunam invocabant, 204
Lampſacus Myſiæ urbs ad Helleſpontum, 141
Laodice Antiochi uxor, Seleuci Nicatoris mater, 157
Laodicea urbs multiplex à Seleuco condita, 15. 167
Syriæ maritima, Colonia facta, 156
in peninſula ſita, & optimo portu prædita, 168
Dianæ ſignum à Seleuco conditore habuit, 167
à Julio Cæſare beneficium accepit, 39
ob id Juliæ nomen tulit, 57. 109
ab hoc tempore epocham dinumeravit, 86
à Caſſio expugnata, 167
Peſcennii partes Antiochiæ offenſa deſeruit, 57
Septimio Severo acclamavit, 11. 39
Peſcennii juſſu à Mauris oppreſſa, 16

à Severo Antiochiæ privilegia accepit, 57
ab eodem Metropolis & Colonia conſtituta, 39
juris etiam Italici facta, 168
ob beneficia à Severo collata Septimiam ſe appellavit, Juliæ relicto nomine, 57
Laomedon Rex mœnia Trojæ condidit, 134
Lapis Elagabali Dei ſimulacrum, 36
Latona Dianæ ſeu Lunæ mater, 17
Laurus Apollini cui ſacra, 57. 82
ipſius ſymbolum, 14
ſomniorum interpretationi maximè convenit, ibid.
victoriæ inſigne, 5
Legatio Samaritarum ad Antiochum Epiphanem, 171
Legio I. Flavia in Meſopotamia hiberna egit, 198
I. Gallica civitate à Jul. Cæſare donata, 218
I. Parthica in Meſopotamia commorata eſt, 87. 198
II. Auguſta in Britannia ſtationem habuit, 199
II. Auxiliatrix in Pannonia Inferiore, 188
II. Parthica in Italia, 87
ejus inſigne centaurus in num. argenteo, 104
II. Trajana Fortis, in Boſtrena civitate, 115
III. Gallica à Julio Cæſare conſcripta, 49
ſub Antonio Parthos debellavit, ibid.
ab Auguſto in Hiſpania conſtituta, ibid.
ſub Sept. Severo in Phœnicia hiemavit, 33
ejus Veterani Rheſainam Coloni à Sept. Severo tranſmiſſi, 122
Tyrum etiam ab eodem, 16
III. Parthica à Jul. Cæſare conſcripta, 108
in Meſopotamia hiemare ſolita, 87
ejus Veterani Sidonem Coloni ab Elagabalo miſſi, 108
IIII. Flavia in Syria commorata eſt, 188
IIII. Gallicæ mentio apud Gruterum, 60
IIII. Scythica in Syria ſtationem habuit, 153
ejus Veterani Viminacium Coloni à Gordiano miſſi, 153
V. Macedonicæ Veterani Berytum Coloni ab Auguſto traducti, 18. Heliopolim ab eodem, 12. 165
in Daciæ urbibus à Philippo conſtituti, 160
ejus Veterani Damaſcum Coloni à Philippo miſſi, ibid.
VI. Ferrata hiberna in Judæa egit, 17
VI. Gallicæ mentio apud Gruterum, 60
VI. Victrix in Britannia hiemavit, ibid.
VII. Claudiana in Mœſia ſuperiore, 153
ejus Veterani Viminacium Coloni à Gordiano traducti, ibid.
VIII. Auguſtæ Veterani Berytum Coloni ab Auguſto tranſmiſſi, 19
partim Heliopolim ab eodem traducti, 11. 165
XIII. Geminæ Veterani in Daciæ urbibus Coloni à Philippo conſtituti, 160
XIX. Legiones tantum in Imperio ſub Alex. Severo alebantur, 112
XXX. Ulpia in Germania à Trajano conſtituta, 200
Legionum inſignia in argenteis Gallieni nummis obſervantur, 135
Leo cur Cybeles comes datus, 139
inſigne Legionis IIII. Flaviæ, 188
in Deultanis nummis Philippi Sen. 163. & Jun. 188
Leptis Africæ urbs à Phœnicibus condita, 38
magna, jure Italico à Sept. Severo donata, 1
Letrina Colonia in Elidem deducta, 29
Leucothea dicta eſt poſt mortem Ino Cadmi filia, 9
Libanus Phœniciæ mons altiſſimus, 20. 36. 92
Litteræ gutturales ſæpe ab auctoribus neglectæ, 123
Lucina parturientibus propitia, 26
Lucius Priſcus Philippi frater Syriæ præſes, 193
Imperator contra Decium appellatus, ibid.
procerum conjuratione cæſus, ibid.
Luctatores nudi oleo & ceromate imbuti, 83
Lucullus Apollinis Coloſſum Calamidis opus in Capitolio dedicavit, 145
Ludi Actiaci ab Acarnanibus quinquennio celebrati, 49
iidem in Auguſti honorem à Damaſcenis inſtituti, 163
Capitolini à Furio Camillo Dictatore Romæ, 37
Olympici majores ab Hercule Piſæ, 30

minores Dio Macedoniæ ab Archelao Rege, 10
Luna ac Diana eadem, 50
unde appellata, 55
parientibus adeſt, 73
à Sole lumen recipit, ibid.
Creſcens, quod in noviluniis culta ſit, 143
ad Deum Lunum ſpectat in Carrhenorum num. 7
Mas & fœmina ab Ægyptiis & Græcis habita. 26
cum Luno eadem, ibid.
Lunus Pileo Phrygio ornatus, 45
apud Antiochenſes Piſidiæ cultus, 17
in Jul. Domnæ nummis, 17. Caracallæ, 26. Gordiani, 138
apud Carrhenos medio corpore in Caracalla, 30
in Comana urbe cultus, 33
Eques in Olbæ Coloniæ nummis Gordiani, 146
Lupa cum puerulis togatorum civium inſigne, 100
ejus ſignum in nummis Antiochenis Piſidiæ Caracallæ, 26. Alex. Severi, 112. Gordiani, 140
Carthaginis Elagabali, 79. Philippi Jun. 186
Coellutani Mun. Numidiæ in Treb. Gallo, 213
Damaſci in Otacilia, 179
Deulti in Caracalla, 34. Macrino, 65
Hipponis in Philippo Sen. 167. Gallieno, 241
Neapolis in Philippo Sen. 169
Troadis in Caracalla, 47. Elagabalo, 91. Jul. Paula, 98. Aquilia Sev. 100. Alex. Severo, 126. Jul. Mamæa, 132. Voluſiano, 224
Lycaon Pelaſgi filius, Arcadiæ Rex, 167
Lyra Apollinis inſigne, 136. 216
Lyſimachus, unus ex Alex. Magni ducibus, 92

M

MAcriana urbs Mauritaniæ Sitifenſis, 64
Macrinus ex Cæſarea Sitifenſi oriundus, 63
in Africam Roma à Sept. Severo expulſus, 64
jus in provincia dixit, ibid.
Imperator in Syria à Militibus electus, 62
ipſi acclamarunt Heliopolitani Phœniciæ, 66
Severi nomen aſſumpſit, 65
milites alloquutus eſt, 70
Diadumenianum filium appellavit Antoninum, 62
ſupplicationes ob id à Senatu ipſi decretæ, 71
novum Macedoniæ rectorem præfecit, 64
ipſius in tyrannidis affectatores clementia, 71
cum Parthis bellum continuavit, 62
ſacrificia ipſi ob victoriam Parthicam à Senatu decreta, 67
bellum Parthicum pace inita confecit, ibid.
Elagabalus contra eum in Syria Imperator appellatus, 81
de ipſo ad Senatum ſcripſit, & de militibus quæſtus eſt, 72
bellum adverſus illum geſſit, 62
fuga elapſus poſt prælium captus & occiſus, ibid.
Mæander Aſiæ minoris fluvius, 112
M. Mæcius Rufus Conſulatu. 978. U. C. 150
Mæſa Domnæ ſoror. Vide in Julia, 81
Magnetes ad Mæandrum habitantes, 112
Mahometani cur Lunam pro inſigni gerant, 143
Malo ſeu pomo victores Olympici olim coronati, 94
Mamas & Mamias nomen Syriæ vulgare, 129
Marinus limitis Illyrici præfectus, 158
Imperator contra Philippum appellatus, 190
Marius Conſul aquilam inter alia ſigna dedicavit, 29
Marius ſecundus Phœniciæ Præfectus ſub Macrino, 67
Marſyas cum Apolline de artis præſtantia in certamen deſcendere auſus, 67. 121
in eo ab Apolline victus & excoriatus, 147
Marcia fœminæ prænomen à Marco deſumptum, 177
Maſius Meſopotamiæ mons, 146
Matris caſtrorum nomen tulit Fauſtina Jun. 18. & Julia Domna, 20
Matronarum Romanarum habitus qualis, 5
Matuta, Ino à Latinis dicta, 9
Mauri ob Maximini Imp. crudelitatem rebellarunt, 135
Mauritania Tingitana ſub Alex. Severo turbata, 117

Maximinus Thrax Imperatŏr in Germania appellatus, 133
Maximum filium Cæſarem & Imperii conſortem fecit, ibid.
bellum contra Germanos feliciter egit, 134
Germanici nomen ob victorias accepit, 133
plurimos facultatibus ſpoliavit, 136
crudelis & ab omnibus exoſus, 135
Maximus Maximini filius Cæſar à patre dictus, ibid.
adoleſcens pulcher, amabilis, & liberalis, 136
ab exercitu Auguſtus appellatus, ibid.
à Senatu Germanicus in nummis vocatus, 135
pro bono exiſtimatus, 136
Medeæ filiorum ſepulcrum Corinthi, 19
Mediobarbus Comes Occonem nimis religiosè ſequutus eſt, 141
Megarenſes Inum appellarunt Leucotheam, 33
Melchartus Herculis Tyrii nomen, 48. 150
Melicerta juxta pinum arborem inventus, 33
à Corinthiis Palæmon appellatus, ibid.
à Latinis Portumnus, 9
in nummis Corinthiorum Severi 8. Caracallæ, 132
Memmia Sulpitia Alex. Severi uxor, 128
Menſa ad ludos & certamina, 232
ſuper eam coronæ pro ludis impoſitæ, 248
cum vaſis & lauri ramis in nummis Sidoniis Alex. Severi, 120
in Tyriis Caracallæ, 49. Otaciliæ 183. Saloninæ, 248
Menſis ab Antiochenſibus Piſidiæ Lunus dictus, 26
Menſtrua frumenti diſtributio ab Auguſto facta. Vide frumentum, 88
Mercurius facundiæ Deus, 167. mercium, 84
pro ſapientiſſimo Philoſopho habitus, 248
cur virgam duobus ſerpentibus implicitam gerit, 84
primum ipſi templum in Arcadia erectum, 167.
ab Heliopolitanis cultus in nummis Philippi Sen. 166
Patrenſibus in Caracalla, 39. Elagabalo, 84
Tyriis in Valeriano, 234. Salonina, 247
cur Ibis ipſi ſacra, 235
Meſembria urbs Thraciæ, 144
Meſopotamia tributorum immunis ab Hadriano facta, 198
Parthis ab eo relicta, 30
à Vero recepta, ſub Commodo amiſſa, à Sept. Severo iterum recuperata, 1
ejus partes duæ, una fertilis, altera inculta, 182
duæ etiam in ea Metropoles, 121
Metropoles urbes non eædem in Imperio quæ in Eccleſia, 174
duæ ſæpe in eadem provincia, 78
In Meſopotamia Emiſa & Carrhæ, 81
In Phœnicia Tyrus & Sidon, ibid.
In Syria Antiochia & Laodicea, ibid.
Miletus Apollinis & Acallidis F. à Lupa nutritus, 179
Miletus urbs Apollinis oraculo celebris, 144
Minerva eadem quæ Pallas, 9
galeam & haſtam cur gerit, 11
ut virgo juvenis depicta, 100
Alcida à Macedonibus appellata, 11
Frænatrix à Corinthiis, 19
ejus ſimulacrum in nummis Corinthiis Severi, 10. Jul. Domnæ, 18
in Rheſainenſis nummis Traj. Decii, 198. Q. Herennii, 206
Miſitheus natione Græcus, 154
Gordiani Imper. ſocer, 146
in bello Parthico rectè omnia geſſit, 148
Modius ſpicis refertus in num. Sidonis Elagabali, 88
Moluris petra ſeu ſaxum. 9
Monetæ cudendæ facultas Antiochenſibus à Pompeio conceſſa, 70. 201
duæ in Antiochia Syriæ officinæ, 62
altera præfecti, altera urbis nomine, 158
quando Coloniis ablata facultas, 144
Mons Garizim perpetuum Neapolis Coloniæ ſymbolum, 171
Mulier Ilienſis filio jus civitatis communicabat, 91
Mulieres Africæ aures perforatas habere ſolent, 64
Mundus Autumno creatus, 262
Municipia eadem cum Urbe Roma privilegia habebant, 213
Municipium Coelletanorum nummos percuſſit Caracallæ, 31. Macrino, 64. Elagabalo, 79
Stobenſium Sept. Severo, 15. Domnæ, 22. Caracallæ, 43. Getæ, 59
Mummius Romanorum dux Corinthiorum agrum Sicyoniis conceſſit, 9
Muſis feſta apud Theſpienſes dicata, 119
Mytlea Amazonis nomen, 57

N

NAiades Acheloi cornu fructibus impleverunt, 241
Nativitas D. N. Jeſu per nummorum Antiochenſium æram conſtituta, 13
Navigia ex papyro facta in Ægypto, 19
Naxus inſula, 26
Neapolis Samariæ ad radices montis Garizim, 182
olim dicta Sichem, 169
Colonia à Philippo Sen. deducta, 187
Unde Sergia appellata, 170
Neocoros à Philippo facta, 171
Domini appellationem fundatori dedit, 170
Nemeſis & Themis Fortunæ Comites, 166
Neocori latinè Ædiles, 175
eorum cura, 189
quando ter aut quater facti vel dicti, 171
Neocoros vox in Coloniarum nummis perrara, 246
Neptunus maris Deus, 28
Tridentifer cur appellatus, 75
cum Apolline Trojæ mœnia condidit, 134
cum Baccho de Beroe Nympha contendit, 75
Averſor nuncupatus, 6
Hippius cognominatus, 28
ejus ſimulacrum in Berytiorum nummis Severi 6. Caracallæ 27. ipſe in curru à quatuor equis marinis evectus 28. in templo nummorum Macrini, 63. Nympham Beroen brachio apprehendens in Elagabalo, 75. in templo, ibid. ejus imago in Gordiano, 140
in Patrenſibus Sept. Severi, 13
in Troadenſibus Maximini, 134
Nero immunitatem pro Ilienſibus à Claudio obtinuit, 45
Nervia Trajana Boſtræ urbis nomen, 235
Neſibis urbs Meſopotamiæ ad montis Maſii radices, 172
ampla & populoſa, 121
ejus nominis etymologia, 182
Colonia à Sept. Severo conſtituta, 96
Metropolis à Philippo Sen. facta, 172
ejus gentis Juliæ nomen ob hoc beneficium accepit, 183
Nicolaus Bon J. C. Venetiis degens, celeberrimus Antiquarius, 171
Nicolaus Damaſcenus Herodi Regi à Conſiliis, 163
ejus ad Auguſtum Orator, 180
ipſius Imperatoris amiciſſimus, 223
Metropolis titulum pro urbe ſua ab eo obtinuit, 163
ludi ideo Damaſci in Auguſti honorem inſtituti, ibid.
pecuniam quam ab amicis comparaverat facile impendebat, 18
Nicomedia urbs Bithyniæ maritima, 91
à Nicomede Rege denominata, 27
Nilus Ægypti fluvius cum capite in nummis Ptolemaidenſibus Sept. Severi, 14
Nobiles præcipui Romæ qui exiſtimati, 185
Noctua Minervæ cur ſacra, 169. 199
acutiſſimum viſum habet, 203
Nomina Coloniarum per adjectivum reddi ſolita, 132
Numidæ pro Maximino contra Gordianum Africanum ſteterunt, 135
Numitor Amulii frater, Romuli & Remi avus, 47
Nummi pro moneta habiti, 186
marmore perenniores, 241
nihil in eis fruſtra ſignatum, 18. 85
minuti inſcriptiones ſæpe contrahunt, 26
bilingues inter raros numerati, 165
Colonici Græcis præſtantiores, 52
duo ſimiles vix ſignati occurrunt, 160

Ædi-

Ædilium aut Duumvirorum cura percuſſi, 82
illorum inſpectio ad eos deſcribendos apprimè neceſſaria, 167. 191
Antiochenſes Piſidiæ & Syriæ quomodo inter ſe differunt, 178
Romæ & Imperio dicati, 82
Antiochiæ Syriæ in Auguſto cum epigraphe, ΕΤΟΥΣ ΝΙΚΗΣ, 113
Nervæ cum inſcriptione *Plebei Urbana frumento conſtituto*, 88
Sept. Severi cum *Divo Severo* in Heliopolitanis, 13
Caracallæ cum epigraphe Α Τύχη Βόσπου, 115
Macrini cum *victoria Parthica*, 67
Colonici Anniæ Fauſtinæ rariſſimi, 101
Alex. Severi in Sidonis, *Æternum Beneficium*, 88
Gordiani Afr. Senioris Græci præſtantiſſimi, 137
Balbini & Pupieni Tr. Pot. II. non ſignant, *ibid.*
Philippi Sen. in Antiochenſibus Syr. *Moneta Urbi*, 158
ejuſdem cum epigraphe *Pax fundata cum Perſis*, 164
Traj. Decii nullam præferunt Trib. poteſtatem, 191
Gallieni argentei cuncta fere Legionum inſignia præferunt, 244
Colonici cur poſt Gallienum non amplius cuſi, *ibid.*

O

ODeſſus urbs Thraciæ, 144
Odeum Patrenſis Coloniæ magnificentiſſimum, 147
Oecumenicum certamen unde dictum, 37. 90. 231
Oedenatus Palmyrenorum princeps, 232
Oleaſtri ramus victoris præmium in Olympicis, 94
Oliva arbor inter petras Ambroſias enata, 236. 244
Olba urbs littoralis Piſidiæ in Pamphyliæ confinio, 146
Colonia à Julio Cæſare conſtituta, *ibid.*
Olympica certamina Jovi ſacra, 11
ab Hercule inſtituta, 94
in Colonia Tyria celebrata, 83
Opelius Macrinus Imperator. Vide in Macrino, 63
Ops ſeu Terra, eadem quæ Cybele, 139
Oreſtes cum ſorore Iphigenia Dianæ ſimulacrum aſportavit, 82
Orientis populi Bacchum præcipuè coluerunt, 77
Orontes Syriæ fluvius, 36
Antiochiæ muros alluit, 99. Emiſæ, 35
Orthographia ex nummis deſumpta, 146
Oſiris idem cum Serapide, 19
Otacilia Severa Philippi Sen. uxor, 177
Romana, & non ex Dacia oriunda, 178
Mater Caſtrorum appellata, 182

P

PAlætyrus Phœniciæ urbs à mari 3. ſtadiis diſtans, 151
Pallas à Pallante gigante dicta, 155
bellorum præſes & dea, 19
ejus imago in num. Deultanis Caracallæ, 33
Tranquillinæ, 155
in Dienſibus Sept. Severi, 11
Palma Syriæ præfectus ſub Trajano Arabiam cepit, 114
Palma arbor cur in Tyriorum nummis Diadumeniani, 72
an ad Phœniciæ etymologiam, 175
Tyri Phœniciæ urbi inſigne, 92
Palmæ ramus victoris inſigne ſed non præmium, 231
tot in vaſis quot victoriæ, 231
Pancraſtes quis in Agonalibus ludis dictus, *ibid.*
Pantathlus in Agonalibus ludis, quis dictus, *ibid.*
Panthera Baccho comes & ſacra, 77
vino magnopere delectatur, 64
Panyſus Thraciæ fluvius in Euxinum mare fluens, 144
Papyracea navigia in Ægypto facta, 19
Pardalis Bacchi comes & ſacra, 123
Parium Colonia juris eſt Italici, 46
Parpar fluvius ex Hermone defluens Damaſcum alluit, 162
Parthi eximii equites & ſagittarii, 108
ex Meſopotamia ſub Sept. Severo propulſi, 3
Paſtor cum equo & arbore in num. Troadenſibus Caracallæ, 46
Patavia in Norico Colonia à Sept. Severo conſtituta, 1
Patera vas ad ſacrificia, 4. 11. 72
Patræ urbs Achaiæ in clivo ſita, 147
à Patreo Preugenis filio condita, 14
nummos percuſſit Severo, 13. Caracallæ, 39. Elagabalo 84. Gordiano, 147
Paulus Tyrius pro urbe ſua Metropolis dignitatem ab Hadriano obtinuit, 23
Pegaſus ἀπὸ τῆς πηγῆς dictus, 20. 180
Corinthi inſigne in nummis Juliæ Domnæ, 20
Damaſci urbis inſigne in nummis Otaciliæ, 178
Pelamides in Paludibus Mæoticis nati, 58
prima eorum verſus Sinopen piſcatio, *ibid.*
tertia in Byzantii cornu, *ibid.*
Pelamis in nummo Sinopenſi Getæ, 58
Pelagonia Macedoniæ regio, 58
Pella Macedoniæ urbs in Ægei maris littore, 66
in tumulo ſita, natura & arte munita, 131
olim Macedonum principum regia, 66
Philippi & Alexandri M. natalibus illuſtris, 131
Colonia à Julio Cæſare conſtituta, 40
nummos percuſſit Caracallæ, 41. Macrino, 67. Alex. Severo, 121. Jul. Mamææ, 131. Gordiano, 147
Philippo Sen. 172
Perinthus Byzantii in ſervitutem à Sept. Severo adjudicati, 24
Periodonicæ Athletæ qui vocati, 90. 105
Perſæ ſub Gallo Antiochiam uſque populati ſunt, 212
Perſeus Gentii Regis legatos ad Dium Macedoniæ urbem recepit, 11
Peſcennius à Syriaco exercitu Imperator appellatus, 5
Byzantium occupavit, & in Bithynia deletus eſt, 7
Petræ Ambroſiæ ad urbis originem in Tyriorum nummis, 234
Petronius Syriæ rector ſub Caligula, 15
Phanaræa urbs Ponti, *ibid.*
Pharnacia urbs Cappadociæ maritima, 58
Pharnaces Mithridatis filius à Jul. Cæſare fugatus, 32
Philadelphia urbs Cœleſyriæ, 114
Philippi urbs Macedoniæ Auguſto ſtatuam dedicavit, 41
nummos Caracallæ percuſſit, *ibid.*
Philippopolis urbs gemina, una Macedoniæ, altera Arabiæ, 172
urbs Macedoniæ, Metropolis titulum gerit, altera Coloniæ, 190
hæc à Philippo Sen. conſtituta in gratiam patriæ ſuæ, 172
Philippus Macedoniæ Rex Pellæ natus, de ea bene meritus, 40
Philippus poſt Gordianum occiſum Imperator. à militibus appellatus, 138
ab Anchiſe originem ſe trahere jactabat ob Juliæ gentis ſuæ nomen, 185
Arabs Thraconites & provinciis minimè gratus, 196
Philippum filium Cæſarem nominavit, 187
plurimos Veteranos in Colonias deduxit, 314
militum animos amplis largitionibus demulſit, 157
Senatum ſibi demereri ſtuduit, 173
populorum animos ſibi conciliare quæſivit, 158
pacem cum Sapore Perſarum Rege iniit, 164
Meſopotamiam ei, ut ait Zonaras, non ceſſit, 183
Priſcum fratrem ſuum Syriæ præfecit, 173
Severianum generum Macedoniæ, 172
contra Carpos bellum ſuſcepit, 187
filium Imperii conſortem fecit, 170
barbaros repreſſit, 160. cum iis pacem iniit, 164
Daciam provinciam pronunciavit liberam, 178
Damaſcum Coloniam deduxit, 200
Neapolim Samariæ Coloniam conſtituit, 169. 188
Neſibin Coloniam Meſopotamiæ Metropolim fecit, 172
Philippopolim in Arabia condidit & Coloniam deduxit, 173
tres tantum conſulatus egit, 158
ſex annos Imperium tenuit, 160
Philippus Jun. ſeptennis à patre Cæſar dictus, 185
Imperii conſors poſtea factus, *ibid.*
in bello Carpico patrem comitatus eſt, 187

annos

annos xx1. natus Romæ occiſus, 185
Phinni Sarmatiæ Europææ populi, 220
Phæbades Apollinis vates, 60
Phœnices Aſtronomiæ periti, 85
plurimas deduxerunt Colonias, 246
in Africam Tingitanam navigarunt, 92. 93
Phœnicia duplex dicta, una littoralis, altera Libaniſia, 240
an ejus nomen à palmis, 72
Phrygii honoratiores pileo ornati, 45
primùm bigas junxiſſe crediti, 56
Pileus Phrygius in extremitate recurvus, 45
Pinus arbor ſub qua inventum Melicertæ corpus, 9
Pirene nympha in fontem converſa, 51
ejus in Acrocorintho ſitus, 20. 51
ipſius effigies in Severo, 9. Plautillæ, 51
Plautianus Prætorii ſub Sept. Severo præfectus, ibid.
Tyanis in Cappadociæ urbe ægrotavit, 58
Plautilla Plautiani filia, Ant. Caracallæ uxor, 51
Plebiſcitum quomodo conſtitutum, 202
ejus nota ut Senatuſconſulti non extat, ibid.
Populus Romanus omnium gentium victor, 204
Præmia ludorum ante Athletarum oculos in medio ſtadii poſita, 218
Poma in ludis Pythiis conceſſa, 90
Pompeius M. Antiochum Syriæ regno ſpoliavit, 24
Pomponius Baſſus Anniæ Fauſtinæ maritus, 103
Pontifices pro Colonia deducenda ex civium numero electi, 12
Pontifices Maximi quando duo ſimul facti, 19
Pontus Romanorum Provincia à quo conſtituta, 32
Pieugenes Patrei Patrarum conditoris pater, 14
Preugenes Spartianus Dianæ ſignum ſubripuit, 40.
Prora navis quid in nummis indicat, 10
in Coellutanis nummis Caracallæ, 30. Macrini, 64. Alex. Severi, 117. Maximi, 135. Philippi Sen. 159. Philippi Jun. 181
Proſpectus urbis in nummis Patrenſibus Gordiani, 147
Pruſias Zielæ filius, Bithyniæ Rex, 17
Pruſias urbs à Pruſia reſtaurata & denominata, 238
pro Julio Cæſare contra Pompeium ſtetit, 17
Pſeudoantoninus dictus eſt Elagabalus, 91
Ptolemais urbs Phœniciæ littoralis, 14
ſola inter alias hujus nominis Colonia facta, 58
olim Ace dicta, à Ptolemæo Ptolemais vocata, 21
Colonia à Claudio Imperatore conſtituta, 122
nudum Coloniæ nomen habuit, 166
an ideo ſine privilegiis conſtituta, aut ipſa ab aliis Imperatoribus ablata, 58
nummos percuſſit Severo, 14. Domnæ, 21. Caracallæ, 41. Getæ, 57. Elagabalo, 84. Aquiliæ Sev. 100. Alex. Severo, 123. Philippo Sen. 174. Valeriano, 232
Ptolemæi omnes à primo hujus nominis Rege vocati, 162
Ptolemæus Lagi filius, 232
Lathyrus Ægypti Rex VIII. 223
Pullus moneta in qua Pegaſus, 20
Pupieni nummi in Coloniis cuſi hactenus non reperti ſunt, 137
Purpura ex Conchylio inventa, 23
circa Africam punicea, 175
in Municipio Coellutano celebris, 117
apud Tyrios commendata, 128
Pygmalion Didûs frater, Phœniciæ Rex, 175
Pythia certamina in Apollinis honorem inſtituta, 184
quibus in urbibus celebrata, 50
Apud Theſſalonicenſes in nummis Gallieni, 242. Saloninæ, 246
eorum ludorum quæ præmia, ibid.
Python ſerpens ab Apolline occiſus, ibid.

Q.

Quadrigæ ab Erichthonio primùm junctæ, 56
Quercina glans cibus hominum primus, 240
Quinquertium idem quod Quinquennale, 163
Quintilis menſis à numero dictus, ibid.
Quinquennale certamen Cæſareæ Palæſtinæ inſtitutum, ibid.

R

Radius eſt baculus quo Aſtrologi utuntur, 166
Ramatha, vetus Laodiceæ urbis Syriæ nomen, 156
Reditus P. Romani in tabulis cenſoris deſcriptus, 47
Rem divinam interrumpere nefas, 33
Remus Urbem Remuriam appellare conſtituerat, 27
Reſtitutus Epiſcopus Macrianenſis in Mauritania Sitifenſi, 64
Rhea, eadem quæ Terra, & Cybele, 139
Rhenus cur bicornis appellatus, 14
Rheſaina Meſopotamiæ in clivo montis Maſii ad Chaboram fluvium, 198
Colonia à Sept. Severo conſtituta, 203
æram ab Hadriano computat, 197
juxta eam Imperii Romani limites, 208
Rhyndacus Bithyniæ fluvius, 18
Rhœdias Macedoniæ amnis in Erigonum labens, 59
Romæ effigies in nummis Philippopolitanis Philippi Sen. 173. Marini, 190
in nummis Tyriis Treb. Galli, 217
Romani Angeronæ ſilentii Deæ ſacra faciebant, 48
deos precari ut felix eſſet belli eventus, ſoliti, 4
Æneam gentis ſuæ principem agnoſcebant, 47. 91
Romulus & Remus Rheæ Sylviæ filii, 140. à Marte geniti, 65. in Tiberim abjecti, 242. à Lupa nutriti, 47
Ruma apud Romanos Mamma, 140
Ruminalis ficus ſub qua Romulus & Remus inventi, 27

S

S. C. litteræ cur in nummis Antiochiæ Syriæ, 14
SA. E. cur iiſdem additæ, 62. 70
S. R. in nummis Antiochiæ Piſidiæ, 138.
Sabinianus ſub Gordiano Imperator in Africa appellatus, 143
Sacerdotis Matris Magnæ ut mulieres cur veſtiti, 181
Sacra velato capite quis primus fecit, 13.
Sacrum certamen unde dictum, 90. 281.
Sagittarius Legionis Parthicæ inſigne, 108
Salluſtia Barbia Orbiana Alex. Severi uxor, 128
ejus nummi Colonici adhuc non obſervati, ibid.
Salomon Aſtartæ altaria condidit, 251
Salonina Gallieni uxor natione Græca, 245
à Berytiis pro Venere habita, ibid.
Samaria ab Herode in honorem Auguſti dicta Sebaſte, 21
Samaritarum legatio ad Antiochum Syriæ Regem, 216
Samoſata Commagenæ Metropolis, 177
Saocoras Meſopotamiæ fluvius ex Singara monte defluens, 148
Sapor Perſarum Rex Meſopotamiam depopulatus, Valerianum Imp. cepit, & tandem occidit, 232
Sarapis vox, vide in Serapis, 194
Sarpedon Demetrii Nicatoris dux, 6
Satyri provectioris ætatis Sileni, 126
cur Bacchi comites, 142
Sauli Regis arma in Aſtartes templo conſecrata, 70
Scirtus Meſopotamiæ fluvius Edeſſam præterfluit, 80
in Chaboram delabitur, 34
Scopas Ætolorum dux, 11
Scythæ in Cappadociam uſque penetrarunt ſub Gallieno, 238
Sebaſte urbs Palæſtinæ, Colonia à Sept. Severo deducta, 22
M. Secundus Phœniciæ præſes ſub Macrino, 63
Securitatis imago in num. Pellenſibus, 134
Seditio inter Phœniciæ & Syriæ urbes pro Severo contra Peſcennium, 5
Romæ ſedata Gordiani Tertii electione. 147
Seleucia urbs in Pieria regione, 47
Jovem ſub fulminis figura coluit, 15
Seleucia Meſopotamiæ à Sept. Severo recuperata, 6
Seleucus Nicator Apollinis filius creditus, 157
Antiochias urbes ſexdecim condidit, 25
Laodicenis Dianæ Tauricæ ſimulacrum conceſſit, 82
Seleucus Callinicus Romanorum legatos benignè excepit, 132

Semones

Semones Dei parvi appellati, 97
Senæ urbs Hetruriæ antiquiſſima, 15
Senatuſconſultum pro Coloniis deducendis olim neceſſarium, 173
ad monetæ cudendæ facultatem Antiochenſibus Syriæ confirmandam conceſſum, 70
Senemuris Ægypti Rex, 38
Sepphoris Galilææ urbs in nummis non occurrit, 23
Sept. Severus ex Africa oriundus, 54
Imperator ab Illyricianis Legionibus appellatus, 6
ſe Marci filium & Commodi fratrem aſſeruit, 4
Baſſiano filio Antonini nomen dedit, 31
legionem ad Græciam contra Peſcennium præripiendam miſit, 7
hujus Imperatoris ducem ad Cyzicum profligavit, 6
Imperator tertiùm ob hanc victoriam vocatus, 9
Antiochiam fugato Peſcennio occupavit, 24
ejus urbis privilegia Laodiceæ attribuit, 58. 177
Adiabenos vicit, & Arabiam vaſtavit, 20
Arabici & Adiabenici nomina aſſumpſit, 43
Heliopoli Phœniciæ Coloniæ jus Latii conceſſit, 37
jus idem Neapolitanis Samariæ abſtulit, 169
Byzantium urbem expugnavit, 8
ejus cives Perinthiis in ſervitutem dedit, 24
Caracallam filium in urbe Viminacio Cæſarem appellavit, 31
milites plurimos in bellis civilibus amiſit, 104
tres legiones Parthicas conſtituit, 87
Meſopotamiam contra Parthorum Regem ingreſſus eſt, 6
Abgari Regis copias contra eum duxit, 34
Carrhas profectus eſt, 7. Parthos fugavit, 5
Seleuciam & Babylonem cepit, Cteſiphontem militibus diripiendam dedit, 29
Meſopotamiam ſub Commodo amiſſam recuperavit, 5
donativum militibus ob victoriam Parthicam dedit, 55
Coloniam Neſibin deduxit, 96
Antiochenſibus pepercit Caracallæ filii interventu, 5
privilegia ipſis reſtituit, 24
Berytiis veniam conceſſit, 5
Laodicenſes Colonos conſtituit, 39
ex Parthico bello per Cappadociam Romam rediit, 58
Agonem Capitolinum celebravit, 10
Carthaginenſibus beneficia contulit, 54
rei vehiculariæ munus à privatis ad fiſcum traduxit, 16
Commodum inter Divos referre juſſit, 4
Auſpices deos Herculem & Bacchum habuit, 54
templum iis Romæ magnificentiſſimum extruxit, 7
Pertinacis nomen, amicorum querimonia abolevit, 13
Pii cognomen in nummis aſſumpſit, ibid.
in Britanniam cum filiis profectus eſt, 53
ad bellum contra Britannos duxit Caracallam, rebus civilibus Londini Getam præfecit, 53
Eboraci in Britannia morbo interiit, ibid.
Latinis Græciſque litteris imbutus fuit, 17
Caracallam rebus omnibus ſtudioſè excoluit, 40
uxorem Juliam conſiliis bellicis admiſit, 20
Pacator orbis in nummis appellatus, 4
militari habitu ſacra faciens in Patrenſibus, 15
Serapis Jovis frater, 85
idem cum Oſiride, 19. idem cum Plutone, 85
ſupremus Ægyptiorum Deus, 14. Sol exiſtimatus, 130
Jupiter ab Ægyptiis appellatus, ibid.
ejus cultus ad Græcos tranſiit, à Græcis ad Romanos, 77
ejus caput in nummis Æliæ Capitolinæ Elagabali, 73
in Boſtrenſibus Juliæ Mamææ, 129
Cæſarenſibus Elagabali, 77. Decii, 194
Sinopenſibus Gordiani Tertii, 148
quid ejus calathus in capite denotat, 132
Sergia unde dicta Neapolis Samariæ, 170
Serpens à Cadmo occiſus, 93
baculo involutus, Æſculapii ſymbolum, 80
lapidi involutus in num. Tyriis Elagabali, 93. Aquiliæ Severæ, 101
tripodi involutus ad Apollinem Vatem ſpectat, 126
ſub tripode vocem edens Delphis, 47
Victoriæ comes & ſymbolum, 22. 233
Serpentes pellem quotannis deponunt, 80
Severianus Macedoniæ ſub Philippo præfectus, 172
Severus leg. III. Gallicæ dux ſub Elagabalo in Phœnicia, 67
ob rebellionem ſupplicio affectus, 73
Sichæus Didûs Beli filiæ maritus, 89
Sicyoniis cura ludorum Iſthmiorum permiſſa, 9
Sidon urbs Phœniciæ antiquiſſima, 86. à quo vocata, 123
maritimarum maxima, 38. Navarchis Phœniciæ, ibid.
Tyro antiquior, 86. & ejus mater, 107
Metropolis dignitate ab Auguſto privata, 86
Colonia ab Elagabalo conſtituta, 24. 97
Sidonii ab Aſcalonitarum Rege expugnati, 97
Tyrum ante annum Trojanæ cladis condiderunt, ibid.
Europam à Tauro raptam in nummis ſignarunt, 89
Aſtronomiæ & Arithmeticæ periti, 85
Aſtartes ſignum in pompam per urbem geſtare ſoliti, 107
ipſis frumentum ab Elagabalo conſtitutum, 89
Signa militaria in nummis Antiochenſium Piſidiæ Caracallæ, 25. Elagabali, 74. Gordiani, 139. Philippi, 159. Decii, 128
Apameæ in Caracalla, 27
Cremnæ in Elagabalo, 79. Daciæ in Philippo Sen. 160
Deulti in Tranquillina, 155
Heliopolis in Macrino, 66
Sidonis in Elagabalo. 87. Soæmiadis, 107. Mæſæ, 110
Viminacii in Gordiano Tertio, 152
Silenus Phryx, 170. Bacchi nutricius, 44. inſtitutor, 215. magiſter, 143. ſacerdos, ibid.
vitem è mari rubro in Græciam tranſtulit, 44
eam novellare docuit, 46. illius racemos torculari ſubjicere inſtituit, 171
inter aſtra in Bacchi gratiam tranſlatus, 44. 65
inter Deos relatus, 170. inter minores habitus, 86
in plurimis regionibus & præſertim in Syria cultus, 235
ejus ſimulacrum in num. Berytenſibus, 76
Boſtrenis in Alex. Severi, 114
Coilluitanis Caracallæ, 31. Elagabali, 79. Gordiani tertii, 144
Damaſcenis Philippi Senioris, 161
Deultanis Macrini, 65
Laodicenſibus Syriæ Treb. Galli, 215
Neapolitanis Philippi Sen. 170. & Junioris, 188
Sidoniis Elagabali, 103
Troadenſibus Caracallæ, 44. Elagabali, 93. Alex. Severi, 126. Valeriani, 233
Sileni unde nomen, 44
Silpius mons Syriæ ad cujus radices Antiochia, 25
Silvanus Macrianenſis Epiſcopus in Africa, 64
Simulacrum Veneris à Sidoniis ſub aſtri figura cultum, 107
Sinope urbs Ponti Aſiatici littoralis, 58
libera à Lucullo pronuntiata, 142
Aurelia dicta in Caracallæ gratiam, 32
nummos Caracallæ percuſſit, 42. Getæ, 58
ejus æra in nummis diverſa, 149
Singara urbs Meſopotamiæ ad fluvium ſita, 148
aquarum penuria ſæpe laborans, ibid.
Colonia à Divis fratribus conſtituta, 124
Siſyphus Æoli filius 8. Corinthi Rex ludos Iſthmios in Melicertæ nepotis honorem inſtituit, 8
Siſtrum Deæ Iſidis ſymbolum, 109. 120
Smyrnæis primum Fortunæ ſimulacrum fecit Bupalus, 52
Soæmias Elagabali mater, vide in Julia, 81
Sohemus nomen Syriæ vulgare, 129
Sol & Hercules idem, 150. cum Apolline idem, 38
pro uno deo habitus, 222. à Syriis cultus, 50
cum Luna vitam præcipuè gubernans, ibid.
cur in creſcente Luna à Carrhenis ſignatus, 143
Spes ut mulier juvenis depicta, 100
Spicæ in nummis frumenti abundantiam denotant, 25
Straton Tyriorum Rex à Plebe creatus, 235
Stabiæ urbs Campaniæ maritima, 61
Statua Auguſti ſupra baſim in num. Patrenſibus, 147. in Philippenſibus, 41
Minervæ Corinthi in foro poſita, 2
equeſtris in Ptolemaidenſibus Caracallæ, 41

Alex. Severi, 122
Stella Herculis apud Chaldæos, 150
Stobi urbs Macedoniæ in Pelagonia regione, 52
juris ſui Italici, 16
Sept. Severo nummos percuſſit, 15. Domnæ, 22. Caracallæ, 43
Stola matronarum Romanarum habitus, 4
Supplicationes Macrino cur Romæ decretæ, 71
Synoris, equorum duorum jugum, 10
Syria provincia Rom. à Pompeio facta, 201
Solem præſertim coluit, 37
Jovem & Apollinem pro Diis tantum agnovit, 222

T

TAnais aliquando Danubius eſt appellatus apud Ortelium, 220
Tarquinius Priſcus templum Jovi O. M. vovit, 166
Taurus ad ſacrificium ſpectans in Corinthi num. 9
Telephus à cerva nutritus, 162
Tellus, Rhea, Veſta, & Mater Magna, eadem, 164
Temo Genii ſymbolum, 4
Templorum ichnographiæ in nummis.
Apollinis in Troadenſibus Alex. Severi, 125
Aſtartes in Æliotis Capitolienſibus Sept. Severi, 1. Diadumeniani, 70. Berytiis Sept. Severi, 6. Jul. Domnæ, 18. Macrini, 64. Elagabali, 75. Anniæ Fauſtinæ, 104. Gordiani, 142. Boſtrenis Jul. Mamææ, 130. Sidoniis Elagabali, 86. Jul. Paulæ, 104. Tyriis Elagabali, 93. Aquiliæ Sev. 101. Philippi Sen. 174. Treb. Galli, 217
Bellonæ in Comanis Caracallæ, 32
Cupidinis in Dienſibus Alex. Severi, 12
Dianæ in Ptolemaidenſibus Elagabali, 85. Valeriani, 232
Fortunæ in Ptolemaidenſibus Elagabali, 85. Aquiliæ Severæ, 100. Anniæ Fauſtinæ, 104. Genii in Antiochenſibus Syriæ Decii, 193. Etruſcillæ, 201. Q. Herennii, 206. Hoſtiliani, 209. Voluſiani, 221. Damaſcenis Philippi Senioris, 162. Laodicenis Elagabali, 82. Neſibitis Juliæ Paulæ, 97. Philippi Senioris, 172
Herculis in Tyriis Macrini, 68. Elagabali, 94
Iſidis in Cæſarenſibus Caracallæ, 29
Jovis in Dienſibus Sept. Severi, 11. Laodicenis Caracallæ, 39. Elagabali, 82. Tranquillinæ, 156. Philippi Junioris 169. Rheſainenſiis Etruſcillæ, 203. Sebaſtenis Juliæ Domnæ, 21
Capitolini in Æliotis Capitolienſibus Diadumeniani, 69
Græcanici in Neapolitanis Philippi Sen. 170
Optimi Maximi in Heliopolitanis Sept. Severi, 12. Caracallæ, 37. Philippi Sen. 166. Otaciliæ, 181
Melicertæ in Corinthiis Sept. Severi, 8
Mercurii in Heliopolitanis Philippi Sen. 166
Patrenſibus Caracallæ, 39
Minervæ in Rheſainenſiis Decii, 199. Etruſcillæ, 203
Neptuni in Berytiis Elagabali, 75. Macrini, 60
Sileni in Berytiis Elagabali 76. Damaſcenis Otaciliæ, 180
Solis ſeu Elagabali in Emiſenis Caracallæ, 36
Templorum mentio quæ in nummis non occurrunt,
Dianæ apud Corinthios, 55
Domitiani apud Deultanos, 34
Fortunæ apud Corinthios in foro, 52
ejuſdem Romæ trans Tiberim, 65
Genii apud Antiochenſes Syriæ, 213. 220
Jovis Capitolini apud eoſdem, 181
ejuſdem, Romæ in octava regione, 166
Fulminatoris apud Seleucienſes Pieriæ, 15
Olympii apud Athenienſes, 221
ejuſdem apud Tyrios, 182
Lunæ apud Albanos, 26
Luni vel Menſis apud Phryges & Armenos, ibid.
Minervæ Frænatricis apud Corinthios, 19
Pacis Romæ in quarta regione, 33
Saturni apud Alexandrinos extra pomœrium, 194
Senatui & Romæ dicatum, 169
Serapidis Alexandriæ extra pomœrium, 194
ejuſdem apud Antiochenſes Syriæ, 85
ejuſdem Romæ in prima regione, 41
Sileni in urbe Eleorum, 31
Veneris apud Corinthios, 51
ejuſdem Victricis, Romæ in nona regione, ibid.
Thalia una ex Gratiis dicta Felicitas, 119
Thaſii Herculem Tyrium coluerunt, 217
Themis una ex Fortunæ comitibus, 165
Theoclia Alex. Severi ſoror, 116
Theſpienſes feſtum & ludos Cupidini inſtituerunt, 119
Theſſalonica urbs Macedoniæ ad Axium fluv. 172
Metropolis & Colonia à Valeriano conſtituta, 246
Neocoros quando facta, ibid.
obſidionem barbarorum fortiter toleravit, 242
Thoth vel Thautus Mercurii nomen, 166
Thracia, Provincia Romana à Veſpaſiano facta, 181
quæ tributa ſolvit, 164
Thynias oppidum Thraciæ, 217
Thunnorum piſcatio ad Anchialum urbem, 238
Thydrus vel Thiſdrum urbs Africæ mediterranea, 135
Thyrſus Bacchi ſymbolum, 64
Tiridates Armeniæ Rex ſub Treb. Gallo, 224
D. Toinardus Aurelianenſis, vir eruditiſſimus, 37
Tomi urbs & Metropolis Ponti ſecunda, 78
Trajanus Arabiam Imperio per Palmam Syriæ præfectum acquiſivit, 114
Meſopotamiis tributum impoſuit, 198
Trajanus Decius ex Pannonia oriundus, 196
Imperator ab exercitu Mœſiaco contra Philippum factus, ibid.
civili virtute & uſu militari eum ſuperabat, 196
ſumma prudentia præditus, 205
dignitates omnes ab Imperatoribus uſurpatas ſenatui populoque Romano reſtituit, 192
Trib. Poteſtatem in nummis ideo non ſignavit, 197
Hoſtilianum Cæſarem fecit & adoptavit, 205
in Syriam contra L. Priſcum Philippi fratrem profectus eſt, 193
Babylam Antiochiæ Præſulem occidi juſſit, 192
in Chriſtianos plurimum deſævit, ibid.
Rheſainenſis privilegia confirmavit, 198
contra Gothos bellum ſuſcepit, 194
Hoſtilianum Romæ pro Imperii adminiſtratione reliquit, 208
Treb. Gallum ad Danubii ripam ſervandam locavit, 220
in acie ſtrenuè pugnans occubuit, 204
biennio integro imperavit, 200
Tranquillina Gordiani Tertii uxor, 154
Gordianum in bello Perſico comitata eſt, 149
Trapezus urbs Cappadociæ littoralis, 58
Treb. Gallus poſt Decii mortem Imperator ab exercitu appellatus, 211. 220
pacem cum barbaris tributo iis conceſſo iniit, 213
Trib. Poteſtatem Senatui à Decio redditam Imperatoribus reſtituit, 211
Hoſtiliano extincto Voluſianum filium jam Cæſarem, Imperii conſortem fecit, 209
annonam Populo Romano conciliavit, 212
conſulatum ſecundum Imperator geſſit, ibid.
negligenter res adminiſtravit, 209
cum filio verſus Interamnam à militibus occiſus eſt, 219
Tribunitia Poteſtas ad Auguſtas non pertinet, 202
tertia & quarta cur in Voluſiani nummis, 221
Tributum capitis Cæſarienſibus à Veſpaſiano remiſſum, 50
Meſopotamiis à Trajano impoſitum, 198
à Romanis primum ſub Gallo barbaris pactum, 213
Tridens Neptuni inſigne, 63. ipſius ſceptrum, 130
quomodo factum, & quid denotat, 75
Triremis primùm apud Tyrios inventa, 68
cælata in num. Carthaginenſibus Philippi Jun. 186. Treb. Galli, 186. 212
in Tyriis Macrini, 67
duæ in Sidoniis Elagabali, 89
Tripus Apollini ſacer 60. unde nomen, 248
vaticiniorum ſymbolum, 47. quomodo factum, 59
in nummis Troadenſibus Caracallæ, 47. Getæ, 60
Tyrus Saloninæ, 248
Tritonia unde Pallas dicta, 255
Tritones à Delphinis vecti, 76
Troas urbs Phrygiæ minoris, 16
eadem quæ Alexandria in nummis, 43

ad

ad Idæ montis radices ſita, 46
ex Trojæ antiquæ ruderibus ab Alexandro ſuſcitata, 12
olim ab Antigono ejus duce Antigonia dicta, 92
ejus conditor ſacrificans ante Apollinem in Caracalla, 44
cum Ilio urbe diverſa, 59. 127
plurima beneficia à Julio Cæſare accepit, 91
Colonia ab Augusto deducta, 16. 92
juris Italici facta, 46. 173
huic Imperatori templum condendi facultatem à Senatu non obtinuit, 149
omni onere immunis à Claudio Imp. facta, 16
Romanæ gentis auctorem ſe jactabat, 127. 132
Aurelia & Antoniniana in Caracallæ gratiam vocata, 91.
in ejus nummis Alexandria dicta, 92. & poſt Alexandrum Sev. hoc nomen amplius non aſſumpſit, ibid.
nummos quibus percuſſit, vide in Colonia Troas.
coluit Apollinem, 60. Neptunum, 134
Silenum, 46
Troja ab Apolline & Neptuno condita, 62
à Junone & Minerva everſa, ibid.
Trophæo manum cur apponit Aſtarte, 92
cur Herculi à Tyriis erectum, 48
Tryphon Syriæ Rex Berytum deſtruxit, 6
Turpilius Dexter Conſul an. U. C. 978. 145
Turres cur ſupra caput muliebre impoſitæ, 14
Tuſculum Colonia & urbs Latii, 61
Tyana urbs Cappadociæ, 58
Tyche ſeu Fortuna, Oceani filia, 65
Tympanum ſeu Cymbalum Cybeles inſigne, 139
Typus pro alio typo in nummis frequens, 178
Tyro Herculis amica, 151
Tyrus urbs Phœniciæ littoralis, 16
à Sidoniis condita, 48. Sidonis filia, 86
ante templum Jeroſolymitanum, 48
ante annum Trojanæ cladis, 97
vetus ab Agenore, nova ab Hercule, 48
Triremis inventrix, & ejus in mari potentia, 68
Colonias in plurimas regiones deduxit, 48
Coronata & Coronatrix appellata, 48
Metropolis dignitate ab Auguſto privata, 86
ab Hadriano in Pauli Tyrii gratiam ipſi reſtituta, 161
Beryto infenſa, 5. Peſcennii partes deſeruit, 16
Sept. Severo acclamavit, 12. 16
Colonia ab eo Imperatore deducta, 1
ſplendidiſſima ab Ulpiano appellata, 218
juris Italici à fundatore facta, 16
Macrini partes contra Elagabalum fovit, 87
ab Elagabalo privilegiis privata, 92
cui nummos dedicavit, vide in Colonia Tyrus.
coluit Aſtarten, 48. Angeronam, ibid. Herculem, 48. Silenum, 94
pro Heroe Cadmum in nummis percuſſit, 150. & pro Heroina Didonem ejus ſororem, 175

V

VAlerianus antequam Imperator eſſet, Cenſor electus fuit, 229
Senex Imperium adeptus eſt, 230
Germanos per legatos contudit, 236
Theſſalonicam urbem deduxit Coloniam, 233
bellum Perſicum ſuſcepit, 232
pro eo gerendo in Syria commoratus eſt, 230
à Sapore Perſarum Rege victus & captus, 232
Vas pro certaminibus unum certamen indicat, 81
tot in nummis quot certamina in urbe celebrata, 223
unum cum palmæ ramo in num. Emiſenis Elagabali, 78
Damaſcenis Æmiliani, 228
Theſſalonicenſibus Gallieni, 242. Saloninæ, 246
Tyriis Elagabali, 94. Valeriani, 231
Vaſa duo ſupra menſam in Sidoniis Elagabali, 90. Alex. Severi, 124
cum clava intermedia in Tyriis Gordiani, 152. Voluſiani, 225
Vaſa tria in Heliopolitanis Caracallæ, 37. Valeriani, 231
Vectigal ex paſcuis petebatur, 46
Vendeni Sarmatiæ Europææ populi, 220
Venus ex mari nata ipſius domina appellata, 76
formæ & generationis Dea, 245
Architis unde cognominata, 235
Tyria appellata quia Tyro concepta, 87
Victrix in nummis Corinthii Plautillæ, 51
à Syris Aſtarte dicta, 76. etiam Urania, 27
Adonidi nupſit, 151. 235
urbem de Beroes filiæ nomine, Beroen appellavit, 239
Verona urbs à Gallieno reſtaurata, 238
Veſpaſianus Cæſaream Palæſtinæ Coloniam deduxit, 29
Deultum Thraciæ Coloniam conſtituit, 33
templum Pacis magnificentiſſimum Romæ extruxit, 17
Thraciam fecit Provinciam Romanam, 181
Veſta Saturni & Rheæ filia, 132. ut mulier vetus depicta, 100
Veterani in Colonias traducti. Vide Legiones, 120
Vexillum Coloniæ militaris ſymbolum, 45
cui inſiſtit Aquila in Antiochenſibus Piſidiæ Philippi, 159. Decii, 192
Rheſainenſis Traj. Decii, 199
pone Colonum in Rheſainenſiis Alex. Severi, 122. Sidoniis Elagabali, 87. Anniæ Fauſtinæ, 104. Tyriis Sept. Severi, 16. Getæ, 60
pone caput Genii in Troadenſibus Caracallæ, 45. Elagabali, 91. Jul. Mamææ, 132
geſtum à Genio in Dacicis Philippi, 160. Edeſſenis Alex. Severi, 120. Heliopolitanis Philippi Sen. 165. Troadenſibus Alex. Severi, 126. pone bovem in Tyriis Jul. Domnæ, 24. Macrini, 67. Treb. Galli, 219
pone Lupam in Damaſcenis Otaciliæ, 179. Troadenſibus Aquiliæ Sev. 100
pone Aquilam in Tyriis Caracallæ, 49. Treb. Galli, 219
inter duas Aquilas in Damaſcenis Treb. Galli, 214. Voluſiani, 222
Vibia Aurelia Sabina M. Aurelii & Fauſtinæ F. 103
Victores certaminum Pythiorum lauro coronabantur. Vide *Corona*, 82
Victoria Minervæ adſtitrix in bello contra gigantes, 19
Dea Palmaris appellata, 56. 92
gradiens depingitur tanquam ad alias properans, 15
cum flagro ad ludos & non ad bellum ſpectat, 33
ſignata in nummis Apamenis Gallieni, 238
in Corinthiis Jul. Domnæ, 19. Getæ, 55
inſiſtens globo in Hipponenſibus Gallieni, 241
in Patrenſibus Gordiani Pii, 147
ſedens in Pellenſibus Macrini, 67
ſtans in Stobenſibus Severi, 15. Caracallæ, 43. Getæ, 59. Elagabali, 91. in Tyriis Valeriani, 235
in bigis Corinthiorum Caracallæ, 33. Getæ, 56
Viminacium urbs Mœſiæ ſup. Colonia à Gordiano deducta, 153
Vinum Thracicum maxime celebratum, 64
in utre hircino aſſervatum, 171
aqua temperari quandonam cœptum, 44
Virga Mercurii unde dicta, 84
Virgo manſit Diana, 55
in bigis cervorum in Patrenſibus nummis Elagabali, 184
Vites filiæ Sileni vocatæ, 127
Ulyſſes in claſſe Argiva, 13
Vologæſes Parthorum Rex, 6
Voluſianus à patre Cæſar dictus, 220
Hoſtiliano mortuo Imperator appellatus, ibid.
inſignibus titulis in nummis ornatus, 220
Urbes in ſummitate montium antiquitus conditæ, 14. 143
in quas deducebant Coloniæ, nomen illæ non mutabant, 139
inter ſe de vetuſtate ſæpe certabant, 80
omnia ad antiquitatem ſuam ſpectantia in nummis ſignabant, 130
plurimæ ſub Gallieno terræ motu concuſſæ, 241
Us Arami filius Damaſci, conditor à Joſepho dictus, 179
Utica Africæ Municipium jure Italico à Sept. Severo donatum, 1

Z

ZAita Meſopotamiæ urbs, Zmaita in nummis dicta, 123
Ziclas Bithyniæ Rex, Pruſiæ pater, 17
Zodiacus in num. Ptolemaidenſibus Elagabali, 85. Valeriani, 232

FINIS.

A0114759 31